

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

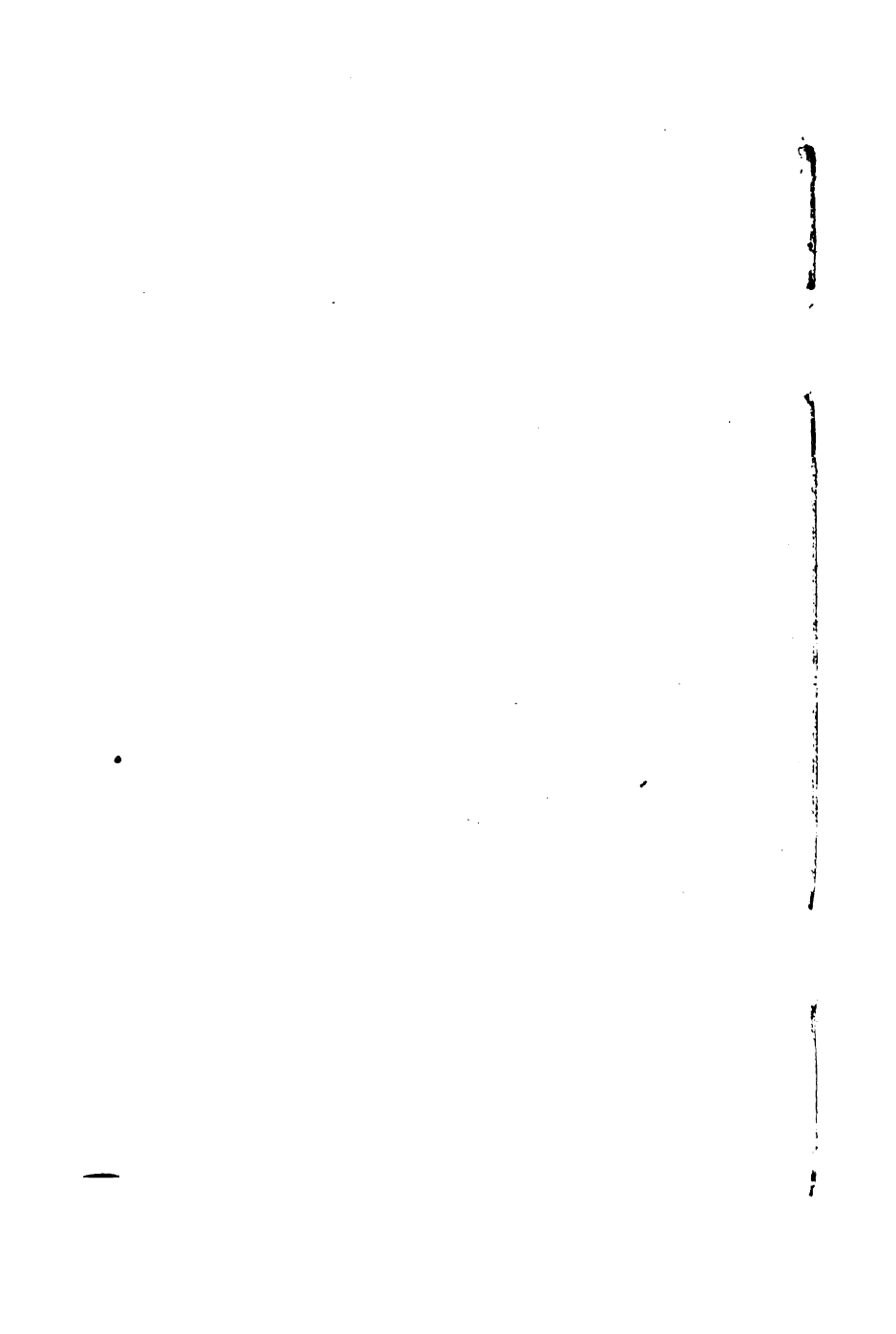

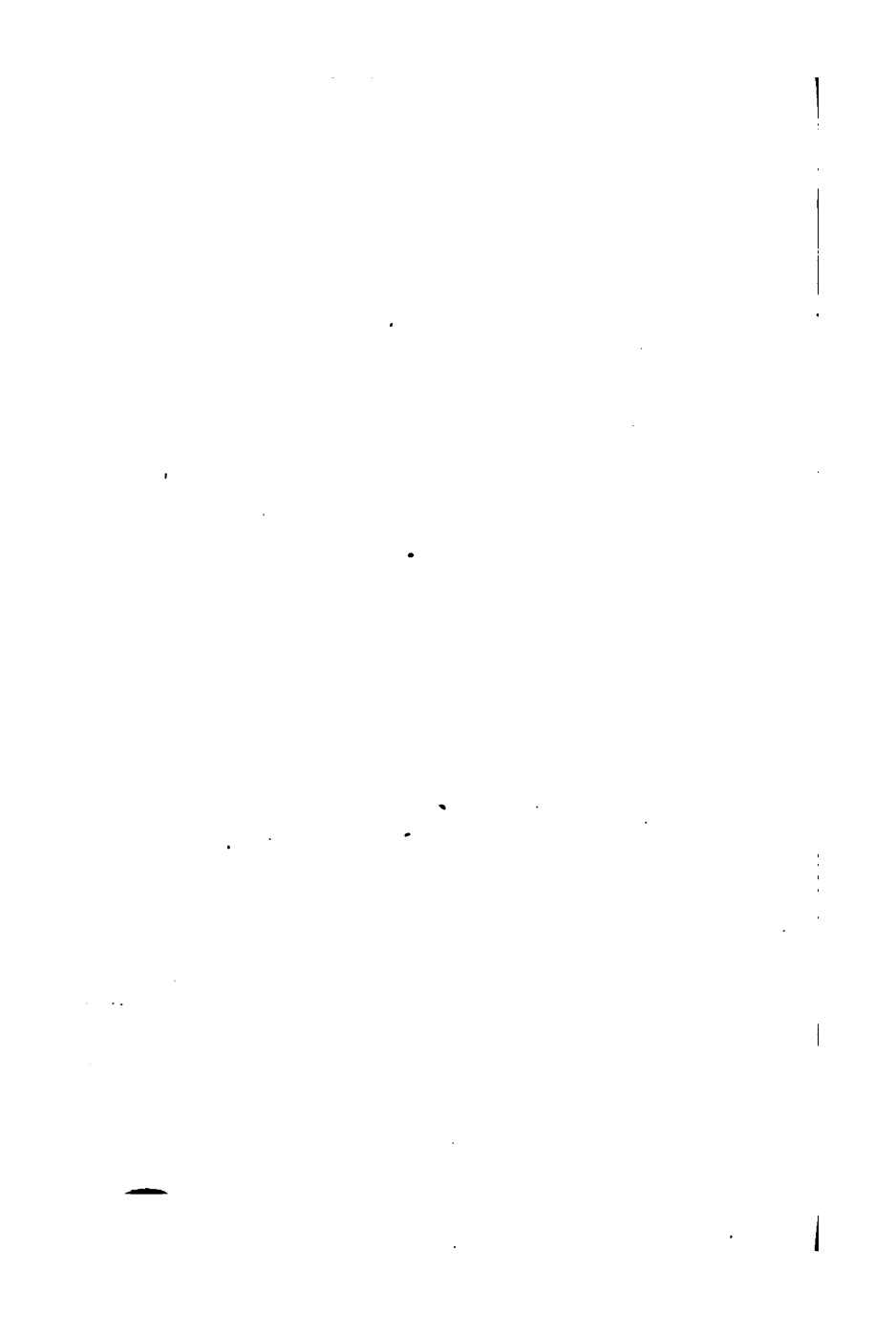
37.

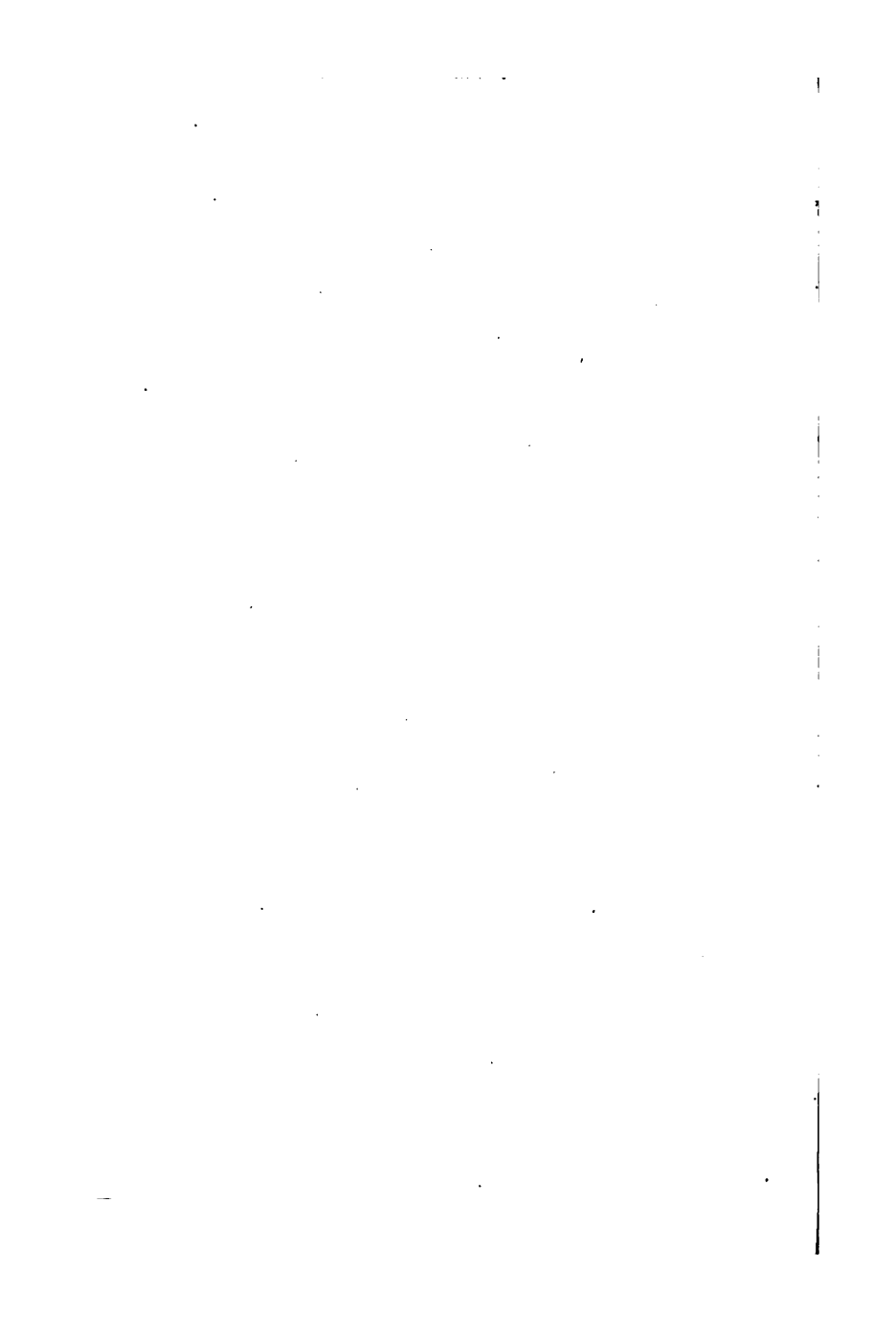
132.

EXCERPTA EX HERODOTO:

IN USUM

REGIÆ SCHOLÆ LONDINENSIS.

EX EDITIONE BEKKERI SELEGIT

ET

NOTIS ANGLICE SCRIPTIS INSTRUXIT

J. R. MAJOR, A.M.

TRIN. COLL. CANTAB.

EJUSDEM SCHOLÆ ARCHIDIDASCALUS.

LONDINI:

APUD JOH. GUL. PARKER.

MDCCCXXXVII.

137

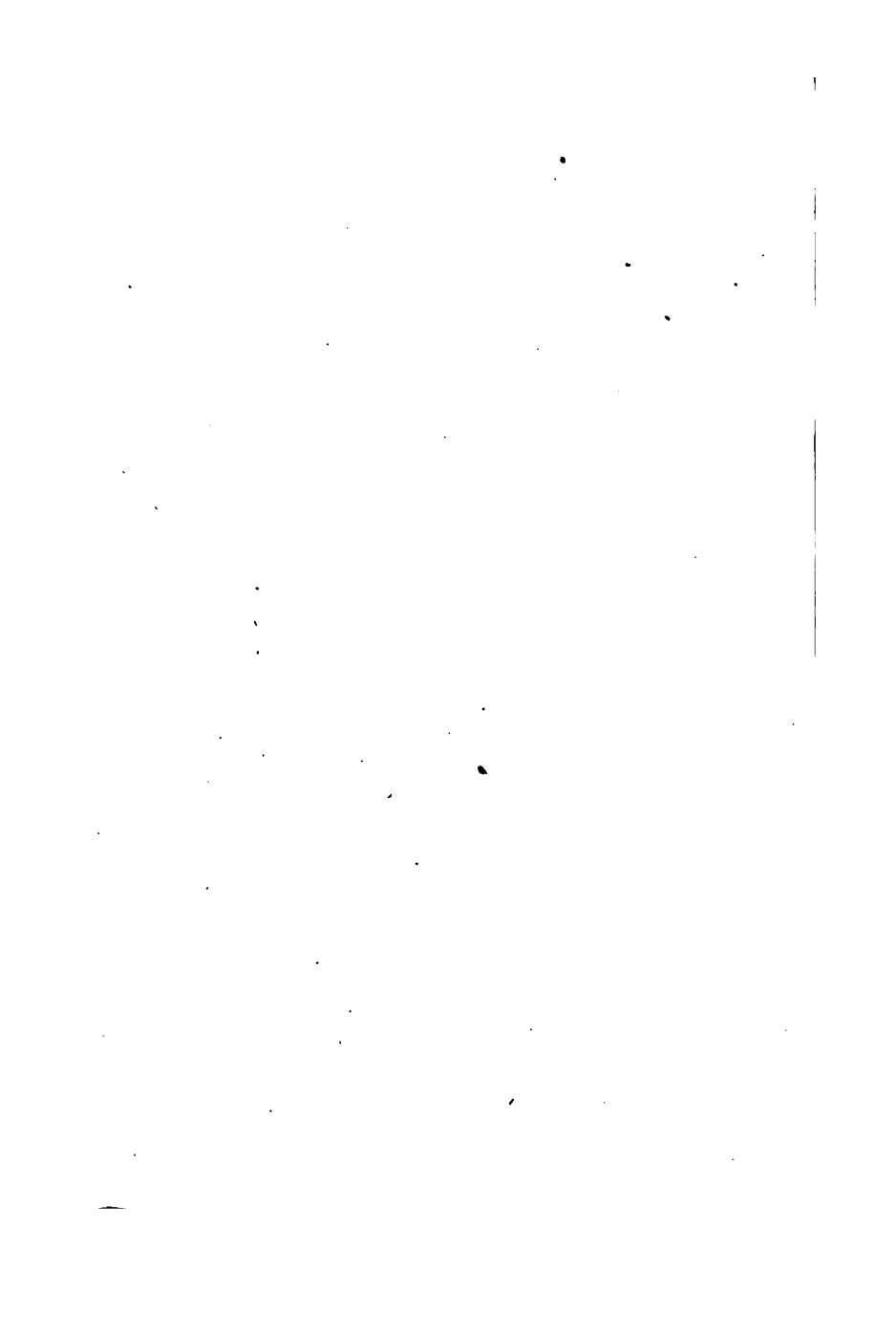
LONDON :
PRINTED BY ROBSON, LEVEY, AND FRANKLYN,
46 St. Martin's Lane

MONITUM.

IN collectaneis, quibus legendis ætas puerilis ad Græcarum literarum scientiam informari solet, loca ex Herodoto desumpta pauciora sunt et breviora quam ut tirones vel Ionicæ dialecti formationem, vel ipsius auctoris stylum simplicem et mellitum, primoribus, ut aiunt, labris degustare possint. In eorum igitur usum ea ex singulis Musis excerpta ducebam, quæ eadem, digressionibus sublatis, narrationum gratia et rerum varietate legentium animos detinerent; eadem ex Herodoteis fontibus haustus uberrimos suppeditarent. Hactenus de Excerptorum instituto; de utilitate sub præceptoribus sit iudicium.

Textus est Bekkerianus; qui ut mendis quam maxime immunis prodiret, operam dedi. Quod ad Notas attinet, breves sunt et paucæ; id quod necesse erat, ne majorem in molem excresceret liber. Quod si aliquatenus ad Ionicas formas explicandas, insolentiam verborum illustrandam, dictionum obscuritatem tollendam, et ad grammaticæ constructionis rationes reddendas utiles fuerint inventæ, me nec consilii nec curæ omnino pœnitebit.

J. R. M.

CONTENTS.

BOOK I.

	PAGE
Story of Arion	1
Cræsus, having reduced the Asiatic Greeks, is deterred by the ingenuity of Bias, or Pittacus, from attacking the islanders	2
Interview between Solon and Cræsus. The judgment of Solon with regard to the claims of Cræsus to be considered happy	3
Dream of Cræsus, indicating a domestic calamity, and its fulfilment	7
Cræsus is deceived by an ambiguous oracle in his war with Persia	12
Sandanis, a Lydian, endeavours to dissuade Cræsus from the war	13
Engagement between the Lydians and Persians; march of Cyrus to Sardis; siege and capture of that city	13
The son of Cræsus recovers his speech	17
Preservation of Cræsus, after having been condemned to be burnt by Cyrus	17
Policy of Deïoces to gain the sovereignty of the Medes	20
Artifice of Cyrus to cause a revolt of the Persians	22
Description of Babylon	23
The two queens of Babylon, Semiramis and Nitocris	25
Taking of Babylon by Cyrus	27
Invasion of the Massagetsæ by Cyrus, and his death	29

BOOK II.

The crocodile	33
The phœnix	35
Statement of the Egyptian priests respecting the detention of Helen in that country; opinion of Herodotus that she never was in Troy	35
Ingenious robbery of the royal treasury in the reign of Rhampsinitus	40
Twelve kings reign in Egypt. Psammitichus obtains the sole sovereignty	44

BOOK III.		PAGE
Embassy of Cambyses to the Ethiopians; their manner of living; ill success of his expedition against them		46
Frantic deportment of Cambyses: Cræsus, having ventured to admonish him, runs the risk of his life		50
Singular prosperity of Polycrates; connexion with him declined on this account by Amasis		52
Arguments of Otanes, Megabyzus, and Darius, in favour of democracy, aristocracy, and monarchy respectively		55
Darius, in gratitude for a favour conferred upon him by Syloson the brother of Polycrates, undertakes to restore him to the sovereignty of Samos		58
Siege of Babylon. Artifice of Zopyrus		60
BOOK IV.		
Scythian expedition of Darius		65
BOOK V.		
Unsuccessful attempt of Aristagoras, prince of Miletus, to engage Cleomenes, king of Sparta, in the revolt of the Ionians		76
Success of Aristagoras at Athens. Commencement of hostilities with the Persians		79
BOOK VI.		
Occupation of the Chersonese by Miltiades		81
Unsuccessful expedition of Mardonius against Greece		83
Privileges of the Spartan kings		85
The story of Glaucus, a warning against perjury		87
Second expedition of the Persians. Battle of Marathon		90
Death of Miltiades		96
BOOK VII.		
Death of Darius. Accession of Xerxes. Deliberations of the Persian cabinet respecting an invasion of Greece		98
Preparations for the march. Canal cut through Mount Athos		107
Conduct of Xerxes on reviewing his forces		109
Survey of the entire armament. Conference between Xerxes and Damaratus		110
Distress of the cities that entertained the army of Xerxes. Witty remark of Megacreon of Abdera		113

CONTENTS.

vii

	PAGE
Testimony of Herodotus in favour of the Athenians, as the pre- servers of Greece	115
Defence of Thermopylæ. Death of Leonidas	116

BOOK VIII.

Naval engagements at Artemisium	124
The Grecian fleet repairs to Salamis. Deliberations of the com- manders	131
Capture and destruction of Athens	132
Urgent expostulations of Themistocles, and ultimate determination of the confederates to engage the enemy at Salamis	134
Consternation of the Greeks. Stratagem of Themistocles. Patri- otism of Aristides. Battle of Salamis	137
Xerxes, by the advice of Mardonius and Artemisia, returns to Persia, leaving Mardonius in Greece with 300,000 men	144
Envy exhibited by the Grecian leaders towards Themistocles	147
Mission of Alexander the Macedonian to Athens, with overtures from Mardonius. Interference of the Lacedæmonians. Spirited reply of the Athenians to both	149

BOOK IX.

Death of Masistius, the commander of the Persian cavalry	153
Preliminaries to the battle of Platææ	155
Battle of Platææ	161
Battle of Mycæe	169
NOTES	175—255

EXCERPTA EX HERODOTO.

The Story of Arion. Lib. I. 23, 24.

Περιάνδρος ἦν Κυψέλου παῖς, ἐτυράννευε δὲ Κορίνθου τῷ δὴ λέγουσι Κορίνθιοι (ὁμολογέουσι δὲ σφί Λέσβιοι) ἐν τῷ βίῳ θῶμα μέγιστον παραστήναι Ἄριονα τὸν Μηθυμναῖον ἐπὶ δελφίνος ἐξενειχθέντα ἐπὶ Ταίναρον, ἔοντα κιθαρωδὸν τῶν τότε ἔοντων οὐδενὸς δεύτερον, καὶ διθύραμβον πρῶτον ἀνθρώπων τῶν ἡμεῖς ἴδμεν ποιήσαντά τε καὶ οὐνομάσαντα καὶ διδάξαντα ἐν Κορίνθῳ.

Τοῦτον τὸν Ἄριονα λέγουσι, τὸν πολλὸν τοῦ χρόνου διατρίβοντα παρὰ Περιάνδρῳ, ἐπιθυμήσαι πλώσαι ἐς Ἰταλίην τε καὶ Σικελίην ἐργασάμενον δὲ χρήματα μεγάλα, θελήσαι ὀπίσω ἐς Κόρινθον ἀπικέσθαι. ὀρμᾶσθαι μὲν νυν ἐκ Τάραντος, πιστεύοντα δὲ οὐδαμοῖσι μᾶλλον ἢ Κορινθίοισι μισθώσασθαι πλοῖον ἀνδρῶν Κορινθίων. τοὺς δὲ ἐν τῷ πελάγει ἐπιβουλεύειν τὸν Ἄριονα ἐκβαλόντας ἔχειν τὰ χρήματα. τὸν δὲ συνέντα τοῦτο λίσσεσθαι, χρήματα μὲν προϊέντα σφί, ψυχὴν δὲ παραιτούμενον. οὐκ ὦν δὴ πείθειν αὐτὸν τούτοισι· ἀλλὰ κελεύειν τοὺς πορθμέας ἢ αὐτὸν διαχρᾶσθαι μιν, ὡς ἂν ταφῆς ἐν γῇ τύχη, ἢ ἐκπηδᾶν ἐς τὴν θάλασσαν τὴν ταχίστην. ἀπειληθέντα δὲ τὸν Ἄριονα ἐς ἀπορίην παραιτήσασθαι, ἐπειδὴ σφί οὕτω δοκέοι, περιιδέειν αὐτὸν ἐν τῇ σκευῇ πάσῃ στάντα ἐν τοῖσι ἐδωλοῖσι ἀεῖσαι· ἀείσας δὲ ὑπεδέκετο ἔωυτὸν κατεργάσεσθαι.

καὶ τοῖσι ἐσελθεῖν γὰρ ἡδονὴν εἰ μέλλοιεν ἀκούσεσθαι τοῦ ἀρίστου ἀνθρώπων αἰδοῦ, ἀναχωρῆσαι ἐκ τῆς πρῦμνης ἐς μέσσην νέα. τὸν δὲ ἐνδύντα τε πᾶσαν τὴν σκευὴν καὶ λαβόντα τὴν κιθάρην, στάντα ἐν τοῖσι ἐδωλλοῖσι διεξελθεῖν νόμον τὸν ὄρθιον· τελευτώντος δὲ τοῦ νόμου ῥίψαι μιν ἐς τὴν θάλασσαν ἑωυτὸν, ὡς εἶχε, σὺν τῇ σκευῇ πάση. καὶ τοὺς μὲν ἀποπλέειν ἐς Κόρινθον τὸν δὲ δελφίνα λέγουσι ὑπολαβόντα ἐξενεῖκαι ἐπὶ Ταίναρον. ἀποβάντα δὲ αὐτὸν χωρέειν ἐς Κόρινθον σὺν τῇ σκευῇ, καὶ ἀπικόμενον ἀπηγγέεσθαι πᾶν τὸ γεγονός. Περίανδρον δὲ ὑπ' ἀπιστίας Ἄριονα μὲν ἐν φυλακῇ ἔχειν οὐδαμῇ μετιέντα, ἀνακῶς δὲ ἔχειν τῶν πορθιμῶν ὡς δὲ ἄρα παρῆναι αὐτοὺς, κληθέντας ἰστορέεσθαι εἴ τι λέγοιεν περὶ Ἄριονος. φημένων δὲ ἐκείνων ὡς εἶη τε σῶς περὶ Ἰταλίην καὶ μιν εὖ πρήσσοντα λίποιν ἐν Τάραντι, ἐπιφανῆναί σφι τὸν Ἄριονα ὥσπερ ἔχων ἐξεπήδησε· καὶ τοὺς ἐκπλαγέντας οὐκ ἔχειν ἔτι ἐλεγχομένους ἀρνεέσθαι. ταῦτα μὲν νυν Κορίνθιοί τε καὶ Δέσβιοι λέγουσι. καὶ Ἄριονός ἐστι ἀνάθημα χάλκεον οὐ μέγα ἐπὶ Ταίναρφ, ἐπὶ δελφίνος ἐπεῶν ἀνθρώπος.

Croesus, having reduced the Asiatic Greeks, is deterred by the ingenuity of Bias, or Pittacus, from attacking the islanders. I. 6. 27.

Κροῖσος ἦν Λυδὸς μὲν γένος, παῖς δὲ Ἀλυάττω· τύραννος δὲ ἐθνέων τῶν ἐντὸς Ἄλυος ποταμοῦ, ὃς ῥέων ἀπὸ μεσαμβρίας μεταξὺ Σύρων καὶ Παφλαγόνων ἐξίει πρὸς βορῆν ἄνεμον ἐς τὸν Εὐξείνιον καλούμενον πόντον. οὗτος ὁ Κροῖσος βαρβάρων πρῶτος τῶν ἡμεῖς ἴδμεν τοὺς μὲν κατεστρέψατο Ἑλλήνων ἐς φόρου ἀπαγωγὴν, τοὺς δὲ φίλους προσεποιήσατο. κατεστρέψατο μὲν Ἴωνάς τε καὶ Αἰολέας καὶ Δωριέας τοὺς ἐν τῇ Ἀσίῃ,

φίλους δὲ προσεποιήσατο Λακεδαιμονίους. πρὸ δὲ τῆς Κροίσου ἀρχῆς πάντες Ἕλληνες ἔσαν ἐλεύθεροι.

Ὡς δὲ ἄρα οἱ ἐν τῇ Ἀσίῃ Ἕλληνες κατεστράφατο ἐς φόρου ἀπαγωγὴν, τὸ ἐνθεῦτεν ἐπενόεε νέας ποιησάμενος ἐπιχειρεῖεν τοῖσι νησιώτησι. ἔόντων δὲ οἱ πάντων ἐτοιμῶν ἐς τὴν ναυπηγίην, οἱ μὲν Βίαντα λέγουσι τὸν Πριηνέα ἀπικόμενον ἐς Σάρδις, οἱ δὲ Πιπτακὸν τὸν Μυτιληναῖον, εἰρομένου Κροίσου εἴ τι εἶη νεώτερον περὶ τὴν Ἑλλάδα, εἰπόντα τάδε καταπαῦσαι τὴν ναυπηγίην, “ὦ βασιλεῦ, νησιῶται ἵππον συνωνέονται μυρίην, ἐς Σάρδις τε καὶ ἐπὶ σὲ ἔχοντες ἐν νόῳ στρατεύεσθαι.” Κροῖσον δὲ ἐλπίσαντα λέγειν ἐκείνιον ἀληθέα εἰπεῖν, “αἱ γὰρ τοῦτο θεοὶ ποιήσειαν ἐπὶ νόον νησιώτησι, ἔλθειν ἐπὶ Λυδῶν παῖδας σὺν ἵπποισι.” τὸν δὲ ὑπολαβόντα φάσαι, “ὦ βασιλεῦ, προθύμως μοι φαίνεαι εὐξασθαι νησιώτας ἵππευομένους λαβεῖν ἐν ἠπείρῳ, οἰκότα ἐλπίζων νησιώτας δὲ τί δοκέεις εὐχασθαι ἄλλο ἢ ἐπεῖτε τάχιστα ἐπύθοντό σε μέλλοντα ἐπὶ σφίσι ναυπηγέεσθαι νέας, λαβεῖν ἀρώμενοι Λυδοῦς ἐν θαλάσσῃ, ἵνα ὑπὲρ τῶν ἐν τῇ ἠπείρῳ οἰκημένων Ἑλλήνων τίσωνταί σε, τοὺς σὺ δουλώσας ἔχεις;” κάρτα τε ἠσθῆναι Κροῖσον τῷ ἐπιλόγῳ· καὶ οἱ προσφυέως γὰρ δόξαι λέγειν, πειθόμενον παύσασθαι τῆς ναυπηγίης. καὶ οὕτω τοῖσι τὰς νήσους οἰκημένοισι Ἴωσι ξεινίην συνεθήκατο.

Interview between Solon and Croesus. The judgment of Solon with regard to the claims of Croesus to be considered happy. I. 29—33.

Χρόνου δὲ ἐπιγινομένου, ἀπικνέονται ἐς Σάρδις ἀκμαζούσας πλούτῳ ἄλλοι τε οἱ πάντες ἐκ τῆς Ἑλλάδος σοφισταί, οἳ τοῦτον τὸν χρόνον ἐτύγχανον ἔοντες, ὡς ἕκαστος αὐτέων ἀπικνέοιτο· καὶ δὴ καὶ Σόλων ἀνήρ

Ἀθηναῖος, ὃς Ἀθηναίοισι νόμους κελεύσασι ποιήσας ἀπεδήμησε ἕτεα δέκα, κατὰ θεωρίας πρόφασιν ἐκπλώσας, ἵνα δὴ μὴ τινα τῶν νόμων ἀναγκασθῆ λύσαι τῶν ἕθετο. αὐτοὶ γὰρ οὐκ οἰοί τε ἔσαν αὐτὸ ποιῆσαι Ἀθηναῖοι· ὀρκίοισι γὰρ μεγάλοισι κατεῖχοντο δέκα ἕτεα χρῆσθαι νόμοισι τοὺς ἄν σφι Σόλων θῆται.

Αὐτῶν δὴ ὧν τούτων καὶ τῆς θεωρίας ἐκδημήσας ὁ Σόλων εἵνεκεν ἐς Αἴγυπτον ἀπῆκετο παρ' Ἄμασιν καὶ δὴ καὶ ἐς Σάρδις παρὰ Κροῖσον. ἀπικόμενος δὲ ἐξεινίζετο ἐν τοῖσι βασιλητοῖσι ὑπὸ τοῦ Κροῖσου· μετὰ δὲ, ἡμέρῃ τρίτῃ ἢ τετάρτῃ, κελεύσαντος Κροῖσου τὸν Σόλωνα θεράποντες περιήγον κατὰ τοὺς θησαυροὺς, καὶ ἐπεδείκνυσαν πάντα ἔόντα μεγάλα τε καὶ ὀλβια. θεσάμενον δὲ μιν τὰ πάντα καὶ σκεψάμενον ὥς οἱ κατὰ καιρὸν ἦν, εἶρετο ὁ Κροῖσος τάδε· “ ξεῖνε Ἀθηναῖε, παρ' ἡμέας γὰρ περὶ σέο λόγος ἀπῆκται πολλὸς καὶ σοφίης εἵνεκεν τῆς σῆς καὶ πλάνης, ὡς φιλοσοφῶν γῆν πολλὴν θεωρίας εἵνεκεν ἐπελήλυθας· νῦν ὧν ἴμερος ἐπείρεσθαι μοι ἐπῆλθε εἴ τινα ἤδη πάντων εἶδες ὀλβιώτατον.” ὁ μὲν ἐλπίζων εἶναι ἀνθρώπων ὀλβιώτατος ταῦτα ἐπειρώτα· Σόλων δὲ οὐδὲν ὑποβωπέυσας ἀλλὰ τῷ ἔοντι χρυσάμενος λέγει, “ ὦ βασιλεῦ, Τέλλον Ἀθηναῖον.” ἀποθουμάσας δὲ Κροῖσος τὸ λεχθὲν εἶρετο ἐπιστρεφῶς, “ κοίη δὴ κρίνεις Τέλλον εἶναι ὀλβιώτατον;” ὁ δὲ εἶπε, “ Τέλλω τούτο μὲν τῆς πόλιος εὐήκουσης παῖδες ἔσαν καλοὶ τε κάγαθοι, καὶ σφι εἶδε ἅπασι τέκνα ἐκγεγόμενα καὶ πάντα παραμεινάντα· τούτο δὲ τοῦ βίου εὐήκοντι, ὡς τὰ παρ' ἡμῖν, τελευτῇ τοῦ βίου λαμπροτάτῃ ἐπεγένετο. γενομένης γὰρ Ἀθηναίοισι μάχης πρὸς τοὺς ἀστυγείτονας ἐν Ἐλευσίनि βοηθήσας καὶ τροπὴν ποιήσας τῶν πολεμίων ἀπέθανε κάλλιστα, καὶ μιν Ἀθηναῖοι δημοσίῃ τε ἔθαψαν αὐτοῦ τῇ περ ἔπεσε καὶ ἐτίμησαν μεγάλως.”

Ὡς δὲ τὰ κατὰ τὸν Τέλλον προετρέψατο ὁ Σόλων τὸν Κροῖσον εἶπας πολλά τε καὶ ὄλβια, ἐπειρώτα τίνα δεύτερον μετ' ἐκείνον ἴδοι, δοκέων πάγχυ δευτερεῖα γῶν οἴσεσθαι. ὁ δὲ εἶπε, “ Κλέοβίν τε καὶ Βίτωνα. τούτοισι γὰρ ἐούσι γένος Ἀργείοισι βίος τε ἀρκέων ὑπὴν, καὶ πρὸς τούτῳ ῥώμη σώματος τοιήδε· ἀεθλοφόροι τε ἀμφοτέρωι ὁμοίως ἔσαν, καὶ δὴ καὶ λέγεται ὅδε ὁ λόγος· ἐούσης ὀρθῆς τῇ Ἑρῇ τοῖσι Ἀργείοισι, ἔδεε πάντως τὴν μητέρα αὐτῶν ζευγεῖ κομισθῆναι ἐς τὸ ἱρόν· οἱ δὲ σφι βόες ἐκ τοῦ ἀγροῦ οὐ παρεγίνοντο ἐν ὄρῃ· ἐκκλησιόμενοι δὲ τῇ ὄρῃ οἱ νεηνία ὑποδύντες αὐτοὶ ὑπὸ τὴν ζεύγλην εἰλκον τὴν ἄμαξαν. ἐπὶ τῆς ἀμάξης δὲ σφι ὄχετο ἡ μήτηρ. σταδίους δὲ πέντε καὶ τεσσαράκοντα διακομίσαντες ἀπίκοντο ἐς τὸ ἱρόν. ταῦτα δὲ σφι ποιήσασι καὶ ὄφθεισι ὑπὸ τῆς πανηγύριος τελευτῆ τοῦ βίου ἀρίστῳ ἐπεγένετο, διέδεξέ τε ἐν τούτοισι ὁ θεὸς ὡς ἀμεινον εἶη ἀνθρώπῳ τεθνάναι μᾶλλον ἢ ζῶειν. Ἀργεῖοι μὲν γὰρ περιστάντες ἐμακάριζον τῶν νεηνιέων τὴν ῥώμην· αἱ δὲ Ἀργεῖαι τὴν μητέρα αὐτῶν, οἶων τέκνων ἐκύρησε. ἡ δὲ μήτηρ περιχαρῆς ἐούσα τῷ τε ἔργῳ καὶ τῇ φήμῃ, σταῖσα ἀντίον τοῦ ἀγάλματος εὐχέτο Κλεόβι τε καὶ Βίτωνι τοῖσι ἐωυτῆς τέκνοισι, οἳ μιν ἐτίμησαν μεγάλως, δοῦναι τὴν θεὸν τὸ ἀνθρώπῳ τυχεῖν ἀριστόν ἐστι. μετὰ ταύτην δὲ τὴν εὐχὴν ὡς ἔθυσάν τε καὶ εὐωχῆθησαν, κατακοιμηθέντες ἐν αὐτῷ τῷ ἱρῷ οἱ νεηνία οὐκέτι ἀνέστησαν ἀλλ' ἐν τέλει τούτῳ ἔσχοντο. Ἀργεῖοι δὲ σφῶν εἰκόνας ποιησάμενοι ἀνέθεσαν ἐς Δελφοὺς ὡς ἀνδρῶν ἀριστῶν γενομένων.”

Σόλων μὲν δὴ εὐδαιμονίης δευτερεῖα ἔνεμε τούτοισι. Κροῖσος δὲ σπερχθεὶς εἶπε, “ ὦ ξεῖνε Ἀθηναῖε, ἡ δὲ ἡμετέρη εὐδαιμονία οὕτω τοι ἀπέρριπται ἐς τὸ μηδὲν ὥστε οὐδὲ ἰδιωτέων ἀνδρῶν ἀξίλους ἡμέας ἐποίησας;” ὁ δὲ εἶπε, “ ὦ Κροῖσε, ἐπιστάμενόν με τὸ θεῖον πᾶν

ἐὼν φθονερόν τε καὶ παραχῶδες ἐπειρωτῆς ἀνθρωπηῶν
 πρηγμάτων πέρι. ἐν γὰρ τῷ μακρῷ χρόνῳ πολλὰ μὲν
 ἔστιν ἰδέειν τὰ μὴ τις ἐθέλει, πολλὰ δὲ καὶ παθεῖν.
 ἐς γὰρ ἑβδομήκοντα ἔτεα οὖρον τῆς ζῆς ἀνθρώπῳ προ-
 τίθημι. οὗτοι ἐόντες ἐνιαυτοὶ ἑβδομήκοντα παρέχονται
 ἡμέρας διηκοσίας καὶ πεντακισχιλίας καὶ δισμυρίας.
 τουτέων τῶν ἀπάσέων ἡμερέων τῶν ἐς τὰ ἑβδομήκοντα
 ἔτεα, ἡ ἑτέρα αὐτέων τῇ ἑτέρῃ ἡμέρῃ τὸ παράπαν οὐδὲν
 ὁμοῖον προσάγει πρήγμα. οὕτω ὦν, ὦ Κροῖσε, πᾶν ἐστὶ
 ἀνθρωπος συμφορῆ. ἐμοὶ δὲ σὺ καὶ πλουτέειν μέγα
 φαίναται καὶ βασιλεὺς εἶναι πολλῶν ἀνθρώπων· ἐκείνο
 δὲ τὸ εἶρέό με, οὐ κῶ σε ἐγὼ λέγω, πρὶν ἂν τελευτή-
 σαντα καλῶς τὸν αἰῶνα πύθωμαι. οὐ γὰρ τοι ὁ μέγα
 πλούσιος μᾶλλον τοῦ ἐπ' ἡμέρῃν ἔχοντος ὀλβιώτερός
 ἐστὶ, εἰ μὴ οἱ τύχῃ ἐπίσποιτο πάντα καλὰ ἔχοντα
 τελευτήσαι εὖ τὸν βίον. πολλοὶ μὲν γὰρ ζάπλουτοι
 ἀνθρώπων ἀνόλβιοι εἰσι, πολλοὶ δὲ μετρίως ἔχοντες
 βίου εὐτυχεές. ὁ μὲν δὴ μέγα πλούσιος ἀνόλβιος δὲ
 δυοῖσι προέχει τοῦ εὐτυχέος μούνοισι, οὗτος δὲ τοῦ
 πλουσίου καὶ ἀνόλβιου πολλοῖσι. ὁ μὲν ἐπιθυμίην ἐκ-
 τελέσαι καὶ ἄτην μεγάλην προσπεσοῦσαν ἐνεῖκαι δυνα-
 τώτερος, ὁ δὲ τοισίδε προέχει ἐκείνου· ἄτην μὲν καὶ
 ἐπιθυμίην οὐκ ὁμοίως δυνατὸς ἐκείνῳ ἐνεῖκαι, ταῦτα δὲ
 ἡ εὐτυχίῃ οἱ ἀπερύκει, ἄπηρος δὲ ἐστὶ, ἀνουσος, ἀπα-
 θῆς κακῶν, εὖπαις, εὐειδής. εἰ δὲ πρὸς τούτοις ἔτι τε-
 λευτήσῃ τὸν βίον εὖ, οὗτος ἐκείνος τὸν σὺ ζητεῖς, ὀλβιος
 κεκληῖσθαι ἀξίος ἐστὶ. πρὶν δ' ἂν τελευτήσῃ, ἐπισχέειν,
 μηδὲ καλέειν κω ὀλβιον ἀλλ' εὐτυχέα. τὰ πάντα μὲν νυν
 ταῦτα συλλαβεῖν ἀνθρωπὸν ἐόντα ἀδύνατόν ἐστι, ὥσπερ
 χῶρῃ οὐδεμία καταρκέει πάντα ἐωντῇ παρέχουσα, ἀλλ'
 ἄλλο μὲν ἔχει ἑτέρου δὲ ἐπιδέεται· ἡ δὲ ἂν τὰ πλείστα
 ἔχῃ, ἀρίστη αὕτη. ὥς δὲ καὶ ἀνθρώπου σῶμα ἐν οὐδὲν
 αὐταρκές ἐστὶ· τὸ μὲν γὰρ ἔχει, ἄλλου δὲ ἐνδεές ἐστὶ·

δς δ' ἂν αὐτέων πλείστα ἔχων διατελέη καὶ ἔπειτα τελευτήσῃ εὐχαρίστως τὸν βίον, οὗτος παρ' ἐμοὶ τὸ οὐνομα τοῦτο, ὃ βασιλεῦ, δίκαιός ἐστι φέρεσθαι. σκοπέειν δὲ χρῆ παντὸς χρήματος τὴν τελευτήν, κῆ ἀποβήσεται· πολλοῖσι γάρ δὴ ὑποδέξας ὄλβον ὁ θεὸς προρρίζους ἀνέτρεψε.”

Ταῦτα λέγων τῷ Κροίσῳ οὐ κως οὔτε ἐχαρίζετο, οὔτε λόγου μιν ποιησάμενος οὐδενὸς ἀποπέμπεται, κάρτα δόξας ἀμαθῆς εἶναι, δς τὰ παρεόντα ἀγαθὰ μετεῖς τὴν τελευτήν παντὸς χρήματος ὄραν ἐκέλευε.

Dream of Croesus, indicating a domestic calamity, and its fulfilment. I. 34—45.

Μετὰ δὲ Σόλωνα οἰχόμενον ἔλαβε ἐκ θεοῦ νέμεσις μεγάλη Κροίσον, ὡς εἰκάσαι, ὅτι ἐνόμισε ἑωυτὸν εἶναι ἀνθρώπων ἀπάντων ὄλβιώτατον. αὐτίκα δὲ οἱ εὐδοντι ἐπέστη ὄνειρος, ὃς οἱ τὴν ἀληθείην ἔφαινε τῶν μελλόντων γενέσθαι κακῶν κατὰ τὸν παῖδα. ἔσαν δὲ τῷ Κροίσῳ δύο παῖδες· τῶν οὔτερος μὲν διέφθαρτο· ἦν γὰρ δὴ κωφός· ὁ δὲ ἕτερος τῶν ἡλικίων μακρῷ τὰ πάντα πρῶτος· οὐνομα δὲ οἱ ἦν Ἄτυς. τοῦτον δὴ ὦν τὸν Ἄτυν σημαίνει τῷ Κροίσῳ ὁ ὄνειρος, ὡς ἀπολέει μιν αἰχμῇ σιδηρῆ βληθέντα. ὁ δ' ἐπειτε ἐξεγέρθη καὶ ἑωυτῷ λόγον ἔδωκε, καταρρωδήσας τὸν ὄνειρον ἀγεται μὲν τῷ παιδί γυναικα· ἐωθότα δὲ στρατηγέειν μιν τῶν Λυδῶν οὐδαμῇ ἔτι ἐπὶ τοιοῦτο πρῆγμα ἐξέπεμπε· ἀκόντια δὲ καὶ δοράτια καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα τοῖσι χρέονται ἐς πόλεμον ἀνθρωποι, ἐκ τῶν ἀνδρεῶνων ἐκκομίσας ἐς τοὺς θαλάμους συνένησε, μὴ τί οἱ κρεμάμενον τῷ παιδί ἐμπέση.

Ἐχοντος δὲ οἱ ἐν χερσὶ τοῦ παιδὸς τὸν γάμον, ἀπικνέεται ἐς τὰς Σάρδις ἀνῆρ συμφορῇ ἐχόμενος καὶ

οὐ καθαρὸς χεῖρας, ἐὼν Φρύξ μὲν γενεῆ, γένεος δὲ τοῦ βασιληίου. παρελθὼν δὲ οὗτος ἐς τὰ Κροίσου οἰκία κατὰ νόμους τοὺς ἐπιχωρίους καθαρσίου ἐδέετο κυρῆσαι Κροῖσος δὲ μιν ἐκάθηρε. ἔστι δὲ παραπλησίη ἡ κάθαρσις τοῖσι Λυδοῖσι καὶ τοῖσι Ἑλλησι. ἐπεῖτε δὲ τὰ νομιζόμενα ἐποίησε ὁ Κροῖσος, ἐπυνθάνετο ὁκόθεν τε καὶ τίς εἴη, λέγων τάδε, “ὦνθρωπε, τίς τε ἐὼν, καὶ κόθεν τῆς Φρυγίης ἦκων ἐπίστιος ἐμοὶ ἐγένεο; τίνα τε ἀνδρῶν ἢ γυναικῶν ἐφόνευσας;” ὁ δὲ ἀμείβετο, “ὦ βασιλεῦ, Γορδίεω μὲν τοῦ Μίδεω εἰμι παῖς, οὐνομάζομαι δὲ Ἄδρηστος· φονεύσας δὲ ἀδελφεὸν ἐμωυτοῦ ἀέκων πάρεμι ἐξέληλαμένος τε ὑπὸ τοῦ πατρὸς καὶ ἐστερημένος πάντων.” Κροῖσος δὲ μιν ἀμείβετο τοισίδε, “ἀνδρῶν τε φίλων τυγχάνεις ἕκγονος ἐὼν καὶ ἐλήλυθας ἐς φίλους· ἔνθα ἀμηχανήσεις χρήματος οὐδενὸς μένων ἐν ἡμετέρου. συμφορῆν δὲ ταύτην ὡς κουφότατα φέρων κερδανείεις πλείστον.”

Ὁ μὲν δὴ δαιταν εἶχε ἐν Κροίσου, ἐν δὲ τῷ αὐτῷ χρόνῳ τούτῳ ἐν τῷ Μυσίῳ Οὐλύμπῳ ὑὸς χρήμα γίνεται μέγα· ὀρμεώμενος δὲ οὗτος ἐκ τοῦ οὐρεὸς τούτου τὰ τῶν Μυσῶν ἔργα διαφθείρεσκε. πολλάκι δὲ οἱ Μυσοὶ ἐπ’ αὐτὸν ἐξελθόντες, ποιέεσκον μὲν οὐδὲν κακὸν, ἔπασχον δὲ πρὸς αὐτοῦ. τέλος δὲ, ἀπικόμενοι παρὰ τὸν Κροῖσον τῶν Μυσῶν ἄγγελοι, ἔλεγον τάδε, “ὦ βασιλεῦ, ὑὸς χρήμα μέγιστον ἀνεφάνη ἡμῖν ἐν τῇ χώρῃ, ὃς τὰ ἔργα διαφθείρει. τοῦτον προθυμεόμενοι ἐλέειν οὐ δυνάμεθα. νῦν ὦν προσδεόμεθά σευ τὸν παῖδα καὶ λογάδας νεηνίας καὶ κύνας συμπέμφαι ἡμῖν, ὡς ἂν μιν ἐξέλωμεν ἐκ τῆς χώρας.” οἱ μὲν δὴ τούτων ἐδέοντο, Κροῖσος δὲ μνημονεύων τοῦ ὄνειρου τὰ ἔπεα ἔλεγε σφί τάδε, “παιδὸς μὲν πέρι τοῦ ἐμοῦ μὴ μνησθῆτε ἔτι· οὐ γὰρ ἂν ὑμῖν συμπέμφαιμι· νεόγαμὸς τε γὰρ ἔστι καὶ ταῦτά οἱ νῦν μέλει. Λυδῶν μέντοι λογάδας καὶ τὸ κυνηγέσιον πᾶν

συμπέμψω, καὶ διακελεύσομαι τοῖσι ἰούσι εἶναι ὡς προθυμοτάτοισι συνεξελεῖν ὑμῖν τὸ θηρίον ἐκ τῆς χώρας.”

Ταῦτα ἀμείβεται, ἀποχρεωμένων δὲ τούτοισι τῶν Μυσῶν ἐπεσέρχεται ὁ τοῦ Κροίσου παῖς ἀκηκοὺς τῶν ἐδέοντο οἱ Μυσοί. οὐ φαμένου δὲ τοῦ Κροίσου τόν γε παῖδά σφι συμπέμψειν, λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ νεηνίης τάδε, “ὦ πάτερ, τὰ κάλλιστα πρότερόν κοτε καὶ γενναϊότατα ἡμῖν ἦν ἔς τε πολέμους καὶ ἐς ἄγρας φοιτέοντας εὐδοκίμειν· νῦν δὲ ἀμφοτέρων με τούτων ἀποκλητίσας ἔχεις, οὔτε τινὰ δειλίην μοι παριδῶν οὔτε ἀθυμίην. νῦν τε τέρισί με χρῆ ὄμμασι ἔς τε ἀγορῆν καὶ ἐξ ἀγορῆς φοιτέοντα φαίνεσθαι; κοῖος μὲν τις τοῖσι πολιήτησι δόξω εἶναι; κοῖος δὲ τις τῇ νεογάμφῳ γυναικί; κοῖφ δὲ ἐκεῖνη δόξει ἀνδρὶ συνοικέειν; ἐμὲ ὦν σὺ ἢ μέτεες ἰέναι ἐπὶ τὴν θήρην, ἢ λόγῳ ἀνάπεισον ὄκως μοι ἀμείνω ἐστὶ ταῦτα οὕτω ποιούμενα.”

Ἀμείβεται Κροῖσος τοισίδε, “ὦ παῖ, οὔτε δειλίην οὔτε ἄλλο οὐδὲν ἄχαρι παριδῶν τοι ποιέω ταῦτα, ἀλλὰ μοι ὄψις ὄνειρου ἐν τῷ ὕπνῳ ἐπιστάσα ἔφη σε ὀλιγοχρόνιον ἔσεσθαι· ὑπὸ γὰρ αἰχμῆς σιδηρῆς ἀπολέεσθαι. πρὸς ὦν τὴν ὄψιν ταύτην τόν τε γάμον τοι τούτων ἔσπευσα καὶ ἐπὶ τὰ παραλαμβανόμενα οὐκ ἀποπέμψω, φυλακὴν ἔχων, εἴ κως δυναίμην ἐπὶ τῆς ἐμῆς σε ζῆσης διακλέψαι. εἰς γὰρ μοι μούνος τυγχάνεις ἐὼν παῖς· τὸν γὰρ δὴ ἕτερον διεφθαρμένον τὴν ἀκοὴν οὐκ εἶναι μοι λογιζομαι.”

Ἀμείβεται ὁ νεηνίης τοισίδε, “συγγνώμη μὲν, ὦ πάτερ, τοι, ἰδόντι γε ὄψιν τοιαύτην, περὶ ἐμὲ φυλακὴν ἔχειν· τὸ δὲ οὐ μανθάνεις ἀλλὰ λήληθέ σε τὸ ὄνειρον, ἐμὲ τοι δίκαιόν ἐστι φράζειν. φῆς τοι τὸ ὄνειρον ὑπ’ αἰχμῆς σιδηρῆς φάναι ἐμὲ τελευτήσειν· υἱὸς δὲ κοῖαι μὲν εἰσι χεῖρες, κοῖη δὲ αἰχμῆ σιδηρῆ τὴν σὺ φοβέαι;

εἰ μὲν γὰρ ὑπ' ὀδόντος τοι εἶπε τελευτήσῃν με, ἢ ἄλλου τευ ὃ τι τούτῳ ἔοικε, χρῆν δὴ σε ποιέειν τὰ ποιέεις· νῦν δὲ ὑπ' αἰχμῆς. ἐπεῖτε ὦν οὐ πρὸς ἄνδρας ἡμῖν γίνεται ἡ μάχη, μέτεσ με.”

Ἀμείβεται Κροῖσος, “ὦ παῖ, ἔστι τῇ με νικᾶς γνώμην ἀποφαίνων περι τοῦ ἐνυπνίου. ὡς ὦν νενικημένος ὑπὸ σέο μεταγινώσκω, μετήμι τέ σε ἰέναι ἐπὶ τὴν ἄγρην.”

Εἶπας δὲ ταῦτα ὁ Κροῖσος μεταπέμπεται τὸν Φρύγα Ἄδρηστον, ἀπικομένῳ δέ οἱ λέγει τάδε. “Ἄδρηστε, ἐγὼ σε συμφορῇ πεπληγμένον ἀχάριτι, τὴν τοι οὐκ ὄνειδίζω, ἐκάθηρα καὶ οἰκίοισι ὑποδεξάμενος ἔχω, παρέχων πᾶσαν δαπάνην νῦν ὦν (ὀφείλεις γὰρ ἐμεῦ προποιήσαντος χρηστὰ ἐς σέ χρηστοῖσί με ἀμείβεσθαι) φύλακα παιδός σε τοῦ ἐμοῦ χρηίζω γενέσθαι ἐς ἄγρην ὀρμεωμένου, μὴ τινες κατ' ὄδον κλῶπες κακοῦργοι ἐπὶ δηλήσι φανέωσι ὑμῖν. πρὸς δὲ τούτῳ καὶ σέ τοι χρεῶν ἔστι ἰέναι ἔνθα ἀπολαμπρυνέαι τοῖσι ἔργοισι. πατρῷόν τε γάρ τοι ἔστι, καὶ προσέτι ῥώμη ὑπάρχει.”

Ἀμείβεται ὁ Ἄδρηστος, “ὦ βασιλεῦ, ἄλλως μὲν ἔγωγε ἂν οὐκ ἦἰα ἐς ἄεθλον τοιόνδε· οὔτε γὰρ συμφορῇ τοιῆδε κεχρημένον οἰκός ἐστι ἐς ὀμήλικας εὐ πρήσσοντας ἰέναι, οὔτε τὸ βούλεσθαι πάρα· πολλαχῇ τε ἂν ἴσχον ἐμεωυτόν. νῦν δὲ, ἐπεῖτε σὺ σπεύδεις καὶ δεῖ τοι χαρίζεσθαι, (ὀφείλω γὰρ σε ἀμείβεσθαι χρηστοῖσι,) ποιέειν εἰμὶ ἐτοίμος ταῦτα. παῖδά τε σὸν, τὸν διακελεύεαι φυλάσσειν, ἀπήμονα τοῦ φυλάσσοντος εἵνεκεν προσδόκα τοι ἀπονοστήσειν.”

Τοιοῦτοισι ἐπεῖτε οὗτος ἀμείψατο Κροῖσον, ἧἰσαν μετὰ ταῦτα ἐξηρτυμένοι λογάσι τε νενήησι καὶ κυσί· ἀπικόμενοι δὲ ἐς τὸν Οὐλυμπον τὸ οὖρος ἐξήτεον τὸ θηρίον· εὐρόντες δὲ καὶ περιστάντες αὐτὸ κύκλῳ ἐση-

κόντιζον. ἔνθα δὴ ὁ ξεῖνος, οὗτος δὴ ὁ καθαρθεὶς τὸν φόνον, καλεόμενος δὲ Ἄδρηστος, ἀκοντίζων τὸν ὄν τοῦ μὲν ἀμαρτάνει, τυγχάνει δὲ τοῦ Κροΐσου παιδός. ὁ μὲν δὴ βληθεὶς τῇ αἰχμῇ ἐξέπλησε τοῦ ὄνειρου τὴν φήμην. ἔθρε δὲ τις ἀγγελέων τῷ Κροΐσῳ τὸ ἔγεγονός· ἀπικόμενος δὲ ἐς τὰς Σάρδις τὴν τε μάχην καὶ τὸν τοῦ παιδός μόνον ἐσήμηνέ οἱ.

Ὁ δὲ Κροΐσος τῷ θανάτῳ τοῦ παιδός συντεταραγμένος μᾶλλον τι ἐδεινολογέετο ὅτι μιν ἀπέκτεινε τὸν αὐτὸς φόνου ἐκάθηρε. περιημεκτέων δὲ τῇ συμφορῇ δεινῶς ἐκάλεε μὲν Δία καθάρσιον, μαρτυρόμενος τὰ ὑπὸ τοῦ ξείνου πεπονθῶς εἶη· ἐκάλεε δὲ ἐπίστίον τε καὶ ἑταιρήϊον, τὸν αὐτὸν τούτου ὀνομάζων θεόν, τὸν μὲν ἐπίστίον καλέων, διότι δὴ οἰκίοισι ὑποδεξάμενος τὸν ξεῖνον φονέα τοῦ παιδός ἐλάνθανε βόσκων, τὸν δὲ ἑταιρήϊον, ὡς φύλακα συμπέμφας αὐτὸν εὐρήκοι πολεμώτατον.

Παρήσαν δὲ μετὰ τούτου οἱ Δυδοὶ φέροντες τὸν νεκρὸν ὕπισθε δὲ εἶπετό οἱ ὁ φονεύς. στὰς δὲ οὗτος πρὸ τοῦ νεκροῦ παρεδίδου ἑωυτὸν Κροΐσῳ, προτείνων τὰς χεῖρας, ἐπικατασφάξαι μιν κελεύων τῷ νεκρῷ λέγων τὴν τε προτέραν ἑωυτοῦ συμφορὴν, καὶ ὡς ἐπ' ἐκείνη τὸν καθήραντα ἀπολωλεκῶς εἶη· οὐδέ οἱ εἶη βιώσιμον. Κροΐσος δὲ τούτων ἀκούσας τὸν τε Ἄδρηστον κατοικτεῖρει, κάμπερ ἔων ἐν κακῷ οἰκητῷ τοσοῦτῳ, καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν, “ἔχω, ὦ ξεῖνε, παρὰ σεῦ πᾶσαν τὴν δίκην, ἐπειδὴ σευωτοῦ καταδικάζεις θάνατον. εἰς δὲ οὐ σύ μοι τούδε τοῦ κακοῦ αἴτιος, εἰ μὴ ὄσον ἀέκων ἐξεργάσασο· ἀλλὰ θεῶν κού τις, ὅς μοι καὶ πάλαι προεσήμαινε τὰ μέλλοντα ἔσεσθαι.” Κροΐσος μὲν νυν ἔθαψε, ὡς οἰκὸς ἦν, τὸν ἑωυτοῦ παῖδα. Ἄδρηστος δὲ ὁ Γορδῖεω τοῦ Μίδεω, οὗτος δὴ ὁ φονεύς μὲν τοῦ ἑωυτοῦ ἀδελφεοῦ γενόμενος φονεύς δὲ τοῦ καθήραντος, ἐπέεε ἡσυχίῃ

τῶν ἀνθρώπων ἐγένετο περὶ τὸ σῆμα, συγγινωσκόμενος ἀνθρώπων εἶναι τῶν αὐτὸς ἤδее βαρυσυμφορώτατος, ἑωυτὸν ἐπικατασφάζει τῷ τύμβῳ.

Κροῖσος δὲ ἐπὶ δύο ἔτεα ἐν πένθει μεγάλῳ κατήστο, τοῦ παιδὸς ἔστερημένος.

Croesus deceived by an ambiguous oracle in his war with Persia. I. 52—54.

Δῶρα μὲν ἐς Δελφοὺς ἀπέπεμψε; τῷ δὲ Ἀμφιάρεω, πυθόμενος αὐτοῦ τὴν τε ἀρετὴν καὶ τὴν πάθην, ἀνέθηκε σάκος τε χρύσειον πᾶν ὁμοίως καὶ αἰχμὴν στερεὴν πᾶσαν χρυσεήν, τὸ ξυστὸν τῆσι λόγχῃσι ἐὼν ὁμοίως χρύσειον· τὰ ἔτι καὶ ἀμφοτέρω ἐς ἐμὲ ἦν κείμενα ἐν Θήβησι, καὶ Θηβαίων ἐν τῷ νηῷ τοῦ Ἰσμηνίου Ἀπόλλωνος.

Τοῖσι δὲ ἄγειν μέλλουσι τῶν Λυδῶν ταῦτα τὰ δῶρα ἐς τὰ ἱρὰ ἐνετέλλετο ὁ Κροῖσος ἐπειρωτῶν τὰ χρηστήρια εἰ στρατεύηται ἐπὶ Πέρσας Κροῖσος καὶ εἴ τινα στρατὸν ἀνδρῶν προσθέοιτο φίλον. ὡς δὲ ἀπικόμενοι ἐς τὰ ἀπεπέμφθησαν οἱ Λυδοὶ ἀνέθεσαν τὰ ἀναθήματα, ἐχρέωντο τοῖσι χρηστηριοῖσι λέγοντες· “Κροῖσος ὁ Λυδῶν τε καὶ ἄλλων ἐθνέων βασιλεὺς, νομίσας τάδε μαντήια εἶναι μούνα ἐν ἀνθρώποισι, ὑμῖν τε ἄξια δῶρα ἔδωκε τῶν ἐξευρημάτων, καὶ νῦν ὑμᾶς ἐπειρωτᾶ εἰ στρατεύηται ἐπὶ Πέρσας καὶ εἴ τινα στρατὸν ἀνδρῶν προσθέοιτο σύμμαχον.” οἱ μὲν ταῦτα ἐπειρώτεον, τῶν δὲ μαντηῶν ἀμφοτέρων ἐς τὸν αὐτὸ αἰ γνῶμαι συνέδραμον, προλέγουσαι Κροῖσῳ, ἣν στρατεύηται ἐπὶ Πέρσας, μεγάλην ἀρχὴν μιν καταλύσαι. τοὺς δ’ Ἑλλήνων δυνατωτάτους συνεβούλευόν οἱ ἐξευρόντα φίλους προσθέσθαι.

Ἐπεῖτε δὲ ἀνευεῖχθέντα τὰ θεοπρόπια ἐπύθετο ὁ

Κροΐσος, ὑπερήσθη τοῖσι χρηστηρίοισι, πάγχυ ἐλπίσας καταλύσειν τὴν Κύρου βασιληίην.

Sandanis, a Lydian, endeavours to dissuade Croesus from the war. I. 71.

Κροΐσος δὲ ἀμαρτῶν τοῦ χρησμοῦ, ἐποίεετο στρατηίην ἐς Καππαδοκίην, ἐλπίσας καταιρήσειν Κύρον τε καὶ τὴν Περσέων δύναμιν. παρασκευαζομένου δὲ Κροΐσου στρατεύεσθαι ἐπὶ Πέρσας, τῶν τις Λυδῶν νομιζόμενος καὶ πρόσθε εἶναι σοφός, ἀπὸ δὲ ταύτης τῆς γνώμης καὶ τὸ κάρτα οὔνομα ἐν Λυδοῖσι ἔχων, συνεβούλευσε Κροΐσῳ τάδε οὔνομά οἱ ἦν Σάνδανις· “ὦ βασιλεῦ, ἐπ’ ἀνδρας τοιούτους στρατεύεσθαι παρασκευάζει, οἱ σκυτίνας μὲν ἀναξυρίδας σκυτίνην δὲ τὴν ἄλλην ἐσθήτα φορέουσι. σιτέονται δὲ οὐκ ὅσα ἐθέλουσι ἀλλ’ ὅσα ἔχουσι, χώρην ἔχοντες τρηχέαν. πρὸς δὲ οὐκ οἴνω διαχρέωνται ἀλλ’ ὕδροποτεύουσι, οὐ σῦκα δὲ ἔχουσι τρώγειν, οὐκ ἄλλο ἀγαθὸν οὐδέν. τοῦτο μὲν δὴ, εἰ νικήσεις, τί σφεας ἀπαιρήσειαι, τοῖσί γε μὴ ἐστι μὴδέν; τοῦτο δὲ, ἦν νικηθῆς, μάθε ὅσα ἀγαθὰ ἀποβαλέεις. γευσάμενοι γὰρ τῶν ἡμετέρων ἀγαθῶν περιέξονται οὐδὲ ἀπωστοὶ ἔσονται. ἐγὼ μὲν νυν θεοῖσι ἔχω χάριν, οἱ οὐκ ἐπὶ νόον ποιέουσι Πέρσησι στρατεύεσθαι ἐπὶ Λυδοῦς.” ταῦτα λέγων οὐκ ἔπειθε τὸν Κροΐσον. Πέρσησι γὰρ, πρὶν Λυδοῦς καταστρέψασθαι, ἦν οὔτε ἀβρὸν οὔτε ἀγαθὸν οὐδέν.

Engagement between the Lydians and Persians; march of Cyrus to Sardis; siege and capture of that city. I. 76—84.

Κροΐσος δὲ ἐπέιπε διαβὰς τὸν Ἄλυν ποταμὸν σὺν

τῷ στρατῷ ἀπίκητο τῆς Καππαδοκίης ἐς τὴν Πτερίην καλεομένην (ἢ δὲ Πτερίη ἐστὶ τῆς χώρας ταύτης τὸ ἰσχυρότατον, κατὰ Σινώπην πόλιν τὴν ἐν Εὐξείνῳ πόντῳ μάλιστα κη κειμένη), ἐνθαῦτα ἐστρατοπεδεύετο φθείρων τῶν Συρίων τοὺς κλήρους. καὶ εἶλε μὲν τῶν Πτερίων τὴν πόλιν καὶ ἠνδραποδίσατο, εἶλε δὲ τὰς περιουκίδας αὐτῆς πάσας, Συρίους τε οὐδὲν ἔοντας αἰτίους ἀναστάτους ἐποίησε.

Κύρος δὲ ἀγείρας τὸν ἑνωτοῦ στρατὸν καὶ παραλαβὼν τοὺς μεταξὺ οἰκέοντας πάντας ἠγτιούτο Κροίσῳ. πρὶν δὲ ἐξελαύνειν ὀρμήσαι τὸν στρατὸν, πέμψας κήρυκας ἐς τοὺς Ἴωνας, ἐπειρᾶτό σφεας ἀπὸ Κροίσου ἀπιστάναι. Ἴωνες μὲν νυν οὐκ ἐπέιβοντο, Κύρος δὲ ὡς ἀπίκητο καὶ ἀντεστρατοπεδεύσατο Κροίσῳ, ἐνθαῦτα ἐν τῇ Πτερίῃ χώρῃ ἐπειρῶντο κατὰ τὸ ἰσχυρὸν ἀλλήλων. μάχης δὲ καρτερῆς γενομένης καὶ πεσόντων ἀμφοτέρων πολλῶν, τέλος οὐδέτεροι νικήσαντες διέστησαν νυκτὸς ἐπελθούσης. καὶ τὰ μὲν στρατόπεδα ἀμφοτέρα οὕτως ἠγωνίσατο.

Κροῖσος δὲ μεμφθεὶς κατὰ τὸ πλῆθος τὸ ἑνωτοῦ στρατεύμα (ἦν γάρ οἱ ὁ συμβαλὼν στρατὸς πολλὸν ἐλάσσων ἢ ὁ Κύρου), τοῦτο μεμφθεὶς, ὡς τῇ ὑστεραίῃ οὐκ ἐπειρᾶτο ἐπιῶν ὁ Κύρος, ἀπήλαυε ἐς τὰς Σάρδις, ἐν νόφ ἔχων παρακαλέσας μὲν Αἰγυπτίους κατὰ τὸ δρκιον, (ἐποίησατο γὰρ καὶ πρὸς Ἀμασιν βασιλεύοντα Αἰγύπτου συμμαχίην πρότερον ἤπερ πρὸς Λακεδαιμονίους,) μεταπεμψάμενος δὲ καὶ Βαβυλωνίους, (καὶ γὰρ πρὸς τούτους αὐτῷ ἐπεποίητο συμμαχίη, ἐτυράννευε δὲ τῶν Βαβυλωνίων τὸν χρόνον τοῦτον Λαβύνητος) ἐπαγγείλας δὲ καὶ Λακεδαιμονίους παρεῖναι ἐς χρόνον ῥητὸν ἀλλίσας τε δὴ τούτους καὶ τὴν ἑνωτοῦ συλλέξας στρατιὴν ἐννένωτο, τὸν χειμῶνα παρῆις, ἅμα τῷ ἔαρι στρατεύειν ἐπὶ τοὺς Πέρσας. καὶ ὁ μὲν ταῦτα φρονέων, ὡς

ἀπίκητο ἐς τὰς Σάρδεις, ἔπεμπε κήρυκας κατὰ τὰς συμμαχίας προερέοντας ἐς πέμπτον μῆνα συλλέγεσθαι ἐς Σάρδεις. τὸν δὲ παρέοντα καὶ μαχεσάμενον στρατὸν Πέρσησι, ὃς ἦν αὐτοῦ ξεινικός, πάντα ἀπεις διεσκέδασε· οὐδαμὰ ἐλπίσας μὴ κοτε ἄρα ἀγωνισάμενος οὕτω παραπλησίως Κῦρος ἐλάσῃ ἐπὶ Σάρδεις.

Κῦρος δὲ αὐτίκα ἀπελαύνοντος Κροΐσου μετὰ τὴν μάχην τὴν γενομένην ἐν τῇ Πτερίῃ, μαθὼν ὡς ἀπελάσας μέλλοι Κροΐσος διασκεδᾶν τὸν στρατὸν, βουλευόμενος εὗρισκε πρήγμᾳ οἱ εἶναι ἐλαύνειν ὡς δύναιτο τάχιστα ἐπὶ τὰς Σάρδεις, πρὶν ἢ τὸ δεύτερον ἀλισθῆναι τῶν Λυδῶν τὴν δύναμιν. ὡς δὲ οἱ ταῦτα ἔδοξε, καὶ ἐποίηε κατὰ τάχος· ἐλάσας γὰρ τὸν στρατὸν ἐς τὴν Λυδίην αὐτὸς ἄγγελος Κροΐσῳ ἐληλύθει. ἐνθαῦτα Κροΐσος ἐς ἀπορίην πολλὴν ἀπιγμένος, ὡς οἱ παρὰ δόξαν ἔσχε τὰ πρήγματα ἢ ὡς αὐτὸς κατεδόκειε, ὅμως τοὺς Λυδοὺς ἐξῆγε ἐς μάχην. ἦν δὲ τοῦτον τὸν χρόνον ἔθνος οὐδὲν ἐν τῇ Ἀσίῃ οὔτε ἀνδριώτερον οὔτε ἀλκιμώτερον τοῦ Λυδίου. ἡ δὲ μάχη σφέων ἦν ἀπ' ἵππων, δούρατά τε ἐφόρεον μεγάλα, καὶ αὐτοὶ ἔσαν ἱππεύεσθαι ἀγαθοί.

Ἐς τὸ πεδίον δὲ συνελθόντων τοῦτο τὸ πρὸ τοῦ ἄστεός ἐστι τοῦ Σαρδιηνοῦ, ἐὼν μέγα τε καὶ ψιλόν, ἐνθαῦτα ὁ Κῦρος ὡς εἶδε τοὺς Λυδοὺς ἐς μάχην τασσομένους, καταρρωδήσας τὴν ἵππον ἐποίησε Ἀρπάγου ὑποθεμένου ἀνδρὸς Μήδου, τοιονδ᾽ ὅσαι τῷ στρατῷ τῷ ἑωυτοῦ ἔποντο σιτοφόροι τε καὶ σκευοφόροι κάμηλοι, ταύτας πάσας ἀλίσας, καὶ ἀπελῶν τὰ ἄχθεα, ἀνδρας ἐπ' αὐτὰς ἀνέβησε ἱππάδα στολὴν ἐσταλμένους. σκευάσας δὲ αὐτοὺς προσέταξε τῆς ἄλλης στρατιῆς προϊέναι πρὸς τὴν Κροΐσου ἵππον, τῇ δὲ καμήλῳ ἐπεσθαι τὸν πεζὸν στρατὸν ἐκέλευε, ὅπισθε δὲ τοῦ πεζοῦ ἐπέταξε τὴν πᾶσαν ἵππον. ὡς δὲ οἱ πάντες διετετάχατο, παραίνεσε τῶν μὲν ἄλλων Λυδῶν μὴ φειδομένους κτείνειν πάντα τὸν ἐμποδῶν

γινόμενον, Κροΐσον δὲ αὐτὸν μὴ κτείνειν, μηδ' ἦν συλλαμβανόμενος ἀμύνηται. ταῦτα μὲν παραίνεσε, τὰς δὲ καμήλους ἔταξε ἀντία τῆς ἵππου τῶνδε εἵνεκεν κάμηλον ἵππος φοβέεται, καὶ οὐκ ἀνέχεται οὔτε τὴν ἰδέην αὐτῆς ὀρέων οὔτε τὴν ὄδμην ὀσφραϊνόμενος. αὐτοῦ δὴ ὦν τούτου εἵνεκεν ἐσεσφόριστο, ἵνα τῷ Κροίσῳ ἄχρηστον ἦ τὸ ἵππικόν, τῷ δὲ τι καὶ ἐπέιχε ἐλλάμψεσθαι ὁ Λυδός. ὡς δὲ καὶ συνήϊεσαν ἐς τὴν μάχην, ἐνθαῦτα ὡς ὀσφραντο τάχιστα τῶν καμήλων οἱ ἵπποι καὶ εἶδον αὐτὰς, ὀπίσω ἀνέστρεφον, διεφθαρτό τε τῷ Κροίσῳ ἢ ἐλπίς. οὐ μὲντοι οἷ γε Λυδοὶ τὸ ἐνθεύτεν δειλοὶ ἔσαν, ἀλλ' ὡς ἔμαθον τὸ γινόμενον, ἀποθορόντες ἀπὸ τῶν ἵππων πεζοὶ τοῖσι Πέρσησι συνέβαλον. χρόνῳ δὲ πεσόντων ἀμφοτέρων πολλῶν ἐτράποντο οἱ Λυδοὶ, κατελιθθέντες δὲ ἐς τὸ τεῖχος ἐπολιορκέοντο ὑπὸ τῶν Περσέων.

Τοῖσι μὲν δὴ κατεστήκεε πολιορκίη, Κροῖσος δὲ δοκέων οἱ χρόνον ἐπὶ μακρὸν ἔσεσθαι τὴν πολιορκίην ἔπεμπε ἐκ τοῦ τεύχεος ἄλλους ἀγγέλους ἐς τὰς συμμαχίας. οἱ μὲν γὰρ πρότερον διεπέμποντο ἐς πέμπτον μῆνα προερέοντες συλλέγεσθαι ἐς Σάρδις, τούτους δὲ ἐξέπεμπε τὴν ταχίστην δέεσθαι βοηθέειν ὡς πολιορκεομένου Κροίσου.

Σάρδιες δὲ ἤλωσαν ὧδε. ἐπειδὴ τεσσερεσκαϊδεκάτῃ ἐγένετο ἡμέρῃ πολιορκεομένῳ Κροίσῳ, Κῦρος τῇ στρατιῇ τῇ ἑωυτοῦ, διαπέμψας ἵππέας, προεῖπε τῷ πρώτῳ ἐπιβάντι τοῦ τεύχεος δῶρα δώσειν. μετὰ δὲ τοῦτο πειρησαμένης τῆς στρατιῆς, ὡς οὐ προεχώρει, ἐνθαῦτα τῶν ἄλλων πεπαυμένων ἀνὴρ Μάρδος ἐπειράτο προσβαίνων, τῷ ὄνομα ἦν Ἰτροιάδης, κατὰ τοῦτο τῆς ἀκροπόλιος τῇ οὐδεὶς ἐτέτακτο φύλακος· οὐ γὰρ ἦν δεινὸν κατὰ τοῦτο μὴ ἀλφῶ κοτέ. ἀπότομός τε γὰρ ἐστὶ ταύτῃ ἡ ἀκρόπολις καὶ ἄμαχος. ἔστι δὲ πρὸς τοῦ Τρωάλου

τετραμμένον τῆς πόλιος. ὁ ὢν δὴ Ἰτροιάδης οὗτος ὁ Μάρδος ἰδὼν τῇ προτεραίῃ τῶν τινὰ Λυδῶν κατὰ τοῦτο τῆς ἀκροπόλιος καταβάντα ἐπὶ κυνέην ἄνωθεν κατακυσθεῖσαν καὶ ἀνελόμενον ἐφράσθη καὶ ἐς θυμὸν ἐβάλετο. τότε δὲ δὴ ὁ αὐτός τε ἀναβεβήκεε καὶ κατ' αὐτὸν ἄλλοι Περσέων ἀνέβαινον. προσβάντων δὲ συχνῶν, οὕτω δὴ Σάρδιές τε ἠλώκεσαν καὶ πᾶν τὸ ἄστν ἐπορθέετο.

The son of Cræsus recovers his speech. I. 85.

Κατ' αὐτὸν δὲ Κροῖσον τάδε ἐγένετο. ἦν οἱ παῖς, τοῦ καὶ πρότερον ἐπεμνήσθην, τὰ μὲν ἄλλα ἐπιεικῆς ἄφωνος δέ. ἐν τῇ ὢν παρελθούσῃ εὖεστοι ὁ Κροῖσος τὸ πᾶν ἐς αὐτὸν ἐπεποιήκεε, ἄλλα τε ἐπιφραζόμενος, καὶ δὴ καὶ ἐς Δελφοὺς περὶ αὐτοῦ ἐπεπόμφεε χρησομένους. ἣ δὲ Πυθίη οἱ εἶπε τάδε.

Λυδὲ γένος, πολλῶν βασιλεῦ, μέγα νήπιε Κροῖσε,
μὴ βούλευ πολύενκτον ἰὴν ἀνὰ δώματ' ἀκούειν
παυδὸς φθεγγομένου. τὸ δέ σοι πολὺ λώιον ἀμφὶς
ἔμμεναι· αὐδήσει γὰρ ἐν ἡματι πρῶτον ἀνόλβφ.

ἀλίσκομένου δὲ τοῦ τείχεος, ἥϊε γὰρ τῶν τισὶ Περσέων ἀλλογνώσας Κροῖσον ὡς ἀποκτενέων, Κροῖσος μὲν νυν ὀρέων ἐπιόντα ὑπὸ τῆς παρεούσης συμφορῆς παρημελήκεε, οὐδέ τί οἱ διέφερε πληγέντι ἀποθανέειν· ὁ δὲ παῖς οὗτος ὁ ἄφωνος ὡς εἶδε ἐπιόντα τὸν Πέρσην, ὑπὸ δέους τε καὶ κακοῦ ἔρρηξε φωνήν, εἶπε δέ, “ ὠνθρωπε, μὴ κτεῖνε Κροῖσον.” οὗτος μὲν δὴ τοῦτο πρῶτον ἐφθέγγετο, μετὰ δὲ τοῦτο ἤδη ἐφώνεε τὸν πάντα χρόνον τῆς ζῆς.

Preservation of Cræsus, after having been condemned to be burnt by Cyrus. I. 86—88.

Οἱ δὲ Πέρσαι τὰς τε δὴ Σάρδις ἔσχον καὶ αὐτὸν

Κροΐσον ἐξώγησαν, ἄρξαντα ἕτα τεσσερεσκαίδεκα καὶ τεσσερεσκαίδεκα ἡμέρας πολιορκηθέντα, κατὰ τὸ χρηστήριόν τε καταπαύσαντα τὴν ἑωυτοῦ μεγάλην ἀρχήν. λαβόντες δὲ αὐτὸν οἱ Πέρσαι ἤγαγον παρὰ Κῦρον. ὁ δὲ συνήσας πυρὴν μεγάλην ἀνεβίβασε ἐπ' αὐτὴν τὸν Κροΐσον τε ἐν πέδησι δεδεμένον καὶ δις ἑπτὰ Λυδῶν παρ' αὐτὸν παῖδας, ἐν νόφ' ἔχων εἴτε δὴ ἀκροθίνια ταῦτα καταγιεῖν θεῶν ὄτεφδῆ, εἴτε καὶ εὐχὴν ἐπιτελέσαι θέλων, εἴτε καὶ πυθόμενος τὸν Κροΐσον εἶναι θεοσεβέα τοῦδε εἵνεκεν ἀνεβίβασε ἐπὶ τὴν πυρὴν, βουλόμενος εἰδέναι εἴ τίς μιν δαιμόνων ῥύσεται τοῦ μὴ ζῶοντα κατακαυθῆναι. τὸν μὲν δὴ ποιεῖν ταῦτα· τῷ δὲ Κροΐσῳ ἔστεῶτι ἐπὶ τῆς πυρῆς ἐσελθεῖν, καίπερ ἐν κακῷ ἔοντι τοσοῦτῳ, τὸ τοῦ Σόλωνος, ὡς οἱ εἶη σὺν θεῷ εἰρημένον, τὸ μηδένα εἶναι τῶν ζώντων ὄλβιον. ὡς δὲ ἄρα μιν προσστήναι τοῦτο, ἀνεεικάμενόν τε καὶ ἀναστενάξαντα ἐκ πολλῆς ἠσυχίης ἐς τρὶς οὐνομάσαι Σόλωνα. καὶ τὸν Κῦρον ἀκούσαντα κελεύσαι τοὺς ἑρμηνέας ἐπειρεσθαι τὸν Κροΐσον τίνα τοῦτον ἐπικαλέοιτο, καὶ τοὺς προσελθόντας ἐπειρωτᾶν. Κροΐσον δὲ τέως μὲν συγῆν ἔχειν ἐρωτεώμενον, μετὰ δὲ, ὡς ἠναγκάζετο, εἰπεῖν, “τὸν ἂν ἐγὼ πᾶσι τυράννοισι προετίμησα μεγάλων χρημάτων ἐς λόγους ἔλθειν.” ὡς δὲ σφί ἄσημα ἔφραζε, πάλιν ἐπειρώτεον τὰ λεγόμενα. λιπαρέοντων δὲ αὐτῶν καὶ ὄχλον παρεχόντων ἔλεγε δὴ ὡς ἦλθε ἀρχὴν ὁ Σόλων ἔων Ἀθηναῖος, καὶ θεησάμενος πάντα τὸν ἑωυτοῦ ὄλβον ἀποφλαυρίσειε οἰαδὴ εἶπας, ὡς τε αὐτῷ πάντα ἀποβεβηκοὶ τῇ περ ἐκείνος εἶπε, οὐδέν τι μᾶλλον ἐς ἑωυτὸν λέγων ἢ ἐς ἅπαν τὸ ἀνθρώπινον καὶ μάλιστα τοὺς παρὰ σφίσι αὐτοῖσι δοκέοντας ὄλβίους εἶναι. τὸν μὲν Κροΐσον ταῦτα ἀπηγέεσθαι, τῆς δὲ πυρῆς ἤδη ἀμμένης καίεσθαι τὰ περιέσχατα. καὶ τὸν Κῦρον ἀκούσαντα τῶν ἑρμηνέων τὰ εἶπε Κροΐσος, μεταγόντα

τε καὶ ἐνώσαντα ὅτι καὶ αὐτὸς ἄνθρωπος ἐὼν ἄλλον ἄνθρωπον, γενόμενον ἐωυτοῦ εὐδαιμονίῃ οὐκ ἐλάσσω, ζῶοντα πυρὶ διδοίῃ, πρὸς τε τούτοισι δείσαντα τὴν τίσιν καὶ ἐπιλεξάμενον ὡς οὐδὲν εἶη τῶν ἐν ἀνθρώποισι ἀσφαλῶς ἔχον, κελεύειν σβεννύναι τὴν ταχίστην τὸ καιόμενον πῦρ καὶ καταβιβάζειν Κροῖσόν τε καὶ τοὺς μετὰ Κροῖσου. καὶ τοὺς πειρωμένους οὐ δύνασθαι ἔτι τοῦ πυρὸς ἐπικρατήσαι.

Ἐνθαῦτα λέγεται ὑπὸ Δυδῶν Κροῖσον μαθόντα τὴν Κύρου μετάγνωσιν, ὡς ὅρα πάντα μὲν ἄνδρα σβεννύντα τὸ πῦρ δυναμένους δὲ οὐκέτι καταλαβεῖν, ἐπιβῶσασθαι τὸν Ἀπόλλωνα ἐπικαλούμενον, εἴ τί οἱ κεχαρισμένον ἐξ αὐτοῦ ἐδωρήθη, παραστήναι καὶ ῥύσασθαι μιν ἐκ τοῦ παρόντος κακοῦ. τὸν μὲν δακρύνοντα ἐπικαλέεσθαι τὸν θεόν, ἐκ δὲ αἰθρίας τε καὶ νηνεμῆς συνδραμέειν ἐξ-απίνης νέφεα καὶ χειμῶνά τε καταρραγήναι καὶ ὕσαι ὕδατι λαβροτάτῳ, κατασβεσθῆναι τε τὴν πυρὴν. οὕτω δὲ μαθόντα τὸν Κύρον ὡς εἶη ὁ Κροῖσος καὶ θεοφιλὴς καὶ ἀνὴρ ἀγαθὸς, καταβιβάσαντα αὐτὸν ἀπὸ τῆς πυρῆς εἶρεσθαι τάδε. “Κροῖσε, τίς σε ἀνθρώπων ἀνέγνωσε ἐπὶ γῆν τὴν ἐμὴν στρατευσάμενον πολέμιον ἀντὶ φίλου ἐμοὶ καταστήναι;” ὁ δὲ εἶπε, “ὦ βασιλεῦ, ἐγὼ ταῦτα ἔπραξα τῇ σῇ μὲν εὐδαιμονίῃ, τῇ ἐμεωυτοῦ δὲ κακοδαιμονίῃ. αἴτιος δὲ τούτων ἐγένετο ὁ Ἑλλήνων θεὸς ἐπαείρας ἐμὲ στρατεύεσθαι. οὐδεὶς γὰρ οὕτω ἀνόητός ἐστι ὅστις πόλεμον πρὸ εἰρήνης αἰρέεται· ἐν μὲν γὰρ τῇ οἱ παῖδες τοὺς πατέρας θάπτουσι, ἐν δὲ τῷ οἱ πατέρες τοὺς παῖδας. ἀλλὰ ταῦτα δαίμοσι κου φίλον ἦν οὕτω γενέσθαι.”

Ὁ μὲν ταῦτα ἔλεγε, Κύρος δὲ αὐτὸν λύσας κάτισέ τε ἐγγυὺς ἐωυτοῦ καὶ κάρτα ἐν πολλῇ προμηθίῃ εἶχε.

Policy of Deïoces to gain the sovereignty of the Medes. I. 96—101.

Ἀνὴρ ἐν τοῖσι Μῆδοισι ἐγένετο σοφὸς τῷ ὄνομαι ἦν Δηϊόκης, παῖς δ' ἦν Φραόρτεω. οὗτος ὁ Δηϊόκης ἐρασθεὶς τυραννίδος ἐπολεε τοιάδε. κατοικημένων τῶν Μήδων κατὰ κώμας, ἐν τῇ ἑωυτοῦ ἐὼν καὶ πρότερον δόκιμος καὶ μᾶλλον τι καὶ προθυμότερον δικαιοσύνην ἐπιθέμενος ἤσκει· καὶ ταῦτα μέντοι ἐούσης ἀνομίης πολλῆς ἀνὰ πᾶσαν τὴν Μηδικὴν ἐπολεε, ἐπιστάμενος ὅτι τῷ δικαίῳ τὸ ἄδικον πολέμιόν ἐστι. οἱ δ' ἐκ τῆς αὐτῆς κώμης Μῆδοι ὀρέοντες αὐτοῦ τοὺς τρόπους δικαστήν μιν ἑωυτῶν αἰρέοντο. ὁ δὲ δὴ, οἷα μνεώμενος ἀρχὴν, ἰθύς τε καὶ δίκαιος ἦν. ποιέων τε ταῦτα ἔπαινον εἶχε οὐκ ὀλίγον πρὸς τῶν ποληιτέων, οὕτω ὥστε πυνθανόμενοι οἱ ἐν τῆσι ἄλλησι κώμησι ὡς Δηϊόκης εἶη ἀνὴρ μόνος κατὰ τὸ ὀρθὸν δικάζων, πρότερον περιπίπτοντες ἀδίκουσι γνώμησι, τότε, ἐπέλιτε ἤκουσαν, ἄσμενοι ἐφοίτεον παρὰ τὸν Δηϊόκεα καὶ αὐτοὶ δικασόμενοι, τέλος δὲ οὐδενὶ ἄλλῳ ἐπετράποντο.

Πλεῦνος δὲ αἰεὶ γινομένου τοῦ ἐπιφοιτέοντος οἷα πυνθανομένων τὰς δίκας ἀποβαίνειν κατὰ τὸ ἐὸν, γνοὺς ὁ Δηϊόκης ἐς ἑωυτὸν πᾶν ἀνακείμενον, οὔτε κατίζειν ἔτι ἤθελε ἔνθα περ πρότερον προκατίζων ἐδίκασε, οὐτ' ἔφη δικᾶν ἔτι· οὐ γὰρ οἱ λυσιτελέειν τῶν ἑωυτοῦ ἐξημεληκότα τοῖσι πέλας δι' ἡμέρης δικάζειν. ἐούσης ὦν ἀρπαγῆς καὶ ἀνομίης ἔτι πολλῷ μᾶλλον ἀνὰ τὰς κώμας ἢ πρότερον ἦν, συνελέχθησαν οἱ Μῆδοι ἐς τῷτο καὶ ἐδίδουσαν σφίσι λόγον, λέγοντες περὶ τῶν κατηκόντων. ὡς δ' ἐγὼ δόκέω, μάλιστα ἔλεγον οἱ τοῦ Δηϊόκεω φίλοι, “ οὐ γὰρ δὴ τρόπῳ τῷ παρεόντι χρεώμενοι δυνατοὶ εἶμεν οἰκέειν τὴν χώραν, φέρε στήσωμεν ἡμέων αὐτῶν βασιλέα· καὶ οὕτω ἢ τε χώρα εὐνομήσεται καὶ αὐτοὶ

πρὸς ἔργα τρεφόμεθα, οὐδὲ ὑπ' ἀνομίας ἀνάστατοι ἐσόμεθα." ταῦτά κη λέγοντες πείθουσι ἑωυτοὺς βασιλεύεσθαι.

Αὐτίκα δὲ προβαλλομένων ὄντινα στήσονται βασιλέα, ὁ Δηϊόκης ἦν πολλὸς ὑπὸ παντὸς ἀνδρὸς καὶ προβαλλόμενος καὶ αἰνεόμενος ἐς δ' τοῦτον καταίνουσι βασιλέα σφίσι εἶναι. ὁ δ' ἐκέλευε αὐτοὺς οἰκία τε ἑωυτῷ ἄξια τῆς βασιληΐης οἰκοδομήσαι καὶ κρατῦναι αὐτὸν δορυφόροισι. ποιεῦσι δὴ ταῦτα οἱ Μῆδοι· οἰκοδομοῦσί τε γὰρ αὐτῷ οἰκία μεγάλα τε καὶ ἰσχυρά, ἵνα αὐτὸς ἔφρασε τῆς χώρας, καὶ δορυφόρους αὐτῷ ἐπιτρέπουσι ἐκ πάντων Μήδων καταλέξασθαι. ὁ δὲ ὡς ἔσχε τὴν ἀρχὴν, τοὺς Μήδους ἠνάγκασε ἐν πόλισμα ποιήσασθαι, καὶ τοῦτο περιστέλλοντας τῶν ἄλλων ἔσσον ἐπιμέλεσθαι. πειθομένων δὲ καὶ ταῦτα τῶν Μήδων οἰκοδομῆει τείχεα μεγάλα τε καὶ καρτερά, ταῦτα τὰ νῦν Ἀγβάτανα κέκληται, ἕτερον ἐτέρῳ κύκλῳ ἐνεστεῶτα. μεμηχάνηται δὲ οὕτω τοῦτο τὸ τεῖχος ὥστε ὁ ἕτερος τοῦ ἐτέρου κύκλος τοῖσι προμαχεῶσι μούνοισι ἔστι ἰψηλότερος. τὸ μὲν κού τι καὶ τὸ χωρίον συμμαχέει κολωνὸς ἐὼν ὥστε τοιοῦτο εἶναι, τὸ δὲ καὶ μᾶλλον τι ἐπετηδεύθη, κύκλων ἐόντων τῶν συναπάντων ἑπτὰ· ἐν δὲ τῷ τελευταίῳ τὰ βασιλῆα ἐνεστι καὶ οἱ θησαυροί. τὸ δὲ αὐτῶν μέγιστόν ἐστι τεῖχος κατὰ τὸν Ἀθηνέων κύκλον μάλιστα κη τὸ μέγαθος. τοῦ μὲν δὲ πρώτου κύκλου οἱ προμαχεῶνές εἰσι λευκοὶ, τοῦ δὲ δευτέρου μέλανες, τρίτου δὲ κύκλου φοινίκεοι, τετάρτου δὲ κυάνεοι, πέμπτου δὲ σανδαράκινοι. οὕτω πάντων τῶν κύκλων οἱ προμαχεῶνες ἠνθισμένοι εἰσὶ φαρμάκοισι. δύο δὲ οἱ τελευταῖοι εἰσὶ ὁ μὲν καταργυρωμένους ὁ δὲ κατακεχρυσωμένους ἔχων τοὺς προμαχεῶνας.

Ταῦτα μὲν δὴ ὁ Δηϊόκης ἑωυτῷ τε ἐτείχεε καὶ περὶ τὰ ἑωυτοῦ οἰκία, τὸν δὲ ἄλλον δῆμον περίξ ἐκέλευε τὸ

τεῖχος οἰκέειν. οἰκοδομήθέντων δὲ πάντων κόσμον τόνδε Δηϊόκης πρῶτός ἐστι ὁ καταστησάμενος, μήτε ἐσιέναι παρὰ βασιλέα μηδένα, δι' ἀγγέλων δὲ πάντα χρέεσθαι, ὀρᾶσθαι τε βασιλέα ὑπὸ μηδενός, πρὸς τε τούτοις ἔτι γελᾶν τε καὶ πτύειν ἀντίον καὶ ἅπασιν τούτῳ γε εἶναι αἰσχρόν. ταῦτα δὲ περὶ ἑωυτὸν ἐσέμνυνε τῶνδε εἵνεκεν, ὅπως ἂν μὴ ὀρέοντες οἱ ὀμήλικες ἔοντες σύντροφοὶ τε ἐκείνῳ καὶ οἰκίῃς οὐ φλαυροτέρης, οὐδὲ ἐς ἀνδραγαθίην λειπόμενοι, λυπεοῖατο καὶ ἐπιβουλεύοιεν, ἀλλ' ἕτεροῖός σφι δοκέει εἶναι μὴ ὀρέωσι.

Ἐπεῖτε δὲ ταῦτα διεκόσμησε καὶ ἐκράτυνε ἑωυτὸν τῇ τυραννίδι, ἣν τὸ δίκαιον φυλάσσων χαλεπός· καὶ τὰς τε δίκας γράφοντες ἔσω παρ' ἐκείνον ἐσπέμπεσκον, καὶ ἐκείνος διακρίνων τὰς ἐσφερομένας ἐκπέμπεσκε. ταῦτα μὲν κατὰ τὰς δίκας ἐποίηε, τὰ δὲ δὴ ἄλλα ἐκεκοσμέατό οἱ· εἴ τινα πυνθάνοιτο ὑβρίζοντα, τούτῳ ὅπως μεταπέμψαιτο, κατ' ἀξίην ἐκάστου ἀδικήματος ἐδικαίει, καὶ οἱ κατάσκοποι τε καὶ κατήκοοι ἔσαν ἀνὰ πᾶσαν τὴν χώραν τῆς ἡρχε.

Δηϊόκης μὲν νῦν τὸ Μηδικὸν ἔθνος συνέστρεψε μόνον, καὶ τούτου ἡρξε.

Artifice of Cyrus to cause a revolt of the Persians.
I. 125—127.

Ὁ Κύρος ἐφρόντιζε ὅτεω τρόπῳ σοφωτάτῳ Πέρσας ἀναπείσει ἀπίστασθαι, φροντίζων δὲ εὕρισκέ τε ταῦτα καιριώτατα εἶναι, καὶ ἐποίηε δὴ ταῦτα. γράψας ἐς βιβλίον τὰ ἐβούλετο, ἀλίην τῶν Περσέων ἐποίησατο, μετὰ δὲ ἀναπτύξας τὸ βιβλίον καὶ ἐπιλεγόμενος ἔφη Ἄστυαγέα μιν στρατηγὸν Περσέων ἀποδεικνύει. “νῦν” ἔφη τε λέγων, “ὦ Πέρσαι, προαγορεύω ὑμῖν παρεῖναι ἕκαστον ἔχοντα δρέπανον.” Κύρος μὲν ταῦτα προηγόρευσε.

Ὡς δὲ παρήσαν ἅπαντες ἔχοντες τὸ προειρημένον, ἐνθάυτα ὁ Κῦρος, ἦν γὰρ τις χῶρος τῆς Περσικῆς ἀκανθώδης ὅσον τε ἐπὶ ὀκτωκαίδεκα σταδίου ἢ εἴκοσι πάντῃ, τοῦτόν σφι τὸν χῶρον προεῖπε ἐξημερῶσαι ἐν ἡμέρῃ. ἐπιτελεσάντων δὲ τῶν Περσέων τὸν προκείμενον ἀεθλον, δεύτερά σφι προεῖπε ἐς τὴν ὑστεραλὴν παρεῖναι λελουμένους. ἐν δὲ τούτῳ τὰ τε αἰπόλια καὶ τὰς ποιμνας καὶ τὰ βουκόλια ὁ Κῦρος πάντα τοῦ πατρὸς συναλίσας ἐς τὸντοῦ ἔθνε καὶ παρεσκευάζε ὡς δεξόμενος τῶν Περσέων τὸν στρατὸν, πρὸς δὲ οἴνῳ τε καὶ σιτίοισι ὡς ἐπιτηδεωτάτοισι. ἀπικομένους δὲ τῇ ὑστεραλῇ τοὺς Πέρσας κατακλίνας ἐς λειμῶνα εὐώχῃ. ἐπεῖτε δὲ ἀπὸ δείπνου ἔσαν, εἴρετό σφεας ὁ Κῦρος κότερα τὰ τῇ προτεραλῇ εἶχον ἢ τὰ παρεόντα σφι εἶη αἰρετώτερα. οἱ δὲ ἔφασαν πολλὸν εἶναι αὐτέων τὸ μέσον· τὴν μὲν γὰρ προτέραν ἡμέρην πάντα σφι κακὰ ἔχειν, τὴν δὲ τότε παρεούσαν πάντα ἀγαθὰ. παραλαβὼν δὲ τοῦτο τὸ ἔπος ὁ Κῦρος παρεγύμνου τὸν πάντα λόγον, λέγων, “ ἄνδρες Πέρσαι, οὕτω ὑμῖν ἔχει. βουλομένοισι μὲν ἐμέο πείθεσθαι ἔστι τάδε τε καὶ ἄλλα μυρία ἀγαθὰ, οὐδένα πόνον δουλοπρεπέα ἔχουσι, μὴ βουλομένοισι δὲ ἐμέο πείθεσθαι εἰσὶ ὑμῖν πόνοι τῷ χθιζῷ παραπλήσιοι ἀναριθμητοί. νῦν ὧν ἐμέο πειθόμενοι γίνεσθε ἐλεύθεροι. αὐτός τε γὰρ δοκέω θεῖη τύχη γεγονὼς τάδε ἐς χεῖρας ἄγεσθαι, καὶ ὑμέας ἦγῃμαι ἄνδρας Μήδων εἶναι οὐ φανλοτέρους οὔτε τὰλλα οὔτε τὰ πολέμια. ὡς ὧν ἐχόντων ὦδε, ἀπίστασθε ἀπ’ Ἀστυάγεω τὴν ταχίστην.”

Πέρσαι μὲν νυν προστάτεω ἐπιλαβόμενοι ἄσμενοι ἐλευθεροῦντο, καὶ πάλαι δεινὸν ποιεύμενοι ὑπὸ Μήδων ἄρχεσθαι.

Description of Babylon. I. 178—181.

Τῆς δὲ Ἀσσυρίας ἐστὶ μὲν κου καὶ ἄλλα πολιόμενα

τείχος οἰκέειν. οἰκοδομηθέντων δὲ πάντων κόσμον τόνδε Δηϊόκης πρῶτός ἐστι ὁ καταστησάμενος, μήτε ἐσιέναι παρὰ βασιλέα μηδένα, δι' ἀγγέλων δὲ πάντα χρέεσθαι, ὀρᾶσθαι τε βασιλέα ὑπὸ μηδενός, πρὸς τε τούτοισι ἔτι γελᾶν τε καὶ πτύειν ἀντίον καὶ ἅπασι τοῦτό γε εἶναι αἰσχρόν. ταῦτα δὲ περὶ ἑωυτὸν ἐσέμνυνε τῶνδε εἵνεκεν, ὅκως ἂν μὴ ὀρέοντες οἱ ὀμήλικες ἔοντες σύντροφοί τε ἐκείνῳ καὶ οἰκίῃς οὐ φλαυροτέρης, οὐδὲ ἐς ἀνδραγαθίην λειπόμενοι, λυπεοῖατο καὶ ἐπιβουλεύοιεν, ἀλλ' ἑτεροῖός σφι δοκεῖ εἶναι μὴ ὀρέωσι.

Ἐπεῖτε δὲ ταῦτα διεκόσμησε καὶ ἐκράτυνε ἑωυτὸν τῇ τυραννίδι, ἣν τὸ δίκαιον φυλάσσων χαλεπός· καὶ τὰς τε δίκας γράφοντες ἔσω παρ' ἐκείνον ἐσπέμπεσκον, καὶ ἐκείνος διακρίνων τὰς ἐσφερομένας ἐκπέμπεσκε. ταῦτα μὲν κατὰ τὰς δίκας ἐποίηε, τὰ δὲ δὴ ἄλλα ἐκεκοσμέατό οἱ· εἴ τινα πυνθάνοιτο ὑβρίζοντα, τοῦτον ὅκως μεταπέμψαιτο, κατ' ἀξίην ἐκάστου ἀδικήματος ἐδικαίει, καὶ οἱ κατάσκοποι τε καὶ κατήκοοι ἔσαν ἀνὰ πᾶσαν τὴν χώραν τῆς ἡρχε.

Δηϊόκης μὲν νυν τὸ Μηδικὸν ἔθνος συνέστρεψε μῶνον, καὶ τούτου ἦρξε.

Artifice of Cyrus to cause a revolt of the Persians.
I. 125—127.

Ὁ Κύρος ἐφρόντιζε ὅτεω τρόπῳ σοφωτάτῳ Πέρσας ἀναπείσει ἀπίστασθαι, φροντίζων δὲ εὕρισκέ τε ταῦτα καιριώτατα εἶναι, καὶ ἐποίηε δὴ ταῦτα. γράψας ἐς βιβλίον τὰ ἐβούλετο, ἀλίην τῶν Περσέων ἐποίησατο, μετὰ δὲ ἀναπτύξας τὸ βιβλίον καὶ ἐπιλεγόμενος ἔφη Ἄστυαγέα μιν στρατηγὸν Περσέων ἀποδεικνύναι. “νῦν” ἔφη τε λέγων, “ὦ Πέρσαι, προαγορεύω ὑμῖν παρεῖναι ἕκωστον ἔχοντα δρέπανον.” Κύρος μὲν ταῦτα προηγόρευσε.

τοὺς ἀγκῶνας ἐς τὸν ποταμὸν ἐληλαται· τὸ δὲ ἀπὸ τούτου αἱ ἐπικαμπαὶ παρὰ χειλὸς ἑκάτερον τοῦ ποταμοῦ αἵμασιῇ πλίνθων ὀπτέων παρατείνει. τὸ δὲ ἄστὺ αὐτὸ ἐὼν πλήρες οἰκίῶν τριωρόφων τε καὶ τετρωρόφων κατατέτμηται τὰς ὁδοὺς ἰθέας, τὰς τε ἄλλας καὶ τὰς ἐπικαρσίας τὰς ἐπὶ τὸν ποταμὸν ἐχούσας. κατὰ δὴ ὧν ἐκάστην ὁδὸν ἐν τῇ αἵμασιῇ τῇ παρὰ τὸν ποταμὸν πυλίδες ἐπήσαν, ὅσαι περ αἱ λαῦραι, τοσαῦται ἀριθμὸν ἔσαν δὲ καὶ αὐταὶ χάλκεαι, φέρουσαι καὶ αὐταὶ ἐς αὐτὸν τὸν ποταμὸν.

Τοῦτο μὲν δὴ τὸ τεῖχος θώρηξ ἐστὶ, ἕτερον δὲ ἔσωθεν τεῖχος, οὐ πολλῶ τέφ ἀσθενέστερον τοῦ ἐτέρου τείχεος, στεινότερον δέ. ἐν δὲ φάρσει ἑκατέρφ τῆς πόλιος τετελείχιστο ἐν μέσφ ἐν τῷ μὲν τὰ βασιλήϊα περιβόλφ μεγάλφ τε καὶ ἰσχυρῶ, ἐν δὲ τῷ ἐτέρφ Διὸς Βῆλου ἱρὸν χαλκόπυλον, καὶ ἐς ἐμὲ τοῦτο ἔτι ἐὼν, δύο σταδίων πάντῃ ἐὼν τετράγωνον. ἐν μέσφ δὲ τοῦ ἱροῦ πύργος στερεοδὲ οἰκοδόμηται, σταδίου καὶ τὸ μῆκος καὶ τὸ εὖρος, καὶ ἐπὶ τούτφ τῷ πύργφ ἄλλος πύργος ἐπιβέβηκε, καὶ ἕτερος μάλα ἐπὶ τούτφ, μέχρι οὐ ὀκτῶ πύργων. ἀνάβασις δὲ ἐς αὐτοὺς ἔξωθεν κύκλφ περὶ πάντας τοὺς πύργους ἔχουσα πεποίηται. μεσοῦντι δὲ κου τῆς ἀναβάσιός ἐστι καταγωγὴ τε καὶ θῶκοι ἀμπαυστήριοι, ἐν τοῖσι κατίζοντες ἀμπαύονται οἱ ἀναβαίνοντες. ἐν δὲ τῷ τελευταίφ πύργφ νηὸς ἔπεστι μέγας· ἐν δὲ τῷ νηῷ κλίνη μεγάλη κέεται εὖ ἐστρωμένη, καὶ οἱ τράπεζα παρακέεται χρυσέη. ἄγαλμα δὲ οὐκ ἐνὶ οὐδὲν αὐτόθι ἐνιδρυμένον.

Of the two queens of Babylon, Semiramis and Nitocris. I. 184—187.

Τῆς δὲ Βαβυλωνῶνος ταύτης πολλοὶ μὲν κου καὶ ἄλ-

μεγάλα πολλά, τὸ δὲ οὐνομαστότατον καὶ ἰσχυρότατον, καὶ ἔνθα σφί τῆς Νίνου ἀναστάτου γενομένης τὰ βασιλῆα κατεστήκει, ἦν Βαβυλῶν, ἐούσα τοιαύτη δὴ τις πόλις. κέεται ἐν πεδίῳ μεγάλῳ, μέγαθος ἐούσα μέτῳπον ἕκαστον εἴκοσι καὶ ἑκατὸν σταδίων ἐούσης τετραγώνου· οὔτοι στάδιοι τῆς περιόδου τῆς πόλιος γίνονται συνάπαντες ὀγδῶκοντα καὶ τετρακόσιοι. τὸ μὲν νυν μέγαθος τοσοῦτόν ἐστι τοῦ ἄστεος τοῦ Βαβυλωνίου, ἐκεκόσμητο δὲ ὡς οὐδὲν ἄλλο πόλισμα τῶν ἡμεῖς ἴδμεν. τάφρος μὲν πρῶτά μιν βαθέα τε καὶ εὐρέα καὶ πλήρῃ ὕδατος περιθέει, μετὰ δὲ τείχος πεντήκοντα μὲν πηχέων βασιλῆτων ἐὸν τὸ εὖρος, ὕψος δὲ διηκοσίων πηχέων· ὁ δὲ βασιλῆιος πῆχυς τοῦ μετρίου ἐστὶ πῆχεος μέζων τρισὶ δακτύλοισι.

Δεῖ δὴ με πρὸς τούτοισι ἔτι φράσαι ἵνα τε ἐκ τῆς τάφρου ἢ γῆ ἀναισιμώθη, καὶ τὸ τείχος ὄντινα τρόπον ἔργαστο. ὀρύσσοντες ἅμα τὴν τάφρον ἐπλίνθευον τὴν γῆν τὴν ἐκ τοῦ ὀρύγματος ἐκφερομένην, ἐλκύσαντες δὲ πλίνθους ἱκανὰς ὥπτησαν αὐτὰς ἐν καμίνοισι· μετὰ δὲ τέλματι χρωόμενοι ἀσφάλτῳ θερμῇ, καὶ διὰ τριήκοντα δόμων πλίνθου ταρσοὺς καλάμων διαστοιβάζοντες, ἔδειμαν πρῶτα μὲν τῆς τάφρου τὰ χεῖλεα, δεύτερα δὲ αὐτὸ τὸ τείχος τὸν αὐτὸν τρόπον. ἐπάνω δὲ τοῦ τείχεος παρὰ τὰ ἔσχατα οἰκῆματα μουνόκωλα ἔδειμαν, τετραμμένα ἐς ἀλλήλα· τὸ μέσον δὲ τῶν οἰκημάτων ἔλιπον τεθρίπῳ περιέλασιν. πύλαι δὲ ἐνεστάσι πέριξ τοῦ τείχεος ἑκατὸν, χάλκεαι πᾶσαι, καὶ σταθμοὶ τε καὶ ὑπέρθυρα ὡσαύτως.

Τετείχιστο μὲν νυν ἡ Βαβυλῶν τῷ τῷ τοιῷδε, ἔστι δὲ δύο φάρσέα τῆς πόλιος. τὸ γὰρ μέσον αὐτῆς ποταμὸς διέργει, τῷ οὐνομά ἐστι Εὐφρήτης· ῥέει δὲ ἐξ Ἄρμενίων, ἐὼν μέγας καὶ βαθὺς καὶ ταχύς· ἐξίει δὲ οὗτος ἐς τὴν Ἐρυθρὴν θάλασσαν. τὸ ὦν δὴ τείχος ἐκάτερον

τοὺς ἀγκῶνας ἐς τὸν ποταμὸν ἐληλαται· τὸ δὲ ἀπὸ τούτου αἱ ἐπικαμπαὶ παρὰ χειῖλος ἐκάτερον τοῦ ποταμοῦ αἵμασιῇ πλίνθων ὀπτέων παρατείνει. τὸ δὲ ἄστὺ αὐτὸ ἐὼν πλήρες οἰκίῶν τριωρόφων τε καὶ τετρωρόφων κατατέμνεται τὰς ὁδοὺς ἰθέας, τὰς τε ἄλλας καὶ τὰς ἐπικαρσίας τὰς ἐπὶ τὸν ποταμὸν ἐχούσας. κατὰ δὴ ὧν ἐκάστην ὁδὸν ἐν τῇ αἵμασιῇ τῇ παρὰ τὸν ποταμὸν πυλίδες ἐπήσαν, ὅσαι περ αἱ λαῦραι, τοσαῦται ἀριθμὸν ἔσαν δὲ καὶ αὐταὶ χάλκεαι, φέρουσαι καὶ αὐταὶ ἐς αὐτὸν τὸν ποταμὸν.

Τοῦτο μὲν δὴ τὸ τεῖχος θώρηξ ἐστὶ, ἕτερον δὲ ἔσωθεν τεῖχος, οὐ πολλῶ τέφ ἀσθενέστερον τοῦ ἐτέρου τείχεος, στενιότερον δέ. ἐν δὲ φάρσει ἐκατέρφ τῆς πόλιος τετελιχιστο ἐν μέσφ ἐν τῷ μὲν τὰ βασιλήϊα περιβόλφ μεγάλφ τε καὶ ἰσχυρῶ, ἐν δὲ τῷ ἐτέρφ Διὸς Βήλου ἱρὸν χαλκόπυλον, καὶ ἐς ἐμέ τοῦτο ἔτι ἐὼν, δύο σταδίων πάντῃ ἐὼν τετράγωνον. ἐν μέσφ δὲ τοῦ ἱροῦ πύργος στερεοῦς οἰκοδόμηται, σταδίου καὶ τὸ μῆκος καὶ τὸ εὖρος, καὶ ἐπὶ τούτῳ τῷ πύργῳ ἄλλος πύργος ἐπιβέβηκε, καὶ ἕτερος μάλα ἐπὶ τούτῳ, μέχρι οὐ ὀκτῶ πύργων. ἀνάβασις δὲ ἐς αὐτοὺς ἔξωθεν κύκλῳ περιπάντας τοὺς πύργους ἔχουσα πεποῖηται. μεσοῦντι δέ κου τῆς ἀναβάσιός ἐστι καταγωγὴ τε καὶ θῶκοι ἀμπαυστήριοι, ἐν τοῖσι κατίζοντες ἀμπαύονται οἱ ἀναβαίνοντες. ἐν δὲ τῷ τελευταίῳ πύργῳ νηὸς ἔπεστι μέγας· ἐν δὲ τῷ νηῷ κλίνη μεγάλη κέεται εὖ ἐστρωμένη, καὶ οἱ τράπεζα παρακέεται χρυσεῆ. ἄγαλμα δὲ οὐκ ἔνι οὐδὲν αὐτόθι ἐνιδρυμένον.

Of the two queens of Babylon, Semiramis and Nitocris. I. 184—187.

Τῆς δὲ Βαβυλωνίως ταύτης πολλοὶ μὲν κού καὶ ἄλ-

λοι ἐγένοντο βασιλέες, οἱ τὰ τείχεά τε ἐπεκόσμησαν καὶ τὰ ἱρά, ἐν δὲ δὴ καὶ γυναῖκες δύο. ἡ μὲν πρότερον ἄρξασα, τῆς ὕστερον γενεῆσι πέντε πρότερον γενομένη, τῇ οὐνομα ἦν Σεμίραμις, αὕτη μὲν ἀπεδέξατο χῶματα ἀνὰ τὸ πεδίον ἐόντα ἀξιοθέητα· πρότερον δὲ ἐώθεε ὁ ποταμὸς ἀνὰ τὸ πεδίον πᾶν πελαγίζειν.

Ἡ δὲ δὴ δεύτερον γενομένη ταύτης βασιλεία, τῇ οὐνομα ἦν Νίτωκρις, αὕτη δὲ συνετωτέρη γενομένη τῆς πρότερον ἀρξάσης τοῦτο μὲν μνημόσυνα ἐλίπετο τὰ ἐγὼ ἀπηγήσομαι, τοῦτο δὲ τὴν Μήδων ὀρώσα ἀρχὴν μεγάλην τε καὶ οὐκ ἀτρεμίζουσαν, ἀλλ' ἄλλα τε ἀραιορημένα ἄσπεα αὐτοῖσι, ἐν δὲ δὴ καὶ τὴν Νίνον, προεφυλάξατο ὄσα ἐδύνατο μάλιστα. πρῶτα μὲν τὸν Εὐφρήτην ποταμὸν ρέοντα πρότερον ἰθὺν, ὅς σφι διὰ τῆς πόλιος μέσης ῥέει, τοῦτον ἄνωθεν διώρυχας ὀρύξασα οὕτω δὴ τι ἐποίησε σκολιὸν ὥστε δὴ τρεῖς ἐς τῶν τινὰ κωμῶν τῶν ἐν τῇ Ἀσσυρίῃ ἀπικνέεται ῥέων. τῇ δὲ κώμῃ οὐνομά ἐστι, ἐς τὴν ἀπικνέεται ὁ Εὐφρήτης, Ἀρδέρικκα. καὶ νῦν οἱ ἂν κομίζονται ἀπὸ τῆσδε τῆς θαλάσσης ἐς Βαβυλῶνα, καταπλέοντες ἐς τὸν Εὐφρήτην ποταμὸν τρεῖς τε ἐς τὴν αὐτὴν ταύτην κώμην παραγίνονται καὶ ἐν τρισὶ ἡμέρησι. τοῦτο μὲν δὴ τοιοῦτο ἐποίησε, χῶμα δὲ παρέχουσα παρ' ἐκάτερον τοῦ ποταμοῦ τὸ χεῖλος ἀξιὸν θύματος, μέγας καὶ ἕψος ὅσον τι ἐστί. κατύπερθε δὲ πολλῶ Βαβυλῶνος ὄρουσε ἔλυτρον λίμνη, ὀλίγον τι παρατείνουσα ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ, βάθος μὲν ἐς τὸ ὕδωρ αἰεὶ ὀρύσσουσα, εὐρος δὲ τὸ περίμετρον αὐτοῦ ποιεῦσα εἰκοσί τε καὶ τετρακοσίων σταδίων τὸν δὲ ὀρυσσόμενον χοῦν ἐκ τούτου τοῦ ὀρύγματος ἀναισίμου παρὰ τὰ χεῖλα τοῦ ποταμοῦ παραχέουσα. ἐπεῖτε δὲ οἱ ὀρώρυκτο, λίθους ἀγαγομένη κρηπίδα κύκλῳ περὶ αὐτὴν ἤλασε. ἐποίησε δὲ ἀμφοτέρα ταῦτα, τὸν τε ποταμὸν σκολιὸν καὶ τὸ δρυγμα πᾶν ἔλος, ὡς ὁ τε ποταμὸς βραδύτερος εἶη

περὶ καμπὰς πολλὰς ἀγνύμενος, καὶ οἱ πλοοὶ ἔωσι σκολλοὶ ἐς τὴν Βαβυλῶνα, ἕκ τε τῶν πλόων ἐκδέκεται περιόδος τῆς λίμνης μακρῆ. κατὰ τοῦτο δὲ εἰργάζετο τῆς χώρας τῇ αἴ τε ἐσβολαὶ ἔσαν καὶ τὰ σύντομα τῆς ἐκ Μήδων ὁδοῦ, ἵνα μὴ ἐπιμισγόμενοι οἱ Μῆδοι ἐκμανθάνοιεν αὐτῆς τὰ πρήγματα.

Ἡ δ' αὐτὴ αὐτῆ βασιλεία καὶ ἀπάτην τοιήνδε τινὰ ἐμηχανήσατο. ὑπὲρ τῶν μάλιστα λεωφόρων πυλέων τοῦ ἄστεος τάφον ἐωυτῇ κατεσκευάσατο μετέωρον ἐπιπολῆς αὐτέων τῶν πυλέων, ἐνεκόλαψε δὲ ἐς τὸν τάφον γράμματα λέγοντα τάδε. “ τῶν τις ἐμεῦ ὕστερον γινόμενων Βαβυλῶνος βασιλέων ἦν σπανίση χρημάτων, ἀνοίξας τὸν τάφον λαβέτω ὅκῳσα βούλεται χρήματα. μὴ μένοι γε μὴ σπανίσας γε ἄλλως ἀνοίξῃ· οὐ γὰρ ἄμεινον.” οὗτος ὁ τάφος ἦν ἀκίνητος μέχρι οὐ ἐς Δαρεῖον περιήλθε ἢ βασιλῆῃ. Δαρεῖω δὲ καὶ δεινὸν ἐδόκεε εἶναι τῆσι πύλῃσι ταύτῃσι μηδὲν χρεέσθαι, καὶ χρημάτων κειμένων, καὶ αὐτῶν τῶν χρημάτων ἐπικαλεομένων, μὴ οὐ λαβεῖν αὐτά. τῆσι δὲ πύλῃσι ταύτῃσι οὐδὲν ἐχρᾶτο τοῦδε εἵνεκα, ὅτι ὑπὲρ κεφαλῆς οἱ ἐγίνετο ὁ νεκρὸς διεξελαύνοντι. ἀνοίξας δὲ τὸν τάφον εὗρε χρήματα μὲν οὐ, τὸν δὲ νεκρὸν καὶ γράμματα λέγοντα τάδε. “ εἰ μὴ ἄπληστός τε ἕας χρημάτων καὶ αἰσχροκερδῆς, οὐκ ἂν νεκρῶν θήκας ἀνέφγες.” αὕτη μὲν νυν ἡ βασιλεία τοιαύτη τις λέγεται γενέσθαι.

Taking of Babylon by Cyrus. I. 190, 191.

Ὡς δὲ ἔαρ ὑπέλαμπε, οὕτω δὴ ὁ Κῦρος ἤλαυνε ἐπὶ τὴν Βαβυλῶνα. οἱ δὲ Βαβυλώνιοι ἐκστρατευσάμενοι ἔμενον αὐτόν. ἐπεὶ δὲ ἐγένετο ἐλαύνων ἀγχοῦ τῆς πόλιος, συνέβαλόν τε οἱ Βαβυλώνιοι καὶ ἐσσωθέντες τῇ μάχῃ κατειλήθησαν ἐς τὸ ἄστυ. οἶα δὲ ἐξεπιστάμενοι

ἔτι πρότερον τὸν Κύρον οὐκ ἀτρεμίζοντα, ἀλλ' ὀρέοντες αὐτὸν παντὶ ἔθνεϊ ὁμοίως ἐπιχειρέοντα, προεσάξαντο σιτία ἐτέων κάρτα πολλῶν. ἐνθαῦτα οὗτοι μὲν λόγον εἶχον τῆς πολιορκίας οὐδένα, Κύρος δὲ ἀπορήσει ἐνείχετο ἄτε χρόνου τε ἐγγινομένου συχνοῦ ἀνωτέρω τε οὐδὲν τῶν πρηγμάτων προκρηπτομένων.

Εἴτε δὴ ὢν ἄλλος οἱ ἀπορέοντι ὑπεθήκατο, εἴτε καὶ αὐτὸς ἔμαθε τὸ ποιητέον οἱ ἦν, ἐποίηε δὴ τοιόνδε. τάξας τὴν στρατιὴν ἅπασαν ἐξ ἐμβολῆς τοῦ ποταμοῦ, τῇ ἐς τὴν πόλιν ἐσβάλλει, καὶ ὄπισθε αὐτὶς τῆς πόλιος τάξας ἐτέρους, τῇ ἐξίλει ἐκ τῆς πόλιος ὁ ποταμὸς, προεἶπε τῷ στρατῷ, ὅταν διαβατὸν τὸ ῥέεθρον ἴδωνται γενόμενον, ἐσιέναι ταύτῃ ἐς τὴν πόλιν. οὕτω τε δὴ τάξας καὶ κατὰ ταῦτα παραινέσας ἀπήλαυε αὐτὸς σὺν τῷ ἀρχηγῷ τοῦ στρατοῦ. ἀπικόμενος δὲ ἐπὶ τὴν λίμνην, τὰ περ ἢ τῶν Βαβυλωνίων βασιλεία ἐποίησε κατὰ τὸν ποταμὸν καὶ κατὰ τὴν λίμνην, ἐποίηε καὶ ὁ Κύρος ἕτερα τοιαῦτα· τὸν γὰρ ποταμὸν διώρυχι ἐσαγαγὼν ἐς τὴν λίμνην εἴδουσαν ἔλος τὸ ἀρχαῖον ῥέεθρον διαβατὸν εἶναι ἐποίησε, ὑπονοστήσαντος τοῦ ποταμοῦ. γενομένου δὲ τούτου τοιούτου, οἱ Πέρσαι οἳ περ ἐτετάχατο ἐπ' αὐτῷ τούτῳ κατὰ τὸ ῥέεθρον τοῦ Εὐφρήτεω ποταμοῦ ὑπονονοστηκότος ἀνδρὶ ὡς ἐς μέσον μηρὸν μάλιστά κη, κατὰ τοῦτο ἐσήσαν ἐς τὴν Βαβυλῶνα. εἰ μὲν νυν προεπύθοντο οἱ Βαβυλώνιοι ἢ ἔμαθον τὸ ἐκ τοῦ Κύρου ποιούμενον, οὐκ ἂν περιδόντες τοὺς Πέρσας ἐσελθεῖν ἐς τὴν πόλιν διέφθειραν κάκιστα· κατακλητῆσαντες γὰρ ἂν πάσας τὰς ἐς τὸν ποταμὸν πυλίδας ἐχούσας, καὶ αὐτοὶ ἐπὶ τὰς αἵμασις ἀναβάντες τὰς παρὰ τὰ χεῖλα τοῦ ποταμοῦ ἐληλαμένας, ἔλαβον ἂν σφεας ὡς ἐν κύρτη. νῦν δὲ ἐξ ἀπροσδοκίτου σφι παρέστησαν οἱ Πέρσαι. ὑπὸ δὲ μεγάλῃ τῆς πόλιος, ὡς λέγεται ὑπὸ τῶν ταύτῃ οἰκημένων, τῶν περὶ τὰ ἔσχατα τῆς πόλιος ἐα-

λωκότων τοὺς τὸ μέσον οἰκέοντας τῶν Βαβυλωνίων οὐ
μανθάνειν ἐαλωκότας, ἀλλὰ τυχεῖν γὰρ σφί ἐοῦσαν ὄρ-
την, χορεύειν τε τοῦτον τὸν χρόνον καὶ ἐν εὐπαθείησι
εἶναι, ἐς δὲ δὴ καὶ τὸ κάρτα ἐπύθοντο. καὶ Βαβυλῶν
μὲν οὕτω τότε πρῶτον ἀραίρητο.

Invasion of the Massagetæ by Cyrus, and his death.
I. 201—214.

Ὡς δὲ τῷ Κύρῳ καὶ τοῦτο τὰ ἔθνος κατέργαστο,
ἐπεθύμησε Μασσαγέτας ὑπ' ἐωυτῷ ποιήσασθαι. τὸ δὲ
ἔθνος τοῦτο καὶ μέγα λέγεται εἶναι καὶ ἄλκιμον, οἰκη-
μένον δὲ πρὸς ἡῶ τε καὶ ἡλίου ἀνατολάς, πέραν τοῦ
Ἀράξω ποταμοῦ, ἀντίον δὲ Ἰσσηδόνων ἀνδρῶν. εἰσι δὲ
οὔτινες καὶ Σκυθικὸν λέγουσι τοῦτο τὸ ἔθνος εἶναι.

Ἦν δὲ τοῦ ἀνδρὸς ἀποθανόντος γυνὴ τῶν Μασσα-
γετέων βασίλεια· Τόμυρις οἱ ἦν οὖνομα. ταύτην πέμ-
πων ὁ Κύρος ἐμνάτο τῷ λόγῳ, θέλων γυναῖκα ἦν ἔχειν.
ἡ δὲ Τόμυρις συνειῖσα οὐκ αὐτὴν μιν μνῶμενον ἀλλὰ
τὴν Μασσαγετέων βασιλητὴν, ἀπέπατο τὴν πρόσοδον.
Κύρος δὲ μετὰ τοῦτο, ὥς οἱ δόλω οὐ προεχώρει, ἐλάσας
ἐπὶ τὸν Ἀράξω ἐποιέετο ἐκ τοῦ ἐμφανέος ἐπὶ τοὺς
Μασσαγέτας στρατητὴν, γεφύρας τε ζευγνύων ἐπὶ τοῦ
ποταμοῦ διάβασιν τῷ στρατῷ, καὶ πύργους ἐπὶ πλοίων
τῶν διαπορθμευόντων τὸν ποταμὸν οἰκοδομῶμενος.

Ἐχοντι δὲ οἱ τοῦτον τὸν πόνον πέμψασα ἡ Τόμυρις
κῆρυκα ἔλεγε τάδε, “ὦ βασιλεῦ Μήδων, παῦσαι σπεύ-
δων τὰ σπεύδεις· οὐ γὰρ ἂν εἰδείης εἰ τοι ἐς καιρὸν
ἔσται ταῦτα τελεύμενα· παυσάμενος δὲ βασίλευε τῶν
σεωυτοῦ, καὶ ἡμέας ἀνέχευ ὀρέων ἄρχοντας τῶν περ
ἄρχομεν. οὐκ ἂν ἐβελήσεις ὑποθήκησι τῆσδε χρέεσθαι,
ἀλλὰ πάντα μᾶλλον ἢ δι' ἡσυχίης εἶναι. σὺ δὲ εἰ με-
γάλως προθυμῆαι Μασσαγετέων πειρηθῆναι, φέρε, μό-

χθον μὲν τὸν ἔχεις ζευγνύς τὸν ποταμὸν ἄρες, σὺ δὲ ἡμέων ἀναχωρησάντων ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τριῶν ἡμερέων ὁδὸν διάβαινε ἐς τὴν ἡμετέραν. εἰ δ' ἡμέας βούλει ἐσδέξασθαι μᾶλλον ἐς τὴν ὑμετέραν, σὺ τῶντὸ πολεε." ταῦτα δὲ ἀκούσας ὁ Κύρος συνεκάλεσε Περσέων τοὺς πρῶτους, συναγείρας δὲ τούτους ἐς μέσον σφι προετίθει τὸ πρήγμα, συμβουλευόμενος ὁκότερα ποιέη. τῶν δὲ κατὰ τῶντὸ αἰ γινώμαι συνεξέπιπτον, κελεύοντων ἐσδέκεσθαι Τόμυρὸν τε καὶ τὸν στρατὸν αὐτῆς ἐς τὴν χώραν.

Παρεῶν δὲ καὶ μεμφόμενος τὴν γνώμην ταύτην Κροΐσος ὁ Λυδὸς ἀπεδείκνυτο ἐναντίην τῇ προκειμένῃ γνώμῃ, λέγων τάδε. "ὦ βασιλεῦ, εἶπον μὲν καὶ πρότερόν τοι ὅτι ἐπεὶ με Ζεὺς ἔδωκέ τοι, τὸ ἀν ὄρῳ σφάλμα ἐὼν οἴκῳ τῷ σῷ, κατὰ δύναμιν ἀποτρέψειν τὰ δέ μοι παθήματα ἐόντα ἀχάρिता μαθήματα γεγόνεε. εἰ μὲν ἀθάνατος δοκέεις εἶναι καὶ στρατιῆς τοιαύτης ἄρχειν, οὐδὲν ἀν εἴη πρήγμα γνώμας ἐμὲ σοὶ ἀποφαινεσθαι. εἰ δ' ἔγνωκας ὅτι ἄνθρωπος καὶ σὺ εἰς καὶ ἐτέρων τοιῶνδε ἄρχεις, ἐκεῖνο πρῶτον μάθε, ὡς κύκλος τῶν ἀνθρωπῆϊων ἐστὶ πρηγμάτων, περιφερόμενος δὲ οὐκ ἐὰ αἰεὶ τοὺς αὐτοὺς εὐτυχεῖν. ἤδη ὦν ἐγὼ γνώμην ἔχω περὶ τοῦ προκειμένου πρηγματος τὰ ἔμπαλιν ἢ οὔτοι. εἰ γὰρ ἐθελήσομεν ἐσδέξασθαι τοὺς πολεμίους ἐς τὴν χώραν, ὅδε τοι ἐν αὐτῷ κίνδυνος ἐνι. ἐσσωθεις μὲν προσπολλύεις πᾶσαν τὴν ἀρχήν· δῆλα γὰρ δὴ ὅτι νικῶντες Μασσαγέται οὐ τὸ ὀπίσω φεύξονται ἀλλ' ἐπ' ἀρχὰς τὰς σὰς ἐλῶσι· νικῶν δὲ οὐ νικᾷς τοσοῦτον ὅσον εἰ διαβὰς ἐς τὴν ἐκείνων, νικῶν Μασσαγέτας, ἔποιο φεύγουσι· τῶντὸ γὰρ ἀντιθήσω ἐκείνῳ, ὅτι νικήσας τοὺς ἀντιουμένους ἐλᾶς ἰθὺ τῆς ἀρχῆς τῆς Τομύριος. χωρὶς τε τοῦ ἀπηγημένου αἰσχροὺν καὶ οὐκ ἀνασχετὸν Κύρῳ γε τὸν Καμβύσῳ γυναικὶ εἶξαντα ὑποχωρήσαι τῆς

χώρης. νῦν ὧν μοι δοκείε διαβάντας προελθεῖν ὅσον ἂν ἐκεῖνοι διεξίωσι, ἐνθεῦτεν δὲ τάδε ποιεῦντας πειρᾶσθαι ἐκείνων πέρυγενέσθαι. ὡς γὰρ ἐγὼ πυνθάνομαι, Μασσαγέται εἰσὶ ἀγαθῶν τε Περσικῶν ἄπειροι καὶ καλῶν μεγάλων ἀπαθές· τούτοισι ὧν τοῖσι ἀνδράσι τῶν προβάτων ἀφειδέως πολλὰ κατακόψαντας καὶ σκευάσαντας προβείναι ἐν τῷ στρατοπέδῳ τῷ ἡμετέρῳ δαῖτα, πρὸς δὲ καὶ κρητῆρας ἀφειδέως οἴνου ἀκρήτου καὶ σιτία παντοῖα· ποιήσαντας δὲ ταῦτα, ὑπολειπομένους τῆς στρατιῆς τὸ φλαυρότατον, τοὺς λοιποὺς αὐτῆς ἐξαναχωρέειν ἐπὶ τὸν ποταμόν. ἦν γὰρ ἐγὼ γνώμης μὴ ἀμάρτω, κείνοι ἰδόμενοι ἀγαθὰ πολλὰ τρέφονται τε πρὸς αὐτὰ, καὶ ἡμῖν τὸ ἐνθεῦτεν λείπεται ἀπόδεξις ἔργων μεγάλων.”

Γνώμαι μὲν αὐται συνέστασαν, Κύρος δὲ μετεῖς τὴν προτέραν γνώμην, τὴν Κροίσου δὲ ἐλόμενος, προηγόρευε Τομύρι ἐξαναχωρέειν ὡς αὐτοῦ διαβησομένου ἐπ’ ἐκείνην. ἡ μὲν δὴ ἐξαναχώρει κατὰ ὑπέσχετο πρῶτα· Κύρος δὲ Κροίσον ἐς τὰς χεῖρας ἐσθείς τῷ ἑωυτοῦ παιδι Καμβύσῃ, τῷ περ τὴν βασιλητὴν ἐδίδου, καὶ πολλὰ ἐντειλάμενός οἱ τιμᾶν τε αὐτὸν καὶ εὖ ποιέειν, ἦν ἡ διάβασις ἢ ἐπὶ Μασσαγέτας μὴ ὀρθωθῆ, ταῦτα ἐντειλάμενος καὶ ἀποστείλας τούτους ἐς Πέρσας αὐτὸς διέβαινε τὸν ποταμόν καὶ ὁ στρατὸς αὐτοῦ.

Κύρος δὲ προελθὼν ἀπὸ τοῦ Ἀράξεω ἡμέρης ὁδὸν ἐποίηε τὰς Κροίσου ὑποθήκας. μετὰ δὲ ταῦτα Κύρου τε καὶ Περσέων τοῦ καθαροῦ στρατοῦ ἀπελάσαντος ὀπίσω ἐπὶ τὸν Ἀράξεα, λειφθέντος δὲ τοῦ ἀχρητοῦ, ἐπελθοῦσα τῶν Μασσαγετέων τριτημορις τοῦ στρατοῦ τοὺς τε λειφθέντας τῆς Κύρου στρατιῆς ἐφόνευε ἀλεξομένους, καὶ τὴν προκειμένην ἰδόντες δαῖτα, ὡς ἐχειρώσαντο τοὺς ἐναντίους, κλιθέντες ἐδαίνυντο, πληρωθέντες δὲ φορβῆς καὶ οἴνου εὐδον. οἱ δὲ Πέρσαι ἐπελθόντες

πολλοὺς μὲν σφειὼν ἐφόνευσαν, πολλῶ δ' ἔτι πλεύνας ἐξώγησαν, καὶ ἄλλους καὶ τὸν τῆς βασιλείης Τομύριος παῖδα στρατηγέοντα Μασσαγετέων, τῷ οὐνομα ἦν Σπαργαπίσης.

Ἡ δὲ πυθομένη τά τε περὶ τὴν στρατιὴν γεγονότα καὶ τὰ περὶ τὸν παῖδα, πέμπουσα κήρυκα παρὰ Κῦρον ἔλεγε τάδε. “ ἄπληστε αἵματος Κύρε, μηδὲν ἐπαρθῆς τῷ γεγονότι τῷδε πρήγματι, εἰ ἀμπελίνῳ καρπῷ, τῷ περ αὐτοὶ ἐμπιπλάμενοι μαλινεσθε οὕτω ὥστε κατιόντος τοῦ οἴνου ἐς τὸ σῶμα ἐπαναπλῶειν ὑμῖν ἔπεα κακὰ, τοιούτῳ φαρμάκῳ δολώσας ἐκράτησας παιδὸς τοῦ ἐμοῦ, ἀλλ' οὐ μάχη κατὰ τὸ καρτερόν. νῦν ὦν μευ εὖ παραινέουσας ὑπόλαβε τὸν λόγον. ἀποδούς μοι τὸν παῖδα ἄπιθι ἐκ τῆσδε τῆς χώρας ἀζήμιος, Μασσαγετέων τριτημορίδι τοῦ στρατοῦ κατυβρίσας. εἰ δὲ ταῦτα οὐ ποιήσεις, ἥλιον ἐπόμνυμί τοι τὸν Μασσαγετέων δεσπότην, ἡ μὲν σε ἐγὼ καὶ ἄπληστον ἔοντα αἵματος κορέσω.”

Κῦρος μὲν τῶν ἐπέων οὐδένα ταυτέων ἀνενειχθέντων ἐποιέετο λόγον· ὁ δὲ τῆς βασιλείης Τομύριος παῖς Σπαργαπίσης, ὡς μιν ὁ τε οἶνος ἀνήκε καὶ ἔμαθε ἵνα ἦν κακοῦ, δεθηθεὶς Κύρου ἐκ τῶν δεσμῶν λυθῆναι ἔτυχε, ὡς δὲ ἐλύθη τε τάχιστα καὶ τῶν χειρῶν ἐκράτησε, διεργάζεται ἑωυτόν. καὶ δὴ οὗτος μὲν τρόπῳ τοιούτῳ τελευτᾷ.

Τόμυρις δέ, ὡς οἱ Κῦρος οὐκ ἐσήκουσε, συλλέξασα πᾶσαν τὴν ἑωυτῆς δύναμιν συνέβαλε Κύρῳ. ταύτην τὴν μάχην, ὅσαι δὴ βαρβάρων ἀνδρῶν μάχαι ἐγένοντο, κρίνω ἰσχυροτάτην γενέσθαι, καὶ δὴ καὶ πυνθάνομαι οὕτω τοῦτο γενόμενον. πρῶτα μὲν γὰρ λέγεται αὐτοὺς διαστάντας ἐς ἀλλήλους τοξεύειν, μετὰ δέ, ὡς σφι τὰ βέλεα ἐξετετόξευτο, συμπεσόντας τῆσι αἰχμησὶ τε καὶ τοῖσι ἐγχειριδίοισι συνέχεσθαι. χρόνον τε δὴ ἐπὶ πολ-

λὸν συνεστάναι μαχομένους καὶ οὐδετέρους ἐθέλειν φεύγειν· τέλος δὲ οἱ Μασσαγέται περιειγεάτο. ἦ τε δὴ πολλή τῆς Περσικῆς στρατιῆς αὐτοῦ ταύτη διεφθάρη, καὶ δὴ καὶ αὐτὸς Κύρος τελευτᾷ, βασιλεύσας τὰ πάντα ἐνὸς δέοντα τριήκοντα ἔτα. ἄσκον δὲ πλήσασα αἵματος ἀνθρωπηίου Τόμυρις ἐδίξητο ἐν τοῖσι τεθνεώσι τῶν Περσέων τὸν Κύρου νέκυν, ὡς δὲ εὔρε, ἐναπήκε αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν ἐς τὸν ἄσκον. λυμαινομένη δὲ τῷ νεκρῷ ἐπέλεγε τάδε, “σὺ μὲν ἐμὲ ζώουσάν τε καὶ νικῶσάν σε μάχῃ ἀπώλεσας, παῖδα τὸν ἐμὸν ἐλὼν δόλω· σὲ δ’ ἐγὼ, κατὰ περ ἠπειλήσα, αἵματος κορέσω.” τὰ μὲν δὴ κατὰ τὴν Κύρου τελευτὴν τοῦ βίου, πολλῶν λόγων λεγομένων ὕδρ μοι ὁ πιθανώτατος εἴρηται.

The crocodile. II. 68—70.

Τῶν δὲ κροκοδείλων ἡ φύσις ἐστὶ τοιήδε. τοὺς χειμεριωτάτους μῆνας τέσσερας ἐσθλεί οὐδὲν, ἐὼν δὲ τετράπουον χερσαῖον καὶ λιμναῖον ἐστὶ· τίκτει μὲν γὰρ φῶ ἐν γῆ καὶ ἐκλέπει, καὶ τὸ πολλὸν τῆς ἡμέρης διατρίβει ἐν τῷ ξηρῷ, τὴν δὲ νύκτα πᾶσαν ἐν τῷ ποταμῷ· θερμότερον γὰρ δὴ ἐστὶ τὸ ὕδωρ τῆς τε αἰθρίας καὶ τῆς δρόσου. πάντων δὲ τῶν ἡμεῖς ἴδμεν θνητῶν τοῦτο ἐξ ἐλαχίστου μέγιστον γίνεται· τὰ μὲν γὰρ φῶ ἀ χηνέων οὐ πολλῷ μέζονα τίκτει, καὶ ὁ νεοσσὸς κατὰ λόγον τοῦ φῶς γίνεται, αὐξανόμενος δὲ γίνεται καὶ ἐς ἑπτακαίδεκα πῆχτας, καὶ μέζων ἔτι. ἔχει δὲ ὀφθαλμοὺς μὲν ὕδρ, ὀδόντας δὲ μεγάλους καὶ χαυλιόδοντας κατὰ λόγον τοῦ σώματος. γλῶσσαν δὲ μῦνον θηρίων οὐκ ἔφυσε. οὐδὲ τὴν κάτω κινεῖ γνάθον, ἀλλὰ καὶ τοῦτο μῦνον θηρίων τὴν ἄνω γνάθον προσάγει τῇ κάτω. ἔχει δὲ καὶ ὄνυχας καρτεροὺς καὶ δέρμα λεπιδωτὸν ἄρρηκτον ἐπὶ τοῦ νό-

του τυφλὸν δὲ ἐν ὕδατι, ἐν δὲ τῇ αἰθρῇ ὀξυδερκέστατον. ἄτε δὴ ὦν ἐν ὕδατι διαίταν ποιούμενον, τὸ στόμα ἐνδοθεν φορέει πᾶν μεστὸν βδελλέων. τὰ μὲν δὴ ἄλλα ὄρνεα καὶ θηρία φεύγει μιν, ὁ δὲ τροχίλος εἰρηναῖόν οἱ ἐστὶ ἄτε ὠφελεομένῳ πρὸς αὐτοῦ· ἐπεὰν γὰρ ἐς τὴν γῆν ἐκβῆ ἐκ τοῦ ὕδατος ὁ κροκόδειλος καὶ ἔπειτα χάνῃ (ἔωθε γὰρ τοῦτο ὡς ἐπίπαν ποίειεν πρὸς τὸν ζέφυρον), ἐνθαῦτα ὁ τροχίλος ἐσδύνων ἐς τὸ στόμα αὐτοῦ καταπίνει τὰς βδέλλας· ὁ δὲ ὠφελεύμενος ἤδεται καὶ οὐδὲν σίνεται τὸν τροχίλον.

Τοῖσι μὲν δὴ τῶν Αἰγυπτίων ἱροὶ εἰσι οἱ κροκόδειλοι, τοῖσι δ' οὐ, ἀλλ' ἄτε πολεμίους περιέπουσι. οἱ δὲ περὶ τε Θήβας καὶ τὴν Μοίριος λίμνην οἰκέοντες καὶ κάρτα ἤγηνται αὐτοὺς εἶναι ἱρούς. ἐκ πάντων δὲ ἓνα ἐκάτεροι τρέφουσι κροκόδειλον, δεδιδαγμένον εἶναι χειροῦθεα, ἀρτήματά τε λίθινα χυτὰ καὶ χρύσεια ἐς τὰ ὦτα ἐνθέντες καὶ ἀμφιδέας περὶ τοὺς προσθίους πόδας, καὶ σιτία ἀποτακτὰ διδόντες καὶ ἱρήια, καὶ περιέποντες ὡς κάλλιστα ζῶοντας· ἀποθανόντας δὲ ταριχεύοντες θάπτουσι ἐν ἱρήσι θήκησι. οἱ δὲ περὶ Ἐλεφαντίνην πόλιν οἰκέοντες καὶ ἐσθίουσι αὐτοὺς, οὐκ ἠγεόμενοι ἱρούς εἶναι. καλέονται δὲ οὐ κροκόδειλοι ἀλλὰ χάμφαι· κροκοδείλους δὲ Ἴωνες οὐνόμασαν, εἰκάζοντες αὐτῶν τὰ εἶδεα τοῖσι παρὰ σφίσι γινομένοισι κροκοδείλοισι τοῖσι ἐν τῆσι αἱμασιῇσι.

Ἄγραι δὲ σφεων πολλαὶ κατεστέασι καὶ παντοῖαι· ἡ δ' ὦν ἔμοιγε δοκέει ἀξιωτάτη ἀπηγήσιος εἶναι, ταύτην γράφω. ἐπεὰν νῶτον ὕδρ' ἀπολείψῃ περὶ ἀγκιστρον, μετῆι ἐς μέσον τὸν ποταμὸν, αὐτὸς δὲ ἐπὶ τοῦ χεῖλεος τοῦ ποταμοῦ ἔχων δέλφακα ζῶν τὴν ταύτην τύπτει. ἐπακούσας δὲ τῆς φωνῆς ὁ κροκόδειλος ἔεται κατὰ τὴν φωνήν, ἐντυχὼν δὲ τῷ νώτῳ καταπίνει· οἱ δὲ ἔλκουσι. ἐπεὰν δὲ ἐξελευσθῆ ἐς γῆν, πρῶτον ἀπάντων ὁ θηρευτῆς

πηλῶ κατ' ὧν ἔπλασε αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς. τοῦτο δὲ ποιήσας κάρτα εὐπετέως τὰ λοιπὰ χειροῦται, μὴ ποιήσας δὲ τοῦτο σὺν πόνῳ.

The phoenix. II. 73.

Ἔστι δὲ καὶ ἄλλος ὄρνις ἱρὸς, τῷ ὄνομα φοῖνιξ. ἐγὼ μὲν μιν οὐκ εἶδον εἰ μὴ ὅσον γραφῆ· καὶ γὰρ δὴ καὶ σπάνιος ἐπιφοιτᾷ σφι, δι' ἐτέων, ὡς Ἥλιου πολίται λέγουσι, πεντακοσίων φοιτᾶν δὲ τότε φασὶ ἐπεὰν οἱ ἀποθάνῃ ὁ πατήρ. ἔστι δὲ, εἰ τῇ γραφῇ παρόμοιος, τοσόσδε καὶ τοιόσδε· τὰ μὲν αὐτοῦ χρυσόκομα τῶν πτερῶν τὰ δὲ ἐρυθρά· ἐς τὰ μάλιστα αἰετῶ περιήγησιν ὁμοιότατος καὶ τὸ μέγαθος. τοῦτον δὲ λέγουσι μηχανᾶσθαι τάδε, ἐμοὶ μὲν οὐ πιστὰ λέγοντες, ἐξ Ἀραβίης ὀρμεῶμενον ἐς τὸ ἱρὸν τοῦ Ἥλιου κομίζειν τὸν πατέρα ἐν σμύρῃ ἐμπλάσσοντα, καὶ θάπτειν ἐν τοῦ Ἥλιου τῷ ἱρῷ. κομίζειν δὲ οὕτω· πρῶτον τῆς σμύρνης φὸν πλάσσειν ὅσον τέ δυνατός ἐστι φέρειν, μετὰ δὲ πειρᾶσθαι αὐτὸ φορέοντα, ἐπεὰν δὲ ἀποπειρηθῇ, οὕτω δὴ κοιλῆναντα τὸ φὸν τὸν πατέρα ἐς αὐτὸ ἐντιθέσθαι, σμύρῃ δὲ ἄλλη ἐμπλάσσειν τοῦτο κατ' ὅ τι τοῦ φῶυ ἐγκοιλῆνας ἐνέθηκε τὸν πατέρα, ἐγκειμένου δὲ τοῦ πατρὸς γίνεσθαι τῷ αὐτῷ βάρους, ἐμπλάσαντα δὲ κομίζειν μιν ἐπ' Αἰγύπτου ἐς τοῦ Ἥλιου τὸ ἱρὸν. ταῦτα μὲν τοῦτον τὸν ὄρνιν λέγουσι ποιεῖν.

Statement of the Egyptian priests respecting the detention of Helen in that country; opinion of Herodotus that she never was in Troy. II. 113—120.

Ἐλεγον δὲ μοι οἱ ἱερεῖς ἱστοροῦντι τὰ περὶ Ἑλένη γενέσθαι ὧδε, Ἀλέξανδρον ἀρπάσαντα Ἑλένην ἐκ

Σπάρτης ἀποπλέειν ἐς τὴν ἑωυτοῦ· καί μιν, ὡς ἐγένετο ἐν τῷ Αἰγαίῳ, ἐξῶσται ἄνεμοι ἐκβάλλουσι ἐς τὸ Αἰγύπτιον πέλαγος, ἐνθεύτην δέ (οὐ γὰρ ἀνίει τὰ πνεύματα) ἀπικνέεται ἐς Αἴγυπτον καὶ Αἰγύπτου ἐς τὸ νῦν Κανωβικὸν καλούμενον στόμα τοῦ Νείλου καὶ ἐς Ταριχειάς. ἦν δὲ ἐπὶ τῆς ἡϊόνος, τὸ καὶ νῦν ἐστὶ, Ἡρακλέος ἱρὸν, ἐς τὸ ἦν καταφυγὼν οἰκίτης ὅτεφ ἀνθρώπων ἐπιβάληται στίγματα ἱρὰ, ἑωυτὸν διδοὺς τῷ θεῷ, οὐκ ἔξεστι τούτου ἀψασθαι. ὁ νόμος οὗτος διατελεῖ ἐὼν ὁμοίος μέχρι ἐμεῦ τῷ ἀπ' ἀρχῆς. τοῦ ὧν δὴ Ἀλεξάνδρου ἀπιστέαται θεράποντες κυθόμενοι τὸν περὶ τὸ ἱρὸν ἔχοντα νόμον, ἰκέται δὲ ἰζόμενοι τοῦ θεοῦ κατηγοροῦν τοῦ Ἀλεξάνδρου, βουλόμενοι βλάπτειν αὐτὸν, πάντα λόγον ἐξηγεύμενοι, ὡς εἶχε περὶ τὴν Ἑλένην τε καὶ τὴν ἐς Μενέλεων ἀδικίην. κατηγοροῦν δὲ ταῦτα πρὸς τε τοὺς ἱρέας καὶ τὸν τοῦ στόματος τούτου φύλακον, τῷ οὐνομα ἦν Θῶνις.

Ἀκούσας δὲ τούτων ὁ Θῶνις πέμπει τὴν ταχίστην ἐς Μέμφιν παρὰ Πρωτέα ἀγγελίην λέγουσαν τάδε. “ἦκει ξείνος γένος μὲν Τευκρὸς, ἔργον δὲ ἀνόσιον ἐν τῇ Ἑλλάδι ἐξεργασμένος· ξείνου γὰρ τοῦ ἑωυτοῦ ἐξαπατήσας τὴν γυναῖκα αὐτὴν τε ταύτην ἄγων ἦκει καὶ πολλὰ κάρτα χρήματα, ὑπ' ἀνέμων ἐς γῆν ταύτην ἀπενειχθεῖς. κότερα δῆτα τούτον ἐῶμεν ἀσινέα ἐκπλέειν, ἢ ἀπελώμεθα τὰ ἔχων ἦλθε;” ἀντιπέμπει πρὸς ταῦτα ὁ Πρωτεὺς λέγοντα τάδε. “ἄνδρα τούτον, ὅστις κοτέ ἐστι ἀνόσια ἐργασμένος ξείνον τὸν ἑωυτοῦ, συλλαβόντες ἀπάγετε παρ' ἐμὲ, ἵνα εἰδῶ ὃ τι κοτέ καὶ λέξει.”

Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Θῶνις συλλαμβάνει τὸν Ἀλέξανδρον καὶ τὰς νέας αὐτοῦ κατῖσχει, μετὰ δὲ αὐτὸν τε τούτον ἀνήγαγε ἐς Μέμφιν καὶ τὴν Ἑλένην τε καὶ τὰ χρήματα, πρὸς δὲ καὶ τοὺς ἰκέτας. ἀνακομισθέντων δὲ πάντων, εἰρώτα τὸν Ἀλέξανδρον ὁ Πρωτεὺς τίς εἶη καὶ

ὀκόθην πλέοι. ὁ δὲ οἱ καὶ τὸ γένος κατέλεξε καὶ τῆς πάτρης εἶπε τοῦνομα, καὶ δὴ καὶ τὸν πλόον ἀπηγήσατο, ὀκόθην πλέοι. μετὰ δὲ ὁ Πρωτεύς εἰρώτα αὐτὸν ὀκόθην τὴν Ἑλένην λάβοι· πλανωμένου δὲ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐν τῷ λόγῳ καὶ οὐ λέγοντος τὴν ἀληθεῖν, ἤλεγχον οἱ γενόμενοι ἰκέται, ἐξηγεύμενοι πάντα λόγον τοῦ ἀδικήματος. τέλος δὲ δὴ σφι λόγον τόνδε ἐκφαίνει ὁ Πρωτεύς, λέγων ὅτι “ ἐγὼ εἰ μὴ περὶ πολλοῦ ἠγεύμην μηδένα ξείνων κτείνειν, ὅσοι ὑπ’ ἀνέμων ἤδη ὑπολαμφθέντες ἦλθον ἐς χώραν τὴν ἐμὴν, ἐγὼ ἂν σε ὑπὲρ τοῦ Ἑλλήνος ἐτισάμην, ὅς, ὦ κάκιστε ἀνδρῶν, ξεινῶν τυχῶν ἔργον ἀνοσιώτατον ἐργάσασα· παρὰ τοῦ σεωυτοῦ ξείνου τὴν γυναῖκα ἦλθες. καὶ μάλα ταυτὰ τοι οὐκ ἤρκεσε, ἀλλ’ ἀναπτερώσας αὐτὴν οἴχεται ἔχων ἐκκλέψας. καὶ οὐδὲ ταυτὰ τοι μούνα ἤρκεσε, ἀλλὰ καὶ τὰ οἰκία τοῦ ξείνου κερατῆσας ἤκεις. νῦν ὦν ἐπειδὴ περὶ πολλοῦ ἦγγμαι μὴ ξεινοκτονέειν, γυναῖκα μὲν ταύτην καὶ τὰ χρήματα οὐ τοι προήσω ἀπάγεσθαι, ἀλλ’ αὐτὰ ἐγὼ τῷ Ἑλληνι ξείνῳ φυλάξω, ἐς δ’ ἂν αὐτὸς ἐλθὼν ἐκεῖνος ἀπαγαγέσθαι ἐθέλῃ· αὐτὸν δὲ σε καὶ τοὺς σοὺς συμπλόους τριῶν ἡμερέων προαγορεύω ἐκ τῆς ἐμῆς γῆς ἐς ἄλλην τινὰ μετορμίζεσθαι, εἰ δὲ μὴ, ἄτε πολεμίους περιέψεσθαι.”

Ἑλένης μὲν ταύτην ἄπιξιν παρὰ Πρωτέα ἔλεγον οἱ ἱρέες γενέσθαι· δοκέει δὲ μοι καὶ Ὅμηρος τὸν λόγον τοῦτον πυθέσθαι· ἀλλ’ οὐ γὰρ ὁμοίως ἐς τὴν ἐποποιίην εὐπρεπῆς ἦν τῷ ἑτέρῳ τῷ περ ἐχρήσατο, [ἐς δ] μετήκε αὐτὸν, δηλώσας ὡς καὶ τοῦτον ἐπίσταιτο τὸν λόγον. δῆλον δὲ, κατὰ παρεποίησε ἐν Ἰλιάδι (καὶ οὐδαμῆ ἄλλη ἀνεπόδισε ἐωυτὸν) πλάνην τὴν Ἀλεξάνδρου, ὡς ἀπειχθῆ ἄγων Ἑλένην τῇ τε δὴ ἄλλῃ πλαζόμενος, καὶ ὡς ἐς Σιδῶνα τῆς Φοινίκης ἀπῖκετο. ἐπιμέμνηται δὲ αὐτοῦ ἐν Διομήδεος ἀριστείῳ· λέγει δὲ τὰ ἔπεα οὕτω.

ἐνθ' ἔσαν οἱ πέπλοι παμπόικλοι, ἔργα γυναικῶν
 Σιδωνίων, τὰς αὐτὸς Ἀλέξανδρος θεοειδῆς
 ἤγαγε Σιδονήθεν, ἐπιπλῶς εὐρέα πόντων,
 τὴν ἑδὸν ἦν Ἑλένην περ ἀπηγαγεν εὐπατέρειαν.

ἐπιμέμνηται δὲ καὶ ἐν Ὀδυσσειῇ ἐν τοισίδε τοῖσι ἔπεισι.

τοῖα Διὸς θυγάτηρ ἔχε φάρμακα μητιόντα,
 ἐσθλὰ, τὰ οἱ Πολύδαμνα πόρον Θῶνος παράκαιτις
 Αἴγυπτιῇ, τῆ πλεῖστα φέροι Ζεῦδαρος ἄρουρα
 φάρμακα, πολλὰ μὲν ἐσθλὰ μεμυγμένα, πολλὰ δὲ λυγρά.

καὶ τάδε ἕτερα πρὸς Τηλέμαχον Μενέλεως λέγει,

Αἰγύπτῳ μ' ἔτι δεῦρο θεοὶ μεμαῶτα νέεσθαι
 ἔσχον, ἐπεὶ οὐ σφιν ἔρεξα τεληέσσας ἑκατόμβας.

ἐν τούτοισι τοῖσι ἔπεισι δηλοῖ ὅτι ἠπίστατο τὴν ἐς Αἴ-
 γυπτον Ἀλεξάνδρου πλάνην· ὁμοῦρῆε γὰρ ἡ Συρίη
 Αἰγύπτῳ, οἱ δὲ Φοίνικες, τῶν ἐστὶ ἡ Σιδῶν, ἐν τῇ
 Συρίῃ οἰκέουσι.

Εἰρομένον δὲ μεν τοὺς ἱρέας εἰ μάταιον λόγον λέ-
 γουσι οἱ Ἕλληγες τὰ περὶ Ἴλιον γενέσθαι ἢ οὐ, ἔφασαν
 πρὸς ταῦτα τάδε, ἱστορίησι φάμενοι εἰδέναι παρ' αὐτοῦ
 Μενέλεω· ἐλθεῖν μὲν γὰρ μετὰ τὴν Ἑλένης ἀρπαγὴν ἐς
 τὴν Τευκρίδα γῆν Ἑλλήνων στρατιὴν πολλὴν βοηθεύ-
 σαν Μενέλεω, ἐκβᾶσαν δὲ ἐς γῆν καὶ ἰδρυθεῖσαν τὴν
 στρατιὴν πέμπειν ἐς τὸ Ἴλιον ἀγγέλους, σὺν δὲ σφι
 ἰέναι καὶ αὐτὸν Μενέλεω· τοὺς δ' ἐπέλιτε ἐσελθεῖν ἐς
 τὸ τεῖχος, ἀπαιτέειν Ἑλένην τε καὶ τὰ χρήματα τὰ οἱ
 οἶχετο κλέψας Ἀλέξανδρος, τῶν τε ἀδικημάτων δίκας
 αἰτέειν· τοὺς δὲ Τευκροὺς τὸν αὐτὸν λόγον λέγειν τότε
 καὶ μετέπειτα, καὶ ὁμνύντας καὶ ἀνωμοτὶ, μὴ μὲν ἔχειν
 Ἑλένην μηδὲ τὰ ἐπικαλούμενα χρήματα, ἀλλ' εἶναι
 αὐτὰ πάντα ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ οὐκ ἂν δικαίως αὐτοῖ
 δίκας ὑπέχειν τῶν Πρωτεὺς ὁ Αἰγύπτιος βασιλεὺς ἔχει.

οἱ δὲ Ἕλληνες καταγελαῖσθαι δοκούντες ὑπ' αὐτῶν οὕτω δὴ ἐπολιόρκεον, ἐς ὃ ἐξεῖλον ἐλοῦσι δὲ τὸ τεῖχος ὡς οὐκ ἐφαίνετο ἡ Ἑλένη, ἀλλὰ τὸν αὐτὸν λόγον τῷ πρότερον ἐπυνθάνοντο, οὕτω δὴ πιστεύσαντες τῷ λόγῳ τῷ πρώτῳ οἱ Ἕλληνες αὐτὸν Μενέλεω ἀποστέλλουσι παρὰ Πρωτέα. ἀπικόμενος δὲ ὁ Μενέλεως ἐς τὴν Αἴγυπτον καὶ ἀναπλώσας ἐς τὴν Μέμφιν, εἶπας τὴν ἀληθεῖν τῶν πρηγμάτων, καὶ ξεινίων ἤντησε μεγάλων καὶ Ἑλένην ἀπαθέα κακῶν ἀπέλαβε, πρὸς δὲ καὶ τὰ ἐωντοῦ χρήματα πάντα.

Ταῦτα μὲν Αἰγυπτίων οἱ ἱρέες ἔλεγον ἐγὼ δὲ τῷ λόγῳ τῷ περὶ Ἑλένης λεχθέντι καὶ αὐτὸς προστιθεμαι, τάδε ἐπιλεγόμενος, εἰ ἦν Ἑλένη ἐν Ἰλίῳ, ἀποδοθῆναι ἂν αὐτὴν τοῖσι Ἕλλησι ἦτοι ἐκόντος γε ἢ ἄκοντος Ἀλεξάνδρου. οὐ γὰρ δὴ οὕτω γε φρενοβλαβῆς ἦν ὁ Πριάμος, οὐδὲ οἱ ἄλλοι οἱ προσήκοντες αὐτῷ, ὥστε τοῖσι σφετέρησι σώμασι καὶ τοῖσι τέκνοισι καὶ τῇ πόλι κινδυνεύειν ἐβούλοντο; ὅπως Ἀλέξανδρος Ἑλένη συνοικῆ. εἰ δέ τοι καὶ ἐν τοῖσι πρώτοις χρόνοις ταῦτα ἐγίνωσκον, ἐπεὶ πολλοὶ μὲν τῶν ἄλλων Τρώων, ὁκοτε συμμίσθοιεν τοῖσι Ἕλλησι, ἀπώλλυντο, αὐτοῦ δὲ Πριάμου οὐκ ἔστι ὅτε οὐ δύο ἢ τρεῖς ἢ καὶ ἔτι πλείους τῶν παίδων μάχης γινομένης ἀπέθνησκον, εἰ χρή τι τοῖσι ἐποποιῶσι χρεώμενον λέγειν, τούτων δὲ τοιούτων συμβαινόντων ἐγὼ μὲν ἔλπομαι, εἰ καὶ αὐτὸς Πριάμος συνοικεῖ Ἑλένη, ἀποδοῦναι ἂν αὐτὴν τοῖσι Ἀχαιοῖσι, μέλλοντά γε δὴ τῶν παρεόντων κακῶν ἀπαλλαγῆσθαι. οὐ μὲν οὐδὲ ἡ βασιλεῖα ἐς Ἀλέξανδρον περιήϊε, ὥστε γέροντος Πριάμου ἐόντος ἐπ' ἐκείνῳ τὰ πρήγματα εἶναι, ἀλλ' Ἐκτωρ καὶ πρεσβύτερος καὶ ἀνὴρ ἐκείνου μᾶλλον ἐὼν ἐμελλε αὐτὴν Πριάμου ἀποθανόντος παραλάμψεσθαι, τὸν οὐ προσῆκε ἀδικεῖν τῷ ἀδελφεῷ ἐπιτρέπειν, καὶ ταῦτα μεγάλων κακῶν δι'

αὐτὸν συμβαινόντων ἰδίῃ τε αὐτῷ καὶ τοῖσι ἄλλοις
 πᾶσι Τρωσί. ἀλλ' οὐ γὰρ εἶχον Ἑλένην ἀποδοῦναι,
 οὐδὲ λέγουσι αὐτοῖσι τὴν ἀληθεῖν ἐπίστευον οἱ Ἑλ-
 ληνες, ὡς μὲν ἐγὼ γνώμην ἀποφαίνομαι, τοῦ δαιμονίου
 παρασκευάζοντος ὅκως πανωλεθρίῃ ἀπολόμενοι κατα-
 φανὲς τοῦτο τοῖσι ἀνθρώποισι ποιήσωσι, ὡς τῶν μεγάλων
 ἀδικημάτων μεγάλαι εἰσὶ καὶ αἱ τιμωρίαι παρὰ
 τῶν θεῶν. καὶ ταῦτα μὲν τῇ ἔμοι δοκεῖ εἰρηται.

Ingenious robbery of the royal treasury, in the reign
 of Rhampsinitus. II. 121.

Πρωτεύς δὲ ἐκδέξασθαι τὴν βασιληῖαν Ῥαμφίνιτον
 ἔλεγον, ὃς μνημόσυνα ἐλίπετο τὰ προπύλαια τὰ πρὸς
 ἐσπέρην τετραμμένα τοῦ Ἡφαιστείου, ἀντίους δὲ τῶν
 προπυλαίων ἔστησε ἀνδριάντας δύο, ἔοντας τὸ μέγαθος
 πέντε καὶ εἴκοσι πηχέων, τῶν Αἰγύπτιοι τὸν μὲν πρὸς
 βορέῳ ἔστεῶτα καλέουσι θέρος, τὸν δὲ πρὸς νότον χει-
 μῶνα· καὶ τὸν μὲν καλέουσι θέρος, τοῦτον μὲν προσ-
 κινέουσί τε καὶ εὖ ποιέουσι, τὸν δὲ χειμῶνα καλεύ-
 μενον τὰ ἔμπαλιν τούτων ἔρδουσι. πλούτον δὲ τούτῳ
 τῷ βασιλεῖ γενέσθαι ἀργύρου μέγαν, τὸν οὐδένα τῶν
 ὕστερον ἐπιτραφέντων βασιλέων δύνασθαι ὑπερβαλέ-
 σθαι οὐδ' ἐγγὺς ἐλθεῖν. βουλόμενον δὲ αὐτὸν ἐν ἀσφα-
 λείῃ τὰ χρήματα θησαυρίζειν οἰκοδομέεσθαι οἰκημα
 λίθινον, τοῦ τῶν τοίχων ἓνα ἐς τὸ ἔξω μέρος τῆς οἰκίης
 ἔχειν. τὸν δὲ ἐργαζόμενον ἐπιβουλεύοντα τάδε μηχαν-
 ᾶσθαι, τῶν λίθων παρασκευάσασθαι ἓνα ἔξαιρετόν
 εἶναι ἐκ τοῦ τοίχου ῥηϊδίως καὶ ὑπὸ δύο ἀνδρῶν καὶ
 ὑπ' ἑνός. ὡς δὲ ἐπετελέσθη τὸ οἰκημα, τὸν μὲν βασιλέα
 θησαυρίσαι τὰ χρήματα ἐν αὐτῷ, χρόνου δὲ περιμόντος
 τὸν οἰκοδόμον περὶ τελευτὴν τοῦ βίου ἔοντα ἀνακαλέ-
 σασθαι τοὺς παῖδας (εἶναι γὰρ αὐτῷ δύο), τούτοισι δὲ

ἀπηγήσασθαι ὡς ἐκείνων προορέων, ὅκως βίον ἄφθονον ἔχουσι, τεχνάσαιτο οἰκοδομέων τὸν θησαυρὸν τοῦ βασιλέως· σαφέως δ' αὐτοῖσι πάντα ἐξηγησάμενον τὰ περὶ τὴν ἐξαίρεσιν τοῦ λίθου δοῦναι τὰ μέτρα αὐτοῦ, λέγοντα ὡς ταῦτα διαφυλάσσοντες ταμίαι τῶν βασιλέως χρημάτων ἔσονται. καὶ τὸν μὲν τελευτήσαι τὸν βίον, τοὺς δὲ παῖδας αὐτοῦ οὐκ ἐς μακρὴν ἔργου ἔχεισθαι, ἐπελθόντας δὲ ἐπὶ τὰ βασιλῆα νυκτὸς καὶ τὸν λίθον ἐπὶ τῷ οἰκοδομήματι ἀνευρόντας ῥηιδίως μεταχειρίσασθαι καὶ τῶν χρημάτων πολλὰ ἐξενείκασθαι. ὡς δὲ τυχεῖν τὸν βασιλέα ἀνοίξαντα τὸ οἶκημα, θουμάσαι ἰδόντα τῶν χρημάτων καταδεῶ τὰ ἀγγῆα, οὐκ ἔχειν δὲ ὄντινα ἐπαιτιᾶται τῶν τε σημάντρων ἐόντων σώων καὶ τοῦ οἰκήματος κεκλειμένου. ὡς δὲ αὐτῷ καὶ δις καὶ τρις ἀνοίξαντι αἰεὶ ἐλάσσω φαίνεσθαι τὰ χρήματα (τοὺς γὰρ κλέπτας οὐκ ἀνίεναι κερατίζοντας), ποιῆσαι μιν τάδε, πάγας προστάξαι ἐργάσασθαι, καὶ ταύτας περὶ τὰ ἀγγῆα ἐν τοῖσι τὰ χρήματα ἐνήν στήσαι. τῶν δὲ φωρῶν ὡσπερ ἐν τῷ πρὸ τοῦ χρόνῳ ἐλθόντων καὶ ἐσδύντος τοῦ ἐτέρου αὐτῶν, ἐπεὶ πρὸς τὸ ἄγγος προσῆλθε, ἰθέως τῇ πάγῃ ἐνέχεσθαι. ὡς δὲ γινῶναι αὐτὸν ἐν οἴῳ κακῷ ἦν, ἰθέως καλέειν τὸν ἀδελφεὸν καὶ δηλοῦν αὐτῷ τὰ παρεόντα, καὶ κελεύειν τὴν ταχίστην ἐσδύντα ἀποταμείειν αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν, ὅκως μὴ αὐτὸς ὀφθῆις καὶ γνωρισθῆις ὃς εἴη προσαπολέσει καὶ ἐκείνον. τῷ δὲ δόξαι εὐ λέγειν, καὶ ποιῆσαι μιν πεισθέντα ταῦτα, καὶ καταρμόσαντα τὸν λίθον ἀπιέναι ἐπ' οἴκου, φέροντα τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀδελφεοῦ. ὡς δὲ ἡμέρη ἐγένετο, ἐσελθόντα τὸν βασιλέα ἐς τὸ οἶκημα ἐκπεπλήχθαι ὀρέοντα τὸ σῶμα τοῦ φωρὸς ἐν τῇ πάγῃ ἄνευ τῆς κεφαλῆς ἔον, τὸ δὲ οἶκημα ἄσινές καὶ οὔτε ἔσοδον οὔτε ἔκδυσιν οὐδεμίαν ἔχον. ἀπορεύμενον δὲ μιν τάδε ποιῆσαι, τοῦ φωρὸς τὸν νέκυν κατὰ τοῦ τείχεος κατακρεμάσαι, φυ-

λάκους δὲ αὐτοῦ καταστήσαντα ἐντείλασθαι σφι, τὸν
 ἂν ἴδωνται ἀποκλαύσαντα ἢ κατοικτικισάμενον, συλλα-
 βόντας ἄγειν πρὸς ἑωυτόν. ἀνακρεμαμένους δὲ τοῦ
 νέκους τὴν μητέρα δεινῶς φέρειν, λόγους δὲ πρὸς τὸν
 περιέοντα παῖδα ποιευμένην προστάσσειν αὐτῷ, ὄψεω
 τρόπῳ δύναται, μηχανᾶσθαι ὅπως τὸ σῶμα τοῦ ἀδελ-
 φεοῦ καταλύσας κομιεῖ· εἰ δὲ τούτων ἀμελήσει, διαπει-
 λείειν αὐτὴν ὡς ἐλθοῦσα πρὸς τὸν βασιλέα μηνύσει αὐ-
 τὸν ἔχοντα τὰ χρήματα. ὡς δὲ χαλεπῶς ἐλαμβάνετο
 ἢ μήτηρ τοῦ περιέοντος· παιδὸς καὶ πολλὰ πρὸς αὐτὴν
 λέγων οὐκ ἔπειθε, ἐπιτεχνήσασθαι τοιάδε μιν, ὄνους
 κατασκευασάμενον καὶ ἄσκους πλήσαντα οἴνου ἐπιθεῖ-
 ναι ἐπὶ τῶν ὄνων, καὶ ἔπειτα ἐλαύνειν αὐτούς· ὡς δὲ
 κατὰ τοὺς φυλάσσοντας ἦν τὸν κρεμάμενον νέκυν,
 ἐπισπάσαντα τῶν ἄσκῶν δύο ἢ τρεῖς ποδεῶνας αὐτὸν
 λύνειν ἀπαμμένους· ὡς δὲ ἔρρεε ὁ οἶνος, τὴν κεφαλὴν
 μιν κόπτεσθαι μεγάλα βοῶντα ὡς οὐκ ἔχοντα πρὸς
 ὄκοιον τῶν ὄνων πρῶτον τράπηται. τοὺς δὲ φυλάκους
 ὡς ἰδεῖν πολὺν ῥέοντα τὸν οἶνον, συντρέχειν ἐς τὴν
 ὄδον ἀγγήϊα ἔχοντας, καὶ τὸν ἐκκεχυμένον οἶνον συγκο-
 μίζειν ἐν κέρδει ποιευμένους· τὸν δὲ διαλοιδορέεσθαι
 πᾶσι ὄργην προσποιούμενον, παραμυθευμένων δὲ αὐτὸν
 τῶν φυλάκων χρόνῳ πρηῦνεσθαι προσποιέεσθαι καὶ
 ὑπλεσθαι τῆς ὄργης, τέλος δὲ ἐξελάσαι αὐτὸν τοὺς
 ὄνους ἐκ τῆς ὄδοῦ καὶ κατασκευάζειν. ὡς δὲ λόγους τε
 πλείους ἐγγίγεισθαι καὶ τινα καὶ σκῶψαι μιν καὶ ἐς γέ-
 λωτα προαγαγέσθαι, ἐπιδούναι αὐτοῖσι τῶν ἄσκῶν ἕνα·
 τοὺς δὲ αὐτοῦ ὥσπερ εἶχον κατακλιθέντας πίνειν δια-
 νοέεσθαι, καὶ ἐκείνον παραλαμβάνειν καὶ κελεύειν μετ'
 ἑωυτῶν μείναντα συμπίνειν· τὸν δὲ πεισθῆναι τε δὴ καὶ
 καταμείναι. ὡς δὲ μιν παρὰ τὴν πόσιν φιλοφρόνως
 ἡσπάζοντο, ἐπιδούναι αὐτοῖσι καὶ ἄλλον τῶν ἄσκῶν
 δαφιλέει δὲ τῷ ποτῷ χρησαμένους τοὺς φυλάκους ὑπερ-

μεθυσθῆναι καὶ κρατηθέντας ὑπὸ τοῦ ἕννου αὐτοῦ
 ἔνθα περ ἔπινον κατακοιμηθῆναι. τὸν δὲ, ὡς πρόσω ἦν
 τῆς νυκτὸς, τό τε σῶμα τοῦ ἀδελφεοῦ καταλύσαι καὶ
 τῶν φυλάκων ἐπὶ λύμῃ πάντων ξυρῆσαι τὰς δεξιὰς πα-
 ρηίδας, ἐπιθέντα δὲ τὸν νέκυν ἐπὶ τοὺς ὄνους ἀπελαύ-
 νειν ἐπ' οἴκου, ἐπιτελέσαντα τῇ μητρὶ τὰ προσταχθέν-
 τα. τὸν δὲ βασιλέα, ὡς αὐτῷ ἀπηγγέλθη τοῦ φωρὸς ὁ
 νέκυσ ἐκκεκλεμμένος, δεινὰ ποιέειν· πάντως δὲ βουλό-
 μενον εὔρεθῆναι ὅστις κοτὲ εἶη ὁ ταῦτα μηχανώμενος,
 ποιῆσαι μιν τάδε, ἐμοὶ μὲν οὐ πιστὰ, τὴν θυγατέρα
 τὴν ἔωτου κατίσαι ἐπ' οἰκῆματος, ἐντειλάμενον πάν-
 τας τε ὁμοίως προσδέκεσθαι, καὶ ἀναγκάζειν λέγειν
 αὐτῇ ὅ τι δὴ ἐν τῷ βίῳ ἔργασται αὐτῷ σοφώτατον
 καὶ ἀνοσιώτατον· ὃς δ' ἂν ἀπηγήσῃται τὰ περὶ τὸν
 φῶρα γεγενημένα, τοῦτον συλλαμβάνειν καὶ μὴ ἀπι-
 εῖναι ἔξω. ὡς δὲ τὴν παῖδα ποιέειν τὰ ἐκ τοῦ πα-
 τρὸς προσταχθέντα, τὸν φῶρα πυθόμενον τῶν εἵνεκα
 ταῦτα ἐπρήσσετο, βουλευθέντα πολυτροπιῇ τοῦ βασι-
 λέος περιγενέσθαι ποιέειν τάδε· νεκροῦ προσφάτου
 ἀποταμόντα ἐν τῷ ὤμφῃ τὴν χεῖρα ἰέναι αὐτὸν ἔχοντα
 αὐτὴν ὑπὸ τῷ ἱματίῳ, ἐσελθόντα δὲ ὡς τοῦ βασιλέος
 τὴν θυγατέρα, καὶ εἰρωτώμενον τὰ περ καὶ οἱ ἄλλοι,
 ἀπηγήσασθαι ὡς ἀνοσιώτατον μὲν εἶη ἐργασμένος ὅτε
 τοῦ ἀδελφεοῦ ἐν τῷ θησαυρῷ τοῦ βασιλέος ὑπὸ πάγης
 ἄλόντος ἀποτάμοι τὴν κεφαλὴν, σοφώτατον δὲ ὅτι τοὺς
 φυλάκους καταμεθύσας καταλύσειε τοῦ ἀδελφεοῦ κρε-
 μάμενον τὸν νέκυν. τὴν δὲ, ὡς ἤκουσε, ἄπτεσθαι αὐτοῦ.
 τὸν δὲ φῶρα ἐν τῷ σκότει προτείνειν αὐτῇ τοῦ νεκροῦ
 τὴν χεῖρα· τὴν δὲ ἐπιλαβομένην ἔχειν, νομίζουσαν αὐ-
 τοῦ ἐκείνου τῆς χειρὸς ἀντέχεσθαι· τὸν δὲ φῶρα προέ-
 μενον αὐτῇ οἴχεσθαι διὰ θυρέων φεύγοντα. ὡς δὲ καὶ
 ταῦτα ἐς τὸν βασιλέα ἀνεείχθη, ἐκπεπλήχθαι μὲν ἐπὶ
 τῇ πολυφροσύνῃ τε καὶ τόλμῃ ἀνθρώπου, τέλος δὲ

διαπέμποντα ἐς πάσας τὰς πόλεις ἐπαγγέλλεσθαι ἀδειῶν τε δίδοντα καὶ μεγάλα ὑποδεκόμενον ἔλθοντι ἐς ὄψιν τὴν ἑωυτοῦ. τὸν δὲ φῶρα πιστεύσαντα ἔλθειν πρὸς αὐτὸν, Ψαμψίνιτον δὲ μεγάλως θουμάσαι, καὶ οἱ τὴν θυγατέρα ταύτην συνοικίσει ὡς πλείστα ἐπισταμένῳ ἀνθρώπων Αἴγυπτίους μὲν γὰρ τῶν ἄλλων προκεκρίσθαι, ἐκείνῳ δὲ Αἴγυπτίων.

Twelve kings reign in Egypt. Psammitichus obtains the sole sovereignty. II. 147—152.

Ἐλευθερωθέντες Αἴγυπτιοὶ μετὰ τὸν ἱεῖα τοῦ Ἡφαίστου βασιλεύσαντα (οὐδένα γὰρ χρόνον οἰοί τε ἔσαν ἄνευ βασιλέος διαιτᾶσθαι) ἐστήσαντο δωδέκα βασιλέας, δωδέκα μοίρας δασάμενοι Αἴγυπτον πᾶσαν· οὗτοι ἐπιγαμίας ποιησάμενοι ἐβασίλευον νόμοισι τοισδε χρωόμενοι, μήτε καταιρέειν ἀλλήλους μήτε πλέον τι δέξασθαι ἔχειν τὸν ἕτερον τοῦ ἑτέρου, εἶναι τε φίλους τὰ μάλιστα. τῶνδε δὲ εἵνεκα τοὺς νόμους τούτους ἐποιεῦντο, ἰσχυρῶς περιστέλλοντες· ἐκέχρηστό σφι κατ' ἀρχὰς αὐτίκα ἐνισταμένοισι ἐς τὰς τυραννίδας τὸν χαλκῆ φιάλη σπείσαντα αὐτέων ἐν τῷ ἱρῷ τοῦ Ἡφαίστου, τοῦτον ἀπάσης βασιλεύσειν Αἴγυπτον· ἐς γὰρ δὴ τὰ πάντα ἱρὰ συνελέγοντο.

Τῶν δὲ δωδέκα βασιλέων δικαιοσύνη χρωόμενων, ἀνὰ χρόνον ὡς ἔθυσαν ἐν τῷ ἱρῷ τοῦ Ἡφαίστου, τῇ ὑστάτῃ τῆς ὀρθῆς μελλόντων κατασπείσειν ὁ ἀρχιρεὺς ἐξενεικέ σφι φιάλας χρυσέας, τῆσί περ ἑώθεσαν σπένδειν, ἀμαρτῶν τοῦ ἀριθμοῦ, ἔνδεκα δωδέκα ἐοῦσι. ἐνθαῦτα ὡς οὐκ εἶχε φιάλην ὁ ἔσχατος ἐστεῶς αὐτέων Ψαμμίτιχος, περιελόμενος τὴν κυνέην ἐοῦσαν χαλκῆν ὑπέσχε τε καὶ ἔσπενδε. κυνέας δὲ καὶ οἱ ἄλλοι ἅπαντες ἐφόρεον τε βασιλέες καὶ ἐτύγχανον τότε ἔχοντες. Ψαμ-

μίτιχος μὲν νυν οὐδενὶ δολερῷ νόφ χρεώμενος ὑπέσχε
 τὴν κυνέην· οἱ δὲ ἐν φρενὶ λαβόντες τό τε ποιηθὲν ἐκ
 Ψαμμίτιχου καὶ τὸ χρηστήριον ὃ τι ἐκέχρηστο σφι,
 τὸν χαλκῆ σπείσαντα αὐτῶν φιάλη τοῦτον βασιλέα
 ἔσεσθαι μόνον Αἰγύπτου, ἀναμνησθέντες τοῦ χρησμοῦ
 κτεῖναι μὲν οὐκ ἐδικαίωσαν Ψαμμίτιχον, ὡς ἀνεύρισκον
 βασανίζοντες ἐξ οὐδεμιῆς προνοίης αὐτὸν ποιήσαντα, ἐς
 δὲ τὰ ἔλα εἶδοξέ σφι διώξαι ψιλώσαντας τὰ πλείστα
 τῆς δυνάμιος, ἐκ δὲ τῶν ἐλέων ὀρμεώμενον μὴ ἐπιμίσ-
 γεσθαι τῇ ἄλλῃ Αἰγύπτῳ.

Τὸν δὲ Ψαμμίτιχον τοῦτον πρότερον φεύγοντα τὸν
 Αἰθίοπα Σαβακὼν, ὅς οἱ τὸν πατέρα Νεκῶν ἀπέκτεινε,
 τοῦτον φεύγοντα τότε ἐς Συρίην, ὡς ἀπαλλάχθη ἐκ τῆς
 ὄψιος τοῦ ὄνειρου ὁ Αἰθίοψ, κατήγαγον Αἰγυπτίων
 οὗτοι οἱ ἐκ νομοῦ τοῦ Σαῖτέω εἰσι. μετὰ δὲ βασιλεύ-
 οντα τὸ δεύτερον πρὸς τῶν ἔνδεκα βασιλέων καταλαμ-
 βάνει μιν διὰ τὴν κυνέην φεύγειν ἐς τὰ ἔλα. ἐπιστά-
 μενος ὢν ὡς περιυβρισμένος εἶη πρὸς αὐτῶν, ἐπενόεε
 τίσασθαι τοὺς διώξαντας. πέμψαντι δὲ οἱ ἐς Βουτοῦν
 πόλιν ἐς τὸ χρηστήριον τῆς Αἰγυπτίου, ἔνθα δὴ Αἰγυ-
 πτίοισι ἐστὶ μαντήιον ἀψευδέστατον, ἦλθε χρῆσμός ὡς
 τίσις ἦξει ἀπὸ θαλάσσης χαλκῶν ἀνδρῶν ἐπιφανέντων.
 καὶ τῷ μὲν δὴ ἀπιστὴ μεγάλη ὑπεκέχυτο χαλκῶς οἱ
 ἄνδρας ἦξει ἐπικούρους· χρόνου δὲ οὐ πολλοῦ διελθόν-
 τος ἀναγκαίῃ κατέλαβε Ἰωνὰς τε καὶ Κᾶρας ἄνδρας
 κατὰ λητὴν ἐκπλώσαντας ἀπενειχθῆναι ἐς Αἴγυπτον,
 ἐκβάντας δὲ ἐς γῆν καὶ ὀπλισθέντας χαλκῷ ἀγγέλλει
 τῶν τις Αἰγυπτίων ἐς τὰ ἔλα ἀπικόμενος τῷ Ψαμμι-
 τίχῳ, ὡς οὐκ ἰδὼν πρότερον χαλκῷ ἄνδρας ὀπλισθέν-
 τας, ὡς χάλκεοι ἄνδρες ἀπυγμένοι ἀπὸ θαλάσσης
 λεηλατεῦσι τὸ πεδίον. ὃ δὲ μαθὼν τὸ χρηστήριον ἐπι-
 τελεύμενον φίλα τε τοῖσι Ἰωσὶ καὶ Καρσὶ ποιέεται,
 καὶ σφῆας μεγάλα ὑπισχνόμενος πείθει μετ' ἑωυτοῦ

τούς πολλοὺς αὐτέων ἀπικνέεσθαι, ὑπερβάλλειν δέ τινας καὶ ταῦτα, σίτησιν δὲ εἶναι κρέα τε ἐφθὰ καὶ πόμα γάλα. θῶυμα δὲ ποιευμένων τῶν κατασκόπων περὶ τῶν ἐτέων, ἐπὶ κρήνην σφι ἠγήσασθαι, ὑπ' ἧς λουόμενοι λιπαρώτεροι ἐγίνοντο, κατὰ περ εἰ ἐλαίου εἶη ὄξειν δὲ ἀπ' αὐτῆς ὡς εἰ ἴων. ἀσθενὲς δὲ τὸ ὕδωρ τῆς κρήνης ταύτης οὕτω δὴ τι ἔλεγον εἶναι οἱ κατάσκοποι ὥστε μηδὲν οἶόν τε εἶναι ἐπ' αὐτοῦ ἐπιπλέειν, μήτε ξύλον μήτε τῶν ὄσα ξύλου ἐστὶ ἐλαφρότερα, ἀλλὰ πάντα σφέα χωρέειν ἐς βυσσόν. τὸ δὲ ὕδωρ τοῦτο εἶ σφί ἐστι ἀληθέως οἶόν τι λέγεται, διὰ τοῦτο ἂν εἶεν, τούτῳ τὰ πάντα χρεώμενοι, μακρόβιοι. ἀπὸ τῆς κρήνης δὲ ἀπαλλασσομένων, ἀγαγεῖν σφέας ἐς δεσμωτήριον ἀνδρῶν, ἔνθα τοὺς πάντας ἐν πέδησι χρυσέσι δεδέσθαι· ἔστι δὲ ἐν τούτοισι τοῖσι Διθιοψι πάντων ὁ χαλκὸς σπανιώτατον καὶ τιμιώτατον. θεησάμενοι δὲ καὶ τὸ δεσμωτήριον, ἐθεήσαντο καὶ τὴν τοῦ ἡλίου λεγομένην τράπεζαν.

Μετὰ δὲ ταύτην τελευταίας ἐθεήσαντο τὰς θήκας αὐτέων, αἱ λέγονται σκευάζεσθαι ἐξ ὑέλου τρόπῳ τοιῷδε. ἐπεὰν τὸν νεκρὸν ἰσχνήνωσι, εἴτε δὴ κατὰ περ Αἰγύπτιοι εἴτε ἄλλως κως, γυψώσαντες ἅπαντα αὐτὸν γραφῇ κοσμέουσι, ἐξομοιούντες τὸ εἶδος ἐς τὸ δυνατὸν, ἔπειτα δὲ οἱ περιστᾶσι στήλην ἐξ ὑέλου πεποιημένην κοίλην· ἡ δὲ σφι πολλὴ καὶ εὐεργὸς ὀρύσσεται· ἐν μέσῃ δὲ τῇ στήλῃ ἐνεὼν διαφαίνεται ὁ νέκυς, οὔτε ὀδμήν οὐδεμίαν ἄχαριν παρεχόμενος οὔτε ἄλλο ἀεικὲς οὐδέν· καὶ ἔχει πάντα φανερά ὁμοίως αὐτῷ τῷ νέκυϊ. ἐνιαυτὸν μὲν δὴ ἔχουσι τὴν στήλην ἐν τοῖσι οἰκίοισι οἱ μάλιστα προσήκοντες, πάντων τε ἀπαρχόμενοι καὶ θυσίας οἱ προσάγοντες· μετὰ δὲ ταῦτα ἐκκομίσαντες ἰστᾶσι περὶ τὴν πόλιν.

Θεησάμενοι δὲ τὰ πάντα οἱ κατάσκοποι ἀπαλλάσ-

σοντο ὀπίσω. ἀπαγγειλάντων δὲ ταῦτα τούτων, αὐτίκα ὁ Καμβύσης ὄργην ποιησάμενος ἐστρατεύετο ἐπὶ τοὺς Αἰθίοπας, οὔτε παρασκευὴν σίτου οὐδέμῃαν παραγγείλας, οὔτε λόγον ἑωυτῷ δούς ὅτι ἐς τὰ ἔσχατα γῆς ἔμελλε στρατεύεσθαι· οἶα δὲ ἔμμανής τε ἑὼν καὶ οὐ φρενήρης, ὡς ἤκουε τῶν Ἰχθυοφάγων, ἐστρατεύετο, Ἑλλήνων μὲν τοὺς παρεόντας αὐτοῦ τάξας ὑπομένειν, τὸν δὲ πεζὸν πάντα ἅμα ἀγόμενος. ἐπεῖτε δὲ στρατευόμενος ἐγένετο ἐν Θήβησι, ἀπέκρινε τοῦ στρατοῦ ὡς πέντε μυριάδας, καὶ τούτοισι μὲν ἐνετέλλετο Ἀμμωνίους ἔξανδραποδισαμένους τὸ χρηστήριον τὸ τοῦ Διὸς ἐμπρῆσαι, αὐτὸς δὲ τὸν λοιπὸν ἄγων στρατὸν ἦϊε ἐπὶ τοὺς Αἰθίοπας. πρὶν δὲ τῆς ὁδοῦ τὸ πέμπτον μέρος διεληλυθέναι τὴν στρατιὴν, αὐτίκα πάντα αὐτοὺς τὰ εἶχον σιτίων ἐχόμενα ἐπελελοίπεε, μετὰ δὲ τὰ σιτία καὶ τὰ ὑποζύγια ἐπέλιπε κατεσθιόμενα. εἰ μὲν νυν μαθὼν ταῦτα ὁ Καμβύσης ἐγνωσιμάχῃ καὶ ἀπήγε ὀπίσω τὸν στρατὸν, ἐπὶ τῇ ἀρχῇθεν γενομένη ἀμαρτάδι ἦν ἂν ἀνὴρ σοφός· νῦν δὲ οὐδένα λόγον ποιούμενος ἦϊε αἰεὶ ἐς τὸ πρόσω. οἱ δὲ στρατιῶται ἕως μὲν τι εἶχον ἐκ τῆς γῆς λαμβάνειν, ποιηφαγέοντες διέζων, ἐπεὶ δὲ ἐς τὴν ψάμμον ἀπίκοντο, δεινὸν ἔργον αὐτέων τινὲς ἐργάσαντο· ἐκ δεκάδος γὰρ ἓνα σφέων αὐτέων ἀποκληρώσαντες κατέφαγον. πυθόμενος δὲ ταῦτα ὁ Καμβύσης, δείσας τὴν ἀλληλοφαγίην, ἀπὸ τὸν ἐπ' Αἰθίοπας στόλον ὀπίσω ἐπορεύετο, καὶ ἀπικνέεται ἐς Θήβας πολλοὺς ἀπολέσας τοῦ στρατοῦ. ἐκ Θηβῶν δὲ καταβάς ἐς Μέμφιν τοὺς Ἕλληνας ἀπήκε ἀποπλέειν. ὁ μὲν ἐπ' Αἰθίοπας στόλος οὕτω ἐπρηξε.

Frantic deportment of Cambyses: Croesus, having ventured to admonish him, runs the risk of his life. III. 34—36.

Τάδε δ' ἐς τοὺς ἄλλους Πέρσας ἐξεμάνη· λέγεται γὰρ εἰπεῖν αὐτὸν πρὸς Πηρηξάσπεα, τὸν ἐτίμα τε μάλιστα, καὶ οἱ τὰς ἀγγελίας ἐφόρει οὗτος, τούτου τε ὁ παῖς οἰνοχόος ἦν τῷ Καμβύσῃ, τιμὴ δὲ καὶ αὐτῆ οὐ σμικρὴ· εἰπεῖν δὲ λέγεται τάδε. “ Πηρηξασπες, κοῖόν μὲ τινα νομίζουσι Πέρσαι εἶναι ἄνδρα, τίνας τε λόγους περὶ ἐμέο ποιεῦνται;” τὸν δὲ εἰπεῖν, “ ὦ δέσποτα, τὰ μὲν ἄλλα πάντα μεγάλως ἐπαινέαι, τῇ δὲ φιλοινίῃ σέ φασι πλεόνως προσκείσθαι.” τὸν μὲν δὴ λέγειν ταῦτα περὶ Περσέων, τὸν δὲ θυμωθέντα τοιάδε ἀμείβεσθαι. “ νῦν ἄρα μὲ φασι Πέρσαι οἴνῃ προσκείμενον παραφρονέειν καὶ οὐκ εἶναι νοήμονα· οὐδ' ἄρα σφέων οἱ πρότεροι λόγοι ἔσαν ἀληθείες.” πρότερον γὰρ δὴ ἄρα Περσέων οἱ συνέδρων ἐόντων καὶ Κροίσου εἶρετο Καμβύσης κοῖός τις δοκέει ἄνθρωπος εἶναι πρὸς τὸν πατέρα τελέσαι Κῦρον, οἱ δὲ ἀμείβοντο ὡς εἴη ἀμείνων τοῦ πατρός· τὰ τε γὰρ ἐκείνου πάντα ἔχειν αὐτὸν, καὶ προσεκτῆσθαι Αἴγυπτόν τε καὶ τὴν θάλασσαν. Πέρσαι μὲν ταῦτα ἔλεγον, Κροῖσος δὲ παρεών τε καὶ οὐκ ἀρεσκόμενος τῇ κρίσει εἶπε πρὸς τὸν Καμβύσεια τάδε, “ ἐμοὶ μὲν νυν, ὦ παῖ Κῦρον, οὐ δοκέεις ὁμοίος εἶναι τῷ πατέρι· οὐ γὰρ κώ τοι ἔστι υἱὸς οἶον σέ ἐκείνος κατελίπετο.” ἦσθη τε ταῦτα ἀκούσας ὁ Καμβύσης, καὶ ἐπαίνειε τὴν Κροίσου κρίσιν.

Τούτων δὴ ὦν ἐπιμνησθέντα ὀργῇ λέγειν πρὸς τὸν Πηρηξάσπεα, “ σύ νυν μάθε εἰ λέγουσι Πέρσαι ἀληθέα, εἴτε αὐτοὶ λέγοντες ταῦτα παραφρονέουσι· εἰ μὲν γὰρ τοῦ παιδὸς τοῦ σοῦ τοῦδε ἔστεῶτος ἐν τοῖσι προθύροισι βαλὼν τύχοιμι μέσης τῆς καρδίας, Πέρσαι φανέονται

λέγοντες οὐδέν ἦν δ' ἀμάρτω, φάναι Πέρσας τε λέγειν ἀληθέα καὶ ἐμὲ μὴ σωφρονέειν." ταῦτα δὲ εἰπόντα καὶ διατείναντα τὸ τόξον βαλέειν τὸν παῖδα· πεσόντος δὲ τοῦ παιδὸς ἀνασχίζειν αὐτὸν κελεύειν καὶ σκέψασθαι τὸ βλήμα· ὡς δὲ ἐν τῇ καρδίῃ εὔρεθῆναι ἐνεόντα τὸν οἰστὸν, εἰπεῖν πρὸς τὸν πατέρα τοῦ παιδὸς γελάσαντα καὶ περιχαρέα γενόμενον, " Πρήξασπες, ὡς μὲν ἐγὼ τε οὐ μαίνομαι Πέρσαι τε παραφρονέουσι, δηλᾶτοι γέγονε· νῦν δέ μοι εἰπέ, τίνα εἶδες ἤδη πάντων ἀνθρώπων οὕτως ἐπίσκοπα τοξεύοντα;" Πρηξάσπεια δὲ ὀρέοντα ἄνδρα οὐ φρενήρεα, καὶ περὶ ἐωυτῷ δειμαίνοντα, εἰπεῖν, " δέσποτα, οὐδ' ἂν αὐτὸν ἔγωγε δοκέω τὸν θεὸν οὕτω ἂν καλῶς βαλέειν." τότε μὲν ταῦτα ἐξεργάσατο, ἐτέρωθι δὲ Περσέων ὁμοῖα τοῖσι πρώτοισι δυνάδεκα ἐπ' οὐδεμιῇ αἰτίῃ ἀξιόχρεφ' ἔλων ζῶοντας ἐπὶ κεφαλῇν κατώρυξε.

Ταῦτα δὲ μιν ποιεῦντα ἐδικαίωσε Κροῖσος ὁ Λυδὸς νουθετῆσαι τοισίδε τοῖσι ἔπεσι· " ὦ βασιλεῦ, μὴ πάντα ἡλικίῃ καὶ θυμῷ ἐπίτρεπε, ἀλλ' ἴσχε καὶ καταλάμβανε σεωυτόν· ἀγαθὸν τι πρόνοον εἶναι, σοφὸν δὲ ἢ προμηθίῃ. σὺ δὲ κτείνεις μὲν ἄνδρας σεωυτοῦ πολιήτας ἐπ' οὐδεμιῇ αἰτίῃ ἀξιόχρεφ' ἔλων, κτείνεις δὲ παῖδας. ἦν δὲ πολλὰ τοιαῦτα ποιήης, ὅρα ὅπως μὴ σευ ἀποστήσονται Πέρσαι. ἐμοὶ δὲ πατὴρ ὁ σὸς Κῦρος ἐνετέλλετο πολλὰ κελεύων σε νουθετέειν καὶ ὑποτίθεσθαι ὅ τι ἂν εὕρισκω ἀγαθόν." ὁ μὲν δὴ εὐνοίαν φαίνων συνεβούλευέ οἱ ταῦτα· ὁ δ' ἀμείβετο τοισίδε· " σὺ καὶ ἐμοὶ τολμῶς συμβουλεύειν, ὃς χρηστῶς μὲν τὴν σεωυτοῦ πατρίδα ἐπετρόπευσας, εὖ δὲ τῷ πατρι τῷ ἐμῷ συνεβούλευσας, κελεύων αὐτὸν Ἀράξεια ποταμὸν διαβάντα ἰέναι ἐπὶ Μασσαγέτας βουλομένων ἐκεῖνων διαβαίνειν ἐς τὴν ἡμετέρην, καὶ ἀπὸ μὲν σεωυτόν ὤλεσας τῆς σεωυτοῦ πατρίδος κακῶς προστάς, ἀπὸ δὲ ὤλεσας Κῦρον πει-

θόμενόν σοι. ἀλλ' οὔτι χαίρων, ἐπεὶ τοι καὶ πάλαι ἐς σέ προφάσιός τευ ἐδεόμην ἐπιλαβέσθαι." ταῦτα δὲ εἶπας ἐλάμβανε τὸ τόξον ὡς κατατοξεύσων αὐτόν. Κροῖσος δὲ ἀναδραμῶν ἔθεε ἕξω· ὁ δὲ ἐκείτε τοξεύσαι οὐκ εἶχε, ἐνετείλατο τοῖσι θεράπουσι λαβόντας μιν ἀποκτείνειν. οἱ δὲ θεράποντες ἐπιστάμενοι τὸν τρόπον αὐτοῦ κατακρύπτουσι τὸν Κροῖσον, ἐπὶ τῷδε τῷ λόγῳ ὥστε, εἰ μὲν μεταμελήσει τῷ Καμβύσῃ καὶ ἐπιζητήσει τὸν Κροῖσον, οἱ δὲ ἐκφήναντες αὐτὸν δῶρα λάμβανονται ζωάγρια Κροῖσου, ἣν δὲ μὴ μεταμελήται μηδὲ ποθῆ μιν, τότε καταχρῆσθαι. ἐπόθησέ τε δὴ ὁ Καμβύσης τὸν Κροῖσον οὐ πολλῷ μετέπειτα χρόνῳ ὑστερον, καὶ οἱ θεράποντες μαθόντες τοῦτο ἐπηγγέλλοντο αὐτῷ ὡς περιεῖη. Καμβύσης δὲ Κροῖσῳ μὲν συνήδεσθαι ἔφη περιεόντι, ἐκείνους μὲντοι τοῖς περιποιήσαστας οὐ καταπορῆξασθαι ἀλλ' ἀποκτενεῖν καὶ ἐποίησε ταῦτα.

Singular prosperity of Polycrates ; connexion with him declined on this account by Amasis. III. 39—43.

Καμβύσειω δὲ ἐπ' Αἴγυπτον στρατευομένου ἐποιήσαντο καὶ Λακεδαιμόνιοι στρατητὴν ἐπὶ Σάμον τε καὶ Πολυκράτεα τὸν Αἰάκεος, ὃς ἔσχε Σάμον ἐπαναστὰς, καὶ τὰ μὲν πρῶτα τριχῇ δασάμενος τὴν πόλιν τοῖσι ἀδελφείοισι Πανταγνώτῳ καὶ Συλοσῶντι ἔνειμε, μετὰ δὲ τὸν μὲν αὐτέων ἀποκτείνας τὸν δὲ νεώτερον Συλοσῶντα ἐξελάσας ἔσχε πᾶσαν Σάμον, ἰσχωρὶν δὲ ξεινητὴν Ἀμάσι τῷ Αἰγύπτου βασιλεῖ συνεθήκατο, πέμπων τε δῶρα καὶ δεκόμενος ἄλλα παρ' ἐκείνου. ἐν χρόνῳ δὲ ὀλίγῳ αὐτίκα τοῦ Πολυκράτεος τὰ πρήγματα αὐξέτο καὶ ἦν βεβωμένα ἀνά τε τὴν Ἰωνίην καὶ τὴν ἄλλην Ἑλλάδα· οὐκοῦν γὰρ ἰθύσειε στρατεύεσθαι, πάντα οἱ ἐχώρει εὐτυχέως· ἕκτητο δὲ πεντηκοντέρους τε ἑκατὸν

καὶ χιλίους τοξότας. ἔφερε δὲ καὶ ἦγε πάντας, διακρί-
νων οὐδένα· τῷ γὰρ φίλῳ ἔφη χαριεῖσθαι μᾶλλον ἀπο-
διδούς τὰ ἔλαβε ἢ ἀρχὴν μηδὲ λαβῶν. συχνὰς μὲν δὴ
τῶν νήσων ἀραιρῆκεε, πολλὰ δὲ καὶ τῆς ἠπείρου ἄστεα·
ἐν δὲ δὴ καὶ Δεσβίους πανστρατιῇ βοηθέοντας Μιλη-
σίοισι ναυμαχίῃ κρατήσας εἶλε, οἱ τὴν τάφρον περὶ τὸ
τεῖχος τὸ ἐν Σάμῳ πᾶσαν δεδεμένοι ὠρυξαν. καὶ κως
τὸν Ἀμασιν εὐτυχέων μεγάλως ὁ Πολυκράτης οὐκ
ἐλάνθανε, ἀλλὰ οἱ τοῦτ' ἦν ἐπιμελές. πολλῶ δὲ ἔτι
πλευνός οἱ εὐτυχίης γινομένης γράψας ἐς βιβλίον τάδε
ἐπέστειλε ἐς Σάμον. “Ἀμασις Πολυκράτει ὠδε λέγει.
ἡδὺ μὲν πυνθάνεσθαι ἄνδρα φίλον καὶ ξείνον εὖ πρήσ-
σοντα· ἐμοὶ δὲ αἱ σαὶ μεγάλαι εὐτυχίαι οὐκ ἀρέσκουσι,
τὸ θεῖον ἐπισταμένῳ ὡς ἔστι φθονερόν· καὶ κως βούλο-
μαι καὶ αὐτὸς καὶ τῶν ἄν κήδωμαι τὸ μὲν τι εὐτυχεῖν
τῶν πρηγμάτων τὸ δὲ προσπταλεῖν, καὶ οὕτω διαφέρειν
τὸν αἰῶνα, ἐναλλάξ πρήσσω, ἢ εὐτυχεῖν τὰ πάντα.
οὐδένα γὰρ κω λόγῳ οἶδα ἀκούσας ὅστις ἐς τέλος οὐ
κακῶς ἐτελεύτησε πρόρριζος, εὐτυχέων τὰ πάντα. σὺ
ὦν νῦν ἐμοὶ πειθόμενος ποιήσον πρὸς τὰς εὐτυχίας
τοιάδε· φροντίσας τὸ ἄν εὖρης ἐόν τοι πλείστου ἄξιον,
καὶ ἐπ' ᾧ σὺ ἀπολομένῳ μάλιστα τὴν ψυχὴν ἀλγήσεις,
τοῦτο ἀπόβαλε οὕτω ὅκως μηκέτι ἦξει ἐς ἀνθρώπους.
ἦν τε μὴ ἐναλλάξ ἦδη τῶπὸ τούτου αἱ εὐτυχίαι τοιαύ-
ταισι πάθαισι προσπίπτωσι, τρόπον τῷ ἐξ ἐμεῦ ὑπο-
κειμένῳ ἀκέρω.”

Ταῦτα ἐπιλεξάμενος ὁ Πολυκράτης, καὶ νόῳ λαβῶν
ὡς οἱ εὖ ὑποτίθειτο Ἀμασις, ἐδίξητο ἐπ' ᾧ ἄν μάλιστα
τὴν ψυχὴν ἀσθεῖν ἀπολομένῳ τῶν κειμηλίων, διζήμε-
νος δ' εὗρισκε τόδε. ἦν οἱ σφρηγίς τὴν ἐφόρει χρυ-
σόδετος, σμαράγδου μὲν λίθου ἐοῦσα, ἔργον δὲ ἦν
Θεοδώρου τοῦ Τηλεκλέος Σαμίου. ἐπεὶ ὦν ταύτην οἱ

ἐδόκεε ἀποβαλέειν, ἐποίεε τοιάδε. πεντηκόντερον πληρώσας ἀνδρῶν ἐσέβη ἐς αὐτήν, μετὰ δὲ ἀναγαγεῖν ἐκέλευε ἐς τὸ πέλαγος· ὡς δὲ ἀπὸ τῆς νήσου ἐκὰς ἐγένετο, περιελόμενος τὴν σφρηγίδα πάντων ὀρεόντων τῶν συμπλῶν ῥίπτει ἐς τὸ πέλαγος. τοῦτο δὲ ποιήσας ἀπέπλεε, ἀπικόμενος δὲ ἐς τὰ οἰκία συμφορῇ ἐχρήτο.

Πέμπτη δὲ ἡ ἕκτη ἡμέρῃ ἀπὸ τούτων τάδε οἱ συνήνεικε γενέσθαι. ἀνὴρ ἄλιεὺς λαβὼν ἰχθὺν μέγαν τε καὶ καλὸν ἤξιόν μιν Πολυκράτει δῶρον δοθῆναι· φέρων δὴ ἐπὶ τὰς θύρας Πολυκράτει ἔφη ἐθέλειν ἐλθεῖν ἐς ὄψιν, χωρήσαντος δὲ οἱ τούτου ἔλεγε διδούς τὸν ἰχθύν, “ὦ βασιλεῦ, ἐγὼ τόνδε ἔλων οὐκ ἐδικαίωσα φέρειν ἐς ἀγορῆν, καίπερ γε ἔων ἀποχειροβίωτος, ἀλλὰ μοι ἐδόκεε σεῦ τε εἶναι ἄξιος καὶ τῆς σῆς ἀρχῆς· σοὶ δὴ μιν φέρων δίδωμι.” ὁ δὲ ἤσθεις τοῖσι ἔπεσι ἀμείβεται τοισίδε. “κάρτα τε εὖ ἐποίησας, καὶ χάρις διπλή τῶν τε λόγων καὶ τοῦ δώρου· καὶ σε ἐπὶ δεῖπνον καλέομεν.” ὁ μὲν δὴ ἄλιεὺς μέγα ποιούμενος ταῦτα ἦτε ἐς τὰ οἰκία, τὸν δὲ ἰχθύν τάμνοντες οἱ θεράποντες εὐρίσκουσι ἐν τῇ νηδυῖ αὐτοῦ ἐνεοῦσαν τὴν Πολυκράτεος σφρηγίδα. ὡς δὲ εἰδόν τε καὶ ἔλαβον τάχιστα, ἔφερον κεχαρηκότες παρὰ τὸν Πολυκράτεα, διδόντες δὲ οἱ τὴν σφρηγίδα ἔλεγον ὅτεω τρόπῳ εὐρέθη. τὸν δὲ ὡς ἐσήλθε θεῖον εἶναι τὸ πρήγμα, γράφει ἐς βιβλίον πάντα τὰ ποιήσαντά μιν οἷα καταλελαβήκεε, γράψας δὲ ἐς Αἴγυπτον ἐπέθηκε. ἐπιλεξάμενος δὲ ὁ Ἄμασις τὸ βιβλίον τὸ παρὰ τοῦ Πολυκράτεος ἦκον, ἔμαθε ὅτι ἐκκομίσει τε ἀδύνατον εἶη ἀνθρώπῳ ἀνθρωπῶν ἐκ τοῦ μέλλοντος γίνεσθαι πρήγματος, καὶ ὅτι οὐκ εὖ τελευτήσειν μέλλοι Πολυκράτης εὐτυχέων τὰ πάντα, ὃς καὶ τὰ ἀποβάλλει εὐρίσκει. πέμψας δὲ οἱ κήρυκα ἐς Σάμον διαλύεσθαι ἔφη τὴν ξεινίην. τοῦδε δὲ εἵνεκεν ταῦτα ἐποίεε, ἵνα μὴ

συντυχίης δεινῆς τε καὶ μεγάλης Πολυκράτεια καταλαβούσης αὐτὸς ἀλγήσειε τὴν ψυχὴν ὡς περὶ ξείνου ἀνδρός.

Arguments of Otanes, Megabyzus, and Darius, (three of the seven conspirators against Smerdis, who had usurped the government on the death of Cambyses), in favour of democracy, aristocracy, and monarchy respectively. III. 80—82.

Ἐπεὶτε δὲ κατέστη ὁ θόρυβος καὶ ἐντὸς πέντε ἡμερῶν ἐγένετο, ἐβουλεύοντο οἱ ἐπαναστάντες τοῖσι μάγοισι περὶ τῶν πρηγμάτων πάντων, καὶ ἐλέχθησαν λόγοι ἄπιστοι μὲν ἐνίοισι Ἑλλήνων, ἐλέχθησαν δ' ὦν. Ὅτανης μὲν ἐκέλευε ἐς μέσον Πέρσησι καταθῆναι τὰ πρήγματα, λέγων τάδε. “ ἐμοὶ δοκέει ἕνα μὲν ἡμέων μούναρχον μηκέτι γενέσθαι· οὔτε γὰρ ἡδὺ οὔτε ἀγαθόν· εἶδετε μὲν γὰρ τὴν Καμβύσειω ὕβριν ἐπ' ὅσον ἐξῆλθε, μετεσχῆκατε δὲ καὶ τῆς τοῦ μάγου ὕβριος. κῶς δ' ἂν εἴη χρῆμα κατηρτημένον μούναρχίῃ, τῇ ἕξεστι ἀνευθύνῃ ποιεῖν τὰ βούλεται; καὶ γὰρ ἂν τὸν ἄριστον ἀνδρῶν πάντων στάντα ἐς ταύτην τὴν ἀρχὴν ἐκτὸς τῶν ἐωθότων νοημάτων στήσειε. ἐγγίνεται μὲν γὰρ οἱ ὕβρις ὑπὸ τῶν παρεόντων ἀγαθῶν, φθόνος δὲ ἀρχῆθεν ἐμφύεται ἀνθρώπῳ. δύο δ' ἔχων ταῦτα ἔχει πᾶσαν κακότητα· τὰ μὲν γὰρ ὕβρι κεκορημένος ἔρδει πολλὰ καὶ ἀτάσθαλα, τὰ δὲ φθόνῳ. καίτοι ἄνδρα γε τύραννον ἄφθονον ἔδει εἶναι, ἔχοντά γε πάντα τὰ ἀγαθὰ. τὸ δ' ὑπεναντίον τούτου ἐς τοὺς πολίτας πέφυκε· φθονεῖ γὰρ τοῖσι ἀρίστοισι περιεούσι τε καὶ ζῶουσι, χαίρει δὲ τοῖσι κακίστοισι τῶν ἀστῶν, διαβολὰς δὲ ἄριστος ἐνδέκεσθαι. ἀναρμοστότατον δὲ πάντων· ἦν τε γὰρ αὐτὸν μετρίως θωνμάζης, ἄχθεται ὅτι οὐ κάρτα θεραπεύεται,

ἔδωκε ἀποβαλέειν, ἐποίηε τοιάδε. πεντηκόντερον πληρώσας ἀνδρῶν ἐσέβη ἐς αὐτήν, μετὰ δὲ ἀναγαγεῖν ἐκέλευε ἐς τὸ πέλαγος· ὡς δὲ ἀπὸ τῆς νήσου ἐκὰς ἐγένετο, περιελόμενος τὴν σφρηγίδα πάντων ὀρεόντων τῶν συμπλῶν ῥίπτει ἐς τὸ πέλαγος. τοῦτο δὲ ποιήσας ἀπέπλεε, ἀπικόμενος δὲ ἐς τὰ οἰκία συμφορῇ ἐχρήτο.

Πέμπτη δὲ ἡ ἕκτη ἡμέρῃ ἀπὸ τούτων τάδε οἱ συνήνευκε γενέσθαι. ἀνὴρ ἀλιεὺς λαβὼν ἰχθὺν μέγαν τε καὶ καλὸν ἤξιου μιν Πολυκράτει δῶρον δοθῆναι· φέρων δὴ ἐπὶ τὰς θύρας Πολυκράτει ἔφη ἐθέλειν ἐλθεῖν ἐς ὄψιν, χωρήσαντος δὲ οἱ τούτου ἔλεγε διδούς τὸν ἰχθύν, “ὦ βασιλεῦ, ἐγὼ τόνδε ἐλὼν οὐκ ἐδικαίωσα φέρειν ἐς ἀγορὴν, καίπερ γε ἔων ἀποχειροβίωτος, ἀλλὰ μοι ἔδωκε σεῦ τε εἶναι ἄξιος καὶ τῆς σῆς ἀρχῆς· σοὶ δὴ μιν φέρων δίδωμι.” ὁ δὲ ἤσθεις τοῖσι ἔπεσι ἀμείβεται τοισίδε. “κάρτα τε εὖ ἐποίησας, καὶ χάρις διπλή τῶν τε λόγων καὶ τοῦ δώρου· καὶ σε ἐπὶ δεῖπνον καλέομεν.” ὁ μὲν δὴ ἀλιεὺς μέγα ποιούμενος ταῦτα ἦε ἐς τὰ οἰκία, τὸν δὲ ἰχθύν τάμνοντες οἱ θεράποντες εὐρίσκουσι ἐν τῇ νηδυί αὐτοῦ ἐνεοῦσαν τὴν Πολυκράτεος σφρηγίδα. ὡς δὲ εἰδόν τε καὶ ἔλαβον τάχιστα, ἔφερον κεχαρηκότες παρὰ τὸν Πολυκράτεα, δίδόντες δὲ οἱ τὴν σφρηγίδα ἔλεγον ὅτεφ τρόπῳ εὐρέθη. τὸν δὲ ὡς ἐσήλθε θεῖον εἶναι τὸ πρήγμα, γράφει ἐς βιβλίον πάντα τὰ ποιήσαντά μιν οἷα καταλελαβήκεε, γράψας δὲ ἐς Αἴγυπτον ἐπέθηκε. ἐπιλεξάμενος δὲ ὁ Ἄμασις τὸ βιβλίον τὸ παρὰ τοῦ Πολυκράτεος ἦκον, ἔμαθε ὅτι ἐκκομίσαι τε ἀδύνατον εἶη ἀνθρώπῳ ἄνθρωπον ἐκ τοῦ μέλλοντος γίνεσθαι πρήγματος, καὶ ὅτι οὐκ εὖ τελευτήσειν μέλλοι Πολυκράτης εὐτυχέων τὰ πάντα, ὃς καὶ τὰ ἀποβάλλει εὐρίσκει. πέμψας δὲ οἱ κήρυκα ἐς Σάμον διαλύεσθαι ἔφη τὴν ξεινίην. τοῦδε δὲ εἵνεκεν ταῦτα ἐποίηε, ἵνα μὴ

ἀρίστου οὐδὲν ἄμεινον ἂν φανεῖη· γνώμη γὰρ τοιαύτη χρεώμενος ἐπιτροπεύει ἂν ἀμωμήτως τοῦ πλήθους, συγκριτό τε ἂν βουλευμάτα ἐπὶ δυσμενέας ἀνδρας οὕτω μάλιστα. ἐν δὲ ὀλιγαρχίᾳ πολλοῖσι ἀρετὴν ἐπασκέουσι ἐς τὸ κοινὸν ἔχθρα ἴδια ἰσχυρὰ φιλέει ἐγγίνεσθαι· αὐτὸς γὰρ ἕκαστος βουλόμενος κορυφαῖος εἶναι γνώμησί τε νικᾶν ἐς ἔχθρα μεγάλα ἀλλήλοισι ἀπικνέονται, ἐξ ὧν στάσιες ἐγγίνονται, ἐκ δὲ τῶν στασιῶν φόνος· ἐκ δὲ τοῦ φόνου ἀπέβη ἐς μουναρχίην, καὶ ἐν τούτῳ διέδεξε ὅσῳ ἐστὶ τοῦτο ἄριστον. δήμου τε αὖ ἄρχοντος ἀδύνατα μὴ οὐ κακότητα ἐγγίνεσθαι· κακότητος τοίνυν ἐγγινομένης ἐς τὰ κοινὰ ἔχθρα μὲν οὐκ ἐγγίνεται τοῖσι κακοῖσι, φιλίας δὲ ἰσχυραί· οἱ γὰρ κακοῦντες τὰ κοινὰ συγκύψαντες ποιεύσι. τοῦτο δὲ τοιοῦτο γίνεται ἐς δ' ἂν προστάς τις τοῦ δήμου τοὺς τοιοῦτους παύσῃ. ἐκ δὲ αὐτῶν θωμάζεται οὗτος δὴ ὑπὸ τοῦ δήμου, θωμαζόμενος δὲ ἀν' ὧν ἐφάνη μούναρχος ἐὼν· καὶ ἐν τούτῳ δηλοῖ καὶ οὗτος ὡς ἡ μουναρχία κράτιστον. ἐνὶ δὲ ἐπειὶ πάντα συλλαβόντα εἰπεῖν, κόθην ἡμῖν ἢ ἐλευθερίᾳ ἐγένετο καὶ τευ δόντος; κόθρα παρὰ δήμου ἢ ὀλιγαρχίᾳ ἢ μουνάρχου; ἔχω τοίνυν γνώμην ἡμέας ἐλευθερωθέντας δι' ἓνα ἄνδρα τὸ τοιοῦτο περιστέλλειν, χωρὶς τε τούτου πατρίους νόμους μὴ λύειν ἔχοντας εὖ· οὐ γὰρ ἄμεινον.”

Γινώμαι μὲν δὴ τρεῖς αὐταὶ προεκέατο, οἱ δὲ τέσσερες τῶν ἐπτὰ ἀνδρῶν προσέθεντο ταύτη. ὡς δὲ ἐσώθη τῇ γνώμῃ ὁ Ὀτάνης Πέρσης ἰσονομίην σπεύδων ποιῆσαι, ἔλεξε ἐς μέσον αὐτοῖσι τάδε. “ ἄνδρες στασιῶται, δηλα γὰρ δὴ ὅτι δεῖ ἓνα γέ τινα ἡμέων βασιλέα γενέσθαι, ἥτοι κλήρω γε λαχόντα, ἢ ἐπιτρεψάντων τῷ Περσέων πλήθει τὸν ἂν ἐκεῖνο ἔλθῃ, ἢ ἄλλη τιλὴ μηχανῆ· ἐγὼ μὲν νυν ὑμῖν οὐκ ἐναγωνιεύμαι· οὔτε γὰρ ἄρχειν οὔτε ἄρχεσθαι ἐθέλω· ἐπὶ τούτῳ δὲ ὑπε-

ξίσταμαι τῆς ἀρχῆς, ἐπ' ᾧ τε ὑπ' οὐδενὸς ὑμέων ἄρξομαι, οὔτε αὐτὸς ἐγὼ οὔτε οἱ ἀπ' ἐμεῦ αἰεὶ γινόμενοι." τοῦτου εἵπαντος ταῦτα ὡς συνεχώρεον οἱ ἐξ ἐπὶ τούτοισι, οὗτος μὲν δὴ σφι οὐκ ἐνηγωνίζετο ἀλλ' ἐκ τοῦ μέσου κατήστο, καὶ νῦν αὐτῆ ἡ οἰκίη διατελεῖ μούνη ἐλευθέρῃ ἐούσα Περσέων, καὶ ἄρχεται τσσαῦτα ὄσα αὐτῆ θέλει, νόμους οὐκ ὑπερβαίνουσα τοὺς Περσέων.

Darius, in gratitude for a favour conferred upon him by Syloson the brother of Polycrates, undertakes to restore him to the sovereignty of Samos. III. 139—141.

Μετὰ δὲ ταῦτα Σάμον βασιλεὺς Δαρείος αἰρέει, πολίων πασέων πρώτην Ἑλληνίδων καὶ βαρβάρων, διὰ τοιήδε τινὰ αἰτίην. Καμβύσεω τοῦ Κύρου στρατευομένου ἐπ' Αἴγυπτον ἄλλοι τε συχνοὶ ἐς τὴν Αἴγυπτον ἀπίκοντο Ἑλλήνων, οἱ μὲν, ὡς οἶκος, κατ' ἐμπορίην, οἱ δὲ στρατευόμενοι, οἱ δὲ τινες καὶ αὐτῆς τῆς χώρας θεηταί· τῶν ἦν καὶ Συλοσῶν ὁ Αἰάκεος, Πολυκράτεός τε ἐὼν ἀδελφεὸς καὶ φεύγων ἐκ Σάμου. τοῦτον τὸν Συλοσῶντα κατέλαβε εὐτυχίῃ τις τοιήδε. λαβὼν χλανίδα καὶ περιβαλόμενος πυρρὴν ἠγόραζε ἐν τῇ Μέμφι. ἰδὼν δὲ αὐτὸν Δαρείος, δορυφόρος τε ἐὼν Καμβύσεω καὶ λόγου οὐδενὸς κω μεγάλου, ἐπεθύμησε τῆς χλανίδος καὶ αὐτὴν προσελθὼν ὠνέετο. ὁ δὲ Συλοσῶν ὀρέων τὸν Δαρείον μεγάλως ἐπιθυμούντα τῆς χλανίδος, θεῆ τύχῃ χρεώμενος λέγει· “ἐγὼ ταύτην πωλέω μὲν οὐδενὸς χρήματος, δίδωμι δὲ ἄλλως, εἴ περ οὔτω δεῖ γενέσθαι.” πάντως τοι αἰνέσας ταῦτα ὁ Δαρείος παραλαμβάνει τὸ εἶμα.

Ὁ μὲν δὴ Συλοσῶν ἠπίστατό οἱ τοῦτο ἀπολωλέναι δι' εἰρηθίην· ὡς δὲ τοῦ χρόνου προβαίνοντος Καμβύσης

τε ἀπέθανε καὶ τῷ μάγῳ ἐπανέστησαν οἱ ἑπτὰ καὶ ἐκ τῶν ἑπτὰ Δαρείος τὴν βασιλιήν ἔσχε, πυνθάνεται ὁ Συλοσῶν ὡς ἡ βασιλιήν περιεληλύθει ἐς τοῦτον τὸν ἄνδρα τῷ κοτέ αὐτὸς ἔδωκε ἐν Αἰγύπτῳ δεηθέντι τὸ εἶμα. ἀναβὰς δὲ ἐς τὰ Σοῦσα ἵζετο ἐς τὰ πρόθυρα τῶν βασιλέος οἰκίων καὶ ἔφη Δαρείου εὐεργέτης εἶναι. ἀγγέλλει ταῦτα ἀκούσας ὁ πυλουρὸς τῷ βασιλεῖ· ὁ δὲ θουμάσας λέγει πρὸς αὐτόν “ καὶ τίς ἐστι Ἑλλήνων εὐεργέτης, τῷ ἐγὼ προαιδεύμαι νεωστὶ μὲν τὴν ἀρχὴν ἔχων, ἀναβέβηκε δ’ ἢ τις ἢ οὐδεὶς κω παρ’ ἡμέας αὐτῶν, ἔχω δὲ χρέος εἰπεῖν οὐδὲν ἀνδρὸς Ἑλλήνος. ὅμως δὲ αὐτὸν παράγετε ἔσω, ἵνα εἰδῶ τί θέλων λέγει ταῦτα.” παρήγγε ὁ πυλουρὸς τὸν Συλοσῶντα, στάντα δὲ ἐς μέσον εἰρώτευν οἱ ἑρμηνέες τίς τε εἶη καὶ τί ποιήσας εὐεργέτης φησὶ εἶναι βασιλέος. εἶπε ὦν ὁ Συλοσῶν πάντα τὰ περὶ τὴν χλανίδα γενόμενα, καὶ ὡς αὐτὸς εἶη κείνος ὁ δούς. ἀμειβεται πρὸς ταῦτα Δαρείος· “ ὦ γενναιοτάτ’ ἀνδρῶν, σὺ κείνος εἶ ὃς ἐμοὶ οὐδεμίαν ἔχοντί κω δύναμιν ἔδωκας, εἰ καὶ σμικρὰ, ἀλλ’ ὦν ἴση γε ἡ χάρις ὁμοίως ὡς εἰ νῦν κοθέν τι μέγα λάβοιμι. ἀντ’ ὦν τοι χρυσὸν καὶ ἄργυρον ἄπλετον δίδωμι, ὡς μὴ κοτέ τοι μεταμελήσῃ Δαρείον τὸν Ἰστάσπεος εὐ ποιήσαντι.” λέγει πρὸς ταῦτα ὁ Συλοσῶν “ ἐμοὶ μήτε χρυσὸν, ὦ βασιλεῦ, μήτε ἄργυρον δίδου, ἀλλ’ ἀνασωσάμενός μοι τὴν πατρίδα Σάμον, τὴν νῦν ἀδελφεοῦ τοῦ ἐμοῦ Πολυκράτεος ἀποθανόντος ὑπ’ Ὀροίτew ἔχει δούλος ἡμέτερος, ταύτην μοι δὸς ἄνευ τε φόνου καὶ ἐξανδραποδίσιος.”

Ταῦτα ἀκούσας Δαρείος ἀπέστειλλε στρατιήν τε καὶ στρατηγὸν Ὀτάνεα ἀνδρῶν τῶν ἑπτὰ γενόμενον, ἐντελάμενος, ὅσων ἐδεήθη ὁ Συλοσῶν, ταῦτά οἱ ποιεῖν ἐπιτελέα. καταβὰς δ’ ἐπὶ τὴν θάλασσαν ὁ Ὀτάνης ἔστειλλε τὴν στρατιήν.

Siege of Babylon. Artifice of Zopyrus. III.
150—160.

Ἐπὶ δὲ Σάμον στρατεύματος ναυτικοῦ οἰχομένου Βαβυλώνιοι ἀπέστησαν, κάρτα εὖ παρεσκευασμένοι· ἐν ὅσῳ γὰρ ὁ τε μάγος ἦρχε καὶ οἱ ἐπτὰ ἐπανέστησαν, ἐν τούτῳ παντὶ τῷ χρόνῳ καὶ τῇ ταραχῇ ἐς τὴν πολιορκίην παρεσκευάδατο. καὶ κως ταῦτα ποιεῦντες ἐλάνθανον. ἐπειτε δὲ ἐκ τοῦ ἐμφανέος ἀπέστησαν, ἐποίησαν τοιόνδε· τὰς μητέρας ἐξελόντες, γυναῖκα ἕκαστος μίαν προσεξαίρετο τὴν ἐβούλετο ἐκ τῶν ἑωυτοῦ οἰκίων, τὰς δὲ λοιπὰς ἀπάσας συναγαγόντες ἀπέπνιξαν· τὴν δὲ μίαν ἕκαστος σιτοποιὸν ἐξαίρετο. ἀπέπνιξαν δὲ αὐτὰς, ἵνα μὴ σφῶν τὸν σῆτον ἀναισιμώσωσι.

Πυθόμενος δὲ ταῦτα ὁ Δαρεῖος, καὶ συλλέξας πᾶσαν τὴν ἑωυτοῦ δύναμιν, ἐστρατεύετο ἐπ' αὐτοὺς, ἐπελάσας δὲ ἐπὶ τὴν Βαβυλώνα ἐπολιόρκειε φροντίζοντας οὐδὲν τῆς πολιορκίης· ἀναβαίνοντες γὰρ ἐπὶ τοὺς προμαχεῶνας τοῦ τείχεος οἱ Βαβυλώνιοι κατωρχέοντο καὶ κατέσκωπτον Δαρεῖον καὶ τὴν στρατιὴν αὐτοῦ, καὶ τις αὐτῶν εἶπε τοῦτο τὸ ἔπος· “τί κάτησθε ἐνθαῦτα, ὦ Πέρσαι, ἀλλ' οὐκ ἀπαλλάσσεσθε; τότε γὰρ αἰρήσετε ἡμέας, ἐπεὰν ἡμίονοι τέκωσι.” τοῦτο εἶπε τῶν τις Βαβυλωνίων, οὐδαμὰ ἐλπίζων ἂν ἡμίονον τεκεῖν.

Ἐπτὰ δὲ μηνῶν καὶ ἑνιαυτοῦ διεληλυθότος ἤδη ὁ Δαρεῖός τε ἤσχαλλε καὶ ἡ στρατιὴ πᾶσα οὐ δυνατὴ εἶσα ἐλεῖν τοὺς Βαβυλωνίους. καίτοι πάντα σοφίσματα καὶ πάσας μηχανὰς ἐπεποιήκειε ἐς αὐτοὺς Δαρεῖος· ἀλλ' οὐδ' ὡς ἐδύνατο ἐλεῖν σφέας, ἄλλοισί τε σοφισμασι πειρησάμενος, καὶ δὴ καὶ τῷ Κύρος εἰλέ σφέας καὶ τούτῳ ἐπειρήθη. ἀλλὰ γὰρ δεινῶς ἔσαν ἐν φυλακῇσι οἱ Βαβυλώνιοι, οὐδέ σφέας οἶός τε ἦν ἐλεῖν.

Ἐνθαῦτα εἰκοστῷ μηνὶ Ζωπύρῳ τῷ Μεγαβύζου τούτου δς τῶν ἑπτὰ ἀνδρῶν ἐγένετο τῶν τὸν μάγον κατελόντων, τούτῳ τῷ Μεγαβύζου παιδὶ Ζωπύρῳ ἐγένετο τέρας τόδε· τῶν οἱ σιτοφόρων ἡμίονων μία ἔτεκε. ὡς δὲ οἱ ἐξαγγέλθη καὶ ὑπ' ἀπιστίας αὐτὸς ὁ Ζώπυρος εἶδε τὸ βρέφος, ἀπείπας τοῖσι δούλοισι μηδενὶ φράζειν τὸ γεγονὸς ἐβουλεύετο. καὶ οἱ πρὸς τὰ τοῦ Βαβυλωνίου ῥήματα, δς κατ' ἀρχὰς ἔφησε, ἐπεὰν περ ἡμίονοι τέκωσι, τότε τὸ τεῖχος ἀλώσσεσθαι, πρὸς ταύτην τὴν φήμην Ζωπύρῳ ἐδόκεε εἶναι ἀλώσιμος ἡ Βαβυλῶν· σὺν γὰρ θεῷ ἐκεῖνόν τε εἰπεῖν καὶ ἑωυτῷ τεκεῖν τὴν ἡμίονον.

Ὡς δὲ οἱ ἐδόκεε μόρσιμον εἶναι ἤδη τῇ Βαβυλῶνι ἀλίσκεσθαι, προσελθὼν Δαρεῖφ ἀπεπυνθάνετο εἰ περὶ πολλοῦ κάρτα ποιέεται τὴν Βαβυλῶνα ἐλεῖν. πυθόμενος δὲ ὡς πολλοῦ τιμῶτο, ἄλλο ἐβουλεύετο, ὅκως αὐτὸς τε ἔσται ὁ ἐλὼν αὐτὴν καὶ ἑωυτοῦ τὸ ἔργον ἔσται· κάρτα γὰρ ἐν τοῖσι Πέρσησι αἱ ἀγαθοεργίαι ἐς τὸ πρόσω μεγάθεος τιμῶνται. ἄλλῳ μὲν νυν οὐκ ἐφράζετο ἔργῳ δυνατὸς εἶναι μιν ὑποχειρίην ποιῆσαι, εἰ δ' ἑωυτὸν λωβησάμενος αὐτομολήσειε ἐς αὐτούς. ἐνθαῦτα ἐν ἐλαφρῷ ποιησάμενος ἑωυτὸν λωβᾶται λώβην ἀνήκεστον· ἀποταμῶν γὰρ ἑωυτοῦ τὴν ρίνα καὶ τὰ ὄτα, καὶ τὴν κόμην κακῶς περικείρας, καὶ μαστιγῶσας ἤλθε παρὰ Δαρεῖον.

Δαρεῖος δὲ κάρτα βαρέως ἤνεκε ἰδὼν ἄνδρα δοκιμώτατον λελωβημένον· ἔκ τε τοῦ θρόνου ἀναπηδήσας ἀνέβωσέ τε καὶ εἶρετό μιν ὅστις εἴη ὁ λωβησάμενος καὶ ὃ τι ποιήσαντα. ὁ δὲ εἶπε· “οὐκ ἔστι οὗτος ὠνήρ ὅτι μὴ σὺ, τῷ ἐστὶ δύναμις τοσαύτη ἐμὲ δὴ ὧδε διαθεῖναι· οὐδέ τις ἄλλοτριῶν, ὧ βασιλεῦ, τάδε ἔργασται, ἀλλ' αὐτὸς ἐγὼ ἔμεινον, δεινόν τι ποιούμενος Ἀσσυρίους Πέρσησι καταγελᾶν.” ὁ δ' ἀμείβετο· “ὧ σχετλιώτατε

ἀνδρῶν, ἔργῳ τῷ αἰσχίστῳ οὖνομα τὸ κάλλιστον ἔθει, φᾶς διὰ τοὺς πολιορκουμένους σεωυτὸν ἀνηκέστως διαθεῖναι. τί δ' ὦ μάταιε, λελωβημένου σεῦ θάσσον οἱ πολέμιοι παραστήσονται; κῶς οὐκ ἐξέπλωσας τῶν φρενῶν σεωυτὸν διαφθείρας;” ὁ δὲ εἶπε· “ εἰ μὲν τοι ὑπερετίθεα τὰ ἔμελλον ποιήσῃς, οὐκ ἂν με περιεΐδες· νῦν δ' ἐπ' ἐμεωυτοῦ βαλόμενος ἔπραξα. ἤδη ὦν ἦν μὴ τῶν σῶν δεήσῃ, αἰρέομεν Βαβυλῶνα. ἐγὼ μὲν γὰρ ὡς ἔχω αὐτομολήσω ἐς τὸ τεῖχος, καὶ φήσω πρὸς αὐτοὺς ὡς ὑπὸ σεῦ τάδε πέπονθα· καὶ δοκέω, πείσας σφέας ταῦτα ἔχειν οὕτω, τεύξεσθαι στρατιῆς. σὺ δὲ, ἀπ' ἧς ἂν ἡμέρης ἐγὼ ἐσέλθω ἐς τὸ τεῖχος, ἀπὸ ταύτης ἐς δεκάτην ἡμέρην τῆς σεωυτοῦ στρατιῆς, τῆς οὐδεμία ἔσται ὥρῃ ἀπολλυμένης, ταύτης χιλίους τάξον κατὰ τὰς Σεμιράμιος καλεομένης πύλας· μετὰ δὲ αὐτῆς ἀπὸ τῆς δεκάτης ἐς ἐβδόμην ἄλλους μοι τάξον δισχιλίους κατὰ τὰς Νινίων καλεομένης πύλας· ἀπὸ δὲ τῆς ἐβδόμης διαλιπὼν εἴκοσι ἡμέρας, καὶ ἔπειτα ἄλλους κάτισον ἡγαγὼν κατὰ τὰς Χαλδαίων καλεομένης πύλας, τετρακισχιλίους, ἐχόντων δὲ μήτε οἱ πρότεροι μηδὲν τῶν ἀμνούντων μήτε οὗτοι, πλὴν ἐγχειριδίων· τοῦτο δὲ ἔαν ἔχειν. μετὰ δὲ τὴν εἰκοστὴν ἡμέρην ἰθέως τὴν μὲν ἄλλην στρατιὴν κελεύειν περίξ προσβάλλειν πρὸς τὸ τεῖχος, Πέρσας δὲ μοι τάξον κατὰ τε τὰς Βηλίδας καλεομένης πύλας καὶ Κισσίας· ὡς γὰρ ἐγὼ δοκέω, ἐμέο μεγάλα ἔργα ἀποδεξαμένου τά τε ἄλλα ἐπιτρέφονται ἐμοὶ Βαβυλώνιοι καὶ δὴ καὶ τῶν πυλέων τὰς βαλανάγρας· τὸ δ' ἐνθεῦτεν ἐμοὶ τε καὶ Πέρσῃσι μελήσει τὰ δεῖ ποιεῖν.”

Ταῦτα ἐντειλάμενος ἦε ἐπὶ τὰς πύλας, ἐπιστρεφόμενος ὡς δὴ ἀληθῶς αὐτόμολος. ὄροντες δὲ ἀπὸ τῶν πύργων οἱ κατὰ τοῦτο τεταγμένοι κατέτρεχον κάτω, καὶ ὀλίγον τι παρακλίναντες τὴν ἐτέρην πύλην εἰρώτεον

τίς τε εἶη καὶ ὅτευ δεόμενος ἦκοι. ὁ δὲ σφι ἠγόρευε ὡς εἶη τε Ζῶπυρος καὶ αὐτομολέοι ἐς ἐκείνους. ἦγον δὴ μιν οἱ πυλouroi, ταῦτα ὡς ἤκουσαν, ἐπὶ τὰ κοινὰ τῶν Βαβυλωνίων καταστὰς δὲ ἐπ' αὐτὰ κατοικτιζέτο, φᾶς ὑπὸ Δαρείου πεπονθέναι τὰ πεπόνθηε ὑπ' ἑωυτοῦ, παθέειν δὲ ταῦτα, διότι συμβουλεύσαι οἱ ἀπανιστάναι τὴν στρατιήν, ἐπεῖτε οὐδεὶς πόρος ἐφαίνετο τῆς ἀλώσιος. “ νῦν τε,” ἔφη λέγων, “ ἐγὼ ὑμῖν, ὦ Βαβυλώνιοι, ἦκω μέγιστον ἀγαθόν, Δαρεῖφ δὲ καὶ τῇ στρατιῇ καὶ Πέρσῃσι μέγιστον κακόν· οὐ γὰρ δὴ ἐμέ γε ὧδε λωβησάμενος καταπροίξεται· ἐπίσταμαι δ' αὐτοῦ πάσας τὰς διεξόδους τῶν βουλευμάτων.” τοιαῦτα ἔλεγε.

Οἱ δὲ Βαβυλώνιοι ὀρέοντες ἄνδρα τῶν ἐν Πέρσῃσι δοκιμώτατον ῥινόσ τε καὶ ὄτων ἐστερημένον μᾶστιξί τε καὶ αἵματι ἀναπεφυρμένον, πάγχυ ἐλπίσαντες λέγειν μιν ἀληθῆα καὶ σφι ἦκειν σύμμαχον, ἐπιτράπτεσθαι ἐτοῖμοι ἔσαν τῶν ἐδέετο σφέων· ἐδέετο δὲ στρατιῆς. ὁ δὲ ἐπεῖτε αὐτέων τοῦτο παρέλαβε, ἐπόλεε τὰ περ τῷ Δαρείφ συνεθήκατο· ἐξαγαγὼν γὰρ τῇ δεκάτῃ ἡμέρῃ τὴν στρατιήν τῶν Βαβυλωνίων καὶ κυκλωσάμενος τοὺς χιλίους τοὺς πρώτους ἐνετείλατο Δαρεῖφ τάξαι, τούτους κατεφόνευσε. μαθόντες δὲ μιν οἱ Βαβυλώνιοι τοῖσι ἔπεσι τὰ ἔργα παρεχόμενον ὁμοῖα, πάγχυ περιχαρές ἐόντες πᾶν δὴ ἐτοῖμοι ἔσαν ὑπηρετέειν. ὁ δὲ διαλιπὼν ἡμέρας τὰς συγκειμένας, αὐτὶς ἐπιλεξάμενος τῶν Βαβυλωνίων ἐξήγαγε καὶ κατεφόνευσε τῶν Δαρείου στρατιωτέων τοὺς δισχιλίους. ἰδόντες δὲ καὶ τοῦτο τὸ ἔργον οἱ Βαβυλώνιοι πάντες Ζῶπυρον εἶχον ἐν στόμασι αἰνέοντες. ὁ δὲ αὐτὶς διαλιπὼν τὰς συγκειμένας ἡμέρας ἐξήγαγε ἐς τὸ προειρημένον, καὶ κυκλωσάμενος κατεφόνευσε τοὺς τετρακισχιλίους. ὡς δὲ καὶ τοῦτο κατέργαστο, πάντα δὴ ἦν ἐν τοῖσι Βαβυλωνίοισι.

Ζώπυρος, καὶ στρατάρχης τε οὗτός σφι καὶ τειχοφύλαξ ἀπεδέδεκτο.

Προσβολὴν δὲ Δαρείου κατὰ τὰ συγκείμενα ποιουμένου πέριξ τὸ τεῖχος, ἐνθαῦτα δὴ πάντα τὸν δόλον ὁ Ζώπυρος ἐξέφαινε. οἱ μὲν γὰρ Βαβυλώνιοι ἀναβάντες ἐπὶ τὸ τεῖχος ἠμύνοντο τὴν Δαρείου στρατιὴν προσβάλλουσαν, ὁ δὲ Ζώπυρος τὰς τε Κισσίας καὶ Βηλίδας καλεομένας πύλας ἀναπετάσας ἐσήκε τοὺς Πέρσας ἐς τὸ τεῖχος. τῶν δὲ Βαβυλωνίων οἱ μὲν εἶδον τὸ ποιηθὲν, οὗτοι ἔφευγον ἐς τοῦ Διὸς τοῦ Βήλου τὸ ἶρόν· οἱ δὲ οὐκ εἶδον, ἔμενον ἐν τῇ ἑωυτοῦ τάξει ἕκαστος, ἐς δὲ δὴ καὶ οὗτοι ἔμαθον προδεδομένοι.

Βαβυλῶν μὲν νῦν οὕτω τὸ δεύτερον αἰρέθη· Δαρεῖος δὲ ἐπεῖτε ἐκράτησε τῶν Βαβυλωνίων, τοῦτο μὲν σφειν τὸ τεῖχος περιεῖλε καὶ τὰς πύλας πάσας ἀπέσπασε (τὸ γὰρ πρότερον ἔλων Κῦρος τὴν Βαβυλῶνα ἐποίησε τουτέων οὐδέτερον), τοῦτο δὲ ὁ Δαρεῖος τῶν ἀνδρῶν τοὺς κορυφαίους μάλιστα ἐς τρισχιλίους ἀνεσκολόπισε, τοῖσι δὲ λοιποῖσι Βαβυλωνίοισι ἀπέδωκε τὴν πόλιν οἰκέειν. ὡς δ' ἔξουσι γυναῖκας οἱ Βαβυλώνιοι, ἵνα σφι γένεα ὑπογίγηται, τὰδε Δαρεῖος προῖδὼν ἐποίησε (τὰς γὰρ ἑωυτῶν, ὡς καὶ κατ' ἀρχὰς δεδῆλωται, ἀπέπνιξαν οἱ Βαβυλώνιοι τοῦ σίτου προορέωντες)· ἐπέταξε τοῖσι περιοίκιοις ἔθνεσι γυναῖκας ἐς Βαβυλῶνα κατιστάναι, ὅσασδὲ ἐκάστοισι ἐπιτάσων, ὥστε πέντε μυριάδων τὸ κεφαλαίωμα τῶν γυναικῶν συνήλθε. ἐκ τουτέων δὲ τῶν γυναικῶν οἱ νῦν Βαβυλώνιοι γεγόνασι.

Ζωπύρου δὲ οὐδεὶς ἀγαθοεργίην Περσέων ὑπερεβίλετο παρὰ Δαρείῳ κριτῇ, οὔτε τῶν ὕστερον γενομένων οὔτε τῶν πρότερον, ὅτι μὴ Κῦρος μόνος· τούτῳ γὰρ οὐδεὶς Περσέων ἠξίωσε κω ἑωυτὸν συμβαλέειν. πολλὰς δὲ Δαρεῖον λέγεται γνώμην τήνδε ἀποδέξασθαι, ὡς

βούλοιο ἂν Ζώπυρον εἶναι ἀπαθέα τῆς ἀεικίης μᾶλλον ἢ Βαβυλῶνάς οἱ εἴκοσι πρὸς τῇ εὐόσῃ προσγενέσθαι. ἐτίμησε δέ μιν μεγάλως· καὶ γὰρ δῶρά οἱ ἀνὰ πᾶν ἔτος ἐδίδου ταῦτα τὰ Πέρσῃσι ἔστι τιμιώτατα, καὶ τὴν Βαβυλῶνά οἱ ἔδωκε ἀτελέα νέμεσθαι μέχρι τῆς ἐκείνου ζῆς, καὶ ἄλλα πολλὰ ἐπέδωκε. Ζωπύρου δὲ τούτου γίνεταί Μεγάβυζος, ὃς ἐν Αἰγύπτῳ ἀντὶ τῶν Ἀθηναίων καὶ τῶν συμμάχων ἐστρατήγησε· Μεγαβύζου δὲ τούτου γίνεταί Ζώπυρος, ὃς ἐς Ἀθήνας αὐτομόλῃσε ἐκ Περσέων.

Scythian expedition of Darius. IV. 1—142.

Μετὰ δὲ τὴν Βαβυλῶνος αἴρεσιν ἐγένετο ἐπὶ Σκύθας αὐτοῦ Δαρείου ἔλασις. ἀνθεύσης γὰρ τῆς Ἀσίας ἀνδράσι καὶ χρημάτων μεγάλων συνιόντων, ἐπεθύμησε ὁ Δαρεῖος τίσασθαι Σκύθας, ὅτι ἐκεῖνοι πρότεροι ἐσβαλόντες ἐς τὴν Μηδικὴν καὶ νικήσαντες μάχῃ τοὺς ἀντιουμένους ὑπῆρξαν ἀδικίης. τῆς γὰρ ἄνω Ἀσίας ἤρξαν, ὡς καὶ πρότερόν μοι εἴρηται, Σκύθαι ἕτα δυῶν δέοντα τριήκοντα.

Παρασκευαζομένου Δαρείου ἐπὶ τοὺς Σκύθας, καὶ ἐπιπέμποντος ἀγγέλους ἐπιτάξοντας τοῖσι μὲν πεζὸν στρατὸν, τοῖσι δὲ νέας παρέχειν, τοῖσι δὲ ζευγύναι τὸν Θρητικὸν Βόσπορον, Ἀρτάβανος ὁ Ἰστάσπεος, ἀδελφεὸς ἔων Δαρείου, ἐχρήϊζε μηδαμῶς αὐτὸν στρατητὴν ἐπὶ Σκύθας ποιεέσθαι, καταλέγων τῶν Σκυθέων τὴν ἀπορίην. ἀλλ' οὐ γὰρ ἔπειθε συμβουλευῶν οἱ χρηστά, ὁ μὲν ἐπέπαυτο, ὁ δὲ, ἐπειδὴ οἱ τὰ πάντα παρεσκεύαστο, ἐξήλαυε τὸν στρατὸν ἐκ Σούσων.

Δαρεῖος δὲ ἐπεῖτε πορευόμενος ἐκ Σούσων ἀπίκετο τῆς Καλχηδονίης ἐπὶ τὸν Βόσπορον, ἵνα ἕξενκτο ἢ γέφυρα, ἐνθεύτην ἐσβὰς ἐς νέα ἐπλευε ἐπὶ τὰς Κυανέας καλυμέναις, τὰς πρότερον πλαγκτὰς Ἑλληνέας φασί

είναι, ἐξόμενος δὲ ἐπὶ τῷ ἰρῷ ἐθθεῖτο τὸν Πόντον ἔοντα ἀξιοθέητον. πελαγέων γὰρ ἀπάντων πέφυκε θωυμασιώτατος.

Ὁ δὲ Δαρείος ὡς ἐθεήσατο τὸν Πόντον, ἔπλεε ὀπίσω ἐπὶ τὴν γέφυραν, τῆς ἀρχιτέκτων ἐγένετο Μανδροκλῆς Σάμιος· θεησάμενος δὲ καὶ τὸν Βόσπορον στήλας ἔστησε δύο ἐπ' αὐτῷ λίθου λευκοῦ, ἐνταμὼν γράμματα ἐς μὲν τὴν Ἀσσύρια ἐς δὲ τὴν Ἑλληνικὰ, ἔθνεα πάντα ὅσα περ ἦγε. ἦγε δὲ πάντα τῶν ἦρχε· τουτέων μυριάδες ἐξηριθμήθησαν, χωρὶς τοῦ ναυτικοῦ, ἐβδομήκοντα σὺν ἵππεύσι, νέες δὲ ἑξακόσκιαι συνελέχθησαν.

Δαρείος δὲ δωρησάμενος Μανδροκλέα διέβαινε ἐς τὴν Εὐρώπην, τοῖσι Ἴωσι παραγγείλας πλέειν ἐς τὸν Πόντον μέχρι Ἰστρου ποταμοῦ, ἐπεὰν δὲ ἀπικωνται ἐς τὸν Ἰστρον, ἐνθαῦτα αὐτὸν περιμένειν ζευγνύοντας τὸν ποταμόν· τὸ γὰρ δὴ ναυτικὸν ἦγον Ἴωνές τε καὶ Αἰολέες καὶ Ἑλλησπόντιοι. ὁ μὲν δὴ ναυτικὸς στρατὸς τὰς Κυανέας διεκπλώσας ἔπλεε ἰθὺ τοῦ Ἰστρου, ἀναπλώσας δὲ ἀνὰ τὸν ποταμὸν δυῶν ἡμερέων πλόον ἀπὸ θαλάσσης, τοῦ ποταμοῦ τὸν αὐχένα, ἐκ τοῦ σχίζεται τὰ στόματα τοῦ Ἰστρου, ἐξεύγνυε.

Δαρείος δὲ ὡς ἀπύκετο καὶ ὁ πεζὸς ἄμ' αὐτῷ στρατὸς ἐπὶ τὸν Ἰστρον, ἐνθαῦτα διαβάντων πάντων Δαρείος ἐκέλευσε τοὺς Ἴωνας τὴν σχεδὴν λύσαντας ἐπεσθαι κατ' ἡπειρον ἐωυτῷ καὶ τὸν ἐκ τῶν νεῶν στρατόν. μελλόντων δὲ τῶν Ἴωνων λύειν καὶ ποιέειν τὰ κελευόμενα, Κῶης ὁ Ἐρξάνδρου στρατηγὸς ἐὼν Μυτιληναίων ἔλεξε Δαρείῳ τάδε, πυθόμενος πρότερον εἴ οἱ φίλον εἶη γνώμην ἀποδέκεσθαι παρὰ τοῦ βουλομένου ἀποδείκνυσθαι. “ὦ βασιλεῦ, ἐπὶ γῆν γὰρ μέλλεις στρατεύεσθαι τῆς οὔτε ἀρηρομένου φανήσεται οὐδὲν οὔτε πόλις οἰκομένη σύ νυν γέφυραν ταύτην ἔα κατὰ χώραν ἰστάναι, φυλάκους αὐτῆς λιπὼν τούτους οἵπερ μιν ἔζευξαν. καὶ ἦν

τε κατὰ νόον πρήξωμεν εὐρόντες Σκύθας, ἔσται ἄποδος ἡμῖν, ἦν τε καὶ μὴ σφεας εὐρεῖν δυνεώμεθα, ἢ γε ἄποδος ἡμῖν ἀσφαλῆς· οὐ γὰρ ἔδειςά κω μὴ ἔσσωθῆωμεν ὑπὸ Σκυθῶν μάχῃ, ἀλλὰ μᾶλλον μὴ οὐ δυνάμενοι σφεας εὐρεῖν πάθωμέν τι ἀλώμενοι. καὶ τὰδε λέγειν φαίη τις ἂν με ἔμεωυτοῦ εἴνεκεν, ὡς καταμένω· ἐγὼ δὲ γνώμην μὲν τὴν εὕρισκον ἀρίστην σοὶ, βασιλεῦ, ἐς μέσον φέρω, αὐτὸς μέντοι ἔψομαί τοι καὶ οὐκ ἂν λειφθεῖν.” κάρτα τε ἦσθη τῇ γνώμῃ Δαρείος, καὶ μιν ἡμείψατο τοισίδε. “ ξεῖνε Δέσβιε, σωθέντος ἐμεῦ ὀπίσω ἐς οἶκον τὸν ἐμὸν ἐπιφάνηθί μοι πάντως, ἵνα σε ἀντὶ χρηστῆς συμβουλῆς χρηστοῖσι ἔργοισι ἀμείψωμαι.”

Ταῦτα δὲ εἶπας καὶ ἀπάψας ἄμματα ἐξήκοντα ἐν ἱμάντι, καλέσας ἐς λόγους τοὺς Ἴώνων τυράννους ἔλεγε τὰδε. “ ἄνδρες Ἴωνες, ἢ μὲν πρότερον γνώμῃ ἀποδεχθεῖσα ἐς τὴν γέφυραν μετείσθω μοι, ἔχοντες δὲ τὸν ἱμάντα τόνδε ποιέετε τὰδε· ἐπεὰν με ἴδητε τάχιστα πορευόμενον ἐπὶ Σκύθας, ἀπὸ τούτου ἀρξάμενοι τοῦ χρόνου λύετε ἄμμα ἐν ἐκάστης ἡμέρης· ἦν δὲ ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ μὴ παρέω ἀλλὰ διεξέλθωσι ὑμῖν αἱ ἡμέραι τῶν ἀμμάτων, ἀποπλέετε ἐς τὴν ὑμετέραν αὐτέων. μέχρι δὲ τούτου, ἐπεῖτε οὕτω μετέδοξε, φυλάσσετε τὴν σχεδίην, πᾶσαν προθυμίην σωτηρίας τε καὶ φυλακῆς παρεχόμενοι. ταῦτα δὲ ποιεῦντες ἐμοὶ μεγάλως χαριεῖσθε.” Δαρείος μὲν ταῦτα εἶπας ἐς τὸ πρόσω ἐπέειγετο.

Οἱ δὲ Σκύθαι δόντες σφίσι λόγον ὡς οὐκ οἰοί τε εἶσι τὸν Δαρείου στρατὸν ἰθυμαχίῃ διώσασθαι μόνου, ἔπεμπον ἐς τοὺς πλησιοχώρους ἀγγέλους· τῶν δὲ καὶ δὴ οἱ βασιλεῖς συνελθόντες ἐβουλευόντο ὡς στρατοῦ ἐπελαύνοντος μεγάλου. ἔσαν δὲ οἱ συνελθόντες βασιλεῖς Ταύρων καὶ Ἀγαθύρων καὶ Νευρῶν καὶ Ἄνδρο-

φάγων καὶ Μελαγχλαίωνων καὶ Γελωνῶν καὶ Βουδίνων καὶ Σαυροματέων.

Ἐπὶ τούτων ὦν τῶν καταλεχθέντων ἐθνέων τοὺς βασιλέας ἀλισμένους ἀπικόμενοι τῶν Σκυθέων οἱ ἄγγελοι ἔλεγον ἐκδιδάσκοντες ὡς ὁ Πέρσης, ἐπειδὴ οἱ τὰ ἐν τῇ ἠπειρῷ τῇ ἐτέρῃ πάντα κατέστραπται, γέφυραν ζεύξας ἐπὶ τῷ αὐχένι τοῦ Βοσπόρου διαβέβηκε ἐς τήνδε τὴν ἠπειρον, διαβὰς δὲ καὶ καταστρεψάμενος Θρήϊκας γεφυροὶ ποταμὸν Ἴστρον, βουλόμενος καὶ τάδε πάντα ὑπ' ἐωυτῷ ποιήσασθαι. “ ὑμεῖς ὦν μηδενὶ τρόπῳ ἐκ τοῦ μέσου κατήμενοι περιῖδητε ἡμέας διαφθαρέντας, ἀλλὰ τῶντὸ νοήσαντες ἀντιάζωμεν τὸν ἐπιόντα. οὐκ ὦν ποιήσετε ταῦτα; ἡμεῖς μὲν πιεζόμενοι ἢ ἐκλείψομεν τὴν χώραν ἢ μένοντες ὁμολογῆ χρησόμεθα· τί γὰρ πάθωμεν μὴ βουλομένων ὑμέων τιμωρέειν; ὑμῖν δὲ οὐδὲν ἐπὶ τούτῳ ἔσται ἐλαφρότερον ἢκει γὰρ ὁ Πέρσης οὐδὲν τι μᾶλλον ἐπ' ἡμέας ἢ οὐ καὶ ἐπ' ὑμέας, οὐδὲ οἱ καταχρήσει ἡμέας καταστρεψαμένῳ ὑμέων ἀπέχεσθαι. μέγα δὲ ὑμῖν λόγων τῶνδε μαρτύριον ἐρέομεν· εἰ γὰρ ἐπ' ἡμέας μούνοὺς ἐστρατηλάτее ὁ Πέρσης τίσασθαι τῆς πρόσθε δουλοσύνης βουλόμενος, χρῆν αὐτὸν πάντων τῶν ἄλλων ἀπεχόμενον οὕτω ἰέναι ἐπὶ τὴν ἡμετέραν, καὶ ἂν ἐδήλου πᾶσι ὡς ἐπὶ Σκύθας ἐλαύνει καὶ οὐκ ἐπὶ τοὺς ἄλλους. νῦν δὲ ἐπεῖτε τάχιστα διέβη τήνδε τὴν ἠπειρον, τοὺς αἰεὶ ἐμποδῶν γινομένους ἡμεροῦται πάντας· τοὺς τε δὴ ἄλλους ἔχει ὑπ' ἐωυτῷ Θρήϊκας, καὶ δὴ καὶ τοὺς ἡμῖν ἔοντας πλησιοχώρους Γέτας.”

Ταῦτα Σκυθέων ἐπαγγελλομένων ἐβουλεύοντο οἱ βασιλεῖς οἱ ἀπὸ τῶν ἐθνέων ἤκοντες, καὶ σφεων ἐσχίσθησαν αἱ γνώμαι· ὁ μὲν γὰρ Γελωνὸς καὶ ὁ Βουδίνος καὶ ὁ Σαυρομάτης κατὰ τῶντὸ γενόμενοι ὑπεδέκοντο Σκύθησι τιμωρήσειν, ὁ δὲ Ἀγάθυρσος καὶ Νευρὸς καὶ Ἀνδροφάγος καὶ οἱ τῶν Μελαγχλαίωνων καὶ Ταύρων

τάδε Σκύθησι ὑπεκρίναντο. “ εἰ μὲν μὴ ὑμεῖς ἔατε οἱ πρότερον ἀδικήσαντες Πέρσας καὶ ἄρξαντες πόλεμον, τούτων δεόμενοι τῶν νῦν δέεσθε λέγειν τε ἂν ἐφαίνεσθε ἡμῖν ὀρθὰ, καὶ ἡμεῖς ὑπακούσαντες τῶντὸ ἂν ὑμῖν ἐπρήσσομεν. νῦν δὲ ὑμεῖς τε ἐς τὴν ἐκείνων ἐσβαλόντες γῆν ἄνευ ἡμέων ἐπεκρατέετε Περσέων, ὅσον χρόνον ὑμῖν ὁ θεὸς παρεδίδου· καὶ ἐκεῖνοι, ἐπεὶ σφέας ὠντὸς θεὸς ἐγείρει, τὴν ὁμοίην ὑμῖν ἀποδιδούσι. ἡμεῖς δὲ οὔτε τι τότε ἠδικήσαμεν τοὺς ἄνδρας τούτους οὐδὲν, οὔτε νῦν πρότεροι πειρησόμεθα ἀδικεῖν. ἦν μέντοι ἐπὶ καὶ ἐπὶ τὴν ἡμετέραν ἄρξην τε ἀδικέων, καὶ ἡμεῖς οὐ πεισόμεθα. μέχρι δὲ τοῦτο ἴδωμεν, μενόμεν παρ’ ἡμῖν αὐτοῖσι· ἦκειν γὰρ δοκέομεν οὐκ ἐπ’ ἡμέας Πέρσας, ἀλλ’ ἐπὶ τοὺς αἰτίλους τῆς ἀδικίης γενομένους.”

Ταῦτα ὡς ἀπενειχθέντα ἐπύθοντο οἱ Σκύθαι, ἐβουλεύοντο ἰθυμαχίην μὲν μηδεμίαν ποιέεσθαι ἐκ τοῦ ἐμφανέος, ὅτι δὴ σφι οὗτοί γε σύμμαχοι οὐ προσεγένοντο, ὑπεξιόντες δὲ καὶ ὑπεξελαύνοντες τὰ φρέατα, τὰ παρεξίωιεν αὐτοὶ, καὶ τὰς κρήνας συγχούν, τὴν ποίην τε ἐκ τῆς γῆς ἐκτρίβειν, διχοῦ σφέας διελόντες.

Τῶν δὲ Σκυθέων οἱ πρόδρομοι ὡς εὔρον τοὺς Πέρσας ὅσον τε τριῶν ἡμερέων ὁδὸν ἀπέχοντας ἀπὸ τοῦ Ἰστρου, οὗτοι μὲν τούτους εὔροντες, ἡμέρης ὁδῷ προέχοντες, ἐστρατοπεδεύοντο τὰ ἐκ τῆς γῆς φυόμενα λαίοντες. οἱ δὲ Πέρσαι ὡς εἶδον ἐπιφανείσαν τῶν Σκυθέων τὴν ἵππον, ἐπήϊσαν κατὰ στίβον αἰεὶ ὑπαγόντων· καὶ ἔπειτα (πρὸς γὰρ τὴν μίαν τῶν μοιρέων ἴθυσαν) οἱ Πέρσαι ἐδίωκον πρὸς ἡῶ τε καὶ τοῦ Τανάϊδος. διαβάντων δὲ τούτων τὸν Τανάϊν ποταμὸν οἱ Πέρσαι ἐπιδιὰβάντες ἐδίωκον, ἐς δὲ τῶν Σαυροματέων τὴν χώραν διεξελθόντες ἀπίκοντο ἐς τὴν τῶν Βουδίνων.

Ἐλαύνων δὲ ὁ Δαρείος τὴν ταχίστην τὸν στρατὸν, ἐνέμυρσε ἀμφοτέρησι τῆσι μοίρησι τῶν Σκυθέων, ἐν-

τυχῶν δὲ ἐδίωκε ὑπεκφέροντας ἡμέρης ὁδῷ. καὶ οὐ γὰρ ἀνίεε ἐπιῶν ὁ Δαρείος, οἱ Σκύθαι κατὰ τὰ βεβουλευμένα ὑπέφευγον ἐς τῶν ἀπειπαμένων τὴν σφετέρην συμμαχίην, πρώτην δὲ ἐς τῶν Μελαγχλαίων τὴν γῆν. ὡς δὲ ἐσβαλόντες τούτους ἐτάραξαν οἱ τε Σκύθαι καὶ οἱ Πέρσαι, κατηγέοντο οἱ Σκύθαι ἐς τῶν Ἀνδροφάγων τοὺς χώρους. ταραχθέντων δὲ καὶ τούτων ὑπήγον ἐπὶ τὴν Νευρίδα. ταρασσομένων δὲ καὶ τούτων ἦισαν ὑποφεύγοντες οἱ Σκύθαι ἐς τοὺς Ἀγαθύρσους.

Ὡς δὲ πολλὸν τοῦτο ἐγένετο καὶ οὐκ ἐπαύετο, πέμψας Δαρείος ἰππέα παρὰ τὸν Σκυθέων βασιλέα Ἰδάνθουρσον ἔλεγε τάδε. “ δαιμόνιε ἀνδρῶν, τί φεύγεις αἰεὶ, ἐξόν τοι τῶνδε τὰ ἕτερα ποιέειν; εἰ μὲν γὰρ ἀξιοχρεος δοκέεις εἶναι σεωτῷ τοῖσι ἐμοῖσι πρήγμασι ἀντιωθῆναι, σὺ δὲ στάς τε καὶ παυσάμενος πλάνης μάχεσθαι· εἰ δὲ συγγινώσκειαι εἶναι ἔσσω, σὺ δὲ καὶ οὕτω παυσάμενος τοῦ δρόμου δεσπότη τῷ σῷ δῶρα φέρων γῆν τε καὶ ὕδωρ ἔλθῃ ἐς λόγους.”

Πρὸς ταῦτα ὁ Σκυθέων βασιλεὺς Ἰδάνθουρσος ἔλεγε τάδε. “ οὕτω τὸ ἐμὸν ἔχει, ὦ Πέρσα. ἐγὼ οὐδένα κω ἀνθρώπων δέισας ἔφυγον οὔτε πρότερον οὔτε νῦν σὲ φεύγω· οὐδέ τι νεώτερόν εἰμι ποιήσας νῦν ἢ καὶ ἐν εἰρήνῃ ἐώθεα ποιέειν. ὃ τι δὲ οὐκ αὐτίκα μάχομαί τοι, ἐγὼ καὶ τοῦτο σημανέω· ἡμῖν οὔτε ἄσπεα οὔτε γῆ πεφυτευμένη ἐστὶ, τῶν περὶ δέισαντες μὴ ἀλώῃ ἢ καρῆ ταχύτερον συμμίσγοιμεν ἂν ἐς μάχην ὑμῖν. εἰ δὲ δέοι πάντως ἐς τοῦτο κατὰ τάχος ἀπικνέεσθαι, τυγχάνουσι ἡμῖν ἔοντες τάφοι πατρώιοι. φέρετε, τούτους ἀνευρόντες συγχέειν πειρᾶσθε αὐτοὺς, καὶ γνώσεσθε τότε εἴτε ὑμῖν μαχεσόμεθα περὶ τῶν τάφων εἴτε καὶ οὐ μαχεσόμεθα. πρότερον δὲ, ἢν μὴ ἡμέας λόγος αἰρέῃ, οὐ συμμίξομέν τοι. ἀμφὶ μὲν μάχῃ τοσαῦτα εἰρήσθω, δεσπότης δὲ ἐμοὺς ἐγὼ Δία τε νομίζω τὸν ἐμὸν πρόγο-

νον καὶ Ἰστίην τὴν Σκυθέων βασιλείαν μόνους εἶναι. σοὶ δὲ ἀντὶ μὲν δώρων γῆς τε καὶ ὕδατος δῶρα πέμψω τοιαῦτα οἷά σοι πρέπει ἐλθεῖν, ἀντὶ δὲ τοῦ ὅτι δεσπότης ἔφησας εἶναι ἐμὸς, κλαλεῖν λέγω." τοῦτό ἐστι ἡ ἀπὸ Σκυθέων ῥῆσις. ὁ μὲν δὲ κῆρυξ οἰχώκεε ἀγγελῶν ταῦτα Δαρείῳ.

Οἱ δὲ Σκυθέων βασιλεῖς ἀκούσαντες τῆς δουλοσύνης τὸ οὐνομα ὀργῆς ἐπλήσθησαν. τὴν μὲν δὲ μετὰ Σαυροματέων μοῖραν ταχθεῖσαν, τῆς ἤρχε Σκώπασις, πέμπουσι Ἰωσι κελεύοντες ἐς λόγους ἀπικέσθαι, τούτοις οὖν τὸν Ἰστρον ἐξευγμένον ἐφρούρεον αὐτῶν δὲ τοῖσι ὑπολειπομένοις ἔδοξε πλανᾶν μὲν μηκέτι Πέρσας, σίτα δὲ ἐκάστοτε ἀναιρεομένοις ἐπιτίθεσθαι. νωμῶντες ὧν σίτα ἀναιρεομένους τοὺς Δαρείου ἐποίεον τὰ βεβουλευμένα. ἡ μὲν δὲ ἵππος τὴν ἵππον αἰεὶ τρέπεσκε ἢ τῶν Σκυθέων, οἱ δὲ τῶν Περσέων ἵπποταί φεύγοντες ἐσέπιπτον ἐς τὸν πεζόν, ὁ δὲ πεζὸς ἂν ἐπεκούρει· οἱ δὲ Σκύθαι ἐσαράξαντες τὴν ἵππον ὑπέστρεφον, τὸν πεζὸν φοβεόμενοι. ἐποιεῦντο δὲ καὶ τὰς νύκτας παραπλησίας προσβολὰς οἱ Σκύθαι.

Πολλάκις δὲ τοιοῦτου γινομένου, τέλος Δαρείῳς τε ἐν ἀπορίῃσι εἶχετο, καὶ οἱ Σκυθέων βασιλεῖς μαθόντες τοῦτο ἔπεμπον κήρυκα δῶρα Δαρείῳ φέροντα ὄρνιθά τε καὶ μῦν καὶ βάτραχον καὶ οἰστοὺς πέντε. Πέρσαι δὲ τὸν φέροντα τὰ δῶρα ἐπειρώτεον τὸν νόον τῶν διδομένων· ὁ δὲ οὐδὲν ἔφη οἱ ἐπεστάλθαι ἄλλο ἢ δόντα τὴν ταχίστην ἀπαλλάσσεσθαι· αὐτοὺς δὲ τοὺς Πέρσας ἐκέλευε, εἰ σοφοὶ εἰσι, γινῶναι τὸ ἐθέλει τὰ δῶρα λέγειν. ταῦτα ἀκούσαντες οἱ Πέρσαι ἐβουλεύοντο.

Δαρείου μὲν νυν ἡ γνώμη ἦν Σκύθας ἐωυτῷ διδόναι σφέας τε αὐτοὺς καὶ γῆν τε καὶ ὕδωρ, εἰκάξων τῆδε, ὥς μῦς μὲν ἐν γῇ γίνεταί καρπὸν τὸν αὐτὸν ἀνθρώπων σιτεόμενος, βάτραχος δὲ ἐν ὕδατι, ὄρνις δὲ μάλιστα

ἔοικε ἵππῳ, τοὺς δὲ οἷστοὺς ὡς τὴν ἐωυτῶν ἀλκὴν παραδιδούσι. αὕτη μὲν Δαρείῳ ἡ γνώμη ἀπεδέδεκτο, συνεστήκει δὲ ταύτη τῇ γνώμῃ ἡ Γωβρύεω, τῶν ἀνδρῶν τῶν ἑπτὰ ἐνὸς τῶν τὸν μάγον κατελόντων, εἰκάζοντος τὰ δῶρα λέγειν “ ἦν μὴ θρῆνιθες γενόμενοι ἀναπτῆσθε ἐς τὸν οὐρανόν, ὧ Πέρσαι, ἢ μύες γενόμενοι κατὰ τῆς γῆς καταδύητε, ἢ βάτραχοι γενόμενοι ἐς τὰς λίμνας ἐσπηδήσητε, οὐκ ἀπονοστήσετε ὀπίσω ὑπὸ τῶνδε τῶν τοξευμάτων βαλλόμενοι.” Πέρσαι μὲν δὴ οὕτω τὰ δῶρα εἰκάζον.

Ἡ δὲ Σκυθέων μία μοῖρα ἡ ταχθεῖσα πρότερον μὲν παρὰ τὴν Μαιήτιν λίμνην φρουρέειν, τότε δὲ ἐπὶ τὸν Ἴστρον Ἴωσι ἐς λόγους ἔλθειν, ὡς ἀπίκετο ἐπὶ τὴν γέφυραν, ἔλεγε τάδε. “ ἄνδρες Ἴωνες, ἐλευθερίην ὑμῖν ἤκομεν φέροντες, ἦν πέρ γε ἐθέλητε ἐσακούειν. πυνθανόμεθα γὰρ Δαρείον ἐντέλαισθαι ὑμῖν ἐξήκοντα ἡμέρας μούνας φρουρήσαντας τὴν γέφυραν, αὐτοῦ μὴ παραγενομένου ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ ἀπαλλάσσεσθαι ἐς τὴν ὑμετέρην. νῦν ὧν ὑμεῖς τάδε ποιεῖντες ἐκτὸς μὲν ἔσεσθε πρὸς ἐκείνου αἰτίας, ἐκτὸς δὲ πρὸς ἡμέων τὰς προκειμένας ἡμέρας παραμείναντες τὸ ἀπὸ τούτου ἀπαλλάσσεσθε.” οὗτοι μὲν νῦν ὑποδεξαμένων Ἴωνων ποιήσειν ταῦτα ὀπίσω τὴν ταχίστην ἐπέειγοντο.

Πέρσησι δὲ μετὰ τὰ δῶρα τὰ ἐλθόντα Δαρείῳ ἀντετάχθησαν οἱ ὑπολειφθέντες Σκύθαι πεζῶ καὶ ἵπποισι ὡς συμβαλέοντες. τεταγμένοισι δὲ τοῖσι Σκύθησι λαγὸς ἐς τὸ μέσον διήξε· τῶν δὲ ὡς ἕκαστοι ὄρεον τὸν λαγὸν ἐδίωκον. παραχθέντων δὲ τῶν Σκυθέων καὶ βοῆ χρωμένων, εἶρετο ὁ Δαρείος τῶν ἀντιπολέμων τὸν θόρυβον πυθόμενος δὲ σφεας τὸν λαγὸν διώκοντας, εἶπε ἄρα πρὸς τοὺς περ ἑώθει καὶ τὰ ἄλλα λέγειν “ οὗτοι ἄνδρες ἡμέων πολλὸν καταφρονέουσι, καὶ μοι νῦν φαίνεται Γωβρύης εἶπαι περὶ τῶν Σκυθικῶν δώρων ὀρθῶς.

ὡς ὦν οὕτως ἤδη δοκούντων καὶ αὐτῷ μοι ἔχειν, βουλῆς ἀγαθῆς δεῖ, ὅπως ἀσφαλῶς ἡ κομιδὴ ἡμῖν ἔσται τὸ ὀπίσω." πρὸς ταῦτα Γωβρύης εἶπε· "ὦ βασιλεῦ, ἐγὼ σχεδὸν μὲν καὶ λόγῳ ἠπιστάμην τούτων τῶν ἀνδρῶν τὴν ἀπορίην, ἐλθὼν δὲ μᾶλλον ἐξέμαθον, ὁρέων αὐτοὺς ἐμπαίζοντας ἡμῖν. νῦν ὦν μοι δοκείει, ἐπεὰν τάχιστα νύξ ἐπέλθῃ, ἐκκαύσαντας τὰ πυρὰ ὡς καὶ ἄλλοτε ἐώθαμεν ποιεῖν, τῶν στρατιωτέων τοὺς ἀσθενεστάτους ἐς τὰς ταλαιπωρίας ἐξαπατήσαντας καὶ τοὺς ὄνους πάντας καταδήσαντας ἀπαλλάσσεισθαι, πρὶν ἢ καὶ ἐπὶ τὸν Ἴστρον ἰθῦσαι Σκύθας λύσοντας τὴν γέφυραν, ἢ καὶ τι Ἴωσι δόξαι τὸ ἡμέας οἶόν τε ἔσται ἐξεργάσασθαι." Γωβρύης μὲν ταῦτα συνεβούλευε.

Μετὰ δὲ νύξ τε ἐγένετο καὶ Δαρεῖος ἐχρᾶτο τῇ γνώμῃ ταύτῃ· τοὺς μὲν καματηροὺς τῶν ἀνδρῶν, καὶ τῶν ἦν ἐλάχιστος ἀπολλυμένων λόγος, καὶ τοὺς ὄνους πάντας καταδήσας κατέλιπε αὐτοῦ ταύτῃ ἐν τῷ στρατοπέδῳ. κατέλιπε δὲ τοὺς τε ὄνους καὶ τοὺς ἀσθενεῖας τῆς στρατιῆς τῶνδε εἵνεκεν, ἵνα οἱ μὲν ὄνοι βοὴν παρέχωνται· οἱ δὲ ἀνθρωποὶ ἀσθeneλεῖς μὲν εἵνεκεν κατελείποντο, προφάσιος δὲ τῆσδε δηλαδὴ, ὡς αὐτὸς μὲν σὺν τῷ καθαρῷ τοῦ στρατοῦ ἐπιθήσεισθαι μέλλοι τοῖσι Σκύθῃσι, οὗτοι δὲ τὸ στρατόπεδον τοῦτον τὸν χρόνον βυοῖατο. ταῦτα τοῖσι ὑπολειπομένοισι ὑποθέμενος ὁ Δαρεῖος καὶ πυρὰ ἐκκαύσας τὴν ταχίστην ἐπέβητο ἐπὶ τὸν Ἴστρον. οἱ δὲ ὄνοι ἐρημωθέντες τοῦ ὀμίλου οὕτω μὲν δὴ μᾶλλον πολλῶ ἴεσαν τῆς φωνῆς· ἀκούσαντες δὲ οἱ Σκύθαι τῶν ὄνων πάγχυ κατὰ χώρην ἠλπίζον τοὺς Πέρσας εἶναι.

Ἡμέρης δὲ γενομένης γνόντες οἱ ὑπολειφθέντες ὡς προδεδομένοι εἶεν ὑπὸ Δαρείου, χεῖράς τε προσετένοντο τοῖσι Σκύθῃσι καὶ ἔλεγον τὰ κατήκοντα· οἱ δὲ ὡς ἤκουσαν ταῦτα, τὴν ταχίστην συστραφέντες, αἱ τε δύο

μοίραι τῶν Σκυθῶν καὶ ἡ μετὰ Σαυροματέων καὶ Βουδῖνοι καὶ Γελωνοί, ἐδίωκον τοὺς Πέρσας ἰθὺ τοῦ Ἴστρου. ἄτε δὲ τοῦ Περσικοῦ μὲν τοῦ πολλοῦ ἔοντος πεζοῦ στρατοῦ, καὶ τὰς ὁδοὺς οὐκ ἐπισταμένου ὥστε οὐ τετμημένων τῶν ὁδῶν, τοῦ δὲ Σκυθικοῦ ἰππότεω καὶ τὰ σύντομα τῆς ὁδοῦ ἐπισταμένου, ἀμαρτόντες ἀλλήλων, ἔφθησαν πολλῶ οἱ Σκύθαι τοὺς Πέρσας ἐπὶ τὴν γέφυραν ἀπικόμενοι. μαθόντες δὲ τοὺς Πέρσας οὐκω ἀπιγμένους ἔλεγον πρὸς τοὺς Ἴωνας ἔοντας ἐν τῆσι νηυσί· “ ἄνδρες Ἴωνες, αἴ τε ἡμέραι ὑμῖν τοῦ ἀριθμοῦ διοίχηνται, καὶ οὐ ποιεῖτε δίκαια ἔτι παραμένοντες. ἀλλ’ ἐπεὶ πρότερον δειμαίνοντες ἐμένετε, νῦν λύσαντες τὸν πόρον τὴν ταχίστην ἄπιτε χαίροντες ἐλεύθεροι, θεοῖσί τε καὶ Σκύθησι εἰδότες χάριν. τὸν δὲ πρότερον ἔοντα ὑμέων δεσπότην ἡμεῖς παραστησόμεθα οὕτω ὥστε ἐπὶ μηδαμῶς ἔτι ἀνθρώπους αὐτὸν στρατεύσασθαι.”

Πρὸς ταῦτα οἱ Ἴωνες ἐβουλεύοντο. Μιλτιάδew μὲν τοῦ Ἀθηναίου, στρατηγέοντος καὶ τυραννεύοντος Χερσονησιτέων τῶν ἐν Ἑλλησπόντῳ, ἦν γνώμη πείθεσθαι Σκύθησι καὶ ἐλευθεροῦν Ἴωνίην, Ἰστιαίου δὲ τοῦ Μιλησίου ἐναντίη ταύτη, λέγοντος ὡς νῦν μὲν διὰ Δαρεῖον ἕκαστος αὐτέων τυραννεύει πόλιος, τῆς Δαρείου δὲ δυνάμιος κατααιρεθείσης οὔτε αὐτὸς Μιλησίων οἶός τε ἔσσεσθαι ἄρχειν οὔτε ἄλλον οὐδένα οὐδαμῶν βουλήσσεσθαι γὰρ ἐκάστην τῶν πολιῶν δημοκρατέεσθαι μᾶλλον ἢ τυραννεύεσθαι. Ἰστιαίου δὲ γνώμην ταύτην ἀποδεικνυμένου αὐτίκα πάντες ἔσαν τετραμμένοι πρὸς ταύτην τὴν γνώμην, πρότερον τὴν Μιλτιάδew αἰρέόμενοι.

Οὗτοι ὦν ἐπέλιτε τὴν Ἰστιαίου αἰρέοντο γνώμην, ἔδοξέ σφι πρὸς ταύτη τάδε ἔργα τε καὶ ἔπεα προσθεῖναι, τῆς μὲν γεφύρης λύειν τὰ κατὰ τοὺς Σκύθας ἔοντα, λύειν δὲ ὅσον τόξευμα ἐξικνέεται, ἵνα καὶ ποιεῖω

τι δοκέωσι ποιεῦντες μηδὲν καὶ οἱ Σκύθαι μὴ πειρώατο βιώμενοι καὶ βουλόμενοι διαβῆναι τὸν Ἴστρον κατὰ τὴν γέφυραν, εἰπεῦν τε λύοντας τῆς γεφύρης τὸ ἐς τὴν Σκυθικὴν ἔχον ὡς πάντα ποιήσουσι τὰ Σκύθῃσι ἔστι ἐν ἡδονῇ. ταῦτα μὲν προσέθηκαν τῇ γνώμῃ μετὰ δὲ ἐκ πάντων ὑπεκρίνατο Ἰστιαῖος τάδε λέγων. “ ἄνδρες Σκύθαι, χρηστὰ ἤκετε φέροντες καὶ ἐς καιρὸν ἐπέιγεσθε καὶ τὰ τε ἀπ’ ὑμέων ἡμῖν χρηστῶς ὁδοῦται, καὶ τὰ ἀπ’ ἡμέων ἐς ὑμέας ἐπιτηδέως ὑπηρετῆται. ὡς γὰρ ὄρατε, καὶ λύομεν τὸν πόρον καὶ προθυμίην πᾶσαν ἔξομεν θέλοντες εἶναι ἐλεύθεροι. ἐν φ’ δὲ ἡμέες τάδε λύομεν, ὑμέας καιρὸς ἔστι δίκησθαι ἐκείνους, εὐρόντας δὲ ὑπὲρ τε ἡμέων καὶ ὑμέων αὐτέων τίσασθαι οὕτως ὡς κείνους πρέπει.”

Σκύθαι μὲν τὸ δεύτερον Ἴωσι πιστεύσαντες λέγειν ἀληθεῖα ὑπέστρεφον ἐπὶ ζήτησιν τῶν Περσέων, καὶ ἡμάρτανον πάσης τῆς ἐκείνων διεξόδου. αἴτιοι δὲ τούτου αὐτοὶ οἱ Σκύθαι ἐγένοντο, τὰς νομάς τῶν ἵππων τὰς ταύτη διαφθείραντες καὶ τὰ ὕδατα συγχώσαντες. εἰ γὰρ ταῦτα μὴ ἐποίησαν, παρῆχε ἂν σφι, εἰ ἐβούλοντο, εὐπετέως ἐξευρέειν τοὺς Πέρσας· νῦν δὲ τὰ σφι ἐδόκεε ἄριστα βεβουλεῦσθαι, κατὰ ταῦτα ἐσφάλησαν. Σκύθαι μὲν νῦν τῆς σφετέρης χώρας τῇ χιλός τε τοῖσι ἵπποισι καὶ ὕδατα ἦν, ταύτη διεξιόντες ἐδίκηντο τοὺς ἀντιπολέμους, δοκέοντες καὶ ἐκείνους διὰ τοιούτων τὴν ἀπόδρῃσιν ποιέεσθαι· οἱ δὲ δὴ Πέρσαι τὸν πρότερον ἐσωτῶν γενόμενον στίβον, τοῦτον φυλάσσοντες ἤϊσαν, καὶ οὕτω μόγις εὗρον τὸν πόρον. οἷα δὲ νυκτὸς τε ἀπικόμενοι καὶ λελυμένης τῆς γεφύρης ἐντυχόντες, ἐς πᾶσαν ἄρρωδίην ἀπῖκατο μὴ σφεας οἱ Ἴωνες ἔωσι ἀπολελοῖπότες.

Ἦν δὲ περὶ Δαρεῖον ἀνὴρ Αἰγύπτιος φωνέων μέγιστον ἀνθρώπων· τοῦτον τὸν ἄνδρα καταστάντα ἐπὶ τοῦ

χέλεις τοῦ Ἰστρου ἐκέλευε Δαρεῖος καλέειν Ἰστιαῖον Μιλήσιον. ὁ μὲν δὴ ἐπολεε ταῦτα, Ἰστιαῖος δὲ ἐπακούσας τῷ πρώτῳ κελεύματι τάς τε νέας ἀπάσας παρ-εῖχε διαπορθμεύειν τὴν στρατιὴν καὶ τὴν γέφυραν ἔξευξε.

Πέρσαι μὲν ὧν οὕτω ἐκφεύγουσι, Σκύθαι δὲ διζή-μενοι καὶ τὸ δεύτερον ἡμαρτον τῶν Περσέων, καὶ τοῦτο μὲν, ὡς ἐόντας Ἴωνας ἐλευθέρους, κακίστους τε καὶ ἀνανδροτάτους κρίνουσι εἶναι ἀπάντων ἀνθρώπων, τοῦτο δὲ, ὡς δούλων Ἴώνων τὸν λόγον ποιούμενοι, ἀνδράποδα φιλοδέσποτά φασι εἶναι καὶ ἄδρηστα μάλιστα. ταῦτα μὲν δὴ Σκύθησι ἐς Ἴωνας ἀπέριπται.

Unsuccessful attempt of Aristagoras, prince of Miletus, to engage Cleomenes, king of Sparta, in the revolt of the Ionians. V. 49—51.

Ἀπικνέεται δ' ὧν ὁ Ἀρισταγόρης ὁ Μιλήτου τύραννος ἐς τὴν Σπάρτην Κλεομένεος ἔχοντος τὴν ἀρχὴν τῷ δὴ ἐς λόγους ἦε, ὡς Λακεδαιμόνιοι λέγουσι, ἔχων χάλκεον πίνακα ἐν τῷ γῆς ἀπάσης περίοδος ἐνετέμμητο καὶ θάλασσά τε πᾶσα καὶ ποταμοὶ πάντες. ἀπικνεόμενος δὲ ἐς λόγους ὁ Ἀρισταγόρης ἔλεγε πρὸς αὐτὸν τάδε. “Κλεόμενες, σπουδὴν μὲν τὴν ἐμὴν μὴ θουμάσης τῆς ἐνθαῦτα ἀπίξις· τὰ γὰρ κατήκοντά ἐστι τοιαῦτα. Ἴώνων παῖδας δούλους εἶναι ἀντ' ἐλευθέρων ὄνειδος καὶ ἄλγος μέγιστον μὲν αὐτοῖσι ἡμῖν, ἔτι δὲ τῶν λοιπῶν ὑμῖν, ὅσῳ προέστατε τῆς Ἑλλάδος. νῦν ὧν πρὸς θεῶν τῶν Ἑλληνίων ῥώσασθε Ἴωνας ἐκ δουλοσύνης, ἀνδρας ὁμαιμόνας. εὐπετέως δὲ ὑμῖν ταῦτα οἶά τε χωρέειν ἐστὶ· οὔτε γὰρ οἱ βάρβαροι ἄλκιμοὶ εἰσι, ὑμεῖς τε τὰ ἐς τὸν πόλεμον ἐς τὰ μέγιστα ἀνήκετε ἀρετῆς πέρι. ἢ τε μάχη αὐτέων ἐστὶ τοιήδε, τόξα καὶ αἰχμὴ βραχέα·

ἀναξυρίδας δὲ ἔχοντες ἔρχονται ἐς τὰς μάχας καὶ κυρ-
 βασίας ἐπὶ τῆσι κεφαλῆσι· οὕτω εὐπετέες χειρωθῆναι
 εἰσι. ἔστι δὲ καὶ ἀγαθὰ τοῖσι τὴν ἠπειρον ἐκείνην νεμο-
 μένοισι ὅσα οὐδὲ τοῖσι συνάπασι ἄλλοισι, ἀπὸ χρυσοῦ
 ἄρξαμένοισι, ἄργυρος καὶ χαλκὸς καὶ ἐσθῆς ποικίλη
 καὶ ὑποζῦγιά τε καὶ ἀνδράποδα· τὰ θυμῷ βουλόμενοι
 αὐτοὶ ἂν ἔχοιτε. κατοικηنتαι δὲ ἀλλήλων ἐχόμενοι ὡς
 ἐγὼ φράσω. Ἰώνων μὲν τῶνδε οἶδε Λυδοὶ, οἰκέοντές τε
 χώρην ἀγαθὴν καὶ πολυαργυρώτατοι ἔοντες.” δεικνὺς δὲ
 ἔλεγε ταῦτα ἐς τῆς γῆς τὴν περίοδον, τὴν ἐφέρετο ἐν τῷ
 πῖνακι ἐντετμημένην. “Λυδῶν δὲ,” ἔφη λέγων ὁ Ἄρι-
 σταγόρης, “οἶδε ἔχονται Φρύγες οἱ πρὸς τὴν ἡῶ, πολυ-
 προβατώτατοί τε ἔοντες ἀπάντων τῶν ἐγὼ οἶδα καὶ
 πολυκαρπώτατοι. Φρυγῶν δὲ ἔχονται Καππαδόκαι,
 τοὺς ἡμεῖς Συρλοὺς καλέομεν. τούτοισι δὲ πρόσουροι
 Κίλικες, κατήκοντες ἐπὶ θάλασσαν τήνδε, ἐν τῇ ἦδε
 Κύπρος νῆσος κέεται· οἱ πεντακόσια τάλαντα βασιλείῃ
 τὸν ἐπέτεον φόρον ἐπιτελεῦσι. Κιλικῶν δὲ τῶνδε
 ἔχονται Ἀρμένιοι οἶδε, καὶ οὗτοι ἔοντες πολυπρόβατοι,
 Ἀρμενίων δὲ Ματιηνοὶ χώρην τήνδε ἔχοντες. ἔχεται δὲ
 τούτων γῆ ἦδε Κισσίη, ἐν τῇ δὴ παρὰ ποταμὸν τόνδε
 Χοάσπεα κειμενά ἐστι τὰ Σοῦσα ταῦτα, ἐνθα βασι-
 λεὺς τε μέγας δῖαιταν ποιέεται, καὶ τῶν χρημάτων οἱ
 θησαυροὶ ἐνθαυτὰ εἰσι· ἐλόντες δὲ ταύτην τὴν πόλιν
 θαρσέοντες ἤδη τῷ Διὶ πλοῦτου πέρι ἐρίζετε, ἀλλὰ
 περὶ μὲν χώρας ἄρα οὐ πολλῆς οὐδὲ οὕτω χρηστῆς καὶ
 οὖρων σμικρῶν χρεῶν ἐστι ὑμέας μάχας ἀναβάλλεσθαι
 πρὸς τε Μεσσηνίους ἔοντας ἰσοπαλέας καὶ Ἀρκάδας τε
 καὶ Ἀργεῖους, τοῖσι οὔτε χρυσοῦ ἐχόμενόν ἐστι οὐδὲν
 οὔτε ἀργύρου, τῶν πέρι καὶ τινα ἐνάγει προθυμῆ μαχό-
 μενον ἀποθνήσκειν· παρέχον δὲ τῆς Ἀσίας πάσης
 ἄρχειν εὐπετέως, ἄλλο τι αἰρήσεσθε;” Ἀρισταγόρης

μὲν ταῦτα ἔλεξε, Κλεομένης δὲ ἀμείβετο τοιοῦδε. “ὦ ξεῖνε Μιλήσιε, ἀναβάλλομαί τοι ἐς τρίτην ἡμέρην ἀποκρινέεσθαι.”

Τότε μὲν ἐς τοσοῦτον ἤλασαν· ἐπεῖτε δὲ ἡ κυρὴ ἡμέρῃ ἐγένετο τῆς ἀποκρίσιος καὶ ἦλθον ἐς τὸ συγκείμενον, εἶρετο ὁ Κλεομένης τὸν Ἀρισταγόρην ὀκοσέων ἡμερέων ἀπὸ θαλάσσης τῆς Ἰώνων ὁδὸς εἴη παρὰ βασιλέα. ὁ δὲ Ἀρισταγόρης τάλλα ἐὼν σοφὸς καὶ διαβάλλων ἐκείνον εὖ ἐν τούτῳ ἐσφάλῃ· χρεῶν γάρ μιν μὴ λέγειν τὸ ἐὸν, βουλόμενόν γε Σπαρτιήτας ἐξαγαγεῖν ἐς τὴν Ἀσίην, λέγει δ' ὢν τριῶν μηνῶν φὰς εἶναι τὴν ἄνοδον. ὁ δὲ ὑπαρπάσας τὸν ἐπίλοιπον λόγον τὸν ὁ Ἀρισταγόρης ὄρμητο λέγειν περὶ τῆς ὁδοῦ, εἶπε· “ὦ ξεῖνε Μιλήσιε, ἀπαλλάσσεο ἐκ Σπάρτης πρὸ δύντος ἡλίου οὐδένα γὰρ λόγον εὐπέα λέγεις Λακεδαιμονίοισι, ἐθέλων σφέας ἀπὸ θαλάσσης τριῶν μηνῶν ὁδὸν ἀγαγεῖν.” ὁ μὲν δὲ Κλεομένης ταῦτα εἶπας ἦιε ἐς τὰ οἰκία.

Ὁ δὲ Ἀρισταγόρης λαβὼν ἱκετηρίην ἦιε ἐς τοῦ Κλεομένεος, ἐσελθὼν δὲ ἔσω ἅτε ἱκετεῶν ἐπακουσαι ἐκέλευε τὸν Κλεομένεα, ἀποπέμψαντα τὸ παιδίον προσεστήκει γὰρ δὴ τῷ Κλεομένει ἡ θυγάτηρ, τῇ οὐνομα ἦν Γοργώ· τοῦτο δὲ οἱ καὶ μόνον τέκνον ἐτύγχανε ἐὸν ἐτέων ὀκτὼ ἢ ἐννέα ἡλικίην. Κλεομένης δὲ λέγειν μιν ἐκέλευε τὰ βούλεται, μηδὲ ἐπισχεῖν τοῦ παιδίου εἴνεκα. ἐνθαῦτα δὲ ὁ Ἀρισταγόρης ἄρχετο ἐκ δέκα ταλάντων ὑπισχνεόμενος, ἦν οἱ ἐπιτελέσῃ τῶν ἐδέετο. ἀνανεύοντος δὲ τοῦ Κλεομένεος προέβαινε τοῖσι χρήμασι ὑπερβάλλων ὁ Ἀρισταγόρης, ἐς δὲ πεντήκοντά τε τάλαντα ὑποδέδεκτο καὶ τὸ παιδίον ἠυδάξατο· “πάτερ, διαφθερέει σε ὁ ξεῖνος, ἦν μὴ ἀποστὰς ἴης.” ὃ τε δὲ Κλεομένης ἡσθεῖς τοῦ παιδίου τῇ παραινέσει ἦιε ἐς ἔτε-

ρον οἴκημα, καὶ ὁ Ἀρισταγόρης ἀπαλλάσσετο τὸ παράπαν ἐκ τῆς Σπάρτης, οὐδέ οἱ ἐξεγένετο ἐπὶ πλεόν ἔτι σημήναι περὶ τῆς ἀνόδου τῆς παρὰ βασιλέα.

Success of Aristagoras at Athens. Commencement of hostilities with the Persians. V. 97—105.

Ἐν τούτῳ δὴ τῷ καιρῷ ὁ Μιλήσιος Ἀρισταγόρης ὑπὸ Κλεομένεος τοῦ Λακεδαιμονίου ἐξελαθεὶς ἐκ τῆς Σπάρτης ἀπῆκετο ἐς Ἀθήνας· αὕτη γὰρ ἡ πόλις τῶν λοιπέων ἐδυνάστευε μέγιστον. ἐπελθὼν δὲ ἐπὶ τὸν δῆμον ὁ Ἀρισταγόρης ταῦτα ἔλεγε τὰ καὶ ἐν τῇ Σπάρτῃ περὶ τῶν ἀγαθῶν τῶν ἐν τῇ Ἀσίῃ καὶ τοῦ πολέμου τοῦ Περσικοῦ, ὡς οὔτε ἀσπίδα οὔτε δόρυ νομίζουσι, εὐπετέες τε χειρωθῆναι εἶψαν. ταῦτά τε δὴ ἔλεγε καὶ πρὸς τοῖσι τάδε, ὡς οἱ Μιλήσιοι τῶν Ἀθηναίων εἰσὶ ἀποικοὶ, καὶ οἰκὸς σφεας εἶη ῥύεσθαι δυναμένους μέγα· καὶ οὐδὲν ὅ τι οὐκ ὑπίσχετο οἷα κάρτα δέομενος, ἐς δ' ἀνέπεισέ σφεας. πολλοὺς γὰρ οἶκε εἶναι εὐπετέστερον διαβάλλειν ἢ ἕνα, εἰ Κλεομένεα μὲν τὸν Λακεδαιμόνιον μόνον οὐκ οἶός τε ἐγένετο διαβαλέειν, τρεῖς δὲ μυριάδας Ἀθηναίων ἐποίησε τοῦτο. Ἀθηναῖοι μὲν δὴ ἀναπεισθέντες ἐψηφίσαντο εἴκοσι νέας ἀποστεῖλαι βοηθοὺς Ἴωσι, στρατηγὸν ἀποδέξαντες αὐτέων εἶναι Μελάνθιον ἄνδρα τῶν ἀστῶν ἑόντα τὰ πάντα δόκιμον· αὐταὶ δὲ αἱ νέες ἀρχὴ κακῶν ἐγένοντο Ἕλλησί τε καὶ βαρβάρουσι.

Ἀπικόμενοι δὲ τῷ στόλῳ τούτῳ Ἴωνες ἐς Ἐφεσον πλοῖα μὲν κατέλιπον ἐν Κορησσῷ τῆς Ἐφεσίου, αὐτοὶ δὲ ἀνέβαινον χειρὶ πολλῇ, ποιούμενοι Ἐφεσίους ἡγεμόνας. πορευόμενοι δὲ παρὰ ποταμὸν Καύστριον, ἐνθεῦτεν ἐπέιτε ὑπερβάντες τὸν Γμῶλον ἀπῆκοντο, αἰρέουσι Σάρδις οὐδενός σφι ἀντιωθέντος, αἰρέουσι δὲ χωρὶς τῆς ἀκροπόλιος τὰλλα πάντα· τὴν δὲ ἀκρόπολιν

ἐρρύετο αὐτὸς Ἀρταφέρνης, ἔχων δύναμιν ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγην.

Τὸ δὲ μὴ λεηλατῆσαι ἐλόντας σφέας τὴν πόλιν ἔσχε τότε. ἔσαν ἐν τῆσι Σάρδισι οἰκίαι αἱ μὲν πλεῖνες καλάμιναι, ὅσαι δ' αὐτέων καὶ πλίνθιναι ἔσαν, καλάμου εἶχον τὰς ὀροφάς. τουτέων δὴ μίαν τῶν τις στρατιωτέων ὡς ἐνέπρησε, αὐτίκα ἀπ' οἰκίης ἐς οἰκίην ἰὸν τὸ πῦρ ἐπενέμετο τὸ ἄστυ πᾶν. καιομένου δὲ τοῦ ἄστεος οἱ Λυδοὶ τε καὶ ὅσοι Περσέων ἐνήσαν ἐν τῇ πόλι, ἀπολαμφθέντες πάντοθεν ὥστε τὰ περιέσχατα νεμομένου τοῦ πυρὸς, καὶ οὐκ ἔχοντες ἐξήλυσιν ἐκ τοῦ ἄστεος, συνέρρεον ἔς τε τὴν ἀγορὴν καὶ ἐπὶ τὸν Πακτωλὸν ποταμὸν, ὃς σφι ψῆγμα χρυσοῦ καταφορέων ἐκ τοῦ Τμῶλου διὰ μέσης τῆς ἀγορῆς ῥέει καὶ ἔπειτα ἐς τὸν Ἑρμιον ποταμὸν ἐκδιδοί, ὃ δὲ ἐς θάλασσαν ἐπὶ τοῦτον δὴ τὸν Πακτωλὸν καὶ ἐς τὴν ἀγορὴν ἀθροίζομενοι οἱ τε Λυδοὶ καὶ οἱ Πέρσαι ἠναγκάζοντο ἀμύνεσθαι. οἱ δὲ Ἴωνες ὀρέοντες τοὺς μὲν ἀμυνομένους τῶν πολεμίων τοὺς δὲ σὺν πλήθει πολλῶ προσφερομένους, ἐξανεχώρησαν δεισαντες πρὸς τὸ οὖρος τὸ Τμῶλον καλεόμενον, ἐνθεῦτεν δὲ ὑπὸ νύκτα ἀπαλλάσσοντο ἐπὶ τὰς νέας.

Καὶ Σάρδιες μὲν ἐνεπρήσθησαν, ἐν δὲ αὐτῆσι καὶ ἰρὸν ἐπιχωρίας θεοῦ Κυβήβης, τὸ σκηπτόμενοι Πέρσαι ὕστερον ἀντενεπίμπρασαν τὰ ἐν Ἑλλησι ἰρά.

Βασιλεῖ δὲ Δαρείῳ ὡς ἐξαγγέλθη Σάρδις αἰλούσας ἐμπεπρήσθαι ὑπὸ τε Ἀθηναίων καὶ Ἰώνων, τὸν δὲ ἡγεμόνα γενέσθαι τῆς συλλογῆς, ὥστε ταῦτα συνυφανθῆναι, τὸν Μιλήσιον Ἀρισταγόρην, πρῶτα μὲν λέγεται αὐτὸν, ὡς ἐπύθετο ταῦτα, Ἰώνων οὐδένα λόγον ποιησάμενον, εὖ εἰδῶτα ὡς οὗτοι γε οὐ καταπροΐξονται ἀποστάντες, εἶρεσθαι οὔτινες εἶεν οἱ Ἀθηναῖοι, μετὰ δὲ πυθόμενον αἰτῆσαι τὸ τόξον, λαβόντα δὲ καὶ ἐπιθέντα ὄϊστον ἄνω ἐς τὸν οὐρανὸν ἀπειναι, καὶ μιν ἐς τὸν ἥερα

βαλόντα εἰπεῖν “ὦ Ζεῦ, ἐκγενέσθαι μοι Ἀθηναίους τίσισθαι,” εἶπαντα δὲ ταῦτα προστάξαι ἐν τῶν θεραπόντων δείπνου προκειμένον αὐτῷ ἐς τρίς ἐκάστοτε εἰπεῖν “δέσποτα, μέμνεο τῶν Ἀθηναίων.”

Occupation of the Chersonese by Miltiades. VI.
34—39.

Εἶχον Δόλογχοι Θρήικες τὴν Χερσόνησον ταύτην. οὗτοι ὦν οἱ Δόλογχοι πιεσθέντες πολέμῳ ὑπ’ Ἀψινθίων ἐς Δελφοὺς ἔπεμψαν τοὺς βασιλέας περὶ τοῦ πολέμου χρησομένους. ἡ δὲ Πυθίη σφι ἀνεῖλε οἰκιστὴν ἐπάγεσθαι ἐπὶ τὴν χώραν τοῦτον ὃς ἂν σφεας ἀπιόντας ἐκ τοῦ ἱεροῦ πρῶτος ἐπὶ ξείνια καλέσῃ. ἰόντες δὲ οἱ Δόλογχοι τὴν ἰρὴν ὁδὸν διὰ Φωκέων τε καὶ Βοιωτῶν ἤϊσαν καὶ σφεας ὡς οὐδεὶς ἐκάλεε, ἐκτράπονται ἐπ’ Ἀθηνέων.

Ἐν δὲ τῆσι Ἀθήνησι τηνικαῦτα εἶχε μὲν τὸ πᾶν κράτος Πεισίστρατος, ἀτὰρ ἔδυνάστευε καὶ Μιλτιάδης ὁ Κυψέλου ἐὼν οἰκίης τεθριπποτρόφου, τὰ μὲν ἀνέκαθεν ἀπ’ Αἰακοῦ τε καὶ Αἰγίνης γεγονῶς, τὰ δὲ νεώτερα Ἀθηναῖος, Φιλαίου τοῦ Αἴαντος παιδὸς γενομένου πρώτου τῆς οἰκίης ταύτης Ἀθηναῖου. οὗτος ὁ Μιλτιάδης κατήμενος ἐν τοῖσι προθύροισι τοῖσι ἑωυτοῦ, ὀρέων τοὺς Δολόγχοις παριόντας ἐσθήτα οὐκ ἐγχωρίην ἔχοντας καὶ αἰχμὰς προσεβώσατο καὶ σφι προσελθοῦσι ἐπηγγέλατο καταγωγὴν καὶ ξείνια. οἱ δὲ δεξάμενοι καὶ ξεινισθέντες ὑπ’ αὐτοῦ ἐξέφαινον πᾶν οἱ τὸ μαντήιον, ἐκφήναντες δὲ ἐδέοντο αὐτοῦ τῷ θεῷ μιν πείθεσθαι. Μιλτιάδεα δὲ ἀκούσαντα παραντικά ἔπεισε ὁ λόγος οἷα ἀχθόμενόν τε τῇ Πεισιστράτου ἀρχῇ καὶ βουλόμενον ἐκποδῶν εἶναι. αὐτίκα δὲ ἐστάλη ἐς Δελφοὺς, ἐπειρησόμενος τὸ χρηστήριον εἰ ποιοίη τὰ περ αὐτοῦ οἱ Δόλογχοι προσεδέοντο.

Κελευούσης δὲ καὶ τῆς Πυθίης, οὕτω δὴ Μιλτιάδης ὁ Κυψέλου, Ὀλύμπια ἀναραιρηκῶς πρότερον τουτέως τεθρίπῳ, τότε παραλαβὼν Ἀθηναίων πάντα τὸν βουλόμενον μετέχειν τοῦ στόλου ἔπλεε ἅμα τοῖσι Δολόγκοισι, καὶ ἔσχε τὴν χώραν καὶ μιν οἱ ἐπαγαγόμενοι τύραννον κατεστήσαντο. ὁ δὲ πρῶτον μὲν ἀπετείχισε τὸν ἰσθμὸν τῆς Χερσονήσου ἐκ Καρδίας πόλιος ἐς Πακτίην, ἵνα μὴ ἔχοιέν σφεας οἱ Ἀψίνθιοι δηλέεσθαι ἐσβάλλοντες ἐς τὴν χώραν. εἰσὶ δὲ οὗτοι στάδιοι ἕξ τε καὶ τριήκοντα τοῦ ἰσθμοῦ ἀπὸ δὲ τοῦ ἰσθμοῦ τούτου ἡ Χερσονήσος ἔσω πᾶσά ἐστι σταδίων εἴκοσι καὶ τετρακοσίων τὸ μῆκος.

Ἀποτειχίσας ὦν τὸν αὐχένα τῆς Χερσονήσου ὁ Μιλτιάδης, καὶ τοὺς Ἀψινθίους τρόπῳ τοιούτῳ ὡσάμενος, τῶν λοιπῶν πρώτοισι ἐπολέμησε Δαμψακηνοῖσι καὶ μιν οἱ Δαμψακηνοὶ λοχήσαντες αἰρέουσι ζωγρίην. ἦν δὲ ὁ Μιλτιάδης Κροίσῳ τῷ Δυδῶ ἐν γνώμῃ γεγονώς πυθόμενος ὦν ὁ Κροῖσος ταῦτα, πέμπων προηγόρευε τοῖσι Δαμψακηνοῖσι μετιέναι Μιλτιάδεα· εἰ δὲ μὴ, σφέας πίτυος τρόπον ἀπειλεε ἐκτρίψειν. πλανωμένων δὲ τῶν Δαμψακηνῶν ἐν τοῖσι λόγοισι τί θέλει τὸ ἔπος εἶναι τό σφι ἀπέιλησεν ὁ Κροῖσος, πίτυος τρόπον ἐκτρίψειν, μόγις κοτὲ μαθὼν τῶν τις πρεσβυτέρων εἶπε τὸ ἐόν, ὅτι πίτυς μούνη δενδρέων πάντων ἐκκοπέισα βλαστὸν οὐδένα μετῖει ἀλλὰ πανώλεθρος ἐξαπόλλνται. δείσαντες ὦν οἱ Δαμψακηνοὶ Κροῖσον, λύσαντες μετήκαν Μιλτιάδεα.

Οὗτος μὲν δὴ διὰ Κροῖσον ἐκφεύγει, μετὰ δὲ τελευτᾷ ἄπαις, τὴν ἀρχὴν τε καὶ τὰ χρήματα παραδοὺς Στησαγόρῃ τῷ Κίμωνος ἀδελφεοῦ παιδὶ ὁμομητρίῳ. καὶ οἱ τελευτήσαντι Χερσονησίται θύουσι ὡς νόμος οἰκιστῆ, καὶ ἀγῶνα ἵππικόν τε καὶ γυμνικὸν ἐπιστάσι, ἐν τῷ Δαμψακηνῶν οὐδενὶ ἐγγίνεται ἀγωνίζεσθαι. πολέμου δὲ

έντος πρὸς Λαμφακηνοὺς καὶ Σττησαγόρεα κατέλαβε έποθανεῖν άπαιδα, πληγέντα τήν κεφαλήν πελέκει έν τῷ πρυτανητῷ πρὸς άνδρὸς αὐτομόλου μὲν τῷ λόγῳ πολεμίου δὲ καὶ ύποθερμοτέρου τῷ έργῳ.

Τελευτήσαντος δὲ καὶ Σττησαγόρεω τρόπῳ τοιῳδε, ένθαὔτα Μιλτιάδεα τὸν Κίμωνος, Σττησαγόρεω δὲ τοῦ τελευτήσαντος άδελφεὸν, καταλαμφόμενον τὰ πρήγματα ἐπὶ Χερσονήσου άποστέλλουσι τριήρεϊ οἱ Πεισιστρατίδαι, οἳ μιν καὶ έν Ἀθήνησι έπολευν εὔ ὡς οὐ σπνειδότες δῆθεν τοῦ πατρὸς Κίμωνος αὐτοῦ τὸν θάνατον, τὸν έγὼ έν άλλῳ λόγῳ σημανέω ὡς έγένετο. Μιλτιάδης δὲ άπικόμενος ές τήν Χερσόνησον εἶχε κατ' οἴκους, τὸν άδελφὸν Σττησαγόρεα δηλαδῆ έπιτιμέων. οἱ δὲ Χερσονησῖται πυνθανόμενοι ταὔτα συνελέχθησαν άπὸ πασέων τῶν πολίων οἱ δυναστεύοντες πάντοθεν, κοινῷ δὲ στόλῳ άπικόμενοι ὡς συλλυπηθησόμενοι έδέθησαν ὑπ' αὐτοῦ. Μιλτιάδης τε δῆ ἴσχει τήν Χερσόνησον, πεντακοσίους βόσκων έπικούρους, καὶ γαμέει Ὀλόρου τοῦ Θρητικῶν βασιλέος θυγατέρα Ἠγησιπύλην.

Unsuccessful expedition of Mardonius against Greece. VI. 43—45.

Ἄμα δὲ τῷ έαρι, τῶν άλλων καταλελυμένων στρατηγῶν έκ βασιλέος, Μαρδόνιος ὁ Γωβρύεω κατέβαινε ἐπὶ θάλασσαν, στρατὸν πολλὸν μὲν κάρτα πεζὸν ἄμα άγόμενος πολλὸν δὲ ναυτικὸν, ήλικίην τε νέος έων καὶ νεωστὶ γεγαμηκῶς βασιλέος Δαρείου θυγατέρα Ἀρτοξώστρην. ἄγων δὲ τὸν στρατὸν τοὔτον ὁ Μαρδόνιος έπεῖτε έγένετο έν τῇ Κιλικίῃ, αὐτὸς μὲν έπιβάς ἐπὶ νεὸς έκομίζετο ἄμα τῆσι άλλησι νηυσὶ, στρατιήν δὲ τήν πεζήν άλλοι ήγεμόνες ήγον ἐπὶ τὸν Ἐλλάσποντον. ὡς

δὲ παραπλέων τὴν Ἀσίην ἀπίκετο ὁ Μαρδόσιος ἐς τὴν Ἰωνίην, δημοκρατίας κατίστα ἐς τὰς πόλιας. ταῦτα δὲ ποιήσας ἠπειγέτο ἐς τὸν Ἑλλησποντον. ὡς δὲ συνελέχθη μὲν χροῖμα πολλὸν νεῶν συνελέχθη δὲ καὶ πεζὸς στρατὸς πολλὸς, διαβάντες τῆσι νηυσὶ τὸν Ἑλλησποντον ἐπορεύοντο διὰ τῆς Εὐρώπης, ἐπορεύοντο δὲ ἐπὶ τε Ἐρέτριαν καὶ Ἀθήνας.

Αὗται μὲν ὧν σφι πρόσχημα ἔσαν τοῦ στόλου ἀτὰρ ἐν νόῳ ἔχοντες ὄσας ἂν πλείστας δύναιντο καταστρέφειν τῶν Ἑλληνίδων πολίων, τοῦτο μὲν δὴ τῆσι νηυσὶ Θασίους οὐδὲ χεῖρας ἀνταειραμένους κατεστρέψαντο, τοῦτο δὲ τῷ πεζῷ Μακεδόνας πρὸς τοῖσι ὑπάρχουσι δούλους προσεκλήσαντο· τὰ γὰρ ἐντὸς Μακεδόνων ἔθνεα πάντα σφι ἤδη ἦν ὑποχείρια γεγονότα. ἐκ μὲν δὴ Θάσου διαβαλόντες πέρην ὑπὸ τὴν ἠπειρον ἐκομίζοντο μέχρι Ἀκάνθου, ἐκ δὲ Ἀκάνθου ὀρμεώμενοι τὸν Ἄθων περιέβαλλον. ἐπιπεσῶν δὲ σφι περιπλέουσι βορῆς ἄνεμος μέγας τε καὶ ἄπορος κάρτα τρηχέως περιέσπε πλήθει πολλὰς τῶν νεῶν ἐκβάλλων πρὸς τὸν Ἄθων. λέγεται γὰρ κατὰ τριηκοσίας μὲν τῶν νεῶν τὰς διαφθαρείσας εἶναι, ὑπὲρ δὲ δύο μυριάδας ἀνθρώπων ὥστε γὰρ θηριωδεστάτης εὐούσης τῆς θαλάσσης ταύτης τῆς περὶ τὸν Ἄθων, οἱ μὲν ὑπὸ τῶν θηρίων διεφθείροντο ἀρπαζόμενοι, οἱ δὲ πρὸς τὰς πέτρας ἀρασσόμενοι· οἱ δὲ αὐτέων νέειν οὐκ ἐπιστέατο καὶ κατὰ τοῦτο διεφθείροντο, οἱ δὲ ῥύγει. ὁ μὲν δὴ ναυτικὸς στρατὸς οὕτω ἐπρησσε.

Μαρδονίῳ δὲ καὶ τῷ πεζῷ στρατοπεδευομένῳ ἐν Μακεδονίῃ νυκτὸς Βρύγοι Θρηϊκῆς ἐπεχείρησαν καὶ σφῶν πολλοὺς φονεύουσι οἱ Βρύγοι, Μαρδόνιον δὲ αὐτὸν τραυματίζουσι. οὐ μέντοι οὐδὲ αὐτοὶ δουλосύνην διέφυγον πρὸς Περσέων· οὐ γὰρ δὴ πρότερον ἀπανεστή ἐκ τῶν χωρέων τουτέων Μαρδόσιος πρὶν ἢ σφῆας ὑπο-

χειρίους ἐποιήσατο. τούτους μέντοι καταστρεφάμενος ἀπήγγε τὴν στρατιὴν ὀπίσω ἄτε τῷ πεζῷ τε προσπταί-
σας πρὸς τοὺς Βρύγοις καὶ τῷ ναυτικῷ μεγάλως περὶ
τὸν Ἄθων. οὗτος μὲν νυν ὁ στόλος αἰσχρῶς ἀγωνισά-
μενος ἀπαλλάχθη ἐς τὴν Ἀσίην.

Privileges of the Spartan kings. VI. 56—59.

Γερά τε δὴ τὰδε τοῖσι βασιλεῦσι Σπαρτιῆται δε-
δόκασι, ἱροσίνας δύο, Δίος τε Λακεδαίμονος καὶ Διὸς
αἰθαιῶντος, καὶ πόλεμόν γε ἐκφέρειν ἐπ' ἣν ἂν βούλωνται
χώρην, τούτου δὲ μηδένα εἶναι Σπαρτιητέων διακωλυ-
τὴν, εἰ δὲ μὴ, αὐτὸν ἐν τῷ ἀγῆϊ ἐνέχεσθαι· στρατεuo-
μένων δὲ πρώτους ἰέναι τοὺς βασιλέας, ἰστάτους δὲ
ἀπιέναι· ἑκατὸν δὲ ἄνδρας λογάδας ἐπὶ στρατιῆς φυ-
λάσσειν αὐτούς· προβάτοισι δὲ χρᾶσθαι ἐν τῆσι ἐξο-
δίησι ὀκόσοισι ἂν ἐθέλωσι, τῶν δὲ θυομένων ἀπάντων
τὰ δέρματά τε καὶ τὰ νῶτα λαμβάνειν σφέας. ταῦτα
μὲν τὰ ἐμπολέμια.

Τὰ δὲ ἄλλα τὰ εἰρηναῖα κατὰ τὰδε σφι δέδοται. ἦν
θυσίην τις δημοτελή ποιήηται, πρώτους ἐπὶ τὸ δεῖπνον
ἕξειν τοὺς βασιλέας καὶ ἀπὸ τουτέων πρώτον ἄρχεσθαι,
διπλήσια νέμοντας ἑκατέρῳ τὰ πάντα ἢ τοῖσι ἄλλοισι
δαιτυμόνεσι· καὶ σπονδαρχίας εἶναι τουτέων, καὶ τῶν
τυθέντων τὰ δέρματα. νεομηνίας δὲ ἀνὰ πάσας καὶ
ἐβδόμας ἰσταμένου τοῦ μηνὸς δίδοσθαι ἐκ τοῦ δημοσίου
ἱρήϊον τέλειον ἑκατέρῳ ἐς Ἀπόλλωνος καὶ μέδιμνον
ἄλφίτων καὶ οἴνου τετάρτην Λακωνικὴν, καὶ ἐν τοῖσι
ἀγῶσι πᾶσι προεδρίας ἐξαιρέτους. καὶ προξείνους ἀπο-
δεικνύναι τούτοισι προσκείσθαι τοὺς ἂν ἐθέλωσι τῶν
ἀστῶν, καὶ Πυθλοὺς αἰρέεσθαι δύο ἑκάτερον· οἱ δὲ Πύ-
θιοί εἰσι θεοπρόποι ἐς Δελφοὺς, σιτεόμενοι μετὰ τῶν
βασιλέων τὰ δημόσια. μὴ ἐλθοῦσι δὲ τοῖσι βασιλεῦσι

ἐπὶ τὸ δεῖπνον ἀποπέμπεσθαι σφι ἐς τὰ οἰκία ἀλφίτων τε δύο χοίρικας ἑκατέρῳ καὶ οἴνου κοτύλην, παρεούσης δὲ διπλήσια πάντα δίδοσθαι· τὸντὸ δὲ τοῦτο καὶ πρὸς ἰδιωτέων κληθέντας ἐπὶ δεῖπνον τιμᾶσθαι. τὰς δὲ μαντηίας τὰς γινομένας τούτους φυλάσσειν, συνειδέναι δὲ καὶ τοὺς Πυθίους. δικάζειν δὲ μόνους τοὺς βασιλέας τοσάδε μούνα, πατρούχου τε παρθένου πέρι, ἐς τὸν ἰκνέεται ἔχειν, ἣν μὴ περ ὁ πατήρ αὐτὴν ἐγγυήσῃ, καὶ ὁδῶν δημοσιέων πέρι. καὶ ἦν τις θετὸν παῖδα ποιέεσθαι ἐθέλῃ, βασιλέων ἐναντίον ποιέεσθαι. καὶ παρῖζειν βουλεύουσι τοῖσι γέρουσι, ἐούσι δυῶν δέουσι τριήκοιτα· ἦν δὲ μὴ ἔλθωσι, τοὺς μάλιστα σφι τῶν γερόντων προσήκοντας ἔχειν τὰ τῶν βασιλέων γέρεα, δύο ψήφους τιθεμένους, τρίτην δὲ τὴν ἑωυτῶν.

Ταῦτα μὲν ζώουσι τοῖσι βασιλεῦσι δέδοται ἐκ τοῦ κοινού τῶν Σπαρτιητέων, ἀποθανούσι δὲ τάδε. ἰππέες περιαγγέλλουσι τὸ γεγονός κατὰ πᾶσαν τὴν Λακωνικὴν, κατὰ δὲ τὴν πόλιν γυναῖκες περιουῶσαι λέβητας κροτέουσι. ἐπεὰν ὦν τοῦτο γένηται τοιοῦτο, ἀνάγκη ἐξ οἰκίης ἐκάστης ἐλευθέρους δύο καταμιαίνεσθαι, ἀνδρα τε καὶ γυναῖκα· μὴ ποιήσασι δὲ τοῦτο ζημίαι μεγάλας ἐπικέεται. νόμος δὲ τοῖσι Λακεδαιμονίοισι κατὰ τῶν βασιλέων τοὺς θανάτους ἐστὶ ὧντὸς καὶ τοῖσι βαρβάρουσι τοῖσι ἐν τῇ Ἀσίῃ· τῶν γὰρ ὦν βαρβάρων οἱ πλευνες τῶντῷ νόμῳ χρέωνται κατὰ τοὺς θανάτους τῶν βασιλέων. ἐπεὰν γὰρ ἀποθάνῃ βασιλεὺς Λακεδαιμονίων, ἐκ πάσης δεῖ Λακεδαίμονος, χωρὶς Σπαρτιητέων, ἀριθμῷ τῶν περιοίκων ἀναγκαστοὺς ἐς τὸ κῆδος ἵεναι. τουτέων ὦν καὶ τῶν εἰλωτέων καὶ αὐτέων Σπαρτιητέων ἐπεὰν συλληχθῶσι ἐς τῶντὸ πολλὰι χιλιάδες, σύμμιγα τῆσι γυναῖξι κόπτονται τε προθύμως καὶ οἰμωγῇ διαχρέωνται ἀπλέτῳ, φάμενοι τὸν ὕστατον αἰεὶ ἀπογεγνόμενον τῶν βασιλέων, τοῦτον δὴ γενέσθαι ἄριστον. ὅς

δ' ἂν ἐν πολέμῳ τῶν βασιλέων ἀποθάνῃ, τούτῳ δὲ εἰδωλον σκευάσαντες ἐν κλίνῃ εὖ ἐστρωμένη ἐκφέρουσι. ἔπειτ' ἀνὰ θάψωσι, ἀγορῇ δέκα ἡμερέων οὐκ ἴσταται σφι οὐδ' ἀρχαιρεσίῃ συνίξει, ἀλλὰ πενθέουσι ταύτας τὰς ἡμέρας.

Συμφέρονται δὲ ἄλλο τόδε τοῖσι Πέρσησι. ἔπειτ' ἀποθανόντος τοῦ βασιλέως ἄλλος ἐνίστηται βασιλεὺς, οὗτος ὁ ἐσιῶν ἐλευθεροῖ ὅστις τι Σπαρτιητέων τῷ βασιλεὶ ἢ τῷ δημοσίῳ ὤφειλε· ἐν δ' αὖ Πέρσησι ὁ κατεστάντων βασιλεὺς τὸν προοφειλόμενον φόρον μετῖε τῆσι πόλισι πάσησι.

The story of Glaucus, a warning against perjury.
VI. 85, 86.

Τελευτήσαντος δὲ Κλεομένους, ὡς ἐπύθοντο Αἰγινηταί, ἔπεμπον ἐς Σπάρτην ἀγγέλους καταβωσομένους Δευτυχίδεω περὶ τῶν ἐν Ἀθήνησι ὀμῶν ἐχομένων. Λακεδαιμόνιοι δὲ δικαστήριον συναγαγόντες ἔγνωσαν πέρυβρίσθαι Αἰγινητάς ὑπὸ Δευτυχίδεω, καὶ μιν κατέκριναν ἔκδοτον ἄγεσθαι ἐς Αἴγινα ἀντὶ τῶν ἐν Ἀθήνησι ἐχομένων ἀνδρῶν. μελλόντων δὲ ἄγειν τῶν Αἰγινητέων τὸν Δευτυχίδα, εἶπέ σφι Θεασίδης ὁ Λεωπρέπεος, ἔων ἐν τῇ Σπάρτῃ δόκιμος ἀνὴρ· “τί βούλεσθε ποιεῖν, ἄνδρες Αἰγινηταί; τὸν βασιλέα τῶν Σπαρτιητέων ἔκδοτον γενόμενον ὑπὸ τῶν πολιητέων ἄγειν; εἰ νῦν ὀργῇ χρεώμενοι ἔγνωσαν οὕτω Σπαρτιῆται, δικῶς ἐξ ὑστερῆς μὴ τι ὑμῖν, ἦν ταῦτα πρήσσητε, πανώλεθρον κακὸν ἐς τὴν χώραν ἐσβάλωσι.” ταῦτα ἀκούσαντες οἱ Αἰγινηταί ἔσχοντο τῆς ἀγωγῆς, ὁμολογή δὲ ἐχρήσαντο τοιῆδε, ἐπισπόμενον Δευτυχίδα ἐς Ἀθήνας ὑποδοῦναι Αἰγινητῆσι τοὺς ἀνδρας.

Ὡς δὲ ἀπικόμενος Δευτυχίδης ἐς τὰς Ἀθήνας

ἀπαίτῃε τὴν παρακαταθήκην, οἱ Ἀθηναῖοι προφάσιαις εἰλκον οὐ βουλόμενοι ἀποδοῦναι, φάντες δύο σφείας ἔοντας βασιλέας παραθέσθαι καὶ οὐ δικαιοῦν τῷ ἑτέρῳ ἄνευ τοῦ ἑτέρου ἀποδιδόναι. οὐ φαμένων δὲ ἀποδώσειν τῶν Ἀθηναίων ἔλεξέ σφι Δευτυχίδης τάδε. “ὦ Ἀθηναῖοι, ποιέετε μὲν ὁκότερα βούλεσθε αὐτοί· καὶ γὰρ ἀποδιδόντες ποιέετε ὅσια, καὶ μὴ ἀποδιδόντες τὰ ἐναντία τούτων· ὁκοῖον μέντοι τι ἐν τῇ Σπάρτῃ συνηείχθη γενέσθαι περὶ παρακαταθήκης, βούλομαι ὑμῖν εἶπαι. λέγομεν ἡμεῖς οἱ Σπαρτιῆται γενέσθαι ἐν τῇ Λακεδαιμόνι κατὰ τρίτην γενεὴν τὴν ἀπ’ ἐμέο Γλαῦκον Ἐπικύδεος παῖδα. τούτον τὸν ἄνδρα φαμέν τά τε ἄλλα πάντα περιήκειν τὰ πρῶτα, καὶ δὴ καὶ ἀκούειν ἄριστα δικαιοσύνης πέρι πάντων ὅσοι τὴν Λακεδαιμόνα τούτον τὸν χρόνον οἴκεον. συνειχθῆναι δὲ οἱ ἐν χρόνῳ ἰκνευμένῳ τάδε λέγομεν, ἄνδρα Μιλήσιον ἀπικόμενον ἐς Σπάρτην βούλεσθαι οἱ ἔλθειν ἐς λόγους, προῖσχύμενον τοιάδε. ‘εἰμὶ μὲν Μιλήσιος, ἦκω δὲ τῆς σῆς, Γλαῦκε, δικαιοσύνης βουλόμενος ἀπολαῦσαι. ὥς γὰρ δὴ ἀνὰ πᾶσαν μὲν τὴν ἄλλην Ἑλλάδα, ἐν δὲ καὶ περὶ Ἰωνίῃ τῆς σῆς δικαιοσύνης ἦν λόγος πολλὸς, ἐμεωντῷ λόγους ἐδίδουν καὶ ὅτι ἐπικίνδυνός ἐστι αἰεὶ κοτε ἢ Ἰωνίῃ, ἢ δὲ Πελοπόννησος ἀσφαλέως ἰδρυμένη, καὶ διότι χρήματα οὐδαμὰ τοὺς αὐτοὺς ἔστι ὄραν ἔχοντας. ταῦτά τε ὦν ἐπιλεγόμενῳ καὶ βουλευομένῳ ἔδοξέ μοι τὰ ἡμίσεια πάσης τῆς οὐσίης ἐξαργυρώσαντα θέσθαι παρὰ σέ, εὖ ἐξεπισταμένῳ ὥς μοι κείμενα ἔσται παρὰ σοὶ σόα. σὺ δὴ μοι καὶ τὰ χρήματα δέξαι καὶ τάδε τὰ σύμβολα σῶζε λαβών· ὃς δ’ ἂν ἔχων ταῦτα ἀπαιτή, τούτῳ ἀποδοῦναι.’ ὁ μὲν δὴ ἀπὸ Μιλήτου ἦκων ξείνος τοσαῦτα ἔλεξε, Γλαῦκος δὲ ἐδέξατο τὴν παρακαταθήκην ἐπὶ τῷ εἰρημένῳ λόγῳ. χρόνου δὲ πολλοῦ διελθόντος ἦλθον ἐς τὴν Σπάρτην τούτου τοῦ παραθεμένου τὰ χρήματα οἱ

παῖδες, ἐλθόντες δὲ ἐς λόγους τῷ Γλαύκῳ καὶ ἀποδεικνύοντες τὰ σύμβολα ἀπαίτεον τὰ χρήματα. ὁ δὲ διωθέετο ἀντυποκρινόμενος τοιαύδε. ‘ οὔτε μέμνημαι τὸ πρήγμα, οὔτε με περιφέρει οὐδὲν εἶδέναι τουτέων τῶν ὑμεῖς λέγετε, βούλομαι τε ἀναμνησθεὶς ποιέειν πᾶν το δίκαιον· καὶ γὰρ εἰ ἔλαβον, ὀρθῶς ἀποδοῦναι, καὶ εἴ γε ἀρχὴν μὴ ἔλαβον, νόμοισι τοῖσι Ἑλλήνων χρῆσομαι ἐς ὑμέας. ταῦτα ὦν ὑμῖν ἀναβάλλομαι κυρώσειν ἐς τέταρτον μῆνα ἀπὸ τούδε.’ οἱ μὲν δὴ Μιλήσιοι συμφορὴν ποιούμενοι ἀπαλλάσσοντο ὡς ἀπεστερημένοι τῶν χρημάτων, Γλαῦκος δὲ ἐπορευέτο ἐς Δελφοὺς χρῆσόμενος τῷ χρηστηρίῳ. ἐπειρωτῶντα δὲ αὐτὸν τὸ χρηστήριον εἰ ὄρκῳ τὰ χρήματα ληίστηται, ἡ Πυθίη μετέρχεται τοισίδε τοῖσι ἔπεσι.

Γλαῦκ' Ἐπικιδεῖθη, τὸ μὲν αὐτίκα κέρδιον οὕτως,
 ὄρκῳ νικῆσαι καὶ χρήματα ληίσσασθαι.
 ἄμυν, ἔπει θάνατός γε καὶ εἴροικον μένει ἄνδρα.
 ἀλλ' Ὀρκου καίς ἰστίην ἀνώνημος, οὐδ' ἔπει χεῖρες
 οὐδὲ πόδες· κραιπνὸς δὲ μετέρχεται, εἰσόκει πᾶσαν
 συμμάρψας ὀλέση γενεὴν καὶ οἶκον ἅπαντα.
 ἀνδρὸς δ' εἰόρκου γενεὴ μετέκισθεν ἀμείνων.

ταῦτα ἀκούσας ὁ Γλαῦκος συγγνώμην τὸν θεὸν παραιτέτο αὐτῷ σχεῖν τῶν ῥηθέντων. ἡ δὲ Πυθίη ἔφη τὸ πειρηθῆναι τοῦ θεοῦ καὶ τὸ ποιῆσαι ἴσον δύνασθαι. Γλαῦκος μὲν δὴ μεταπεμψάμενος τοὺς Μιλησίους ξείνους ἀποδοῖ σφι τὰ χρήματα· τοῦ δὲ εἵνεκα ὁ λόγος ὅδε, ὃ Ἀθηναῖοι, ὠρμήθη λέγεσθαι ἐς ὑμέας, εἰρήσεται. Γλαύκου νῦν οὔτε τι ἀπόγονόν ἐστι οὐδὲν οὔτ' ἰστίη οὐδεμία νομιζομένη εἶναι Γλαύκου, ἐκτέτριπται τε πρόρριζος ἐκ Σπάρτης. οὕτω ἀγαθὸν μηδὲ διανοέεσθαι περὶ παρακαταθήκης ἄλλο γε ἢ ἀπαιτεόντων ἀποδιδό-

ραι." Δευτυχίως μὲν εἶπας ταῦτα, ὡς οἱ οὐδὲ οὕτω ἐσήκουον οἱ Ἀθηναῖοι, ἀπαλλάσσετο.

Second expedition of the Persians. Battle of Marathon. VI. 94—120.

Ὁ δὲ Πέρσης τὸ ἔωυτοῦ ἐποίειε ὥστε ἀναμιμνήσκοντός τε αἰεὶ τοῦ θεράποντος μεμνήσθαι μιν τῶν Ἀθηναίων, καὶ Πεισιστρατιδῶν προσκατημένων καὶ διαβαλλόντων Ἀθηναίους, ἅμα δὲ βουλόμενος ὁ Δαρείος ταύτης ἐχόμενος τῆς προφάσιος καταστρέφεσθαι τῆς Ἑλλάδος τοὺς μὴ δόντας αὐτῷ γῆν τε καὶ ὕδωρ. Μαρδόνιον μὲν δὴ φλαύρως πρήξαντα τῷ στόλῳ παραλύει τῆς στρατηγίης, ἄλλους δὲ στρατηγούς ἀποδέξας ἀπέστειλλε ἐπὶ τε Ἐρέτριαν καὶ Ἀθήνας, Δᾶτιν τε ἔοντα Μῆδον γένος καὶ Ἀρταφέρνεα τὸν Ἀρταφέρνεος παῖδα, ἀδελφιδέον ἔωυτοῦ· ἐντειλάμενος δὲ ἀπέπεμπε ἐξανδραποδίσαντας Ἀθήνας καὶ Ἐρέτριαν ἀγαγεῖν ἔωυτῷ ἐς ὕψιν τὰ ἀνδράποδα.

Ἐρετριεὲς δὲ πυνθανόμενοι τὴν στρατιὴν τὴν Περσικὴν ἐπὶ σφέας ἐπιπλέουσιν Ἀθηναίων ἐδεήθησαν σφίσι βοηθοὺς γενέσθαι. Ἀθηναῖοι δὲ οὐκ ἀπείπαντο τὴν ἐπικουρίην, ἀλλὰ τοὺς τετρακισχιλίους κληρουχέοντας τῶν ἵπποβοτέων Χαλκιδέων τὴν χώραν, τούτους σφι διδοῦσι τιμωρούς. τῶν δὲ Ἐρετριέων ἦν ἄρα οὐδὲν ὑγιὲς βούλευμα, οἱ μετεπέμποντο μὲν Ἀθηναίους, ἐφρόνεον δὲ διφασίας ἰδέας· οἱ μὲν γὰρ αὐτέων ἐβουλεύοντο ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν ἐς τὰ ἄκρα τῆς Εὐβοίης, ἄλλοι δὲ αὐτέων ἴδια κέρδεα προσδεκόμενοι παρὰ τοῦ Πέρσεω οἴσεσθαι προδοσίην ἐσκευάζοντο. μαθὼν δὲ τουτέων ἑκάτερα ὡς εἶχε Αἰσχίνης ὁ Νόθωνος, ἔων τῶν Ἐρετριέων τὰ πρῶτα, φράζει τοῖσι ἤκουσι τῶν Ἀθηναίων

πάντα τὰ παρεόντα σφι πρήγματα, προσεδιέτό τε ἀπαλλάσσεσθαι σφεας ἐς τὴν σφετέρην, ἵνα μὴ προσ-
απόλωνται. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ταῦτα Διοσχίνη συμβου-
λεύσαντι πείθονται. καὶ οὗτοι μὲν διαβάντες ἐς Ἵρω-
πὸν ἔσωζον σφεας αὐτούς.

Οἱ δὲ Πέρσαι πλέοντες κατέσχον τὰς νέας τῆς Ἐρε-
τρικῆς χώρας κατὰ Ταμύνας καὶ Χοιρέας καὶ Διγίλια,
κατασχόντες δὲ ταῦτα τὰ χωρία αὐτίκα ἵππους τε ἐξε-
βάλλοντο καὶ παρεσκευάζοντο ὡς προσοισόμενοι τοῖσι
ἐχθροῖσι. οἱ δὲ Ἐρετριέες ἐπεξελθεῖν μὲν καὶ μαχέ-
σασθαι οὐκ ἐποιεῦντο βουλὴν, εἰ κως δὲ διαφυλάξαιεν
τὰ τείχεα, τούτου σφι ἔμελε πέρι, ἐπέιτε ἐνίκα μὴ
ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν. προσβολῆς δὲ γινομένης καρτερῆς
πρὸς τὸ τεῖχος ἔπιπτον ἐπὶ ἑξ ἡμέρας πολλοὶ μὲν
ἀμφοτέρων τῇ δὲ ἐβδόμῃ Εὐφορβός τε ὁ Ἀλκιμάχου
καὶ Φίλαγρος ὁ Κυνέου, ἄνδρες τῶν ἀστῶν δόκιμοι,
προδιδούσι τοῖσι Πέρσησι. οἱ δὲ ἐσελθόντες ἐς τὴν
πόλιν τοῦτο μὲν τὰ ἱρὰ συλήσαντες ἐνέπρησαν, ἀποτι-
νύμενοι τῶν ἐν Σάρδισι κατακαυθέντων ἱρῶν, τοῦτο δὲ
τοὺς ἀνθρώπους ἠνδραποδίσαντο κατὰ τὰς Δαρείου
ἐντολάς.

Χειρωσάμενοι δὲ τὴν Ἐρέτριαν, καὶ ἐπισχόντες ὀλί-
γας ἡμέρας, ἔπλεον ἐς τὴν Ἀττικὴν κατέργοντές τε
πολλὸν καὶ δοκέοντες ταῦτὰ τοὺς Ἀθηναίους ποιήσειν
τὰ καὶ τοὺς Ἐρετριέας ἐποίησαν. καὶ ἦν γὰρ ὁ Μαρα-
θῶν ἐπιτηδεώτατον χωρίον τῆς Ἀττικῆς ἐνιππεύσαι
καὶ ἀγχοτάτω τῆς Ἐρετρίας, ἐς τοῦτο σφι κατηγέετο
Ἴππιῆς ὁ Πεισιστράτεω.

Ἀθηναῖοι δὲ ὡς ἐπύθοντο ταῦτα, ἐβοήθειον καὶ αὐτοὶ
ἐς τὸν Μαραθῶνα. ἦγον δὲ σφεας στρατηγοὶ δέκα, τῶν
ὁ δέκατος ἦν Μιλτιάδης.

Οὗτος δὲ ὢν τότε ὁ Μιλτιάδης ἤκων ἐκ τῆς Χερ-
σονήσου ἐστρατήγεε Ἀθηναίων.

Καὶ πρῶτα μὲν ἔοντες ἔτι ἐν τῷ ἄστει οἱ στρατηγοὶ ἀποπέμπουσι ἐς Σπάρτην κήρυκα Φειδιππίδην Ἀθηναῖον μὲν ἄνδρα, ἄλλως δὲ ἡμεροδρόμον τε καὶ τοῦτο μελετῶντα· τῷ δὴ, ὡς αὐτός τε ἔλεγε Φειδιππίδης καὶ Ἀθηναίοισι ἀπήγγελλε, περὶ τὸ Παρθένιον οὖρος τὸ ὑπὲρ Τεγέης ὁ Πᾶν περιπίπτει. βῶσαντα δὲ τοῦνομα τοῦ Φειδιππίδew τὸν Πᾶνα Ἀθηναίοισι κελεύσαι ἀπαγγεῖλαι, διότι ἐωυτοῦ οὐδεμίαν ἐπιμέλειαν ποιεῦνται ἔοντος εὐνου Ἀθηναίοισι καὶ πολλαχῆ γενομένου ἤδη σφίσι χρησίμου, τὰ δ' ἔτι καὶ ἔσομένου. καὶ ταῦτα μὲν Ἀθηναῖοι, καταστάτων σφίσι εὖ ἤδη τῶν πρηγμάτων, πιστεύσαντες εἶναι ἀληθέα ἰδρύσαντο ὑπὸ τῇ ἀκροπόλει Πανὸς ἱρὸν, καὶ αὐτὸν ἀπὸ ταύτης τῆς ἀγγελίης θυσίῃσι ἐπετέησι καὶ λαμπάδι ἰλάσκονται.

Τότε δὲ πεμφθεὶς ὑπὸ τῶν στρατηγῶν ὁ Φειδιππίδης οὗτος, ὅτε πέρ οἱ ἔφη καὶ τὸν Πᾶνα φανῆναι, δευτεραῖος ἐκ τοῦ Ἀθηναίων ἄστεος ἦν ἐν Σπάρτῃ, ἀπικόμενος δὲ ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας ἔλεγε· “ὦ Λακεδαιμόνιοι, Ἀθηναῖοι ὑμέων δέονται σφίσι βοηθῆσαι καὶ μὴ περιδεῖν πόλιν ἀρχαιοτάτην ἐν τοῖσι Ἑλλησι δουλοσύνην περιπεσοῦσαν πρὸς ἀνδρῶν βαρβάρων· καὶ γὰρ νῦν Ἐρέτριά τε ἠνδραπόδισται καὶ πόλι λογίμῃ ἢ Ἑλλάς γέγονε ἀσθενεστέρα.” ὁ μὲν δὴ σφίσι τὰ ἐντεταλμένα ἀπάγγελλε, τοῖσι δὲ ἕαδε μὲν βοηθεῖν Ἀθηναίοισι, ἀδύνατα δὲ σφίσι ἦν τὸ παραυτίκα ποιεῖν ταῦτα, οὐ βουλομένοισι λύειν τὸν νόμον· ἦν γὰρ ἰσταμένου τοῦ μηγὸς εἰνάτη, εἰνάτη δὲ οὐκ ἐξελεύσσειν ἔφασαν μὴ οὐ πλήρους ἔοντος τοῦ κύκλου. οὗτοι μὲν νυν τὴν πανσέληνον ἔμενον.

Τοῖσι δὲ Ἀθηναίων στρατηγοῖσι ἐγίνοντο δίχα αἰ γνῶμαι, τῶν μὲν οὐκ ἐόντων συμβαλέειν (ὀλίγους γὰρ εἶναι στρατιῇ τῇ Μήδων συμβαλέειν), τῶν δὲ καὶ Μιλτιάδew κελευόντων. ὡς δὲ δίχα τε ἐγίνοντο καὶ ἐνίκα

ἡ χειρῶν τῶν γνωμένων, ἐνθαῦτα, ἦν γὰρ ἐνδέκατος ψηφιδοφόρος ὁ τῷ κυάμφ λαχῶν Ἀθηναίων πολεμαρχεῖν τὸ παλαιὸν γὰρ Ἀθηναῖοι ὁμόψηφον τὸν πολέμαρχον ἐποιεῦντο τοῖσι στρατηγοῖσι, ἦν τε τότε πολέμαρχος Καλλίμαχος Ἀφιδναῖος· πρὸς τοῦτον ἐλθὼν Μιλτιάδης ἔλεγε τάδε· “ ἐν σοὶ νῦν Καλλίμαχέ ἐστι ἡ καταδουλώσαι Ἀθήνας, ἡ ἐλευθέρας ποιήσαντα μνημόσυνα λιπέσθαι ἐς τὸν ἅπαντα ἀνθρώπων βίον οἷα οὐδὲ Ἀρμόδιός τε καὶ Ἀριστογείτων λείπουσι. νῦν γὰρ δὴ, ἐξ οὗ ἐγένοντο Ἀθηναῖοι, ἐς κίνδυνον ἤκουσι μέγιστον, καὶ ἦν μὲν γε ὑποκύψωσι τοῖσι Μήδοισι, δέδοκται τὰ πείσονται παραδεδομένοι Ἴππῆν, ἣν δὲ περυγένηται αὕτη ἡ πόλις, οἷη τέ ἐστι πρώτη τῶν Ἑλληνίδων πόλιων γενέσθαι. κῶς ὦν δὴ ταῦτα οἷά τέ ἐστι γενέσθαι, καὶ κῶς ἐς σέ τι τουτέων ἀνήκει τῶν πρηγμάτων τὸ κύρος ἔχειν, νῦν ἔρχομαι φράσω. ἡμέων τῶν στρατηγῶν ἐόντων δέκα δίχα γίνονται αἱ γνώμαι, τῶν μὲν κελεύοντων τῶν δὲ οὐ συμβαλέειν. ἦν μὲν νυν μὴ συμβάλωμεν, ἔλπομαί τινα στάσιν μεγάλην ἐμπεσοῦσαν διασειεῖν τὰ Ἀθηναίων φρονήματα ὥστε μηδίσαι· ἦν δὲ συμβάλωμεν πρὶν τι καὶ σαθρὸν Ἀθηναίων μετεξετέροισι ἐγγενέσθαι, θεῶν τὰ ἴσα νεμόντων οἰοί τέ εἶμεν περυγενέσθαι τῇ συμβολῇ. ταῦτα ὦν πάντα ἐς σέ νῦν τείνει καὶ ἐκ σέο ἄρτηται· ἦν γὰρ σὺ γνώμη τῇ ἐμῇ προσθῆ, ἔστι τοι πατρίς τε ἐλευθέρη καὶ πόλις πρώτη τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι· ἦν δὲ τῶν ἀποσπευδόντων τὴν συμβολὴν ἔλη, ὑπάρξει τοι τῶν ἐγὼ κατέλεξα ἀγαθῶν τὰ ἐναντία.”

Ταῦτα λέγων ὁ Μιλτιάδης προσκτᾶται τὸν Καλλίμαχον. προσγενομένης δὲ τοῦ πολεμάρχου τῆς γνώμης ἐκεκύρωτο συμβάλλειν. μετὰ δὲ οἱ στρατηγοὶ τῶν ἡ γνώμη ἔφερε συμβάλλειν, ὡς ἐκάστου αὐτέων ἐγένετο πρυτανῆτῃ τῆς ἡμέρης, Μιλτιάδῃ παρεδίδοσαν ὁ δὲ

δεκόμενος οὔτι κω συμβολὴν ἐποίεετο, πρὶν γε δὴ αὐτοῦ πρυτανήῃ ἐγένετο.

Ὡς δὲ ἐς ἐκείνον περιῆλθε, ἐνθαῦτα δὴ ἐτάσσοντο ὧδε Ἀθηναῖοι ὡς συμβαλέοντες. τοῦ μὲν δεξιοῦ κέρεος ἡγήετο ὁ πολέμαρχος Καλλίμαχος· ὁ γὰρ νόμος τότε εἶχε οὕτω τοῖσι Ἀθηναίοισι, τὸν πολέμαρχον ἔχειν κέρας τὸ δεξιόν. ἡγεομένου δὲ τούτου ἐξεδέκοντο ὡς ἀριθμέοντο αἱ φυλαὶ, ἐχόμεναι ἀλληλέων. τελευταῖοι δὲ ἐτάσσοντο, ἔχοντες τὸ εὐώνυμον κέρας, Πλαταιέες· ἀπὸ ταύτης γὰρ σφι τῆς μάχης, θυσίας Ἀθηναίων ἀναγόντων καὶ πανηγύριαι τὰς ἐν τῆσι πεντετηρίσι γινομένας, κατεύχεται ὁ κῆρυξ ὁ Ἀθηναῖος ἅμα τε Ἀθηναίοισι λέγων γίνεσθαι τὰ ἀγαθὰ καὶ Πλαταιεῦσι. τότε δὲ τασσομένων τῶν Ἀθηναίων ἐν τῷ Μαραθῶνι ἐγένετο τοιόδε τι· τὸ στρατόπεδον ἐξισούμενον τῷ Μηδικῷ στρατοπέδῳ, τὸ μὲν αὐτοῦ μέσον ἐγένετο ἐπὶ τάξιας ὀλίγας, καὶ ταύτῃ ἦν ἀσθενέστατον τὸ στρατόπεδον, τὸ δὲ κέρας ἐκάτερον ἔρρωτο πλήθει.

Ὡς δὲ σφι διετέτακτο καὶ τὰ σφάγια ἐγένετο καλὰ, ἐνθαῦτα ὡς ἀπείθησαν οἱ Ἀθηναῖοι, δρόμῳ ἵεντο ἐς τοὺς βαρβάρους. ἔσαν δὲ στάδιοι οὐκ ἐλάσσονες τὸ μεταίχμιον αὐτέων ἢ ὀκτώ. οἱ δὲ Πέρσαι ὀρέωντες δρόμῳ ἐπιόντας παρεσκευάζοντο ὡς δεξόμενοι, μανίην τε τοῖσι Ἀθηναίοισι ἐπέφερον καὶ πάγχυ ὀλεθρίην, ὀρέωντες αὐτοὺς ὀλίγους, καὶ τούτους δρόμῳ ἐπειγομένους οὔτε ἵππου ὑπαρχούσης σφι οὔτε τοξευμάτων. ταῦτα μὲν νυν οἱ βάρβαροι κατείκαζον, Ἀθηναῖοι δὲ ἐπέϊτε ἀθρόοι προσέμιξαν τοῖσι βαρβάροισι, ἐμάχοντο ἀξίως λόγου. πρῶτοι μὲν γὰρ Ἑλλήνων πάντων τῶν ἡμεῖς ἴδμεν δρόμῳ ἐς πολεμίους ἐχρήσαντο, πρῶτοι δὲ ἀνέσχοντο ἐσθῆτά τε Μηδικὴν ὀρέωντες καὶ τοὺς ἄνδρας ταύτην ἐσθημένους· τέως δὲ ἦν τοῖσι Ἑλλήσι καὶ τὸ οὐνομα τὸ Μήδων φόβος ἀκούσαι.

Μαχομένων δὲ ἐν τῷ Μαραθῶνι χρόνος ἐγένετο πολλός. καὶ τὸ μὲν μέσον τοῦ στρατοπέδου ἐνίκων οἱ βάρβαροι, τῇ Πέρσῃ τε αὐτοὶ καὶ Σάκαι ἐτετάχατο· κατὰ τοῦτο μὲν δὴ ἐνίκων οἱ βάρβαροι, καὶ ῥήξαντες ἐδίωκον ἐς τὴν μεσόγαιαν, τὸ δὲ κέρας ἐκάτερον ἐνίκων Ἀθηναῖοι τε καὶ Πλαταιεῖς. νικῶντες δὲ τὸ μὲν τετραμμένον τῶν βαρβάρων φεύγειν ἔων, τοῖσι δὲ τὸ μέσον ῥήξασι αὐτέων συναγαγόντες τὰ κέρα ἀμφοτέρα ἐμάχοντο, καὶ ἐνίκων Ἀθηναῖοι. φεύγουσι δὲ τοῖσι Πέρσῃσι ἔποντο κόπτοντες, ἐς δ' ἐπὶ τὴν θάλασσαν ἀπικόμενοι πῦρ τε αἶτεον καὶ ἐπελαμβάνοντο τῶν νεῶν.

Καὶ τοῦτο μὲν ἐν τούτῳ τῷ πόνῳ ὁ πολέμαρχος Καλλιμαχος διαφθείρεται, ἀνὴρ γενόμενος ἀγαθός, ἀπὸ δ' ἔθανε τῶν στρατηγῶν Στησίλεως ὁ Θρασύλεω· τοῦτο δὲ Κυνέγειρος ὁ Εὐφορίωνος ἐνθαῦτα ἐπιλαβόμενος τῶν ἀφλάστων νεός, τὴν χεῖρα ἀποκοπεῖς πελέκει πίπτει, τοῦτο δὲ ἄλλοι Ἀθηναίων πολλοὶ τε καὶ οὐνομαστοί.

Ἐπτα μὲν δὴ τῶν νεῶν ἐπεκράτησαν τρόπῳ τοιούτῳ Ἀθηναῖοι· τῆσι δὲ λοιπῆσι οἱ βάρβαροι ἐξανακρουσάμενοι, καὶ ἀναλαβόντες ἐκ τῆς νήσου ἐν τῇ ἔλιπον τὰ ἐξ Ἐρετρίης ἀνδράποδα, περιέπλων Σούνιον, βουλόμενοι φθῆναι τοὺς Ἀθηναίους ἀπικόμενοι ἐς τὸ ἄστυ. αἰτία δὲ ἔσχε ἐν Ἀθηναίοισι ἐξ Ἀλκμαιωνιδέων μηχανῆς αὐτοὺς ταῦτα ἐπικροθῆναι· τούτους γὰρ συνθεμένους τοῖσι Πέρσῃσι ἀναδέξαι ἀσπίδα ἐοῦσι ἤδη ἐν τῆσι νησί.

Οὗτοι μὲν δὴ περιέπλων Σούνιον, Ἀθηναῖοι δὲ, ὡς ποδῶν εἶχον, τάχιστα ἐβοήθειον ἐς τὸ ἄστυ, καὶ ἔφθησαν τε ἀπικόμενοι πρὶν ἢ τοὺς βαρβάρους ἤκειν, καὶ ἐστρατοπεδεύσαντο ἀπιγμένοι ἐξ Ἡρακλείου τοῦ ἐν Μαραθῶνι ἐν ἄλλῳ Ἡρακλείῳ τῷ ἐν Κυνοσάργει. οἱ δὲ βάρβαροι τῆσι νησὶ ὑπεραιωρηθέντες Φαλήρου

(τούτο γὰρ ἦν ἐπίνειον τότε τῶν Ἀθηναίων) ὑπὲρ τούτου ἀνακαχεύσαντες τὰς νέας ἀπέπλων ὀπίσω ἐς τὴν Ἀσίην.

Ἐν ταύτῃ τῇ ἐν Μαραθῶνι μάχῃ ἀπέθανον τῶν βαρβάρων κατὰ ἑξακισχιλίους καὶ τετρακοσίους ἄνδρας, Ἀθηναίων δὲ ἑκατὸν ἑνενήκοντα καὶ δύο.

Λακεδαιμονίων δὲ ἦκον ἐς τὰς Ἀθήνας δισχιλίοι μετὰ τὴν πανσέληνον, ἔχοντες σπουδὴν πολλὴν καταλαβεῖν, οὕτω ὥστε τριταῖοι ἐκ Σπάρτης ἐγένοντο ἐν τῇ Ἀττικῇ. ὕστεροι δὲ ἀπικόμενοι τῆς συμβολῆς ἰμείροντο ὁμῶς θεήσασθαι τοὺς Μήδους· ἐλθόντες δὲ ἐς τὸν Μαραθῶνα ἐθεήσαντο. μετὰ δὲ αἰνέοντες Ἀθηναίους καὶ τὸ ἔργον αὐτέων ἀπαλλάσσοντο ὀπίσω.

Death of Miltiades. VI. 132—136.

Μετὰ δὲ τὸ ἐν Μαραθῶνι τῷμα γενόμενον Μιλτιάδης, καὶ πρότερον εὐδοκιμῶν παρ' Ἀθηναίοισι, τότε μᾶλλον αὐξήτο. αἰτήσας δὲ νέας ἑβδομήκοντα καὶ στρατιὴν τε καὶ χρήματα Ἀθηναίους, οὐ φράσας σφί ἐπ' ἦν ἐπιστρατεύεται χώραν, ἀλλὰ φὰς αὐτοὺς καταπλουτιεῖν ἦν οἱ ἔπωνται· ἐπὶ γὰρ χώραν τοιαύτην δὴ τινα ἄξειν ὅθεν χρυσὸν εὐπετέως ἄφθονον οἴσονται· λέγων τοιαῦτα αἶτεε τὰς νέας. Ἀθηναῖοι δὲ τούτοισι ἐπαρθέντες παρέδωσαν.

Παραλαβὼν δὲ ὁ Μιλτιάδης τὴν στρατιὴν ἔπλεε ἐπὶ Πάρον, πρόφασιν ἔχων ὡς οἱ Πάριοι ὑπήρξαν πρότεροι στρατευόμενοι τριήρεϊ ἐς Μαραθῶνα ἅμα τῷ Πέρσῃ. τοῦτο μὲν δὴ πρόσχημα λόγου ἦν, ἀτὰρ τινα καὶ ἔγκοτον εἶχε τοῖσι Παρίοισι διὰ Λυσαγόρεα τὸν Τισίω, ἔοντα γένος Πάριον, διαβαλόντα μιν πρὸς Ἰδάρνεα τὸν Πέρσῃν. ἀπικόμενος δὲ ἐς τὴν ἔπλεε ὁ Μιλτιάδης τῇ στρατιῇ ἐπολιόρκεε Παρίους κατειλημέ-

νοὺς ἐντὸς τείχεος, καὶ ἐσπέμπων κήρυκα αἴτεε ἑκατὸν τάλαντα, φὰς, ἦν μὴ οἱ δῶσι, οὐκ ἀπαναστήσειν τὴν στρατιὴν πρὶν ἢ ἐξέλῃ σφέας. οἱ δὲ Πάριοι ὄκως μὲν τι δώσουσι Μιλτιάδῃ ἀργυρίου οὐδὲ διενοεῦντο, οἱ δὲ ὄκως διαφυλάξουσι τὴν πόλιν, τοῦτο ἐμηχανῶντο, ἄλλα τε ἐπιφραζόμενοι, καὶ τῇ μάλιστα ἔσκε ἐκάστοτε ἐπίμαχον τοῦ τείχεος, τοῦτο ἅμα νυκτὶ ἐξήρητο διπλήσιον τοῦ ἀρχαίου.

Ἐς μὲν δὴ τοσοῦτο τοῦ λόγου οἱ πάντες Ἕλληνας λέγουσι, τὸ ἐνθεῦτεν δὲ αὐτοὶ Πάριοι γενέσθαι ὧδε λέγουσι, Μιλτιάδῃ ἀπορέοντι ἐλθεῖν ἐς λόγους αἰχμάλωτον γυναῖκα, εὐοῦσαν μὲν Παρίην γένος, οὐνομα δὲ οἱ εἶναι Τιμοῦν, εἶναι δὲ ὑποζάκορον τῶν χθονίων θεῶν. ταύτην ἐλθούσαν ἐς ὄψιν Μιλτιάδεω συμβουλευσαί οἱ, εἰ περὶ πολλοῦ ποιέεται Πάρον ἐλεῖν, τὰ ἂν αὐτῇ ὑποθῆται, ταῦτα ποιέειν. μετὰ δὲ τὴν μὲν ὑποθέσθαι, τὸν δὲ ἀπικόμενον ἐπὶ τὸν κολωνὸν τὸν πρὸ τῆς πόλιος ἕοντα τὸ ἔρκος θεσμοφόρου Δήμητρος ὑπερθορέειν, οὐ δυνάμενον τὰς θύρας ἀνοῖξαι, ὑπερθορόντα δὲ ἰέναι ἐπὶ τὸ μέγαρον ὅτιδῃ ποιήσοντα ἐντὸς, εἴτε κινήσοντά τι τῶν ἀκινήτων εἴτε ὀτιδῆποτε πρήξοντα· πρὸς τῆσι θύρῃσί τε γενέσθαι, καὶ πρόκατε φρίκης αὐτὸν ὑπελθούσης ὀπίσω τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἴεσθαι, καταθρώσκοντα δὲ τὴν αἵμασιγὴν τὸν μηρὸν σπασθῆναι· οἱ δὲ αὐτὸν τὸ γόνυ προσπταῖσαι λέγουσι.

Μιλτιάδης μὲν νυν φλαύρωσ ἔχων ἀπέπλεε ὀπίσω, οὔτε χρήματα Ἀθηναίοισι ἄγων οὔτε Πάρον προσκτησάμενος, ἀλλὰ πολιορκήσας τε ἕξ καὶ εἴκοσι ἡμέρας καὶ δηιώσας τὴν νῆσον. Πάριοι δὲ πυθόμενοι ὡς ἢ ὑποζάκορος τῶν θεῶν Τιμῶ Μιλτιάδῃ κατηγήσατο, βουλόμενοί μιν ἀντὶ τουτέων τιμωρήσασθαι θεοπρόπους πέμπουσι ἐς Δελφοὺς, ὡς σφέας ἡσυχίῃ τῆς πολιορκίης ἔσχε. ἔπειμπον δὲ ἐπειρησομένους εἰ καταχρήσονται

τὴν ὑποζάκορον τῶν θεῶν ὡς ἐξηγησαμένην τοῖσι ἔχθροῖσι τῆς πατρίδος ἄλωσιν καὶ τὰ ἐς ἔρσενα γόνον ἄρρητα ἱρὰ ἐκφήνασαν Μιλτιάδῃ. ἡ δὲ Πυθίη οὐκ ἔα, φάσα οὐ Τιμοῦν εἶναι τὴν αἰτίην τουτέων, ἀλλὰ δεῖν γὰρ Μιλτιάδεα τελευτᾶν μὴ εὖ, φανῆναί οἱ τῶν κακῶν κατηγορούμενα. Παρίοισι μὲν δὴ ταῦτα ἡ Πυθίη ἔχρησε.

Ἀθηναῖοι δὲ ἐκ Πάρου Μιλτιάδεα ἀπονοστήσαντα ἔσχον ἐν στόμασι, οἳ τε ἄλλοι καὶ μάλιστα Ξάνθιππος ὁ Ἀρίφρονος, ὃς θανάτου ὑπαγαγὼν ὑπὸ τὸν δῆμον Μιλτιάδεα ἐδίωκε τῆς Ἀθηναίων ἀπάτης εἶνεκεν. Μιλτιάδης δὲ αὐτὸς μὲν παρεὼν οὐκ ἀπελογέετο (ἦν γὰρ ἀδύνατος ὥστε σηπομένου τοῦ μηροῦ), προκειμένου δὲ αὐτοῦ ἐν κλίνῃ ὑπεραπελογέοντο οἱ φίλοι, τῆς μάχης τε τῆς ἐν Μαραθῶνι πολλὰ ἐπιμεμνημένοι, καὶ τὴν Ἀθήνων αἴρεσιν, ὡς ἔλων Ἀθηνῶν τε καὶ τισάμενος τοὺς Πελασγοὺς παρέδωκε Ἀθηναίοισι. προσγενομένου δὲ τοῦ δήμου αὐτῷ κατὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ θανάτου, ζημιώσαντος δὲ κατὰ τὴν ἀδικίην πεντήκοντα ταλάντοισι, Μιλτιάδης μὲν μετὰ ταῦτα σφακελίσαντός τε τοῦ μηροῦ καὶ σαπέντος τελευτᾶ, τὰ δὲ πεντήκοντα τάλαντα ἐξέτισε ὁ παῖς αὐτοῦ Κίμων.

Death of Darius. Accession of Xerxes. Deliberations of the Persian cabinet respecting an invasion of Greece. VII. 1—11.

Ἐπεὶ δὲ ἡ ἀγγελίη ἀπίκετο περὶ τῆς μάχης τῆς ἐν Μαραθῶνι γενομένης παρὰ βασιλέα Δαρεῖον τὸν Ὑστάσπεος καὶ πρὶν μεγάλως κεχαραγμένον τοῖσι Ἀθηναίοισι διὰ τὴν ἐς Σάρδεις ἐσβολὴν, καὶ δὴ καὶ τότε πολλῷ τε δεινότερα ἐποίεε καὶ μᾶλλον ὄρμητο στρατεύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα. καὶ αὐτίκα μὲν ἐπηγγέλλετο πέμπων ἀγγέλους κατὰ πόλιν ἐτοιμάζειν στρατιήν, πολλῷ

πλέω ἐπιτάσσων ἐκάστοισι ἢ πρότερον παρείχον, καὶ νέας τε καὶ ἵππους καὶ σίτον. τουτέων δὲ περιωγγελλομένων ἢ Ἀσίῃ ἐδονέετο ἐπὶ τρία ἔτεα, καταλεγομένων τε τῶν ἀρίστων ὡς ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα στρατευσομένων καὶ παρασκευαζομένων. τετάρτῳ δὲ ἔτει Αἰγύπτιοι ὑπὸ Καμβύσῳ δουλωθέντες ἀπέστησαν ἀπὸ Περσέων. ἐνθαῦτα δὴ καὶ μᾶλλον ὄρμητο καὶ ἐπ' ἀμφοτέρους στρατεύεσθαι.

Ἀποδέξας δὲ βασιλέα Πέρσησι Δαρείος Ξέρξεια ὄρμητο στρατεύεσθαι. ἀλλὰ γὰρ μετὰ ταῦτά τε καὶ Αἰγύπτου ἀπόστασιν τῷ ὑστέρῳ ἔτει παρασκευαζόμενον συνήνεκε αὐτὸν Δαρείον, βασιλεύσαντα τὰ πάντα ἔτεα ἕξ τε καὶ τριήκοντα, ἀποθανεῖν, οὐδέ οἱ ἐξεγενετο οὔτε τοὺς ἀπεστεῶτας Αἰγυπτίους οὔτε Ἀθηναίους τιμωρήσασθαι.

Ἀποθανόντος δὲ Δαρείου ἡ βασιλιῆ ἄνεχώρησε εἰς τὸν παῖδα τὸν ἐκείνου Ξέρξεια. ὁ τοίνυν Ξέρξης ἐπὶ μὲν τὴν Ἑλλάδα οὐδαμῶς πρόθυμος ἦν κατ' ἀρχὰς στρατεύεσθαι, ἐπὶ δὲ Αἰγυπτον ἐποιέετο τὴν στρατιῆς ἀγερσιν. παρεὼν δὲ καὶ δυνάμενος παρ' αὐτῷ μέγιστον Περσέων Μαρδόνιος ὁ Γωβρύεω, ὃς ἦν Ξέρξη μὲν ἀνεψιὸς Δαρείου δὲ ἀδελφεῆς παῖς, τοιούτου λόγου εἶχετο, λέγων “ δέσποτα, οὐκ οἰκός ἐστι Ἀθηναίους ἐργασάμενους πολλὰ ἤδη κακὰ Πέρσας μὴ οὐ δοῦναι δίκας τῶν ἐποίησαν. ἀλλὰ τὸ μὲν νῦν ταῦτα πρήσσοις τά περ ἐν χερσὶ ἔχεις· ἡμερώσας δὲ Αἰγυπτον τὴν ἐξυβρίσασαν στρατηλάτεις ἐπὶ τὰς Ἀθήνας, ἵνα λόγος τέ σε ἔχη πρὸς ἀνθρώπων ἀγαθός, καὶ τις ὑστερον φυλάσσηται ἐπὶ γῆν τὴν σὴν στρατεύεσθαι.” οὗτος μὲν οἱ ὁ λόγος ἦν τιμωρός, τούτου δὲ τοῦ λόγου παρενθήκην ποιέσκετο τήνδε, ὡς ἡ Εὐρώπη περικαλλῆς χώρα, καὶ δένδρεα παντοῖα φέρει τὰ ἡμερα, ἀρετὴν τε ἄκρη, βασιλείῃ τε μούνη θνητῶν ἀξίη ἐκτῆσθαι.

τὴν ὑποζάκορον τῶν θεῶν ὡς ἐξηγησαμένην τοῖσι ἐχθροῖσι τῆς πατρίδος ἄλωσιν καὶ τὰ ἐς ἔρσενα γόνον ἄρρητα ἱρὰ ἐκφήνασαν Μιλτιάδῃ. ἡ δὲ Πυθίη οὐκ ἔα, φᾶσα οὐ Τιμοῦν εἶναι τὴν αἰτίην τούτων, ἀλλὰ δεῖν γὰρ Μιλτιάδεα τελευτᾶν μὴ εὖ, φανῆναί οἱ τῶν κακῶν κατηγομένα. Παρίοισι μὲν δὴ ταῦτα ἡ Πυθίη ἔχρησε.

Ἄθηναῖοι δὲ ἐκ Πάρου Μιλτιάδεα ἀπονοστήσαντα ἔσχον ἐν στόμασι, οἳ τε ἄλλοι καὶ μάλιστα Ξάνθιππος ὁ Ἀρίφρονος, δς θανάτου ὑπαγαγὼν ὑπὸ τὸν δῆμον Μιλτιάδεα ἐδῶκε τῆς Ἀθηναίων ἀπάτης εἶνεκεν. Μιλτιάδης δὲ αὐτὸς μὲν παρεὼν οὐκ ἀπελογέετο (ἦν γὰρ ἀδύνατος ὥστε σηπομένου τοῦ μηροῦ), προκειμένου δὲ αὐτοῦ ἐν κλινῇ ὑπεραπελογέοντο οἱ φίλοι, τῆς μάχης τε τῆς ἐν Μαραθῶνι πολλὰ ἐπιμενημένοι, καὶ τὴν Λήμνου αἴρεσιν, ὡς ἔλὼν Λήμνόν τε καὶ τισάμενος τοὺς Πελασγοὺς παρέδωκε Ἀθηναίοισι. προσγενομένου δὲ τοῦ δήμου αὐτῷ κατὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ θανάτου, ζημιώσαντος δὲ κατὰ τὴν ἀδικίην πεντήκοντα τάλαντοισι, Μιλτιάδης μὲν μετὰ ταῦτα σφακελίσαντός τε τοῦ μηροῦ καὶ σαπέντος τελευτᾶ, τὰ δὲ πεντήκοντα τάλαντα ἐξέτισε ὁ παῖς αὐτοῦ Κίμων.

Death of Darius. Accession of Xerxes. Deliberations of the Persian cabinet respecting an invasion of Greece. VII. 1—11.

Ἐπεὶ δὲ ἡ ἀγγελίη ἀπίκετο περὶ τῆς μάχης τῆς ἐν Μαραθῶνι γενομένης παρὰ βασιλέα Δαρεῖον τὸν Ὑστάσπεος καὶ πρὶν μεγάλως κεχαραγμένον τοῖσι Ἀθηναίοισι διὰ τὴν ἐς Σάρδις ἐσβολὴν, καὶ δὴ καὶ τότε πολλῶ τε δεινότερα ἐποίεε καὶ μᾶλλον ὄρμητο στρατεύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα. καὶ αὐτίκα μὲν ἐπηγγέλλετο πέμπων ἀγγέλους κατὰ πόλιν ἐτοιμάζειν στρατιὴν, πολλῶ

εκατέρωθεν εἰσι δυσχειρωτότατοι, τὴν τὸν τρόπον τοῖνον οὐ χρηστῶ Ἕλληνας λασαντος μέχρι Μακεδονίης οὐκ ὥστε μάχεσθαι. σοὶ δὲ δὴ ντιώσεσθαι πόλεμον προσφέ- ἐκ τῆς Ἀσίης καὶ νέας τὰς οὐκ ἐς τοῦτο θράσεος εἰ δὲ ἄρα ἐγὼ τε ψευ- λέντες ἀβουλίῃ ἔλθοιεν ἄνθρώπων ἀριστοι- οητον αὐτόματον θρώποισι φιλέει ἐπιλεήνας τὴν

μα Ἀρισταγόρη τῶν ἀπικόμενοι ἐνέπηρσαν τά τε α. δὲ ἡμέας οἱ ἔρξαν ἐς τὴν σφετ. Δαίτις τε καὶ Ἀρταφέρνης ἐστρατήγου. οὐ τολμών- ἐννη, Ἀρ- κου πάντες. τουτέων μέντοι εἵνεκα ἀνάρτη- δὴ καὶ τοὺς στρατεύεσθαι, ἀγαθὰ δὲ ἐν αὐτοῖσι τοσαύτα οἰσέων ρίσκω λογιζόμενος· εἰ τούτους τε καὶ τοὺς οἰσέων πλησιοχώρους καταστρεψόμεθα, οἱ Πέλοπος τοῦ Φρ. γὸς νέμονται χώρην, γῆν τὴν Περσίδα ἀποδέξομεν τῶ Διὸς αἰθέρι ὁμουρέουσαν. οὐ γὰρ δὴ χώρην γε οὐδεμίαν κατόψεται ὁ ἥλιος ὁμουρέουσαν τῇ ἡμετέρῃ, ἀλλὰ σφεας πάσας ἐγὼ ἅμα ὑμῖν μίαν χώρην θήσω, διὰ πάσης διεξελθὼν τῆς Εὐρώπης. πυνθάνομαι γὰρ ὧδε ἔχειν, οὔτε τινὰ πόλιν ἀνδρῶν οὐδεμίαν οὔτε ἔθνος οὐδὲν ἀνθρώπων ὑπολείπεσθαι, τὸ ἡμῖν οἶον τε ἔσται ἔλθειν ἐς μάχην, τουτέων τῶν κατέλεξα ὑπεξαιρη- μένων. οὕτω οἱ τε ἡμῖν αἴτιοι ἔξουσι δούλιον ζυγὸν οἱ τε ἀναίτιοι. ὑμεῖς δ' ἂν μοι τάδε ποιέοντες χαρίζοισθε. ἐπεὰν ὑμῖν σημήνω τὸν χρόνον ἐς τὸν ἦκειν δεῖ, προ- θύμως πάντα τινὰ ὑμέων χρήσει παρείναι· ὅς ἂν δὲ ἔχων ἦκη παρεσκευασμένον στρατὸν κάλλιστα, δώσω οἱ δῶρα τὰ τιμιώτατα νομίζεται εἶναι ἐν ἡμετέρου.

Ταῦτα δὲ ἔλεγε οἷα νεωτέρων ἔργων ἐπιθυμητῆς ἐὼν καὶ θέλών αὐτὸς τῆς Ἑλλάδος ὑπαρχος εἶναι. χρόνῳ δὲ κατεργάσατό τε καὶ ἀνέπεισε Ξέρξεα ὥστε ποιέειν ταῦτα.

Ὡς δὲ ἀνεγνώσθη Ξέρξης στρατεύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, ἐνθαῦτα δευτέρῳ μὲν ἔτει μετὰ τὸν θάνατον τὸν Δαρείου πρῶτα στρατητὴν ποιέεται ἐπὶ τοὺς ἀπεστεῶτας. τούτους μὲν νῦν καταστρεψάμενος, καὶ Αἴγυπτον πᾶσαν πολλὸν δουλοτέρην ποιήσας ἢ ἐπὶ Δαρείου ἦν, ἐπιτρέπει Ἀχαιμένει ἀδελφεῷ μὲν ἑωυτοῦ Δαρείου δὲ παιδί. Ἀχαιμένεα μὲν νῦν ἐπιτροπεύοντα Αἰγύπτου χρόνῳ μετέπειτα ἐφόνευσε Ἰνάρωσ ὁ Ψαμμιτίχου ἀνὴρ Δίβυς.

Ξέρξης δὲ μετ' Αἰγύπτου ἀλωσιν ὡς ἔμελλε ἐς χεῖρας ἄξεσθαι τὸ στράτευμα τὸ ἐπὶ τὰς Ἀθήνας, σὺλλογον ἐπίκλητον Περσέων τῶν ἀρίστων ἐποίεετο, ἵνα γνώμας τε πύθηται σφέων καὶ αὐτὸς ἐν πᾶσι εἶπη τὰ θέλει. ὡς δὲ συνελέχθησαν, ἔλεξε Ξέρξης τάδε. “ ἄνδρες Πέρσαι, οὐτ' αὐτὸς κατηγοήσομαι νόμον τόνδε ἐν ὑμῖν τιθεὶς, παραδεξάμενός τε αὐτῷ χρήσομαι. ὡς γὰρ ἐγὼ πυνθάνομαι τῶν πρεσβυτέρων, οὐδαμὰ κω ἡτρεμήσαμεν, ἐπεὶτε παρελάβομεν τὴν ἡγεμονίην τήνδε παρὰ Μήδων, Κύρου κατελόντος Ἀστυάγεα· ἀλλὰ θεὸς τε οὕτω ἄγει, καὶ αὐτοῖσι ἡμῖν πολλὰ ἐπέπουσι συμφέρεται ἐπὶ τὸ ἄμεινον. τὰ μὲν νῦν Κύρός τε καὶ Καμβύσης πατὴρ τε ὁ ἐμὸς Δαρείος κατεργάσαντο καὶ προσεκτήσαντο ἔθνεα, ἐπισταμένοισι εὐ οὐκ ἂν τις λέγοι. ἐγὼ δὲ ἐπεὶτε παρέλαβον τὸν θρόνον, τοῦτο ἐφρόντιζον ὅπως μὴ λείψομαι τῶν πρότερον γενομένων ἐν τιμῇ τῆδε μηδὲ ἐλάσσω προσκτήσομαι δύναμιν Πέρσησι· φροντίζων δὲ εὐρίσκω ἅμα μὲν κῦδος ἡμῖν προσγιγόμενον χάωρην τε, τῆς νῦν ἐκτῆμεθα, οὐκ ἐλάσσονα οὐδὲ φλαυροτέρην, παμφορωτέρην δὲ, ἅμα δὲ τιμωρίην

τε καὶ τίσιν γινομένην. διὸ ὑμέας νῦν ἐγὼ συνέλεξα, ἵνα τὸ νοεὴ πρήσσειν ὑπερβέωμαι ὑμῖν. μέλλω, ζεύξας τὸν Ἑλλήσποντον, ἔλᾶν στρατὸν διὰ τῆς Εὐρώπης ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, ἵνα Ἀθηναίους τιμωρήσωμαι, ὅσα δὴ πεποιήκασι Πέρσας τε καὶ πατέρα τὸν ἐμόν. ὠρᾶτε μὲν νυν καὶ Δαρεῖον ἰθύοντα στρατεύεσθαι ἐπὶ τοὺς ἄνδρας τούτους. ἀλλ' ὁ μὲν τετελεύτηκε, καὶ οὐκ ἐξεγένετό οἱ τιμωρήσασθαι· ἐγὼ δὲ ὑπὲρ τε ἐκείνου καὶ τῶν ἄλλων Περσέων οὐ πρότερον παύσομαι πρὶν ἢ ἔλω τε καὶ πυρώσω τὰς Ἀθήνας, οἳ γε ἐμὲ καὶ πατέρα τὸν ἐμόν ὑπῆρξαν ἄδικα ποιεῦντες. πρῶτα μὲν ἐς Σάρδις ἐλθόντες ἅμα Ἀρισταγόρῃ τῷ Μιλησίῳ, δούλῳ δὲ ἡμετέρῳ, ἀπικόμενοι ἐνέπρῃσαν τά τε ἄλσεα καὶ τὰ ἱρά· δευτέρα δὲ ἡμέας οἶα ἔρξαν ἐς τὴν σφετέρην ἀποβάντας, ὅτε Δαίτις τε καὶ Ἀρταφέρνης ἐστρατήγεον, τὰ ἐπίστασθέκου πάντες. τούτων μέντοι εἵνεκα ἀνάρτημαι ἐπ' αὐτοὺς στρατεύεσθαι, ἀγαθὰ δὲ ἐν αὐτοῖσι τοσάδε ἀνευρίσκω λογιζόμενος· εἰ τούτους τε καὶ τοὺς τούτοισι πλησιοχώρους καταστρεψόμεθα, οἱ Πέλοπος τοῦ Φρυγῶς νέμονται χώραν, γῆν τὴν Περσίδα ἀποδέξομεν τῷ Διὸς αἰθέρι ὀμουρέουσαν. οὐ γὰρ δὴ χώραν γε οὐδεμίαν κατόψεται ὁ ἥλιος ὀμουρέουσαν τῇ ἡμετέρῃ, ἀλλὰ σφεας πάσας ἐγὼ ἅμα ὑμῖν μίαν χώραν θήσω, διὰ πάσης διεξελθὼν τῆς Εὐρώπης. πυνθάνομαι γὰρ ὧδε ἔχειν, οὔτε τινὰ πόλιν ἀνδρῶν οὐδεμίαν οὔτε ἔθνος οὐδὲν ἀνθρώπων ὑπολείπεσθαι, τὸ ἡμῖν οἷόν τε ἔσται ἐλθεῖν ἐς μάχην, τούτων τῶν κατέλεξα ὑπεξαιρημένων. οὕτω οἳ τε ἡμῖν αἴτιοι ἔξουσι δούλιον ζυγὸν οἳ τε ἀνάτιοι. ὑμεῖς δ' ἂν μοι τάδε ποιέοντες χαρίζοισθε. ἔπειτ' ὑμῖν σημήνω τὸν χρόνον ἐς τὸν ἥκειν δεῖ, προθύμως πάντα τινὰ ὑμέων χρήσει παρεῖναι· ὅς ἂν δὲ ἔχων ἤκη παρεσκευασμένον στρατὸν κάλλιστα, δώσω οἱ δῶρα τὰ τιμιώτατα νομίζεται εἶναι ἐν ἡμετέρου.

ποιητέα μὲν γυν ταῦτά ἐστι οὕτω· ἵνα δὲ μὴ ἰδιοβουλεύειν ὑμῖν δοκέω, τίθημι τὸ πρήγμα ἐς μέσον, γνώμην κελεύων ὑμέων τὸν βουλόμενον ἀποφαίνεσθαι.” ταῦτα εἶπας ἐπαύετο.

Μετ’ αὐτὸν δὲ Μαρδόνιος ἔλεγε· “ὦ δέσποτα, οὐ μόνον εἰς τῶν γενομένων Περσέων ἄριστος ἀλλὰ καὶ τῶν ἐσομένων, ὃς τά τε ἄλλα λέγων ἐπῖκειο ἄριστα καὶ ἀληθέστατα, καὶ Ἴωνας τοὺς ἐν τῇ Εὐρώπῃ κατοικημένους οὐκ ἔασεις καταγελάσαι ἡμῖν ἔοντας ἀναξίους. καὶ γὰρ δεινὸν ἂν εἴη πρήγμα, εἰ Σάκας μὲν καὶ Ἰνδοὺς καὶ Αἰθιοπᾶς τε καὶ Ἀσσυρίους, ἀλλὰ τε ἔθνεα πολλὰ καὶ μεγάλα ἀδικήσαντα Πέρσας οὐδὲν, ἀλλὰ δύναμιν προσκτᾶσθαι βουλόμενοι, καταστρεψάμενοι δούλους ἔχομεν, Ἕλληνας δὲ ὑπάρξαντας ἀδικίης οὐ τιμωρησόμεθα. τί δεισαντες; κοῖνῃ πλήθεος συστροφῆν; κοῖνῃ δὲ χρημάτων δύναμιν; τῶν ἐπιστάμεθα μὲν τὴν μάχην, ἐπιστάμεθα δὲ τὴν δύναμιν ἐοῦσαν ἀσθενείᾳ· ἔχομεν δὲ αὐτέων παῖδας καταστρεψάμενοι, τούτους οἱ ἐν τῇ ἡμετέρῃ κατοικημένοι Ἴωνές τε καὶ Αἰολέες καὶ Δωριέες καλέονται. ἐπειρήθην δὲ καὶ αὐτὸς ἤδη ἐπελαύνων ἐπὶ τοὺς ἄνδρας τούτους ὑπὸ πατρὸς τοῦ σοῦ κελευσθεῖς, καὶ μοι μέχρι Μακεδονίης ἐλάσαντι καὶ ὀλίγον ἀπολιπόντι ἐς αὐτὰς Ἀθήνας ἀπικέσθαι οὐδεὶς ἀντιώθη ἐς μάχην. καίτοι γε ἐώθασι Ἕλληνες, ὡς πυνθάνομαι, ἀβουλότατα πολέμους ἴστασθαι ὑπὸ τε ἀγνωμοσύνης καὶ σκαιότητος. ἐπεὰν γὰρ ἀλλήλοισι πόλεμον προεῖπωσι, ἔξευρόντες τὸ κάλλιστον χωρίον καὶ λειότατον, ἐς τοῦτο κατιόντες μάχονται, ὥστε σὺν κακῷ μέγαλφ οἱ νικῶντες ἀπαλλάσσονται· περὶ δὲ τῶν ἐσσωμένων οὐδὲ λέγω ἀρχὴν, ἐξώλεες γὰρ δὴ γίνονται. τοὺς χρῆν, ἔοντας ὁμογλώσσους, κήρυξί τε διαχρεωμένους καὶ ἀγγέλοισι καταλαμβάνειν τὰς διαφορὰς καὶ παντὶ μᾶλλον ἢ μάχησι· εἰ δὲ πάντως ἔδεε πολεμείην πρὸς ἀλλήλους,

ἐξευρίσκειν χρῆν τῇ ἑκάτεροι εἰσι δυσχειρωτότατοι, καὶ ταύτῃ πειρᾶν. τρόπῳ τοίνυν οὐ χρηστῷ Ἕλληνας διαχρεώμενοι, ἐμέο ἐλάσαντος μέχρι Μακεδονίης οὐκ ἦλθον ἐς τούτου λόγον ὥστε μάχεσθαι. σοὶ δὲ δὴ μέλλει τις, ὦ βασιλεῦ, ἀντιώσεσθαι πόλεμον προσφέρων, ἄγοντι καὶ πλῆθος τὸ ἐκ τῆς Ἀσίας καὶ νέας τὰς ἀπάσας; ὡς μὲν ἐγὼ δοκέω, οὐκ ἐς τοῦτο θράσεος ἀνήκει τὰ Ἑλλήνων πρήγματα· εἰ δὲ ἄρα ἐγὼ τε ψευσθειῖν γνώμη καὶ ἐκεῖνοι ἐπαρθέντες ἀβουλίῃ ἔλθοιεν ἡμῖν ἐς μάχην, μάθοιεν ἂν ὡς εἰμεν ἀνθρώπων ἄριστοι τὰ πολέμια. ἔστω δ' ὦν μηδὲν ἀπειρήτον· αὐτόματον γὰρ οὐδὲν, ἀλλ' ἀπὸ πείρης πάντα ἀνθρώποισι φιλέει γίνεσθαι." Μαρδόνιος μὲν τοσαῦτα ἐπιλεήνας τὴν Ξέρξῳ γνώμην ἐπέπαυτο.

Σιωπώντων δὲ τῶν ἄλλων Περσέων καὶ οὐ τολμώντων γνώμην ἀποδείκνυσθαι ἀντίην τῇ προκειμένῃ, Ἄρτάβανος ὁ Ἰστάσπεος πατρὸς ἐὼν Ξέρξῃ, τῷ δὴ καὶ πίσυνος ἐὼν ἔλεγε τάδε· ὦ βασιλεῦ, μὴ λεχθεισέων μὲν γνωμέων ἀντιέων ἀλλήλησι οὐκ ἔστι τὴν ἀμείνω αἰρεόμενον ἐλέσθαι, ἀλλὰ δεῖ τῇ εἰρημένῃ χρῆσθαι, λεχθεισέων δὲ ἔστι, ὥσπερ τὸν χρυσὸν τὸν ἀκήρατον αὐτὸν μὲν ἐπ' ἐωυτοῦ οὐ διαγινώσκομεν, ἐπεὰν δὲ παρατρέψωμεν ἄλλῃ χρυσῷ, διαγινώσκομεν τὸν ἀμείνω. ἐγὼ δὲ καὶ πατρὶ τῷ σῷ, ἀδελφεῷ δὲ ἐμῷ, Δαρείῳ ἠγόρευον μὴ στρατεύεσθαι ἐπὶ Σκύθας, ἄνδρας οὐδαμῶθι γῆς ἄστου νέμοντας· ὁ δὲ ἐλπίζων Σκύθας τοὺς νομάδας καταστρέφεσθαι ἐμοὶ τε οὐκ ἐπέιθετο, στρατεύσάμενός τε πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς τῆς στρατιῆς ἀποβαλὼν ἀπήλθε. σὺ δὲ, ὦ βασιλεῦ, μέλλεις ἐπ' ἄνδρας στρατεύεσθαι πολλὸν ἀμείνονας ἢ Σκύθας, οἱ κατὰ θάλασσαν τε ἄριστοι καὶ κατὰ γῆν λέγονται εἶναι. τὸ δὲ αὐτοῖσι ἔνεστι δεινὸν, ἐμέ σοι δίκαιόν ἐστι φράζειν. ζεύξας φῆς τὸν Ἑλλησποντον ἐλᾶν στρατὸν διὰ τῆς

Εὐρώπης ἐς τὴν Ἑλλάδα. καὶ δὴ συνήνεκε ἦτοι κατὰ γῆν ἢ κατὰ θάλασσαν ἐσωσθῆναι, ἢ καὶ κατ' ἀμφοτέρας· οἱ γὰρ ἄνδρες λέγονται εἶναι ἄλκιμοι, πάρεστι δὲ καὶ σταθμώσασθαι, εἰ στρατιὴν γε τοσαύτην σὺν Δάτι καὶ Ἄρταφέρνει ἐλθοῦσαν ἐς τὴν Ἀττικὴν χώραν μούνοι Ἀθηναῖοι διέφθειραν. οὐκ ὦν ἀμφοτέρῃ σφι ἐχώρησε ἀλλ' ἦν τῆσι νηυσὶ ἐμβάλωσι καὶ νικήσαντες ναυμαχίῃ πλέωσι ἐς τὸν Ἑλλήσποντον καὶ ἔπειτα λύσωσι τὴν γέφυραν, τοῦτο δὴ, βασιλεῦ, γίνεται δεινόν. ἐγὼ δὲ οὐδεμὴ σοφίῃ οἰκητῆ αὐτὸς ταῦτα συμβάλλομαι, ἀλλ' οἶόν κοτε ἡμέας ὄλιγου ἐδέησε καταλαβεῖν πάθος, ὅτε πατῆρ ὁ σὸς ζεύξας Βόσπορον τὸν Θρηήκιον, γεφυρώσας δὲ ποταμὸν Ἴστρον διέβη ἐπὶ Σκύθας. τότε παντοῖοι ἐγένοντο Σκύθαι δεόμενοι Ἰώνων λύσαι τὸν πόρον, τοῖσι ἐπιτέτραπτο ἡ φυλακὴ τῶν γεφυρέων τοῦ Ἴστρον. καὶ τότε γε Ἰστιάιος ὁ Μιλήτου τύραννος εἰ ἐπέσπετο τῶν ἄλλων τυράνων τῇ γνώμῃ μηδὲ ἀντιώθη, διέργαστο ἂν τὰ Περσέων πρήγματα. καίτοι καὶ λόγῳ ἀκούσαι δεινόν, ἐπ' ἀνδρὶ γε ἐνὶ πάντα τὰ βασιλείος πρήγματα γεγενῆσθαι. σὺ ὦν μὴ βούλευ ἐς κίνδυνον μηδένα τοιοῦτον ἀπικέσθαι μηδεμιῆς ἀνάγκης εὐούσης, ἀλλ' ἐμοὶ πείθει. νῦν μὲν τὸν σύλλογον τόνδε διάλυσον· αὐτὶς δὲ, ὅταν τοι δοκῆ, προσκεψάμενος ἐπὶ σεωυτοῦ προαγόρευε τά τοι δοκῆε εἶναι ἄριστα. τὸ γὰρ εὖ βουλευέσθαι κέρδος μέγιστον εὐρίσκω ἐόν· εἰ γὰρ καὶ ἐναντιωθῆναι τι θέλει, βεβούλευται μὲν οὐδὲν ἔσσον εὖ, ἔσσωται δὲ ὑπὸ τῆς τύχης τὸ βούλευμα· ὁ δὲ βουλευσάμενος αἰσχροῦς, εἴ οἱ ἡ τύχη ἐπίσποιτο, εὐρημα εὕρηκε, ἔσσον τε οὐδὲν οἱ κακῶς βεβούλευται. ὄρῃς τὰ ὑπερέχοντα ζῶα ὡς κερανοὶ ὁ θεὸς οὐδὲ εἶ̄ φαντάζεσθαι, τὰ δὲ σμικρὰ οὐδὲν μιν κνίξει· ὄρῃς δὲ ὡς ἐς οἰκήματα τὰ μέγιστα αἰεὶ καὶ δένδρεα τὰ τοιαῦτ' ἀποσκήπτει τὰ βέλεα· φιλεῖ γὰρ ὁ θεὸς τὰ ὑπερέχοντα πάντα

κολούειν. οὕτω δὴ καὶ στρατὸς πολλὸς ὑπ' ὀλίγου διαφθείρεται κατὰ τοιόνδε· ἐπεὶ σφι ὁ θεὸς φθονήσας φόβον ἐμβάλλῃ ἢ βροντὴν, δι' ὧν ἐφθάρησαν ἀναξίως ἑωυτῶν. οὐ γὰρ ἐὰ φρονέειν μέγα ὁ θεὸς ἄλλον ἢ ἑωυτόν. ἐπειχθῆναι μὲν νυν πᾶν πρήγμα τίκει σφάλματα, ἐκ τῶν ζημίαι μεγάλαι φιλέουσι γίνεσθαι· ἐν δὲ τῷ ἐπισχεῖν ἔνεστι ἀγαθὰ, εἰ μὴ παραυτίκα δοκέοντα εἶναι, ἀλλ' ἀνὰ χρόνον ἐξεύροι τις ἄν. σοὶ μὲν δὴ ταῦτα, ὦ βασιλεῦ, συμβουλεύω· σὺ δὲ, ὦ παῖ Γωβρύεω Μαρδόνιε, παῦσαι λέγων λόγους ματαιίους περὶ Ἑλλήνων οὐκ ἔόντων ἀξίων φλαύρως ἀκούειν. Ἑλληνας γὰρ διαβάλλων ἐπαίρεις αὐτὸν βασιλέα στρατεύεσθαι· αὐτοῦ δὲ τούτου εἵνεκα δοκέεις μοι πᾶσαν προθυμίην ἐκτείνειν. μὴ νυν οὕτω γένηται. διαβολὴ γάρ ἐστι δεινότατον· ἐν τῇ δύο μὲν εἰσι οἱ ἀδικέοντες, εἰς δὲ ὁ ἀδικέομενος. ὁ μὲν γὰρ διαβάλλων ἀδικεῖ οὐ παρόντος κατηγορέων, ὁ δὲ ἀδικεῖ ἀναπειθόμενος πρὶν ἢ ἀτρεκέως ἐκμάθῃ· ὁ δὲ δὴ ἀπεὼν τοῦ λόγου τάδε ἐν αὐτοῖσι ἀδικεῖται, διαβληθεὶς τε ὑπὸ τοῦ ἑτέρου καὶ νομισθεὶς πρὸς τοῦ ἑτέρου κακὸς εἶναι. ἀλλ' εἰ δὴ δεῖ γε πάντως ἐπὶ τοὺς ἄνδρας τούτους στρατεύεσθαι, φέρε, βασιλεὺς μὲν αὐτὸς ἐν ἡθεσι τοῖσι Περσέων μενέτω, ἡμέων δὲ ἀμφοτέρων παραβαλλομένων τὰ τέκνα, στρατηλάτῃ αὐτὸς σὺ ἐπιλεξάμενός τε ἄνδρας τοὺς ἐθέλεις καὶ λαβῶν στρατιῆν ὁκόσῃν τινὰ βούλει. καὶ ἦν μὲν τῇ σὺ λέγεις ἀναβαλῆν βασιλεῖ τὰ πρήγματα, κτεινέσθων οἱ ἐμοὶ παῖδες, πρὸς δὲ αὐτοῖσι καὶ ἐγώ· ἦν δὲ τῇ ἐγὼ προλέγω, οἱ σοὶ ταῦτα πασχόντων, σὺν δὲ σφι καὶ σὺ, ἦν ἀπονοστήσης. εἰ δὲ ταῦτα μὲν ὑποδύνειν οὐκ ἐθέλησεις, σὺ δὲ πάντως στράτευμα ἀνάξεις ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, ἀκούσεσθαι τινὰ φημι τῶν αὐτοῦ τῆδε ὑπολειπομένων Μαρδόνιον, μέγα τι κακὸν ἐξεργασμένον Πέρσας, ὑπὸ κυνῶν τε καὶ ὀρνίθων διαφορεῦμενον ἢ κου ἐν γῆ

τῇ Ἀθηναίων ἢ σέ γε ἐν τῇ Λακεδαιμονίων, εἰ μὴ ἄρα καὶ πρότερον κατ' ὄδον, γνόντα ἐπ' οἴους ἀνδρας ἀναγινώσκεις στρατεύεσθαι βασιλέα." Ἀρτάβανος μὲν ταῦτα ἔλεξε.

Ξέρξης δὲ θυμωθεὶς ἀμείβεται τοισίδε. "Ἀρτάβανε, πατὴρ εἰς τοῦ ἐμοῦ ἀδελφεός· τοῦτό σε ῥύσεται μηδένα ἄξιον μισθὸν λαβεῖν ἐπέων ματαίων. καὶ τοι ταύτην τὴν ἀτιμίην προστίθημι ἐόντι κακῷ τε καὶ ἀθύμῳ, μήτε συστρατεύεσθαι ἔμοιγε ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα αὐτοῦ τε μένειν ἅμα τῆσι γυναιξί· ἐγὼ δὲ καὶ ἄνυσέο, ὅσα περ εἶπα, ἐπιτελέα ποιήσω. μὴ γὰρ εἶην ἐκ Δαρείου τοῦ Ὑστάσπεος τοῦ Ἀρσάμεος τοῦ Ἀριαράμνεω τοῦ Τεῖσπεος τοῦ Κύρου τοῦ Καμβύσεω τοῦ Τεῖσπεος τοῦ Ἀχαιμένεος γεγονὸς, μὴ τιμωρησάμενος Ἀθηναίους, εὖ ἐπιστάμενος ὅτι εἰ ἡμεῖς ἡσυχίην ἄξομεν, ἀλλ' οὐκ ἐκείνοι, ἀλλὰ καὶ μάλα στρατεύσονται ἐπὶ τὴν ἡμετέραν, εἰ χρή σταθμώσασθαι τοῖσι ὑπαργμένοισι ἐξ ἐκείνων, οἱ Σάρδις τε ἐνέπρησαν καὶ ἤλασαν ἐς τὴν Ἀσίην. οὐκ ὦν ἐξαναχωρέειν οὐδετέροισι δυνατός ἔχει, ἀλλὰ ποιέειν ἢ παθέειν προκέεται ἀγῶν, ἵνα ἢ τάδε πάντα ὑπ' Ἑλλησι ἢ ἐκεῖνα πάντα ὑπὸ Πέρσησι γένηται· τὸ γὰρ μέσον οὐδὲν τῆς ἔχθρης ἐστί. καλὸν ὦν προπεπονητότας ἡμέας τιμωρέειν ἤδη γίνεταί, ἵνα καὶ τὸ δεινὸν τὸ πείσομαι τοῦτο μάθω, ἐλάσας ἐπ' ἀνδρας τούτους, τοὺς γε καὶ Πέλοψ ὁ Φρύξ, ἐὼν πατέρων τῶν ἐμῶν δοῦλος, κατεστρέψατο οὕτω ὡς καὶ ἐς τὸδε αὐτοὶ τε ὠνθρωποὶ καὶ ἡ γῆ αὐτέων ἐπάνωμοι τοῦ καταστρεψαμένου καλέονται." ταῦτα μὲν ἐπὶ τοσοῦτο ἐλέγετο.

Preparations for the march. Canal cut through Mount Athos. VII. 20—24.

Ἄπο Αἰγύπτου ἀλώσιος ἐπὶ μὲν τέσσερα ἔτα πλήρεια παραρτέετο στρατιήν τε καὶ τὰ πρόσφορα τῇ στρατιῇ, πέμπτη δὲ ἔτει ἀνομένῳ ἐστρατηλάτῃ χειρὶ μεγάλῃ πλήθεος. στόλων γὰρ τῶν ἡμεῖς ἴδμεν πολλῶ δὴ μέγιστος οὗτος ἐγένετο, ὥστε μήτε τὸν Δαρείου τὸν ἐπὶ Σκύθας παρὰ τοῦτον μηδὲν φαίνεσθαι, μήτε τὸν Σκυθικὸν, ὅτε Σκύθαι Κιμμερίους διώκοντες εἰς τὴν Μηδικὴν χώραν ἐμβαλόντες, σχεδὸν πάντα τὰ ἄνω τῆς Ἀσίας καταστρεφάμενοι ἐνέμοντο, τῶν εἵνεκεν ὕστερον Δαρείος ἐτιμωρέετο, μήτε κατὰ τὰ λεγόμενα τὸν Ἀτρείδων εἰς Ἴλιον, μήτε τὸν Μυσῶν τε καὶ Τευκρῶν, τὸν πρὸ τῶν Τρωϊκῶν γενόμενον, οἱ διαβάντες εἰς τὴν Εὐρώπην κατὰ Βόσπορον τοὺς τε Θρήικας κατεστρέψαντο πάντας καὶ ἐπὶ τὸν Ἴόνιον πόντον κατέβησαν, μέχρι τε Πηνειοῦ ποταμοῦ τὸ πρὸς μεσαμβρίας ἔλασαν.

Αὗται αἱ πᾶσαι οὐδ' ἕτεραι πρὸς ταύτησι γενόμεναι στρατηλασῖαι μίης τῆσδε οὐκ ἄξιαί. τί γὰρ οὐκ ἤγαγε ἐκ τῆς Ἀσίας ἔθνος ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα Ξέρξης; κοῖον δὲ πινόμενόν μιν ὕδωρ οὐκ ἐπέλιπε, πλὴν τῶν μεγάλων ποταμῶν; οἱ μὲν γὰρ νέας παρείχοντο, οἱ δὲ εἰς πεζὸν ἐτετάχατο, τοῖσι δὲ ἵππος προσετέτακτο, τοῖσι δὲ ἵππαγωγὰ πλοῖα, ἅμα στρατευομένοισι, τοῖσι δὲ εἰς τὰς γεφύρας μακρὰς νέας παρέχειν, τοῖσι δὲ σιτά τε καὶ νέας. καὶ τοῦτο μὲν, ὡς προσπταισάντων τῶν πρώτων περιπλεόντων περὶ τὸν Ἄθων, προετοιμάζετο ἐκ τριῶν ἐτέων κου μάλιστα εἰς τὸν Ἄθων. ἐν γὰρ Ἐλαιουντι τῆς Χερσονήσου ὄρμεον τριήρεις, ἐνθεύτεν δὲ ὄρμεώμενοι ὄρυσσον ὑπὸ μαστίγων παντοδαποὶ τῆς στρατιῆς, διάδοχοι δ' ἐφοίτων ὄρυσσον δὲ καὶ οἱ περὶ τὸν Ἄθων κατοικημένοι. Βουβάρης δὲ ὁ Μεγαβάζου καὶ Ἀρ-

ταχαίης ὁ Ἄρταιου ἄνδρες Πέρσαι ἐπεστάτεον τοῦ ἔργου.

Ὁ γὰρ Ἄθως ἐστὶ οὖρος μέγα τε καὶ οὐνομαστόν, ἐς θάλασσαν κατήκον, οἰκημένον ὑπ' ἀνθρώπων. τῇ δὲ τελευτᾷ ἐς τὴν ἠπειρον τὸ οὖρος, χερσονησοειδὲς τέ ἐστι καὶ ἰσθμὸς ὡς δώδεκα σταδίων.

Ἦρυσσον δὲ ᾧδε. δασάμενοι τὸν χώρον οἱ βάρβαροι κατὰ ἔθνεα, κατὰ Σάνην πόλιν σχοίνοτενὲς ποιησάμενοι, ἐπειδὴ ἐγένετο βαθέα ἡ διώρυξ, οἱ μὲν κατώτατα ἐστεῶτες ᾠρυσσον, ἕτεροι δὲ παρεδίδοσαν τὸν αἰεὶ ἐξορυσσόμενον χοῦν ἄλλοισι κατύπερθε ἐστεῶσι ἐπὶ βάθρων, οἱ δ' αὖ ἐκδεκόμενοι ἐτέροισι, ἕως ἀπίκοντο ἐς τοὺς ἀνωτάτω· οὗτοι δὲ ἐξεφόρεόν τε καὶ ἐξέβαλλον. τοῖσι μὲν νυν ἄλλοισι πλὴν Φοινίκων καταρρηγνύμενοι οἱ κρημνοὶ τοῦ ὀρύγματος πόνον διπλήσιον παρείχον ἅτε γὰρ τοῦ τε ἄνω στόματος καὶ τοῦ κάτω τὰ αὐτὰ μέτρα ποιευμένων, ἔμελλέ σφι τοιοῦτο ἀποβήσεσθαι. οἱ δὲ Φοινίκες σοφίην ἔν τε τοῖσι ἄλλοισι ἔργοισι ἀποδείκνυνται καὶ δὴ καὶ ἐν ἐκείνῳ. ἀπολαχόντες γὰρ μόριον ὅσον αὐτοῖσι ἐπέβαλλε, ᾠρυσσον τὸ μὲν ἄνω στόμα τῆς διώρυχος ποιεῦντες διπλήσιον ἢ ὅσον ἔδει αὐτὴν τὴν διώρυχα γενέσθαι, προβαίνοντος δὲ τοῦ ἔργου συνήγον αἰεὶ· κάτω τε δὴ ἐγένετο καὶ ἐξισοῦτο τοῖσι ἄλλοισι τὸ ἔργον.

Ὡς μὲν ἐμὲ συμβαλλόμενον εὐρίσκειν, μεγαλοφροσύνης εἵνεκα αὐτὸ Ἐέρξης ὀρύσσειν ἐκέλευε, ἐθέλων τε δύναμιν ἀποδείκνυσθαι καὶ μνημόσυνα λιπέσθαι· παρεὼν γὰρ μηδένα πόνον λαβόντας τὸν ἰσθμὸν τὰς νέας διειρύσαι, ὀρύσσειν ἐκέλευε διώρυχα τῇ θαλάσῃ εὐρος ὡς δύο τριήρας πλέειν ὁμοῦ ἐλαστρευμένας. τοῖσι δὲ αὐτοῖσι τούτοις τοῖσι περ καὶ τὸ ὀρυγμα, προσετέτακτο καὶ τὸν Στρυμόνα ποταμὸν ζεύξαντας γεφυρώσαι.

Conduct of Xerxes on reviewing his forces. VII.
44—47.

Ἐπεὶ δ' ἐγένετο ἐν Ἀβύδῳ, ἠθέλησε Ξέρξης ιδεσθαι πάντα τὸν στρατόν. καὶ προεπεποίητο γὰρ ἐπὶ κολωνοῦ ἐπίτηδες αὐτοῦ ταύτη προεξέδρη λίθου λευκοῦ (ἐποίησαν δὲ Ἀβυδηνοὶ ἐντειλαμένοι πρότερον βασιλέος), ἐνθαῦτα ὡς ἴζετο, κατορῶν ἐπὶ τῆς ἠϊόνος ἐθηεῖτο καὶ τὸν πεζὸν καὶ τὰς νέας, θηούμενος δὲ ἰμέρθη τῶν νεῶν ἄμιλλαν γινομένην ιδεσθαι. ἐπεὶ δ' ἐγένετό τε καὶ ἐνίκων Φοίνικες Σιδώνιοι, ἤσθη τε τῇ ἀμίλλῃ καὶ τῇ στρατιῇ.

Ὡς δὲ ὦρα πάντα μὲν τὸν Ἑλλήσποντον ὑπὸ τῶν νεῶν ἀποκεκρυμμένον, πάσας δὲ τὰς ἀκτὰς καὶ τὰ Ἀβυδηνῶν πεδία ἐπίπλεα ἀνθρώπων, ἐνθαῦτα Ξέρξης ἐωντὸν ἐμακάρισε, μετὰ δὲ τοῦτο ἐδάκρυσε.

Μαθὼν δὲ μιν Ἀρτάβανος ὁ πάτριος, ὃς τὸ πρῶτον γνώμην ἀπεδέξατο ἐλευθέρως οὐ συμβουλευῶν Ξέρξῃ στρατεῦσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, οὗτος ὠνὴρ φρασθεὶς Ξέρξεα δακρύσαντα εἶρετο τάδε· “ὦ βασιλεῦ, ὡς πολὺ ἀλλήλων κεχωρισμένα ἐργάσαο νῦν τε καὶ ὀλίγῳ πρότερον μακαρίσας γὰρ σεωντὸν δακρύεις.” ὁ δὲ εἶπε· “ἐσῆλθε γάρ με λογισάμενον κατοικτεῖραι ὡς βραχὺς εἶη ὁ πᾶς ἀνθρώπινος βίος, εἰ τουτέων γε ἐόντων τοσούτων οὐδεὶς ἐς ἑκατοστὸν ἔτος περιέσται.” ὁ δὲ ἀμειβετο λέγων· “ἕτερα τούτου παρὰ τὴν ζῆν πεπόνθαμεν οἰκτρότερα. ἐν γὰρ οὕτω βραχεῖ βίῳ οὐδεὶς οὕτω ἄνθρωπος ἐὼν εὐδαιμών πέφυκε, οὔτε τουτέων οὔτε τῶν ἄλλων, τῷ οὐ παραστήσεται πολλάκις καὶ οὐκ ἄπαξ τεθνάαι βούλεσθαι μᾶλλον ἢ ζῶειν. αἶ τε γὰρ συμφαραὶ προσπίπτουσαι καὶ αἰ νοῦσοι συνταράσσουσαι καὶ βραχὺν ἐόντα μακρὸν δοκέειν εἶναι ποιεῦσι τὸν βίον. οὕτω ὁ μὲν θάνατος μοχθηρῆς ἐούσης τῆς ζῆς καταφυγὴ αἰρε-

τωτάτη τῷ ἀνθρώπῳ γέγονε· ὁ δὲ θεὸς γλυκὺν γέυσας τὸν αἰῶνα φθονερός ἐν αὐτῷ εὐρίσκεται ἰών.”

Ξέρξης δὲ ἀμείβετο λέγων “ Ἀρτάβανε, βιοτῆς μὲν νῦν ἀνθρωπηῆς πέρι, εὐούσης τοιαύτης οἴην περ σὺ διαιρέει εἶναι, παυσώμεθα, μηδὲ κακῶν μεμνεώμεθα χρηστὰ ἔχοντες πρήγματα ἐν χερσὶ.”

Survey of the entire armament. Conference between Xerxes and Demaratus. VII. 100—105.

Ξέρξης δὲ ἐπεὶ ἠρίθμησέ τε καὶ διετάχθη ὁ στρατός, ἐπεθύμησε αὐτός σφεας διεξελάσας θεήσασθαι. μετὰ δὲ ἐποίησε ταῦτα, καὶ διεξελαύνων ἐπ’ ἄρματος παρ’ ἔθνος ἐν ἕκαστον ἐπυθάνετο, καὶ ἀπέγραφον οἱ γραμματισταὶ, ἕως ἐξ ἐσχάτων ἐς ἔσχατα ἀπίκετο καὶ τῆς ἵππου καὶ τοῦ πεζοῦ. ὡς δὲ ταῦτά οἱ ἐπεποίητο, τῶν νεῶν κατελκυσθεισέων ἐς θάλασσαν, ἐνθαῦτα ὁ Ξέρξης μετεκβὰς ἐκ τοῦ ἄρματος ἐς νέα Σιδωνίην ἵζετο ὑπὸ σκηνῇ χρυσῇ καὶ παρέπλεε παρὰ τὰς πρῶρας τῶν νεῶν, ἐπειρωτῶν τε ἐκάστας ὁμοίως καὶ τὸν πεζὸν καὶ ἀπογραφόμενος. τὰς δὲ νέας οἱ ναύαρχοι ἀναγαγόντες ὅσον τε τέσσερα πλέθρα ἀπὸ τοῦ αἰγιαλοῦ ἀνεκώχεον, τὰς πρῶρας ἐς γῆν τρέψαντες πάντες μετωπηδόν, καὶ ἐξοπλίσαντες τοὺς ἐπιβάτας ὡς ἐς πόλεμον. ὁ δ’ ἐντὸς τῶν πρῶρων πλέων ἐθηεῖτο καὶ τοῦ αἰγιαλοῦ.

Ὡς δὲ καὶ ταύτας διεξέπλωσε καὶ ἐξέβη ἐκ τῆς νεὸς, μετεπέμψατο Δημάρητον τὸν Ἀρίστωνος συστρατευόμενον αὐτῷ ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, καλέσας δ’ αὐτὸν εἶρετο τάδε· “ ὦ Δημάρητε, νῦν μοί σε ἡδὺ ἐστὶ ἐπεῖρσθαι τὰ θέλω. σὺ εἰς Ἑλλήν τε, καὶ ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι σεῦ τε καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων τῶν ἐμοὶ ἐς λόγους ἀπικνεομένων, πόλιος οὔτ’ ἐλαχίστης οὔτ’ ἀσθενεστάτης. νῦν ὦν μοι τόδε φράσον, εἰ Ἑλληνες ὑπο-

μένουσι χεῖρας ἐμοὶ ἀνταειρόμενοι. οὐ γὰρ, ὡς ἐγὼ δοκέω, οὐδ' εἰ πάντες Ἕλληνες καὶ οἱ λοιποὶ οἱ πρὸς ἐσπέρης οἰκέοντες ἄνθρωποι συλληχθείησαν, οὐκ ἀξιόμαχοί εἰσι ἐμὲ ἐπιόντα ὑπομεῖναι μὴ ἔοντες ἄρθμιοι. ἐθέλω μέντοι καὶ τὸ ἀπὸ σεῦ, ὁκοῖόν τι λέγεις περὶ αὐτέων, πυθέσθαι." ὁ μὲν ταῦτα εἰρώτα, ὁ δὲ ὑπολαβὼν ἔφη· "ὦ βασιλεῦ, κότερα ἀληθείη χρήσωμαι πρὸς σὲ ἢ ἡδονῇ;" ὁ δὲ μιν ἀληθείη χρήσασθαι ἐκέλευε, φὰς οὐδέν οἱ ἀηδέστερον ἔσσεσθαι ἢ πρότερον ἦν.

Ὡς δὲ ταῦτα ἤκουσε Δημάρητος, ἔλεγε τάδε· "βασιλεῦ, ἐπειδὴ ἀληθείη χρήσασθαι πάντως με κελεύεις ταῦτα λέγοντα τὰ μὴ ψευδόμενός τις ὕστερον ὑπὸ σεῦ ἀλώσεται, τῇ Ἑλλάδι πενίη μὲν αἰεὶ κοτε σύντροφός ἐστι, ἀρετὴ δὲ ἔπακτός ἐστι, ἀπὸ τε σοφίης κατεργασμένη καὶ νόμου ἰσχυροῦ τῇ διαχρεωμένῃ ἢ Ἑλλάδι τὴν τε πενίην ἀπαμύνεται καὶ τὴν δεσποσύνην. αἰνέω μὲν νυν πάντας τοὺς Ἕλληνας τοὺς περὶ κείνους τοὺς Δωρικοὺς χώρους οἰκημένους, ἔρχομαι δὲ λέξων οὐ περὶ πάντων τούσδε τοὺς λόγους ἀλλὰ περὶ Λακεδαιμονίων μόνων, πρῶτα μὲν ὅτι οὐκ ἔστι ὅπως κοτὲ σοὺς δέξονται λόγους δουλοσύνην φέροντας τῇ Ἑλλάδι, αὐτὶς δὲ ὡς ἀντιώσονται τοὶ ἐς μάχην καὶ ἦν οἱ ἄλλοι Ἕλληνες πάντες τὰ σὰ φρονέωσι. ἀριθμοῦ δὲ πέρι, μὴ πύθῃ ὅσοι τινὲς ἔοντες ταῦτα ποιεῖν οἰοί τέ εἰσι· ἦν τε γὰρ τύχῳσι ἐξεστρατευμένοι χίλιοι, οὗτοι μαχέσονται τοί, ἦν τε ἐλάσσονες τουτέων, ἦν τε καὶ πλεῖνες."

Ταῦτα ἀκούσας Ξέρξης γελάσας ἔφη· "Δημάρητε, οἶον ἐφθέγγασο ἔπος, ἄνδρας χιλίους στρατιῇ τοσῆδε μαχέσασθαι. ἄγε εἰπέ μοι, σὺ φῆς τουτέων τῶν ἀνδρῶν αὐτὸς βασιλεὺς γενέσθαι· σὺ ὦν ἐθελήσεις αὐτίκα μάλα πρὸς ἄνδρας δέκα μάχεσθαι; καίτοι εἰ τὸ πολιτικὸν ὑμῖν πᾶν ἐστὶ τοιοῦτον οἶον σὺ διαιρέεις, σέ γε τὸν κείνων βασιλέα πρέπει πρὸς τὸ διπλήσιον ἀντι-

τάσσεσθαι κατὰ νόμους τοὺς ὑμετέρους. εἰ γὰρ κείνων ἕκαστος δέκα ἀνδρῶν τῆς στρατιῆς τῆς ἐμῆς ἀντάξιός ἐστι, σὲ δέ γε δίζημαι εἴκοσι εἶναι ἀντάξιον. καὶ οὕτω μὲν ὀρθοῖτ' ἂν ὁ λόγος ὁ παρὰ σεῦ εἰρημένος· εἰ δὲ τοιοῦτοί τε ἔοντες καὶ μεγάθεα τοσοῦτοι ὅσοι σὺ τε καὶ οἱ παρ' ἐμὲ φοιτῶσι Ἑλλήνων ἐς λόγους ἀυχεῖτε τοσοῦτον, ὅρα μὴ μάτην κόμπος ὁ λόγος οὗτος εἰρημένος εἴη. ἐπεὶ φέρε ἴδω παντὶ τῷ οἰκίῳ· κῶς ἂν δυναίαιτο χίλιοι ἢ καὶ μύριοι ἢ καὶ πεντακισμύριοι, ἔοντες γε ἐλεύθεροι πάντες ὁμοίως καὶ μὴ ὑπ' ἐνὸς ἀρχόμενοι, στρατῷ τοσφῶδε ἀντιστήναι; ἐπεὶ τοι πλεῦνες περὶ ἓνα ἕκαστον γινόμεθα ἢ χίλιοι, ἔόντων κείνων πέντε χιλιάδων. ὑπὸ μὲν γὰρ ἐνὸς ἀρχόμενοι κατὰ τρόπον τὸν ἡμέτερον γενοῖατ' ἂν, δειμαίνοντες τοῦτον, καὶ παρὰ τὴν ἐωντῶν φύσιν ἀμείνονες, καὶ ἴοιεν ἀναγκαζόμενοι μάλιστα ἐς πλεῦνας ἐλάσσονες ἔοντες· ἀνειμένοι δὲ ἐς τὸ ἐλεύθερον οὐκ ἂν ποίειεν τουτέων οὐδέτερα. δοκέω δὲ ἔγωγε καὶ ἀνισωθέντας πλήθει χαλεπῶς ἂν Ἑλληνας Πέρσησι μούνοισι μάχεσθαι. ἀλλὰ παρ' ἡμῖν τοῦτό ἐστι τὸ σὺ λέγεις, ἔστι γε μέντοι οὐ πολλὸν ἀλλὰ σπάνιον· εἰσὶ γὰρ Περσέων τῶν ἐμῶν αἰχμοφόρων οἱ ἐθελήσουσι Ἑλλήνων ἀνδράσι τρισὶ ὁμοῦ μάχεσθαι· τῶν σὺ ἐὼν ἄπειρος πολλὰ φλυηρέεις."

Πρὸς ταῦτα Δημάρητος λέγει· "ὦ βασιλεῦ, ἀρχὴν ἦπιστάμην ὅτι ἀληθείη χρεώμενος οὐ φίλα τοι ἔρέω. σὺ δὲ ἐπεὶ ἠνάγκασας λέγειν τῶν λόγων τοὺς ἀληθεστάτους, ἔλεγον τὰ κατήκοντα Σπαρτιήτησι. καίτοι ὡς ἐγὼ τυγχάνω τὰ νῦν τάδε ἔστοργῶς ἐκείνους, αὐτὸς μάλιστα ἐξεπίστεται, οἷ μὲ τιμὴν τε καὶ γέρεα ἀπελόμενοι πατρῷα ἄπολιν τε καὶ φυγάδα πεποιήκασιν, πατὴρ δὲ ὁ σὸς ὑποδεξάμενος βίον τέ μοι καὶ οἶκον δέδωκε. οὐκ ὦν οἶκός ἐστι ἄνδρα τὸν σῶφρονα εὐνοίην φαινομένην διωθέεσθαι, ἀλλὰ στέργειν μάλιστα.

ἐγὼ δὲ οὔτε δέκα ἀνδράσι ὑπίσχομαι οἷός τε εἶναι μάχεσθαι οὔτε δυοῖσι, ἐκὼν τε εἶναι οὐδ' ἂν μονομαχέοιμι. εἰ δὲ ἀναγκαῖη εἴη ἢ μέγας τις ὁ ἐποτρύνων ἀγὼν, μαχοίμην ἂν πάντων ἡδιστα ἐνὶ τούτων τῶν ἀνδρῶν οἱ Ἑλλήνων ἕκαστός φησι τριῶν ἄξιος εἶναι. ὥς δὲ καὶ Λακεδαιμόνιοι κατὰ μὲν ἕνα μαχεόμενοι οὐδαμῶν εἰσὶ κακίονες ἀνδρῶν, ἀλλῆς δὲ ἄριστοι ἀνδρῶν ἀπάντων. ἐλεύθεροι γὰρ ἔοντες οὐ πάντα ἐλεύθεροί εἰσι· ἔπεστι γὰρ σφι δεσπότης νόμος, τὸν ὑποδειμαίνουσι πολλῶ ἔτι μᾶλλον ἢ οἱ σοὶ σέ. ποιεῖσι γῶν τὰ ἂν ἐκεῖνος ἀνώγει· ἀνώγει δὲ τῶντ' αἰεὶ, οὐκ ἔων φεύγειν οὐδὲν πλήθος ἀνθρώπων ἐκ μάχης, ἀλλὰ μένοντας ἐν τῇ τάξει ἐπικρατέειν ἢ ἀπόλλυσθαι. σοὶ δὲ εἰ φαίνομαι ταῦτα λέγων φλυηρέειν, τᾶλλα συγᾶν ἐθέλω τὸ λοιπόν· νῦν δὲ ἀναγκασθεὶς ἔλεξα. γένοιτο μέντοι κατὰ νόον τοι, βασιλεῦ."

Ὁ μὲν δὴ ταῦτα ἀμείψατο, Ξέρξης δὲ ἐς γέλωτά τε ἔτρεψε καὶ οὐκ ἐποίησατο ὀργὴν οὐδεμίαν, ἀλλ' ἠπίως αὐτὸν ἀπεπέμψατο.

Distress of the cities that entertained the army of Xerxes. Witty remark of Megacreon of Abdera. VII. 118—120.

Οἱ δὲ ὑποδεκόμενοι Ἑλλήνων τὴν στρατιὴν καὶ δειπνίζοντες Ξέρξεα ἐς πᾶν κακοῦ ἀπικέατο, οὕτω ὥστε ἀνάστατοι ἐκ τῶν οἰκίων ἐγίνοντο, ὅκου γε Θασιόισι ὑπὲρ τῶν ἐν τῇ ἠπειρῶ πολλῶν τῶν σφετέρων δεξαμένοισι τὴν Ξέρξεω στρατιὴν καὶ δειπνίσασι Ἀντίπατρος ὁ Ὀργέος ἀραιορημένος, τῶν ἀστῶν ἀνὴρ δόκιμος ὁμοῖα τῷ μάλιστα, ἀπέδεξε ἐς τὸ δεῖπνον τετρακόσια τάλαντα ἀργυρίου τετελεσμένα.

Ὡς δὲ παραπλησίως καὶ ἐν τῆσι ἄλλησι πόλισι οἱ

ἐπεστεῶτες ἀπεδείκνυσαν τὸν λόγον. τὸ γὰρ δεῖπνον τοιόνδε τι ἐγένετο οἷα ἐκ πολλοῦ χρόνου προειρημένον καὶ περὶ πολλοῦ ποιούμενον. τοῦτο μὲν, ὡς ἐπίθοντο τάχιστα τῶν κηρύκων τῶν περιαγγελλόντων, δασάμενοι σῖτον ἐν τῆσι πόλισι οἱ ἄστοι ἄλευρά τε καὶ ἄλφιστα ἐποίεον πάντες ἐπὶ μῆνας συχνοῦς· τοῦτο δὲ κτήνεα σιτεύεσκον ἐξευρίσκοντες τιμῆς τὰ κάλλιστα, ἔτρεφόν τε ὄρνιθας χερσαίους καὶ λιμναίους ἔν τε οἰκήμασι καὶ λάκκοισι, ἐς ὑποδοχὰς τοῦ στρατοῦ· τοῦτο δὲ χρύσεά τε καὶ ἀργύρεα ποτήριά τε καὶ κρητῆρας ἐποιεῦντο, καὶ τᾶλλα ὅσα ἐπὶ τράπεζαν τιθέαται πάντα. ταῦτα μὲν αὐτῷ τε βασιλεί καὶ τοῖσι ὁμοσίτοισι μετ' ἐκείνου ἐπεποιήτο, τῇ δὲ ἄλλῃ στρατιῇ τὰ ἐς φορβὴν μούνα τασσόμενα. ὅκως δὲ ἀπίκοιτο ἡ στρατιῇ, σκηνὴ μὲν ἔσκε πεπηγυῖα ἐτοίμη ἐς τὴν αὐτὸς σταθμὸν ποιέσκετο Ξέρξης, ἡ δὲ ἄλλῃ στρατιῇ ἔσκε ὑπαίθριος. ὡς δὲ δεῖπνον γίνοιτο ὥρη, οἱ μὲν δεκόμενοι ἔχεσκον πόνον, οἱ δὲ ὅκως πλησθέντες νύκτα αὐτοῦ ἀγάγοιεν, τῇ ὑστεραίῃ τὴν τε σκηνὴν ἀνασπᾶσαντες καὶ τὰ ἐπιπλα πάντα λαβόντες οὕτω ἀπελαύνεσκον, λείποντες οὐδὲν ἀλλὰ φερόμενοι.

Ἐνθα δὲ Μεγακρέοντος ἀνδρὸς Ἀβδηρίτεω ἔπος εὖ εἰρημένον ἐγένετο, ὃς συνεβούλευσε Ἀβδηρίτησι πανδημεῖ, αὐτοὺς καὶ γυναῖκας, ἐλθόντας ἐς τὰ σφέτερα ἱρὰ ἕζεσθαι ἰκέτας τῶν θεῶν παραιτεομένους καὶ τὸ λοιπὸν σφι ἀπαμύνειν τῶν ἐπιόντων κακῶν τὰ ἡμίσεια, τῶν τε παροιχομένων ἔχειν σφι μεγάλην χάριν, ὅτι βασιλεὺς Ξέρξης οὐ δις ἐκάστης ἡμέρης ἐνόμισε σῖτον αἰρέεσθαι· παρέχειν γὰρ ἂν Ἀβδηρίτησι, εἰ καὶ ἄριστον προεῖρητο ὁμοῖα τῷ δεῖπνῳ παρασκευάζειν, ἢ μὴ ὑπομένειν Ξέρξεα ἐπιόντα ἢ καταμείναντας κάκιστα πάντων ἀνθρώπων διατριβῆναι.

Testimony of Herodotus in favour of the Athenians,
as the preservers of Greece. VII. 138, 139.

Ἡ δὲ στρατηλασίη ἢ βασιλέος οὐνομα μὲν εἶχε ὡς ἐπ' Ἀθήνας ἐλαύνει, κατίετο δὲ ἐς πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα. πυνθανόμενοι δὲ ταῦτα πρὸ πολλοῦ οἱ Ἕλληνες οὐκ ἐν ὁμοίῳ πάντες ἐποιεῦντο. οἱ μὲν γὰρ αὐτέων δόντες γῆν τε καὶ ὕδωρ τῷ Πέρσῃ εἶχον θάρσος ὡς οὐδὲν πεισόμενοι ἄχαρι πρὸς τοῦ βαρβάρου· οἱ δὲ οὐ δόντες ἐν δειμάτι μεγάλῳ κατέστασαν, ἅτε οὔτε νεῶν ἐουσέων ἐν τῇ Ἑλλάδι ἀριθμὸν ἀξιομάχων δέκεσθαι τὸν ἐπιόντα, οὔτε βουλομένων τῶν πολλῶν ἀντάπτεσθαι τοῦ πολέμου, μηδιζόντων δὲ προθύμως.

Ἐνθαῦτα ἀναγκαίῃ ἐξέργομαι γνώμην ἀποδέξασθαι ἐπίφθορον μὲν πρὸς τῶν πλεόνων ἀνθρώπων, ὅμως δὲ, τῇ γ' ἐμοὶ φαίνεται εἶναι ἀληθές, οὐκ ἐπισχῆσω. εἰ Ἀθηναῖοι καταρρωδήσαντες τὸν ἐπιόντα κίνδυνον ἐξέλιπον τὴν σφετέρην, ἢ καὶ μὴ ἐκλιπόντες ἀλλὰ μείναντες ἔδοσαν σφέας αὐτοὺς Ξέρξῃ, κατὰ τὴν θάλασσαν οὐδαμοὶ ἂν ἐπειρῶντο ἀντιεύμενοι βασιλεῖ. εἰ τοίνυν κατὰ τὴν θάλασσαν μηδεὶς ἠντιοῦτο Ξέρξῃ, κατὰ γε ἂν τὴν ἡπειρον τοιάδε ἐγίνετο. εἰ καὶ πολλοὶ τειχέων κιθῶνες ἔσαν ἐληλαμένοι διὰ τοῦ Ἴσθμοῦ Πελοποννησίοισι, προδοθέντες ἂν Λακεδαιμόνιοι ὑπὸ τῶν συμμάχων οὐκ ἐκόντων ἀλλ' ὑπ' ἀναγκαιῆς, κατὰ πόλεις ἀλισκομένων ὑπὸ τοῦ ναυτικοῦ στρατοῦ τοῦ βαρβάρου ἐμουνώθησαν, μουνωθέντες δὲ ἂν καὶ ἀποδεξάμενοι ἔργα μεγάλα ἀπέθανον γενναίως. ἢ ταῦτα ἂν ἔπαθον, ἢ πρὸ τοῦ ὀρώντες ἂν καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας μηδιζοντας ὁμολογίῃ ἂν ἐχρήσαντο πρὸς Ξέρξεα. καὶ οὕτω ἂν ἐπ' ἀμφοτέρα ἢ Ἑλλὰς ἐγίνετο ὑπὸ Πέρσησι. τὴν γὰρ ὠφελίην τὴν τῶν τειχέων τῶν διὰ τοῦ Ἴσθμοῦ ἐληλαμένων οὐ δύναμαι πυθέσθαι, ἥτις ἂν ἦν βασιλέος

ἐπικρατέοντος τῆς θαλάσσης. νῦν δὲ Ἀθηναίους ἂν τις λέγων σωτήρας γενέσθαι τῆς Ἑλλάδος οὐκ ἂν ἀμαρτάνοι τάληθέος. οὔτοι γὰρ ἐπὶ ὁκότερα τῶν πρηγμάτων ἐτρέποντο, ταῦτα ῥέψειν ἔμελλε ἑλόμενοι δὲ τὴν Ἑλλάδα περιεῖναι ἐλευθέρην, τοῦτο τὸ Ἑλληνικὸν πᾶν τὸ λοιπὸν, ὅσον μὴ ἐμήδισε, αὐτοὶ οὔτοι ἔσαν οἱ ἐπεγεύραντες καὶ βασιλέα μετὰ γε θεοὺς ἀνωσάμενοι. οὐδέ σφεας χρηστήρια φοβερὰ ἐλθόντα ἐκ Δελφῶν καὶ ἐς δεῖμα βαλόντα ἔπεισε ἐκλιπεῖν τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ καταμεινάντες ἀνέσχοντο τὸν ἐπίοντα ἐπὶ τὴν χώραν δέξασθαι.

Defence of Thermopylae. Death of Leonidas. VII.
201—228.

Βασιλεὺς μὲν δὴ Ξέρξης ἐστρατοπεδεύετο τῆς Μηλίδος ἐν τῇ Τρηχινίῃ, οἱ δὲ δὴ Ἕλληνες ἐν τῇ διόδῳ καλέεται δὲ ὁ χώρος οὗτος ὑπὸ μὲν τῶν πλεόνων Ἑλλήνων Θερμοπύλαι, ὑπὸ δὲ τῶν ἐπιχωρίων καὶ περιόικων Πύλαι. ἐστρατοπεδεύοντο μὲν νυν ἑκάτεροι ἐν τούτοις τοῖσι χωρίοις, ἐπικράτεε δὲ ὁ μὲν τῶν πρὸς βορῆν ἄνεμον ἐχόντων πάντων μέχρι Τρηχίνος, οἱ δὲ τῶν πρὸς νότον καὶ μεσαμβρίην φερόντων τὸ ἐπὶ ταύτης τῆς ἡπείρου.

Ἔσαν δὲ οἷδε Ἑλλήνων οἱ ὑπομένοντες τὸν Πέρσην ἐν τούτῳ τῷ χώρῳ, Σπαρτιητέων τε τρηκόσιοι ὀπλίται καὶ Τεγεατέων καὶ Μαντινέων χίλιοι, ἡμίσεες ἑκατέρων, ἐξ Ὀρχομενοῦ τε τῆς Ἀρκαδίας εἴκοσι καὶ ἑκατὸν, καὶ ἐκ τῆς λοιπῆς Ἀρκαδίας χίλιοι τοσοῦτοι μὲν Ἀρκαδῶν, ἀπὸ δὲ Κορίνθου τετρακόσιοι καὶ ἀπὸ Φλιοῦντος διηκόσιοι καὶ Μυκηναίων ὀγδώκοντα. οὔτοι μὲν ἀπὸ Πελοποννήσου παρήσαν, ἀπὸ δὲ Βοιωτῶν Θεσπιδέων τε ἑπτακόσιοι καὶ Θηβαίων τετρακόσιοι.

Πρὸς τούτοις ἐπικλήτοι ἐγένοντο Λοκροὶ τε οἱ Ὀπούντιοι πανστρατιῇ καὶ Φωκῶν χίλιοι. αὐτοὶ γὰρ σφεας οἱ Ἕλληνας ἐπεκαλέσαντο, λέγοντες δι' ἀγγέλων ὡς αὐτοὶ μὲν ἤκοιεν πρόδρομοι τῶν ἄλλων, οἱ δὲ λοιποὶ τῶν συμμάχων προσδόκιμοι πᾶσαν εἶεν ἡμέρην, ἢ θάλασσά τε σφί εἴη ἐν φυλακῇ ὑπ' Ἀθηναίων τε φρουρεομένη καὶ Αἰγινήτων καὶ τῶν ἐς τὸν ναυτικὸν στρατὸν ταχθέντων, καὶ σφί εἴη δεινὸν οὐδέν· οὐ γὰρ θεὸν εἶναι τὸν ἐπιόντα ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ἀλλ' ἄνθρωπον, εἶναι δὲ θνητὸν οὐδένα οὐδὲ ἔσεσθαι τῷ κακὸν ἐξ ἀρχῆς γινομένην οὐ συνεμίχθη, τοῖσι δὲ μεγίστοις αὐτέων μέγιστα· ὀφείλειν ὦν καὶ τὸν ἐπελαύνοντα, ὡς ἔοντα θνητὸν, ἀπὸ τῆς δόξης πεσεῖν ἄν. οἱ δὲ ταῦτα πυνθανόμενοι ἐβοήθειον ἐς τὴν Τρηχίνα.

Τούτοις ἔσαν μὲν νυν καὶ ἄλλοι στρατηγοὶ κατὰ πόλιος ἐκάστων, ὃ δὲ θυμαζόμενος μάλιστα καὶ παντὸς τοῦ στρατεύματος ἡγεόμενος Λακεδαιμόνιος ἦν Λεωνίδης ὁ Ἀναξανδρίδew.

Τούτους μὲν τοὺς ἀμφὶ Λεωνίδην πρώτους ἀπέπεμψαν Σπαρτιῆται, ἵνα τούτους ὀρῶντες οἱ ἄλλοι σύμμαχοι στρατεύωνται, μηδὲ καὶ οὗτοι μηδίσωσι, ἦν αὐτοὺς πυνθάνωνται ὑπερβαλλομένους· μετὰ δὲ, Κάρνεια γὰρ σφί ἦν ἐμποδῶν, ἔμελλον ὀρτάσαντες καὶ φυλακὰς λιπόντες ἐν τῇ Σπάρτῃ κατὰ τάχος βοηθήσειν πανδημί. ὡς δὲ καὶ οἱ λοιποὶ τῶν συμμάχων ἐνένωντο καὶ αὐτοὶ ἕτερα τοιαῦτα ποιήσειν ἦν γὰρ κατὰ τὸντὸ Ὀλυμπιάς τούτοις τοῖσι πρήγμασι συμπεσοῦσα· οὐκ ὦν δοκέοντες κατὰ τάχος οὕτω διακριθῆσθαι τὸν ἐν Θερμοπύλῃσι πόλεμον ἔπεμπον τοὺς προδρόμους. οὗτοι μὲν δὴ οὕτω διενένωντο ποιήσειν.

Οἱ δὲ ἐν Θερμοπύλῃσι Ἕλληνας, ἐπειδὴ πέλας ἐγένετο τῆς ἐσβολῆς ὁ Πέρσης, καταρρωδέοντες ἐβουλεύοντο περὶ ἀπαλλαγῆς. τοῖσι μὲν νυν ἄλλοισι Πελο-

ποννησίοισι ἐδόκεε ἐλθοῦσθαι ἐς Πελοπόννησον τὸν Ἰσθμόν ἔχειν ἐν φυλακῇ· Λεωνίδης δὲ Φωκέων καὶ Δοκρῶν περισπερχεόντων τῇ γνώμῃ ταύτῃ αὐτοῦ τε μένειν ἐψηφίζετο, πέμπειν τε ἀγγέλους ἐς τὰς πόλεις κελεύοντάς σφι ἐπιβοηθῆειν ὡς ἐόντων αὐτέων ὀλίγων στρατὸν τὸν Μήδων ἀλέξασθαι.

Ταῦτα βουλευομένων σφέων, ἔπεμπε Ξέρξης κατασκοποῦν ἵππεά ιδέσθαι ὁκόσοι τέ εἰσι καὶ ὃ τι ποιέοιεν. ἀκηκόεε δὲ ἔτι ἐὼν ἐν Θεσσαλίῃ ὡς ἀλισμένη εἴη ταύτῃ στρατιῇ ὀλίγῃ, καὶ τοὺς ἡγεμόνας, ὡς εἶψαν Λακεδαιμόνιοι τε καὶ Λεωνίδης ἐὼν γένος Ἡρακλείδης. ὡς δὲ προσέλασε ὁ ἵππεὺς πρὸς τὸ στρατόπεδον, ἐθηεῖτό τε καὶ κατῶρα πᾶν μὲν οὐ τὸ στρατόπεδον· τοὺς γὰρ ἔσω τεταγμένους τοῦ τείχεος, τὸ ἀνορθώσαντες εἶχον ἐν φυλακῇ, οὐκ οἶά τε ἦν κατιδέσθαι· ὁ δὲ τοὺς ἔξω ἐμάνθανε, τοῖσι πρὸ τοῦ τείχεος τὰ ὄπλα ἔκειτο. ἔτυχον δὲ τοῦτον τὸν χρόνον Λακεδαιμόνιοι ἔξω τεταγμένοι. τοὺς μὲν δὴ ὄρα γυμναζομένους τῶν ἀνδρῶν, τοὺς δὲ τὰς κόμας κτενίζομένους. ταῦτα δὴ θεώμενος ἐθώμαζε, καὶ τὸ πλῆθος ἐμάνθανε. μαθὼν δὲ πάντα ἀπρεκέως ἀπέλαυνε ὀπίσω κατ' ἡσυχίην οὔτε γὰρ τις ἐδίωκε, ἀλογίης τε ἐκύρησε πολλῆς· ἀπελθὼν δὲ ἔλεγε πρὸς Ξέρξεα τά περ ὁπώπεε πάντα.

Ἀκούων δὲ Ξέρξης οὐκ εἶχε συμβαλέσθαι τὸ ἐὼν, ὅτι παρασκευάζοντο ὡς ἀπολεύμενοι τε καὶ ἀπολέοντες κατὰ δύναμιν· ἀλλ' αὐτῷ γελοῖα γὰρ ἐφαίνοντο ποιέειν, μετεπέμψατο Δημάρητον τὸν Ἀρίστωνος ἐόντα ἐν τῷ στρατοπέδῳ. ἀπικόμενον δὲ μιν εἰρώτα Ξέρξης ἕκαστα τουτέων, ἐθέλων μαθέειν τὸ ποιεύμενον πρὸς τῶν Λακεδαιμονίων. ὁ δὲ εἶπε· “ ἤκουσας μὲν μευ καὶ πρότερον, εὔτε ὀρμῶμεν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, περὶ τῶν ἀνδρῶν τουτέων· ἀκούσας δὲ γέλωτά με ἔθου λέγοντα τῇ περ ὄρων ἐκβησόμενα πρήγματα ταῦτα· ἐμοὶ γὰρ τὴν ἀληθείην

ἀσκέειν ἀντὶα σεῦ, ὦ βασιλεῦ, ἀγὼν μέγιστος ἐστί. ἄκουσον δὲ καὶ νῦν. οἱ ἄνδρες οὗτοι ἀπικάται μαχεσόμενοι ἡμῖν περὶ τῆς ἐσόδου, καὶ ταῦτα παρασκευάζονται. νόμος γάρ σφι οὕτω ἔχων ἐστί· ἐπεὰν μέλλωσι κινδυνεύειν τῇ ψυχῇ, τότε τὰς κεφαλὰς κοσμέονται. ἐπίστασο δὲ, εἰ τούτους τε καὶ τὸ ὑπομένον ἐν Σπάρτῃ καταστρέψῃαι, ἔστι οὐδὲν ἄλλο ἔθνος ἀνθρώπων τό σε, βασιλεῦ, ὑπομενέει χεῖρας ἀνταειρόμενον· νῦν γὰρ πρὸς βασιλῆτῃν τε καλλίστην τῶν ἐν Ἑλληνισι προσφέρειαι καὶ ἄνδρας ἀρίστους.” κάρτα τε δὴ ἄπιστα Ξέρξης ἐφαίνετο τὰ λεγόμενα εἶναι, καὶ δεύτερα ἐπειρώτα ὄντινα τρόπον τοσοῦτοι ἐόντες τῇ ἐωντοῦ στρατιῇ μαχέσονται. ὁ δὲ εἶπε· “ὦ βασιλεῦ, ἐμοὶ χρᾶσθαι ὡς ἀνδρὶ ψεύστῃ, ἢ μὴ ταῦτά τοι ταύτῃ ἐκβῆ τῇ ἐγὼ λέγω.”

Ταῦτα λέγων οὐκ ἔπειθε τὸν Ξέρξεα. τέσσαρας μὲν δὴ παρέξῃκε ἡμέρας, ἐλπίζων αἰεὶ σφεας ἀποδρῆσεσθαι· πέμπτη δὲ, ὡς οὐκ ἀπαλλάσσοντο ἀλλὰ οἱ ἐφαίνοντο ἀναιδείῃ τε καὶ ἀβουλίῃ διαχρεώμενοι μένειν, πέμπει ἐπ’ αὐτοὺς Μήδους τε καὶ Κισσίουσ θυμωθεῖς, ἐντελάμενός σφεας ζωγρήσαντας ἄγειν ἐς ὄψιν τὴν ἐωντοῦ. ὡς δ’ ἐπέπεσον φερόμενοι ἐς τοὺς Ἑλληνας οἱ Μῆδοι, ἐπιπτον πολλοὶ, ἄλλοι δ’ ἐπεσήϊσαν, καὶ οὐκ ἀπέλανον, καίπερ μεγάλως προσπταίοντες. δῆλον δ’ ἐποίεον παντὶ τεφ, καὶ οὐκ ἤκιστα αὐτῷ βασιλεῖ, ὅτι πολλοὶ μὲν ἀνθρωποὶ εἶεν, ὀλίγοι δὲ ἄνδρες. ἐγίνετο δὲ ἡ συμβολὴ δι’ ἡμέρης.

Ἐπειτε δὲ οἱ Μῆδοι τρηχέως περιείποντο, ἐνθαῦτα οὗτοι μὲν ὑπεξῆϊσαν, οἱ δὲ Πέρσαι ἐκδεξάμενοι ἐπήϊσαν, τοὺς ἀθανάτους ἐκάλεε βασιλεὺς, τῶν ἤρχε Ὑδάρνης, ὡς δὴ οὗτοί γε εὐπετέως κατεργασόμενοι. ὡς δὲ καὶ οὗτοι συνέμισγον τοῖσι Ἑλληνισι, οὐδὲν πλέον ἐφέροντο τῆς στρατιῆς τῆς Μηδικῆς ἀλλὰ τὰ αὐτὰ, ἅτε ἐν στεينوπόρῳ τε χῶρῳ μαχόμενοι καὶ δόρασι βραχυτέ-

ροισι χρεώμενοι ἤπερ οἱ Ἕλληνες, καὶ οὐκ ἔχοντες πλήθει χρήσασθαι. Λακεδαιμόνιοι δὲ ἐμάχοντο ἀξίως λόγου, ἄλλα τε ἀποδεικνύμενοι ἐν οὐκ ἐπισταμένοισι μάχεσθαι ἐξεπιστάμενοι, καὶ ὄκως ἐντρέψειαν τὰ νῶτα, ἀλλῆες φεύγεσκον δῆθεν, οἱ δὲ βάρβαροι ὀρέωντες φεύγοντας βοῆ τε καὶ πατάγῳ ἐπήϊσαν, οἱ δ' ἂν καταλαμβανόμενοι ὑπέστρεφον ἀντίοι εἶναι τοῖσι βαρβάροισι, μεταστρεφόμενοι δὲ κατέβαλλον πλήθει ἀναριθμήτους τῶν Περσέων ἐπιπτον δὲ καὶ αὐτέων τῶν Σπαρτιητέων ἐνθαῦτα ὀλίγοι. ἐπεὶ δὲ οὐδὲν ἐδυνάετο παραλαβεῖν οἱ Πέρσαι τῆς ἐσόδου πειρεώμενοι καὶ κατὰ τέλεα καὶ παντοίως προσβάλλοντες, ἀπήλαινον ὀπίσω.

Ἐν ταύτησι τῆσι προσόδοισι τῆς μάχης λέγεται βασιλέα θηεύμενον τρις ἀναδραμεῖν ἐκ τοῦ θρόνου, δέισαντα περὶ τῆ στρατιῇ. τότε μὲν οὕτω ἠγωνίσαντο, τῇ δ' ὑστεραίῃ οἱ βάρβαροι οὐδὲν ἄμεινον ἀέθλεον. ἄτε γὰρ ὀλίγων ἐόντων, ἐλπίσαντές σφεας κατατετρωματῖσθαι τε καὶ οἴους τε ἔσεσθαι ἔτι χεῖρας ἀνταείρασθαι συνέβαλλον. οἱ δὲ Ἕλληνες κατὰ τάξεις τε καὶ κατὰ ἔθνεα κεκοσμημένοι ἔσαν, καὶ ἐν μέρει ἕκαστοι ἐμάχοντο, πλὴν Φωκέων οὗτοι δὲ ἐς τὸ οὖρος ἐτάχθησαν, φυλάζοντες τὴν ἀτραπὸν. ὡς δὲ οὐδὲν εὕρισκον ἀλλοιότερον οἱ Πέρσαι ἢ τῇ προτεραίῃ ἐνώρων, ἀπήλαινον.

Ἀπορέοντος δὲ βασιλέος ὃ τι χρήσεται τῷ παρεόντι πρήγματι, Ἐπιάλτης ὁ Εὐρυδῆμου ἀνὴρ Μηλιεύς ἦλθέ οἱ ἐς λόγους ὡς μέγα τι παρὰ βασιλέος δοκέων οἴσεσθαι, ἔφρασε τε τὴν ἀτραπὸν τὴν διὰ τοῦ οὖρους φέρουσαν ἐς Θερμοπύλας.

Κατὰ ταύτην δὴ τὴν ἀτραπὸν καὶ οὕτω ἔχουσαν οἱ Πέρσαι, τῶν ἐστρατήγεε Ἰδάρνης, τὸν Ἀσωπὸν διαβάπτες, ἐπορεύοντο πᾶσαν τὴν νύκτα, ἐν δεξιῇ μὲν ἔχοντες οὖρεα τὰ Οἰταίων, ἐν ἀριστερῇ δὲ τὰ Τρηχινίων. ἡὼς

τέ δὴ διέφαινε, καὶ ἐγένοντο ἐπ' ἀκρωτηρίῳ τοῦ οὖρεος. κατὰ δὲ τοῦτο τοῦ οὖρεος ἐφύλασσον, ὡς καὶ πρότερόν μοι δεδήλωται, Φωκῶν χίλιοι ὀπλίται, ρύομενοι τε τὴν σφετέρην χώραν καὶ φρουρέοντες τὴν ἀτραπὸν. ἡ μὲν γὰρ κάτω ἐσβολὴ ἐφυλάσσετο ὑπ' ὧν εἴρηται· τὴν δὲ διὰ τοῦ οὖρεος ἀτραπὸν ἐθελονταὶ Φωκῆες ὑποδεξάμενοι Λεωνίδην ἐφύλασσον.

Ἐμαθόν δὲ σφεας οἱ Φωκῆες ὠδε ἀναβεβηκότας· ἀναβαίνοντες γὰρ ἐλάνθανον οἱ Πέρσαι τὸ οὖρος πᾶν ἐὼν δρυῶν ἐπίπλεον. ἦν μὲν δὴ νηνεμία, ψόφου δὲ γινομένου πολλοῦ, ὡς οἶκός ἦν φύλλων ὑποκεχυμένων ὑπὸ τοῖσι ποσὶ, ἀνά τε ἔδραμον οἱ Φωκῆες καὶ ἐνέδυνον τὰ ὄπλα, καὶ αὐτίκα οἱ βάρβαροι παρήσαν. ὡς δὲ εἶδον ἄνδρας ἐνδυομένους ὄπλα, ἐν θώματι ἐγένοντο· ἐλπόμενοι γὰρ οὐδὲν σφι φανήσεσθαι ἀντίξοον ἐνεκύρησαν στρατῷ. ἐνθαῦτα Ἰδάρνης καταρρωδήσας μὴ οἱ Φωκῆες ἔωσι Λακεδαιμόνιοι, εἶρετο τὸν Ἐπιάλτεια ποδαπὸς εἶη ὁ στρατὸς, πυθόμενος δὲ ἀτρεκέως διέτασσε τοὺς Πέρσας ὡς ἐς μάχην. οἱ δὲ Φωκῆες ὡς ἐβάλλοντο τοῖσι τοξεύμασι πολλοῖσι τε καὶ πυκνοῖσι, οἴχοντο φεύγοντες ἐπὶ τοῦ οὖρεος τὸν κόρυμβον, ἐπιστάμενοι ὡς ἐπὶ σφέας ὠρμήθησαν ἀρχὴν, καὶ παρεσκευάδατο ὡς ἀπολεόμενοι. οὗτοι μὲν δὴ ταῦτα ἐφρόνεον, οἱ δὲ ἀμφὶ Ἐπιάλτεια καὶ Ἰδάρνεα Πέρσαι Φωκῶν μὲν οὐδένα λόγον ἐποιεῦντο, οἱ δὲ κατέβαινον τὸ οὖρος κατὰ τάχος.

Τοῖσι δὲ ἐν Θερμοπύλῃσι ἐοῦσι Ἑλλήνων πρῶτον μὲν ὁ μάντις Μεγιστίης, ἐσιδὼν ἐς τὰ ἱρὰ, ἔφρασε τὸν μέλλοντα ἔσεσθαι ἅμα ἡοῖ σφι θάνατον, ἐπὶ δὲ καὶ αὐτόμολοι ἔσαν οἱ ἐξαγγελίαντες τῶν Περσέων τὴν περίοδον. οὗτοι μὲν ἔτι νυκτὸς ἐσήμηναν, τρίτοι δὲ οἱ ἡμεροσκόποι καταδραμόντες ἀπὸ τῶν ἄκρων ἤδη διαφαινούσης ἡμέρης. ἐνθαῦτα ἐβουλεύοντο οἱ Ἕλληνες, καὶ σφῶν ἐσχίζοντο αἱ γνώμαι· οἱ μὲν γὰρ οὐκ ἔω

τὴν τάξιν ἐκλιπεῖν, οἱ δὲ ἀντέτεινον. μετὰ δὲ τοῦτο διακριθέντες οἱ μὲν ἀπαλλάσσοντο καὶ διασκεδασθέντες κατὰ πόλιν ἕκαστοι ἐτράποντο, οἱ δὲ αὐτέων ἅμα Λεωνίδῃ μένειν αὐτοῦ παρεσκευάδατο.

Λέγεται δὲ καὶ ὡς αὐτὸς σφεας ἀπέπεμψε Λεωνίδῃς, μὴ ἀπόλωνται κηδόμενος αὐτῷ δὲ καὶ Σπαρτιητέων τοῖσι παρεούσι οὐκ ἔχειν εὐπρεπέως ἐκλιπεῖν τὴν τάξιν ἐς τὴν ἡλθον φυλάζοντες ἀρχήν. ταύτη καὶ μᾶλλον τῇ γνώμῃ πλείστός εἰμι, Λεωνίδην, ἐπεὶτε ᾗσθετο τοὺς συμμάχους ἔοντας ἀπροθύμους καὶ οὐκ ἐθέλοντας συνδιακινδυνεύειν, κελεύσαι σφεας ἀπαλλάσσεσθαι, αὐτῷ δὲ ἀπιέναι οὐ καλῶς ἔχειν. μένοντι δὲ αὐτοῦ κλέος μέγα ἐλείπετο, καὶ ἡ Σπάρτης εὐδαιμονίῃ οὐκ ἐξηλείφετο. ἐκέχρηστο γὰρ ὑπὸ τῆς Πυθίης τοῖσι Σπαρτιητήσι χρεωμένοισι περὶ τοῦ πολέμου τούτου αὐτίκα κατ' ἀρχὰς ἐγειρομένου, ἡ Λακεδαίμονα ἀνάστατον γενέσθαι ὑπὸ τῶν βαρβάρων, ἢ τὸν βασιλέα σφέων ἀπολέσθαι.

Οἱ μὲν νυν σύμμαχοι οἱ ἀποπεμπόμενοι οἴχοντό τε ἀπιόντες καὶ ἐπέλθοντο Λεωνίδῃ, Θεσπιέες δὲ καὶ Θηβαῖοι κατέμειναν μόνου παρὰ Λακεδαιμονίοισι. τούτων δὲ Θηβαῖοι μὲν ἀέκοντες ἔμενον καὶ οὐ βουλόμενοι (κατεῖχε γὰρ σφεας Λεωνίδης ἐν ὁμήρων λόγῳ ποιεύμενος), Θεσπιέες δὲ ἐκόντες μάλιστα, οἱ οὐκ ἔφασαν ἀπολιπόντες Λεωνίδην καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ ἀπαλλάξεσθαι, ἀλλὰ καταμείναντες συναπέθανον. ἔστρατήγει δὲ αὐτέων Δημόφιλος Διαδρόμεω.

Ἐέρξης δὲ ἐπεὶ ἡλίου ἀνατειλάντος σπονδὰς ἐποιήσατο, ἐπισχῶν χρόνον ἐς ἀγορῆς κου μάλιστα πληθῶρην πρόσσοδον ἐποιέετο· καὶ γὰρ ἐπέσταλτο ἐξ Ἐπιάλτεω οὕτω· ἀπὸ γὰρ τοῦ οὖρεος ἢ κατάβασις συντομωτέρη τέ ἐστι καὶ βραχύτερος ὁ χώρος πολλὸν ἢ περὶ ἡμερῶν τε καὶ ἀνάβασις. οἳ τε δὴ βάρβαροι οἱ ἀμφὶ

Ἐέρξεα προσήϊσαν, καὶ οἱ ἀμφὶ Λεωνίδην Ἑλληγες, ὡς τὴν ἐπὶ θανάτῳ ἔξοδον ποιεῦμενοι, ἤδη πολλῶ μᾶλλον ἢ κατ' ἀρχὰς ἐπεξήϊσαν ἐς τὸ εὐρύτερον τοῦ αὐχένος. τὸ μὲν γὰρ ἔρυμα τοῦ τείχεος ἐφυλάσσετο, οἱ δὲ ἀνὰ τὰς προτέρας ἡμέρας ὑπεξιώντες ἐς τὰ στεινόπορα ἐμάχοντο. τότε δὲ συμμίσγοντες ἔξω τῶν στεινῶν ἐπιπτον πλήθει πολλοὶ τῶν βαρβάρων· ὕπισθε γὰρ οἱ ἡγεμόνες τῶν τελέων ἔχοντες μάστιγας ἐρράπιζον πάντα ἄνδρα, αἰεὶ ἐς τὸ πρόσω ἐποτρύνοντες. πολλοὶ μὲν δὴ ἐσέπιπτον αὐτέων ἐς τὴν θάλασσαν καὶ διεφθείροντο, πολλῶ δ' ἔτι πλεῦνες κατεπατέοντο ζωοὶ ὑπ' ἀλλήλων· ἦν δὲ λόγος οὐδεὶς τοῦ ἀπολλυμένου. ἄτε γὰρ ἐπιστάμενοι τὸν μέλλοντά σφι ἔσσεσθαι θάνατον ἐκ τῶν περιόντων τὸ οὖρος, ἐπεδείκνυντο ῥώμης ὅσον εἶχον μέγιστον ἐς τοὺς βαρβάρους, παραχρεώμεοί τε καὶ ἀτέοντες.

Δόρατα μὲν νυν τοῖσι πλεόνεσι αὐτέων τηγικαῦτα ἐτύγγανε κατεπηγῶτα ἤδη, οἱ δὲ τοῖσι ξίφεσι διεργάζοντο τοὺς Πέρσας. καὶ Λεωνίδης τε ἐν τούτῳ τῷ πόνῳ πίπτει ἀνὴρ γενόμενος ἄριστος, καὶ ἕτεροι μετ' αὐτοῦ οὐνομαστοὶ Σπαρτιητέων. καὶ δὴ καὶ Περσέων πίπτουσι ἐνθαῦτα ἄλλοι τε πολλοὶ καὶ οὐνομαστοὶ, ἐν δὲ δὴ καὶ Δαρείου δύο παῖδες Ἀβροκόμης τε καὶ Ὑπεράνθης.

Ἐέρξεῶ τε δὴ δύο ἀδελφοὶ ἐνθαῦτα πίπτουσι μαχεόμενοι ὑπὲρ τοῦ νεκροῦ τοῦ Λεωνίδεω, Περσέων τε καὶ Λακεδαιμονίων ὠθισμὸς ἐγένετο πολλὸς, ἐς δὲ τούτον τε ἀρετῇ οἱ Ἑλληγες ὑπεξείρυσαν καὶ ἐτρέψαντο τοὺς ἐναντίους τετράκις. τοῦτο δὲ συνεστήκει μέχρι οὗ οἱ σὺν Ἐπιάλτῃ παρεγέοντο. ὡς δὲ τούτους ἦκειν ἐπύθοντο οἱ Ἑλληγες, ἐνθεῦτεν ἤδη ἑτεροιοῦτο τὸ νεῖκος· ἐς τε γὰρ τὸ στεινὸν τῆς ὁδοῦ ἀνεχώρειν ὀπίσω, καὶ παραμειψάμενοι τὸ τείχος ἐλθόντες ἴζοντο ἐπὶ τὸν κολωνὸν πάντες ἀλέες οἱ ἄλλοι πλην Θηβαίων. ὁ δὲ κολωνός ἐστι ἐν τῇ ἐσόδῳ, ὅκου νῦν ὁ λίθινος λέων

ἔσθηκε ἐπὶ Λεωνίδῃ. ἐν τούτῳ σφέας τῷ χώρῳ ἀλεξομένους μαχαίρησι, τοῖσι αὐτέων ἐτύγχανον ἔτι περιεοῦσαι, καὶ χερσὶ καὶ στόμασι κατέχωσαν οἱ βάρβαροι βάλλοντες, οἱ μὲν ἐξ ἐναντίας ἐπισπόμενοι καὶ τὸ ἔρυμα τοῦ τείχεος συγχώσαντες, οἱ δὲ περιελθόντες πάντοθε περισταδόν.

Θαφθεῖσι δὲ σφι αὐτοῦ ταύτῃ τῇ περ ἔπεσον, καὶ τοῖσι πρότερον τελευτήσασι ἢ ὑπὸ Λεωνίδεω ἀποπεμφθέντας οἴχεσθαι, ἐπιγέγραπται γράμματα λέγοντα τάδε·

μυριάων ποτὲ τῆδε τριηκοσίων ἐμάχοντο
ἐκ Πελοποννήσου χιλιάδες τέτορες.

ταῦτα μὲν δὴ τοῖσι πᾶσι ἐπιγέγραπται, τοῖσι δὲ Σπαρτιήτησι ἰδίῃ·

ὦ ξεῖν', ἀγγέλλειν Λακεδαιμονίαις ὅτι τῆδε
κείμεθα τοῖς κείνων ῥήμασι κειθόμενοι.

Naval engagements at Artemisium. VIII. 1—21.

Οἱ δὲ Ἑλλήνων ἐς τὸν ναυτικὸν στρατὸν ταχθέντες ἔσαν οἷδε, Ἀθηναῖοι μὲν νέας παρεχόμενοι ἑπτὰ καὶ εἴκοσι καὶ ἑκατόν· ὑπὸ δὲ ἀρετῆς τε καὶ προθυμίας Πλαταιέες, ἄπειροι τῆς ναυτικῆς ἔόντες, συνεπλήρουν τοῖσι Ἀθηναίοισι τὰς νέας. Κορίνθιοι δὲ τεσσεράκοντα νέας παρέχοντο, Μεγαρέες δὲ εἴκοσι καὶ Χαλκιδέες ἐπλήρουν εἴκοσι, Ἀθηναίων σφι παρεχόντων τὰς νέας, Αἰγινήται δὲ ὀκτωκαίδεκα, Σικυώνιοι δὲ δυοκαίδεκα, Λακεδαιμόνιοι δὲ δέκα, Ἐπιδαύριοι δὲ ὀκτὼ, Ἐρετριέες δὲ ἑπτὰ, Τροιζήνιοι δὲ πέντε, Στυρέες δὲ δύο καὶ Κεῖοι δύο τε νέας καὶ πεντηκοντέρους δυοῖ. Λοκροὶ δὲ σφι οἱ Ὀπούντιοι ἐπεβώθειον πεντηκοντέρους ἔχοντες ἑπτὰ.

Ἔσαν μὲν ὧν οὗτοι οἱ στρατευόμενοι ἐπ' Ἀρτεμί-

σιον, εἰρηται δέ μοι καὶ ὡς τὸ πλῆθος ἕκαστοι τῶν νεῶν παρείχοντο. ἀριθμὸς δὲ τῶν συλλεχθεισῶν νεῶν ἐπ' Ἀρτεμίσιον ἦν, παρέξ τῶν πεντηκοντέρων, μία καὶ ἑβδομήκοντα καὶ διηκόσιαι. τὸν δὲ στρατηγὸν τὸν τὸ μέγιστον κράτος ἔχοντα παρείχοντο Σπαρτιῆται Εὐρυβιάδεω τὸν Εὐρυκλεῖδεω· οἱ γὰρ σύμμαχοι οὐκ ἔφασαν, ἦν μὴ ὁ Δάκων ἡγεμονεύη, Ἀθηναίοισι ἔψεσθαι ἡγεμόνοισι, ἀλλὰ λύσειν τὸ μέλλον ἔσσεσθαι στρατεύμα.

Ἐγένετο γὰρ κατ' ἀρχὰς λόγος, πρὶν ἢ καὶ ἐς Σικελίην πέμπειν ἐπὶ συμμαχίην, ὡς τὸ ναυτικὸν Ἀθηναίοισι χρεῶν εἶη ἐπιτρέπειν. ἀντιβάντων δὲ τῶν συμμαχῶν εἶκον οἱ Ἀθηναῖοι, μέγα πεπονημένοι περιεῖναι τὴν Ἑλλάδα, καὶ γνόντες, εἰ στασιάσουσι περὶ τῆς ἡγεμονίης, ὡς ἀπολέεται ἡ Ἑλλάς, ὀρθὰ νοεῦντες· στάσις γὰρ ἔμφυλος πολέμου ὁμοφρονέοντος τοσοῦτω κακίον ἔστι ὅσφ πόλεμος εἰρήνης. ἐπιστάμενοι ὦν αὐτὸ τοῦτο οὐκ ἀντέτεινον ἀλλ' εἶκον, μέχρι ὅσου κάρτα ἐδέοντο αὐτέων, ὡς διέδεξαν ὡς γὰρ διωσάμενοι τὸν Πέρσεα περὶ τῆς ἐκείνου ἤδη τὸν ἀγῶνα ἐποιεῦντο, πρόφασιν τὴν Πausανίεω ὕβριν προῖσχομένοι ἀπέιλοντο τὴν ἡγεμονίην τοὺς Λακεδαιμονίους. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὕστερον ἐγένετο.

Τότε δὲ οὗτοι οἱ καὶ ἐπ' Ἀρτεμίσιον Ἑλλήνων ἀπικόμενοι ὡς εἶδον νέας τε πολλὰς καταχθείσας ἐς τὰς Ἀφέτας καὶ στρατιῆς ἅπαντα πλέα, ἐπεὶ αὐτοῖσι παρὰ δόξαν τὰ πρήγματα τῶν βαρβάρων ἀπέβαινε ἢ ὡς αὐτοὶ κατεδόκεον, καταρρωδήσαντες δρησμὸν ἐβουλεύοντο ἀπὸ τοῦ Ἀρτεμισίου ἔσω ἐς τὴν Ἑλλάδα. γνόντες δὲ σφεας οἱ Εὐβοέες ταῦτα βουλευομένους ἐδέοντο Εὐρυβιάδεω προσμεῖναι χρόνον ὀλίγον, ἔστ' ἂν αὐτοὶ τέκνα τε καὶ τοὺς οἰκέτας ὑπεκθέωνται. ὡς δὲ οὐκ ἔπειθον, μεταβάντες τὸν Ἀθηναίων στρατηγὸν πείθουσι Θεμιστοκλέα ἐπὶ μισθῷ τριήκοντα ταλάντοισι, ἐπ' ᾧ

τε καταμείναντες πρὸ τῆς Εὐβοίης ποιήσονται τὴν ναυμαχίην.

Ὁ δὲ Θεμιστοκλῆς τοὺς Ἕλληνας ἐπισχεῖν ᾧδε ποιέει. Εὐρυβιάδῃ τουτέων τῶν χρημάτων μεταδιδοῖ πέντε τάλαντα ὡς παρ' ἑωυτοῦ δῆθεν διδούς. ὡς δέ οἱ οὗτος ἀνεπέπειστο, (Ἀδείμαντος γὰρ ὁ Ἰκύντου Κορινθίων στρατηγὸς τῶν λοιπῶν ἠσπαιρέ μῦνος, φάμενος ἀποπλώσεσθαί τε ἀπὸ τοῦ Ἄρτεμισίου καὶ οὐ παραμένειν) πρὸς δὴ τοῦτον εἶπε ὁ Θεμιστοκλῆς ἐπομόσας· “οὐ σύ γε ἡμέας ἀπολείψεις, ἐπεὶ τοι ἐγὼ μέζω δῶρα δώσω ἢ βασιλεὺς ἂν τοι ὁ Μῆδων πέμψειε ἀπολιπόντι τοὺς συμμάχους.” ταῦτά τε ἅμα ἠγόρευε, καὶ πέμπει ἐπὶ τὴν νέα τὴν Ἀδειμάντου τάλαντα ἀργυρίου τρία. οὗτοί τε δὴ πληγέντες δώροισι ἀναπεπεισμένοι ἔσαν, καὶ τοῖσι Εὐβοέσσι ἐκεχάριστο, αὐτὸς τε ὁ Θεμιστοκλῆς ἐκέρδηνε, ἐλάνθανε δὲ τὰ λοιπὰ ἔχων, ἀλλ' ἠπιστάτο οἱ μεταλαβόντες τουτέων τῶν χρημάτων ἐκ τῶν Ἀθηνῶν ἐλθεῖν ἐπὶ τῷ λόγῳ τούτῳ τὰ χρήματα.

Οὕτω δὴ κατέμεινάν τε ἐν τῇ Εὐβοίῃ καὶ ἐναυμάχησαν. ἐγένετο δὲ ᾧδε. ἐπεῖτε δὴ ἐς τὰς Ἀφέτας περὶ δεῖλιν πρῶτην γινομένην ἀπίκατο οἱ βάρβαροι, πυθόμενοι μὲν ἔτι καὶ πρότερον περὶ τὸ Ἄρτεμισιον ναυλοχέειν νέας Ἑλληνίδας ὀλίγας, τότε δὲ αὐτοὶ ἰδόντες, πρόθυμοι ἔσαν ἐπιχειρέειν, εἴ κως ἔλοιεν αὐτάς. ἐκ μὲν δὴ τῆς ἀντίης προσπλώειν οὐ κώ σφι ἐδόκεε τῶνδε εἵνεκα, μὴ κως ἰδόντες οἱ Ἕλληνες προσπλώνοντας ἐς φυγὴν ὀρμήσειαν, φεύγοντάς τε εὐφρόνη καταλάβοι καὶ ἔμελλον δῆθεν ἐκφεύξεσθαι, ἔδει δὲ μηδὲ πυρφόρον τῷ ἐκείνων λόγῳ ἐκφυγόντα περιγενέσθαι.

Πρὸς ταῦτα ὧν τάδε ἐμπαχάνοντο. τῶν νεῶν ἀπασέων ἀποκρίναντες διηκοσίας περιέπεμπον ἔξωθεν Σκιάθου, ὡς ἂν μὴ ὀφθῶσι ὑπὸ τῶν πολεμίων περιπλῶσαι Εὐβοίαν, κατὰ τε Καφηρέα καὶ Γεραιστὸν ἐς τὸν

Εὐριπον, ἵνα δὴ περιλάβοιεν οἱ μὲν ταύτη ἀπικόμοιοι καὶ φράξαντες αὐτέων τὴν ὀπίσω φέρουσιν ὁδὸν, σφεῖς δὲ ἐπισπόμοιοι ἐξ ἐναντίας. ταῦτα βουλευσάμοιοι ἀπέπεμπον τῶν νεῶν τὰς ταχθείσας, αὐτοὶ οὐκ ἐν νόφ ἔχοντες ταύτης τῆς ἡμέρης τοῖσι Ἕλλησι ἐπιθήσασθαι, οὐδὲ πρότερον ἢ τὸ σύνθημά σφι ἔμελλε φανήσασθαι παρὰ τῶν περιπλῶντων ὡς ἠκόντων. ταύτας μὲν δὴ περιέπεμπον, τῶν δὲ λοιπέων νεῶν ἐν τῆσι Ἀφέτησι ἐποιοῦντο ἀριθμόν.

Τοῦτο δὲ ἀκούσαντες οἱ Ἕλληες λόγον σφίσι αὐτοῖσι ἐδίδουσαν. πολλῶν δὲ λεχθέντων ἐνῖκα τὴν ἡμέρην ἐκεῖνην αὐτοῦ μέλαντάς τε καὶ αὐλισθέντας, μετέπειτα νύκτα μέσσην παρέντας πορεύεσθαι καὶ ἀπαντᾶν τῆσι περιπλωούσῃσι τῶν νεῶν. μετὰ δὲ τοῦτο, ὡς οὐδεὶς σφι ἐπέπλωε, δεῖλην ὄψιν γινομένην τῆς ἡμέρης φυλάξαντες αὐτοὶ ἐπανεπλῶον ἐπὶ τοὺς βαρβάρους, ἀποπειραν αὐτέων ποιήσασθαι βουλόμοιοι τῆς τε μάχης καὶ τοῦ διεκπλόου.

Ὅρέοντες δὲ σφεας οἷ τε ἄλλοι στρατιῶται οἱ Ξέρξω καὶ οἱ στρατηγοὶ ἐπιπλῶντας νηυσὶ ὀλίγησι, πάγχυ σφι μανίην ἐπενείκαντες ἀνήγον καὶ αὐτοὶ τὰς νέας, ἐλπίσαντές σφεας εὐπετέως αἰρήσειν, οἰκότα κάρτα ἐλπίσαντες· τὰς μὲν γε τῶν Ἑλλήνων ὀρέοντες ὀλίγας νέας, τὰς δὲ ἐωυτῶν πλήθει τε πολλαπλησίας καὶ ἄμοιοι πλωούσας, καταφρονήσαντες ταῦτα ἐκυκλοῦντο αὐτοὺς ἐς μέσον. ὅσοι μὲν νυν τῶν Ἰώνων ἔσαν εὖνοιο τοῖσι Ἕλλησι, ἀέκοντές τε ἐστρατεύοντο, συμφορὴν τε ἐποιοῦντο μεγάλην ὀρέοντες περιεχομένους αὐτοὺς καὶ ἐπιστάμοιοι ὡς οὐδεὶς αὐτέων ἀπονοστήσει· οὕτω ἀσθενέα σφι ἐφαίνετο εἶναι τὰ τῶν Ἑλλήνων πρήγματα. ὅσοιοι δὲ καὶ ἠδομένοιοι ἦν τὸ γινόμενον, ἀμιλλαν ἐποιοῦντο ὅκως αὐτὸς ἕκαστος πρῶτος νέα Ἄτ-

τικὴν ἑλὼν δῶρα παρὰ βασιλέος λάμβνεται· Ἀθηναίων γὰρ αὐτοῖσι λόγος ἦν πλεῖστος ἀνὰ τὰ στρατόπεδα.

Τοῖσι δὲ Ἑλλήσι ὡς ἐσήμνη, πρῶτα μὲν ἀντίπρωροι τοῖσι βαρβάροισι γενόμενοι ἐς τὸ μέσον τὰς πρύμνας συνήγαγον, δεύτερα δὲ σημήναντος ἔργου εἶχοντο, ἐν ὀλίγῳ περ ἀπολαμφθέντες καὶ κατὰ στόμα. ἐνθαῦτα τριήκοντα νέας αἰρέουσι τῶν βαρβάρων καὶ τὸν Γόργου τοῦ Σαλαμινίων βασιλέος ἀδελφεὸν Φιλόνα τὸν Χέρσιος, λόγιμον ἔοντα ἐν τῷ στρατοπέδῳ ἄνδρα. πρῶτος δὲ Ἑλλήνων νέα τῶν πολεμίων εἶλε ἀνὴρ Ἀθηναῖος Λυκομήδης Δίσχυρος, καὶ τὸ ἀριστήιον ἔλαβε οὗτος. τοὺς δ' ἐν τῇ ναυμαχίῃ ταύτῃ ἑτεραλκείως ἀγωνιζόμενους νύξ ἐπελθοῦσα διέλυσε. οἱ μὲν δὲ Ἑλληνες ἐπὶ τὸ Ἀρτεμίσιον ἀπέπλων, οἱ δὲ βάρβαροι ἐς τὰς Ἀφέτας. πολλὸν παρὰ δόξαν ἀγωνισάμενοι.

Ἦς δὲ εὐφρόνη ἐγεγόνεε, ἦν μὲν τῆς ὄρης μέσον θέρος, ἐγίνετο δὲ ὕδωρ τε ἄπλετον διὰ πάσης τῆς νυκτὸς καὶ βρονταὶ σκληραὶ ἀπὸ τοῦ Πηλίου· οἱ δὲ νεκροὶ καὶ τὰ ναυήγια ἐξεφορέοντο ἐς τὰς Ἀφέτας, καὶ περὶ τε τὰς πώρας τῶν νεῶν εἰλέοντο καὶ ἐτάρασσον τοὺς ταρσοὺς τῶν κωπέων. οἱ δὲ στρατιῶται οἱ ταύτῃ ἀκούοντες ταῦτα ἐς φόβον κατιστέατο, ἐλπίζοντες πάγχυ ἀπολέεσθαι ἐς οἷα κακὰ ἦκον· πρὶν γὰρ ἢ καὶ ἀναπνεῦσαι σφεας ἔκ τε τῆς ναυηγίης καὶ τοῦ χειμῶνος τοῦ γενομένου κατὰ Πηλίου, ὑπέλαβε ναυμαχίῃ κρατερῇ, ἔκ δὲ τῆς ναυμαχίης ὄμβρος τε λάβρος καὶ ρεύματα ἰσχυρὰ ἐς θάλασσαν ὠρμημένα βρονταὶ τε σκληραὶ. καὶ τούτοις μὲν τοιαύτη νύξ ἐγίνετο.

Τοῖσι δὲ ταχθεῖσι αὐτέων περιπλῶειν Εὐβοίαν ἢ αὐτῇ περ εἶδουσα νύξ πολλὸν ἦν ἔτι ἀγριωτέρη, τοσοῦτον ὅσῳ ἐν πελάγει φερομένοις ἐπέπιπτε. καὶ τὸ τέλος σφί ἐγένετο ἄχαρι· ὡς γὰρ δὴ πλώουσι αὐτοῖσι χειμῶν

τε καὶ τὸ ὕδωρ ἐπεγίνετο ἐοῦσι κατὰ τὰ Κοῖλα τῆς Εὐβοίης, φερόμενοι τῷ πνεύματι καὶ οὐκ εἰδότες τῇ ἐφέροντο ἐξέπιπτον πρὸς τὰς πέτρας. ἐποιεῖτό τε πᾶν ὑπὸ τοῦ θεοῦ ὅπως ἂν ἐξισωθῆι τῷ Ἑλληνικῷ τὸ Περσικὸν μηδὲ πολλῷ πλέον εἴη. οὗτοι μὲν νυν περὶ τὰ Κοῖλα τῆς Εὐβοίης διεφθείροντο.

Οἱ δὲ ἐν Ἀφέτησι βάρβαροι, ὡς σφί ἀσμένοισι ἡμέρη ἐπέλαμψε, ἀτρέμας τε εἶχον τὰς νέας, καὶ σφί ἀπεχρέετο κακῶς πρήσσοσι ἡσυχίην ἄγειν ἐν τῷ παρεόντι. τοῖσι δὲ Ἕλλησι ἐπεβώθειον νέες τρεῖς καὶ πενήκοντα Ἀττικάι. αὐταί τε δὴ σφεας ἐπέρρωσαν ἀπικόμεναι, καὶ ἅμα ἀγγελίη ἐλθοῦσα ὡς τῶν βαρβάρων οἱ περιπλώοντες τὴν Εὐβοίαν πάντες εἶσαν διεφθαρμένοι ὑπὸ τοῦ γενομένου χειμῶνος. φυλάξαντες δὴ τὴν αὐτὴν ὥρην, πλώοντες ἐπέπεσον νηυσὶ Κιλίσσησι ταύτας δὲ διαφθείραντες, ὡς εὐφρόνη ἐγένετο, ἐπέπλων ὀπίσω ἐπὶ τὸ Ἀρτεμισίον.

Τρίτη δὲ ἡμέρη δεινὸν τι ποιησάμενοι οἱ στρατηγὸι τῶν βαρβάρων νέας οὕτω σφί ὀλίγας λυμαίνεσθαι, καὶ τὸ ἀπὸ Ξέρξεω δειμαίνοντες, οὐκ ἀνέμειναν ἔτι τοὺς Ἕλληνας μάχης ἄρξαι, ἀλλὰ παρακελευσάμενοι κατὰ μέσον ἡμέρης ἀνήγον τὰς νέας. συνέπιπτε δὲ ὥστε ταῖς αὐταῖς ἡμέραις τὰς ναυμαχίας γίνεσθαι ταύτας καὶ τὰς πεζομαχίας τὰς ἐν Θερμοπύλῃσι. ἦν δὲ πᾶς ὁ ἀγὼν τοῖσι κατὰ θάλασσαν περὶ τοῦ Εὐρίπου, ὥσπερ τοῖσι ἀμφὶ Λεωνίδαε τὴν ἐσβολὴν φυλάσσειν. οἱ μὲν δὴ παρεκελεύοντο ὅπως μὴ παρήσοσι ἐς τὴν Ἑλλάδα τοὺς βαρβάρους, οἱ δ' ὅπως τὸ Ἑλληνικὸν στράτευμα διαφθείραντες τοῦ πόρου κρατήσοσι.

Ὡς δὲ ταξάμενοι οἱ Ξέρξεω ἐπέπλων, οἱ Ἕλληνες ἀτρέμας εἶχον πρὸς τῷ Ἀρτεμισίῳ. οἱ δὲ βάρβαροι μηνοειδὲς ποιήσαντες τῶν νεῶν ἐκυκλέοντο, ὡς περιλάβοιεν αὐτοὺς. ἐνεθεῦτεν οἱ Ἕλληνες ἐπανέπλων τε καὶ

συνέμισγον. ἐν ταύτῃ τῇ ναυμαχίῃ παραπλήσιοι ἀλλήλοισι ἐγένοντο. ὁ γὰρ Ξέρξῳ στρατὸς ὑπὸ μεγάθεος τε καὶ πλήθεος αὐτὸς ὑπ' ἑωυτοῦ ἐπιπτε, ταρασσομένων τε τῶν νεῶν καὶ περιπιπτούσέων περὶ ἀλλήλας· ὁμῶς μέντοι ἀντεῖχε καὶ οὐκ εἶκε· δεινὸν γὰρ χρῆμα ἐποιεῦντο ὑπὸ νεῶν ὀλίγων ἐς φυγὴν τράπεσθαι. πολλὰ μὲν δὴ τῶν Ἑλλήνων νέες διεφθείροντο πολλοὶ δὲ ἄνδρες, πολλῶ δ' ἔτι πλευνες νέες τε τῶν βαρβάρων καὶ ἄνδρες. οὕτω δὲ ἀγωνιζόμενοι διέστησαν χωρὶς ἐκότεροι.

Ἐν ταύτῃ τῇ ναυμαχίῃ Αἰγύπτιοι μὲν τῶν Ξέρξῳ στρατιωτέων ἠρίστευσαν, οἳ ἄλλα τε ἔργα μεγάλα ἀπέδξαντο καὶ νέας αὐτοῖσι ἀνδράσι εἶλον Ἑλληνίδας πέντε. τῶν δὲ Ἑλλήνων κατὰ ταύτην τὴν ἡμέρην ἠρίστευσαν Ἀθηναῖοι, καὶ Ἀθηναίων Κλεινῆς ὁ Ἀλκιβιάδῳ, ὃς δαπάνην οἰκητῆν παρεχόμενος ἐστρατεύετο ἀνδράσι τε διηκοσίοισι καὶ οἰκητῇ νηϊ.

Ὡς δὲ διέστησαν ἄσμενοι ἐκότεροι, ἐς ὄρμον ἠπέιγοντο. οἳ δὲ Ἕλληνες ὡς διακριθέντες ἐκ τῆς ναυμαχίης ἀπηλλάχθησαν, τῶν μὲν νεκρῶν καὶ τῶν ναυηγίων ἐπεκράτεον, τρηχέως δὲ περιεφθέντες, καὶ οὐκ ἤκιστα Ἀθηναῖοι τῶν αἰ ἡμίσειαι τῶν νεῶν τετρωμένοι ἔσαν, δρησμὸν δὴ ἐβουλεύοντο ἔσω ἐς τὴν Ἑλλάδα.

Οἳ μὲν δὴ ταῦτα ἔπρασσον, παρῆν δὲ ὁ ἐκ Τρηχίνος κατάσκοπος. ἦν μὲν γὰρ ἐπ' Ἀρτεμισίῳ κατάσκοπος Πολύας, γένος Ἀντικυρεὺς, τῷ προσετέτακτο, καὶ εἶχε πλοῖον κατῆρες ἐτοῖμον, εἰ παλήσειε ὁ ναυτικός στρατὸς, σημαίνειν τοῖσι ἐν Θερμοπύλῃσι ἐοῦσι· ὡς δ' αὐτὸς ἦν Ἀβρώνυχος ὁ Δυσικλέος Ἀθηναῖος καὶ παρὰ Λεωνίδῃ ἐτοῖμος τοῖσι ἐπ' Ἀρτεμισίῳ ἐοῦσι ἀγγέλλειν τρηκοντέρῳ, ἦν τι καταλαμβάνη νεώτερον τὸν πεζόν. οὗτος ὢν ὁ Ἀβρώνυχος ἀπικόμενός σφι ἐσήμαινε τὰ γεγονότα περὶ Λεωνίδα καὶ τὸν στρατὸν αὐτοῦ. οἳ δὲ

ὡς ἐπύθοντο ταῦτα, οὐκέτι ἐς ἀναβολὰς ἐποιεῦντο τὴν ἀποχώρησιν, ἐκομίζοντα δὲ ὡς ἕκαστοι ἐτάχθησαν, Κορίνθιοι πρῶτοι, ὕστατοι δὲ Ἀθηναῖοι.

The Grecian fleet repairs to Salamis. Deliberations of the commanders. VIII. 40—49.

Ὁ δὲ Ἑλλήνων ναυτικός στρατός ἀπὸ τοῦ Ἀρτεμισίου Ἀθηναίων δεσθέντων ἐς Σαλαμίνα κατίσχε τὰς νέας. τῶνδε δὲ εἵνεκα προσεδεήθησαν αὐτέων σχεῖν πρὸς Σαλαμίνα Ἀθηναῖοι, ἵνα αὐτοὶ παῖδάς τε καὶ γυναῖκας ὑπεξαγάγωνται ἐκ τῆς Ἀττικῆς, πρὸς δὲ καὶ βουλευσῶνται τὸ ποιητέον αὐτοῖσι ἔσται. ἐπὶ γὰρ τοῖσι κατήκουσι πρήγμασι βουλὴν ἔμελλον ποιήσεσθαι ὡς ἐψευσμῆνοι γνώμης· δοκέοντες γὰρ εὐρήσειν Πελοποννησίουσιν πανδημὴν ἐν τῇ Βοιωτῇ ὑποκατημένους τὸν Βάρβαρον, τῶν μὲν εὐρον οὐδὲν ἔδον, οἱ δὲ ἐπνυθάνοντο τὸν Ἴσθμὸν αὐτοὺς τειχέοντας, τὴν Πελοπόννησον περὶ πλείστου τε ποιευμένους περιεῖναι καὶ ταύτην ἔχοντας ἐν φυλακῇ, τὰ δὲ ἄλλα ἀπιέναι. ταῦτα πυνθανόμενοι οὕτω δὴ προσεδεήθησάν σφεων σχεῖν πρὸς τὴν Σαλαμίνα.

Οἱ μὲν δὴ ἄλλοι κατέσχον ἐς τὴν Σαλαμίνα, Ἀθηναῖοι δὲ ἐς τὴν ἑωυτῶν. μετὰ δὲ τὴν ἀπιξιν κήρυγμα ἐποίησαντο, Ἀθηναίων τῇ τις δύναται σώζειν τέκνα τε καὶ τοὺς οἰκέτας. ἐνθαῦτα οἱ μὲν πλείστοι ἐς Τροιζῆνα ἀπέστειλαν, οἱ δὲ ἐς Ἀίγινα, οἱ δὲ ἐς Σαλαμίνα.

Ἐπεὶ δὲ οἱ ἀπ' Ἀρτεμισίου ἐς Σαλαμίνα κατέσχον τὰς νέας, συνέρρεε καὶ ὁ λοιπὸς πυνθανόμενος ὁ τῶν Ἑλλήνων ναυτικός στρατός ἐκ Τροιζῆνος· ἐς γὰρ Πύργονα τὸν Τροιζηνίων λιμένα προεῖρητο συλλέγεσθαι. συνελέχθησάν τε δὴ πολλῶ πλεῦνες νέες ἢ ἐπ' Ἀρτεμισίῳ ἐναυμάχεον, καὶ ἀπὸ πολλῶν πλεῦνων. ναυάρχος μὲν νυν ἐπὶν αὐτὸς ὄσπερ ἐπ' Ἀρτεμισίῳ, Εὐρυβιάδης

ὁ Εὐρυκλείδω ἀνὴρ Σπαρτιήτης, οὐ μέντοι γένεός γε τοῦ βασιλεῦτος ἐὼν· νέας δὲ πολλῶ πλείστας τε καὶ ἄριστα πλωούσας παρείχοντο Ἀθηναῖοι. ἀριθμὸς δὲ ἐγένετο ὁ πᾶς τῶν νεῶν, παρέξ τῶν πεντηκοντέρων, ὀκτὼ καὶ ἑβδομήκοντα καὶ τριηκόσαιοι.

Ὡς δὲ ἐς τὴν Σαλαμίνα συνήλθον οἱ στρατηγοὶ ἀπὸ τῶν εἰρημένων πολίων, ἐβουλεύοντο, προθέντος Εὐρυβιάδω γνώμην ἀποφαίνεσθαι τὸν βουλόμενον, ὅκου δοκέοι ἐπιτηδεώτατον εἶναι ναυμαχίην ποιέεσθαι τῶν αὐτοὶ χωρέων ἐγκρατέες εἰσί· ἢ γὰρ Ἀττικὴ ἀφεῖτο ἤδη, τῶν δὲ λοιπέων περί προετίθειε. αἱ γνώμαι δὲ τῶν λεγόντων αἱ πλείσται συνεξέπιπτον πρὸς τὸν Ἴσθμὸν πλώσαντας ναυμαχέειν πρὸ τῆς Πελοποννήσου, ἐπιλέγοντες τὸν λόγον τόνδε, ὡς ἦν νικηθέωσι τῇ ναυμαχίῃ, ἐν Σαλαμίῃ μὲν ἐόντες πολιορκήσονται ἐν νήσῳ, ἵνα σφι τιμωρή οὐδεμία ἐπιφανήσεται, πρὸς δὲ τῷ Ἴσθμῷ ἐς τοὺς ἑαυτῶν ἐξοίσονται.

Capture and destruction of Athens. VIII. 50—54.

Ταῦτα τῶν ἀπὸ Πελοποννήσου στρατηγῶν ἐπιλεγόμενων, ἐηλύθει ἀνὴρ Ἀθηναῖος ἀγγέλλων ἤκειν τὸν βάρβαρον ἐς τὴν Ἀττικὴν καὶ πᾶσαν αὐτὴν πυρπολέεσθαι. ὁ γὰρ διὰ Βοιωτῶν τραπόμενος στρατὸς ἄμα Ξέρξη, ἐμπρήσας Θεσπιέων τὴν πόλιν αὐτέων ἐκλελοιπότων ἐς Πελοπόννησον, καὶ τὴν Πλαταιέων ὠσαύτως, ἠκέ τε ἐς τὰς Ἀθήνας καὶ πάντα ἐκεῖνα ἐδηῖο. ἐνέπρησε δὲ Θεσπειάν τε καὶ Πλάταιαν πυθόμενος Θηβαίων ὅτι οὐκ ἐμήδιζον.

Ἀπὸ δὲ τῆς διαβάσιος τοῦ Ἑλλησπόντου, ἔνθεν πορεύεσθαι ἤρξαντο οἱ βάρβαροι, ἕνα αὐτοῦ διατρίψαντες μῆνα ἐν τῷ διέβαινον ἐς τὴν Εὐρώπην, ἐν τρισὶ ἐτέροισι μῆνεσι ἐγένοντο ἐν τῇ Ἀττικῇ, Καλ-

λιάδεω ἄρχοντος Ἀθηναίοισι. καὶ αἰρέουσι ἐρῆμον τὸ ἄστυ, καὶ τινὰς ὀλίγους εὐρίσκουσι τῶν Ἀθηναίων ἐν τῷ ἱρῷ ἔοντας, ταμίᾳ τε τοῦ ἱροῦ καὶ πένητας ἀνθρώπους, οἱ φραξάμενοι τὴν ἀκρόπολιν θύρησί τε καὶ ξύλοισι ἡμύνοντο τοὺς ἐπιόντας, ἅμα μὲν ὑπ' ἀσθενίης βίου οὐκ ἐκχωρήσαντες ἐς Σαλαμίνα, πρὸς δὲ αὐτοὶ δοκέοντες ἐξευρηκένας τὸ μαντήιον τὸ ἢ Πυθίῃ σφί ἔχρησε, τὸ ξύλινον τείχος ἀνάλωτον ἔσσεσθαι, καὶ αὐτὸ δὴ τοῦτο εἶναι τὸ κρησφύγετον κατὰ τὸ μαντήιον, καὶ οὐ τὰς νέας.

Οἱ δὲ Πέρσαι ἰζόμενοι ἐπὶ τὸν καταντίον τῆς ἀκροπόλιος ὄχθον, τὸν Ἀθηναῖοι καλέουσι Ἀρήϊον πάγον, ἐπολιόρκεον τρόπον τοιόνδε· ὄκως στυπεῖον περὶ τοὺς οἰστοὺς περιθέντες ἄψειαν, ἐτόξευον ἐς τὸ φράγμα. ἐνθαῦτα Ἀθηναίων οἱ πολιορκεόμενοι ὁμῶς ἡμύνοντο, καίπερ ἐς τὸ ἔσχατον κακοῦ ἀπιγμένοι καὶ τοῦ φράγματος προδεδωκότος· οὐδὲ λόγους τῶν Πεισιστρατιδῶν προσφερόντων περὶ ὁμολογίης ἐνεδέκοντο, ἀμνόμενοι δὲ ἄλλα τε ἀντεμηχανέοντο καὶ δὴ καὶ προσιόντων τῶν βαρβάρων πρὸς τὰς πύλας ὀλοιτρόχους ἀπίεσαν, ὥστε Ξέρξεα ἐπὶ χρόνον συχνὸν ἀπορίησι ἐνέχεσθαι, οὐ δυνάμενόν σφεας ἐλεῖν.

Χρόνῳ δ' ἐκ τῶν ἀπόρων ἐφάνη δὴ τις ἔσοδος τοῖσι βαρβάροισι· ἔδεε γὰρ κατὰ τὸ θεοπρόπιον πᾶσαν τὴν Ἀττικὴν τὴν ἐν τῇ ἠπειρῷ γενέσθαι ὑπὸ Πέρσῃσι. ἔμπροσθε ὦν πρὸ τῆς ἀκροπόλιος, ὄπισθε δὲ τῶν πυλέων καὶ τῆς ἀνόδου, τῇ δὴ οὔτε τις ἐφύλασσε οὔτ' ἂν ἠλπισε μὴ κοτέ τις κατὰ ταῦτα ἀναβαίη ἀνθρώπων, ταύτῃ ἀνέβησάν τινες κατὰ τὸ ἱρὸν τῆς Κέκροπος θυγατρὸς Ἀγλαύρου, καίτοι περ ἀποκρήμνου ἔοντος τοῦ χώρου. ὥς δὲ εἶδον αὐτοὺς ἀναβεβηκότας οἱ Ἀθηναῖοι ἐπὶ τὴν ἀκρόπολιν, οἱ μὲν ἐρρίπτεον ἑωυτοὺς κατὰ τοῦ τείχεος κάτω καὶ διεφθείροντο, οἱ δὲ ἐς τὸ μέγαρον

κατέφευγον. τῶν δὲ Περσέων οἱ ἀναβεβηκότες πρῶτον μὲν ἐτράποντο πρὸς τὰς πύλας, ταύτας δὲ ἀνοίξαντες τοὺς ἰκέτας ἐφόνευον· ἐπεὶ δὲ σφί πάντες κατέστρωντο, τὸ ἶρὸν συλήσαντες ἐνέπρησαν πᾶσαν τὴν ἀκρόπολιν.

Σχῶν δὲ παντελέως τὰς Ἀθήνας Ἐρέξης ἀπέπεμψε εἰς Σούσα ἄγγελον ἰππέα Ἀρταβάνῳ ἀγγελέοντα τὴν παρεούσάν σφί εὐπρηξίην.

Urgent expostulations of Themistocles, and ultimate determination of the confederates to engage the enemy at Salamis. VIII. 56—64.

Οἱ δὲ ἐν Σαλαμῖνι Ἕλληνες, ὡς σφί ἐξαγγέλλθη ὡς ἔσχε τὰ περὶ τὴν Ἀθηνέων ἀκρόπολιν, εἰς τοσοῦτον θόρυβον ἀπικόμηντο ὥστε ἔτιοι τῶν στρατηγῶν οὐδὲ κυρωθῆναι ἔμενον τὸ προκείμενον πρήγμα, ἀλλ' ἔς τε τὰς νέας ἐσέπιπτον καὶ ἰστία ἀείροντο ὡς ἀποθουσόμενοι· τοῖσί τε ὑπολειπομένοισι αὐτέων ἐκυρώθη πρὸ τοῦ Ἴσθμοῦ ναυμαχέειν. νύξ τε ἐγένετο, καὶ οἱ διαλυθέντες ἐκ τοῦ συνεδρίου ἐσέβαινον εἰς τὰς νέας.

Ἐνθαῦτα δὴ Θεμιστοκλέα ἀπικόμενον ἐπὶ τὴν νέα εἶρετο Μνησίφιλος ἀνὴρ Ἀθηναῖος ὃ τι σφί εἶη βεβουλευμένον. πυθόμενος δὲ πρὸς αὐτοῦ ὡς εἶη δεδογμένον ἀνάγειν τὰς νέας πρὸς τὸν Ἴσθμὸν καὶ πρὸ τῆς Πελοποννήσου ναυμαχέειν, εἶπε· “οὐ τοι ἄρα, ἦν ἀπαίρωσι τὰς νέας ἀπὸ Σαλαμίνοσ, οὐδὲ περὶ μίης ἔτι πατρίδος ναυμαχήσεις· κατὰ γὰρ πόλις ἕκαστοι τρέφονται, καὶ οὔτε σφέας Εὐρυβιάδης κατέχειν δυνήσεται οὔτε τις ἀνθρώπων ἄλλοσ ὥστε μὴ οὐ διασκεδασθῆναι τὴν στρατιήν, ἀπολέεται τε ἡ Ἑλλὰσ ἀβουλίησι. ἀλλ' εἴ τις ἔστι μηχανή, ἴθι καὶ πειρῶ διαχέαι τὰ βεβουλευμένα, ἦν κωσ δύνῃ ἀναγνώσαι Εὐρυβιάδεα μεταβουλεύσασθαι ὥστε αὐτοῦ μενέειν.”

Κάρτα δὴ τῷ Θεμιστοκλεί ἤρесе ἡ ὑποθήκη, καὶ οὐδὲν πρὸς ταῦτα ἀμειψάμενος ἦιε ἐπὶ τὴν νέα τὴν Εὐρυβιάδεω. ἀπικόμενος δὲ ἔφη θέλειν οἱ κοινόν τι πρήγμα συμμῖξαι· ὁ δ' αὐτὸν ἐς τὴν νέα ἐκέλευε ἐσβάντα λέγειν, εἴ τι θέλοι. ἐνθαῦτα ὁ Θεμιστοκλῆς παριζόμενός οἱ καταλέγει κεινά τε πάντα τὰ ἤκουσε Μνησιφίλου, ἐωυτοῦ ποιεύμενος, καὶ ἄλλα πολλὰ προστιθείς, ἐς δ' ἀνέγνωσε χρηίζων ἕκ τε τῆς νεὸς ἐκβῆναι συλλέξαι τε τοὺς στρατηγούς ἐς τὸ συνέδριον.

Ὡς δὲ ἄρα συνελέχθησαν, πρὶν ἢ τὸν Εὐρυβιάδεα προθεῖναι τὸν λόγον τῶν εἵνεκα συνήγαγε τοὺς στρατηγούς, πολλὸς ἦν ὁ Θεμιστοκλῆς ἐν τοῖσι λόγοισι οἷα κάρτα δεόμενος. λέγοντος δὲ αὐτοῦ ὁ Κορίνθιος στρατηγὸς Ἀδείμαντος ὁ Ὠκύτου εἶπε· “ὦ Θεμιστόκλεες, ἐν τοῖσι ἀγῶσι οἱ προεξανιστάμενοι ραπίζονται.” ὁ δὲ ἀπολυόμενος ἔφη· “οἱ δὲ γε ἐγκαταλειπόμενοι οὐ στεφανεύονται.”

Τότε μὲν ἠπίως πρὸς τὸν Κορίνθιον ἀμείψατο, πρὸς δὲ τὸν Εὐρυβιάδεα ἔλεγε ἐκείνων μὲν οὐκέτι οὐδὲν τῶν πρότερον λεχθέντων, ὡς ἐπεὰν ἀπαίρωσι ἀπὸ Σαλαμίνας διαδρήσονται· παρεόντων γὰρ τῶν συμμάχων οὐκ ἔφερε οἱ κόσμον οὐδένα κατηγορεῖν· ὁ δὲ ἄλλου λόγου εἶχετο, λέγων τάδε· “ἐν σοὶ νῦν ἐστὶ σῶσαι τὴν Ἑλλάδα, ἢ ἐμοὶ πείθῃ ναυμαχίην αὐτοῦ μένων ποιέεσθαι, μηδὲ πειθόμενος τουτέων τοῖσι λέγουσι ἀναζεύξης πρὸς τὸν Ἴσθμὸν τὰς νέας. ἀντίθεος γὰρ ἐκάτερον ἀκούσας· πρὸς μὲν τῷ Ἴσθμῷ συμβάλλων ἐν πελάγει ἀναπεπταμένῳ ναυμαχήσεις, ἐς τὸ ἦκιστα ἡμῖν σύμφορόν ἐστι νέας ἔχουσι βαρυτέρας καὶ ἀριθμὸν ἐλάσσονας· τοῦτο δὲ ἀπολέεις Σαλαμῖνά τε καὶ Μέγαρα καὶ Αἰγίναν, ἣν περ καὶ τὰ ἄλλα εὐτυχήσωμεν. ἅμα γὰρ τῷ ναυτικῷ αὐτέων ἔσφεται καὶ ὁ πέζος στρατὸς, καὶ οὕτω σφέας αὐτὸς ἄξεις ἐπὶ τὴν Πελοπόννησον, κινδυνεύσεις τε

ἀπάσῃ τῇ Ἑλλάδι. ἦν δὲ τὰ ἐγὼ λέγω ποιήσης, τοσάδε ἐν αὐτοῖσι χρηστὰ εὐρήσεις. πρῶτα μὲν ἐν στεινῷ συμβάλλοντες νηυσὶ ὀλίγησι πρὸς πολλὰς, ἦν τὰ οἰκότα ἐκ τοῦ πολέμου ἐκβαίνη, πολλὸν κρατήσομεν· τὸ γὰρ ἐν στεινῷ ναυμαχέειν πρὸς ἡμέων ἐστὶ, ἐν εὐρυχωρίῃ δὲ πρὸς ἐκείνων. αὐτὶς δὲ Σαλαμὶς περιγίνεται, ἐς τὴν ἡμῖν ὑπέκκειται τέκνα τε καὶ γυναῖκες. καὶ μὴν καὶ τόδε ἐν αὐτοῖσι ἔνεστι, τοῦ καὶ περιέχεσθε μάλιστα ὁμοίως αὐτοῦ τε μένων προναυμαχήσεις Πελοποννήσου καὶ πρὸς τῷ Ἴσθμῳ, οὐδέ σφεας, εἴ περ εὐ φρονέεις, ἄξεις ἐπὶ τὴν Πελοπόννησον. ἦν δέ γε καὶ τὰ ἐγὼ ἐλπίζω γένηται καὶ νικήσωμεν τῆσι νηυσὶ, οὔτε ὑμῖν ἐς τὸν Ἴσθμὸν παρέσονται οἱ βάρβαροι οὔτε προβήσονται ἐκαστέρω τῆς Ἀττικῆς, ἀπίασί τε οὐδενὶ κόσμῳ, Μεγάροισί τε κερδανέομεν περιεοῦσι καὶ Αἰγίῃ καὶ Σαλαμῖνι, ἐν τῇ ἡμῖν καὶ λόγιόν ἐστι τῶν ἐχθρῶν κατύπερθε γενέσθαι. οἰκότα μὲν νυν βουλευομένοισι ἀνθρώποισι ὡς τὸ ἐπίπαν ἐθέλει γίνεσθαι· μὴ δὲ οἰκότα βουλευομένοισι οὐκ ἐθέλει οὐδὲ ὁ θεὸς προσχωρέειν πρὸς τὰς ἀνθρωπότηας γνώμας.”

Ταῦτα λέγοντος Θεμιστοκλέος αὐτὶς ὁ Κορίνθιος Ἀδείμαντος ἐπεφέρετο, συγᾶν τε κελεύων τῷ μὴ ἐστὶ πατρίς, καὶ Εὐρυβιάδα οὐκ ἔων ἐπιψηφίζειν ἀπόλι ἀνδρὶ πόλιν γὰρ τὸν Θεμιστοκλέα παρεχόμενον οὕτω ἐκέλευε γνώμας συμβάλλεσθαι. ταῦτα δὲ οἱ προέφερε, ὅτι ἠλώκεσάν τε καὶ κατείχοντο αἱ Ἀθηναί. τότε δὴ ὁ Θεμιστοκλέης κείνόν τε καὶ τοὺς Κορινθίους πολλὰ τε καὶ κακὰ ἔλεγε, ἐωυτοῖσί τε ἐδήλου λόγῳ ὡς εἴη καὶ πόλις καὶ γῆ μέζων ἤπερ κείνοισι, ἔστ' ἂν δικόσιαι νέες σφι ἔωσι πεπληρωμένοι· οὐδαμοὺς γὰρ Ἑλλήνων αἰτοὺς ἐπίοντας ἀποκρούσεσθαι.

Σημαίνων δὲ ταῦτα τῷ λόγῳ διέβαινε ἐς Εὐρυβιάδα, λέγων μᾶλλον ἐπεστραμμένα· “ σὺ εἰ μενέεις

αὐτοῦ καὶ μένων ἔσσει ἀνὴρ ἀγαθός· εἰ δὲ μὴ, ἀνατρέψεις τὴν Ἑλλάδα· τὸ πᾶν γὰρ ἡμῖν τοῦ πολέμου φέρουσι αἱ νέες. ἀλλ' ἐμοὶ πείθεο. εἰ δὲ ταῦτα μὴ ποιήσεις, ἡμεῖς μὲν, ὡς ἔχομεν, ἀναλαβόντες τοὺς οἰκέτας κομμιεύμεθα ἐς Σίριον τὴν ἐν Ἰταλίῃ, ἥπερ ἡμετέρη τέ ἐστι ἐκ παλαιοῦ ἔτι, καὶ τὰ λόγια λέγει ὑπ' ἡμέων αὐτὴν δέειν κτισθῆναι· ὑμεῖς δὲ συμμάχων τοιῶνδε μουνωθέντες μεμνήσεσθε τῶν ἐμῶν λόγων.”

Ταῦτα δὲ Θεμιστοκλέος λέγοντος ἀνεδιδάσκετο Εὐρυβιάδης. δοκέειν δέ μοι, ἀρρωδήσας μάλιστα τοὺς Ἀθηναίους ἀνεδιδάσκετο, μὴ σφεας ἀπολίπωσι, ἦν πρὸς τὸν Ἴσθμὸν ἀνάγη τὰς νέας· ἀπολιπόντων γὰρ Ἀθηναίων οὐκέτι ἐγίνοντο ἀξιόμαχοι οἱ λοιποί. ταύτην δὲ αἰρέεται τὴν γνώμην, αὐτοῦ μένοντας διαναυμαχέειν.

Οὕτω μὲν οἱ περὶ Σαλαμίνα ἔπεισι ἀκροβολισάμενοι, ἐπεῖτε Εὐρυβιάδῃ ἔδοξε, αὐτοῦ παρεσκευάζοντο ὡς ναυμαχῆσοντες.

Consternation of the Greeks. Stratagem of Themistocles. Patriotism of Aristides. Battle of Salamis. VIII. 66—95.

Οἱ δὲ ἐς τὸν Ξέρξῳ ναυτικὸν στρατὸν ταχθέντες, ἐπειδὴ ἐκ Τρηχίνος θεησάμενοι τὸ τῶμα τὸ Λακωνικὸν διέβησαν ἐς τὴν Ἰστιάην, ἐπισχόντες ἡμέρας τρεῖς ἔπλων δι' Εὐρίπου, καὶ ἐν ἐτέρῃσι τρισὶ ἡμέρῃσι ἐγένοντο ἐν Φαλήρῳ. ὡς μὲν ἐμοὶ δοκέειν, οὐκ ἐλάσσονες ἔοντες ἀριθμὸν ἐσέβαλον ἐς τὰς Ἀθήνας, κατὰ τε ἠπειρον καὶ τῆσι νηυσὶ ἀπικόμενοι, ἢ ἐπὶ τε Σηπιάδα ἀπῆκοντο καὶ ἐς Θερμοπύλας. ὅσῳ γὰρ δὴ προέβαινε ἐσωτέρῳ τῆς Ἑλλάδος ὁ Πέρσης, τοσοῦτ' ἄλλω ἔθνεά οἱ εἶπετο.

Ἐπεὶ δὲ παρήγγελον ἀναπλώειν, ἀνήγον τὰς νέας

ἐπὶ τὴν Σαλαμίνα, καὶ παρεκρίθησαν διαταχθέντες κατ' ἡσυχίην. τότε μὲν νυν οὐκ ἐξέχρησέ σφι ἡ ἡμέρη ναυμαχίην ποιήσασθαι· νύξ γὰρ ἐπεγένετο· οἱ δὲ παρεσκευάζοντο ἐς τὴν ὑστεραίην. τοὺς δὲ Ἕλληνας εἶχε δέος τε καὶ ἀρρώδιη, οὐκ ἤκιστα δὲ τοὺς ἀπὸ Πελοποννήσου. ἀρρώδεον δὲ, ὅτι αὐτοὶ μὲν ἐν Σαλαμίनि κατήμενοι ὑπὲρ γῆς τῆς Ἀθηναίων ναυμαχέειν μέλλοιεν, νικηθέντες τε ἐν νήσῳ ἀπολαμφθέντες πολιορκήσονται, ἀπέντες τὴν ἐωυτῶν ἀφύλακτον.

Τῶν δὲ βαρβάρων ὁ πεζὸς ὑπὸ τὴν παρεούσαν νύκτα ἐπορεύετο ἐπὶ τὴν Πελοπόννησον καίτοι τὰ δυνατὰ πάντα ἐμεμηγάνητο ὅκως κατ' ἠπειρον μὴ ἐσβάλοιεν οἱ βάρβαροι. ὡς γὰρ ἐπύθοντο τάχιστα Πελοποννήσιοι τοὺς ἀμφὶ Λεωνίδα ἐν Θερμοπύλῃσι τετελευτηκέναι, συνδραμόντες ἐκ τῶν πολιῶν ἐς τὸν Ἴσθμον ἕζοντο, καὶ σφι ἐπὶ στρατηγὸς Κλεόμβροτος ὁ Ἀναξανδρίδew, Λεωνίδew δὲ ἀδελφεός. ἰζόμενοι δὲ ἐν τῷ Ἴσθμῷ καὶ συγχώσαντες τὴν Σκιρωνίδα ὁδόν, μετὰ τοῦτο ὡς σφι ἔδοξε βουλευομένοισι, οἰκοδόμεον διὰ τοῦ Ἴσθμοῦ τεῖχος. ἄτε δὲ ἐουσέων μυριάδων πολλέων καὶ παντὸς ἀνδρὸς ἐργαζομένου, ἦνετο τὸ ἔργον· καὶ γὰρ λίθοι καὶ πλίνθοι καὶ ξύλα καὶ φορμοὶ ψάμμου πλήρεις ἐσεφορέοντο, καὶ ἐλίнуον οὐδένα χρόνον οἱ βοηθήσαντες ἐργαζόμενοι, οὔτε νυκτὸς οὔτε ἡμέρης.

Οἱ μὲν δὴ ἐν τῷ Ἴσθμῷ τοιούτῳ πόνῳ συνέστασαν, ἄτε περὶ τοῦ παντὸς ἤδη δρόμον θέοντες καὶ τῆσι νηυσὶ οὐκ ἐλπίζοντες ἐλλάμψεσθαι· οἱ δὲ ἐν Σαλαμίनि ὁμῶς ταῦτα πυνθανόμενοι ἀρρώδεον, οὐκ οὔτω περὶ σφίσι αὐτοῖσι δειμαίνοντες ὡς περὶ τῇ Πελοποννήσῳ. ἕως μὲν δὴ αὐτέων ἀνὴρ ἀνδρὶ παραστὰς συγῆ λόγον ἐποιέετο, θῶμα ποιούμενοι τὴν Εὐρυβιάδew ἀβουλίην· τέλος δὲ ἐξερράγη ἐς τὸ μέσον. σύλλογός τε δὴ ἐγένετο, καὶ πολλὰ ἐλέγετο περὶ τῶν αὐτέων, οἱ μὲν ὡς ἐς τὴν Πε-

λοπόννησον χρεῶν εἴη ἀποπλῶειν καὶ περὶ ἐκείνης κινδυνεῦειν, μηδὲ πρὸ χώρας δοριαλώτου μένοντας μάχεσθαι, Ἀθηναῖοι δὲ καὶ Αἰγινῆται καὶ Μεγαρέες αὐτοῦ μένοντας ἀμύνασθαι.

Ἐνθαῦτα Θεμιστοκλῆς ὡς ἔσσοῦτο τῇ γνώμῃ ὑπὸ τῶν Πελοποννησίων, λαθῶν ἐξέρχεται ἐκ τοῦ συνεδρίου, ἐξεληθὼν δὲ πέμπει ἐς τὸ στρατόπεδον τὸ Μήδων ἄνδρα πλοῖω, ἐντειλάμενος τὰ λέγειν χρεῶν, τῷ οὖνομα μὲν ἦν Σίκιννος, οἰκέτης δὲ καὶ παιδαγωγὸς ἦν τῶν Θεμιστοκλέος παίδων τὸν δὴ ὕστερον τουτέων τῶν πρηγμαίων Θεμιστοκλῆς Θεσπία τε ἐποίησε, ὡς ἐπεδέκοντο οἱ Θεσπίες πολιήτας, καὶ χρήμασι δλβιον. ὃς τότε πλοῖω ἀπικόμενος ἔλεγε πρὸς τοὺς στρατηγούς τῶν βαρβάρων τάδε· “ ἔπεμψέ με στρατηγὸς ὁ Ἀθηναίων λάθρη τῶν ἄλλων Ἑλλήνων (τυγχάνει γὰρ φρονέων τὰ βασιλέος καὶ βουλόμενος μᾶλλον τὰ ὑμέτερα κατῦπερθε γίνεσθαι ἢ τὰ τῶν Ἑλλήνων πρήγματα) φράσσοντα ὅτι οἱ Ἕλληνες δρησμὸν βουλευόμενοι καταρρωδηκότες, καὶ νῦν παρέχει κάλλιστον ὑμέας ἔργον ἀπάντων ἐξεργάσασθαι, ἦν μὴ περιδῆτε διαδράντας αὐτούς. οὔτε γὰρ ἀλλήλοισι ὁμοφρονέουσι οὔτ’ ἔτι ἀντιστήσονται ὑμῖν, πρὸς ἑωυτούς τε σφέας ὄψεσθε ναυμαχέοντας τοὺς τὰ ὑμέτερα φρονέοντας καὶ τοὺς μὴ.” ὁ μὲν ταῦτά σφι σημήνας ἐκποδῶν ἀπαλλάσσετο.

Τοῖσι δὲ ὡς πιστὰ ἐγένετο τὰ ἀγγελθέντα, τοῦτο μὲν ἐς τὴν νησίδα τὴν Ψυττάλειαν, μεταξὺ Σαλαμίνος τε κειμένην καὶ τῆς ἠπείρου, πολλοὺς τῶν Περσέων ἀπεβίβασαν, τοῦτο δὲ, ἐπειδὴ ἐγένοντο μέσαι νύκτες, ἀνήγον μὲν τὸ ἀπ’ ἐσπέρης κέρας κυκλοῦμενοι πρὸς τὴν Σαλαμίνα, ἀνήγον δὲ οἱ ἀμφὶ τὴν Κέον τε καὶ τὴν Κυνόσουραν τεταγμένοι, κάτεχόν τε μέχρι Μουνυχίης πάντα τὸν πορθμὸν τῆσι νηυσί. τῶνδε δὲ εἵνεκεν ἀνήγον τὰς νέας, ἵνα δὴ τοῖσι Ἕλλησι μηδὲ φυγῆειν ἐξῆ, ἀλλ’

ἀπολαμφθέντες ἐν τῇ Σαλαμῖνι δοῖεν τίσιν τῶν ἐπ' Ἄρτεμισίῳ ἀγωνισμάτων. ἐς δὲ τὴν νησίδα τὴν Ψυτάλειαν καλεομένην ἀπεβίβαζον τῶν Περσέων τῶνδε εἵνεκεν, ὡς ἐπεὰν γένηται ναυμαχίη, ἐνθαῦτα μάλιστα ἐξοισομένων τῶν τε ἀνδρῶν καὶ τῶν ναυηγίων (ἐν γὰρ δὴ πόρῳ τῆς ναυμαχίης τῆς μελλούσης ἔσσεσθαι ἔκειτο ἡ νῆσος), ἵνα τοὺς μὲν περιποιῶσι τοὺς δὲ διαφθείρωσι. ἐποίειν δὲ συγῆ ταῦτα, ὡς μὴ πυνθανοῖατο οἱ ἐναντίοι. οἱ μὲν δὴ ταῦτα τῆς νυκτὸς οὐδὲν ἀποκοιμηθέντες παράρτεοντο.

Τῶν δὲ ἐν Σαλαμῖνι στρατηγῶν ἐγένετο ὠθισμὸς λόγων πολλός. ἤδεσαν δὲ οὐκ ὄτι σφέας περιεκυκλέοντο τῆσι νηυσὶ οἱ βάρβαροι, ἀλλ' ὥσπερ τῆς ἡμέρης ὄρων αὐτοὺς τεταγμένους, ἐδόκεον κατὰ χῶρην εἶναι.

Συνεστηκότων δὲ τῶν στρατηγῶν ἐξ Αἰγίνης διέβη Ἄριστειδης ὁ Λυσιμάχου, ἀνὴρ Ἀθηναῖος μὲν ἐξωστρακισμένος δὲ ὑπὸ τοῦ δήμου· τὸν ἐγὼ νενόμικα, πυνθανόμενος αὐτοῦ τὸν τρόπον, ἄριστον ἄνδρα γενέσθαι ἐν Ἀθήνῃσι καὶ δικαιοτάτον. οὗτος ὄνῃρ στὰς ἐπὶ τὸ συνέδριον ἐξεκαλέετο Θεμιστοκλέα, ἔόντα μὲν ἑωυτῷ οὐ φίλον, ἐχθρὸν δὲ τὰ μάλιστα· ὑπὸ δὲ μεγάλῃ τῶν παρόντων κακῶν λήθην ἐκείνων ποιεύμενος ἐξεκαλέετο, θέλων αὐτῷ συμμίξαι. προακηκόεε δὲ ὅτι σπεύδοιεν οἱ ἀπὸ Πελοποννήσου ἀνάγειν τὰς νέας πρὸς τὸν Ἴσθμόν. ὡς δὲ ἐξῆλθέ οἱ Θεμιστοκλῆς, ἔλεγε Ἄριστειδης τάδε· “ ἡμέας στασιάξειν χρεῶν ἐστὶ ἐν τε τῷ ἄλλῳ καιρῷ καὶ δὴ καὶ ἐν τῷδε περὶ τοῦ ὀκότερος ἡμέων πλέω ἀγαθὰ τὴν πατρίδα ἐργάσεται. λέγω δέ τοι ὅτι ἴσον ἐστὶ πολλά τε καὶ ὀλίγα λέγειν περὶ ἀποπλόου τοῦ ἐνθεῦτεν Πελοποννησιοῖσι. ἐγὼ γὰρ αὐτόπτης τοι λέγω γενόμενος ὅτι νῦν οὐδ' ἦν θέλωσι Κορίνθιοί τε καὶ αὐτὸς Εὐρυβιάδης οἰοί τε ἔσονται ἐκπλώσαι· περιεχόμεθα γὰρ ὑπὸ

τῶν πολεμίων κύκλω. ἀλλ' ἐσελθὼν σφι ταῦτα σήμηνον.”

Ὁ δ' ἀμείβετο τοισίδε· “ κάρτα τε χρηστὰ διακελεύεαι καὶ εὐ ἤγγειλας· τὰ γὰρ ἐγὼ ἐδεόμην γενέσθαι, αὐτὸς αὐτόπτης γενόμενος ἤκεις. ἴσθι γὰρ ἐξ ἐμέο τὰ ποιούμενα ὑπὸ Μήδων· ἔδεε γὰρ, ὅτε οὐκ ἐκόντες ἔθελον ἐς μάχην κατίστασθαι οἱ Ἕλληνες, ἀέκοντας παραστήσασθαι. σὺ δὲ ἐπεὶ περ ἤκεις χρηστὰ ἀπαγγέλλων, αὐτὸς σφι ἄγγειλον. ἦν γὰρ ἐγὼ αὐτὰ λέγω, δόξω πλάσας λέγειν καὶ οὐ πείσω ὡς οὐ ποιούντων τῶν βαρβάρων ταῦτα. ἀλλὰ σφι σήμηνον αὐτὸς παρελθὼν ὡς ἔχει. ἐπεὰν δὲ σημήνης, ἦν μὲν πείθωνται, ταῦτα δὴ τὰ κάλλιστα, ἦν δὲ αὐτοῖσι μὴ πιστὰ γένηται, ὁμοῖον ἡμῖν ἔσται· οὐ γὰρ ἔτι διαδρήσονται, εἰ περ περιεχόμεθα πανταχόθεν, ὡς σὺ λέγεις.”

Ταῦτα ἔλεγε παρελθὼν ὁ Ἀριστείδης, φάμενος ἐξ Αἰγίνης τε ἤκειν καὶ μόγις ἐκπλώσαι λαθὼν τοὺς ἐπορμόοντας· περιέχεσθαι γὰρ πᾶν τὸ στρατόπέδον τὸ Ἑλληνικὸν ὑπὸ τῶν νεῶν τῶν Ξέρξεω· παραρτέεσθαι τε συνεβούλευε ὡς ἀλεξησομένους. καὶ ὁ μὲν ταῦτα εἶπας μετεστῆκεε, τῶν δὲ αὐτῆς ἐγένετο λόγων ἀμφισβασίῃ· οἱ γὰρ πλεῖνες τῶν στρατηγῶν οὐκ ἐπέιθοντο τὰ ἐξαγγελθέντα.

Ἀπιστεόντων δὲ τουτέων ἦκε τριήρης ἀνδρῶν Τηνίων αὐτομολέουσα, τῆς ἦρχε ἀνὴρ Παναίτιος ὁ Σωσιμέμεος, ἥπερ δὴ ἔφερε τὴν ἀληθείην πᾶσαν. διὰ δὲ τοῦτο τὸ ἔργον ἐνεγράφησαν Τήνιοι ἐν Δελφοῖσι ἐς τὸν τρίποδα ἐν τοῖσι τὸν βάρβαρον κατελοῦσι. σὺν δὲ ὧν ταύτῃ τῇ νηὶ τῇ αὐτομολησάσῃ ἐς Σαλαμίνα ἐξεπληροῦτο τὸ ναυτικὸν τοῖσι Ἕλλησι ἐς τὰς ὀγδῶκοντα καὶ τριηκοσίας νέας.

Τοῖσι δὲ Ἕλλησι ὡς πιστὰ δὴ τὰ λεγόμενα ἦν τῶν Τηνίων ῥήματα, παρεσκευάζοντο ὡς ναυμαχῆσοντες.

ἤώς τε δὴ διέφαινε, καὶ οἱ σύλλογον τῶν ἐπιβατέων ποιησάμενοι, προηγόρευε εὖ ἔχοντα μὲν ἐκ πάντων Θεμιστοκλῆς, τὰ δὲ ἔπεα ἦν πάντα κρέσσω τοῖσι ἔσσοσι ἀντιτιθέμενα. ὅσα δὲ ἐν ἀνθρώπου φύσει καὶ καταστάσι ἐγγίνεται, παραινέσας δὴ τουτέων τὰ κρέσσω αἰρέεσθαι, καὶ καταπλέξας τὴν ῥῆσιν, ἐσβαίνειν ἐκέλευε ἐς τὰς νέας. καὶ οὗτοι μὲν δὴ ἐσέβαινον ἐνθαῦτα ἀνήγον τὰς νέας ἀπάσας οἱ Ἕλληνες.

Ἀναγομένοισι δὲ σφι αὐτίκα ἐπεκέατο οἱ βάρβαροι. οἱ μὲν δὴ ἄλλοι Ἕλληνες [ἐπὶ] πρύμνην ἀνεκρούοντο καὶ ὤκελλον τὰς νέας, Ἀμεινίης δὲ Παλληνηὺς ἀνὴρ Ἀθηναῖος ἐξαναχθεὶς νηὶ ἐμβάλλει. συμπλακείσης δὲ τῆς νεὸς καὶ οὐ δυναμένων ἀπαλλαγῆναι, οὕτω δὴ οἱ ἄλλοι Ἀμεινίῃ βοηθεόντες συνέμισγον. Ἀθηναῖοι μὲν οὕτω λέγουσι γενέσθαι τῆς ναυμαχίης τὴν ἀρχήν.

Κατὰ μὲν δὴ Ἀθηναίους ἐτετάχατο Φοῖνικες (οὗτοι γὰρ εἶχον τὸ πρὸς Ἐλευσίνος τε καὶ ἐσπέρης κέρας), κατὰ δὲ Δακεδαιμονίους Ἴωνες· οὗτοι δ' εἶχον τὸ πρὸς τὴν ἠῶ τε καὶ τὸν Πειραιέα.

Τὸ δὲ πλήθος τῶν νεῶν ἐν τῇ Σαλαμῖνι ἐκεραῖζετο, αἱ μὲν ὑπ' Ἀθηναίων διαφθειρόμεναι αἱ δὲ ὑπ' Αἰγινητέων. ἅτε γὰρ τῶν μὲν Ἑλλήνων συν κόσμῳ ναυμαχεόντων κατὰ τάξιν, τῶν δὲ βαρβάρων οὐ τεταγμένων ἔτι οὔτε σὺν νόῳ ποιόντων οὐδὲν, ἐμελλε τοιοῦτό σφι συνοῖσεσθαι οἷον περ ἀπέβη. καίτοι ἔσαν γε καὶ ἐγένοντο ταύτην τὴν ἡμέρην μακρῷ ἀμείνονες αὐτοὶ ἐωυτῶν ἢ πρὸς Εὐβοίῃ, πᾶς τις προθυμεόμενος καὶ δειμαίνων Ξέρξην, ἐδόκεε τε ἕκαστος ἐωυτὸν θεήσεσθαι βασιλέα.

Ἐν δὲ τῷ πόνῳ τούτῳ ἀπὸ μὲν ἔθανε ὁ στρατηγὸς Ἀριαβίγνης ὁ Δαρείου, Ξέρξῳ ἐὼν ἀδελφεός, ἀπὸ δὲ ἄλλοι πολλοὶ τε καὶ οὐνομαστοὶ Περσέων καὶ Μήδων καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων, ὀλίγοι δὲ τινες καὶ Ἕλλήνων ἅτε γὰρ νέειν ἐπιστάμενοι, τοῖσι αἱ νέες διεφθεί-

ροντο, καὶ μὴ ἐν χειρῶν νόμφ ἀπολλύμενοι, ἐς τὴν Σαλαμίνα διένεον. τῶν δὲ βαρβάρων οἱ πολλοὶ ἐν τῇ θαλάσῃ διεφθάρησαν, νέειν οὐκ ἐπιστάμενοι. ἐπεὶ δὲ αἱ πρῶται ἐς φυγὴν ἐτράποντο, ἐνθαῦτα αἱ πλείσται διεφθείροντο· οἱ γὰρ ὄπισθε τεταγμένοι, ἐς τὸ πρόσθε τῆσι νηυσὶ παριέναι πειρώμενοι ὡς ἀποδεξόμενοι τι καὶ αὐτοὶ ἔργον βασιλείῃ, τῆσι σφετέρῃσι νηυσὶ φευγούσῃσι περιέπιπτον.

Οἱ μὲν δὴ πρὸς τοὺς Φοίνικας ἐτράποντο, τῶν δὲ βαρβάρων ἐς φυγὴν τραπομένων καὶ ἐκπλεόντων πρὸς τὸ Φάληρον Αἰγινήται ὑποστάντες ἐν τῷ πορθμῷ ἔργα ἀπεδέξαντο λόγου ἄξια. οἱ μὲν γὰρ Ἀθηναῖοι ἐν τῷ θορύβῳ ἐκεραΐζον τὰς τε ἀντισταμένας καὶ τὰς φευγούσας τῶν νεῶν, οἱ δὲ Αἰγινήται τὰς ἐκπλωούσας· ὅκως δὲ τινες τοὺς Ἀθηναίους διαφύγοιεν, φερόμενοι ἐσέπιπτον ἐς τοὺς Αἰγινήτας.

Οἱ δὲ βάρβαροι τῶν αἱ νέες περιεγένοντο, φεύγοντες ἀπίκοντο ἐς Φάληρον ὑπὸ τὸν πεζὸν στρατόν. ἐν δὲ τῇ ναυμαχίῃ ταύτῃ ἤκουσαν Ἑλλήνων ἄριστα Αἰγινήται, ἐπὶ δὲ Ἀθηναῖοι, ἀνδρῶν δὲ Πολύκριτός τε ὁ Αἰγινήτης καὶ Ἀθηναῖοι Εὐμένης τε ὁ Ἀναγυράσιος καὶ Ἀμεινίης Παλληνεύς.

Ἄριστείδης δὲ ὁ Λυσιμάχου ἀνὴρ Ἀθηναῖος, τοῦ καὶ ὀλίγῳ τι πρότερον τουτέων ἐπεμνήσθην ὡς ἀνδρὸς ἀρίστου, οὗτος ἐν τῷ θορύβῳ τούτῳ τῷ περὶ Σαλαμίνα γενομένῳ τάδε ἐποίησε· παραλαβὼν πολλοὺς τῶν ὀπλιτέων οἱ παρατετάχατο παρὰ τὴν ἀκτὴν τῆς Σαλαμίνης χώρας, γένος ἔόντες Ἀθηναῖοι, ἐς τὴν Ψυττάλειαν νῆσον ἀπέβησε ἄγων, οἱ τοὺς Πέρσας τοὺς ἐν τῇ νησιδί ταύτῃ κατεφόνευσαν πάντας.

Xerxes, by the advice of Mardonius and Artemisia, returns to Persia, leaving Mardonius in Greece with 300,000 men. VIII. 97—103.

Ξέρξης δὲ ὡς ἔμαθε τὸ γεγονός πάθος, δείσας μὴ τις τῶν Ἰώνων ὑποθῆται τοῖσι Ἑλλησι ἢ αὐτοὶ γοήσωσι πλῶειν ἐς τὸν Ἑλλήσποντον λύσοντες τὰς γεφύρας, καὶ ἀπολαμφθεὶς ἐν τῇ Εὐρώπῃ ἀπολέσθαι κινδυνεύσῃ, δρησμὸν ἐβούλευε. θέλων δὲ μὴ ἐπίδηλος εἶναι μήτε τοῖσι Ἑλλησι μήτε τοῖσι ἑωυτοῦ, ἐς τὴν Σαλαμίνα χῶμα ἐπειράτω διαχοῦν, γαυλοῦς τε Φοινικητοῦς συνέδεε, ἵνα ἀντί τε σχεδίης ἔωσι καὶ τείχεος, ἀρτέετό τε ἐς πόλεμον ὡς ναυμαχίην ἄλλην ποιησόμενος. ὀρέοντες δὲ μιν πάντες οἱ ἄλλοι ταῦτα πρήσσοντα εὐ ἐπιστάεω ὡς ἐκ παντὸς νόου παρεσκευάσται μένων πολεμήσειν Μαρδόνιον δ' οὐδὲν τουτέων ἐλάνθανε ὡς μάλιστα ἔμπειρον ἔοντα τῆς ἐκείνου διανοίης. ταῦτά τε ἅμα Ξέρξης ἐποίηε, καὶ ἔπεμπε ἐς Πέρσας ἀγγελέοντα τὴν παρῆσαν σφί συμφορὴν.

Τουτέων δὲ τῶν ἀγγέλων ἔστι οὐδὲν ὃ τι θάσσον παραγίνεται θνητὸν ἔόν· οὕτω τοῖσι Πέρσησι ἐξεύρηται τοῦτο. λέγουσι γὰρ ὡς ὄσων ἂν ἡμερέων ἢ ἢ πᾶσα ὁδὸς, τοσοῦτοι ἵπποι τε καὶ ἄνδρες διεστᾶσι, κατὰ ἡμερησίην ὁδὸν ἐκάστην ἵππος τε καὶ ἀνὴρ τεταγμένος· τοὺς οὔτε νιφετὸς, οὐκ ὄμβρος, οὐ καῦμα, οὐ νύξ ἔργει μὴ οὐ καταλύσαι τὸν προκείμενον ἑωυτῷ δρόμον τὴν ταχίστην. ὁ μὲν δὴ πρῶτος δραμῶν παραδιδοὶ τὰ ἐντεταλμένα τῷ δευτέρῳ, ὁ δὲ δεύτερος τῷ τρίτῳ· τὸ δὲ ἐνθεῦτεν ἤδη κατ' ἄλλον διεξέρχεται παραδιδόμενα, κατὰ περ Ἑλλησι ἢ λαμπαδηφορίῃ τὴν τῷ Ἡφαίστῳ ἐπιτελέουσι. τοῦτο τὸ δράμημα τῶν ἵππων καλεοῦσι Πέρσαι ἀγγαρήϊον.

Ἡ μὲν δὴ πρώτη ἐς Σοῦσα ἀγγελίη ἀπικομένη, ὡς

ἔχοι Ἀθήνας Ξέρξης, ἔτερψε οὕτω δὴ τι Περσέων τοὺς ὑπολειφθέντας ὡς τὰς τε ὁδοὺς μυρσίησι πάσας ἐστόρεσαν καὶ ἔθυμιων θυμῆματα καὶ αὐτοὶ ἔσαν ἐν θυσίῃσι τε καὶ εὐπαθίησι· ἡ δὲ δευτέρη σφι ἀγγελίη ἐπεξελθοῦσα συνέχεε οὕτω ὥστε τοὺς κιβῶνας κατερρήξαντο πάντες, βοῆ τε καὶ οἰμωγῇ ἐχρέωντο ἀπλῆτω, Μαρδόνιον ἐν αἰτίησι τιθέντες. οὐκ οὕτω δὲ περὶ τῶν νεῶν ἀχθόμενοι ταῦτα οἱ Πέρσαι ἐποίουν ὡς περὶ αὐτῷ Ξέρξῃ δειμαίνοντες. καὶ περὶ Πέρσας μὲν ἦν ταῦτα τὸν πάντα μεταξύ χρόνον γενόμενον, μέχρι οὐ Ξέρξης αὐτὸς σφεας ἀπικόμενος ἔπαυσε.

Μαρδόνιος δὲ ὁρέων μὲν Ξέρξην συμφορὴν μεγάλην ἐκ τῆς ναυμαχίης ποιούμενον, ὑποπτεύων δὲ αὐτὸν δρησμὸν βουλεύειν ἐκ τῶν Ἀθηνέων, φροντίσας πρὸς ἑαυτὸν ὡς δώσει δίκην ἀναγνώσας βασιλέα στρατεύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, καὶ οἱ κρέσσον εἶη ἀνακινδυνεύσαι ἢ κατεργάσασθαι τὴν Ἑλλάδα ἢ αὐτὸν καλῶς τελευτήσαι τὸν βίον ὑπὲρ μεγάλων αἰωρηθέντα· πλέον μέντοι ἔφερε οἱ ἡ γνώμη κατεργάσασθαι τὴν Ἑλλάδα· λογισάμενος ὦν ταῦτα προσέφερε τὸν λόγον τόνδε· “δέσποτα, μήτε λυπέο μήτε συμφορὴν μηδεμίαν μεγάλην ποιεῦ τοῦδε τοῦ γεγονότος εἵνεκα πρήγματος. οὐ γὰρ ξύλων ἀγὼν ὁ τὸ πᾶν φέρων ἐστὶ ἡμῖν, ἀλλ’ ἀνδρῶν τε καὶ ἵππων. σοὶ δὲ οὔτε τις τουτέων τῶν τὸ πᾶν σφι ἤδη δοκεόντων κατεργάσθαι ἀποβὰς ἀπὸ τῶν νεῶν πειρήσεται ἀντιωθῆναι, οὔτ’ ἐκ τῆς ἡπείρου τῆσδε· οἷ τε ἡμῖν ἠγνώθησαν, ἔδοσαν δίκας. εἰ μὲν νυν δοκέει, αὐτίκα πειρώμεθα τῆς Πελοποννήσου· εἰ δὲ καὶ δοκέει ἐπισχεῖν, παρέχει ποιέειν ταῦτα. μηδὲ δυσθύμει· οὐ γὰρ ἐστὶ Ἑλλησι οὐδεμία ἔκδυσις μὴ οὐ δόντας λόγαν τῶν ἐποίησαν νῦν τε καὶ πρότερον εἶναι σοὺς δούλους. μάλιστα μὲν νυν ταῦτα ποιέειν· εἰ δ’ ἄρα τοι βεβούλευται αὐτὸν ἀπελαύνοντα ἀπάγειν τὴν στρατιῆν, ἄλλην

ἔχω καὶ ἐκ τῶνδε βουλήν. σὺ Πέρσας, βασιλεῦ, μὴ ποιήσῃς καταγελάστους γενέσθαι Ἕλλησι· οὐδὲν γὰρ ἐν τοῖσι Πέρσῃσι δεδήληται τῶν πρηγμάτων, οὐδ' ἐρείς ὄκου ἐγεγόμεθα ἄνδρες κακοί. εἰ δὲ Φοίνικές τε καὶ Αἰγύπτιοι καὶ Κύπριοί τε καὶ Κίλικες κακοὶ ἐγένοντο, οὐδὲν πρὸς Πέρσας τοῦτο προσήκει τὸ πάθος. ἤδη ὦν ἐπειδὴ οὐ Πέρσαι τοι αἰτιοὶ εἰσι, ἐμοὶ πείθεο. εἰ τοι δέδοκται μὴ παραμένειν, σὺ μὲν ἐς ἤθεα τὰ σεωντοῦ ἀπέλαυνε, τῆς στρατιῆς ἀπάγων τὸ πολλόν, ἐμὲ δέ σοι χρῆ τὴν Ἑλλάδα παρασχεῖν δεδουλωμένην, τριήκοντα μυριάδας τοῦ στρατοῦ ἀπολεξάμενον.”

Ταῦτα ἀκούσας Ξέρξης ὡς ἐκ κακῶν ἐχάρη τε καὶ ἤσθη, πρὸς Μαρδόνιον τε βουλευσάμενος ἔφη ἀποκρινεῖσθαι ὁκότερον ποιήσει τουτέων. ὡς δὲ ἐβουλευέτο ἅμα Περσέων τοῖσι ἐπικλήτοισι, ἔδοξέ οἱ καὶ Ἀρτεμισίην ἐς συμβουλίην μεταπέμψασθαι, ὅτι πρότερον ἐφαίνετο μούνη νοέουσα τὰ ποιητέα ἦν. ὡς δὲ ἀπίκετο ἡ Ἀρτεμισίη, μεταστησάμενος τοὺς ἄλλους, τοὺς τε συμβούλους Περσέων καὶ τοὺς δορυφόρους, ἔλεξε Ξέρξης τάδε· “κελεύει με Μαρδόνιος μένοντα αὐτοῦ πειρᾶσθαι τῆς Πελοποννήσου, λέγων ὡς μοι Πέρσαι τε καὶ ὁ πεζὸς στρατὸς οὐδενὸς μεταίτιοι πάθεός εἰσι, ἀλλὰ βουλομένοισί σφι γένοιτ' ἂν ἀπόδεξις. ἐμὲ ὦν ἡ ταῦτα κελεύει ποιέειν, ἡ αὐτὸς ἐθέλει τριήκοντα μυριάδας ἀπολεξάμενος τοῦ στρατοῦ παρασχεῖν μοι τὴν Ἑλλάδα δεδουλωμένην, αὐτὸν δ' ἐμὲ κελεύει ἀπελαύνειν σὺν τῷ λοιπῷ στρατῷ ἐς ἤθεα τὰ ἐμά. σὺ ὦν ἐμοί, καὶ γὰρ περὶ τῆς ναυμαχίης εὐ συνεβούλευσας τῆς γενομένης οὐκ ἔωσα ποιέεσθαι, νῦν τε συμβούλευσον ὁκότερα ποιέων ἐπιτύχω εὐ βουλευσάμενος.” ὁ μὲν ταῦτα συνεβουλεύετο.

Ἡ δὲ λέγει τάδε· “βασιλεῦ, χαλεπὸν μὲν ἐστὶ συμβουλευομένῳ τυχεῖν τὰ ἄριστα εἶπασαν, ἐπὶ μέντοι

τοῖσι κατήκουσι πρήγμασι δοκέει μοι αὐτὸν μὲν σε ἀπελαύνειν ὀπίσω, Μαρδόνιον δὲ, εἰ ἐθέλει τε καὶ ὑποδέκεται ταῦτα ποιήσειν, αὐτοῦ καταλιπεῖν σὺν τοῖσι ἐθέλει. τοῦτο μὲν γὰρ, ἦν καταστρέψῃται τὰ φησι ἐθέλειν καὶ οἱ προχωρήσῃ τὰ νοέων λέγει, σὺν τῷ ἔργον, ὦ δέσποτα, γίνεται· οἱ γὰρ σοὶ δούλοι κατεργάσαντο· τοῦτο δὲ, ἦν τὰ ἐναντία τῆς Μαρδονίου γνώμης γένηται, οὐδεμία συμφορὴ μεγάλη ἔσται σέο τε περιεόντος καὶ ἐκείνων τῶν πρηγμάτων περὶ οἶκον τὸν σόν. ἦν γὰρ σύ τε περιῆς καὶ οἶκος ὁ σός, πολλοὺς πολλὰκις ἀγῶνας δραμόνται περὶ σφέων αὐτέων οἱ Ἕλληνες. Μαρδονίου δὲ, ἦν τι πάθη, λόγος οὐδεὶς γίνεται· οὐδὲ τι νικῶντες οἱ Ἕλληνες νικῶσι, δούλον σὸν ἀπολέσαντες. σὺ δὲ, τῶν εἵνεκα τὸν στόλον ἐποίησω, πυρώσας τὰς Ἀθήνας ἀπελάς.”

Ἦσθη τε δὴ τῇ συμβουλίῃ Ξέρξης· λέγουσα γὰρ ἐπετύγχανε τὰ περ αὐτὸς ἐνόεε. οὐδὲ γὰρ εἰ πάντες καὶ πᾶσαι συνεβούλευον αὐτῷ μένειν, ἔμενε ἂν δοκέειν ἐμοί· οὕτω καταρρωδήκεε. ἐπαινέσας δὲ τὴν Ἀρτεμισίην ταύτην μὲν ἀποστέλλει ἄγουσαν αὐτοῦ τοὺς παῖδας ἐς Ἐφεσον.

Envy exhibited by the Grecian leaders towards Themistocles. VIII. 123—125.

Μετὰ δὲ τὴν διαίρεσιν τῆς ληΐης ἔπλων οἱ Ἕλληνες ἐς τὸν Ἴσθμὸν ἀριστήϊα δώσοντες τῷ ἀξιωτάτῳ γενομένῳ Ἑλλήνων ἀνὰ τὸν πόλεμον ποῦτον. ὡς δὲ ἀπικόμενοι οἱ στρατηγοὶ διενέμοντο τὰς ψήφους ἐπὶ τοῦ Ποσειδέωνος τῷ βωμῷ, τὸν πρῶτον καὶ τὸν δεύτερον κρίνοντες ἐκ πάντων, ἐνθαῦτα πᾶς τις αὐτέων ἐωυτῷ ἐτίθετο τὴν ψήφον, αὐτὸς ἕκαστος δοκέων ἀριστος

γενέσθαι, δεύτερα δὲ οἱ πολλοὶ συνεξέπιπτον Θεμιστοκλέα κρίνοντες. οἱ μὲν δὴ ἐμουνοῦντο, Θεμιστοκλῆς δὲ δευτερείοισι ὑπερεβάλλετο πολλόν.

Οὐ βουλομένων δὲ ταῦτα κρίνειν τῶν Ἑλλήνων φθόνῳ, ἀλλ' ἀποπλωόντων ἐκάστων ἐς τὴν ἐωυτῶν ἀκρίτων, ὅμως Θεμιστοκλῆς ἐβίωσθη τε καὶ ἐδοξώθη εἶναι ἀγὴρ πολλὸν Ἑλλήνων σοφώτατος ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα. ὅτι δὲ νικῶν οὐκ ἐτίμηθη πρὸς τῶν ἐν Σαλαμίνοι ναυμαχησάντων, αὐτίκα μετὰ ταῦτα ἐς Λακεδαίμονα ἀπύκετο θέλων τιμηθῆναι· καί μιν Λακεδαιμόνιοι καλῶς μὲν ὑπεδέξαντο, μεγάλως δὲ ἐτίμησαν. ἀριστήϊα μὲν νυν ἔδοσαν Εὐρυβιάδῃ ἐλαίης στέφανον, σοφίης δὲ καὶ δεξιότητος Θεμιστοκλεί, καὶ τούτῳ στέφανον ἐλαίης. ἐδωρήσαντο δὲ μιν ὄχρῳ τῷ ἐν Σπάρτῃ καλλιστεύσαντι. αἰνέσαντες δὲ πολλὰ, προέπεμψαν ἀπίοντα τριηκόσιοι Σπαρτιητέων λογάδες, οὗτοι οὔπερ ἱππέες καλέονται, μέχρι οὖρων τῶν Τεγεητικῶν. μῦνον δὴ τοῦτον πάντων ἀνθρώπων τῶν ἡμεῖς ἴδμεν Σπαρτιῆται προέπεμψαν.

Ὡς δὲ ἐκ τῆς Λακεδαίμονος ἀπύκετο ἐς τὰς Ἀθήνας, ἐνθαῦτα Τιμόδημος Ἀφιδναῖος τῶν ἐχθρῶν μὲν τῶν Θεμιστοκλέος ἐὼν, ἄλλως δὲ οὐ τῶν ἐπιφανέων ἀνδρῶν, φθόνῳ καταμαργέων ἐνείκεε τὸν Θεμιστοκλέα, τὴν ἐς Λακεδαίμονα ἀπιξιν προφέρων, ὡς διὰ τὰς Ἀθήνας ἔχοι τὰ γέρεα τὰ παρὰ Λακεδαιμονίων, ἀλλ' οὐ δι' ἐωυτόν. ὁ δὲ, ἐπεῖτε οὐκ ἐπαύετο ταῦτα λέγων ὁ Τιμόδημος, εἶπε· “οὕτω ἔχει τοι· οὐτ' ἂν ἐγὼ ἐὼν Βελβινίτης ἐτίμηθην οὕτω πρὸς Σπαρτιητέων, οὐτ' ἂν σὺ, ἄνθρωπε, ἐὼν Ἀθηναῖος.”

Mission of Alexander the Macedonian to Athens, with overtures from Mardonius. Interference of the Lacedæmonians. Spirited reply of the Athenians to both. VIII. 136—144.

Μαρδόνιος δὲ μετὰ ταῦτα ἔπεμψε ἄγγελον εἰς Ἀθήνας Ἀλέξανδρον τὸν Ἀμύντεω ἄνδρα Μακεδόνα.

Ὡς δὲ ἀπῆκετο εἰς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθεὶς ὑπὸ Μαρδονίου, ἔλεγε τάδε· “ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Μαρδόνιος τάδε λέγει, ἐμοὶ ἀγγελίη ἦκει παρὰ βασιλέως λέγουσα οὕτω· ‘ Ἀθηναίοισι τὰς ἀμαρτάδας τὰς ἐξ ἐκείνων εἰς ἐμὲ γενομένας πάσας μετήμι· νῦν τε ὧδε Μαρδόνιε ποίεε. τοῦτο μὲν τὴν γῆν σφί ἀπόδος, τοῦτο δὲ ἄλλην πρὸς ταύτη ἐλέσθων αὐτοὶ, ἦντινα ἂν ἐθέλωσι, ἔοντες αὐτόνομοι. ἰρά τε πάντα σφί, ἦν δὴ βούλωνται γε ἐμοὶ ὁμολογέειν, ἀνόρθωσον, ὅσα ἐγὼ ἐνέπρησα.’ τουτέων δὲ ἀπιγμένων ἀναγκαίως ἔχει μοι ποιέειν ταῦτα, ἦν μὴ τὸ ὑμέτερον αἴτιον γένηται. λέγω δὲ ὑμῖν τάδε νῦν. τί μαίνεσθε πόλεμον βασιλεῖ ἀνταειρόμενοι; οὔτε γὰρ ἂν υπερβάλαισθε, οὔτε οἰοί τέ ἐστε ἀντέχειν τὸν πάντα χρόνον. εἶδετε μὲν γὰρ τῆς Ξέρξεω στρατηλασίης τὸ πλῆθος καὶ τὰ ἔργα, πυνθάνεσθε δὲ καὶ τὴν νῦν παρ’ ἐμοὶ εἶσαν δύναμιν, ὥστε καὶ ἦν ἡμέας υπερβάλησθε καὶ νικήσητε, τοῦ περ ὑμῖν οὐδεμία ἐλπίς εἴ περ εὐφρονέετε, ἄλλη παρέσται πολλαπλησίη. μὴ ὦν βούλεσθε παρῖσεύμενοι βασιλεῖ στέρεσθαι μὲν τῆς χώρας, θέειν δὲ αἰεὶ περὶ ὑμέων αὐτῶν, ἀλλὰ καταλύσασθε. παρέχει δὲ ὑμῖν κάλλιστα καταλύσασθαι βασιλέως ταύτη ὀρμημένου. ἔστε ἐλεύθεροι, ἡμῖν ὀμαιχμίην συνθέμενοι ἄνευ τε δόλου καὶ ἀπάτης. Μαρδόνιος μὲν ταῦτα, ὧ Ἀθηναῖοι, ἐνετείλατό μοι εἶπαι πρὸς ὑμέας· ἐγὼ δὲ περὶ μὲν εὐνοίης τῆς πρὸς ὑμέας εἰσῆς ἐξ ἐμεῦ οὐδὲν λέξω (οὐ γὰρ ἂν νῦν πρῶτον ἐκμάθοιτε), προσ-

χρηζῶ δὲ ὑμῶν πείθεσθαι Μαρδονίῳ. ἐγορέω γὰρ ὑμῖν οὐκ οἴοισί τε ἐσομένοισι τὸν πάντα χρόνον πολεμέειν Ξέρξῃ· εἰ γὰρ ἐνῶρων τοῦτο ἐν ὑμῖν, οὐκ ἂν κοτε ἐς ὑμέας ἦλθον ἔχων λόγους τούσδε· καὶ γὰρ δύναμις ὑπὲρ ἄνθρωπον ἢ βασιλέος ἐστὶ καὶ χεὶρ ὑπερμήκης. ἦν ὦν μὴ αὐτίκα ὁμολογήσητε, μεγάλα προτεινόντων ἐπ' οἷσι ὁμολογέειν ἐθέλουσι, δειμαίνω ὑπὲρ ὑμῶν ἐν τρίβῳ τε μάλιστα οἰκημένων ἰτῶν συμμάχων πάντων, αἰεὶ τε φθειρομένων μύνων, ἐξαίρετόν τι μεταίχιμιον τὴν γῆν ἐκτημένων. ἀλλὰ πείθεσθε· πολλοῦ γὰρ ὑμῖν ἄξια ταῦτα, εἰ βασιλεύς γε ὁ μέγας μόνουσι ὑμῖν Ἑλλήνων τὰς ἀμαρτάδας ἀπιεὶς ἐθέλει φίλος γενέσθαι." Ἀλέξανδρος μὲν ταῦτα ἔλεξε.

Λακεδαιμόνιοι δὲ πυθόμενοι ἤκειν Ἀλέξανδρον ἐς Ἀθήνας ἐς ὁμολογίην ἄξοντα τῷ βαρβάρῳ Ἀθηναίους, ἀναμνησθέντες τῶν λογίων ὡς σφεας χρεῶν ἐστὶ ἅμα τοῖσι ἄλλοισι Δωριεῦσι ἐκπίπτειν ἐκ Πελοποννήσου ὑπὸ Μήδων τε καὶ Ἀθηναίων, κάρτα τε ἔδεισαν μὴ ὁμολογήσωσι τῷ Πέρσῃ Ἀθηναῖοι, αὐτίκα τέ σφι ἔδοξε πέμπειν ἀγγέλους. καὶ δὴ συνέπιπτε ὥστε ὁμοῦ σφέων γίνεσθαι τὴν κατάστασιν· ἐπανέμειναν γὰρ οἱ Ἀθηναῖοι διατρίβοντες, εὖ ἐπιστάμενοι ὅτι ἔμελλον Λακεδαιμόνιοι πεύσεσθαι ἤκοντα παρὰ τοῦ βαρβάρου ἀγγελῶν ἐπ' ὁμολογίῃ, πυθόμενοι τε πέμψειν κατὰ τάχος ἀγγέλους. ἐπίτηδες ὦν ἐποίεον, ἐνδεικνύμενοι τοῖσι Λακεδαιμονίοισι τὴν ἐωυτῶν γνώμην.

Ὡς δὲ ἐπαύσατο λέγων Ἀλέξανδρος, διαδεξάμενοι ἔλεγον οἱ ἀπὸ Σπάρτης ἀγγελοὶ· "ἡμέας δὲ ἐπεμψαν Λακεδαιμόνιοι δεησομένους ὑμῶν μήτε νεώτερον ποιέειν μηδὲν κατὰ τὴν Ἑλλάδα μήτε λόγους ἐνδέκεσθαι παρὰ τοῦ βαρβάρου. οὔτε γὰρ δίκαιον οὐδαμῶς οὔτε κόσμον φέρον οὔτε γε ἄλλοισι Ἑλλήνων οὐδαμοῖσι, ὑμῖν δὲ δὴ καὶ διὰ πάντων ἤκιστα πολλῶν εἵνεκα. ἐγείρατε γὰρ

τόνδε τὸν πόλεμον ὑμεῖς οὐδὲν ἡμέων βουλομένων, καὶ περὶ τῆς ὑμετέρας ἀρχῆν ὁ ἀγὼν ἐγένετο· νῦν δὲ φέρει καὶ ἐς πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα. ἄλλως τε τούτων ἀπάντων αἰτίους γενέσθαι δουλοσύνης τοῖσι Ἑλλησι Ἀθηναίους οὐδαμῶς ἀνασχετὸν, οἵτινες αἰεὶ καὶ τὸ πάλαι φαίνεσθε πολλοὺς ἐλευθερώσαντες ἀνθρώπων. πιεζυμένοισι μέντοι ὑμῖν συναχθόμεθα, καὶ ὅτι καρπῶν ἐστερήθητε διξῶν ἤδη, καὶ ὅτι οἰκοφθόρησθε χρόνον ἤδη πολλόν. ἀντὶ τούτων δὲ ὑμῖν Λακεδαιμόνιοι τε καὶ οἱ σύμμαχοι ἐπαγγέλλονται γυναικᾶς τε καὶ τὰ ἐς πόλεμον ἄχρηστα οἰκετέων ἐχόμενα πάντα ἐπιθρέψειν, ἔστ' ἂν ὁ πόλεμος ὄδε συνεστήκη. μηδὲ ὑμέας Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδῶν ἀναγνώσῃ, λήνας τὸν Μαρδονίου λόγον. τούτῳ μὲν γὰρ ταῦτα ποιητέα ἐστὶ· τύραννος γὰρ ἐὼν τυράνῳ συγκατεργάζεται· ὑμῖν δὲ γε οὐ ποιητέα, εἴ περ εὐ τυγχάνετε φρονέοντες, ἐπισταμένοισι ὡς βαρβάροισι ἐστὶ οὔτε πιστὸν οὔτε ἀληθές οὐδέν." ταῦτα ἔλεξαν οἱ ἄγγελοι.

Ἀθηναῖοι δὲ πρὸς μὲν Ἀλέξανδρον ὑπεκρίναντο τάδε· "καὶ αὐτοὶ τοῦτό γε ἐπιστάμεθα, ὅτι πλησίη ἐστὶ τῷ Μήδῳ δύναμις ἤπερ ἡμῖν, ὥστε οὐδὲν δέει τοῦτό γε ὀνειδίξειν. ἀλλ' ὅμως ἐλευθερίας γλιχόμενοι ἀμυνέμεθα οὕτω ὅπως ἂν καὶ δυνώμεθα. ὁμολογήσαι δὲ τῷ βαρβάρῳ μήτε σὺ ἡμέας πειρῶ ἀναπείθειν οὔτε ἡμέες πεισόμεθα. νῦν τε ἀπάγγελλε Μαρδονίῳ ὡς Ἀθηναῖοι λέγουσι, ἔστ' ἂν ὁ ἥλιος τὴν αὐτὴν ὁδὸν εἴη τῇ καὶ νῦν ἔρχεται, μήκοτε ὁμολογήσειν ἡμέας Ξέρξῃ· ἀλλὰ θεοῖσι τε συμμάχοισι πίσυνοὶ μιν ἐπέξιμεν ἀμυνόμενοι καὶ τοῖσι ἥρωσι, τῶν ἐκείνος οὐδεμίαν ὄπιν ἔχων ἐνέπρησε τοὺς τε οἴκους καὶ τὰ ἀγάλματα. σύ τε τοῦ λοιποῦ λόγους ἔχων τοιούσδε μὴ ἐπιφαίneo Ἀθηναίοισι, μηδὲ δοκέων χρηστὰ ὑπουργεῖν ἀθέμιτα ἔρδειν

παραίνεε· οὐ γάρ σε βυυλόμεθα οὐδὲν ἄχαρι πρὸς Ἀθηναίων παθέειν ἐόντα πρόξεινόν τε καὶ φίλον.”

Πρὸς μὲν Ἀλέξανδρον ταῦτα ὑπεκρίναντο, πρὸς δὲ τοὺς ἀπὸ Σπάρτης ἀγγέλους τάδε· “ τὸ μὲν δείσαι Δακεδαιμονίους μὴ ὁμολογήσωμεν τῷ βαρβάρῳ, κάρτα ἀνθρωπήϊον ἦν. ἀτὰρ αἰσχυρῶς γε οἴκατε ἐξεπιστάμενοι τὸ Ἀθηναίων φρόνημα ἀρρωδήσαι, ὅτι οὔτε χρυσὸς ἐστι γῆς οὐδαμόθι τοσοῦτος οὔτε χώρα καλλεῖ καὶ ἀρετῇ μέγα ὑπερφέρουσα, τὰ ἡμεῖς δεξάμενοι ἐθέλομεν ἂν μηδίσαντες καταδουλώσαι τὴν Ἑλλάδα. πολλὰ τε γὰρ καὶ μεγάλα ἐστὶ τὰ διακωλύοντα ταῦτα μὴ ποιέειν, μηδ’ ἦν ἐθέλωμεν, πρῶτα μὲν καὶ μέγιστα τῶν θεῶν τὰ ἀγάλματα καὶ τὰ οἰκήματα ἐμπεπρησμένα τε καὶ συγκεχωσμένα, τοῖσι ἡμέας ἀναγκαίως ἔχει τιμωρέειν ἐς τὰ μέγιστα μᾶλλον ἢπερ ὁμολογέειν τῷ ταῦτα ἐργασαμένῳ, αὐτὶς δὲ τὸ Ἑλληνικὸν ἐὼν ὁμαιμόν τε καὶ ὁμόγλωσσον, καὶ θεῶν ἰδρύματά τε κοινὰ καὶ θυσία ἡθεὰ τε ὁμότροπα, τῶν προδότας γενέσθαι Ἀθηναίους οὐκ ἂν εὖ ἔχοι. ἐπίστασθέ τε οὔτω, εἰ μὴ πρότερον ἐτυγχάνατε ἐπιστάμενοι, ἔστ’ ἂν καὶ εἰς περιῆ Ἀθηναίων, μηδαμὰ ὁμολογήσοντας ἡμέας Ἑξέρη. ὑμέων μέντοι ἀγάμεθα τὴν προνοίην τὴν ἐς ἡμέας ἔχουσαν, ὅτι προεῖδετε ἡμέων οἰκοφθορημένων οὔτω ὥστε ἐπιθρέψαι ἐθέλειν ἡμέων τοὺς οἰκέτας. καὶ ὑμῖν μὲν ἡ χάρις ἐκπεπλήρωται, ἡμέες μέντοι λιπαρήσομεν οὔτω ὅπως ἂν ἔχωμεν, οὐδὲν λυπέοντες ὑμέας. νῦν δὲ, ὡς οὔτω ἐχόντων, στρατιὴν ὡς τάχιστα ἐκπέμπετε. ὡς γὰρ ἡμέες εἰκάζομεν, οὐκ ἐκὰς χρόνου παρέσται ὁ βάρβαρος ἐσβαλὼν ἐς τὴν ἡμετέραν, ἀλλ’ ἔπειδὰν τάχιστα πύθηται τὴν ἀγγελίην ὅτι οὐδὲν ποιήσομεν τῶν ἐκείνος ἡμέων προσεδέετο. πρὶν ὧν παρεῖναι ἐκείνον ἐς τὴν Ἀττικὴν, ὑμέας καιρὸς ἐστὶ προβωθῆσαι ἐς τὴν Βοιωτήν.”

Death of Masistius, the commander of the Persian cavalry. IX. 19—24.

Ὡς δὲ ἄρα ἀπίκοντο τῆς Βοιωτῆς ἐς Ἐρυθρὰς, ἔμαθόν τε δὴ τοὺς βαρβάρους ἐπὶ τῷ Ἀσωπῷ στρατοπεδευομένους, φρασθέντες τε τοῦτο ἀντετάσσοντο ἐπὶ τῆς ὑπωρέης τοῦ Κιθαιρῶνος.

Μαρδόνιος δὲ, ὡς οὐ κατέβαινον οἱ Ἕλληνες ἐς τὸ πεδίον, πέμπει ἐς αὐτοὺς πᾶσαν τὴν ἵππον, τῆς ἱππάρχειε Μασίστιος εὐδοκιμῶν παρὰ Πέρσησι, τὸν Ἕλληνης Μακίστιον καλέουσι, ἵππον ἔχων Νισαῖον χρυσοχάλινόν τε καὶ ἄλλως κεκοσμημένον καλῶς. ἐνθαῦτα ὡς προσήλασαν οἱ ἱππῶται πρὸς τοὺς Ἕλληνας, προσέβαλον κατὰ τέλεα, προσβαλόντες δὲ κακὰ μεγάλα ἐργάζοντο καὶ γυναικῆς σφεας ἀπεκάλεον.

Κατὰ συντυχήν δὲ Μεγαρέες ἔτυχον ταχθέντες τῇ τε τὸ ἐπιμαχώτατον ἦν τοῦ χωρίου παντὸς, καὶ ἡ πρόσσδος μάλιστα ταύτη ἐγένετο τῇ ἵππῳ. προσβαλοῦσης ὦν τῆς ἵππου οἱ Μεγαρέες πιεζόμενοι ἔπεμπον ἐπὶ τοὺς στρατηγούς τῶν Ἑλλήνων κήρυκα, ἀπικόμενος δὲ ὁ κήρυξ πρὸς αὐτοὺς ἔλεγε τάδε· “Μεγαρέες λέγουσι, ἡμεῖς, ἄνδρες σύμμαχοι, οὐ δυνατοὶ εἶμεν τὴν Περσέων ἵππον δέκεσθαι μῶνοι, ἔχοντες στάσιν ταύτην ἐς τὴν ἔστημεν ἀρχήν· ἀλλὰ καὶ ἐς τόδε λιπαρήν τε καὶ ἀρετῇ ἀντέχομεν καίπερ πιεζέμενοι. νῦν τε εἰ μὴ τινὰς ἄλλους πέμψετε διαδόχους τῆς τάξις, ἵστε ἡμέας ἐκλείφοντας τὴν τάξιν.” ὁ μὲν δὴ σφί ταῦτα ἀπήγγειλε, Πausanias δὲ ἀπεπειρᾶτο τῶν Ἑλλήνων εἰ τινες ἐθέλοιν ἄλλοι ἐθέλονται ἵεσθαι τε ἐς τὸν χῶρον τοῦτον καὶ τάσσεσθαι διάδοχοι Μεγαρεῦσι. οὐ βουλομένων δὲ τῶν ἄλλων Ἀθηναῖοι ὑπεδέξαντο, καὶ Ἀθηναίων οἱ τριηκόσιοι λογάδες τῶν ἐλοχῆγγε Ὀλυμπιόδωρος ὁ Δάμπωνος.

Οὗτοι ἔσαν οἳ τε ὑποδεξάμενοι καὶ οἱ πρὸ τῶν ἄλλων τῶν παρεόντων Ἑλλήνων ἐς Ἐρυθρὰς ταχθέντες, τοὺς τοξότας προσερόμενοι. μαχομένων δὲ σφῶν ἐπὶ χρόνον τέλος τοιόνδε ἐγένετο τῆς μάχης. προσβαλοῦσης τῆς ἵππου κατὰ τέλεα, ὁ Μασιστίου προέχων τῶν ἄλλων ἵππος βάλλεται τοξεύματι τὰ πλευρὰ, ἀγγήσας δὲ ἴσταται τε ὀρθὸς καὶ ἀποσειεται τὸν Μασίστιον. πεσόντι δὲ αὐτῷ οἱ Ἀθηναῖοι αὐτίκα ἐπέκατο. τὸν τε δὴ ἵππον αὐτοῦ λαμβάνουσι, καὶ αὐτὸν ἀμυνόμενον κτείνουσι, κατ' ἀρχὰς οὐ δυνάμενοι. ἐνεσκεύαστο γὰρ οὕτω ἐντὸς θώρηκα εἶχε χρύσειον λεπιδωτὸν, κατύπερθε δὲ τοῦ θώρηκος κιθῶνα φοινίκεον ἐνδεδύκει. τύπτοντες δὲ ἐς τὸν θώρηκα ἐπολευν οὐδὲν, πρὶν γε δὴ μαθῶν τις τὸ ποιούμενον παλεῖ μιν ἐς τὸν ὀφθαλμόν. οὕτω δὴ ἔπεσέ τε καὶ ἀπέθανε. ταῦτα δὲ κως γινόμενα ἐλελήθει τοὺς ἄλλους ἱππέας· οὔτε γὰρ πεσόντα μιν εἶδον ἀπὸ τοῦ ἵππου οὔτε ἀποθνήσκοντα, ἀναχωρησῖός τε γινομένης καὶ ὑποστροφῆς οὐκ ἔμαθον τὸ γινόμενον. ἐπεῖτε δὲ ἔστησαν, αὐτίκα ἐπόθεσαν, ὡς σφῶν οὐδεὶς ἦν ὁ τάσσων. μαθόντες δὲ τὸ γεγονὸς, διακελευσάμενοι ἤλαυον τοὺς ἵππους πάντες, ὡς ἂν τὸν γε νεκρὸν ἀνελοῖατο.

Ἰδόντες δὲ οἱ Ἀθηναῖοι οὐκέτι κατὰ τέλεα προσελαύνοντας τοὺς ἱππέας ἀλλ' ἅμα πάντας, τὴν ἄλλην στρατιὴν ἐπεβώσαντο. ἐν ᾧ δὲ ὁ πεζὸς ἅπας ἐβώθει, ἐν τούτῳ μάχῃ ὀξεῖα περὶ τοῦ νεκροῦ γίνεται. ἕως μὲν νυν μόνου ἔσαν οἱ τριηκόσιοι, ἐσσοῦντό τε πολλὸν καὶ τὸν νεκρὸν ἀπέλιπον· ὡς δὲ σφι τὸ πλῆθος ἐπεβοήθησε, οὕτω δὴ οὐκέτι οἱ ἱππῶται ὑπέμενον, οὐδὲ σφι ἐξεγένετο τὸν νεκρὸν ἀνελέσθαι, ἀλλὰ πρὸς ἐκείνῳ ἄλλους προσεπόλεσαν τῶν ἱππέων. ἀποστήσαντες ὧν ὅσον τε δύο στάδια ἐβουλεύοντο ὃ τι χρῶν εἶη ποιεῖν· ἐδόκει δὲ σφι ἀναρχίης εὐούσης ἀπελαύνειν παρὰ Μαρδόνιον.

Ἀπικομένης δὲ τῆς ἵππου ἐς τὸ στρατόπεδον πένθος ἐποίησαντο Μασιστίου πᾶσά τε ἡ στρατιῇ καὶ Μαρδόνιος μέγιστον, σφέας τε αὐτοὺς κείροντες καὶ τοὺς ἵππους καὶ τὰ ὑποζύγια, οἰμωγῇ τε χρεώμενοι ἀπλέτῳ ἅπασαν γὰρ τὴν Βοιωτὴν κατεῖχε ἡχώ ὡς ἀνδρὸς ἀπολομένου μετὰ γε Μαρδόνιον λογιμωτάτου παρά τε Πέρσησι καὶ βασιλεί. οἱ μὲν νυν βάρβαροι τρόπῳ τῷ σφετέρῳ ἀποθανόντα ἐτίμων Μασίστιον.

Preliminaries to the battle of Plataeæ. IX. 25—46.

Οἱ δὲ Ἕλληνες ὡς τὴν ἵππον ἐδέξαντο προσβαλοῦσαν καὶ δεξάμενοι ὤσαντο, ἐθάρσησαν πολλῷ μᾶλλον. καὶ πρῶτα μὲν ἐς ἅμαξαν ἐσθέντες τὸν νεκρὸν παρά τὰς τάξιν ἐκόμιζον· ὁ δὲ νεκρὸς ἦν θέης ἄξιος μεγάλθεος εἵνεκα καὶ κάλλεος. τῶν δὲ εἵνεκα καὶ ταῦτα ἐποίησαν ἐκλείποντες τὰς τάξεις ἐφοίτεον θεησόμενοι Μασίστιον. μετὰ δὲ ἔδοξε σφί ἐπικαταβῆναι ἐς Πλαταιάς· ὁ γὰρ χώρος ἐφαίνετο πολλῷ ἔων ἐπιτηδεώτερός σφί ἐνοστρατοπεδεύεσθαι ὁ Πλαταικὸς τοῦ Ἐρυθραίου, τά τε ἄλλα καὶ εὐδρότερος. ἐς τοῦτον δὴ τὸν χώρον καὶ ἐπὶ τὴν κρήνην τὴν Γαργαφίην τὴν ἐν τῷ χώρῳ τούτῳ εἴουσιν ἔδοξε σφί χρεῶν εἶναι ἀπικέσθαι καὶ διαταχθέντας στρατοπεδεύεσθαι. ἀναλαβόντες δὲ τὰ ὄπλα ἦσαν διὰ τῆς ὑπωρέης τοῦ Κιθαιρώνος παρ' Ἐρμιᾶς ἐς τὴν Πλαταιίδα λήν, ἀπικόμενοι δὲ ἐτάσσοντο κατ' ἔθνεα πλησίον τῆς τε κρήνης τῆς Γαργαφίης καὶ τοῦ τεμένεος τοῦ Ἀνδροκράτεος τοῦ ἥρωος, δι' ὄχθων τε οὐκ ὑψηλῶν καὶ ἀπέδου χωρίου.

Ἐνθαῦτα ἐν τῇ διατάξει ἐγένετο λόγων πολλὸς ὄψισμος Τεγεαίων τε καὶ Ἀθηναίων· ἐδικαίειν γὰρ αὐτοὶ ἑκάτεροι ἔχειν τὸ ἕτερον κέρας, καὶ καινὰ καὶ παλαιὰ παραφέροντες ἔργα.

Λακεδαιμονίων δὲ ἀνέβωσε ἅπαν τὸ στρατόπεδον Ἀθηναίους ἀξιονικότερους εἶναι ἔχειν τὸ κέρας ἤπερ Ἀρκάδας. οὕτω δὴ ἔσχον οἱ Ἀθηναῖοι καὶ ὑπερεβάλλοντο τοὺς Τεγεήτας. μετὰ δὲ ταῦτα ἐτάσσοντο ὧδε οἱ ἐπιφοιτῶντές τε καὶ οἱ ἀρχὴν ἐλθόντες Ἑλλήνων. τὸ μὲν δεξιὸν κέρας εἶχον Λακεδαιμονίων μύριοι· τούτων δὲ τοὺς πεντακισχιλίους ἔοντας Σπαρτιήτας ἐφύλασσον ψιλοὶ τῶν εἰλωτέων πεντακισχίλιοι καὶ τρισμύριοι, περὶ ἄνδρα ἕκαστον ἑπτὰ τεταγμένοι. προσεχέας δὲ σφι εἶλοντο ἔσταναι οἱ Σπαρτιῆται τοὺς Τεγεήτας καὶ τιμῆς εἵνεκα καὶ ἀρετῆς· τούτων δ' ἔσαν ὀπλίται χίλιοι καὶ πεντηκόσιοι. μετὰ δὲ τούτους ἴσαντο Κορινθίων πεντακισχίλιοι, παρὰ δὲ σφίσι εὔροντο παρὰ Πausανίῳ ἔσταναι Ποτιδαιητέων τῶν ἐκ Παλλήνης τοὺς παρέοντας τριηκόσιους. τούτων δὲ ἐχόμενοι ἴσαντο Ἀρκάδες Ὀρχομένιοι ἑξακόσιοι, τούτων δὲ Σικυώνιοι τρισχίλιοι. τούτων δὲ εἶχοντο Ἐπιδαυρίων ὀκτακόσιοι. παρὰ δὲ τούτους Τροιζηνίων ἐτάσσοντο χίλιοι, Τροιζηνίων δὲ ἐχόμενοι Λεπρητέων διηκόσιοι, τούτων δὲ Μυκηναίων καὶ Τιρυνθίων τετρακόσιοι, τούτων δὲ ἐχόμενοι Φλιάσιοι χίλιοι. παρὰ δὲ τούτους ἔστασαν Ἐρμιονέες τριηκόσιοι. Ἐρμιονέων δὲ ἐχόμενοι ἴσαντο Ἐρετριέων τε καὶ Στυρέων ἑξακόσιοι, τούτων δὲ Χαλκιδέες τετρακόσιοι, τούτων δὲ Ἀμπρακιητέων πεντηκόσιοι. μετὰ δὲ τούτους Λευκαδίων καὶ Ἀνακτορίων ὀκτακόσιοι ἔστασαν, τούτων δὲ ἐχόμενοι Παλῆες οἱ ἐκ Κεφαλληνίας διηκόσιοι. μετὰ δὲ τούτους Αἰγινητέων πεντηκόσιοι ἐτάχθησαν. παρὰ δὲ τούτους ἐτάσσοντο Μεγαρέων τρισχίλιοι. εἶχοντο δὲ τούτων Πλαταιέες ἑξακόσιοι. τελευταῖοι δὲ καὶ πρῶτοι Ἀθηναῖοι ἐτάσσοντο, κέρας ἔχοντες τὸ εὐώνυμον, ὀκτακισχίλιοι ἑστρατήγεε δ' αὐτέων Ἀριστείδης ὁ Λυσιμάχου.

Οὗτοι, πλὴν τῶν ἑπτὰ περὶ ἕκαστον τεταγμένων

Σπαρτιήτησι, ἔσαν ὀπλίται, συνάπαντες ἔοντες ἀριθμὸν τρεῖς τε μυριάδες καὶ ὀκτὼ χιλιάδες καὶ ἑκατοντάδες ἑπτὰ. ὀπλίται μὲν οἱ πάντες συλλεγέντες ἐπὶ τὸν βάρβαρον ἔσαν τοσοῦτοι, ψιλῶν δὲ πλῆθος ἦν τόδε, τῆς μὲν Σπαρτιητικῆς τάξιος πεντακισχίλιοι καὶ τρισμύριοι ἄνδρες ὡς ἔοντων ἑπτὰ περὶ ἕκαστον ἄνδρα, καὶ τουτέων πᾶς τις παρήρητο ὡς ἐς πόλεμον· οἱ δὲ τῶν λοιπῶν Λακεδαιμονίων καὶ Ἑλλήνων ψιλοὶ, ὡς εἰς περὶ ἕκαστον ἕων ἄνδρα, πεντακόσιοι καὶ τετρακισχίλιοι καὶ τρισμύριοι ἔσαν. ψιλῶν μὲν δὴ τῶν ἀπάντων μαχίμων ἦν τὸ πλῆθος ἕξ τε μυριάδες καὶ ἑννέα χιλιάδες καὶ ἑκατοντάδες πέντε.

Τοῦ δὲ σύμπαντος Ἑλληνικοῦ τοῦ συνελθόντος ἐς Πλαταιὰς σὺν τε ὀπλίτησι καὶ ψιλοῖσι τοῖσι μαχίμοισι ἑνδεκα μυριάδες ἔσαν, μίης χιλιάδος, πρὸς δὲ ὀκτακοσίων ἀνδρῶν καταδέουσαι. σὺν δὲ Θεσπιέων τοῖσι παρεούσι ἐξεπληροῦντο αἱ ἑνδεκα μυριάδες· παρήσαν γὰρ καὶ Θεσπιέων ἐν τῷ στρατοπέδῳ οἱ περιέοντες, ἀριθμὸν ἐς ὀκτακοσίους καὶ χιλίους· ὄπλα δὲ οὐδ' οὔτοι εἶχον. οὔτοι μὲν νυν ταχθέντες ἐπὶ τῷ Ἄσωπῳ ἔστρατοπεδεύοντο.

Οἱ δ' ἀμφὶ Μαρδόνιον βάρβαροι ὡς ἀπεκίθουσαν Μασίστιον, παρήσαν, πυθόμενοι τοὺς Ἕλληνας εἶναι ἐν Πλαταιῆσι, καὶ αὐτοὶ ἐπὶ τὸν Ἄσωπὸν τὸν ταύτη ῥέοντα. ἀπικόμενοι δὲ ἀντετάσσοντο ὧδε ὑπὸ Μαρδονίου. κατὰ μὲν Λακεδαιμονίους ἔστησε Πέρσας. καὶ δὴ πολλὸν γὰρ περίεσαν πλήθει οἱ Πέρσαι, ἐπὶ τε τάξις πλεῖνας ἐκεκοσμέατο καὶ ἐπέιχον τοὺς Τεγεήτας. ἔταξε δὲ οὕτω· ὃ τι μὲν ἦν αὐτοῦ δυνατώτατον πᾶν ἀπολέξας ἔστησε ἀντίον Λακεδαιμονίων, τὸ δὲ ἀσθενέστερον παρέταξε κατὰ τοὺς Τεγεήτας. ταῦτα δ' ἐπόλεε φραζόντων τε καὶ διδασκόντων Θηβαίων. Περσέων δὲ ἐχομένους ἔταξε Μήδους· οὔτοι δὲ ἐπέσχον Κορινθίους

τε καὶ Ποτιδαιήτας καὶ Ὀρχομενίους τε καὶ Σικωνίους. Μήδων δὲ ἐχομένους ἔταξε Βακτρίους· οὗτοι δὲ ἐπέσχον Ἐπιδαυρίους τε καὶ Τροϊζηνίους καὶ Λεπρηήτας τε καὶ Τιρυνθίους καὶ Μυκηναίους τε καὶ Φλιασίους. μετὰ δὲ Βακτρίους ἔστησε Ἰνδούς· οὗτοι δὲ ἐπέσχον Ἐρμιονέας τε καὶ Ἐρετριέας καὶ Στυρέας τε καὶ Χαλκιδέας. Ἰνδῶν δὲ ἐχομένους Σάκας ἔταξε, οἱ ἐπέσχον Ἀμπρακίητας τε καὶ Ἀνακτορίου καὶ Λευκαδίου καὶ Παλέας καὶ Αἰγινήτας. Σακέων δὲ ἐχομένους ἔταξε ἀντὶ Ἀθηναίων τε καὶ Πλαταιέων καὶ Μεγαρέων Βοιωτῶν τε καὶ Δοκροῦς καὶ Μηλιέας τε καὶ Θεσσαλῶν καὶ Φωκέων τοὺς χιλίους· οὐ γὰρ ὦν ἅπαντες οἱ Φωκέες ἐμήδισαν. ἔταξε δὲ καὶ Μακεδόνας τε καὶ τοὺς περὶ Θεσσαλίην οἰκημένους κατὰ τοὺς Ἀθηναίους.

Ταῦτα μὲν τῶν ἐθνέων τὰ μέγιστα οὐνόμασται τῶν ὑπὸ Μαρδονίου ταχθέντων, τὰ περ ἐπιφανέστατά τε ἦν καὶ λόγου πλείστου. τῶν μὲν δὴ βαρβάρων ἔσαν τριήκοντα μυριάδες, ὡς καὶ πρότερον δεδήλωται· τῶν δὲ Ἑλλήνων τῶν Μαρδονίου συμμάχων οἶδε μὲν οὐδεὶς ἀριθμὸν (οὐ γὰρ ὦν ἠριθμήθησαν), ὡς δὲ ἐπεικασαί, ἐς πέντε μυριάδας συλλεγῆναι εἰκάζω. οὗτοι οἱ παραταχθέντες πεζοὶ ἔσαν, ἡ δὲ ἵππος χωρὶς ἐτέτακτο.

Ὡς δὲ ἄρα πάντες οἱ ἐτετάχατο κατὰ τε ἔθνεα καὶ κατὰ τέλεα, ἐνθαῦτα τῇ δευτέρῃ ἡμέρῃ ἐθύοντο καὶ ἀμφότεροι.

Τοῖσι μὲν νυν Ἑλλησι καλὰ ἐγίνετο τὰ ἱρὰ ἀμνομένοισι, διαβᾶσι δὲ τὸν Ἄσωπὸν καὶ μάχης ἄρχουσι οὐ.

Μαρδονίῳ δὲ προθυμομένῳ μάχης ἄρχειν οὐκ ἐπιτήδεα ἐγίνετο τὰ ἱρὰ, ἀμνομένῳ δὲ καὶ τούτῳ καλὰ.

Μέχρι μὲν νυν τῶν δέκα ἡμερέων οὐδὲν ἐπὶ πλεῦν ἐγίνετο τουτέων· ὡς δὲ ἐνδεκάτῃ ἐγεγόνεε ἡμέρῃ ἀντικατημένοισι ἐν Πλαταιῆσι, οἳ τε δὴ Ἑλληνες πολλῶ

πλεῦνες ἐγεγόνεσαν καὶ Μαρδόνιος περιημέκτεε τῇ ἔδρῃ. ἐνθαῦτα ἐς λόγους ἤλλθον Μαρδονίος τε ὁ Γωβρύεω καὶ Ἀρτάβαζος ὁ Φαρνάκεος, ὃς ἐν ὀλίγοισι Περσέων ἦν ἀνὴρ δόκιμος παρὰ Ξέρξῃ. βουλευομένων δὲ αἶδε ἔσαν αἱ γνώμαι, ἡ μὲν Ἀρταβάζου ὡς χρεῶν εἶη ἀναξεύξαντας τὴν ταχίστην πάντα τὸν στρατὸν ἰέναι ἐς τὸ τεῖχος τὸ Θηβαίων, ἔνθα σίτόν τε σφι ἐσσηνείχθαι πολλὸν καὶ χόρτον τοῖσι ὑποζυγίοισι, κατ' ἡσυχίην τε ἰζομένους διαπρήσσεσθαι ποιεῦντας τάδε· ἔχειν γὰρ χρυσὸν πολλὸν μὲν ἐπίσημον πολλὸν δὲ καὶ ἄσημον, πολλὸν δὲ καὶ ἄργυρόν τε καὶ ἐκπώματα· τούτέων φειδομένους μηδενὸς διαπέμπειν ἐς τοὺς Ἕλληνας, Ἑλλήνων δὲ μάλιστα ἐς τοὺς προεστέωτας ἐν τῆσι πόλισι, καὶ ταχέως σφέας παραδώσειν τὴν ἐλευθερίην, μηδὲ ἀνακινδυνεύειν συμβάλλοντας. τούτου μὲν ἡ αὐτὴ ἐγένετο καὶ Θηβαίων γνώμη, ὡς προειδὸτος πλεῦν τι καὶ τούτου, Μαρδονίου δὲ ἰσχυροτέρῃ τε καὶ ἀγνωμονεστέρῃ καὶ οὐδαμῶς συγγινωσκομένῃ· δοκείειν τε γὰρ πολλῶ κρέσσονα εἶναι τὴν σφετέρην στρατιὴν τῆς Ἑλληνικῆς, συμβάλλειν τε τὴν ταχίστην μηδὲ περιορᾶν συλλεγομένους ἔτι πλεῦνας τῶν συλλελεγμένων.

Τούτου δὲ οὕτω δικαιοῦντος ἀντέλεγε οὐδεὶς, ὥστε ἐκράτεε τῇ γνώμῃ· τὸ γὰρ κράτος εἶχε τῆς στρατιῆς οὗτος ἐκ βασιλέος, ἀλλ' οὐκ Ἀρτάβαζος. μεταπεμφάμενος ὦν τοὺς ταξιάρχους τῶν τελέων καὶ τῶν μετ' ἑωυτοῦ ἔόντων Ἑλλήνων τοὺς στρατηγούς, ἐσήμηνε παραρτέεσθαι τε πάντα καὶ εὐκρινέα ποιέεσθαι ὡς ἅμα ἡμέρῃ τῇ ἐπιούσῃ συμβολῆς ἐσομένης.

Μετὰ δὲ τὴν παραινέσιν τὴν ἐκ Μαρδονίου νύξ τε ἐγένετο καὶ ἐς φυλακὰς ἐτάσσοντο. ὡς δὲ πρόσω τῆς νυκτὸς προελήλατο καὶ ἡσυχίῃ ἐδόκεε εἶναι ἀνὰ τὰ στρατόπεδα καὶ μάλιστα οἱ ἄνθρωποι εἶναι ἐν ὕπνῳ,

τηνικαῦτα προσελάσας ἵππῳ πρὸς τὰς φυλακὰς τὰς Ἀθηναίων Ἀλέξανδρος ὁ Ἀμύντεω, στρατηγὸς τε ἐὼν καὶ βασιλεὺς Μακεδόνων, ἐδίξητο τοῖσι στρατηγοῖσι ἐς λόγους ἐλθεῖν. τῶν δὲ φυλάκων οἱ μὲν πλεῖνες παρέμενον, οἱ δ' ἔθεον ἐπὶ τοὺς στρατηγούς, ἐλθόντες δὲ ἔλεγον ὡς ἄνθρωπος ἦκοι ἐπ' ἵππου ἐκ τοῦ στρατοπέδου τοῦ Μήδων, ὃς ἄλλο μὲν οὐδὲν παραγυμνοῖ ἔπος, στρατηγούς δὲ οὐνομάζων ἐθέλειν φησὶ ἐς λόγους ἐλθεῖν.

Οἱ δὲ ἐπεὶ ταῦτα ἤκουσαν, αὐτίκα ἔποντο ἐς τὰς φυλακάς. ἀπικομένοισι δὲ ἔλεγε Ἀλέξανδρος τάδε· “ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, παραθήκην ὑμῖν τὰ ἔπεα τάδε τίθεμαι, ἀπόρρητα ποιούμενος πρὸς μηδένα λέγειν ὑμέας ἄλλον ἢ Πausανίην, μή με καὶ διαφθειρήτε· οὐ γὰρ ἂν ἔλεγον, εἰ μὴ μεγάλως ἐκηδόμην συναπάσης τῆς Ἑλλάδος· αὐτὸς τε γὰρ Ἕλληνας γένος εἰμὶ τῶρχαῖον, καὶ ἂν ἐλευθέρης δεδουλωμένην οὐκ ἂν ἐθέλοιμι ὄραν τὴν Ἑλλάδα. λέγω δὲ ὦν ὅτι Μαρδονίῳ τε καὶ τῇ στρατιῇ τὰ σφάγια οὐ δύναται καταθύμια γενέσθαι· πάλαι γὰρ ἂν ἐμάχεσθε. νῦν δὲ οἱ δέδοκται τὰ μὲν σφάγια εἶναι χαίρειν, ἅμ' ἡμέρη δὲ διαφασκούση συμβολὴν ποιέσθαι· καταρρώδηκε γὰρ μὴ πλεῖνες συλλεχθῆτε, ὡς ἐγὼ εἰκάζω. πρὸς ταῦτα ἐτοιμάζεσθε. ἦν δὲ ἄρα ὑπερβάλλεται τὴν συμβολὴν Μαρδόνιος καὶ μὴ ποιῆται, λιπαρέετε μένοντες· ὀλίγων γὰρ σφί ἡμερέων λείπεται σιτία. ἦν δὲ ὑμῖν ὁ πόλεμος ὄδε κατὰ νόον τελευτήση, μνησθῆναί τινα χρὴ καὶ ἐμεῦ ἐλευθερώσιος πέρι, ὃς Ἑλλήνων εἵνεκα οὕτω ἔργον παράβολον ἔργασμαι ὑπὸ προθυμίας, ἐθέλων ὑμῖν δηλώσαι τὴν δianoian τὴν Μαρδονίου, ἵνα μὴ ἐπιπέσσωσι ὑμῖν οἱ βάρβαροι μὴ προσδεκομένοισιν κω. εἰμὶ δὲ Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδών.” ὁ μὲν ταῦτα εἶπας ἀπήλαυε ὀπίσω ἐς τὸ στρατόπεδον καὶ τὴν ἐσωτοῦ τάξιν.

Οἱ δὲ στρατηγοὶ τῶν Ἀθηναίων ἐλθόντες ἐπὶ τὸ δεξιὸν κέρας ἔλεγον Πausανίῃ τὰ περ ἤκουσαν Ἀλεξάνδρου. ὁ δὲ τούτῳ τῷ λόγῳ καταρρωδήσας τοὺς Πέρσας ἔλεγε τάδε· “ ἐπεὶ τοίνυν ἐς ἡῶ ἡ συμβολὴ γίνεται, ὑμέας μὲν χρεῶν ἐστὶ τοὺς Ἀθηναίους στήναι κατὰ τοὺς Πέρσας, ἡμέας δὲ κατὰ τοὺς Βοιωτοὺς τε καὶ τοὺς κατ’ ὑμέας τεταγμένους Ἑλλήνων, τῶνδε εἵνεκεν. ὑμεῖς ἐπίστασθε τοὺς Μήδους καὶ τὴν μάχην αὐτέων ἐν Μαραθῶνι μαχεσάμενοι, ἡμεῖς δὲ ἄπειροὶ τέ εἰμεν καὶ ἀδάεες τουτέων τῶν ἀνδρῶν Σπαρτιητέων γὰρ οὐδεὶς πεπειρηται Μήδων ἡμεῖς δὲ Βοιωτῶν καὶ Θεσσαλῶν ἔμπειροὶ εἰμεν. ἀλλ’ ἀναλαβόντας τὰ ὄπλα χρεῶν ἐστὶ ἵεναι ὑμέας μὲν ἐς τὸδε τὸ κέρας, ἡμέας δὲ ἐς τὸ εὐώνυμον.” πρὸς δὲ ταῦτα εἶπαν οἱ Ἀθηναῖοι τάδε· “ καὶ αὐτοῖσι ἡμῖν πάλαι ἀπ’ ἀρχῆς, ἐπέλιτε εἶδομεν κατ’ ὑμέας τασσομένους τοὺς Πέρσας, ἐν νόῳ ἐγένετο εἶπαι ταῦτα τὰ περ ὑμεῖς φθάντες προφέρετε· ἀλλὰ γὰρ ἀρρωδέομεν μὴ ὑμῖν οὐκ ἡδέες γένωνται οἱ λόγοι. ἐπεὶ δ’ ὦν αὐτοὶ ἐμνήσθητε, καὶ ἡδομένοισι ἡμῖν οἱ λόγοι γεγονάσι καὶ ἐτοίμοι εἰμεν ποιέειν ταῦτα.”

Battle of Platææ. IX. 47—70.

Ὡς δ’ ἤρεσκε ἀμφοτέροισι ταῦτα, ἡὼς τε διέφαινε καὶ διαλλάσσοντο τὰς τάξεις. γνόντες δὲ οἱ Βοιωτοὶ τὸ ποιούμενον, ἐξαγορεύουσι Μαρδονίῳ. ὁ δ’ ἐπέλιτε ἤκουσε, αὐτίκα μετιστάναι καὶ αὐτὸς ἐπειρᾶτο, παράγων τοὺς Πέρσας κατὰ τοὺς Λακεδαιμονίους. ὡς δὲ ἔμαθε τοῦτο τοιοῦτο γινόμενον ὁ Πausανίης, γνοὺς ὅτι οὐ λανθάνει, ὀπίσω ἤγε τοὺς Σπαρτιήτας ἐπὶ τὸ δεξιὸν κέρας· ὡς δ’ αὐτῶς καὶ ὁ Μαρδόνιος ἐπὶ τοῦ εὐώνυμου. Ἐπεὶ δὲ κατέστησαν ἐς τὰς ἀρχαίας τάξεις, πέμψας ὁ Μαρδόνιος κήρυκα ἐς τοὺς Σπαρτιήτας ἔλεγε τάδε

“ ὦ Λακεδαιμόνιοι, ὑμεῖς δὴ λέγεσθε εἶναι ἄνδρες ἄριστοι ὑπὸ τῶν τῆδε ἀνθρώπων, ἐκπαγλειομένων ὡς οὔτε φεύγετε ἐκ πολέμου οὔτε τάξιν ἐκλείπετε, μένοντές τε ἢ ἀπόλλυτε τοὺς ἐναντίους ἢ αὐτοὶ ἀπόλλυσθε. τῶν δ' ἄρ' ἦν οὐδὲν ἀληθές· πρὶν γὰρ ἢ συμμῖξαι ἡμέας ἐς χειρῶν τε νόμον ἀπικέσθαι, καὶ δὴ φεύγοντας καὶ τάξιν ἐκλείποντας ὑμέας εἶδομεν, ἐν Ἀθηναίοισι τε τὴν πρόπειραν ποιουμένους, αὐτοὺς τε ἀγτία δούλων τῶν ἡμετέρων τασσομένους. ταῦτα οὐδαμῶς ἀνδρῶν ἀγαθῶν ἔργα, ἀλλὰ πλεῖστον δὴ ἐν ὑμῖν ἐψεύσθημεν προσδεκόμενοι γὰρ κατὰ κλέος ὡς δὴ πέμφετε ἐς ἡμέας κήρυκα προκαλούμενοι καὶ βουλόμενοι μόνουσι Πέρσῃσι μάχεσθαι, ἄρτιοι ἔόντες ποιεῖν ταῦτα οὐδὲν τοιοῦτο λέγοντας ὑμέας εὑρομεν ἀλλὰ πτώσσοντας μᾶλλον. νῦν ὦν ἐπειδὴ οὐκ ὑμεῖς ἤρξατε τούτου τοῦ λόγου, ἀλλ' ἡμεῖς ἄρχομεν. τί δὴ οὐ πρὸ μὲν τῶν Ἑλλήνων ὑμεῖς, ἐπεῖτε δεδόξασθε εἶναι ἄριστοι, πρὸ δὲ τῶν βαρβάρων ἡμεῖς, ἴσοι πρὸς ἴσους ἀριθμὸν ἐμαχεσάμεθα; καὶ ἦν μὲν δοκέη καὶ τοὺς ἄλλους μάχεσθαι, οἱ δ' ὦν μετέπειτα μαχέσθων ὕστεροι· εἰ δὲ καὶ μὴ δοκέοι ἀλλ' ἡμέας μόνους ἀποχρᾶν, ἡμεῖς δὲ διαμαχεσόμεθα· ὀκότεροι δ' ἂν ἡμέων νικήσωσι, τούτους τῷ ἅπαντι στρατοπέδῳ νικᾶν.”

Ὁ μὲν ταῦτα εἶπας τε καὶ ἐπισχῶν χρόνον, ὡς οἱ οὐδεὶς οὐδὲν ὑπεκρίνετο, ἀπαλλάσσετο ὀπίσω, ἀπελθὼν δὲ ἐσήμαινε Μαρδονίῳ τὰ καταλαβόντα. ὁ δὲ περιχαρῆς γενόμενος καὶ ἐπαρθεὶς ψυχρῇ νίκῃ ἐπήκε τὴν ἵππον ἐπὶ τοὺς Ἑλληνας. ὡς δὲ ἐπήλασαν οἱ ἵπποται, ἐσίνοντο πᾶσαν τὴν στρατιὴν τὴν Ἑλληνικὴν ἐσακοντίζοντές τε καὶ ἐστοξεύοντες ὥστε ἵπποτοξόται τε ἔόντες καὶ προσφέρεσθαι ἄποροι· τὴν τε κρήνην τὴν Γαργαφίην, ἀπ' ἧς ὑδρεύετο πᾶν τὸ στράτευμα τὸ Ἑλληνικόν, συνετάραξαν καὶ συνέχωσαν.

Τούτου δὲ τοιούτου γινομένου οἱ τῶν Ἑλλήνων στρατηγοὶ, ἅτε τοῦ τε ὕδατος στερηθείσης τῆς στρατιῆς καὶ ὑπὸ τῆς ἵππου ταρασσομένης, συνελέχθησαν περὶ αὐτέων τε τουτέων καὶ ἄλλων, ἐλθόντες παρὰ Παισανίην ἐπὶ τὸ δεξιὸν κέρας.

Βουλευομένοισι δὲ τοῖσι στρατηγοῖσι ἔδοξε, ἣν ὑπερβάλωνται κείνην τὴν ἡμέρην οἱ Πέρσαι συμβολὴν μὴ ποιούμενοι, ἐς τὴν νῆσον ἰέναι· ἣ δὲ ἐστὶ ἀπὸ τοῦ Ἄσωπού καὶ τῆς κρήνης τῆς Γαργαφίης, ἐπ' ἣ ἐστρατοπεδεύοντο τότε, δέκα σταδίους ἀπέχουσα, πρὸ τῆς Πλαταιέων πόλιος. ἐς τοῦτον δὴ τὸν χώρον ἐβουλεύσαντο μετανασθῆναι, ἵνα καὶ ὕδατι ἔχῳσι χρᾶσθαι ἀφθόνῳ καὶ οἱ ἱππέες σφέας μὴ σινοῖατο, ὥσπερ κατιθὺ ἐόντων. μετακινέεσθαι τε ἔδόκεε τότε ἐπεὰν τῆς νυκτὸς ἢ δευτέρῃ φυλακῇ, ὡς ἂν μὴ ἰδοῖατο οἱ Πέρσαι ἐξορμωμένους καὶ σφέας ἐπόμενοι ταρασσοῖεν οἱ ἱππῶται.

Ταῦτα βουλευσάμενοι κείνην μὲν τὴν ἡμέρην πᾶσαν προσκειμένης τῆς ἵππου ἔχον πόνον ἄτρυτον. ὡς δὲ ἦ τὴν ἡμέρην ἔληγε καὶ οἱ ἱππέες ἐπέπαυτο, νυκτὸς δὴ γινομένης καὶ εὐούσης τῆς ὥρης ἐς τὴν συνέκειτό σφι ἀπαλλάσσεσθαι, ἐνθαῦτα ἀερθέντες οἱ πολλοὶ ἀπαλλάσσοντο, ἐς μὲν τὸν χώρον ἐς τὸν συνέκειτο οὐκ ἐν νόῳ ἔχοντες, οἱ δὲ ὡς ἐκινήθησαν ἔφευγον ἄσμενοι τὴν ἵππον πρὸς τὴν Πλαταιέων πόλιν, φεύγοντες δὲ ἀπικνέονται ἐπὶ τὸ Ἡραῖον τὸ δὲ πρὸ τῆς πόλιός ἐστὶ τῆς Πλαταιέων, εἴκοσι σταδίους ἀπὸ τῆς κρήνης τῆς Γαργαφίης ἀπέχον. ἀπικόμενοι δὲ ἔθεντο πρὸ τοῦ ἱοῦ τὰ ὄπλα. καὶ οἱ μὲν περὶ τὸ Ἡραῖον ἐστρατοπεδεύοντο.

Παισανίης δὲ ὁρέων σφέας ἀπαλλασσομένους ἐκ τοῦ στρατοπέδου παρήγγελλε καὶ τοῖσι Λακεδαιμονίοισι ἀναλαμβάνοντας τὰ ὄπλα ἰέναι κατὰ τοὺς ἄλλους τοὺς προΐοντας, νομίσας αὐτοὺς ἐς τὸν χώρον ἰέναι ἐς τὸν συνεθήκαντο. ἐνθαῦτα οἱ μὲν ἄλλοι ἄρτιοι ἔσαν

τῶν ταξιαρχῶν πείθεσθαι Πausανίη, Ἄμομφάρετος δὲ ὁ Πολιάδew λοχηγῶν τοῦ Πιτανήτεw λόχου οὐκ ἔφη τοὺς ξείνους φεύξεσθαι οὐδὲ ἐκὼν εἶναι αἰσχυνέειν τὴν Σπάρτην, ἐθῶμαζέ τε ὀρέων τὸ ποιούμενον ἅτε οὐ παραγενόμενος τῷ προτέρῳ λόγῳ. ὁ δὲ Πausανίης τε καὶ ὁ Εὐρύναξ δεινὸν μὲν ἐποιεῦντο τὸ μὴ πείθεσθαι ἐκείνον σφίσι, δεινότερον δὲ ἔτι κείνου ταῦτα γενωμένου ἀπολιπεῖν τὸν λόχον τὸν Πιτανήτην, μὴ ἦν ἀπολίπωσι ποιεῦντες τὰ συνεθήκαντο τοῖσι ἄλλοισι Ἕλλησι, ἀπόληται ὑπολειφθεὶς αὐτός τε Ἄμομφάρετος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ. ταῦτα λογιζόμενοι ἀτρέμας εἶχον τὸ στρατόπεδον τὸ Λακωνικὸν, καὶ ἐπειρῶντο πείθοντές μιν ὡς οὐ χρεῶν εἶη ταῦτα ποιέειν. καὶ οἱ μὲν παρηγόρειοντο Ἄμομφάρετον μόνον Λακεδαιμονίων τε καὶ Τεγεστηῶν λελειμμένον.

Ἄθηναῖοι δὲ ἐποίησαν τοιάδε· εἶχον ἀτρέμας σφέας αὐτοὺς ἵνα ἐτάχθησαν, ἐπιστάμενοι τὰ Λακεδαιμονίων φρονήματα ὡς ἄλλα φρονεόντων καὶ ἄλλα λεγόντων. ὡς δὲ ἐκινήθη τὸ στρατόπεδον, ἔπεμπον σφέων ἰππέα ὀψόμενόν τε εἰ πορεύεσθαι ἐπιχειρέοιεν οἱ Σπαρτιῆται, εἴτε καὶ τὸ παράπαν μὴ διανοεῖνται ἀπαλλάσσεσθαι, ἐπείρεσθαι τε Πausανίην τὸ χρεῶν εἶη ποιέειν.

Ὡς δὲ ἀπύκετο ὁ κῆρυξ ἐς τοὺς Λακεδαιμονίους, ὥρα τέ σφεας κατὰ χώραν τεταγμένους καὶ ἐς νεῖκεα ἀπιγμένους αὐτέων τοὺς πρώτους. ὡς γὰρ δὴ παρηγόρειοντο τὸν Ἄμομφάρετον ὁ τε Εὐρύναξ καὶ ὁ Πausανίης μὴ κινδυνεύειν μένοντας μόνους Λακεδαιμονίων, οὐ κως ἔπειθον, ἐς δ' ἐς νεῖκεά τε συμπεσόντες ἀπικέατο καὶ ὁ κῆρυξ τῶν Ἀθηναίων παρίστατό σφι ἀπιγμένος. νεικέων δὲ ὁ Ἄμομφάρετος λαμβάνει πέτρον ἀμφοτέρῃσι τῆσι χερσὶ, καὶ τιθεὶς πρὸ ποδῶν τῶν Πausανίew ταύτῃ τῇ ψήφῳ ψηφίζεσθαι ἔφη μὴ φεύγειν τοὺς ξείνους, ξείνους λέγων τοὺς βαρβάρους. ὁ δὲ μαινόμενον

καὶ οὐ φρενήρεα καλέων ἐκείνον, πρὸς τε τὸν Ἀθηναίων κήρυκα ἐπειρωτῶντα τὰ ἐντεταλμένα λέγειν ὁ Παισαυίνης ἐκέλευε τὰ παρόντα σφί πρήγματα, ἐχρήϊζε τε τῶν Ἀθηναίων προσχωρήσαί τε πρὸς ἑωυτοὺς καὶ ποιεῖν περὶ τῆς ἀπόδου τά περ ἂν καὶ σφεῖς.

Καὶ ὁ μὲν ἀπαλλάσσετο ἐς τοὺς Ἀθηναίους· τοὺς δὲ ἐπεὶ ἀνακρινόμενος πρὸς ἑωυτοὺς ἤως κατελάμβανε, ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ κατήμενος ὁ Παισαυίνης, οὐ δοκῶν τὸν Ἀμομφάρετον λείψεσθαι τῶν ἄλλων Λακεδαιμονίων ἀποστειχόντων, τὰ δὴ καὶ ἐγένετο, σημήνας ἀπήγγε διὰ τῶν κολωνῶν τοὺς λοιποὺς πάντας· εἶποντο δὲ καὶ Τεγεῆται. Ἀθηναῖοι δὲ ταχθέντες ἦσαν τὰ ἔμπαιιν ἢ Λακεδαιμόνιοι· οἱ μὲν γὰρ τῶν τε ὄχθων ἀντείχοντο καὶ τῆς ὑπώρεης τοῦ Κιθαιρώνος, φοβεόμενοι τὴν ἵππον, Ἀθηναῖοι δὲ κάτω τραφθέντες ἐς τὸ πεδίον.

Ἀμομφάρετος δὲ ἀρχὴν τε οὐδαμὰ δοκῶν Παισαυίνην τολμήσειν σφέας ἀπολιπεῖν, περιείχετο αὐτοῦ μένοντας μὴ ἐκλιπεῖν τὴν τάξιν· προτεροῦντων δὲ τῶν σὺν Παισαυίνῃ, καταδόξας αὐτοὺς ἰθέη τέχνη ἀπολιπεῖν αὐτὸν, ἀναλαβόντα τὸν λόχον τὰ ὄπλα ἤγε βάδην πρὸς τὸ ἄλλο στίφος.

Μαρδόνιος δὲ ὡς ἐπύθετο τοὺς Ἕλληνας ἀποιοχομένους ὑπὸ νύκτα εἶδέ τε τὸν χῶρον ἐρήμον, καλέσας τὸν Δηρισαῖον Θώρηκα καὶ τοὺς ἀδελφεοὺς αὐτοῦ Εὐρύπυλον καὶ Θρασυδήιον ἔλεγε· “ὦ παῖδες Ἀλευεω, ἔτι τί λέξετε τάδε ὄροντες ἐρήμα; ὑμεῖς γὰρ οἱ πλησιόχωροι ἐλέγετε Λακεδαιμονίους οὐ φεύγειν ἐκ μάχης, ἀλλ’ ἀνδρας εἶναι τὰ πολέμια πρώτους, τοὺς πρότερόν τε μεισταμένους ἐκ τῆς τάξις εἶδετε, νῦν τε ὑπὸ τὴν παροιοχομένην νύκτα καὶ οἱ πάντες ὀρέομεν διαδράντας· διέδεξάν τε, ἐπεὶ σφέας ἔδεε πρὸς τοὺς ἀψευδέως ἀρίστοις ἀνθρώπων μάχῃ διακριθῆναι, ὅτι οὐδένας ἄρα ἔοντες ἐν οὐδαμοῖσι εἰούσι Ἕλλησι ἐναπεδεικνύατο.”

Ταῦτα εἶπας ἦγε τοὺς Πέρσας δρόμῳ διαβάνας τὸν Ἀσωπὸν κατὰ στίβον τῶν Ἑλλήνων ὡς δὴ ἀποδιδρυσκόντων, ἐπέιχέ τε ἐπὶ Λακεδαιμονίους τε καὶ Τεγεήτας μούρους· Ἀθηναίους γὰρ τραπομένους ἐς τὸ πεδίον ὑπὸ τῶν ὄχθων οὐ κατώρα. Πέρσας δὲ ὀρέοντες ὀρμημένους διώκειν τοὺς Ἕλληνας οἱ λοιποὶ τῶν βαρβαρικῶν τελέων ἄρχοντες αὐτίκα πάντες ἦσαν τὰ σημανία, καὶ ἐδίωκον ὡς ποδῶν ἕκαστος εἶχον, οὔτε κόσμῳ οὔδενι κοσμηθέντες οὔτε τάξι. καὶ οὗτοι μὲν βοή τε καὶ ὄμιλῳ ἐπήϊσαν ὡς ἀναρπασόμενοι τοὺς Ἕλληνας.

Παυσανίης δὲ, ὡς προσέκειτο ἡ ἵππος, πέμψας πρὸς τοὺς Ἀθηναίους ἱππέα λέγει τάδε· “ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀγῶνος μεγίστου προκειμένου, ἐλευθέρην εἶναι ἡ δεδουλωμένην τὴν Ἑλλάδα, προδεδόμεθα ὑπὸ τῶν συμμάχων ἡμεῖς τε οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ ὑμεῖς οἱ Ἀθηναῖοι, ὑπὸ τὴν παροιχομένην νύκτα διαδράντων. νῦν ὧν δέδοκται τὸ ἐνθεύτεν τὸ ποιητέον ἡμῖν ἀμυνομένους γὰρ τῇ δυνάμεθα ἄριστα περιστέλλειν ἀλλήλους. εἰ μὲν νῦν ἐς ὑμέας ὄρμησε ἀρχὴν ἡ ἵππος, χρῆν δὴ ἡμέας τε καὶ τοὺς μετ’ ἡμέων τὴν Ἑλλάδα οὐ προδιδόντας Τεγεήτας βοηθεῖν ὑμῖν· νῦν δὲ, ἐς ἡμέας γὰρ ἅπασα κεχώρηκε, δίκαιοι ἐστε ὑμεῖς πρὸς τὴν πιεζομένην μάλιστα τῶν μοιρέων ἀμυνέοντες ἰέναι. εἰ δ’ ἄρα αὐτοὺς ὑμέας καταλελάβηκε ἀδύνατόν τι βοηθεῖν, ὑμεῖς δ’ ἡμῖν τοὺς τοξότας ἀποπέμψαντες χάριν θέσθε. συνοίδαμεν δὲ ὑμῖν ὑπὸ τὸν παρεόντα τόνδε πόλεμον ἐοῦσι πολλὸν προθυμοτάτοισι, ὥστε καὶ ταῦτα ἐσακούειν.”

Ταῦτα οἱ Ἀθηναῖοι ὡς ἐπύθοντο, ὀρμέατο βοηθεῖν καὶ τὰ μάλιστα ἐπαμύνειν. καὶ σφι ἤδη στείχουσι ἐπιτίθενται οἱ ἀντιταχθέντες Ἑλλήνων τῶν μετὰ βασιλέος γενομένων, ὥστε μηκέτι δύνασθαι βοηθῆσαι· τὸ γὰρ προσκείμενόν σφεας ἐλύπεε. οὕτω δὲ μουνωθέντες Λακεδαιμόνιοι καὶ Τεγεῆται, ἕοντες σὺν ψιλοῖσι ἀριθ-

μόν οἱ μὲν πεντακισμύριοι, Τεγεῆται δὲ τρισχίλιοι (οὗτοι γὰρ οὐδαμὰ ἀπεσχίζοντο ἀπὸ Λακεδαιμονίων), ἐσφαγιάζοντο ὡς συμβαλέοντες Μαρδόνιῳ καὶ τῇ στρατιῇ τῇ παρεούσῃ. καὶ οὐ γὰρ σφί ἐγίνετο τὰ σφάγια χρηστὰ, ἐπιπτόν τε αὐτῶν ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ πολλοὶ καὶ πολλῶ πλεῦνες ἐτρώματιζοντο. φράζαντες γὰρ τὰ γέρρα οἱ Πέρσαι ἀπίεσαν τῶν τοξευμάτων πολλὰ ἀφειδέως, οὕτω ὥστε πιεζομένων τῶν Σπαρτιητέων καὶ τῶν σφαγίων οὐ γινομένων ἀποβλέψαντα τὸν Πausανίην πρὸς τὸ Ἑραῖον τὸ Πλαταιέων ἐπικαλέεσθαι τὴν θεὸν, χρητίζοντα μηδαμῶς σφέας ψευσθῆναι τῆς ἐλπίδος.

Ταῦτα δ' ἔτι τούτου ἐπικαλυμένου προεξαναστάντες πρότεροι οἱ Τεγεῆται ἐχώρεον ἐς τοὺς βαρβάρους, καὶ τοῖσι Λακεδαιμονίοισι αὐτίκα μετὰ τὴν εὐχὴν τὴν Πausανίῳ ἐγίνετο θυομένοισι τὰ σφάγια χρηστὰ. ὡς δὲ χρόνῳ κοτὲ ἐγένετο, ἐχώρεον καὶ οὗτοι ἐπὶ τοὺς Πέρσας, καὶ οἱ Πέρσαι ἀντίοι, τὰ τόξα μετέντες. ἐγίνετο δὲ πρῶτον περὶ τὰ γέρρα μάχη. ὡς δὲ ταῦτα ἐπεπτώκεε, ἤδη ἐγίνετο μάχη ἰσχυρὴ παρ' αὐτὸ τὸ Δημήτριον καὶ χρόνον ἐπὶ πολλόν, ἐς δ' ἀπίκοντο ἐς ὠθισμόν· τὰ γὰρ δόρατα ἐπιλαμβανόμενοι κατέκλων οἱ βάρβαροι. λήματι μὲν νυν καὶ ῥώμῃ οὐκ ἔσσονες ἔσαν οἱ Πέρσαι, ἄνοπλοι δὲ ἐόντες καὶ πρὸς ἀνεπιστήμονες ἔσαν καὶ οὐκ ὁμοῖοι τοῖσι ἐναντίοισι σοφίην. προεξαίττοντες δὲ κατ' ἓνα καὶ δέκα, καὶ πλεῦνές τε καὶ ἐλάσσονες συστρεφόμενοι, ἐσέπιπτον ἐς τοὺς Σπαρτιητάς καὶ διεφθείροντο.

Τῇ δὲ ἐτύγχανε αὐτὸς ἐὼν Μαρδόνιος, ἀπ' ἵππου τε μαχόμενος λευκοῦ ἔχων τε περὶ ἑωυτὸν λογάδας Περσέων τοὺς ἀρίστους χιλίους, ταύτῃ δὲ καὶ μάλιστα τοὺς ἐναντίους ἐπέσαν. ὅσον μὲν νυν χρόνον Μαρδόνιος περιῆν, οἱ δὲ ἀντεῖχον καὶ ἀμυνόμενοι κατέβαλλον πολ-

λοὺς τῶν Λακεδαιμονίων ὡς δὲ Μαρδόνιος ἀπέθανε καὶ τὸ περὶ ἐκεῖνον τεταγμένοι ἐὼν ἰσχυρότατον ἔπεσε, οὕτω δὴ καὶ οἱ ἄλλοι ἐτράποντο καὶ εἶξαν τοῖσι Λακεδαιμονίοισι. πλείστον γὰρ σφεας ἐδηλέετο ἢ ἐσθῆς ἐρήμος εὐοῦσα ὄπλων πρὸς γὰρ ὄπλίτας ἔοντες γυμνῆτες ἀγῶνα ἐποιεῦντο.

Ἐνθαῦτα ἦ τε δίκη τοῦ φόνου τοῦ Λεωνίδεω κατὰ τὸ χρηστήριον τοῖσι Σπαρτιήτησι ἐκ Μαρδονίου ἐπετέλετο, καὶ νίκη ἀναιρέεται καλλίστην ἀπασέων τῶν ἡμεῖς ἴδμεν Πausανῆς ὁ Κλεομβρότου τοῦ Ἀναξανδρίδεω. ἀποθνήσκει δὲ Μαρδόνιος ὑπ' Ἀειμνήστου ἀνδρὸς ἐν Σπάρτῃ λογιμῶ.

Ἐν δὲ Πλαταιῆσι οἱ Πέρσαι ὡς ἐτράποντο ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων, ἔφευγον οὐδένα κόσμον ἐς τὸ στρατόπεδον τὸ ἐωυτῶν καὶ ἐς τὸ τεῖχος τὸ ξύλινον τὸ ἐποίησαντο ἐν μοίρῃ τῇ Θηβαίδι. Αὕτη μὲν νυν ἡ μάχη ἐπὶ τοσοῦτο ἐγένετο.

Οἱ δὲ Πέρσαι καὶ ὁ ἄλλος ὄμιλος, ὡς κατέφυγον ἐς τὸ ξύλινον τεῖχος, ἔφθησαν ἐπὶ τοὺς πύργους ἀναβάντες πρὶν ἢ τοὺς Λακεδαιμονίους ἀπικέσθαι, ἀναβάντες δὲ ἐφράξαντο ὡς ἐδυνάετο ἄριστα τὸ τεῖχος. προσελθόντων δὲ τῶν Λακεδαιμονίων κατεστήκεε σφι τειχομαχίῃ ἐρρωμενεστέρη. ἕως μὲν γὰρ ἀπήσαν οἱ Ἀθηναῖοι, οἱ δ' ἡμύνοντο καὶ πολλῶ πλέον ἔχον τῶν Λακεδαιμονίων ὥστε οὐκ ἐπισταμένων τειχομαχεῖν ὡς δέ σφι οἱ Ἀθηναῖοι προσῆλθον, οὕτω δὴ ἰσχυρῇ ἐγένετο τειχομαχίῃ καὶ χρόνον ἐπὶ πολλόν. τέλος δὲ ἀρετῇ τε καὶ λιπαρῇ ἐπέβησαν Ἀθηναῖοι τοῦ τεύχεος καὶ ἤρειπον, τῇ δὴ ἐσεχέοντο οἱ Ἕλληνες. οἱ δὲ βάρβαροι οὐδὲν ἔτι στίφος ἐποίησαντο πεσόντος τοῦ τεύχεος, οὔτε τις αὐτέων ἀλκῆς ἐμέμνητο, ἀλύκταζόν τε οἶα ἐν ὀλίγῳ χώρῳ πεφοβημένοι τε καὶ πολλὰι μυριάδες κατελημένοι ἀνθρώπων. παρῆν τε τοῖσι Ἕλλησι φο-

νεύειν οὕτω ὥστε τριήκοντα μυριάδων στρατοῦ, καταδουσέων τεσσέρων τὰς ἔχων Ἀρτάβαζος ἔφευγε, τῶν λοιπῶν μηδὲ τρεῖς χιλιάδας περιγενέσθαι. Λακεδαιμονίων δὲ τῶν ἐκ Σπάρτης ἀπέθανον οἱ πάντες ἐν τῇ συμβολῇ εἰς καὶ ἐνεήκοντα, Τεγεγετέων δὲ ἑκατάδεκα, Ἀθηναίων δὲ δύο καὶ πεντήκοντα.

Battle of Mycale. IX. 90—106.

Τῆς δὲ αὐτῆς ἡμέρης τῆς περ ἐν Πλαταιῆσι τὸ τρῶμα ἐγένετο, συνεκύρησε γενέσθαι καὶ ἐν Μυκάλῃ τῆς Ἰωνίης. ἐπεὶ γὰρ δὴ ἐν τῇ Δήλῳ κατέατο οἱ Ἕλληγες οἱ ἐν τῆσι νηυσὶ ἅμα Δευτυχίδῃ τῷ Λακεδαιμονίῳ ἀπικόμενοι, ἦλθόν σφι ἄγγελοι ἀπὸ Σάμου Λάμπων τε Θρασυκλέος καὶ Ἀθηναγόρης Ἀρχεστρατίδew καὶ Ἡγησίστρατος Ἀρισταγόρεω, πεμφθέντες ὑπὸ Σαμίων λάβρῃ τῶν τε Περσέων καὶ τοῦ τυράννου Θεομήστορος τοῦ Ἀνδροδάμαντος, τὸν κατέστησαν Σάμου τύραννον οἱ Πέρσαι. ἐπελθόντων δὲ σφειν ἐπὶ τοὺς στρατηγούς ἔλεγε Ἡγησίστρατος πολλὰ καὶ παντοῖα, ὡς ἦν μόνον ἴδωνται αὐτοὺς οἱ Ἴωνες ἀποστήσονται ἀπὸ Περσέων, καὶ ὡς οἱ βάρβαροι οὐκ ὑπομένουσιν ἦν δὲ καὶ ἄρα ὑπομείνωσι, οὐκ ἐτέρην ἄγρην τοιαύτην εὔρειν ἂν αὐτούς. θεοὺς τε κοινοὺς ἀνακαλέων προέτρεπε αὐτοὺς ρύσασθαι ἄνδρας Ἕλληνας ἐκ δουλοσύνης καὶ ἀπαμῦναι τὸν βάρβαρον. εὐπετές τε αὐτοῖσι ἔφη ταῦτα γίνεσθαι· τὰς τε γὰρ νέας αὐτέων κακῶς πλέειν καὶ οὐκ ἀξιομάχους κείνοισι εἶναι. αὐτοὶ τε, εἴ τι ὑποπτεύουσιν μὴ δόλῳ αὐτοὺς προάγοιεν, ἐταῖμοι εἶναι ἐν τῆσι νηυσὶ τῆσι ἐκείνων ἀγόμενοι δμηροὶ εἶναι.

Ὡς δὲ πολλὸς ἦν λισσόμενος ὁ ξεῖνος ὁ Σάμιος, εἶρετο Δευτυχίδης, εἶτε κληδόνος εἵνεκεν θέλων πυθέσθαι εἶτε καὶ κατὰ συντυχίην θεοῦ ποιεύντος· “ὦ ξεῖνε

Σάμει, τί τοι τὸ οὔνομα;” ὁ δὲ εἶπε “Ἡγησίστρατος.” ὁ δὲ ὑπαρπάσας τὸν ἐπίλοιπον λόγον, εἶ τινα ὄρητο λέγειν ὁ Ἡγησίστρατος, εἶπε “δέκομαι τὸν οἰωνὸν τὸν ἠγησίστρατον, ὦ ξεῖνε Σάμει. σὺ δὲ ἡμῖν ποίειε ὄκως αὐτός τε δούς πίστιν ἀποπλεύσειαι καὶ οἱ σὺν σοὶ ἔοντες οἶδε, ἡ μὲν Σαμίους ἡμῖν προθύμους ἔσεσθαι συμμαχους.”

Ταῦτά τε ἅμα ἠγόρευε καὶ τὸ ἔργον προσήγε· αὐτίκα γὰρ οἱ Σάμιοι πίστιν τε καὶ ὄρκια ἐποιεῖντο συμμαχίης πέρι πρὸς τοὺς Ἕλληνας. ταῦτα δὲ ποιήσαντες οἱ μὲν ἀπέπλεον μετὰ σφέων γὰρ ἐκέλευε πλέειν τὸν Ἡγησίστρατον, οἰωνὸν τὸ οὔνομα ποιούμενος· οἱ δὲ Ἕλληνες ἐπισχόντες ταύτην τὴν ἡμέρην τῇ ὑστεραίῃ ἐκαλλερέοντο.

Τοῖσι δὲ Ἕλλησι ὡς ἐκαλλίρησε, ἀνήγον τὰς νέας ἐκ τῆς Δήλου πρὸς τὴν Σάμον. ἐπεὶ δὲ ἐγένοντο τῆς Σαμῆς πρὸς Καλάμοισι, οἱ μὲν αὐτοῦ ὀρμισάμενοι κατὰ τὸ Ἡραῖον τὸ ταύτῃ παρεσκευάζοντο ἐς ναυμαχίην, οἱ δὲ Πέρσαι πυθόμενοι σφεας προσπλέειν ἀνήγον καὶ αὐτοὶ πρὸς τὴν ἠπειρον τὰς νέας τὰς ἄλλας, τὰς δὲ Φοινίκων ἀπήκαν ἀποπλέειν. βουλευομένοισι γὰρ σφι ἐδόκεε ναυμαχίην μὴ ποιέεσθαι· οὐ γὰρ ὦν ἐδόκεον ὁμοῖοι εἶναι. ἐς δὲ τὴν ἠπειρον ἀπέπλεον, ὄκως ἔωσι ὑπὸ τὸν πεζὸν στρατὸν τὸν σφέτερον ἔοντα ἐν τῇ Μυκάλῃ, ὃς κελεύσαντος Ξέρξεω καταλελειμμένος τοῦ ἄλλου στρατοῦ Ἰωνίην ἐφύλασσε· τοῦ πλήθους μὲν ἕξ μυριάδες, ἐστρατήγεε δὲ αὐτοῦ Τυγράνης κάλλιε τε καὶ μεγάθει ὑπερφέρων Περσέων. ὑπὸ τούτων μὲν δὴ τὸν στρατὸν ἐβουλεύσαντο καταφυγόντες οἱ τοῦ ναυτικοῦ στρατηγοὶ ἀνειρύσαι τὰς νέας καὶ περιβαλέσθαι ἔρκος ἔρυμα τῶν νεῶν καὶ σφέων αὐτέων κρησφύγετον.

Ταῦτα βουλευσάμενοι ἀνήγοντο. ἀπικόμενοι δὲ παρὰ τὸ τῶν Ποτινέωγ ἱρὸν τῆς Μυκάλῃς, τῇ Δήμητρος

Ἐλευσινίης ἐστὶ ἱρὸν, ἐνθαῦτα τὰς τε νέας ἀνείρυσαν καὶ περιεβάλοντο ἔρκος καὶ λίθων καὶ ξύλων, δένδρεα ἐκκόψαντες ἡμερα, καὶ σκόλοπας περὶ τὸ ἔρκος κατέπηξαν. καὶ παρεσκευάδατο ὡς πολιορκησόμενοι καὶ ὡς νικήσοντες· ἐπ' ἀμφοτέρα ἐπιλεγόμενοι γὰρ παρεσκευάδατο.

Οἱ δὲ Ἕλληνες ὡς ἐπύθοντο οἰχωκότας τοὺς βαρβάρους ἐς τὴν ἠπειρον, ἤχθοντο ὡς ἐκπεφευγόντων, ἐν ἀπορίῃ τε εἶχοντο ὃ τι ποιέωσι, εἴτε ἀπαλλάσσονται ὀπίσω εἴτε καταπλέωσι ἐπ' Ἑλλησπόντου. τέλος δ' ἔδοξε τουτέων μὲν μηδέτερα ποιέειν, ἐπιπλέειν δὲ ἐπὶ τὴν ἠπειρον. παρασκευασάμενοι ὦν ἐς ναυμαχίην καὶ ἀποβύθρας καὶ τὰ ἄλλα ὄσων ἔδεε, ἔπλεον ἐπὶ τῆς Μυκάλης. ἐπεὶ δὲ ἀγχοῦ τε ἐγίνοντο τοῦ στρατοπέδου καὶ οὐδεὶς ἐφαίνετό σφι ἐπαναγόμενος, ἀλλ' ὄρων νέας ἀνελκυσμένας ἔσω τοῦ τείχεος, πολλὸν δὲ πεζὸν παρακεκριμένον παρὰ τὸν αἰγιαλὸν, ἐνθαῦτα πρῶτον μὲν ἐν τῇ νηὶ παραπλέων, ἐγγχρίμψας τῷ αἰγιαλῷ τὰ μάλιστα, Δευτυχίδης ὑπὸ κήρυκος προηγόρευε τοῖσι Ἴωσι λέγων· “ ἄνδρες Ἴωνες, ὅσοι ὑμέων τυγχάνουσι ἐπακούοντες, μάθετε τὰ λέγω· πάντως γὰρ οὐδὲν συνήσουσι Πέρσαι τῶν ἐγὼ ὑμῖν ἐντέλλομαι. ἐπεὰν συμμίσγωμεν, μεμνήσθαι τινα χρὴ ἐλευθερίας μὲν πάντων πρῶτον, μετὰ δὲ τοῦ συνθήματος Ἡβης. καὶ τάδε ἴστω καὶ ὁ μὴ ἐπακούσας ὑμέων πρὸς τοῦ ἐπακούσαντος.” ὧτος δὲ οὗτος ἔων τυγχάνει νόος τοῦ πρήγματος καὶ ὁ Θεμιστοκλέος ὁ ἐπ' Ἀρτεμισίῳ· ἡ γὰρ δὴ λαθόντα τὰ ῥήματα τοὺς βαρβάρους ἔμελλε τοὺς Ἴωνας πείσειν, ἢ ἔπειτα ἀνενειχθέντα ἐς τοὺς βαρβάρους ποιήσειν ἀπίστους τοῖσι Ἕλλησι.

Δευτυχίδεω δὲ ταῦτα ὑποθεμένου δεύτερα δὴ τάδε ἐποίειν οἱ Ἕλληνες· προσσχόντες τὰς νέας ἀπέβησαν ἐς τὸν αἰγιαλόν. καὶ οὗτοι μὲν ἐτάσσοντο, οἱ δὲ Πέρσαι

ὡς εἶδον τοὺς Ἕλληνας παρασκευαζομένους ἐς μάχην καὶ τοῖσι Ἴωσι παραινέσαντας, ὑπονοήσαντες τοὺς Σαμίους τὰ Ἑλλήνων φρονεῖν ἀπαιρέονται τὰ ὄπλα.

Ὡς δὲ ἄρα παρεσκευάδατο τοῖσι Ἕλλησι, προσήϊσαν πρὸς τοὺς βαρβάρους. ἰοῦσι δὲ σφι φήμη τε ἐσέπτατο ἐς τὸ στρατόπεδον πᾶν καὶ κηρυκῆιον ἐφάνη ἐπὶ τῆς κυματωγῆς κείμενον ἢ δὲ φήμη διήλθε σφι ὧδε, ὡς οἱ Ἕλληνες τὴν Μαρδονίου στρατιὴν νικῶεν ἐν Βοιωτοῖσι μαχόμενοι. δῆλα δὴ πολλοῖσι τεκμηρίοισι ἐστὶ τὰ θεῖα τῶν πρηγμάτων, εἰ καὶ τότε τῆς αὐτῆς ἡμέρης συμπιπτούσης τοῦ τε ἐν Πλαταιῆσι καὶ τοῦ ἐν Μυκάλῃ μέλλοντος ἔσεσθαι τρώματος φήμη τοῖσι Ἕλλησι τοῖσι ταύτῃ ἐσαπικέτο, ὥστε θαρσῆσαι τε τὴν στρατιὴν πολλῶ μᾶλλον καὶ ἐθέλειν προθυμότερον κινδυνεύειν.

Καὶ τότε ἕτερον συνέπεσε γεγόμενον, Δήμητρος τεμένεια Ἐλευσινίης παρ' ἀμφοτέρας τὰς συμβολὰς εἶναι· καὶ γὰρ δὴ ἐν τῇ Πλαταιίδι παρ' αὐτὸ τὸ Δημήτριον ἐγένετο ἡ μάχη, καὶ ἐν Μυκάλῃ ἐμελλε ὡσαύτως ἔσεσθαι. γεγονέναι δὲ νίκην τῶν μετὰ Πausανίῳ Ἑλλήνων ὀρθῶς σφι ἢ φήμη συνέβαινε ἐλθοῦσα· τὸ μὲν γὰρ ἐν Πλαταιῆσι πρῶτ' ἔτι τῆς ἡμέρης ἐγένετο, τὸ δὲ ἐν Μυκάλῃ περὶ δεῖλην. ὅτι δὲ τῆς αὐτῆς ἡμέρης συνέβαινε γίνεσθαι μηνός τε τοῦ αὐτοῦ, χρόνῳ οὐ πολλῶ σφι ὕστερον δῆλα ἀναμανθάνουσι ἐγένετο. ἦν δὲ ἄρρωδιη σφι πρὶν τὴν φήμην ἐσαπικέσθαι, οὔτι περὶ σφέων αὐτέων οὕτω ὡς τῶν Ἑλλήνων, μὴ περὶ Μαρδονίῳ πταίσῃ ἢ Ἑλλάς· ὡς μέντοι ἢ κληδῶν αὕτη σφι ἐσέπτατο, μᾶλλον τι καὶ ταχύτερον τὴν πρόσσodon ἐποιεῦντο. οἱ μὲν δὴ Ἕλληνες καὶ οἱ βάρβαροι ἔσπευδον ἐς τὴν μάχην, ὡς σφι καὶ αἱ νῆσοι καὶ ὁ Ἑλλήσποντος ἀεθλα προέκειτο.

Τοῖσι μὲν νυν Ἀθηναίοισι καὶ τοῖσι προσεχέσι τού-

τοῖσι τεταγμένοισι, μέχρι κου τῶν ἡμισέων, ἡ ὁδὸς ἐγένετο κατ' αἰγιαλὸν τε καὶ ἄπεδον χῶρον, τοῖσι δὲ Λακεδαιμονίοισι καὶ τοῖσι ἐπεξῆς τούτοις τεταγμένοισι κατὰ τε χαράδρην καὶ οὖρεα. ἐν φ' δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι περιήϊσαν, οὗτοι οἱ ἐπὶ τῷ ἐτέρῳ κέρεϊ [ἔτι] καὶ δὴ ἐμάχοντο. ἕως μὲν νυν τοῖσι Πέρσησι ὄρθια ἦν τὰ γέρρα, ἡμύνοντό τε καὶ οὐδὲν ἔλασσον εἶχον τῇ μάχῃ· ἐπεὶ δὲ τῶν Ἀθηναίων καὶ τῶν προσεχέων ὁ στρατὸς, ὅπως ἐωυτῶν γένηται τὸ ἔργον καὶ μὴ Λακεδαιμονίων, παρακελευσάμενοι ἔργου εἶχοντο προθυμότερον, ἐνθεῦ-
 τεν ἤδη ἑτεροιοῦντο τὸ πρήγμα. διωσάμενοι γὰρ τὰ γέρρα οὗτοι φερόμενοι ἐσέπεσον ἀλέες ἐς τοὺς Πέρσας, οἱ δὲ δεξάμενοι καὶ χρόνον συχνὸν ἀμυνόμενοι τέλος ἔφευγον ἐς τὸ τεῖχος. Ἀθηναῖοι δὲ καὶ Κορίνθιοι καὶ Σικυώνιοι καὶ Τροϊζήνιοι (οὗτω γὰρ ἔσαν ἐπεξῆς τεταγ-
 μένοι) συνεπισπόμενοι συνεσέπιπτον ἐς τὸ τεῖχος. ὡς δὲ καὶ τὸ τεῖχος ἀραίρητο, οὗτ' ἔτι πρὸς ἀλκὴν ἐτρά-
 ποντο οἱ βάρβαροι, πρὸς φυγὴν τε ὀρμέατο οἱ ἄλλοι πλὴν Περσέων· οὗτοι δὲ κατ' ὀλίγους γινομένοι ἐμά-
 χοντο τοῖσι αἰεὶ ἐς τὸ τεῖχος ἐσπίπτουσι Ἑλλήνων. καὶ τῶν στρατηγῶν τῶν Περσικῶν δύο μὲν ἀποφεύγουσι, δύο δὲ τελευτῶσι· Ἀρταύνης μὲν καὶ Ἰθαμίτρης τοῦ ναυ-
 τικοῦ στρατηγέοντες ἀποφεύγουσι, Μαρδόντης δὲ καὶ ὁ τοῦ πεζοῦ στρατηγὸς Τυγράνης μαχόμενοι τελευτῶσι.

Ἐτι δὲ μαχομένων τῶν Περσέων ἀπίκοντο Λακεδαι-
 μόνιοι καὶ οἱ μετ' αὐτέων, καὶ τὰ λοιπὰ συνδιεχειρίζον. ἔπεσον δὲ καὶ αὐτέων τῶν Ἑλλήνων συχνοὶ ἐνθαῦτα, ἄλλοι τε καὶ Σικυώνιοι καὶ στρατηγὸς Περίλεως. τῶν δὲ Σαμίων οἱ στρατευόμενοι ἕοντες τε ἐν τῷ στρατο-
 πέδῳ τῷ Μηδικῷ καὶ ἀπαραιρημένοι τὰ ὄπλα, ὡς εἶδον αὐτίκα κατ' ἀρχὰς γινομένην ἑτεραλκεία τὴν μάχην, ἔρδον ὅσον ἐδυνέατο προσωφελείην ἐθέλοντες τοῖσι Ἕλλησι. Σαμίους δὲ ἰδόντες οἱ ἄλλοι Ἴωνες ἄρξαντας,

οὕτω δὴ καὶ αὐτοὶ ἀποστάντες ἀπὸ Περσέων ἐπέθεντο τοῖσι βαρβάροισι.

Ἐπεὶτε δὲ κατεργάσαντο οἱ Ἕλληες τοὺς πολλοὺς τοὺς μὲν μαχομένους τοὺς δὲ καὶ φεύγοντας τῶν βαρβάρων, τὰς νέας ἐνέπρησαν καὶ τὸ τεῖχος ἅπαν, τὴν ληΐην προεξαγαγόντες ἐς τὸν αἰγιαλὸν, καὶ θησαυροὺς τινὰς χρημάτων εὗρον. ἐμπρήσαντες δὲ τὸ τεῖχος καὶ τὰς νέας ἀπέπλεον.

NOTES ON HERODOTUS.

PAGE 1.—*παραστήναι*, was presented, occurred.

Ἀρίωνα: Virg. Ecl. viii. 55. In silvis Orpheus, inter delphinas Arion.
Ovid. Fast. ii. 83. Quod mare non novit, quæ nescit Ariona tellus?

ἔξενειχθέντα, *ex alto mari delatum, borne to land*: fr. *ἐκφέρω*. The tenses wanting in *φέρω* are supplied by derivatives from *ἴω*, *ἐνέκω*, and *ἐνέγκω*, Ion. *ἐνέικω*.

οὐδενὸς δεύτερον: *δεύτερος*, fr. *δεύομαι*, to come after, fall short of, has both the form and construction of a comparative: so *ὑστερος*.

δῆθύραμβον: a hymn in honour of Bacchus, of an obscure and inflated character. Hor. Od. iv. 2, 10. speaking of Pindar, *Seu per audaces nova dithyrambos Verba devolvit*.

τῶν, Ion. for *ἑν*, and that for *οὐς*, by attraction.

ἴμεν: "Ionic writers, as Homer and Herodotus, commonly use *ἴμεν* for *ἴδαμεν*, softened by the Attics into *ἴσμεν*. Hence was formed a new present, *ἴσημι*, which occurs in the singular only in Doric writers."—*Matthiæ*.

διδάξαντα, *publicly exhibited*: a phrase derived from the previous tuition in the music of the hymn by the poet to those who were to chant it: hence *διδάσκειν δράμα*, *docere fabulam*, to bring out a play for representation.

τὸν πολλὸν τοῦ χρόνου. "Instead of the adjectives being considered, as in other languages, as epithets of the substantives, and put in the same case with them, in Greek the substantive is often considered as a whole, and the adjective as the part; and then the substantive is put in the genitive: the adjective has then the gender of the substantive. Thuc. i. 2. *τῆς γῆς ἢ ἀρίστη*. Plat. Prot. *δολιχὸν κατατείνουσι τοῦ λόγου*, for *δολιχὸν λόγον*."—*Matthiæ*.

πλώσαι, Ion. for *πλεῦσαι*.

ἄρμᾶσθαι, he started, set out.

μισθώσασθαι, to hire: act. *μισθῶσαι*, to let out to hire.

ἐν τῷ πελάγει, in the open sea, when out at sea.

τούτοισι, by these (entreaties): not the dat. after *πείθειν*, with which must be understood the accus. *τοὺς πορθμέας*.

αὐτὸν διαχρῆσθαι μιν, to despatch himself, put himself to death.

ἀπειληθέντα—ἐς ἀπορίην, driven to a dilemma, involved in perplexity.

"The radical word of ἐλαίνω is ἔλω, which, besides ἐλάω, ἐλαίνω, admits the forms ἔλλω, εἴλω, εἰλέω, ἴλλω, to bring together, drive about, drive into a corner. From εἴλω, ἔλλω, comes the Homeric ἔλλας, ἔλλαι, to crowd together, drive about; perf. ἐέλεμα, part. ἐελέμενος, &c. from εἰλέω, ἀπειλέω, ἀπειληθείς, Herod."—Matth. In p. 15. ἐς ἀπορίην πολλὴν ἀπιγμένους.

περιδέειν, to permit: περιορᾶν is used in the same sense. See p. 62. κατεργάσασθαι, consecrate, to put an end to, kill himself.

P. 2.—καὶ τοῖσι ἐσελθεῖν γὰρ, κ.τ.λ. The clauses must be understood as if they were inverted: καὶ τοῦτους ἀναχωρήσαι ἐκ τῆς πρόμνης, ἐσελθεῖν γὰρ αὐτοῖς ἡδονὴν, &c. In this parenthetical usage, γὰρ has the force of ἐπεὶ, since: and for that (or since that) pleasure entered into their minds, &c.

τοῖσι ἐσελθεῖν. "Even verbs compounded with prepositions which never govern a dative, take the dative when they express such a direction to an object, as εἰσέρχεσθαι τινι. Soph. CEd. C. 372. εἰσῆλθε τοῦ τρισαθλίου ἕρις κακή."—Matth. In p. 18. τῷ δὲ Κροίσῳ—ἐσελθεῖν. The accusative is also used: Herod. iii. 42. τὸν δὲ ἐσήλθε θεῖον εἶναι τὸ πρῆγμα. In i. 30. ἐπήλθε is used: ἕμερος ἐπείρεσθαι μοι ἐπήλθε. But the construction of that verb also varies; for in ii. 141. we find, ὀλοφυρόμενον δ' ἔρα μιν ἐπελθεῖν ὑπνον.

εἰ μέλλοιεν ἄκ., for ὅτι, implying also uncertainty, doubt, or surprise: that there should be an opportunity of hearing, &c. Hence εἰ follows θανμάζω.

νόμον τὸν ὄρθιον, the orthian strain, which was of a martial and exciting kind: fr. ὄρω, excito. Æsch. Pers. 395. ὄρθιον δ' ἔμα Ἀντηλάλαξε νησιώτιδος πέτρας Ἠχώ: "Ὀρθιος, ad incitandum aptus, Angl. rousing. Eur. Tro. 1265. ὄρθιαν Σάλπιγγος ἦχώ. Heracl. 830. ἐπεὶ δ' ἐσήμηρ' ὄρθιον Τυρσηνικῆ Σάλπιγγι."—Blomf.

τελευτῶντος τοῦ ν., the strain ending, i. e. being ended. This verb is sometimes followed by the accus., τὸν βίον, τὸν αἰῶνα: in other cases it is neuter.

ὡς εἶχε, just as he was: ἔχω with an adv. is the same as εἶμι.

ἀποβάντα, having landed.

οὐδαμῇ μετιέντα, letting him go no where: Ion. for μεδιέντα.

ἀνακῶς δὲ ἔχειν τῶν π., was careful about, that is, anxiously watched for the arrival of the sailors. Ἀνακῶς is derived by H. Stephens and others fr. ἀνάσσω, to have the rule, care, or charge of others. Herod. viii. 109. σκόρον ἀνακῶς ἐχέτω, let him attend to the sowing. Thus.

viii. 102. ὅπως αὐτῶν ἀνακῶς ἔξουσιν, ἣν ἐκπλέωσι, Schol. προνοητικῶς, φυλακτικῶς.

ὡς δὲ ἔρα παρεῖναι αὐτοῦς: the infin. depends on λέγουσι in the commencement of the narrative: *and that when accordingly they arrived.*

ἰστορέεσθαι, pass. were asked.

περὶ Ἴτ., about, i. e. somewhere in Italy.

εἰδὲ κρήσσοντα, doing well, i. e. in good circumstances.

ὥσπερ ἔχων ἔξεκ., just as he was when he leapt overboard.

ἐπὶ Τ.: there was a temple sacred to Neptune at Τῆναρος (now Cape Matapan), at which it was customary to make votive offerings for preservation from shipwreck.

ἔξει, formed fr. ἔξιω, for ἔξιημι: so ἀνίει, p. 36. See pp. 24, 34.

P. 3.—κατεστράφατο, for κατέστραφντο, for which (*euphonia gratia*) is used κατεστραμμένοι ἦσαν. The Ionians and Dorians change ν before ται and το into α.

εἴ τι εἴη νεώτερον, for νέον, if there was any news.

ἵππον συνωνέονται μ., are hiring 10,000 horse: ἵππος in this collective sense is always fem.; so ἡ κάμηλος, a troop of camels, i. 80.

αἶ γὰρ, utinam, would that! Hom. Il. Δ. 288. αἶ γὰρ, Ζεῦ τε πάτερ, καὶ Ἀθηναίη, καὶ Ἀπολλών, τοῖος πᾶσιν θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι γένοιτο.

Λυδῶν παῖδας, for Λυδοῦς: so in p. 47. Αἰθίοπων παῖσι: an ancient form of expression: as in the Scriptures, sons of Levi, sons of the prophets, sons of the Rechabites; and in Hom. υἱες Ἀχαιῶν, for Ἀχαιοί. See p. 47. Blomf. Gloss. Æsch. Pers. 408.

ὑπολαβόντα, sc. τὸν λόγον, φάσαι, said in reply.

οἰκότα ἐλπίζων, anticipating a probable result.

νησιώτας δὲ τί δοκέεις εὐχεσθαι ἕλλο ἦ, κ. τ. λ. The conjunction ἦ must be connected in sense with λαβεῖν: what else do you suppose that the islanders are praying for, from the moment that they heard that you were intending to construct ships against them, than to catch the Lydians at sea?

ναυπηγέεσθαι νέας, a pleonasm: so Hom. Od. Γ. 472. οἶνον ἐνοινωχαεῦντες.

ἀρώμενοι, according to their prayers: a doubtful reading: Schweigh. proposes ἀειράμενοι, sc. τὰ ἰστία, having set sail.

σὺ δουλώσας ἔχεις: this periphrasis of ἔχω with a participle implies a continued action; it is the same as οὐδ' ἐδούλωσας, καὶ ἔτι νῦν δούλους, or δεδουλωμένους ἔχεις, whom you have enslaved and keep so: p. 9. ἀποκλήσας ἔχεις. The Latins use habeo with a participle in a similar manner.

ἐπιλόγω, with the rejoinder, or with the application of his pretended news.

προσφύεως, oppositely, so as to suit the nature of the case.

γάρ, since : as explained in p. 2.

ἄλλοι τε οἱ πάντες—σοφισταί : the article with *πάντες* gives a definite signification, *the seven wise men of Greece* being indicated.

ὡς ἕκ. αὐτ. ἄπ., as each of them might arrive, i. e. they came as it happened, as it suited them.

καὶ δὴ καὶ, and accordingly Solon also ; and moreover.

P. 4.—*κελεύσασι, bidding him, or requesting.*

ἀναγκασθῆ : the general rule for the use of the conj. and opt. moods after *ἴνα, ὅφρα, ὡς, &c.* is, that if the preceding verb expresses any thing present or future, the conj. is used ; if any thing passed, the opt. : according to this, since *ἀπεδήμησε* precedes, the opt. ought to follow. The exceptions, which are more frequent in historical writers than in others, may be explained by the interchange of the present for the past in narrations ; in the present instance there is a transition from the pres., *ἀπικνεύονται*, to the past tense, *ἀπεδήμησε* and *ἀπικετο*.

τῶν νόμων τῶν ἔθετο, for οὗς, by attraction. Kuster (on the Middle Verb) states, that *θεῖναι νόμον* is used of the legislator who frames the law : *θέσθαι νόμον* of the people who accept it, and bind themselves to observe it. From this instance it appears that the distinction is not always observed ; or the exception arises from considering the legislator as one of the people, and not strictly in his public capacity.

παρὰ Κροῦσον, to the court of Cræsus : like the French *chez*, and the Lat. *apud*.

βασιληῖοισι, sc. οἰκίοις, in the palace.

ὡς οἱ κατὰ καιρὸν ἦν, at his convenience, leisurely, deliberately, and therefore sufficiently.

ἐλπίζων εἶναι ἀνθρ. δλβιώτατος : if the subject of the infin. is the same with that of the preceding verb, the Greeks use the nominative instead of the accus. ; thus in vi. 67. we find both cases : *εἶπε φὰς, αὐτὸς μὲν ἀμφοτέρων ἤδη πεπειρασθαι, κείνων δὲ οὐ :* *αὐτὸς, himself ; κείνων, another person.* See also p. 74.

οὐδὲν ὑποθαπένας, without the least adulation : from “ *θῶψ, a flatterer, sycophant.* Fr. *θέω* and *ᾄψ, pono, compono vultum.* ‘ Falsi ac festinantes vultique composito.’ Tac. ‘ And frame my face to all occasions.’ Shakspr.” —*Valry.*

τῷ ἔδντι, the truth ; literally, the thing that was.

ἐπιστροφέως, hastily, with surprise, retorting quickly ; as we might say, turning upon him.

κοίῃ, Ion. for ποίῃ, sc. δδῶ, in what way ?

τοῦτο μὲν, in the first place ; τοῦτο δὲ, in the second place.

τῆς πόλιος εὐ ἡκούσης, *the state being flourishing.*

τοῦ βίου εὐ ἦκοντι, *having acquired a good fortune*: so in v. 62. χρημάτων εὐ ἦκοντες: the preceding clause, which relates to his grandchildren, implies length of life, therefore βίος is with reason understood by most commentators *of the means of living, subsistence*; so in Eur. Suppl. 861. ἢ βίος μὲν ἦν πολὺς. "To words of all kinds other words are added in the genitive, which shew the respect in which the sense of those words must be taken; in which case the genitive properly signifies *with regard to.*"—*Matthiæ*. See Monk on Eur. Alc. 302.

ὡς τὰ παρ' ἡμῶν, *as things are with us*, i. e. passing rich for an Athenian, whose wealth was as nothing compared with the opulence of Croesus.

P. 5.—προετρέψατο: the verb προτρέπομαι is applied to the goading or urging forward those who halt in a race; hence to *incite, stimulate, provoke*. We may render the present passage thus: *when Solon had piqued Croesus by saying so much on the happiness (literally, many and happy things) of Tellus.*

ἴδω. "In the *oratio obliqua* the opt. sometimes has the sense of time past, *had seen.*"—*Matthiæ*.

γῶν, Ion. for γούν, *at least*.

δευτερεῖα (sc. ἀθλα) ὀίσεσθαι, *that he should carry off the second prize.*

πρὸς τοῦτο, *in addition to this, besides.*

σφι appears to stand for *ol* in this passage; but this is unusual, and only occurs in a few places of the poets: as Æsch. Pers. 756. Soph. Œd. C. 1490.

ἐκκλητῶμενοι τῇ ἔρῃ, literally, *shut out*, i. e. prevented by the time, viz. from fetching the oxen: *being confined, pressed for time*: thus *exclusus* is used by Cæsar, B. G. vii. 11. Huc biduo pervenit: castris ante oppidum positis, *diei tempore exclusus*, in posterum oppugnationem differt. Herodotus uses a verb of similar meaning, viz. ἐξέργομαι, in the same sense: vii. 139. ἀναγκαίῃ ἐξέργομαι γνώμην ἀποδέξασθαι, *being prevented from every thing else, I am compelled to declare my opinion.*

διέδεξε, Ion. for διέδειξε, fr. διαδείκνυμι.

ἐν τούτοις, *in the instance of these persons.*

μᾶλλον is redundant after ἡμεινον, or rather adds emphasis to the assertion: so in p. 6. μᾶλλον ἄλβιώτερος.

ζῶειν, Ion. for ζειν, Att. ζῆν.

ἑμακάριζον τῶν ν. τὴν βῶμην, i. q. ἐμ. τοὺς νενηίας τῆς βῶμης, sc. ἕνεκα: literally, *blessed the strength of the young men.*

ὀίων τέκνων ἐκύρησε, for ὅτι τοιούτων τέκνων ἐκ.: κυρέω, like τυγχάνω and λαγχάνω, is followed by a genitive.

Κλεόβι, contracted from Κλεόβιζ, *Ionicē*.

τὸ for δ: the article is often used in Ionic and Doric writers for the relative pronoun: see p. 4. n.

ἐν τέλει τούτῳ ἔσχοντο, *were held, or caught, in this end of life.*

εἰκ. ποιησάμενοι, *having caused statues to be made*: the middle often expresses an action which takes place at the command of another. So διδάσκειν, *to teach*; διδάσκεισθαι, *to cause to be taught.*

ἀνέθεσαν ἐς Δ.: the use of this prep. implies motion; they conveyed them to Delphi, and dedicated them there: so Herod. vi. 100. ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν ἐς τὰ ἄκρα: also in p. 16. κατειληθέντες ἐς τὸ τεῖχος, *being driven within the walls, and confined there.* This story is thus related by Cicero, Tusc. I. 47. Deorum immortalium judicia solent in scholis proferre de morte, nec verò ea fingere ipsi, sed Herodoto auctore, aliisque pluribus. Primum Argiæ sacerdotis Cleobis et Biton filii prædicantur. Nota fabula est. Cùm enim illam ad solenne et statum sacrificium curru vehi jus esset, satis longè ab oppido ad fanum, morarenturque jumenta: tunc juvenes ii, quos modò nōminavi, veste positâ, corpora oleo perunxerunt: ad jugum accesserunt. Ita sacerdos advecta in fanum, cùm currus esset ductus à filiis, precata à deo dicitur, ut illis præmium daret pro pietate, quod maximum homini dari posset à deo: post epulatos cum matre adolescentes, somno se dedisse, manè inventos esse mortuos.

σπερχθεις, *being angry*, "a use of the word peculiar to Ionic writers."—Schw. Σπέρχω, *to urge forward*; σπέρχομαι, *to be impelled, incited*: our use of the word *hasty* for *passionate* is similar.

οὐδὲ, *not even*: ἀξίους, *on a par with, worthy of comparison with.*

τὸ θεῖον πάντων ἐδὸν φθ. τε καὶ παραχῶδες, *that the Deity, or Fortune, is altogether of a jealous and capricious nature*: see iii. 40. p. 53.

ἐν γὰρ τῷ μ. χρ.: compare Æsch. Pers. 713.

πολλὰ μὲν γὰρ ἐκ θαλάσσης, πολλὰ δ' ἐκ χέρσου κακὰ
γίγνεται θνητοῖς, ὁ μᾶσσων βίος ἦν ταβῆ πρόσω.

P. 6.—ὄβρον, Ion. for ὄρον, *the limit, or boundary.*

ἑβδ. ἔτεα: as in Psalm xc. 10. "The days of our age are threescore years and ten."

δ. καὶ πεντ. καὶ δισμ.: i. e. 25,200 days: this proceeds on the calculation that the year consists of 360 days, i. e. twelve months of thirty days each.

τῶν ἐς τὰ ἑβδ. ἔτ., *belonging to the seventy years.*

πάντες ἑστὶ ἄνθρ. συμφορῆ, *man is altogether (the creature of) accident*: or as the Psalmist expresses it, xxxix. 5. "Verily man at his best state

is altogether vanity." So Eurip. Alc. 818. *Ὁὐ βίος ἀληθῶς ὁ βίος, ἀλλὰ συμφορά.*

ἐκεῖνο δὲ τὸ εἶρέ με, but that which you asked me: εἶρεσθαι and ἐρωτῶν (Ion. εἶρεσθαι, ἐρωτῶν) take two accusatives: also ἐρεεῖναι, ἱστορεῖν τινά τι.

πρὶν ἂν τελ. καλ. τὸν αἰ. πύθωμαι: for σὲ καλῶς τελευτήσαι: πυνθάνομαι and αἰσθάνομαι are followed by a participle,

τοῦ ἐπ' ἡμέρην ἔχοντος, than he who has a sufficiency from day to day.

οἱ τύχη ἐπίσποιοτο—ἔχοντα: the transition from the dat. to the accus. when the infin. follows is not unusual: thus in p. 9. γενναυτάτα ἡμῖν ἦν—φοντέοντας εὐδοκίμειν: see also p. 12. fin.

μετρ. ἔχ. τοῦ β., who are in moderate circumstances.

δυοῖσι. "Of δύο and δύο, other old forms were δυδς, of which δύο apparently is merely the dual, and δοῖος, the same as δισός, which were also used in the plural."—Matth. So we meet with δυῶν in iv. 1. p. 65. δυοῖσι, p. 113.

ἐκείνῳ, dat. after ὁμοίως, equally with him. "The words which signify equality, suitableness, resemblance, or the contrary, as ὁμοίως, ἴσος, &c. govern the dat. So ὁ αὐτός, idem. Also the adv. ὁμοίως, ἴσως, παραπλησίως, ὡσαύτως."—Matth. See p. 37.

ἀπαθῆς κακῶν. "Adjectives which have an active sense, and are mostly derived from active verbs, or correspond to them, are followed by a gen. In the case of these, their relation to an object, which with the verbs would be in the accus., is expressed by the gen. Also various adj. compounded with a priv., as ἀπαθῆς κακῶν, from πάσχειν κακῶ. Soph. CEd. T. 885. Δίκας ἀφόβητος."—Matth. P. 31. καλῶν μεγάλων ἀπαθείς: 39. ἀπαθεία κακῶν.

πρὸς τοῦτοις, in addition to these things, moreover.

ὄστος ἐκ. τὸν σὺ ζ., δλβ. κεκλ. ἕξ. ἐστι, this man, being the very character of whom you are in quest, is worthy to be called happy.

ὄλβιος is one who enjoys uninterrupted felicity: ὁ διὰ τοῦ βίου βίου μακαριστός, Hesychius: the lexicographer probably had this passage of Herod. in view, or associated the word with a fancied derivation from βλος and βλος. Hesiod, Theog. 954. "Ὀλβιος, ὃς μέγα ἔργον ἐν ἀθανάτοις ἀνύσσειας Ναιεὶ ἀπῆμαντος καὶ ἀγῆραος ἤματα πάντα.

ἐπισχέειν, understand χρῆ: one must withhold one's judgment. Compare Soph. CEd. T. 1515.

ὅστε θνητὸν οὐκ, ἐκείνην τὴν τελευταίαν ἰδεῖν ἡμέραν ἐπισκοποῦντα, μηδὲν ὄλβιζεῖν, πρὶν ἂν τέρμα τοῦ βίου περάσῃ, μηδὲν ἀλγεῶν παθῶν.

Eur. Andr. 100.

χρῆ δ' ὀσποι' εἰπεῖν οὐδέν' ἄλβιον βροτῶν,
πρὶν ἂν θανάτος τὴν τελευταίαν ἴδῃς,
ὅπως περᾶσας ἡμέραν ἤξει κάτω.

Æsch. Ag. 902.

————— δλβίσαι δὲ χρῆ
βίον τελευτήσαντ' ἐν εὐεστοῖ φίλῃ.

Ovid, Met. iii. 135.

————— ultima semper
Expectanda dies homini: dicique beatus
Ante obitum nemo supremaque funera debet.

συλλαβεῖν, *should grasp at once*.
καταρκέει—παρέχουσα for παρέχειν, *is competent to supply*.
ἀνθρώπου σῶμα ἐν οὐδὲν, a periphrasis for ἀνθρώπος οὐδεὶς, *no person*:
ἀθαρκες, *self-sufficient*.

P. 7.—αὐτέων (*of these advantages*) πλείστα ἔχων διατελέῃ, *uninterruptedly possesses*: for ἔχη διὰ τέλος. This verb, like others implying a continuance, διαγίγνομαι, διόγω, is followed by a participle.

παρ' ἐμοί, *in my judgment*: see p. 64. n.

δικαίως ἐστι φέρεσθαι, *is entitled to bear off*: for δικαίον ἐστι, τοῦτον φέρεσθαι. So Thuc. i. 93. καὶ δῆλη ἡ οἰκοδομία ἔτι καὶ νῦν ἐστίν, ὅτι κατὰ σπουδὴν ἐγένετο: for δῆλόν ἐστιν, ὅτι, &c.

ὀποδέξας, Ion. for ὀποδείξας: ὀπδ, like sub in Latin, qualifies the verb, *having merely shown, having given but a glimpse*.

ταῦτα λέγων—ἀμαθῆς εἶναι: (Solon by) *saying these things, displeased Cræsus, and having made him (Cræsus) of no account, is sent away, having appeared to be very stupid, because he, &c.*

μετῆς, Ion. for μεθείς.

μετὰ Σόλ. οἰχόμενον, *after the departure of Solon*: the Latins use *post* in like manner: *post urbem conditam*, &c. So in p. 44. μετὰ τὸν ἶρα τοῦ Ἡφαίστου βασιλεύσαντα. Hom. Il. P. 605. μετὰ Λήϊτον ὀρμηθέντα.

ὡς εἰκάσαι, *understand ἔξεστι, as one may conjecture*. “Ὡς is put with the infin., especially in limiting propositions. Herod. ii. 125. ὡς μὲν ἐμὲ εὖ μεμνήσθαι, *as far as I recollect rightly*: vii. 24. ὡς μὲν ἐμὲ συμβαλλόμενον εὐρίσκειν, *as far as I can conjecture*, ‘quantum conjecturâ assequi possum.’ Soph. Œd. C. 17. χῶρος δ' ὅδ' ἱερὸς, ὡς σάφ' εἰκάσαι, *Brûlé Δάφνης*.”—Matth.

διέφθαρτο, *laboured under a malady*.

τοῦτον τὸν Ἄτυον—μῦν, *with regard to this Atys.* Hom. Od. Π. 78.

ἀλλ' ἦτοι τὸν ξείνον, ἐπεὶ τὸν ἴκετο δῶμα,
ἔσσω μιν χλαῖνάν τε χιτῶνά τε.

ἀπολέει, Ion. future for ἀπολέσει, *he would lose him.*

ἐπέειπε—ἔδωκε, *as soon as he was awake, and had considered the matter with himself.*

ἔγεται τῷ παιδί γυναικα, *he effects a marriage for his son:* the same use of the middle voice as in p. 5.

ἔχοντος (τοῦ Κροίσου) ἐν χειρὶ, *having on hand.*

P. 8.—“καὶ is used after *ὁμοίως, ὡσαύτως, ἴσως, κατὰ ταῦτα*, where the Latins use *ac, atque*, or even *et*, but English as: Herod. i. 35. literally, *the purification is of the same kind among the Lydians and among the Greeks.*”—Matth.

κάθαρσις. On the subject of expiation and purification for blood, see the Dissertations in Müller's Eumenides.

κῶθεν τῆς Φρυγίης, Ion. for πόθεν, *from what part of Phrygia?* The same construction as the Lat. *ubi terrarum.*

ἦκων, *having come:* ἦκω always has the sense of *I have come:* the imperf. ἦκον, *I had come.*

ἐπίστιος, Ion. for ἐφέστιος, *one who takes refuge at the hearth, a suppliant.* Thus Ulysses when imploring the protection of Alcinoüs (Hom. Od. H. 153.), *ὡς εἶπᾶν, κατ' ἄρ' ἔζετ' ἐπ' ἐσχάρῃ.* So Apollo says of Orestes, Æsch. Eum. 488. ed. Müller:

ἔστι γὰρ δόμων
ἰκέτης δδ' ἀνὴρ, καταφυγὼν ἐφέστιος,
ἐμῶν φόνον δὲ τοῦδ' ἐγὼ καθάρσιος.

ἔξεληλαμένος: fr. ἐξελαίνω, by reduplication.

ἐν ἡμετέρου, for ἐμοῦ, sc. οἴκῳ: see p. 101.

ὡς κ. φέρων: as in Horace:

“Levius fit patientiâ,
Quicquid corrigere est nefas.”

κερδανείς, Ion. future; Attic, κερδανείς.

ἐν τῷ Μυσίῳ Οὐλί: see Lempriere's Class. Dict. for a list of the various mountains bearing this name.

ὄδς χρῆμα μέγα, for μέγας οὖς, *a monster of a boar:* a periphrasis of frequent occurrence in Herodotus, to express *magnitude* or *multitude:* vii. 108. τοῦ χειμῶνος χρ. ἀφόρητον: iii. 109. οἱ ὄφεις—ἐκλέκουσι πολλόν τι χρ. τῶν τέκνων, *a great number of young.*

τὰ ἔργα, *the cultivated lands*. Thus Hom. Il. B. 751. οἱ τ' ἀμφ' ἱμερτὸν Τιταρήσιον ἔργ' ἐνέμοντο.

διαφθείρσκει, *would lay waste*. "It is a peculiarity of the old Homeric, and generally of the Ionic and Doric dialects, that in the act, pass., and mid. in the historical tenses, and only in the indic., -σκον is annexed. In barytones, and those whose characteristic is ε, ει, or η, this termination precedes ε in the imperf. and aor. 2., as ἀνεμορμύρσκει, Od. M. 238. πέμπσκει, Herod. vii. 106. These forms are never mere imperfects or aorists, but have always the force of an action repeated in past time. The frequentatives in -σκω are probably derived from this form."—Matth. So ἐσπέμπεσκον, ἐκπέμπεσκε, p. 22.

τέλος δὲ, *at last*.

P. 9.—ταῦτα, sc. τὰ τοῦ γάμου.

ἀποχρεωμένον, *being contented, satisfied*.

οὐ φαμένον: οὐ φημί is used like the Latin *nego*: *saying that he would not, or refusing*.

ἀποκλήσας ἔχεις, *you have excluded me*: see p. 3. ἀποκλήω, Ion. for ἀποκλείω.

τέοισι, Ion. for τίσι, *with what eyes, with what face?* Hom. Il. Ω. 387. τέων δ' ἐξ ἔσσι τοκῆων, *for τίνων*.

μέτες, Ion. for μέθες, *permit me*.

πρὸς τὴν ὕψιν ταύτην, *according to, in conformity with, or on account of this vision*.

ἐπὶ τὰ παραλαμβανόμενα, *upon the things undertaken, the expedition*.

διακλέψαι, *to preserve you by stealth during my life*.

διεφθαρμένον τὴν ἀκ., *defective in his hearing*: he was therefore both deaf and dumb.

τὸ δὲ οὐ μ. ἀλλὰ λ. σε (κατὰ) τὸ ὄνειρον, *but that which you do not understand, but it has escaped your observation with regard to the dream*: to this use of λανθάνω the Lat. *fallō* corresponds: Hor. *Nec vixit malè, qui natus moriensque sefellit, has escaped the notice of men*. "Potest verò aut κατὰ τὸ ὄνειρον intelligi, aut (quod mihi magis adridet) κατὰ τὸ (i. e. καθ' ὃ) λέληθέ σε τὸ ὄνειρον."—Schw.

φοβέαι, *for φοβέαι, and that Ion. for φοβέη, φόβῃ*. Herodotus rejects an ε from pure verbs, the accent remaining as before: in the same manner in the imperative, p. 53. ἀκέο is for ἀκέεο fr. ἀκέομαι.

P. 10.—τεν, Ion. for τινος: Hom. Il. ζ. 192. ἄλλου δ' οὐ τευ οἶδα, τεῦ ἂν κλυτὰ τεύχεα δῶω: the second τεῦ is for τοῦ, and that for οὐ.

ἔστι τῆ, *for ἔστιν ἦ, in a certain degree*. Eur. Hec. 845. ἀλλ' ἔστιν ἦ παραγμὸς ἐμπέπτικέ μοι.

μεταπέμνεται, sends for.

συμφ. κεπλ. ἀχάριτι, afflicted with a disagreeable misfortune, i. e. a grievous one: thus in vii. 190. ἔχαρις συμφορῆ παυδοφόνος: viiii. 13. καὶ τὸ τέλος σφί ἐγένετο ἔχαρι, speaking of the wreck of the Persian fleet. Compare Virgil's expression, Georg. iii. 5. Quis aut Eurysthea durum, Aut illaudati nescit Busiridis aras, i. e. detestandi: and in Juv. Sat. xiii. 1. Exemplo quodcunque malo committitur, ipsi Displacet auctori, i. e. torments. Grammarians term this the figure λιτότης.

δηλήσι, the Ion. form of the dat., contracted from δηλήσι, Att. δηλήσει: see p. 5. "ἐπὶ frequently expresses an object, an aim, in order to do you mischief."—Matth.

ἀπολαμπρυνέαι, for ἀπολαμπρυνέαι, and that for ἀπολαμπρυνῆ, fut. mid. you will distinguish yourself.

πατρώδον, for it is the distinction of your family: τοι for σοι.

ἦια, Ion. for ἦεν, imperf. of εἶμι, to go.

συμφορῆ τοῖσδε κεχημένον, suffering under such a calamity: the Latins use utor similarly for to experience: Cic. Fam. Ep. 14, 5. cum adversis ventis usi essemus.

εὖ κήρσσαντας, in happy circumstances.

πάρα, for πάρεστι, nor have I the desire.

πολλαχῆ τε ἂν ἴσχωρ ἔμ., and I would frequently restrain myself: "ἂν with the indicative, particularly of the imperfect, often expresses the repetition of an action, a habit, since by means of this the action is referred to an indefinite time."—Matth.

διακελεύεαι, for -η, pres. indic.

τοῦ φυλ. εἴνεκεν, as far as depends on: Ion. for ἔνεκα.

P. 11.—ὄτρος δὴ, namely, this man: ὁ καθ. (κατὰ) τὸν φ.

ἀγγελέων, to tell, Ion. fut. part.: Att. ἀγγελῶν.

μᾶλλον τι ἐδ., complained the more bitterly.

ἔτι μιν (αὐτῶς) ἀπέκτεινε, τὸν for ἔν.

περιμηκετέων, verbum Herodoteum: being grievously distressed.

ἐπιστίον τε καὶ ἔτ., as the deity of hospitality and friendship: Eur. Hec. 345. ἱκέσιον Δία.

ἐλάνθανε (ἑατὸν) βόσκων, he was unconsciously cherishing: inscius alebat.

οὐδέ οἱ εἴη β., and that he was no longer worthy to live.

σεοῦτοῦ καταδ. θ., adjudge death against yourself, i. e. condemn yourself to death.

εἰς δὲ οὐ σὺ—ἄτριος: so Priam addresses Helen, Hom. Il. γ. 164. ὅστι μοι ἀτρή ἐσσι, θεοὶ γὰρ μοι ἀτριοὶ εἰσιν.

εἰ μὴ ὄσον, except inasmuch as.

θεῶν κόβ τις, doubtless some deity.

P. 12.—βδεε, pluperf. of εἶδω : from a perf. mid. εἶδα (whence εἶδως), according to Matthiæ: the original termination of this tense was in -εα, -εας, -εε.

Ἀμφίφρων : see Lempriere's Class. Dict.

στερεήν, *massy* : τὸ ξυστόν τ. λ., *the shaft with the head.*

ἐς ἐμέ, *to my time.*

ἐπειρωτῶν : the ο ought not to be subscribed in the infin., because it is an abbreviated form of the old termination: thus, -αεμεναι, -αεμεν, -αεεν, -αεν, -ᾶν.

ἐς τὰ, for ἐς τὰ ἰρὰ, ἐς δὲ ἀπ.

ἐχρ. τοῖσι χρ., *they consulted the oracles* : χρᾶν, *to give an oracle*, said of the deity or the priest : χρᾶσθαι, *to ask for a response.*

προσθέοιτο : "as from θέω : the optat. pres. pass. and aor. 2. mid. of τίθημι and ἵημι have frequently the form of the optative of a barytone verb in ω. Another reading is προσθήται, which seems more correct, if it signifies, 'whether he is to take any army as his auxiliaries:' but προσθέοιτο, if the sense be, 'whether he can take it.'"—*Matth.*

ἐπειρώτεον, Ion. for ἐπειρώταον : contracts in ωω are generally turned into εω in the Ionic dialect: so in p. 9. φοιτέοντα for φοιτάοντα.

ἐς τῶντῶ—συν., *concurred* : for τὸ αὐτό.

καταλύσαι : literally, *forewarning Croesus, if he should make the expedition against the Persians, that he has overthrown a mighty empire* : "the aor. is used of future actions, to denote their sudden appearance and rapid completion: Eur. Med. 78. ἀπωλόμεσθ' ἔρ', εἰ κακὸν προσόισομεν νέον παλαιῶ, *we are undone if.* So Homer says, Il. Δ. 158 :

εἴπερ γὰρ τε καὶ αὐτίκ' Ὀλύμπιος οὐκ ἐτέλεσεν,

ἔκ τε καὶ ὀψὲ τελεῖ σὺν τε μεγάλῳ ἀπέτισαν

σὺν σφῆσιν κεφαλῆσι, γυναιξὶ τε καὶ τεκέεσσιν."—*Matth.*

The words of the oracle are preserved by Suidas: Κροῖσον Ἄλυν διαβάς μεγάλην ἀρχὴν καταλύσει: which Cicero thus renders, Cic. Div. ii. 56 :

"Croesus, Halym penetrans, magnam pervertet opum vim."

An equally ambiguous oracle was given at Delphi to Pyrrhus, king of Epirus :

"Aio te, Æacida, Romanos vincere posse."

ἀνερχθέντα, *reported* : fr. ἀναφέρειν.

P. 13.—καὶ τὸ κάρτα. "Frequenter non solum καὶ particula, sed simul etiam τὸ articulus præponitur, atque ita augetur vis formulæ, ut valeat quod Latine dicimus *Vel maxime, quod maxime.*"—*Schw.* See p. 29, 34.

πρὸς δέ, *understand τούτοις, and besides* : see p. 23.

τοῦτο μὲν δὴ, *on the one hand then.*
ἀπαφήσεται, Ion. for ἀφαφήσῃ : ἀποβαλέεις, Ion. for ἀποβαλεῖς.

P. 14.—κατὰ Ζ., *over against, opposite to* : in a direction perpendicular to Sinope. Sinope is in Paphlagonia; but the name of Cappadocia was originally applied to the whole country between the Euxine and Mount Taurus.

μάλιστα κρ. "Ut Latinum adv. *maxime*, sic et Græcum μάλιστα, ponitur etiam pro *ferè, circiter*; quâ notione particulam *κον* vel *κρ* ad-jicere amat noster."—*Schw.*

τοὺς κλήρους, *the allotments, farms* : τῶν Συρίων, probably the same as the Leucosyrii, who were afterwards blended into one people with the Paphlagonians, and concerning whom see Lempriere's Class. Dict., Anthon's ed. The Cappadocians also went by this name: Herod. v. 49. Φρυγῶν δὲ ἔχονται Καππαδόκαι, τοὺς ἡμεῖς Συρίους καλοῦμεν.

τὰς περιουκιδας, sc. πόλεις.

πρὶν δὲ ἐξ. ὀρμ. τὸν στρ., *before he determined to lead out his army.*

πεσ. ἀμφ. π.: in iii. 11. we have the phrase more fully expressed, καὶ πεσόντων ἐξ ἀμφοτέρων τῶν στρατοπέδων πλήθει πολλῶν.

μεμψθεὶς τὸ ἐ. στρ. κατὰ τὸ πλ., *being dissatisfied with his army in regard to numbers.*

ἐπειράτο ἐπιῶν, for ἐπιέναι, the frequent construction of *πειράομαι* : so in p. 16. ἐπειράτο προσβαίνων.

ἐννέωντο, fr. ἐννοέω: Ion. for ἐνεενεθήτο: so in iii. 6. ἐννενάκασι, for ἐννενοήκασι.

P. 15.—προερέοντας, *to give notice* : fut. part. from the obsolete *ἔρω* or *είρω*.

ἀπεις, Ion. for ἀφεις, fr. ἀφήμι.

ἐλπίσας μὴ—Κ. ἐλάσθ, *never had the least apprehension* : ἐλπίζω is followed by μὴ, because it expresses the anticipation of evil, as φοβούμαι μὴ: Herod. viii. 12. ἐς φόβον κατιστέατο, ἐλπίζοντες πάγχυ ἀπολέσθαι.

ἀντίκα ἀπ. Κρ., *as soon as Cræsus had retreated.* "The participle in definitions of time is often joined with the adverbs ἀντίκα, εὐθύς (Ion. ἰθέως), μεταξὺ, ἅμα."—*Matth.*

διασκεδῶν, Ion. fut. for διασκεδάσειν, fr. διασκεδάσνυμι. "The Ionians, and especially the Attics, contract the futures in *δσω* with a short, *έσω*, *ίσω*, *όσω*, by throwing out *σ*, and making the vowels which meet together coalesce."—*Matth.*

πρήγμαδ' οἰ εἶναι, *that it was his business*, i. e. his interest.

ἀπυγμένος, Ion. for ἀφ., fr. ἀφικνέομαι.

παρὰ δ.—ἢ ὡς αὐτὸς κατ.: a singular pleonasm, which occurs again in viii. 4. ἐπει αὐτοῖσι παρὰ δόξαν τὰ πρήγματα ἀπέβαινε ἢ ὡς αὐτοὶ κατεδόκειον.

ψιλὸν, without trees or shrubs.

ἀπελὼν, Ion. for ἀφελὼν, fr. ἀφαιρέω.

προίεναι τῆς ἄλ. στρ., to precede the rest of the army.

τῇ δὲ καμήλῳ, the body of camels: see p. 3.

διεπετάχατο, Ion. for διαπεταγμένοι ἦσαν.

τῶν μὲν ἄ. Ἄ. μὴ φ. "To concern one's-self about any thing, to neglect, to be careless about any thing, ἐπιμελεῖσθαι, κήδεσθαι, φροντίζειν, ἀλεγίζεω, the impers. μέλει, ἀμελεῖν, ἀλγυρεῖν, have the gen. after them. For the same reason also φειδεσθαι, to spare (in which is contained the idea to be concerned about any thing), takes the gen."—Matth.

P. 16.—κάμ. ἴπκ. φ.: the natural antipathy of the horse to the camel is disproved by experience.

οὐκ ἀνέχεται—δρέων. "Several verbs which take along with them not an object to which they refer, so much as the sphere of their activity, have this in the participle. Of this number are those signifying to persevere, bear, endure, ἀνέχεσθαι, καρτερεῖν. Eur. Heracl. 353. νικωμένη Παλλὰς οὐκ ἀνέχεται, will not suffer herself to be conquered."—Matth.

τῷ δὲ τι καὶ ἐπέειχε (τὸν νοῦν) ἑλλ., by which in truth he had even somewhat depended, or set his mind to distinguish himself: δὴ corresponds to the Latin scilicet: it being the very force on which, &c. "Post δὴ frequenter pleonasticè ferè ponitur τι: iv. 52. ἢ κρήνη οὕτω δὴ τι πικρὴ (somewhat bitter)."—Schw. See p. 48.

συνήϊεσαν, for συνήεσαν, fr. σύνειμι, to engage.

ἄσφραγτο, Ion. for ἄσφραγτο, fr. ἄσφραίνω: we may understand here τὴν ὁδὸν, which is expressed above.

τὸ ἐνθεῦτεν, Ion. for ἐντεῦθεν, afterwards.

κατεστήκει, pluperf. Ion. for καθεστήκει: the perf., pluperf., and aor. 2. act., have an intransitive signification: had been settled, decided upon, put in force against them.

ἦλωσαν, were taken: it must be noticed as a peculiarity in this verb (ἀλίσκομαι), that its perf. and second aor. have always a passive sense.

τεσσερεσκ. ἐγ. ἡμ. π. κρ. "In definitions of time, when it is to be expressed that an action has taken place since a certain person has done this or that, a participle is often put in the dative, which expresses the action with respect to which that definition is applied. II. B. 295. ἡμῶν δ' ἐνιαυτός ἐστι περιτροπέων ἐνιαυτός Ἐνθάδε μμνόντεσσι, since we have been here."—Matth.

ὡς οὐ προεχάρεε, sc. τὸ πρήγμα, when the attempt did not succeed.

τῶν τινᾶ Λυδῶν : the usual position of *τις*, between the article and its noun : c. 85. τῶν τις Περσέων : τῶν τινᾶ κωμίων, p. 26. τῶν τις στρατιωτέων, p. 80.

P. 17.—ἐφρέσθη, *he observed it*. “ἐφράζομαι, *passivum et medium, animadvertere, observare; quasi dicas sibi dicere.*”—Schw.

κατ’ αὐτὸν, *following his example.*

ἤλάκασαν—ἐπαρθέετο : “the plusq. perf. is used, especially in Hom. and Herod. for the imperf. or aor.”—Matth.

ἐπιεικής : *habilis, Valla; non ineptus, Schw.* : perhaps it may here be rendered, *well deported, amiable.*

εὐεστοί, *prosperity* : fr. εὐεστό. Æsch. S. c. Th. 171 :

μήτ’ ἐν κακοῖσι, μήτ’ ἐν εὐεστοῖ φίλῃ
ξυνοικος εἶην τῷ γυναικεῖω γένει.

“*Vocem derivatam esse ab Ἔστη, Vesta, satis liquet, vel ex alio composito συνεστῶ, epula, quo utitur Herod. vi. 128.*”—Blomf. Lexicographers derive it frōm εἶ εἶναι, or εἶ ἐστάναι.

ἦν, *the voice* : Æsch. Pers. 932. κακομελέταν ἰάν : Eur. Rhes. 554. σύργγος ἰάν κατακούω.

ἔμφις, *apart, far from you* : Od. Ω. 217 :

αἶκ’ ἔμ’ ἐπιγνοίη—πολλὸν χρόνον ἔμφις ἐόντα,

absent so long.

“ἀλλογνοεῖν, i. q. ἀγνοεῖν, *ignorare, cognitum non habere; proprie aliquem pro alio habere* : ἀλλογνώσας, *contr. ex ἀλλογνοήσας.*”—Schw.

ἐπὶ τῆς κ. σ. “ἐπὶ often expresses a cause arising from any internal or external circumstance, disposition of mind, &c. and answers to the Lat. *proæ*, on account of.”—Matth.

οὐδέ τί οἱ δ., *and it made no difference to him, i. e. he was resigned to death.*

P. 18.—δὲς ἐπτά Λ. π. Thus Achilles sacrifices twelve Trojan youths on the funeral pile of Patroclus. Hom. Il. Ψ. 175.

καθαγίειν, Ion. for καθαγίσειν, fr. καθαγίζω.

στεφδῆ, Ion. and Att. for φτινιδῆ, *to some one or other.*

τοῦ μὴ ζ. κατακ., *from being burnt alive* : μὴ is frequently added to the infin. after verbs signifying *to prohibit, deny, prevent, restrain* : Eur. Herc. F. 197. τὸ σῶμα βύεται μὴ καταβείν. Æsch. Prom. 235. ἐξερωσάμην βροτοῦς τοῦ μὴ διαβραιοθέντας εἰς ἔθου μολεῖν. The negative particle adds force to the expression : the article may be considered as a demonstrative pronoun, τοῦ for τούτου, and ὥστε be understood before the infin., βύεται (ἐκ) τούτου, (ὥστε) μὴ ζ. κ.

ἐσελθεῖν, sc. τὸν νόον, came into his mind : see p. 1.

καίτερ: the usual meaning is *although* : this Schw. considers unsuitable to the present passage ; and therefore renders it, *cum maxime tantū in calamitate versanti* : yet the apprehension of his present troubles might have absorbed his thoughts, to the exclusion of past occurrences.

ὡς οἱ εἶη σὺν θ. εἶρ., that it must have been declared to him (Croesus) by the suggestion of the Deity.

ὡς δὲ ἔρα μιν προσστήναι τοῦτο, and that when this occurred to him, when this idea presented itself. "Construitur autem hoc verbum alias, ubi de corpore agitur, cum dativo casu : nunc, ubi de animo, cum accusativo."—Schw.

ἀνευεκάμενον, having roused himself : i. 116. ἐπὶ χρόνον ἕθογγος ἦ· μόγις δὲ δὴ κοτε ἀνευευχθὲς, εἶπε : or, having drawn up his breath, having sighed : so in Hom. Il. T. 314. μνησάμενος δ' ἀδινῶς ἀνευεῖκατο, φώνησέν τε : "substituendum est aliquid ex ipsā re, στεναγμοῦς, aut ex φώνησέν τε, τὴν φωνήν."—Heyne.

ἐκ πολλῆς ἤσ., after a long or profound silence : so in p. 19. ἐκ δὲ αἰθρίας τε καὶ νηνεμῆς : Xen. Cyr. i. 4, 28. γελῶν ἐκ τῶν πρόσθεν δακρύων. Cæsar, B. C. i. 7. Ex magnis rupibus nactus planitiem.

τίνα τοῦτον ἐκ., who this was upon whom he was calling : the reader will observe the brevity of the Greek compared with the English : the Latins express themselves with equal conciseness : Virg. Æn. iv. 10. Quis novus hic nostris successit sedibus hospes ?

τέως μὲν—μετὰ δὲ, for some time—but afterwards.

τὸν ἄν ἐργῶ—ἐλθεῖν, a man, with whom to have a conference, I should value at a high price to all kings ; i. e. kings might well pay a high price to have the benefit of his wisdom.

ἕχλον παρ. : like the Latin phrase, turbas dare, to give trouble : ἀρχήν, formerly, once : olim.

ὡς ἦλθε—καὶ ἀποφλαυρίσει : "the indic. and opt. are often intermixed in the orat. obliqua."—Matth. See instances in pp. 79, 118.

οἰαδὴ εἶπας, having said such things, viz. as have been specified.

τὸ ἀνθρώπινον, sc. γένος, the whole human race.

P. 19.—ἐνώσαντα. Ion. for ἐνοήσαντα.

αὐτὸς ἄνθρ. ἑών. Compare Dryden's Ode :

With downcast looks the joyless victor sate,
Revolving in his altered soul
The various turns of fate below ;
And now and then a sigh he stole,
And tears began to flow.

δρα, Ion. imperf. for δρα, fr. ὄραω.

σβεννύντα, *endeavouring to extinguish*: a frequent use of the pres. part.: see Eur. Med. 11.

καταλαβεῖν, *to check it, stop its progress*: as τοῦ πυρὸς ἐπικρατῆσαι, above.

ἐπιβώσασθαι, Ion. for ἐπιβοήσασθαι, fr. ἐπιβόω.

εἰ τί οἱ κεχ. Compare the prayer of Chryses, II. A. 39.

ἀνέγνωσε, i. q. ἀνέπεισε, an Ionic use of the verb ἀναγνώσκω.

τῇ σῇ μὲν εὐδ., *urged by thy good fortune and my own ill fortune*. "The dat. is used with verbs both neuter and active when the action is produced by means of the substantive."—*Matth.*

P. 20.—ἐρασθεῖς: "ἐρῶω, *I love* (in Hom. ἔραμαι with aor. 1. ἠρασάμην), takes its tenses only from the passive form, aor. 1. ἠρόσθη, *amari*. Of the real passive only ἐρώμενος, *one beloved*, is found."—*Matth.* Herodotus, however, has the imperf. ἔρα or ἤρα in ix. 108.

δικαιοσύνην ἐπιθ. ἤσκει, i. q. ἐπέθετο τῇ δ. καὶ ἤσκει αὐτήν, *having applied himself, set himself to it*.

ἐπιστάμενος—ἔστι, *although he was aware, that the unjust are always hostile to the just*; i. e. he persevered in a just line of policy, without regarding the hostility that he might provoke at first.

μνεώμενος, Ion. for μνάμενος, μνώμενος, fr. μνόμαι, *to court, sue, aspire after*.

περικ. ἀδ. γν., *suffering by unjust decisions*.

δικασόμενοι, *when going to law*: Od. M. 439:

— ἤμος δ' ἐπὶ δόρπον ἀνὴρ ἀγορήθεν ἀνέστη,
κρίνων νείκεα πολλὰ δικαζομένων αἰζηῶν.

πλ. δὲ ἀελ γιν. τοῦ ἐπιφ. "The neuters of adjectives and participles, in connexion with the article, express a whole, which might also be denoted by the plural. Herod. i. 97. πλ. ἀελ γιν. τοῦ ἐπιφ., for πλεύνων γινόμενων τῶν ἐπιφοιτέωντων: Id. vii. 209. τὸ ὑπομένον for τοὺς ὑπομένοντας. Thuc. vii. 48. ἦν γὰρ τι καὶ ἐν Συρακούσαις βουλόμενον τοῖς Ἀθηναίοις τὰ πράγματα ἐνδοῦναι."—*Matth.* πυνθανομένων, *sc. ἀνθρώπων*.

προκατίζων ἐδ., *where he gave judgment, sitting in public*: thus in i. 14. Μίδας ἀνέθηκε τὸν θρόνον, ἐς τὸν προκατίζων ἐδίκασε.

οὐτ' ἔφη δικᾶν ἔτι, *and he said that he would act as a judge no longer*: δικᾶν, Ion. fut. for δικάσειν.

ἐδίδ. σφ. λ., *began to deliberate among themselves*.

περὶ τ. κατηκόντων (πρηγμάτων), *about their concerns, about the present state of affairs*: so in viii. 19. ἐπὶ τοῖσι κατήκουσι πρήγμασι τάδε ποιητέα σφι εἶναι ἔλεγε.

οὐ γὰρ δὴ, *since in truth*: εἰμὲν, Ion. for ἐσμὲν.

P. 21.—προβαλλομένων (αὐτῶν), *when they proposed the question.*

πολλὸς—προβ., *strongly proposed and eulogised*: thus in vii. 158. ὁ Γέλων πολλὸς ἐπέκειτο λέγων: ix. 90. πολλὸς ἦν λισσόμενος ὁ ξείνος, *was very earnest in supplicating.*

ἐς δ, *until*: in common Greek ἕως οὗ: see p. 29, 39.

Ἰνα—τῆς χώρας, *in that part of the country where*: thus in Lat. *ubi terrarum.*

ἔσσον, Ion. for ἦσσον.

Ἀγβάτανα, founded v. c. 700, called *Ecbatane* in the apocryphal book of Judith: many commentators are of opinion that this Deioeces corresponds to the Arphaxad mentioned in that part of Scripture. See Lempriere's Class. Dict.

τὸ μὲν κοῦ τι καὶ τὸ χ.—εἶναι, *on the one hand, in truth, the site itself being rising ground, in some degree favours this plan*: τὸ δὲ καὶ μ. τι ἐπετηδεύθη, *on the other hand it was more the result of design.*

κατὰ τὸν Ἄθ. κ., *according to, about equal to the circumference of Athens*: μέγαθος, Ion. for μέγεθος.

σανδαράκινοι, *of the colour of vermilion.*

P. 22.—πάντα χρεῖσθαι, sc. αὐτῷ, *should consult him on every occasion through messengers.*

ἀντίον καὶ ἅπασι, *in his presence as in the case of all other persons.*

ἐς ἀνδρ. λείπ., *inferior with regard to moral worth.*

λυπεῖοιαι, Ion. for λυποῦντο: as below, ἐκεκοσμέατο for ἐκεκόσμηστο.

ἦν τὸ δ. φ. χ., *he was strict in upholding justice.*

κατήκοοι, *listeners*: it generally means *subjects.*

συνέστρεψε, *combined, formed into one nation, and confined his rule to that alone.* See Cic. de Off. ii. 12.

ἔφη λέγων: a pleonasm: which may be rendered, *he said, using these words*: so λέγει—φᾶς, p. 78.

P. 23.—ἐξημερῶσαι, *to clear it.*

ἐν δὲ τούτῳ, sc. χρόνῳ, *in the mean time.*

ἐς πάντῳ, for τὸ αὐτὸ, sc. χωρίον, *into the same place, together.*

ἐπέτε δὲ ἀπὸ δ. ἔσαν, *when they had done their feast*: ii. 78. ἐπεὶ δὲ ἀπὸ δέπνου γέγονται.

πολλὸν—τὸ μέσον, *a great interval, i. e. a great difference between them*: so in ix. 82. τῆς θοίνης ποιηθείσης ἦν πολλὸν τὸ μέσον: Eur. Alc. 937. πολὺ γὰρ τὸ μέσον.

παραλαβὼν, *having taken advantage of.*

ἐμέο πείθεσθαι: the dat. is more usual: we meet, however, with the gen. again in v. 33, *ὅς σε ἀπέστειλε Ἀρταφέρνης ἐμέο πείθεσθαι*; we may understand *ὕψος*. See Matth. Gr. Gr. § 362.

ὡς ὧν ἐχόντων ὄδε, sc. τῶν πραγμάτων, *since matters are thus*.

P. 24.—ἐνθα—κατεστήκει, *where, on the destruction of Nineveh, the king's residence was fixed by them*: σφι, i. e. τοῖς Ἀσσυρίοις, to be understood in τῆς Ἀσσυρίας.

κίεται, Ion. for κείται, fr. κίομαι.

βαθέα, εὐρέα, Ion. for βαθεῖα, εὐρεῖα: as in Hom. ὠκέα Ἴρις.

μετὰ δέ, sc. τὴν τάφρον, *and next to it*.

ἀναισιμώθη, *was expended*, i. e. to what use it was converted: fr. ἀναισιμώω, *verbum Ionicum*: see p. 26.

ἐλκ. πλίνθους: the Latins use the same phrase, *ducere lateres*, to form bricks.

τέλματι χρ. ἄσφ. θ., *using for cement heated bitumen*.

διὰ τρ. δ. πλ. τ. κ. διαστοιβάζοντες, *inserting between every thirty rows of brick layers of reeds*: πλίνθος used collectively.

οἰκ. μονόκωλα, *little dwellings or turrets of one story, or having but one chamber*. Schweigh., however, interprets it, *having a uniform front, presenting but one superficies, in close and unbroken connexion one with the other*: for κῶλον is used for the side of a building or figure, as of a pyramid, in ii. 126, 134; so also iv. 62, 108. Whichever interpretation is adopted, the learner must bear in mind that the breadth of the walls was fifty cubits, or eighty-seven feet; that these turrets faced each other along the outer and inner edge; and that an interval remained between them sufficient for driving round a chariot and four.

χάλκεαι πύσαι: thus Isaiah, in allusion to this city, xlv. 2. "I will break in pieces the gates of brass." These gates were not standing in the time of Herodotus. After the revolt of Babylon, Darius had the walls beaten down, and the gates carried away. See b. iii. 159.

Ἐρ. θ., i. e. the Persian gulf: the term Erythræan sea was applied by the Greeks to the sea below Arabia, of which the Persian and Arabian gulfs were considered as branches.

τὸ ὧν δὴ τ. ἐκάτερον: by τείχος ἐκ. Herodotus either means *each part of the wall*, which was divided in two by the river, or *the wall on either side*, i. e. the walls facing each other, and forming two opposite sides of the parallelogram composing the city: so χεῖλος ἐκ. means the *opposite banks* of the river.

P. 25.—τοὺς ἀγκ. ἐλήλαται, *forms an elbow with the river, meets the river at right angles*; i. e. is squared off where it runs into the river.

Homer applies the word ἀγκῶν in the same manner to the angular projection of a wall: Il. Π. 702. τρις μὲν ἐπ' ἀγκῶνος βῆ τείχεος ὑψηλοῦ Πάτροκλος.

τὸ δὲ ἀπὸ τοῦτου, next: or, τοῦ ἀγκῶνος being understood, from this bending, this rectangular direction.

αἱ ἐπικαμπαί—αἰμασίη: in apposition to each other: a cross-wall, being a low fence or breast-work of burnt bricks, flanks each side of the river.

“κατατέμνεται τὰς ὁδοὺς idem valet ac κατατετμημένας ἔχει, quemadmodum paulo ante τὸ τείχος ἐκότερον τοὺς ἀγκῶνας ἐς τὸν ποταμὸν ἐλήλαται, i. e. ἐληλαμένους ἔχει.”—Schw.

τὰς ἐπικ. τὰς ἐπὶ τ. π. ἔχ., the transverse ones being in a direction towards the river. “Transitive verbs are used in the active for neuters, where ἐαυτὸν may generally be supplied. This is most common with ἄγειν, βάλλειν, δίδοναι, ἐλαύνειν, ἔχειν (to hold your course towards), ἰέναι, and their compounds.”—Matth.

θώρηξ ἐστὶ, is the defence of the city, as a breast-plate is to a warrior.

οὐ π. τέφ. ἀσθ., for τιτί. “Tis is often put with adjectives of quality, quantity, magnitude, especially when these stand alone, without a substantive, or in the predicate. Thuc. vi. 1. οὐ πολλῶ τινι ὑποδέεσθαι πόλεμον ἀγροῦντο ἢ τὸν πρὸς Πελοποννησίους.”—Matth. See p. 26. ὅσον τι, ὄλιγον τι. p. 88. ὀκίον—τι.

τετεῖχιστο, was built, or was walled in: ἐν τῷ μὲν, in the one.

ἐν μέσῳ δὲ τοῦ ἱεροῦ: the ἱερὸν (or ἱερὸν) comprised the entire extent of the consecrated ground, generally containing a sacred grove, courts, habitations for the priests, &c.: the temple properly so called, and appropriated to the deity, was termed ναὸς, Ion. νηός.

ἕτερος μάλα ἐπὶ τοῦτω, and another moreover: such appears to be the force of μάλα, if the reading be correct: Schw. would suggest πάλιν.

μέχρι οὐ δεκά π., for μέχρι οὐ δεκά πύργοι εἰσὶ: this pleonastic insertion of οὐ is not unusual in Herod.: ii. 19. μέχρι οὐ τροπέων τῶν θερινῶν: 173. μέχρι ὅτου πληθούσης ἀγορῆς: iii. 104. μέχρι οὐ ἀγορῆς διαλύσιος.

κύκλω—ἔχουσα, in a circular direction.

μεσουῖντι δέ κου τῆς ἀν., i. e. ἐν μέσῳ ἐόντι τῆς ἀν., to one being about the middle of the ascent.

P. 26.—ἀπεδέξατο, Ion. for ἀπεδέξατο, exhibited, i. e. left as memorials of herself.

τοῦτο μὲν, on the one hand: τοῦτο δὲ, on the other.

ἀπηγήσομαι, Ion. for ἀφηγήσομαι.

οὐκ ἀτρεμίζουσαν, not quiet, unsettled, restless.

ἀραυρημένα, Ion. for ἡρημένα, taken.

ἐν δὲ, sc. ἀποῖς, and among them, and in particular: see p. 88.

διὰ τῆς κ. μέσης, for διὰ μέσης τῆς πόλ., the more usual arrangement: see Matth. Gr. Gr. § 277. b.

οἱ ἂν κομίζωνται, those who travel: κομίζω, act. to convey, mid. to convey one's-self, journey, go. So πορεύω, act. to convey: πορεύομαι, mid. to go.

τῆσδε τῆς θ. "We must understand that Herodotus wrote for the Greeks; and therefore understand by the term *this sea*, that part of the Mediterranean near which the Greeks abode. He has used the same expression in b. i. § 1; also in v. 49. p. 77. ἐπὶ θάλασσαν ἴησθε, ἐν τῇ ἦδε Κύπρος νήσος κέεται. Thus in Horace, Epod. ii. 49. hoc mare signifies 'the sea nearest to Rome.' As from the Mediterranean it is impossible to enter the Euphrates, the meaning of the passage seems to be this: those who wish to go from the Mediterranean to Babylon, repair by land to the nearest part of the Euphrates, embark on that river, and descend to Babylon."—Larcher.

κατακλύοντες ἐς τὸν Εὐ. κ.: Schw. suspects the preposition ἐς: but it is frequently used with reference to an action distinct from the verb with which it is connected: it may therefore imply, that having got into the river, they sailed down it: see the note in p. 5.

ἔλυτρον λίμνη, a reservoir for a lake, i. e. of sufficient magnitude to form a lake.

ἐς τὸ ὕδωρ, "till they came to the water."—Beloe. Rather, "according to the depth of the water in the river itself."

τὸ ὄρ. πᾶν ἔλος, and the entire excavation a marsh or lake.

P. 27.—ἔκ τε τῶν πλώων, sc. σκολιῶν, after these windings in the navigation: see p. 18.

τὰ σύντομα τῆς ὁδοῦ for ἡ σ. ὁδός, the short road.

μὴ μέντοι γε μὴ σπ. γε. "γε is sometimes repeated in the same proposition, when it contains several words which require to be made emphatic: Herod. i. 187. μὴ μέντοι γε μὴ σπανίστας γε ἄλλως ἀνοίξῃ: where first the prohibition, and afterwards the condition contained in the participle, are made emphatic. Soph. Œd. C. 977. πῶς γ' ἂν τὸ γ' ἄκον πρᾶγμα ἂν εἰκότως ψέγοι;"—Matth.

οὐ γὰρ ἔμεινον, it is better not; or, it will be the worse for him: see iii. 82. p. 57.

δεινὸν ἔδ. εἶναι, it seemed strange, it seemed a great hardship.

ἔας. "The original form of the imperfect appears to have been ἔα (ἔατε for ἦτε, Herod. v. 92.): instead of which Homer has also ἦα. Hence arose the Attic form ἦ in the first person."—Matth.

ἀνέργες, fr. *ἀνολίγω*, perf. mid.: the syllabic augment being prefixed to the temporal.

οἷα δὲ, the same as *ἔτε*, with a participle: like the Lat. *quippe, utpote*: *inasmuch as they knew, &c.*

P. 28.—*ἀνωτέρο*—*προκοπτομένων*, his schemes not advancing in the least: *προκόπτειν* is to cut down impediments, clear the way, and hence to proceed or succeed: the Latins use *procedo* in the same meaning. Livy: *Cum parum procederet inceptum.*

τὴν στρατιὴν ἥκασαν: here we must supply *ἐτέρου*.

ὅν τῷ ἄχρ. τοῦ στρατοῦ, with the least effective part of his force.

ὀπανοστήσαντος τοῦ ποταμοῦ: the stratagem adopted by Cyrus for the taking of Babylon had been expressly predicted by the prophet Jeremiah, in c. li. 36. "I will dry up her sea, and make her springs dry; and Babylon shall become heaps," &c. The city was captured B.C. 538; the prediction was uttered about B.C. 600.

ἐτετάχαστο, Ion. for *τεταγμένοι ἦσαν*.

τοῦ Εὐφρ. π. ἕπον., the river Euphrates having subsided.

τὸ ἐκ τοῦ Κ. π., what was being done by Cyrus.

οὐκ—κἀκίστα: the order is, *οὐ περιῦδ. τ. Π. ἐσ. ἐς τὴν π. ἂν δ. κ.*, not having tamely suffered the Persians to enter the city, they would have utterly destroyed them.

αιμασιδῶν: the low walls: see p. 25.

P. 29.—*ἐαλωκότων*. "The augment appears originally to have consisted, in all cases, in the prefix *ε*, as well in words beginning with a vowel, as in those which begin with a consonant. This kind of augment occurs more rarely in Herod., and only in certain words, as, *ἐάνδανε, ἔαδε, ἐάλωκα, ἐέργεε.*"—*Matth.*

οὐ μανθάνειν ἐαλωκότας, were not aware that they had been taken. The words of Jeremiah, c. li. 31. are very striking, when compared with the account given by Herodotus: "One post shall run to meet another, and one messenger to meet another, to shew the king of Babylon that his city is taken at one end." The whole chapter should be read by the student.

ὀργήν. See particularly the account given by Daniel, v. 1. "Belshazzar the king made a great feast to a thousand of his lords," &c. At this feast the handwriting on the wall appeared, from which Daniel foretold the destruction of Babylon, and the transferring of the empire to the Medes and Persians.

πρώτον: the second time by Darius, B.C. 516. Herod. iii. 159.

ἀραίρητο, Ion. for ἤρητο, fr. αἰρέω.

τοῦτο τὸ ἔθνος: viz. the Assyrian.

πρὸς ἡώ τε καὶ ἡλ. ἀνατ.: a pleonastic form of expression: similarly in ii. 31. ῥέει ἀπὸ ἐσπέρης τε καὶ ἡλίου δυσμέων.

ἐμῶτο τῆ λ., made a proposal of marriage.

ἦρ: the abbreviated form for ἔην: used in Hom. II. Γ. 333. Z. 170.

"Neither form (ἐδς or δς) is ever used by the Attic prose writers, rarely by the Attic poets."—*Matth.*

συνιῶσα—μιν μνόμενον, for μνάσθαι. Verbs having the sense of *knowing, perceiving, observing*, &c. as *μανθάνω, γινώσκω, φρονέω, πυνθάνομαι, αἰσθάνομαι, συνίημι*, are followed by a participle for the infinitive.

γεφύρας—διάβασιν: in apposition: the substantives should properly be in the same number; but they often vary in this respect: *Æsch. Ag. 953. ὑπαί τις ἀρβύλας Λύοι τάχος, πρόδουλον ἔμβασιν ποδός.*

ἐπὶ πλ. τῶν διαπορθμ. τὸν π., upon the vessels that conveyed them over the river.

ἐς καιρὸν, for your advantage.

ἀνέχου ὀρέων, bear to see: see note on p. 15.

P. 30.—ἔπεε, Ion. for ἔφεε, give up.

κατὰ δ. ἀποτρέψεν, that I will turn aside, avert to the best of my power.

στρατιῆς τοιαύτης ἔρχου, that you rule an army of the same kind, i. e. also immortal.

τὰ ἔμπαλιν ἢ οὔτοι, the reverse of these: see ix. 56.

ἐλῶσι, Ion. for ἐλάσουσι.

ἰθὺ (ἐπὶ) τῆς ἀρχῆς, directly against the dominions of Tomyris.

P. 31.—προθεῖναι, understand κελεύω, I recommend you to set out a feast.

ἀπόδειξις, Ion. for ἀπόδειξις.

συνέστασαν, clashed together, were opposed to each other: so iv. 132. συνεστηκεε δὲ ταύτη τῇ γνώμῃ ἡ Γωβρῆου.

κατὰ, Ion. for καθὰ, i. e. καθ' ἃ, or κατὰ τὰ, as: see p. 37.

τὴν βασιλ. ἐδ. It was the custom of the Persians when going upon an expedition to name their successor: see Herod. vii. 2.

τοῦ καθαροῦ στρ., the sound part, complete in its equipments and its force: see p. 73.

P. 32.—μηδὲν ἐκαρθῆς, be not elated. "In prohibitions with *μη*, the imperative of the present is commonly used, but the conjunctive of the aorists. II. I. 33. σὺ δὲ *μη* τι χολωθῆς."—*Matth.*

ἐπαναπλώειν, Ion. for ἐπαναπλέειν, *float on the top.*

ἤλιον ἐπ. τοι, *I swear to you by the sun: so the Latins say jurare deos for per deos.* Virg. *Æn.* xii. 197. Hæc eadem, *Ænea*, terram, mare, sidera juro.

ἦ μὲν, *assuredly*: other writers use ἦ μὴν in this form of adjuration: Eur. *Alc.* 64. ἦ μὴν σὸ πάσσει.

ἵνα ᾖν κακοῦ, *in what trouble he was.*

συνέχεσθαι, sc. ἀλλήλοις, *came to close combat.*

P. 33.—περιγεγέατο, Ion. for περιγεγένοντο: so ἀπικέατο for ἀφίκοντο, p. 113.

ἐναπήκε, Ion. for ἐναφήκε.

τὴν Κύρου τελευταίην. The end of Crassus, the Roman general, was in some respects similar. See Lempriere's *Class. Dict.* The account of Xenophon, in his *Cyropædia*, differs materially from that of Herodotus; the former describes him as dying peaceably in his bed: Strabo and Lucian coincide in this statement.

ἐκλέπει, *hatches them.*

θερμότερον. "The water which has become heated during the day-time retains the heat during the night, and is then warmer than the air."—*Larcher.*

κατὰ λόγον τοῦ φύου, *in proportion to the egg.*

χηνέων, for χηνῶν: in the Ion. gen. plural the ε is frequently interpolated; or εων is used for αων, as ὄρεω for ὄρω, &c.

ἰκὶ ἐπτ. πήχεας. "The cubit being 1 foot 5 inches, 17 cubits make 24 feet 1 inch. But as there were cubits of 1 foot 8 inches, 17 cubits of that capacity would give 28 feet 11 inches."—*Larcher.* Denon states that he saw crocodiles from three to twenty-six or twenty-eight feet in length; and that others had assured him that they had met with one no less than forty feet long.

χαυλιόδοντας, *projecting tusks.*

γλ.—οὐκ ἔφυσε, *it has no tongue growing.*

τὴν ἄνω γν. πρ. τῆ κάτω. In opposition to this statement, *Larcher* notices that the observations of naturalists have shewn that the lower jaw alone is movable.

P. 34.—ἔτε δὴ—ποιούμενον, *as therefore it lives in the water.*

εἰρηναῖον ὁ ἔστι, sc. ὄρνεον, *is on peaceable terms with it.*

περιέπουσι, like the Lat. *prosequor*: *treat them.*

ἐκάτεροι, *the inhabitants of both these districts.*

ἀρ. λ. χυτὰ, *earrings of liquefied stone*: probably *glass* is meant.

ἀμφιδέας, *chains*: Schw. gives ἀμφιδέη for the nom.: lexicons generally ἀμφιδέες, as if from a nom. ἀμφιδεύς.

δελεάζω, sc. ὁ θηρευτής, or ἀγρευτής, *the hunter*.

μεταί, from μεταίω, Ion. for μεθήμι : see note on pp. 2, 36.

ἴεται : ἴημι, to send : ἴμαι, mid. to send one's-self, *rush*.

P. 35.—κατ' ὄν ἐπλασε : by tmesis for κατέπλασεν ὄν, *then smears*.
 "This tmesis takes place only with the aor. in a frequentative sense, *they are accustomed to smear*."—Matth. So in ii. 47. ἀπ' ὄν ἔβαψε : p. 105. δὲ ὄν ἐφθάρησαν : see p. 51. n., 57. n.

τὰ λοιπὰ, for κατὰ τὰ λ., *afterwards*.

εἰ μὴ ὅσον, *nisi tantum, except merely*.

Ἰλίου πολῖται, *the inhabitants of Heiropolis*.

τὰ μὲν—τῶν πτερῶν, *some of its feathers*.

περίγησι, *its outline*.

πειράσθαι ἀπὸ φορέοντα, *it tries to carry it* : on πειρόμαι with a part., see p. 14.

ἀποπειρηθῆ, *when he has done trying it, made sufficient trials*.

κατ' ὅ τι τοῦ φού ἔγκ., *according to whatever portion of the egg having hollowed it within*.

ἐμπλάσαντα, aor. of ἐμπλάσσω.

P. 36.—ἐξῶσται ἄν., *contrary winds*.

ἐς τὸ Αἴγ. π., *the sea which washes the coast of Egypt*.

ἀνίει, for ἀνίησι, sc. πνέοντα, pres. for the imperf., *since the winds did not abate*.

οἰκέτης ὄψεσθαι, *a slave (belonging) to any person*.

ἐπιβάλλ. στ. ἱερά, *should submit to be branded with sacred characters* :

see note on p. 5.

ἀπιστάται, Ion. for ἀφίστανται : in Ἰσθημι, *aw* is changed into *ea*.

ὡς εἶχε, sc. ὁ λόγος, *just as it was*.

κότερα, Ion. for πότερα : ἀπελώμεθα for ἀφελώμεθα.

ἀνδρία ἐργ. ξ., *literally, having done his host impious things* : having acted treacherously towards his host.

P. 37.—λέγων ὅτι, ἐγώ. "The Greeks often put *ὅς, ὅτι* before the actual words of the speaker."—Matth.

περὶ π. ἠγεύμην, Ion. for ἠγούμην, *if I did not consider it of importance*.

ἀπολαμφθέντες, *intercepted, detained* : the Ionics use a form λάμβω for λαμβάνω : fut. λάμψομαι, p. pass. λέλαμμαι, aor. 1. pass. ἐλάμφθην.

παρὰ τοῦ σ. ξ. τὴν γ. ἦλθες, *you came near*, i. e. you were admitted to the society of the wife of your host.

καὶ μάλα τ. οὐκ ἦρ., *and this was far from satisfying you*.

ἀναπερόσας, *having raised vain thoughts in her.*

ἔχων, *you set off with her by stealth.* "The participles ἔχων, ἔγων, φέρων, with their cases, signify the same as cum, *with*, especially with the verbs *to come*, &c. Æsch. S. c. Th. 40. ἤκω σαφῆ τάκειθεν ἐκ στρατοῦ φέρων, *I bring with me*: ἤκεν ἔγων or ἔχων δισχιλοῦς ὀπίστας, *with 200 infantry.* Thuc. i. 9. ἤλθεν ἔχων, *he brought with him.*"—*Matth.* Οἰχομαι is generally followed by a participle.

τριῶν ἡμ., *within, in the space of three days.*

ἐς ὃ μετῆκε, *for which reason he gave it up.*

κατὰ, Ion. for καθ' ἃ, *according as he has described in the Iliad the voyage of Paris, how, &c.*: παραποιέω is *to compose upon some groundwork*; *to deviate in description from some known facts.*

ἀνεπόδισε ἑωυτὸν, *has he repeated the statement.*

ἐν Διομήδεος ἀριστείῃ. "Grammarians have thus designated the different books of Homer. For example, they gave to the first book the name of the Anger of Achilles; to the fifth, that of the Exploits of Diomedes. Herodotus, however, does not seem to have been aware of these denominations. I am therefore inclined to suppress this quotation, as the name is given to the fifth book, whilst the lines cited are taken from the sixth, v. 289."—*Larcher.*

P. 38.—ἐπιπλῶς, fr. ἐπιπλωμι, poetic for ἐπιπλέω, *to sail over.*

ἐν Ὀδ., b. iv. 227. and 351.

Θῶνος, fr. Θῶν: in Herod. the nom. is Θῶνις.

τῇ, *where*: sc. Αἰγύπτῳ.

εἰ μάταιον λ. λ. τὰ π. "I. γ., *whether the Greeks tell an idle tale or not with regard to the Trojan war.*

πρὸς ταῦτα, *in reply.*

αἰτέειν δίκας, *demanded satisfaction.*

οὐκ ἂν δ. αἰτοί δ. ἔπ. (ἐκείνων) τῶν, i. e. ἃ, *and that they would not justly afford satisfaction, become responsible for*: on the nom. with the infin., see note on p. 4.

P. 39.—προστίθεμαι, *I assent*: ἐπιλεγόμενος, *considering.*

τῇ πόλι κινδυνεύειν, *to endanger their city*: so the Latins say *periclitari capite, vitā*, *to run the risk of losing one's life.*

ταῦτα ἐγένωσκον, *they had so resolved.*

ἐπει, *after that*: ὅποτε, *whenever.*

οὐκ ἔστι ὅτε οὐ, *literally, there is not (a time) when two or three, or even more, of his sons did not fall when a battle took place*; i. e. on every occasion.

τοῖσι ἐκ. χρ., on the authority of the epic poets.

ἐγὼ μὲν ἔλπομαι, I anticipate, expect, think.

ἡ β. ἐς Ἄλ. περιθίς, did the kingdom come round, devolve on Alexander as the successor.

ἐπ' ἐκ. τὰ πρ. εἶναι, so that state affairs were under his control.

παραλάμψεσθαι, Ion. for παραλήψεσθαι : see p. 37.

ἐπιτρέπεω, sc. τὴν ἀρχήν.

καὶ ταῦτα, and that too, especially.

P. 40.—τῆ, sc. ὁδοῦ, in the way which, as.

πρὸς βορέω — πρὸς νότον: a similar change of construction occurs in iv. 122. οἱ Πέρσαι ἐδίωκον πρὸς ἡῶ τε καὶ τοῦ Τανδάδος.

πρὸς β. ἐσετώτα, standing in the north quarter, and facing the south; the other statue in the reverse position.

ἐπιτραφέτων, who succeeded him : for ἐπιγενομένων : fr. ἐπιτρέφω.

ἔχειν ἐς τὸ ἔξω, was on the outside of the palace.

ἐξαίρετον, capable of being taken out : ἐξαίρετος, select, choice.

P. 41.—οὐκ ἐς μακρὴν (sc. ἔργον) ἔργου ἔχ., were not long in setting about the work : ἔχομαι, mid. is followed by a gen., to hold one's-self on, adhere to, apply one's-self.

οὐκ ἔχ. δὲ ὄν. ἐκ. (subj.), but knew not whom to blame.

κεκλειμένον for κεκλεισμένον: the Attic would be κεκλημένον.

οὐκ ἀν. κερ., did not leave off plundering : ἀντήμι is followed by a participle : see p. 36.

ὄκως μὴ αὐτὸς—προσ. καὶ ἐκ., lest he should be the cause of his destruction also : ὄκως and ὄπως μὴ, instead of the aor. 1. act. and mid. commonly take the future.

P. 42.—λόγους—ποιευμένην, addressing expostulations.

ὄκως—κομιά, Ion. for κομίσει: fut. after ὄκως, as above.

ἐλαμβάνετο—τοῦ π., literally, kept her hold of him, i. e. urged him with severity.

ἐπισπᾶσαντα—ἀπαμμένους, that he drew up and untied two or three of the pendent necks of the skins : ἀπαμμένους, Ion. for ἀφημμένους, fr. ἀφάπτω, to fasten from, let hang from.

ἐν κέρδει π., lucro apponentes, considering it so much gain.

ὄργην προσποιούμενον, literally, making himself according to anger, i. e. pretending anger.

ἐς γ. προαγ., drew him to laughter; extorted a smile from him.

αὐτοῦ, there, on the spot, at once : ὅσπερ εἶχον, just as they were.

π. διανοτέσθαι, set their minds on drinking.

ἐκ παραλαμβάνειν, *took him into their party.*
 πεισθῆναι τε δὴ, *was then persuaded*: δὴ, *accordingly, of course*: this particle generally has allusion to some concealed design or motive.
 παρὰ τὴν πόσιν, *inter potandum, in drinking*: literally, *along with.*

P. 43.—ὡς πρόσω ἦν τ. ν., *when it was at an advanced period of the night.*
 ἐπὶ λόμπῃ, *in derision, contumely*: see 2 Sam. x. 4. 1 Chron. xix. 4.
 δευρὰ ποιέειν, *was vehemently enraged.*
 ὅστις κοτέεσθαι, *who it could possibly be.*
 μὴ ἀπιέναι ἔξω, *not to suffer him to go out.*
 τὴν χεῖρα, *the arm*: as in Hom. Il. A. 252. νόξαι δὲ μιν κατὰ χεῖρα μέσσην, ἀγκῶνος ἐνερθεν.
 ὡς—τὴν θυγατέρα, for ἐς or πρὸς, a usage more common in Attic writers.

P. 44.—ἐπαγγέλλεσθαι ἑδ. τε δ., *made a proclamation, offering impunity, &c. or proclaimed, that he offered*; the participle being used for the infin.
 δ. μ. δασάμενοι Αἴγ. So in vii. 121. τρεῖς μοῖρας ὁ Ξέρξης δασάμενος πάντα τὸν στρατόν: ἐς being understood.
 ἰσχ. περιστ., *strenuously maintaining them, guarding them, as if by a fence set round about*: Herod. iii. 31. τὸν νόμον περιστέλλοντες: 82. οὐτῶ περιστέλλουσι τὰ σφέτερα νόμια: ix. 60. περιστέλλειν ἀλλήλους: see p. 57.

ἐκέχρησθό σφι, *it had been declared to them by an oracle.*
 συνελέγοντο, *they were in the habit of assembling.*
 ἀπὸ χρόνον, *in course of time.*
 ὑπέσχε, *held under, so as to receive the wine*: presented.
 ἐφόρειον, *were in the habit of wearing*: a use of the imperfect necessary to be observed for accuracy in construing.

P. 45.—ὅ τι for ὅ: so ὅστις for ὅς: Il. Ψ. 43. οὐ μὰ Ζῆν' ὅστις τε θεῶν ὕπατος καὶ ἄριστος,
 οὐκ ἐδικαίωσαν, *did not think it justifiable, determined not*: see p. 51.
 βασιανίζοντες, *by strict scrutiny*: participles in Greek frequently correspond to the gerunds in Latin.
 ἀπαλλάχθη (ἐκ τῆς Αἴγ.) ἐκ τῆς ὑψ. τοῦ ὄν., *had quitted Egypt in consequence of a vision.*
 κατήγαγον, *restored him to his country.*
 ἐκ νομοῦ τοῦ Σ., *who belong to the district of Sais.*
 τὸ δεύτερον: these words are to be connected with φεῖργειν: *it befel him to be banished a second time.*
 ὡς τίσις ἔξει, *that vengeance would come*: literally, *an oracle came thus, or to this effect: vengeance shall come.*

ὀπεκέχυτο, pluperf. fr. ὀποχέω : was diffused, spread, insinuated itself into his mind.

κατὰ ληπην, for the purpose of plunder : Od. Γ. 106. Ἡ μὲν δσα ξὺν νηυσὶν ἐπ' ἡεροσιδέα πάντων Πλαζόμενοι κατὰ ληπῆ.

ἀπενειχθῆναι, to be carried out of their course.

P. 46.—μετ' ἑωντοῦ βουλ., who favoured his views.

χρ. στρ. περιανχ., a golden collar : Lat. torques.

κατὰ τὸ μ., in proportion to his size.

διδοί, formed fr. δίδω.

δι: κατόπται ἦκοιεν, that they had come as spies.

προτιμῶν πολλοῦ : gen. of price or value : magni aestimans : setting much value on becoming my friend : see the note on p. 17.

P. 47.—θεοῖσι εἰδέναι χ., to be thankful to the gods.

ἐπὶ νόον τρέπουσι Αἰθ. κ., in animum inducunt Æthiopyum filii, put it into their mind : as in i. 27. p. 3. αὐτὰ γὰρ τοῦτο θεοὶ ποθέσκειαν ἐπὶ νόον νησιώτησι.

τοῖσι ἦκουσι, to those who had come.

δεύτερα δὲ τὸν χρ. εἰρ. στρ., and next he asked about the golden collar.

“ Εἰρώτα in Herod. has not the augment, but comes from the Ionic form εἰρωτάω, -έω, whence the part. εἰρωταέμενος, ἐπειρωτώσι, and the infin. εἰρωτέεσθαι.”—Matth.

οὐδὲ γὰρ ἄν—σφέας, for that they would not live even so many years.

εἰ μὴ—ἀνέφερον, if they did not recruit their strength : see note in p. 18. on ἀνενεκόμενον.

ἔτεα μὲν : supply ἔφη.

P. 48.—κατὰ περ, for καθὰ περ, just as if.

ὄζειν—ἴων, and that it smells as of violets. “ In the verbs ὄζειν, to smell, πνέειν, to breathe, that of which any thing smells or breathes is put in the gen. : Anacr. ix. 3. πόθεν μύρων τοσοῦτων πνέεις τε καὶ ψεκάζεις ; ” —Matth.

δή τι : see note on p. 16.

μήτε (τι) τῶν δσα, nor (any) of the things which.

τὸ δὲ ὕδωρ—λέγεται, but if this water is actually at all such as it is said to be.

ἂν εἴεν, they are perhaps, they may be.

(αὐτῶν) ἀπαλλασσομένων, when they went away.

τελευταίας, adverbially used, lastly.

ύέλου, crystal. “ In some parts of Æthiopia they find large quanti-

ties of fossil salt, which is transparent, and which indurates in the air: this is perhaps what they took for glass."—*Larcher*.

καὶ ἔχει (sc. ἡ στήλη) πάντα φ.: the glass pillar exhibits every thing plainly as in the corpsae.

οἱ μ. προσ., the nearest relations.

P. 49.—ὄργην ποιῶν., being enraged: so we meet in Herod. with the phrases, πένθος, θάυμα, λήθην, βουλήν, ὄδον, &c. ποιέσθαι, to grieve, wonder, forget, deliberate, journey, &c.

λόγον ἑ. δοῦς, having considered within himself.

ἐμμ.—καὶ οὐ φρενήρης, mad, and not in his right senses: a redundancy of expression, of which a similar example occurs in Soph. Antig. 498. λυσσῶσαν αὐτήν, οὐδ' ἐπήβολον φρενῶν: CEd. T. 58. γνωτὰ κοῦκ ἔγνωτα μοι: see p. 50.

πάντα τὰ εἶχον σ. ἐχόμενα, every thing which they had approaching to provisions: i. e. provisions of every kind: so in i. 120. τὰ τῶν ἀνευρέτων ἐχόμενα: iii. 66. πάντες, τὰ ἐσθῆτος ἐχόμενα εἶχον, ταῦτα καταπρέκοντο: v. 49. τοῖσι οὐτε χρυσοῦ ἐχόμενόν ἐστι οὐδὲν οὐτε ἀργύρου.

ἐγνωσμάχεε. "γνωσμάχεειν, apud Herodotum quidem, proprie nil aliud sonat nisi τῇ γνώσει, i. e. τῇ γνώμῃ (nempe τῇ προτέρῃ αὐτοῦ γνώμῃ) μάχεσθαι, priori suæ sententiæ repugnare, mutare sententiam, melius consilium capere, μετανοῆσαι, μεταγνώναί."—*Schw*.

ἐπὶ τῇ ἀρχ. γ. ἀμ., notwithstanding his indiscretion in the first instance.

νῦν δὲ, on the contrary. "νῦν with δὲ, like nunc in Latin, signifies, as the matter stands, under these circumstances: and serves generally to express a contrast."—*Matth*. See p. 116. line 1.

οὕτω ἐπρήξε, fared thus, met with this disastrous termination.

P. 50.—πρὸς τὸν π. τελέσαι Κῦρον. "πρὸς cum accus. ex Græcorum more comparationi servire perspecte Wesselingius monuit: κοῖος τις δοκίος ἀνὴρ εἶναι πρὸς τὸν πατέρα Κῦρον videri poterat planissime significare, qualis ipse videretur esse, cum patre Cyro collatus. Sed adjectum ibidem v. τελέσαι molestias creavit interpretibus, quod alii ita acceperunt, quasi (δοτε) τελέσαι πρὸς τὸν π. significet, ut ad patris exemplar perveniat, sive eum æquiparet; alii πρὸς τὸ τελέσαι τὸν π. junxerunt, interpretatique sunt ad consummandum, aut ad adæquandum patrem. Mihi videtur Herodotus, ista dicentem faciens Cambysen, haud dubie Homericos illos versiculos in animo habuisse (Od. B. 271.) ubi Telemachus his verbis Minerva compellat: Εἰ δὴ τοι σοῦ πατρὸς ἐνέστακτο μένος ἦδ, Ὀλοσ ἐκεῖνος ἔην τελέσαι ἔργον τε ἔπος τε. Itaque apud nostrum infinitivus ille τελέσαι (abrupte sic positus, intelligendo τελέσαι ἔργα) ad κοῖος ἀνὴρ fuerit referendus, Qualis vir ad res gerendas videretur esse; verba vero πρὸς τὸν

π. K. per se steterint, et ex Græci sermonis usu idem valuerint ac πρὸς τὸν π. συμβαλλόμενος, cum patre collatus."—*Schw. Lex. Herod.*

P. 51.—λέγ. οὐδὲν, *nothing to the purpose.*

ἦν δ' ἀμάρτω. "Sometimes εἰ with the optative and ἦ with the conj. are used together as if equivalent. Thuc. ii. 5. ἐβούλοντο γὰρ σφίσι, εἴ τινα λάβοιεν, ὑπάρχειν ἀντὶ τῶν ἔνδον, ἦν ἄρα τυχασί τινας ἐζωρημένους."—*Matth.*

φάσαι: infin. for the imperative: *I give you leave to say*: ἔξεστι φάσαι. ἐπίσκοπα, adv. for ἐπισκόπως, *so true to the mark*: as, ὁμοια for ὁμοίως. βαλείειν for βαλεῖν: fut. infin.

ἑτέρωθι, *at another time*: ὁμοια τοῖσι πρώτοισι, *just as in the first instance*: another reading is, ὁμοίους τ. πρ., *of the highest rank.*

σοφὸν δὲ (sc. χρῆμα) ἢ πρ.: as in Hom. οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη: *Virg. Triste iurvis stabulis.*

πολλὰ κελ., *earnestly exhorting me.*

ἀπὸ μὲν σ. ὧλ. for ἀπάλεσας μὲν σ. "In composition with verbs, the prepositions are always used adverbially. Hence, in the older state of the language, in Homer and Herodotus, it is customary to find the preposition and the verb separated by other words, and the former sometimes coming immediately after the verb: e. g. ἡμῖν ἀπὸ λογῶν ἀμύνασι, Il. A. 67: πρὶν γ' ἀπὸ πατρὶ φίλῃ δόμεναι ἐλικάπιδα κόρυνη, 98: ἐνδριζόν ἀπ' ἔντεα, Il. M. 195: Herod. viii. 89. ἀπὸ μὲν ἔθανε δ στρατηγός: ii. 39. ἀπ' ὧν ἔβοντο: 40. ἐξ ὧν εἶλον: 47. ἀπ' ὧν ἔβαψε."—*Matth.* See p. 35. n.

P. 52.—ἀλλ' οὔτι χαίρων, sc. ταῦτα τολμήσεις λέγειν, or συμβουλεύειν, *but not with impunity*: this formula is frequent in the tragic writers: Soph. Phil. 1293. ἀλλ' οὔτι χαίρων, ἦν τὸδ' ὀρθωθῆ βέλος: CEd. T. 363. ἀλλ' οὔτι χαίρων δὲς γε πημονὰς ἐρεῖς: Eur. Orest. 1609. ἀλλ' οὔτι χαίρων, ἦν γε μὴ φύγῃς πτεροῖς. To this is frequently opposed κλάων, *to your cost.*

ἔσπε, for ἴνα, a rare use of the conjunction, as Matthiæ observes, Gr. Gr. §. 629.

εἰ μὲν (τὸ ἀποκτεῖναι Κροῖσων) μεταμελήσει K., *if Cambyses should repent*: οἱ δὲ ἐκφ., *then they who produced him might receive a reward*: λάμψονται, Ion. for λήψονται.

οὐ καταπρόξασθαι, *should not escape unpunished*: Herod. iii. 156. οὐ γὰρ, ἐμὲ γέ γε ἔδε λωβησάμενος, καταπρόξεται: v. 105. οὔτοι οὐ καταπρόξονται ἀποστάντες: fr. προῖξ, Ion. προῖξ, *a gift*: Hom. Od. N. 15. ἀργαλέον γὰρ ἴνα προικὸς χαρίσασθαι: P. 413. ἐμελλεν προικὸς γέυσσασθαι, *that which was given him*: spoken of a beggar: hence also the subst. προίκτης, *a beggar*: Od. P. 449. θαρσαλέος καὶ ἀναιδής ἔσσι προίκτης.

ὅς ἔσχε Σ. ἐπ., who had become master of Samos by means of an insurrection.

βεβωμένα, Ion. for βεβοημένα, fr. βοῶω: noised abroad.

P. 53.—ἔφερέ τε καὶ ἤγε π., he plundered all: ix. 31. ἐφερόν τε καὶ ἤγον τὴν Μαρδονίου στρατιήν. The same phrase is imitated by Latin writers: Liv. xl. 49. cūm ferret passim cuncta atque ageret. Virg. Æn. ii. 374. alii rapiunt incensa feruntque Pergama.

τῷ γὰρ φ.—λαβὼν, for he said that he should oblige a friend more by restoring what he had taken away, than by not having taken away at all: χαριεῖσθαι, Ion. fut.

ἐν δὲ (sc. αὐτοῖς), and amongst others. "Prepositions are often used as adverbs, without a case, especially ἐν in Ionic and Attic poets. Soph. Œd. T. 27."—Matth.

εἰλε, he reduced to subjection.

καὶ κως—ἐλάνθανε, non fugiebat Amasin, Polycratem fortunatissimum esse: see p. 11. n.

πυθάνεσθαι φ.—ἐδ πρήσσοντα, to hear that a friend is prosperous.

τὸ θ.—φθονερόν: see p. 5. n. Similarly in Livy, v. 21. M. Furius Camillus dicitur precatus esse, ut si cui Deorum hominumque nimia sua fortuna populique Romani videretur, ut eam invidiam lenire suo privato incommodo, quam minimo publico populi Rom. liceret: x. 13. Q. Fabius Maximus se dicebat Fortunam ipsam vereri, ne cui Deorum nimia iam in se, et constantior, quam velint humanæ res, viderentur. Compare also Horace, Od. iii. 29. *Fortuna sævo lata negotio*, &c.

(ἐκείνους) τῶν ἂν κ., those for whom I have an interest: τὸ μὲν τι ἐντ., partly to be prosperous.

διαφέρειν τὸν αἰῶνα, i. q. διάγειν, to pass their life.

ἐναλλὰξ πρήσσω, with vicissitudes of fortune.

(μᾶλλον) ἢ ἐντ., the ellipsis of μᾶλλον is not unusual with βούλομαι: thus Hom. Il. A. 117. Βούλομ' ἐγὼ λαὸν σὸν ἔμμεναι ἢ ἀπολέσθαι.

ἐς τέλος, at last.

τῶπὸ τούτου, i. e. τὸ ἀπὸ τ. χρόνου, henceforth: see p. 72.

ἀκέο, for ἀκέο, ἀκέου, remedy the evil, set the matter right: see p. 9. n.

ἐδίχητο, he began to ponder: Homer uses also the act. δίξω, Il. II. 713.

P. 54.—χωρήσαντος οἱ τούτου, literally, this having succeeded to him: cūm hoc ei successisset: i. e. his request being granted.

ἀποχειροβίωτος, one who gains his living by the labour of his hands.

μέγα (πρῆγμα) ποι. τ., considering this a great honour.

πάντα—καταλ., quæ facienti qualia sibi accidissent: τὰ for ἀ: all that

he had done, and all that had befallen him : οἶα for οἷα τοιαῦτα, as in p. 5. "For εἰληφα the Ionians had also a form λελάθηκα, as if fr. λήβω (λαβέω), λαβήσω, analogous to μεμύθηκα, fr. μήθω, Herod. iii. 42."—*Matth.*

κεχαρηκότες. "Χαίρω, I rejoice, fut. in Attic χαρήσω, and χαρήσομαι in the other dialects. From the form χαρήσω comes the perf. κεχάρηκα, part. κεχαρηκώς."—*Matth.*

ἐς Αἴγ. ἐπ., he entrusted it to a messenger to convey into Egypt : on this elliptical use of εἰς, see *Matth. Gr. Gr.* §. 578.

P. 55.—ἐλέχθησαν δ' ἄν, but, however, they were spoken, they were really said : such is the phraseology of Herod. : so in iv. 5. ἐμοὶ μὲν οὐ πιστὰ λέγοντες, λέγουσι δ' ἄν : other writers use οὐδὲν ἤσσαν, or ἐλέχθησαν δὲ, or ἐλέχθησαν δ' ὄμως.

ἐς μ.—τὰ πρήγματα, to commit the government to the Persians at large.

ἐπ' ὅσον ἐξ., to what lengths it proceeded.

τοῦ μάγου, i. e. Smerdis.

χρῆμα κατηρητημένον, a consistent, coherent thing : i. e. all whose proceedings are dependent one upon another, and founded upon fixed principles.

ἄν—στήσειε, it would unsettle the best of men if appointed to this rank from their accustomed habits of thinking. The learner must bear in mind, that the aor. 1. of ἵστημι has a transitive, the aor. 2. an intransitive sense.

τὰ μὲν—τὰ δὲ, on the one hand—on the other.

διαβ. ἄριστος ἐνδ., the best at admitting : i. e. most ready to believe calumnies.

P. 56.—οὐν. κάλλιστον : compare the chorus in Eurip. Med. 119-126.

ἐν γὰρ τῷ πολλῷ : the same as τῷ πλήθει : ἐνι for ἐνεστι.

ἐπιτρέπειν, Ion. for ἐπιτρέπειν : sc. τὰ πρήγματα : see p. 39.

τυρ. παύων, with the view of setting aside a despotic form of government : the present part. frequently implies an attempt, wish, intention, aim, or object : see Porson, *Phen.* 1231.

τὰ δ' ἐς τὸ πλ. ἄνωγε φέρει τὸ κρ., but with regard to what he has recommended, viz. to devolve the supreme authority on the people : the participle φέρων would, however, correspond better with παύων.

ἀχρητῶν, foolish, absurd, unmanageable, mischievous : literally, useless : the Lat. *inutilis* is sometimes used in this strong sense : Cic. *Off.* ii. 14. *seditionis et inutilis civis.* Hor. *Sat.* i. 4, 124. *inhonestum et inutile factum.*

ὑβριστότερον. "As adjectives in -ος take the form of comparison of those in -ης, sometimes adjectives in -ης assume the forms of those in -ος, e. g. ὑβριστότερος from ὑβριστής."—*Matth.*

οικήσιον, *proper*: "i. q. καθήκον, πρέπον, conveniens, honestum, decens." —Schw.

ώθει—τά πρ., *hurries business forward with impetuosity.*

χεμ. π. ἱκελος: compare a passage in Cic. Orat. pro Muræna: Quod enim fretum, quem Euripum, tot motus, tantas et tam varias habere putatis agitationes fluctuum, quantas perturbationes et quantos æstus habet ratio comitiorum?

χράσθων. "Instead of -ωσαν in the third person plural imper. -ων is very much used in Ionic, Doric, and particularly Attic: ἐπέσθων Π. I. 170. λεξάσθων, 67. μαχέσθων, Herod. ix. 48. χρῆσθων, Aristoph. Nub. 438. Thuc. v. 18."—*Matth.*

ἐς τὸ πλ. ἔχοντα, *relating to the people.*

P. 57.—"Ἐπὶ signifies also *with regard to*: Herod. iii. 82. σγῆφο ἂν —μάλιστα, where if ἐπὶ δυσμ. ἂν. belonged to βουλεύματα, it would have been βουλ. τὰ ἐπὶ δ. ἕ."—*Matth.*

ἐς τὸ κοινόν, *as regards the public, for the common weal.*

ἐκ δὲ τοῦ φ. (τὰ πρήγματα) ἀπέβη, *matters terminate.*

ἐν τούτῳ—ἔριστον, *by this result it becomes clear how much it is superior*: διέδεξε, Ion. for διέδειξε, used impersonally: ii. 134. καὶ γὰρ οὗτος Ἰάδμονος ἐγένετο, ὡς διέδεξε τῆδε οὐκ ἦκιστα.

ἀδύνατα for ἀδύνατόν ἐστι. "When an adjective is put with an auxiliary verb, as predicate, without referring to a proper subject, consisting of one word, it is properly in the neuter singular; the Greeks, however, often put the neuter plural. Eur. Hec. 1230. ἀχθεινὰ μὲν μοι, τὰλλότρια κρίνειν κακά."—*Matth.* So δῆλα in p. 57.

μη οὐ κακ. ἐγγ., *but that disorders in the state must ensue.*

ἐς τὰ κοινὰ, the same as ἐς τὸ κοινόν above.

συγκύβαντες π., *act in concert*: literally, *stooping together*: like the Lat. *incumbere*: probably in allusion to rowers, who bend the body simultaneously: Herodotus, vii. 145. εἰ συγκύβαντες τάντῳ κρήσσοιεν πάντες.

ἐκ δὲ αὐτῶν, i. q. ἐκ τούτων, *from these things, consequently*: vii. 14. ἤνπερ μὴ αὐτίκα στρατηλατῆς, τάδε τοι ἐξ αὐτέων ἀνασχῆσαι: Valck. proposes in our passage ἐκ δὲ αὐ τῶνδε.

θωμμάσεται, *is courted, caressed*, becomes the object of their idolatry: so *admiror* is used: Virg. G. iv. 215. illum *admirantur*, et omnes Circumstant fremitu denso stipantque frequentes: in allusion to the bees.

ἂν ἂν ἔφ. μ. ἐόν, for ἀνεφάνη, *he generally comes out a king*. On this tmesis, see p. 35. n.

ἐν)—εἰπεῖν. "Ως is often wanting, and the infin. is put absolutely. Herod. i. 61. μετὰ δὲ, οὐ πολλῶ λόγῳ εἰπεῖν, χρόνος διέφν. Thuc. vi. 82.

καὶ ἐς τὸ ἀκριβὲς εἰπεῖν."—*Matth.* Æsch. Pers. 251. ἀλλ' ἐμοὶ δοκεῖν, ταχ' εἰσεῖ πάντα νημερτῆ λόγον.

κόθεν, Ion. for πόθεν: τεῦ for τίνος: κότερα for πότερα.

τὸ τοιοῦτο περιστ., *should maintain, adhere to such a form as this*: see p. 44. n.

οὐ γὰρ ἔμεινον: see p. 27. n.

προεκέατο, Ion. for προέκειντο.

προσέθ. ταύτη, *assented to the latter.*

κλήρη λαχόντα, *appointed by lot*: iv. 94. τὸν πάλη λαχόντα ἀεὶ σφειων αὐτόν ἀποπέμπουσι: κλήρη λαγχάνειν is not to draw lots, but to have a lot assigned to one.

ἐπιτρεψάντων (ἡμέων) τῷ Π. πλ. (αὐτὸν βασιλεῖα γενέσθαι) τὸν (δὲ) ἀν ἐκεῖνο (sc. τὸ πλῆθος) ἔληται.

ἐναγωνιεύμαι, Ion. for ἐναγωνιούμαι, *οἱ ἐναγωνίσομαι.*

P. 58.—ἐπὶ τούτῳ—ἐπ' ᾧ τε, *on this condition—viz. that.* "This should be properly ἐπὶ τούτῳ, ὥστε, as Thuc. iii. 114. σπονδὰς καὶ ξυμμαχίαν ἐποιήσαντο—ἐπὶ τοῖσδε, ὥστε, &c."—*Matth.*

λόγ. οὐδ. κω μ., *of no great account as yet.*

αὐτὴν ἀνέετο, *was for buying it.* "The imperfect expresses an action begun or contemplated, but not completed or brought to a successful conclusion. Herod. i. 68. ἐμισθοῦτο (he wished to hire) παρ' οὐκ ἐκδιδόντος τὴν αὐλήν."—*Matth.*

ἄλλως, *otherwise*: without requiring an equivalent, i. e. gratis.

ἠπίστατο, *thought*: a frequent use of the verb ἐπίσταμαι in Herodotus.

P. 59.—περιεληθῆσι, *had come round, had devolved.*

τῷ ἐγὼ προαιδεύμαι, *who has any claims upon my regard, to whom I am under any previous obligations*: so in Herod. i. 61. αἶ τινές σφι (πόλιες) προηδέατό κού τι, Ion. for προηδηγτο.

ἢ τις ἢ οὐδείς, *next to none, scarcely a single person, aut unus aut nullus*: a form of expression occurring also in Xen. K. Π. vii. 5, 45. τούτων τῶν περιεστηκότων ἢ τινα ἢ οὐδένα οἶδα. So in Juvenal, Sat. xv. 55. *Vix cuiquam, aut nulli toto certamine nasus Integer.* Persius, i. 3. *Vel duo, vel nemo.*

χρέος—ἀνδρὸς Ἐλ., *any debt of*; i. e. any thing that I owe to any Greek.

ἀλλ' ἄν—λάβοιμι, *but yet the obligation was the same (to me then) as if now I should receive something valuable from any quarter.*

ὥς—ποιήσαντι, *that you may never repent of having conferred a favour on Darius.* "Verbs which express any emotion of the mind, as to rejoice,

to be indignant, vexed, ashamed, to repent, &c., take in the participle the object or operative cause, which in Latin is expressed by *quod*, or by the accus. with the infin."—*Matth.*

ἀνασωσάμενός μοι, having restored my country to freedom for my sake.

ἀποθ. ὑπ' Ὀρ., having been slain by Orates.

ἔστειλε τὸν στρ., he embarked his troops: Eur. Iph. A. 660. ἰφ. ἐς πόλιν ἀπῆσθα χρόνον ἐν Αἰλῶος μυχούσι. ΑΓ. καὶ νῦν γέ μ' ἴσχει δὴ τι, μὴ στέλλειν στρατόν. Æsch. Pers. 182. παῖς ἐμὸς, στείλας στρατόν, Ἰαῶνον γῆν οἴχεται πέρσαι θέλων. Στέλλω, act. is to equip or set off apothier on a journey: στέλλομαι, mid. to prepare one's-self for a journey: στέλλομαι, pass. (principally in the aor. 2. ἐστάλην) to set out, depart, go.

P. 60.—*παρεσκευάδατο*, Ion. for *παρεσκευασμένοι ἦσαν*.

ταῦτα π. ἐλ., they effected these preparations clandestinely.

ἐκ τοῦ ἐμφανέος, openly: so ἐξ ἀέλπτου, Herod. i. 111. ἐξ ἀπροσδοκῆτου, unexpectedly, vii. 204.: see *Matth. Gr. Gr.* p. 998.

τὰς μ. ἐξ., having excepted their mothers.

ἀπέπνιξαν: this massacre had been predicted by the prophet Isaiah: xlvi. 9. "But these two things shall come to thee in a moment in one day, the loss of children, and widowhood."

σιτοποιόν: so in b. viii. 187. among the attendants on the camp of Xerxes are mentioned γυναῖκες σιτοποιοί. Polyxena also in Eur. Hec. 362. anticipating the indignities imposed by a tyrannical master, says, προσθεῖς δ' ἀνάγκην σιτοποιδν ἐν δόμοις.

φροντ. (sc. τοὺς Βαβυλωνίους) τῆς π., caring nothing about the siege.

ἐλπίζων, supposing: so ἔλπομαι, p. 39. n.

δὲν ἤμ. τ. "I give the reader the following passage from Pennant: 'Neither mules, nor the spurious offspring of any other animal, generate any further: all these productions may be looked upon as monsters; therefore, nature, to preserve the original species of animals entire and pure, wisely stops, in instances of deviation, the powers of propagation.' The circumstance was ever considered as a prodigy, as appears from the following lines of Juvenal, xiii. 66.

Egregium sanctumque virum, si cerno, bimembri
Hoc monstrum puero, vel miranti sub aratro
Piscibus inventis et factæ comparo mule."—*Beloe.*

P. 61.—τὸ βρέφος, the foal: used also by Homer in this sense: II. Ψ. 266. Ἰππον βρέφος ἡμίμονον κύνουσαν.

πρὸς τὰ τοῦ B. β., according to, conformably with.

περὶ πολλοῦ κ. ποιέται. "The following phrases serve to express

value: ποιῆσθαι or ἡγεῖσθαι τι περὶ πολλοῦ, πλείονος, πλείστου, μικροῦ, ελάττωτος, ἐλαχίστου, οὐδενός, magni, pluris, plurimi, parvi, minoris, minimi, nihil aliquid facere, where the idea of ἀντι seems to be implied in περὶ."—*Matth.*

ὡς πολλοῦ τιμῆτο, that he would value it at a high price: see p. 18. n.

αὶ ἀγ.—τιμῶνται: ("i. e. τιμῶνται, ὥστε αὐτοὺς, τοὺς ἀγαθοεργοὺς, ἐς τὸ πρόσω μεγάθεος ἀνέκειν."—*Matth.*) services to the state are highly honoured among the Persians in advancing a man to greatness. Among the Spartans, also, the title ἀγαθοεργοί was conferred on the most distinguished individuals. See Gospel of St. Luke, xxii. 25.

εἰ δ' ἔ. λ. αὐτ. ἐς αὐτ., supply ἔφρ. δυνατὸς εἶναι: εἰ δὲ must be construed as if it were εἰ μή.

ἐν ἔλ. ποιησ., having made light of it.

ἔ. λ. λ. ἀνήκεστον, for λήβη ἀνηκέστω: so Herod. ii. 1. παιδία δύο—διδῶι ποιμένι τρέφειν τροφήν τινα τοιήνδε: vii. 233. τοὺς πλεῦνας αὐτέων ἔστιζον στίγματα βασιλῆα. Soph. EL 1034. οὐδ' ἀδ τοσοῦτον ἔχθος ἔχθαιρω σ' ἐγώ.

μαστιγώσας, sc. ἐωυτόν.

ἀνέβωσε, Ion. for ἀνεβόησε, fr. ἀναβόω.

Ἔτι μὴ σὺ, except yourself: the idiom may arise from ellipsis: granted that it is not you: p. 64. Ἔτι μὴ Κύρος μόνος.

P. 62.—ἐξέπλωσας τῶν φρενῶν: literally, have you sailed out of your senses? Herodotus uses the same phrase again in vi. 12. οἷτινες παραφρονησαντες καὶ ἐκπλώσαντες ἐκ τοῦ νόου.

ὑπερετίθεα, Ion. for ὑπερετίθην: used as the pluperfect, if I had communicated: see p. 100.: the middle voice is more frequent.

ἦν μὴ τῶν σῶν (μερῶν) δεήση, unless there should be a failure on your part.

ὡς ἔχω, just as I am: see p. 2. n.

τῆς οὐδ. ἔσται ἔρη ἀπολλ., the loss of which will give you no concern: i. q. τῆς μηδεμίαν ἔραν ἔξεις, or οὐδεμίην ἔρηνη ποιήσεται, both which phrases are used by Herod. ii. 4. ix. 8. Observe ἔρη signifies care, ἔρη (aspirated) an hour, time, season.

ἐχόντων for ἐχέτωσαν. "In the third person plur. of the imperative in Attic the termination -οντων is more usual than -ετωσαν. The former occurs even in the Ionic writers: ἀγγελλόντων, II. Θ. 517: πινόντων, Od. A. 340: λεγόντων, Herod. i. 89: σωζόντων, Soph. Aj. 660."—*Matth.*

μηδὲν τῶν ἀμυνόντων, sc. ὄπλων, no defensive armour.

ἐπιστρεφόμενος, turning himself towards the Persian camp; looking cautiously about him, approaching warily and circumspectly: the gram-

marians Hesych. and Suidas explain ἐπιστρέφομαι by φροντίδα ποιῶμαι. "Many circumstances in the history of Zopyrus resemble those of Sinon in the *Æneid*."—*Beloe*.

P. 63.—ἐπὶ τὰ κοινὰ, the council: καταστὰς δὲ ἐπ' αὐτὰ, and having been placed before it. "Ut formula τὰ πρῶτα, non solum de rebus, sed et de personis usurpatur, sic etiam τὰ κοινά."—*Schw.* See Eur. Med. 913.

καταπροίξεται, he shall not come off with impunity: see p. 52. n.

ἐπιλεξιμένος τῶν Β., sc. θεοῦ ἔχρην, θεοῦ ἐβούλετό.

εἶχον ἐν στ. ἀνέοντες, were loud in his praises: the phrase ἔχειν ἐν στόμασι by itself implies vituperation and censure, as in p. 98. Similarly in Hom. Il. B. 250. τῷ οὐκ ἂν βασιλῆας ἀνὰ στόμ' ἔχων ἀγορευοίς. Terence, Adolph. act. 2. sc. 1. in ore est omni populo.

πάντα ἦν ἐν τ. Β., he was every thing to the Β. The prep. ἐν is usually omitted: vii. 56. ὁ δὲ Γέλων τὰς Συρηκούσας ἐκράνυε, καὶ ἔσαν ἀπαντὰ οἱ αἱ Συρηκούσαι. Thuc. viii. 95. Ἐββοία γὰρ αὐτοῖς ἀποκεκληρωμένης τῆς Ἀττικῆς πάντα ἦν.

P. 64.—ἀπεδέδεκτο, Ion. for ἀπεδέθεικτο, fr. ἀποδείκνυμι, to appoint.

ἕμενον—ἕκαστος. "With words of number in the singular, the verb is very often put in the plural, because in such words the idea of several subjects is always included. This is especially the case with ἕκαστος. Hom. Od. Σ. ult. βᾶν δ' ἕμεναι κείοντες ἐὰ πρὸς δῶμα ἕκαστος."—*Matth.*

ὅσαυδή ἐκ. ἐπιτ., assigning the number, whatever it might be, to each. Herod. i. 160. ἐπὶ μισθῷ ὅσῃ δῆ, for hire, however great or small it might be.

παρὰ Δαρείῳ κριτῆ, in the judgment of Darius: see p. 7. n.

γν. ἀποδείξασθαι, for ἀποδείξασθαι: shewed forth, gave utterance to.

P. 65.—ἔτεια δ. δέοντα τρ., twenty-eight years: δέοντα is the participle fr. δέω, I want, which governs the gen. This circumlocution is employed instead of the numbers compounded with 8 and 9.

τὸν Θρ. Β., now the straits or channel of Constantinople.

ἀλλ' οὐ γὰρ ἐπειθε, but, since he could not persuade him, &c.

τῆς Καλχ. ἐπὶ τὸν Β. "Where the names of cities or other places are accompanied by the name of the country in which they lie, the latter, as the whole, is in the genitive, and generally placed first. Herod. v. 100. πλοῖα μὲν κατέλιπον ἐν Κορήσσῃ τῆς Ἐφεσίης. Thuc. ii. 18. ὁ δὲ στρατὸς τῶν Πελοποννησίων προῖον ἀφίκετο τῆς Ἀττικῆς ἐς Οἰνόνην."—*Matth.*

ἐπὶ τ. Κυανέας. "Cyaneæ, now the Pavorane, two rugged islands at the entrance of the Euxine sea, about twenty stadia from the mouth of the

Thracian Bosphorus. The ancients supposed that these islands floated, and even sometimes united to crush vessels into pieces, when they passed through the straits. This tradition arose from their appearing, like all other objects, to draw nearer to each other when navigators approached them. They were sometimes called *Symplegades*, or the *dashers*, to which the term *cyanean*, or *dark*, is sometimes added. They were also termed *Planetae*, or the *wanderers*."—*Lempriere*.

P. 66.—ἐπὶ τῷ ἱρῷ. "This is the temple of Jupiter Urius (*Ὀὐριος*), who was invoked under this title to grant a favourable voyage: fr. *οὐρος*, *ventus secundus*. Never was his assistance more needed than in this stormy sea. Darius did not pass over to the Cyanean islands, but he sailed in that direction, and landed near the temple of Jupiter, whence he contemplated the Euxine sea. This temple was not situated on the Cyanean rocks, but on the Asiatic shore, and forty stadia from the rocks."—*Larcher*.

θωυμασιώτατος, for *-ώτατον*. "The superlative is commonly in the gender of the substantive which is in the gen. case; e. g. *οὐρανοῦ ἡδιστον τῶν θεαμάτων*, not *ἡδιστος*. Instances, however, are found in which the superlative is in the gender of its subject, and not of the genitive: Theocr. xii. 7. *ἀηδὼν Συμπάντων λιγυρόφωνος ἀοιδοτάτη πεπετηνῶν*."—*Matth*.
ἐς μὲν τὴν—*ἐς δὲ τὴν*, on the one, on the other.

ἰθὺ (ἐπὶ) τοῦ Ἰστροῦ, directly to the Ister.

ἀποδέκεσθαι, Ion. for *ἀποδέχεσθαι*.

ἀρηρομένον, Ion. for *ἠρομένον*, fr. *ἄρω*, no part ploughed.

ἰστάναι, to stand; this is Bekker's reading: the proper meaning, however, of *ἰστάναι*, is to place: the reading, therefore, of most editions seems preferable, viz. *ἑστάναι*, for *ἑστηκέναι*.

P. 67.—*ἕποδος*, Ion. for *ἕφοδος*, a way of retreat.

ἐς μ. φέρω, I propose to the council, or for the public good: Virg. *Æn.* xi. 335. *Consulte in medium, et rebus succurrite fessis*.

ἔσομαι—*ἂν λ.* "The optative frequently softens the future. Hom.

II. B. 158. *οὕτω δὴ οἰκόνδε, φίλην ἐς πατρίδα γαίαν, Ἀργεῖοι φεύγονται ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης; Καδδὲ κεν εὐχολὴν Πριάμῳ καὶ παῖσι λῖποισιν Ἀργεῖων Ἑλένην;*"—*Matth*.

ἀπάσας, Ion. for *ἀράσας*, having tied sixty knots on a cord.

μετέισθω, Ion. for *μεθείσθω*. "The imper. perf. pass. is commonly wanting in the grammars. Aristoph. *Ran.* 1427. *μεθείσθον*."—*Matth*.

ἔπειν με ἴδ. τ., as soon as you see me.

παρέω, Ion. for *παρῶ*, fr. *πάρειμι*, to be present.

ἐπέτε οὕτω μετέδοξε, sc. *ἐμοί*, since I have changed my opinion.

δόντες σφ. λ., *having considered the matter.*

P. 68.—δ Πέρσης, *the Persian king*: as δ Γελωνός, δ Βουδίνος, &c. below, for *the king of the Geloni, the Budini, &c.*

ἐκ τοῦ μέσου κατ., *sitting aloof from the general interests, remaining neutral*: iii. 85. ἐκ τοῦ μέσου καθήστο.

τί γὰρ πάθωμεν; *for what can we do?* see Eur. Hec. 612. Phœn. 900. Hom. Il. A. 404. ἔμοι ἐγὼ, τί πάθω;

ὑμῶν—ἐλαφρ., *matters will be in no way lighter* (i. e. easier or better) *for you on this account.*

ἢ οὐ καὶ ἐν' ὑμέας. "Sic solet noster cum Atticis particulam negativam pleonastice ponere. Cf. v. 94. ἀποδεικνύοντες τε λόγῳ οὐδὲν μᾶλλον Αἰολεῦσι μετέδινε τῆς Ἰλιάδος χάρις ἢ οὐ καὶ σφίσι καὶ τοῖσι ἄλλοισι vii. 16. φανῆναι δὲ οὐδὲν μᾶλλον μοι ὀφείλει ἔχοντι τὴν σὴν ἐσθῆτα ἢ οὐ καὶ τὴν ἐμὴν."—Schw. "Since the proposition after μᾶλλον is negative in sense, οὐ is sometimes used after ἢ. Thuc. ii. 62. iii. 36."—Matth.

τοὺς αἰεὶ ἐ. γ. ἢ π., *he tames (subdues) all successively that happen to oppose him*: this is the force of αἰεὶ with a participle: ii. 98. "Ἀρθυλλα—πόλις—δίδεται τοῦ αἰεὶ βασιλευόντος Αἰγύπτου τῇ γυναικί, *is given to the wife of the reigning king, of him who happens to be king at any period*: see p. 86. extr. Eur. Hec. 1164. Hipp. 716.

ἔατε, Ion. for ἤτε: see p. 27. n.

P. 69.—τάνυτδ (i. e. τὸ αὐτὸ) ἂν ὑμῶν ἐπρ., *we would do the same as you, take part with you.*

τὴν ὁμ. (sc. δίκην, ποιῆν) ὁ. ἀ., *are repaying the like to you.*

"μέχρις, commonly an adverb with the gen., is used also as a conjunction, donec. Soph. Aj. 571. μέχρις μυχὸς κίχωςι νεπτέρου θεοῦ."—Matth.

ὄψελαύνοντες: Schw. understands τὰ βοσκήματα: connect, therefore, τὰ φρέατα with συγχυῶν: *secretly (cautiously) retreating, and driving all before them to fill up the wells and springs by which they passed.*

οἱ πρόδρομοι, *the advanced guard*, the same as τὴν ἵππον below.

πρὸς γὰρ τὴν μ. τῶν μ. ἴθ., *they marched directly against one detachment of their force.*

πρὸς ἡῶ—Τανάϊδος: see p. 40. n.

ἀπὶκ. ἐς τὴν εἰῶν B.: the Sauromatæ and Budini being on opposite sides of the Tanais, the Persians must have recrossed that river, which Herod. has omitted to notice.

P. 70.—ἀνίεε ἐκ., *Darius did not relax in the pursuit*: ἀνίεε, fr. ἀνιέω, Ion. for ἀνιημι.

ἐς (χώραν) τῶν ἀπ. τὴν σφ. σ., into the country of those who had refused to join their alliance.

ἐξόν τοι, it being in your power: εὐ παρέχον, p. 77. παρεὼν, p. 108. Eur. Phœn. 523. ἔρχειν παρὼν μοι, τῷδε δουλεύσαι ποτε;

μάχεσθαι, und. θέλε. "Omnia præclara et rege digna. Formula scriptori familiarissima: Ἄδ δὲ μοι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα στρατεύεσθαι, iii. 134. Atossa ad Darium. Ἄδ δὲ μὴ βοηθέειν, Græci ad Gelonem, vii. 159."—Wess.

τὸ ἐμὸν ἔχει, thus the matter stands with me.

ἐλώθεα, plur. Ion. for εἰλώθειν: ἄλωγ, 2 aor. subj. fr. ἄλω for ἄλσκω, Hom. Il. ̐. 11.

ἢν μὴ ἡμ. λ. αἰρή, unless a good reason should induce us.

P. 71.—κλαίειν λέγω, I bid you weep, i. e. may ill luck attend you: an expression of contempt; imitated by Horace, Sat. i. 10, 90. Demetri, teque Tigelli, Discipularum inter jubeo plorare cathedras.

ἢ ἀπὸ Σκ. β., a mode of expression among the Scythians.

πλανῶν, to cause to wander, mislead: πλανᾶσθαι, mid. to wander.

σῖτα δὲ ἐκ. ἀν. ἐπιτ., to set upon them whenever they attempted to carry off provisions.

ἀν ἐπεκούρει, would help the cavalry, i. e. as often supported the cavalry. "Ἄν, with the indicative, particularly of the imperfect, often expresses the repetition of an action."—Matth.

τὸν νόον, the meaning: the Lat. mens is used in the same sense.

γν. τὸ ἐθ. τὰ δ. λ., to ascertain what the presents meant to express: Herod. v. 80. συνιέναι, τὸ ἐθέλει λέγειν τὸ χρηστήριον: vi. 37. τί θέλει τὸ ἔπος εἶναι; Eur. Hipp. 865. "Ἴδω, τί λέξει δέλτος ἦδε μοι θέλει; Volo is sometimes used in that sense.

εἰκάζων, for εἰκάζοντος. "Ex usitatissimâ veteribus scribendi formâ, quâ non τὸ βῆτον respicitur, sed τὸ σημαινόμενον, refertur εἰκάζων ad ἔγνω Δαρείος."—Valck.

P. 72.—συνεστήκει, was opposed to, at variance with: see p. 31. n. ἀναπτήσθε. "The aor. ἐπετόμην (fr. πέτομαι, I fly,) becomes by syncope ἐπτόμην."—Matth.

Μαιῆτιν, Ion. for Μαιῶτιν, the Palus Mæotis, sea of Azov.

διῆξε, fr. διῆσσω for διαῆσσω.

ἔρειον, Ion. for ἔραον, fr. ὄρω.

P. 73.—ὥς—ἔχειν, since therefore things appear to be in this state even to myself.

τοὺς ἀσθ. ἐς τὰς τ., the weakest to endure the hardships of the march.

προφ. δὲ (εἰνεκα) τῆσδε, *under this pretext.*

σὺν τῷ κ. τοῦ στρ.: see p. 31. n.

μᾶλλον—τῆς φωνῆς. "Adjunctus articulus significare videtur, à voce μᾶλλον pendere hunc genitivum, et ita accipiendam βῆσιν istam ac si dixisset μᾶλλον ἴσσαν φωνῆν τῆς (εἰθισμένης) φωνῆς, multo majorem et frequentiore, quam pro solito, ruditum ediderunt."—Schw.

κατὰ χώραν—εἶναι, *supposed the Persians to be in their position.*

ἔλεγον τὰ κατήκοντα, *told them their situation*: see p. 20. n.

συστραφέντες, *having joined their forces.*

P. 74.—ἄτε and ὥστε are frequently joined with the gen. absolute in Herod.: vi. 44. ὥστε γὰρ θηριωδεστάτης εὐούσης τῆς θαλάσσης—οἱ μὲν ὑπὸ τῶν θηρίων διεφθείροντο ἀπακζόμενοι. See also p. 80. ὥστε τὰ περίεσχατα νεμομένου τοῦ πυρός: and p. 98. Matth. Gr. Gr. §. 569, 7.

ἔβησαν—ἀπικόμενοι, *came to the bridge long before the Persians*: φθάνω or φθῆμι, *to come before, to anticipate*, like λανθάνω, τυγχάνω, &c., is construed with the participle.

παρασησόμεθα, *we will so reduce to submission.*

ὅτε αὐτὸς—ὅτε ἄλλον οὐδ. (ἔρχειν) οὐδ.: on the use of the nomin. and accus. with the infin., see p. 4. n.

P. 75.—πειράτο, Ion. for πειρῶντο, contr. fr. πειράοντο: on the constr. of this verb with a part., see p. 14. n.

ἐκ πάντων, *in the name of them all.*

τά τε—δοῦνται, καὶ—ὑπηρ., *on your part our course is well pointed out to us, and on our part your suggestions are duly complied with.*

ὡς κείνους (τίσασθαι) πρέπει, *as they deserve.*

παρεῖχε (sc. ὁ καιρὸς) σφι, *an opportunity would have presented itself to them, it would have been in their power.*

ἐντυχόντες: since this verb generally takes a dat., we may understand τῷ πόρῳ, and consider λελ. τῆς γεφύρης as a gen. abs.: but see Matth. Gr. Gr. § 379. obs. 2.

ἀπίκατο, Ion. for ἀφιγμένοι ἦσαν, i. e. ἀφίκντο.

μέγιστον for μάλιστα: so μέγα is used for μάλα: i. 8. δὲ δὲ μέγα ἀμβώσας: ii. 141. μεγάλα βοῶντα.

P. 76.—κελεύματι: or κελεύσματι, *the first shout*: this word properly implies the *note* or *cry* uttered by the κελευστής, whose office it was to keep time among the rowers. It is very fully explained in Blomfield's Gloss. Æsch. Pers. 403.

τοῦτο μὲν, κ. τ. λ. The passage must be taken in this order: τοῦτο μὲν, ἴωνας, ὡς ἐόντας ἐλευθ.,—ἄνθρ., τοῦτο δὲ, ὡς δούλων—ποιεῖμενοι, i. e. ὡς ἐόντας δ.

χάλλεον πίνακα: this is, perhaps, among the first geographical charts on record, at least in Greece. The voyage of Aristagoras to Lacedæmon took place in the 1st year of the 69th Olympiad, B. C. 504.

τὰ κατήκοντα εἰ. τ., *such is the present state of affairs*: see p. 20. n. *ῥύσασθε*, probably a typographical error in Bekker's ed. for *ῥύσασθε*, *rescue*: see p. 169.

ἔτι δὲ (τοσοῦτῃ μᾶλλον) τῶν λ. ὑμῖν, ὄσφ. "Sometimes, especially when the proposition with ὄσφ follows, τοσοῦτῃ is omitted: Thuc. i. 68. προσήκει ἡμᾶς οὐχ ἥκιστα (i. e. μάλιστα) εἰπεῖν, ὄσφ καὶ μέγιστα ἐγκλήματα ἔχομεν, *we have the greater right to speak, in proportion as we have the greater charges to make.*"—Matth.

χωρρέειν, for προχωρρέειν, literally, *these things are able easily to succeed to you*: i. e. it is easy for you to succeed in this undertaking: Herod. viii. 68. εὐπετέως τοι, δέσποτα, χωρήσει τὰ νοέων ἐλήλυθας. So the Latins use *cedo* for *succedo* or *procedo*.

τὰ ἐς τὸν πόλεμον, i. q. τὰ πολεμικά.

ἐς τὰ μ. ἂν. ἄρ. π., literally, *have come up to the greatest respecting valour*: i. e. have gained the highest reputation for valour: see p. 108.

P. 77.—ἀπὸ χρ. ἀρξαμένοισι, *primarily, especially gold*: see Matth. Gr. Gr. § 557. p. 968.

θυμῷ βουλόμενοι, *earnestly desiring*.

ἄλλήλων ἐχ., *adjoining to one another*.

οἶδε Ἀνδοί: this use of οἶδε arises from the action of pointing to the chart or map.

θαῖσ. τῷ Διὶ—ἐρίζετε, *confidently vie with Jove*: thus Horace uses *certo* with a dat.; Epod. ii. 20. Certantem et uvam purpuræ: ii. Carm. vi. 15. viridique certat Bacca Venafro.

μάχας ἀναβάλλεσθαι: this verb frequently means *to play the prelude to a tune*: its sense, therefore, in this passage may be, *to flourish off, make a mere shew or pretence of fighting, commence battles by which nothing is decided*. Its meaning below is, *I put off, defer*, i. q. ὑπερβάλλεσθαι: and so also in p. 89.

ἐχόμενον χρυσοῦ, *any thing approaching to gold*: see p. 49. n.

μαχ. ἀποθν.: so Lucretius, v. 1423. comparing the early age of men with later times:

Tunc igitur pelles, nunc aurum, et purpura curis
Exercent hominum vitam, belloque fatigant.

παρέχον, *the opportunity being afforded*: see p. 70. n. Matth. Gr. Gr. § 564.

P. 78.—ἐς τοσ. ἤλασαν, *they advanced thus far (in the business)*.

ἐς τὸ συγκείμενον, sc. χωρίον, to the appointed place.

ἀπὸ θ. τῆς Ἰ., the sea off the coast of Ionia. The Ionian sea, properly so called, was that part of the Mediterranean, at the bottom of the Adriatic (which Herodotus calls the Ionian gulf), between Sicily and Greece.

διαβάλλων ἐκ. εἰδ., cleverly imposing on him: v. 97. πολλοὺς οἴκε εἰπερέστερον διαβάλλειν ἢ ἕνα.

χρεὴν γὰρ, for it being necessary: used absolutely: as ἐξὸν, παρέχον, &c.: see p. 70. n.

μὴ λ. τὸ εἶν, not to state the truth: see p. 4. n.

λέγει δ' ἂν, he states, however, notwithstanding.

θραυπίσας, having caught up, interrupted: see p. 170.

οὐδένα λόγον εὐεπέα, no pleasant proposal: Wesseling and Valck. would read εἰπερέα.

κετηρήν, sc. ῥάβδον or ἐλαίαν: an olive branch, bound round with wool.

ὑποδέδεκτο, sc. δάσειν αὐτῆ.

P. 79.—οὔτε ἄσπ. οὔτε δόρυ νομίζουσι, they use neither shield nor spear: i. e. have no heavy-armed troops, ὀπλίται, whose armour was a cuirass, buckler, sword, and pike: i. 142. γλώσσαν οὐ τὴν αὐτὴν νενομικασα.

ἔπιοικοι: Miletus was founded, according to one account, by Neleus, son of Codrus.

καὶ οἴκεδ—μέγα, and that it was natural for those who were so well able to protect them.

οὐδὲν (ἐστὶ) δ' τι οὐκ ἔπ., there is nothing which he did not promise, i. e. he promised every thing. See Soph. Oed. T. 372. Thuc. vii. 87. καὶ περὶ καὶ νῆεσ καὶ οὐδὲν δ' τι οὐκ ἀπέλετο.

τρεις μυρ., 30,000: an exaggeration of the historian: the real number of Athenians (who had right of voting) probably did not much exceed 20,000. See Boeckh, Public Economy of Athens, vol. i. p. 47.

ἀρχὴ κακῶν: perhaps an allusion to Hom. Il. E. 63. δὲ καὶ Ἄλεξ-ἀνδρῶν τεκτῆνατο νῆεσ εἰσας Ἀρχεκάκουσ, αἱ πᾶσι κακῶν Τρώεσσι γένοιντο.

ἀνέβαινον, they advanced inland, receded from the sea; so καταβαίνου, to descend, implies an approach to the sea: see p. 83.

χεῖρὶ πολλῆ. "The words στρατός, στόλος, an army, a fleet, στρατιῶται, and the different classes of soldiers, as πεζοὶ, ἰππεῖς, ὀπλίται, ψιλοὶ, πελταστοὶ, also νῆεσ, &c., are generally put in the dative only, without σὸν, when they constitute an accompaniment."—Matth.

Καθστριον π.: the Latins term it Caystrus: Virg. G. i. 383. Jam varias pelagi volucres, et quæ Asia circum Dulcibus in stagnis rimantur prata Caystri. Hom. Il. B. 461. Ἄσιγ' ἐν Λειμῶνι, Καθστριον ἀμφὶ βέεθρα. This river was famous for swans.

P. 80.—τὸ δὲ μὴ λ. “The infin. is put with the accus. of the article, where the gen. might have been expected. After ἔχειν, *to withhold*, ἔχεσθαι, *to withhold one's self*. Soph. CEd. T. 1387.”—Matth.

ἀπολαμφθέντες, Ion. for ἀποληφθέντες.

ἐκδιδοί, *empties itself*.

τὸ (for δ) σκηπτόμενοι, *which alleging, urging as a pretext*.

οὐ καταπρ. ἀποστ., *would not revolt with impunity*: see p. 52. n.

P. 81.—ἐκγενέσθαι, supply δὲς or εὔχομαι. Æsch. S. c. Th. 259. Θεοὶ πολλοί, μὴ με δουλείας τυχεῖν, sc. δότα. Hom. Il. B. 412. Ζεῦ κόδιστε—μὴ πρὶν ἐπ' ἡέλιον δῖναί. Æschylus supplies the ellipsis, in Choëph. 16. δὲ Ζεῦ, δὲς με τίσασθαι μόρον πατρός.

μέμνηο: “pro μέμνησο, quasi a præt. μέμνημαι, novum verbum μέμνηομαι fuisset formatum.”—Schw. Of the same formation is μεμνεσάμεθα, p. 110.

ἐὼν οἰκ. τεθρ., being of a family that maintained four horses, i. e. for the chariot-races in the Olympic games. This was an indication of opulence. Alcibiades makes a boast of his display in this respect, in Thuc. vi. 16.

τὰ μὲν ἀνάκαθεν, *as regards his remote ancestry*.

προσεβόσατο, Ion. for προσεβοήσατο.

ποιοίη, opt. for ποιοί, a form used also by the Attic and Doric writers.

P. 82.—'Ολ. ἀναιρηκῶς, for ἀναιρηκῶς, *who had carried off the prize at the Olympic games*.

ἦν—ἐν γν. γεγονῶς, *had become known, or was held in estimation*: the opposite to this in Homer is ἐκ θυμοῦ κείσσειν, Il. Ψ. 595.

πίτυος (κατὰ) τρόπον, *after the manner of a pine*: see p. 89.

πανάλ. ἐξ., *utterly perishes*. Æsch. S. c. Th. 71. μὴ μοι πόλις γε κρημόθεν πανάλεθρον Ἐκθαμίσσητε.

ὡς νόμος οἰκιστῆ, sc. θείν, *as is customary to the leader of a colony*.

ἐν τῷ—ἀγων., *in which it is permitted to no one of the Lampsacenes to contend*.

P. 83.—αἰτομόλου—τῷ ἔργῳ, *who pretended to be a deserter, but was in fact an enemy and of a more resolute (hot-headed, impetuous) character than usual*. In iii. 29. Herodotus uses the word ὑπομαργότερος. Æschylus, Eum. 563., has the compound θερμουργός, for one that is *bold and reckless*.

ἐν ἄλλῃ λόγῳ, *in another part of my history*: viz. in vi. 103.

εἶχε κατ' οἴκου, *kept at home*.

ἐπιτιμῶν, *honouring, paying respect to the memory of his brother*.

κουφὸ στόλῳ, in a common procession.

Ἰολόρου—Ἡγησιπύλην: after the death of Miltiades, this Hegesipyle married an Athenian of distinction, by whom she had a son named Olorus, the father of Thucydides the historian.

πολλὸν δὲ ναυτικὸν, sc. στρατὸν, i. e. forces to man the ships, marines.

P. 84.—*παραπλ. τὴν Ἄσ.*, i. e. all that part of the Asiatic coast between the port from which they set sail and Ionia.

χρῆμα π. νεῶν, a considerable number of ships: see p. 8. n.

ὅσας ἂν πλ. ἔδ., as many as they possibly could.

ὅπῃ τὴν ἥπ. ἐκομίζοντο, they coasted along the continent.

περίεσκε κάρτα τρηχέως, treated very roughly: "ἔγω, I am employed about something, in Homer, and in the compounds in the Attic prose writers also, has imperf. *ἔϊπον*, and an aor. *ἔσπον*."—*Matth.*

ὄντω ἐπρησσε, fared thus, met with this disaster.

P. 85.—*προσπτασίας μεγάλως*, having suffered a grievous defeat.

Βρύγους: the Macedonians used B for Φ: in vii. 73. Herodotus states that the Phrygians were called Βρύγες as long as they were in Europe, but that crossing into Asia, they changed their name with their country.

γέρεα, from γέρας: so fr. κέρας and τέρας we find in Herod. κέρεος, κέρα, κερέων: τέρεος, τέρεα.

εἰ δὲ μή. "Ubi in præcedente membro nulla est negatio, ibi εἰ δὲ μή *sin minus* significat; si in præcedente membro negatio est, εἰ δὲ μή positive intelligitur, *sin, si quis id fecerit*."—*Schw.*

ἐν τῷ ἔργῳ ἐν., were held under a ban or curse.

τις—νέμοντας: this transition from the singular to the plural, when the reference is not to a definite individual, but to the whole class, is not unusual: Æsch. Ag. 673. *καὶ νῦν ἐκείνων εἷς τις ἐστὶν ἐμπνέων, Λέγουσιν ἡμῶς ὡς ὀλωλότας*. See Porson, Eur. Orest. 910.: Tibullus, i. 6, 39. *Tunc procul absitis, quisquis colit arte capillos*.

πρ.—ἵζω, that he gives the kings the first place.

διπλάσια νέμ.: Xenophon gives the reason of this, Rep. Laced. καὶ διμοιρία γὰρ ἐπὶ τῷ δαίτην ἐτίμησεν (Lycurgus), οὐχ ἵνα διπλάσια καταφάγοιεν, ἀλλ' ἵνα καὶ ἀπὸ τοῦδε τιμῆσαι ἔχοιεν εἰ τινα βούλοιντο.

νεομηνίας—ιστ. μηνός: the Athenian year was divided into twelve months of thirty and twenty-nine days alternately; each month into three decads; the first was *μηνὸς ἱσταμένου* or *ἀρχομένου*: the second, *μεσοῦντος*: the third, *φθίνοντος*, *παυμένου*, or *λήγοντος*: the first day of the first decad was termed *νεομηνία*, as falling upon the new moon; the second *δευτέρα ἱσταμένου*, and so on (see p. 92.): the first day of the

second decad, which was the eleventh day of the month, was called *πρώτη μεσοῦντος*, or *πρώτη ἐπὶ δέκα*, &c.; the first day of the third decad was termed *φθίνοντος δεκάτη*, the second *φθίνοντος ἐνάτη*, &c. inverting the numbers; or, *πρώτη ἐπ' εἰκάδι*, *δευτέρα ἐπ' εἰκάδι*, &c. The last day was termed *ἕτη καὶ νέα*, or *τριακάς*.

ἐς (ἱρὸν) Ἀπόλλωνος, to be sacrificed at the temple of Apollo.

τετάρτην, sc. *μοίρην* or *μερίδα*, a quart.

προξείνους. It was the business of the proxeni to entertain the ambassadors from foreign states, and to introduce them at the public assemblies: see p. 152. n.

P. 86.—ἐς τὸν ἰκνεῖται ἔχειν, to whom it pertains to have her in marriage, who has the best claim, or is the most suitable match: the prep. is sometimes omitted: ix. 26. τοῦ ἑτέρου (κέρους) φάμεν ἡμέας ἰκνεῖσθαι ἡγεμονεῖν: ii. 36. νόμος ἄμα κήδει κεκάρθαι τὰς κεφαλὰς τοὺς μάλιστα ἰκνεῖται, sc. τὸ κῆδος.

καταμαυλεῖσθαι, to pollute themselves, disfigure themselves: like the Lat. *squalere*.

ἐκ π. δεῖ Λ.—ἀρ. (τινὰς) τῶν π. ἀν. ἐς τὸ κῆδος ἰέναι, it is required that some of the *Periæci* should attend the funeral on compulsion up to a certain number from all parts of Laconia, besides the Spartans. *Λακεδαιμόνος* here implies the whole territory, as in vii. 234. ἔστι ἐν τῇ Λακεδαιμονίᾳ Σπάρτη πόλις. The *περλοῖκοι* were the free inhabitants of Laconia, but in a degrading subordination compared with the Spartans.

τὸν ὄστ. αἰεὶ ἀπογ., on the force of αἰεὶ, see p. 68. n.

P. 87.—ἐκφέρουσι, they carry out to burial: the Latins use *effero* in the same sense.

συμφέρονται—Πέρσῃσι, they agree with the Persians in another particular, which is this: Herodotus in c. 53. had stated that the Dorian princes were traced in a direct line from Perseus, and therefore that the Persians and Lacedæmonians were of the same family.

ὁ ἐσιών, sc. τὴν ἀρχὴν or βασιληίην.

καταβωσομένου—ἐχ., to prefer a charge against *Leotychides* respecting the hostages which were detained at Athens: fr. *καταβόω*.

ὀργῇ χρ., under the influence of anger.

ὄσως ἐξ ὄσ. (ἡμέρας)—ἐσβ., take care lest, at a subsequent period, they inflict some mischief upon your country: ἐσβάλλειν is generally intransitive, (to make an incursion,) as ἐς Κλαζομένας ἐσέβαλε, i. 16. ἐς Μίλητον, i. 15. where the accus. τὴν στρατιήν may be understood. “Plene Thucyd. in hujus simillimo dicto iii. 57. εἰ δὲ περὶ ἡμῶν γνώσεσθε μὴ τὰ εἰκότα—ὄρατε ὄσως μὴ οὐκ ἀποδέωνται. Qua noster ellipsi, eadem Æsch. Prom. 68.

ὄπως μὴ σαυτὸν οἰκτιεῖς ποτέ."—*Valck.* Herod. v. 106. ὄρα μὴ ἐξ ὀστέρης σεαυτὸν ἐν αἰτίῃ σχῆς.

P. 88.—*προφάσις ἐλκον*: similar to the Lat. phrase *moras trahere, nectere, ducere*, Virg. *Æn.* x. 888.

τὰ ἐν. *τουτέων*. "Ἐναντίος (as implying a comparison) seems sometimes to be construed with a genitive, although the dative is more usual: Plato, *Euthyphr.* p. 5. D. τὸ ἀνόσιον τοῦ μὲν ὀσίου πάντος ἐναντίον, αὐτὸ δὲ αὐτῷ ὁμοιον."—*Matth.* See p. 93.

συνηείχθη γενέσθαι, happened to occur.

περίηκειν τὰ πρῶτα, had attained a pre-eminence.

καὶ δὴ καὶ ἀκούειν ἄριστα, and in particular had the highest reputation: so in viii. 93. ἐν τῇ ναυμαχίῃ ταύτῃ ἤκουσαν Ἑλλήνων ἄριστα Αἰγυπτῶται: see p. 105. The Latins have the same phrase, *bene, male audire*, to have a good or bad character. Hor. *Epist.* i. 16. *Tu recte vivis, si curas esse quod audis.*

ἐν χρό. *ικνευμένῳ*, not simply in process of time, but at a fit, suitable time, a time well calculated to try his character.

ἀπολαῦσαι, to enjoy, i. e. to avail myself of.

ἐν δὲ καὶ, and moreover, and also: see p. 26. n. Blomf. Gloss. *Æsch.* S. c. Th. 965.

ἐμ. λ. *ἐβίδουν*, I began to consider with myself.

παρὰ σέ,—*παρὰ σοί*: with the accus. motion is implied, with the dative a quiescent state: the former, therefore, implies the bringing and depositing; the latter the mere circumstance of the money being under his charge.

μοι τὰ χρό. *δέξαι*, receive this money at my hands. See Porson's note on Eur. *Hec.* 533. *δέξαι χάρις μοι τάσδε*, where all former eds. had *μου*.

σύμβολα, tallies, tesseræ.

ἐπὶ τῷ εἰρ. λόγῳ, on the condition stated.

P. 89.—*οὔτε με περιφέρει*: the same phrase occurs in Plato, *Lach.* p. 164. ed. Bip. *περιφέρει δὲ τίς με καὶ μνήμη ἔρτι τῶνδε λεγόντων*, from which we may infer that the nomin. ἡ μνήμη or τὸ μεμνησθαι should be supplied in the passage before us, from the preceding clause: nor does my recollection bring circumstances round to me (literally, carry me round) so as to know any thing of what you say.

καὶ εἰ γε ἄρ. μὴ ἔλο, and also if I did not receive it all.

ἀναβάλλομαι, I defer the matter: see p. 77. n.

μετέρχεται, assails him, i. e. warns him, solemnly addresses him.

ἐπι, for ἔπεισι, sc. αὐτῷ.

ἀλέσθῃ — οἶκον ἀπαντα : compare a passage in the prophet Zechariah, v. 4.

ἀνδρὸς δ' εὐόρκου, κ. τ. λ. This line occurs in Hesiod, Ἔργα καὶ Ἡμ. 288.

ὅς δέ κε μαρτυρήσιν ἐκὼν ἐπύορκον δμῶσσας
ψεύσεται, ἐν δὲ δίκην βλάβης, νήκεστον ἀάσθη,
τοῦδ' ἑ' ἀμαυροτέρῃ γενεῇ μετόπισθε' ἄλειπται·
ἀνδρὸς δ' εὐόρκου γενεῇ μετόπισθεν ἀμείνων.

The following passage in Theognis, 197. is similar :

χρήματα δ' ἔ Διὸθεν καὶ σὺν δίκῃ ἀνδρὶ γένηται
καὶ καθαρῶς, αἰεὶ παρμόνιον τελέθει.
εἰ δ' ἀδίκως παρὰ καιρὸν ἀνὴρ φιλοκερδέϊ θυμῷ
κτῆσεται, εἴθ' ὄρκῳ πᾶρ τὸ δίκαιον ἔλῶν,
αὐτίκα μὲν τι φέρειν κέρδος δοκεῖ, ἐς δὲ τελευτήν
αἰθῆς ἔγεντο κακόν· θεῶν δ' ὑπερέσχε νόος.
ἀλλὰ τὰδ' ἀνθρώπων ἀπατᾷ νόον· οὐ γὰρ ἐπ' αὐτοῖς
τίνονται μάκαρες πρῆγμασιν ἀμπλακίας·
ἀλλ' ὁ μὲν αὐτὸς τίσει κακὸν χρέος, ὅς δὲ φίλοισιν
ἄτην ἐξοπίσω παυσὶν ἐπεκρέμασεν.

ἐκτέτριπται — πρόβριζος, has been utterly extirpated : see p. 7. 82.

μηδὲ διαν, not even to entertain the thought : the same high lesson of morality is taught by Cicero, de Off. iii. 8. In ipsa dubitatione facinus inest, etiamsi ad id non pervenerint. Ergo ea deliberanda omnino non sunt, in quibus est turpis ipsa deliberatio. See also the conclusion of the passage from Juvenal, below.

ἀπαιτεόντων (τῶν θεμένων) ἀποδ., to restore it when the owners claim it. In the 18th chapter of Ezekiel, among the sins denounced by God as worthy of death, is that of withholding the pledge. Juvenal has a beautiful allusion to this story in Sat. xiii. 199.

Spartano cuidam respondit Pythia vates :
Hæud impunitum quondam fore, quod dubitaret
Depositum retinere et fraudem jure tueri
Jurando. Quærebat enim, quæ numinis esset
Mens, et an hoc illi facinus suaderet Apollo ?
Reddidit ergo metu, non moribus ; et tamen omnem
Vocem adyti dignam templo veramque probavit
Extinctus tota pariter cum prole domoque,
Et, quamvis longa deductis gente, propinquis.
Has patitur pœnas peccandi sola voluntas.
Nam scelus intra se tacitum qui cogitat ullum,
Facti crimen habet.

P. 90.—τὸ ἑαυτοῦ ἐποίησεν, literally, *was doing of himself*, was doing his part, took good care as regarded himself: see v. 105. p. 81.

ταύτης ἐχ. τῆς προφ., *adhering to, eagerly embracing this pretext.*

φλαύρως πρήξαντα, *who had succeeded so indifferently.*

τοὺς τετρ. κληρ. τῶν ἑκκ. Χ. τὴν χ., *the 4000 who had been colonised on the lands of the hippobotæ (or wealthy) Chalcidians: see v. 77.*

ἐκλιπεῖν—ἐς, *to leave the city (and go) to the rocks: viii. 50. αὐτέων ἐκκλειοπέτων ἐς Πελοπόννησον.*

ἐὼν τῶν Ἑρ. (κατὰ) τὰ πρῶτα, for ὁ πρῶτος: ix. 78. Ἀδμικων ὁ Πύθεω, Αἰγιοητῶν τὰ πρῶτα: Aristoph. Ran. 419. νυνὶ δὲ δημαγωγῶν Ἐν τοῖς ἔθνεσιν νεκροῖσιν, Κῆσιν τὰ πρῶτα τῆς ἐκεῖ μοχθηρίας. So Lucretius, i. 87. *prima virosum*: Ovid. Am. i. 1, 9. *Summa ducum Atrides*. See Blomf. Gloss. Æsch. Pers. i.: Eur. Med. 913.: Orest. 1245.

τοῖσι ἤκουσι, *to those who were come.*

P. 91.—ἐνίκη, sc. ἡ γνώμη, *the opinion prevailed, gained the day*: p. 92. extr.

ἀποτ. τῶν—ἱρῶν, *taking vengeance for the temples burnt at Sardis.*

κατέργοντες τε π., *distressing them much.*

δοκούντες—ἐπ., *and expecting to treat the Athenians as they had the Eretrians.*

P. 92.—ἡμεροδρόμον—μελετώματα, *a courier, and that by profession*: Corn. Nepos, in the Life of Miltiades, gives the name differently: *Philippidemque cursorem ejus generis, qui hemerodromi vocantur, Lacedæmonem miserunt.*

καταστ.—τῶν πρ., *when their affairs had been well settled.*

λαμπάδι: the festival termed *Λαμπαδηφόρια*. "The antagonists were three young men, one of which, being appointed by lot to take his turn first, took a lighted torch in his hand, and began his course; he delivered it to a second, and he in like manner to the third. The victory was his that carried the torch lighted to the race's end, who was called *λαμπαδηφόρος*, or *πυρσηφόρος*: but if none could perform that, the victory was not adjudged to any of them. To the successive delivering of the torches from one to another, there are frequent allusions in authors. Lucretius, ii. 76.

Augescunt aliæ gentes, aliæ minuuntur;

Inque brevi spatio mutantur sæcla animantum:

Et, quasi cursores, vitæ lampada tradunt."—*Potter.*

The same festival was celebrated in honour of Vulcan: Herod., viii. 98.

δευτεραίος, for τῇ δευτέρῃ ἡμέρῃ, *on the second day*: (so τριταῖοι, p. 96.)

the distance is stated to have been 1140 stadia, which (reckoning 8 stadia to the mile) gives about 140 English miles.

πόλι λ.—ἀσθ., *has become weaker by* (the loss of) *a distinguished city.*

ἔαθε, *it pleased them.* “*Ἀνδάνω, I please, fr. ἤδω, which signifies actively to delight, as ἠδασθαι, to delight one's-self: the imperf. in Hom. has a double augment, ἔηδανε, Il. Ω. 25. Od. Γ. 143.; aor. ἔδον, Il. Μ. 80. and ἔαδον with a short, perf. mid. ἔαδα with a long.*”—*Matth.* See p. 28. n.

ἐγ. δίχα αἱ γν., *opinions were divided.* Il. Ζ. 130. οὐδὲ Λυκάοργος δὴν ἦν, *for δηναῖος.*

τῶν μὲν οὐκ ἐάντων σ., *some dissuading from an engagement:* see the same use of οὐκ ἐᾷ in viii. 101. p. 146.

ὀλίγους—(ᾧστε) συμβαλλεῖν, *too few to contend:* see p. 118. “*Ὅσπερ is sometimes expressed: Xen. Cyr. 4, 5, 15. ὀλίγοι ἐσμὲν, ᾧστε ἐγκρατεῖς εἶναι: Eur. Andr. 80. γέρον ἐκείνος, ᾧστε σ' ἀφελεῖν παρὸν.*

ἐνίκα, *was prevailing, i. e. seemed likely to prevail.*

P. 93.—δ τῶ κ. λαχόν, *to whom the lot had fallen:* white and black beans were used for this purpose. Thuc. viii. 66. δῆμος μέντοι δμως ἐτι καὶ βουλή ἢ ἀπὸ τοῦ κυύμου ξυνελέγετο.

τὸν πολέμαρχον, *the third of the nine archons; the first being called δ ἄρχων, the second βασιλεὺς, the third πολέμαρχος, and the remaining six θεσμοθέται.*

ἐν σοὶ νῦν ἐστί, *it now depends on you, rests with you.*

δέδοκται τὰ πείσονται, *what they will suffer has been determined.*

καὶ κῶς—ἔχειν, *and how it devolves upon you to have in some way the control over these affairs.*

ἐλπομαι, *I anticipate, expect.*

πάντα ἐς σὲ τείνει, *all these things direct (themselves) towards you, i. e. await your decision: Eur. Phœn. 445. ἀλλ' ἐς σὲ τείνει τῶνδε διάλυσις κακῶν.*

ἐκ σέο ἔρηται, *are dependent on you.*

τῶν ἢ γν. ἔφερε (ἐς τοῦτο ᾧστε) σ., *whose opinion inclined, i. e. was in favour of engaging.*

πρωταγῆη, *the presidency, chief command.*

P. 94.—ἐξεδέοντο—ἀλλ., *the tribes, according to the rank they held, succeeded, close to each other.*

πεντετηρίσι, *every five years:* the Panathenæa is the festival alluded to.

τὸ στρ. ἐξιστόμενον—τὸ μὲν αὐτοῦ μέσον: *the nominative absolute.*

ἐπὶ τάξις ὀλίγας, *a few ranks deep.*

ὡς δὲ σφί διετάξατο, *when arrangements had been made by them.*

ἀφείθησαν, Ion. for ἀφείθησαν, fr. ἀφίημι, *when they were let go, i. e. when the signal was given for the onset.*

ἔσαν δὲ στ.—τὸ μετ., *the interval between the armies was not less than 8 furlongs: a verb between two nominatives of different numbers agrees with either, or with the nearest: Herod. ii. 16. τὸ δ' ὄν πάλαι αὖ Θῆβαι, Αἰγυπτὸς ἐκαλέετο.*

μανίην—δλεθρίην, *they imputed madness to the Athenians, and that certainly destructive.*

P. 95.—ἐν τῷ Μαραθῶνι: the battle of Marathon took place B. C. 490. πῦρ αἰτεον, *shouted for fire: thus Hector calls to the Trojans, Il. O. 718.*

Ὅσπερ πῦρ, ἕμα δ' αὐτοὶ ἀολλέες ὕρνυτ' αὐτήν.

Κινέγειρος, the brother of Æschylus, the tragic poet.

ἄφλαστον, *ariustre, the figure-head.*

ἐξανακρουσάμενοι, *having pushed off from land.*

αἰτή ἔσχε, *an allegation or imputation was prevalent.*

ἀναδέξαι, Ion. for ἀναδείξαι, *to elevate as a signal.*

ὡς ποδῶν εἶχον, *as fast as they could run: see p. 166. Thuc. ii. 90. ὡς εἶχε τάχους ἕκαστος.*

Κυνοσάργει, the Cynosarges, a place in the suburbs of Athens, where the school of the Cynics was held.

ὑπεραιωρηθέντες, *riding at anchor off Phalerum.*

P. 96.—ὄσπερ—τῆς συμβολῆς, *too late for the engagement.*

καταπλουτιεῖν, Ion. for καταπλουτίσειν.

πρόσχημα λ., *a pretence of a reason.*

ἔγκοτον, *deep-rooted animosity.*

οὐδὲ διεν., *did not even think, never gave it a thought.*

P. 97.—ἔσκε. "For ἦν the Ionic dialect had besides the form ἔσκον: in Homer, as a simple imperfect, Il. Z. 153.; in Herod. to denote a frequent repetition, i. 196. vi. 133. vii. 119."—*Matth.* The order is: καὶ τῇ τοῦ τείχεος ἔσκε ἐκάστ. μ. ἐπίμαχον, *in whatever part of the wall there was at any time a liability to assault.*

ἐξήρето, *was raised up: διπλήσιον, twice the height.*

περὶ π. ἐποίητο, *he considered it of great importance.*

διτιθῆ ποιήσονται, *to do something or other.* "Ὅστις is frequently joined with οἶν, δη, δήποτε: but in the case of the substantive which accompanies it, for ὅστις ἂν ᾖ or εἴη."—*Matth.*

"*πρόκα, statim, protinus, subito.* Sic Hesych. et Suidas, Πρόκα· εὐθὺς, παραχρήμα, ἐξαίφνης. At nusquam nude πρόκα scribit Herodotus; constanter πρόκα τε, adjectâ τε particulâ, ita quidem ut videri possit una vox πρόκατε fuisse."—Schw.

ἴεσθαι, went: ἴημι, act. to send, ἴεμαι, mid. to send one's-self, hasten, go. κατηγγήσατο, had given instructions, suggested a plan.
ἦσ. τῆς πολ., a cessation of hostilities.

P. 98.—ἔχρησε: χρώω, to give an oracle: χρώομαι, to consult.

ἔσχον ἐν στ., censured: see p. 63. n.

ἔπαγ. ἐπὶ τὸν δ. M. ἐδίωκε (δίκη) θανάτου, having brought him before the popular assembly, prosecuted him on a capital charge. Thuc. iii. 57. θανάτου δίκη κρίνεσθαι: the gen. θανάτου may also depend on ἐπαγαγών, as in Xen. H. Gr. 2, 3, 12. ἐπάγειν θανάτου.

προσγενομένου—τοῦ θ., the people being in his favour as far as regarded an acquittal from capital punishment.

κεχαραγμένον, exasperated: Eur. Med. 156. κελύω τότε μὴ χαράσσω.

καὶ δὴ καὶ τότε, and in truth also then, then especially.

π. τε δεινότερα ἐπόλεε, he was still more indignant: the middle voice is generally used in this phrase: see p. 61. fin.

P. 99.—μ. ὀρμητο, was more determined: pluperf. for the imperf.

τὰ πάντα ἔτ. ἔξ τε καὶ τρ., in all, 36 years.

ἢ β. ἀνεχώρησε, the kingdom devolved: similarly in vii. 206. ἐς Λεωνίδην ἀνέβαινε ἡ βασιλιότη: ἀνὰ implies succession: as in the phrase ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν, each day successively. The Latins use *redeo* similarly: Ter. Andr. 4, 5, 4. Ejus morte ea ad me lege redierunt bona.

κατ' ἀρχὰς, at first: see p. 61.

(ἐκ) τοιοῦτον λ. εἶχετο, adhered to, persisted in such reasoning as this: ἔχω, to hold, with an accus.: ἔχομαι, mid. to hold one's-self by any thing, with a gen., as in the speech of Pericles, Thuc. i. 140. τῆς μὲν γνώμης, ὧ Ἀθηναῖοι, ἀεὶ τῆς αὐτῆς ἔχομαι.

"μὴ οὐδ' is used after negative propositions or verbs, with infinitives which are themselves negated, where it is equivalent to the Latin *quin* or *quominus*."—Matth.

λ. σε ἔχη—ἀγ., an inverted construction, for ἵνα ἔχης λόγον ἀγ.: so Hor. Epod. i. 18. Comes minore sum futurus in metu, Qui major absentes habet.

τιμωρὸς, of a revengeful nature.

P. 100.—νεοτέρον ἔργων ἐπιθ., having ambitious views: like the Lat. *novis rebus studentem*.

κατεργάσατο, he worked upon Xerxes: or, he gained his point.

ἐπιτροπεύοντα, i. q. ἐπίτροπον ὄντα: so other verbs of a similar meaning, and derived from substantives, are followed by a gen., as κωραυνῶν, τυραννεύων, στρατηγεῖν, κυριεῖν, δεσπόζειν.

ἐς χ. ἔξεσθαι τὸ στρ., to take in hand, i. e. to take the command of the army.

σύλλογον ἐπίκλητον, an extraordinary assembly, a cabinet council.

κατηγήσομαι—τιθεῖς, I shall not be the first to introduce this course.

Of οὔτε followed by τε we have an instance in Æsch. Prom. 260. ἤμαρτες, ὡς δ' ἡμαρτες, οὐτ' ἐμοὶ λέγειν Κασ' ἤδονη σοὶ τ' ἄλγος. So Horace, Od. iii. 1. neque decedit equatâ triemesi, Et post equitum sedet atra cura.

οὐδ. κω ἠτρεμήσαμεν, we have never been otherwise than restless.

ἐπεῖτε, from the time since: for ἀφ' οὗ, or ἐξελ simply: Eur. Med. 26. 138.

ἐπέκουσι, Ion. for ἐφέκουσι, following his guidance.

πολλὰ συμφ. ἐπὶ τὸ ἔμ., tend to our welfare.

τὰ μὲν νυν—ἔθνεα, what nations therefore.

τοῦτο ἔφρ. δικως μὴ λ., made it my constant care not to be inferior.

P. 101.—ὀκπερέωμαι, that I may communicate: see p. 62. n.

τὰς Ἀθήνας—οἱ γε, as if τοὺς Ἀθηναίους had preceded: see Porson, Hec. 22. Thuc. vi. 80. ἀπὸ Πελοποννήσου παρεσομένης ἀφελείας, οἱ τῷδε κρείσσους εἰσὶ.

ὀπήρξαν ἔδ. π., were the first to commit aggressions.

ἡμέας οἷα ἔρξαν, how did they treat us!

ἀνάρτημαι, Ion. for ἀνήρτημαι, fr. ἀναρτέομαι or ἀναρτάομαι, I am fitted, girt up for the work; I have prepared myself, I am determined: vi. 88. μαθὼν τοὺς Ἀθηναίους ἀναρτημένους ἔρδειν Αἰγινητάς κακῶς, that the Athenians were bent on doing mischief to the Æginetans. The derivation of the verb is fr. ἔρω, to fit, perf. pass. ἦρται, Ion. ἄρται.

ἀποδέξομαι, Ion. for ἀποδέξομαι, we shall exhibit.

ὕπεξαρημένων, Ion. for ὑπεξηρημένων, fr. ὑπεξάρω.

ἐν ἡμετέρου, a singular idiom for ἐν ἡμετέρῳ οἴκῳ: it occurs above in p. 8. Valpy supplies the ellipsis by ἐν (μυχοῖσι, or οἰκίμασι, apartments) ἡμετέρου (οἴκου). Third Greek Delectus, p. 7.

P. 102.—ἐπῖκειο ἔρ. καὶ ἄλ., you have arrived at the best and justest conclusions.

Ἰωνας τοὺς ἐν τῇ Ἐβρ., i. e. the Athenians.

καταγέλασαι ἡμῖν: this verb is also construed with the gen.: v. 68. καταγέλασε τῶν Σικυωνίων.

ἀναξίους, unworthy, i. e. nothing worth, contemptible.

συστροφὴν, *rallying, muster, assemblage*: see the verb *συστρέφω*, p. 22. n.

ὀλίγον ἀπολιπόντι—ἀπικ., *wanting or failing but little*, i. e. nearly arriving.

οὐδὲ λέγω ἀρχῆν, *I do not even make mention at all*, it is useless to speak about them.

καταλαμβάν. τὰς δ., *to stop or settle their differences*.

καὶ παντὶ (τρόπῳ) μ. ἢ μ., *and in any way rather than in battles*.

P. 103.—τῇ ἐκ. εἰσι δ., καὶ ταύτῃ π., *to find out a place where the one party is most inaccessible to the attacks of the other, and there to try the issue of a battle*.

οὐκ ἦλθον ἐς τοῦτου λ. ᾧστε μ., *never came to a consideration of this, so as to fight*, i. e. never thought about fighting.

οὐκ ἐς τ. θρ. ἀνήκει, *have not reached such a height of presumption*: see p. 76. n.

ἀπὸ πείρης: Theocr. xv. 62. πείρα θὴν πάντα τελεῖται.

ἐπιλήνας, *having smoothed down, having put a gloss upon*, i. e. having put the opinion of Xerxes in a favourable light.

τῷ δὲ καὶ π. ἐδῶν., *by this circumstance also being inspired with confidence*.

οὐκ ἔστι τὴν ἀμ. αἶρ. ἐλ., *it is not in the power of one who wishes to adopt the better opinion to make a choice*.

τὸ δὲ αὐτ. ἐν. δευδόν, *but that which is to be apprehended in these matters, or in the expedition itself*: see p. 105.

P. 104.—καὶ δὲ συνήεικε, *literally, and accordingly it has happened*; i. e. *granted that it should happen*; *suppose the case to be thus, that you are conquered*. “Καὶ δὲ is often used in a proposition which only expresses a supposition assumed; Eur. Med. 388. καὶ δὲ τεθνῶσι τίς με δέξεται πόλις, *suppose now they were dead*; where, however, *suppose* is not contained in καὶ δὲ, but in the relation of the whole proposition to the context. Eur. Hel. 1068. καὶ δὲ παραίειν εἶτα πᾶς ἔνευ νεῶν Σαθησόμεσθα; *supposing that he yielded*.”—*Matth.*

οὐκ ἂν ἀμφ. σφι ἐχ., *admitting, however, that they do not (suppose they should not) succeed in both*, i. e. by land and sea. “Sometimes the indicative is used in suppositions, when something which any one has said is assumed as real, and its possibility is not further to be inquired into, where in every other language the conjunctive would be used. Eur. Andr. 335. τέθνηκα τῇ σῆ θυγατρὶ, καὶ μ’ ἀπέλεσε Μισαφόρον μὲν οὐκ ἐτ’ ἂν φάγοι μένος, *admitting that I had been slain by thy daughter, and that she had made an end of me*: Suppl. 252. ἡμαρταν ἐν νεοισι δ’ ἀποθρόων τῶδε ἔροστω, *granting that he has erred*.”—*Matth.* “Perinde est ac si

dixisset Artabanus, εἰ ἄν οὐκ ἀμφοτέρῃ (i. q. κατ' ἀμφοτέρα) σφι ἐχώρησε, sive χωρήσει."—Schw.

οὐδ. σ. οἰκῆρ, by no sagacity of my own.

ὀλίγου ἐδ. κατ., wanted but little to overtake us, nearly befell us.

παντοῖοι ἐγ. δ., tried every method of sollicitation with the Ionians: ix. 109. παντοῖος ἐγένετο, οὐ βουλόμενος δοῦναι, tried every artifice: see p. 169.

ἐπ' ἀνδρὶ γὰρ ἐνὶ—γεγενῆσθαι, should have been dependent upon.

ἐναντ. τι θέλει, i. q. μέλλει, if any thing chooses to hinder, or shall hinder: so in i. 109. εἰ θελήσει ἐς τὴν θυγατέρα ἀναβῆναι ἢ τυραννίς, for ἀναβήσεται.

βεβ. μὲν οὐδὲν ἔσπον εὔ, nevertheless good counsel has been taken; circumspection has not been wanting. Eur. Phœn. 733. καὶ μὴν τὸ νικῆν ἔστι πᾶν εὐβουλία. Soph. Œd. T. 617. φρονεῖν γὰρ οἱ ταχεῖς οὐκ ἀσφαλεῖς.

δένδρεα τὰ τοιαῦτα, sc. τὰ μέγιστα, trees of the same description.

ἀποσκήπτει τὰ β., he hurls his bolts: compare Hor. Od. ii. 10.

τὰ ὑπερ. π. κ. Æsch. Pers. 832. Ζεὺς τοι κολαστῆς τῶν ὑπερκόπων ἔγαν φρονημάτων ἔπεστιν, εἴθυος βαρὺς.

P. 105.—φ. ἡ βροτῆν, a panic or stupor: so ἐμβρόντητος means one thunderstruck, infatuated: according to the proverb, *Quem Deus vult perdere, prius dementat.*

δι' ἄν ἐφθ., they are then wont to perish: see p. 35. n.

ἀναξίως ἐαυτῶν, in a manner inconsistent with their former glory.

φρονεῖν μέγα, to be proud, high-minded: a frequent form of expression in tragic writers: Eur. Phœn. 41. Orest. 798.

ἐπειχθῆναι—σφ. τ., to be hasty or impetuous in any matter gives rise to failures; literally, *stumbings*. Shakspeare, *Romeo and Juliet*, act ii. sc. 4. "Wisely and slow; they stumble that run fast." Suetonius states of Augustus, c. 25. "Nihil minus in perfecto duce, quam festinationem temeritatemque convenire arbitrabatur. Crebro itaque illa jactabat: *Σπεῦδε βραδέως*: et, 'Ἀσφαλῆς γὰρ ἐστ' ἀμείνων, ἢ θρασὺς στρατηλάτης.' (Eur. Phœn. 608.)" *Festina lente* is the motto of the *Onslow* family. See this proverb, Erasmus, *Adag. Chil.*

φιλέουσι γ., are wont to ensue: a frequent sense of φιλέω: as in p. 103. ἀπὸ πείσης πάντα φιλεῖ γίνεσθαι. So *amo* in Latin: Hor. Od. iii. 16. *Aurum per medios ire satellites Et perrumpere amat saxa.*

φλαύρος ἀκούειν, to be spoken of contemptuously: see p. 88. n.

παραβαλλομένων, depositing, staking.

τῆ σὺ λ. ἀναβ. τὰ πρ., i. q. ἀποβαλεῖν, or ἐκβαλεῖν, things should turn out as you state. The Latins use *redeo* similarly: Ter. *Heaut.* 3, 3, 118. In eum jam res *rediit* locum, ut sit necesse, &c., things have come to that pass.

κτειρέσθων, Ion. and Att. for κτειρόσθωσαν: so μαχέσθων, p. 162: πασχόντων for πασχέτωσαν: see p. 56. n.

ἀκούσσεσθαι—Μαρδόνιον, for περι Μ., will hear of you Mardonius: the same construction as in Hom. Il. Z. 479.

καὶ ποτέ τις εἴποι, Πατρὸς δ' ὄγε πολλὸν ἀμείνων,
ἐκ πολέμου ἀνιόντα

i. e. τις εἴποι ἂν. ἐκ π., some one may say of him returning from the war: see p. 118.

μ. τι κ. ἐξ. Π., having done the Persians some great mischief, i. e. after having been the cause of calamity to the Persians.

διαφορεύμενον, torn in pieces: as the Lat. differo. Hor. Epod. v. 99. Post insepulta membra different lupi, Et Esquilinae alites. Virg. Æn. ix. 485. Hæu! terrâ ignotâ, canibus data præda Latinis, Alitibusque jaces.

P. 106.—γνόνα, having known by experience.

μη γὰρ εἶην—μη τιμωρησόμενος, may I not be the son of Darius, &c., not having taken vengeance on the Athenians; i. e. as surely as I am the son of Darius, &c., so will I be revenged.

τούσι ὑπαγγμ. (Ion. for ὑπηγγμ.), if we may conjecture from their previous aggressions.

τὸ πείσομαι, which I shall suffer.

καὶ ἐς τὸδε, even to this time.

P. 107.—πέμπτη δὲ ἔτ. ἀνομένῳ, but in the fifth year while being completed, i. e. in the course of the fifth year. Hom. Il. K. 251. μάλα νῦν ἔνεται, draws to an end.

παρὰ τοῦτον, by the side of this, compared with this.

ἐτιμωρέετο, wished to take vengeance on them: that his expedition against the Scythians was a failure, is recorded by Herod. b. iv.: see above, p. 65. This is frequently the sense of the imperf.: see p. 58. n.

τὸν Ἰόνιον π., the Adriatic: see Anthon's ed. of Lempriere's Class. Dict.

ἐπὶ τῆν Ἑλλάδα: this expedition of Xerxes against Greece had been foretold by the prophet Daniel, ch. xi. v. 2. "Behold, there shall stand up yet three kings in Persia (Cambyses, Smerdis the Magian, and Darius the son of Hystaspes); and the fourth (Xerxes) shall be far richer than they all; and by his strength, through his riches, he shall stir up all against the realm of Græcia."

ἔδωρ πιν.—ἐπέλειπε: Juvenal, x. 176. credimus altos Defecisse amnes, epotaque flumina Medo Prandente.

τοῖσι δὲ ἴσπ. πλ. ἅμα στροπ., from others transports were required, together with personal service.

τοῦτο μὲν, i. q. πρῶτον μὲν, in the first place: τοῦτο δὲ, which generally follows, is sometimes omitted.

ἐνθ.—τῆς στρ., detachments from the army, despatched from thence, dug under the lash. Eur. Phœn. 838. τὰς Ἀμφιονίας τε λύρας ὕπο πύργος ἀνέστα, to the sound of the lyre.

P. 108.—(κατὰ) σχοιωστενὲς ποιησάμενοι (τὴν διάρυχα), having formed it by means of a rope extended tightly.

τοῦ στόματος, the breadth, the aperture.

ἐμελλέ σφι τ. ἀποβ., it was likely that such should be the consequence.

κάτω τε δὴ ἐγ. καὶ ἐξ., for κάτω τε δὴ γινόμενον ἐξισούτο. "Herodotus, in particular, uses the finite verb instead of the participle, in definitions of time, connecting it with the principal action by means of καὶ, e. g. i. 112. ἅμα δὲ ταῦτα ἔλεγε ὁ βουκόλος καὶ ἐκκαλόφας ἀπεδείκνυε, for ἅμα λέγων ἀπεδ."—Matth.

ὡς μὲν ἐμὲ συμβ. εἶρ., quantum conjecturâ assequi possum, as far as I can conjecture: ii. 125. ὡς ἐμὲ εὖ μεμνησθαί, as far as I recollect rightly: see p. 7. n.

P. 109.—προεκ.—λ. λευκοῦ, and since there had been previously constructed on an eminence, purposely at that very place, an elevated seat of white marble: αὐτοῦ ταύτη are frequently combined: see p. 73.

ἐσῆλθέ με, it entered my mind: see p. 2. n.

παρὰ τὴν ζῶν, during our life, in the course of our life.

τῷ οὐ παραστήσεται π., to whom it will not frequently present itself, occur: see p. 1.

καὶ βρ. ἐόντα, even being short, however short.

P. 110.—γεύσας, act. having given to taste: γευσάμενος, mid. having tasted: observe also that the active voice is followed by the accus., the mid. by the gen. Eur. Cycl. 149. βούλει σε γεύσω πρῶτον ἑκατον μέθω; Hom. Od. P. 413. προικὸς γεύσεσθαι ἐμελλεν.

διαρῆσαι, you define it, state it to be: in p. 111. the act. διαρῆσαι is used in the same sense.

μεμνημένα, Ion. for μεμνήμεθα, perf. pass. subj. fr. μένομαι or μένομαι: see p. 81. n.

μετὰ δὲ, for μετὰ ταῦτα δὲ, and afterwards.

ὁμοίως καὶ τὸν π., in the same way as the land forces.

ἀπογραφόμενος, causing them to be registered by the γραμματιστοὶ,

of whom above it is said, ἀπέγραφον: on this force of the middle, see p. 5. n.

ἀναγαγόντες, having put off: the reverse is κατέγειν, to bring to land.

ἀνεκώχουον—τὰς νέας, they brought their ships to anchor: see p. 96.

μετωπηδόν, so as to present one front, one unbroken line. Thuc. ii. 90. ἀπὸ σημείου ἐνὸς ἕφρω ἐπιστρέψαντες τὰς ναῦς, μετωπηδὸν ἔκλειον, which the Schol. thus explains: λέγει οὖν ὅτι τὰ μέτωπα, ὃ ἐστὶ τὰ πρόσωπα τῶν νεῶν παρεῖχον τοῖς ἐναντίοις. Virgil uses *frons* for πρόφα, Æn. v. 157. nunc una ambæ, junctisque feruntur *Frontibus*, et longe sulcant vada salsa carinâ.

ἐπιβάτας, milites *classiarios*, the marines.

νῦν—θέλω: the order is, νῦν ἡδὺ ἐστὶ μοι ἐπείρεσθαί σε τὰ θέλω.

P. 111.—ὄπομενούσι, Ion. fut., after which supply the accus. ἐμὰ, as in p. 119. ἔστι οὐδὲν ἄλλο ἔθνος ἀνθρώπων τό σε, βασιλεῦ, ὄπομενέει χεῖρας ἀνταειρόμενον.

μὴ ἐόντες ἕρθμοι, if wanting in unanimity: fr. ἕρα, ἄρθμοι, connexion, *κτίσις*.

τὸ ἀπὸ σεῦ, what comes from you, i. e. your opinion.

ὄπολαβόντα, having replied: see p. 3. n.

κότρα—χρήσωμαι, am I to use the truth? "The conjunctive is used in questions of indecision or doubt, when a person asks himself or another what he is to do, also without ἄν, and with or without an interrogative particle. Hom. Il. K. 62. αἶθε, μένω μετὰ τοῖσι, δεδεγμένον εἰσόκεν ἔλθης, 'Ἢ ἐθέω μετὰ σ' αἶτις; Eur. Phœn. 740. ἀλλ' ἀμφὶ δεῖπνον οἶσι προσβάλλω δόρυ;"—*Matth.*

ἀληθεῖν—ἢ ἡδονῇ: Cic. de Amic. 25. Assentatio vitium est levium hominum atque fallacium, ad voluptatem loquentium omnium, nihil ad veritatem: πρὸς ἡδονὴν λεγόντων.

λέγοντα τὰ (δ) τις (λέξας) μὴ ὕστερον ἂλ. ἐπὶ σεῦ ψευδ., by saying things in which one would not afterwards be convicted by you of falsehood.

ἀρετὴ—ἔπακτος, its virtue is acquired: Theocr. xxi. Ἄ πενία, Διδόφαντε, μόνα τὰς τέχνας ἐγείρει· Ἀντὰ τῷ μόχθῳ διδάσκαλος. Horace: Doctrina sed vim promovet insitam.

ἐρχομαι δὲ λέξων, but I am going to speak.

οὐκ ἐστὶ ὕκως κοτὲ δέξονται, there is no possibility of their ever accepting your terms: they will by no means, &c.

τὰ σὰ φρονέουσι, should side with you.

δοιοί—εἰσὶ, how many of them there are, that they should be able to execute this. See *Matth. Gr. Gr.* § 567.

τὸ πολιτικόν, for οἱ πολῖται, the citizens: so τὸ ὀπλιτικόν, τὸ ἱππικόν, τὸ βαρβαρικόν, &c., for οἱ ὀπλῖται, &c.

P. 112.—σὲ δέ γε—ἀπ., you, of course, I consider to be a match for twenty at least. “δὲ is found in the apodosis, when the subject of it, or another word, is opposed to the subject of the probasis, or some other word in it.”—*Matth.*

ἴρα μὴ—εἴη, look whether this statement of yours may not be mere vaunting. “Vide, ne fuerit ostentatio, i. e. vereor: the optative is found after the present when the verb which follows the conjunction really indicates a past action.”—*Matth.*

ἐπεὶ φέρε—οἰκίτι, if not, come, let me examine the matter on every ground of probability.

καὶ παρὰ τὴν ἰ. φ., even contrary to their nature: i. q. ἡ κατὰ.

οὐ πολλὰ ἀλλὰ σκ., not of frequent but rare occurrence.

ἀρχ. ἠπιστάμην, I knew from the first.

τὰ νῦν τάδε, “at this very time, as nunc ipsum, Cic. ad Att. 7, 3, 12, 16, 40. The neuter of the demonstrative pronouns οὗτος and ὅδε is used with adverbs of time and place for more exact definition.”—*Matth.*

ἐστοργῶς. “The perf. 2. has in some verbs a sense entirely transitive, e. g. ἔκτονα, ἀκήκοα, ἔσπορα, λέλοιπα, πέφευγα, οἶδα, πέπονθα, τέκοκα, ἔστοργα, and the poetic ἔσπακα, πέφραδε, δέθορκα, ἔοργα, πέπληγα, λέλωγα. The perf. act. of these verbs are not in use, probably on account of euphony.”—*Matth.*

με τιμὴν—ἀπελ.: ἀφαιρεῖσθαι is followed by two accusatives: Hom. II. A. 275. μηδὲ σὺ τόνδ', ἀγαθὸς περ ἔων, ἀποαίρειο κούρην: σὺ ἀποστερεῖν, σὺλῆν, and verbs of similar meaning.

P. 113.—ἐκὼν τε εἶναι, literally, and so as to be willing, i. e. willingly: εἶναι in this phrase may be considered as redundant: viii. 30. Φωκῆς ἔφασαν οὐκ ἔσεσθαι ἐκόντες εἶναι προδότες τῆς Ἑλλάδος. “This phrase is usually employed in negative propositions; but not always. The following are similar phrases. Herod. vii. 143. τὸ σύμπαν εἶναι, generally. Soph. Œd. C. 1191. θέμις γ' εἶναι, agreeably to justice at least. Plato, Protag. p. 316. κατὰ τοῦτο εἶναι, herein, with respect to this. Lysias, p. 180, 41. τὸ ἐπὶ τοῖσι εἶναι: and the very common phrase τὸ νῦν εἶναι, now, τὸ ἐπ' ἐκείνοις εἶναι, τὸ ἐπὶ σφῶς εἶναι, τὸ κατὰ τοῦτον εἶναι.”—*Matth.*

οἱ—ἕκαστός φησι. “Ἐκαστος in the singular is added to a noun or pronoun plur. as an apposition, or a more exact definition. II. H. 175. οἱ δὲ κληρὸν ἐσημῆναντο ἕκαστος. Herod. ix. 11. ἐν νόφ δὴ ἔχοντες ἀπαλλάσσεσθαι καὶ αὐτοὶ ἐπὶ τῆς ἐνωτοῦ ἕκαστος. The verb sometimes follows in the singular, referred to ἕκαστος or some word equivalent to it, although the proper subject is in the plural: II. II. 264. οἱ δὲ (σφῆκες) ἐλκίμον ἦτορ ἔχοντες Πρόσσω πᾶς πέτεται.”—*Matth.*

κατὰ μὲν ἕνα, *singuli, singly, one by one*: so κατὰ πόλιν, *city by city*, p. 115.

οὐκ ἔων φεύγειν—ἀλλὰ (κελεύων) μένοντας. Eur. Phœn. 1233. τί μ' οὐκ εἶσας ἐξ εὐαγγέλου φήμης ἀπελθεῖν, ἀλλὰ μὴνῦσαι κακὰ, sc. κελεύεις. Soph. Œd. T. 241. τὸν ἄνδρ' ἀπαυδῶ τοῦτον—Μήτ' εἰσδέχεσθαι, μήτε προσφωνεῖν τινὰ—'Ὀθεῖν δ' ἀπ' οἴκων πάντας, sc. κελεύω. See also 1 Ep. Tim. iv. 3. and the English version.

γένοιτο—τοί, *may things, however, turn out to your mind*.

ἐς πᾶν κακοῦ, i. q. ἐς τὸ ἔσχατον τῶν κακῶν, *to extreme distress*. Thuc. vii. 55. ἐν παντὶ ἀθυμίας, *altogether unhappy, quite spiritless, without courage*.

ἀπικέατο, Ion. for ἀφίκογτο: see p. 33.

ἴκου γε Θ., *since even to the Thasians, &c.* Herod. i. 68. εἶπερ εἶδες τό περ ἐγὼ, κάρτα ἂν ἐθώμαζες, ἴκου νῦν οὕτω τυγχάνεις θῶμα ποιούμενος: see also iv. 195. vii. 160.

ἀραιρημένος, for ἤρημένος, *electus ad hujus rei procuracionem*.

δ. ὁμοία τῷ μάλιστα (δοκίμῳ), *in the highest repute*.

ἀπέδεξε τετελεσμένα, *proved, by exhibiting his accounts (to the Thasians) that full 400 talents of silver had been expended on the banquet*.

The computation of money among the Greeks was by Drachmæ, as follows:

	£	s.	d.		£	s.	d.
1 Drachma . . .	0	0	7½	60 Minæ=1 Talent	193	15	0
10 Drachmæ . . .	0	6	5½	10 Talents . . .	1937	10	0
100 Drachmæ=1 Mina	3	4	7	100 Talents . . .	19,375	0	0
10 Minæ . . .	32	5	10	400 Talents . . .	77,500	0	0

ὡς δὲ—πόλιν, *and thus in like manner also in the rest of the cities*.

P. 114.—περὶ πολλοῦ π., *prepared at a great expence, or on a large scale*: such appears to be the meaning of the phrase in this passage, although not the usual one.

ἐξευρ. (ἀντὶ) τιμῆς τὰ κ., *procuring the best at (any) price*. Hom. Il. A. 196. ἔλυσεν ἀποίνων.

παρέχειν γὰρ ἂν, *for it would have been high time*: an elliptical expression for τὸν καιρὸν γὰρ ἂν παρ. ἑαυτῶν.

P. 115.—ὄνομα μὲν εἶχε ὡς ἐλαίνει, *was nominally directed*.

οὐδὲν ἄχαρι, *no ill treatment*: see p. 9.

ἐν δ. μ. κατέσταςαν, *settled down, were in great terror*.

ἀναγκ. ἐξέρρομαι, *I am constrained to deliver an opinion*: see p. 5. n.

ἐπ' ἀμφότερα, *in both ways, by land and sea*.

τὴν γὰρ ὄψ.—ἦτις ἂν ἦν. "In dependent propositions, the subject is often wanting, because by an attraction it is construed with the verb of the preceding proposition. Thuc. i. 72. καὶ ἅμα τὴν σφετέρην πῶλον ἐβούλοντο σημαίνει, ὅση εἶη δύναμις."—Matth. See p. 118.

P. 116.—ἔν τις λέγων, for ἕάν τις λέγοι, *should any one say*: see ὄρωντες ἂν in p. 115. for εἰ ἑώρων.

ἐπι—ἐμелле, *to whichever party they turned themselves, that was sure to preponderate.*

P. 117.—τῷ ἐξ ἄρχ. γιν., i. q. ἐξ οὗ ἐγένετο, *when once born. τοῖσι μεγ. αὐτ. μ., i. e. ὅση μέγιστοι ἦσαν, τοσοῦτ'α μέγιστα.* Soph. Antig. 1327. βράχιστα γὰρ κράτιστα τῶν ποσὶν κακά.

ἠφείλειν—πεσεῖν ἂν, *that he must therefore fail in his anticipations. ὑπερβαλλομένους, sc. στρατεύεσθαι, or τὴν στρατηγίην, or τὴν ἐξοδον, if they should hear that they were deferring their march.*

Κάρνεια: this festival, in honour of Apollo, lasted nine days. Eur. Alc. 460.

ἐννέωντο, Ion. for ἐνεενόητο, fr. ἐννοέω, *were intending*: pluperf. for the imperfect: see p. 17. n.

κατὰ τῶντ' (i. e. τὸ αὐτὸ, for τὸν αὐτὸν χρόνον) τοῖσι πρ.: ὁ αὐτὸς, as *idem* in Lat., is followed by a dative.

P. 118.—περιστερχεόντων, *being exceedingly indignant*: formed from the adj. περιστερχῆς, as λυσιτελέω fr. λυσιτελής, &c.: see p. 5. n.

ἐψηφίζετο: ψηφίζω, act. *to put to the vote*: ψηφίζομαι, mid. *to give one's vote.*

ὀλίγων, *too few*: see p. 92. n.

τοὺς ἡγεμόνας, for περὶ τῶν ἡγ.: see p. 105. n.

P. 119.—τὸ ὑπομένον, for τοὺς ὑπομένοντας: see p. 20. n.

ἐμοί (ἔξεστί σοι) χρᾶσθαι, *you may treat me.*

οὐ ταῦτα ταύτη. Eur. Med. 866. ἀλλ' ὅτι ταύτη ταῦτα, μὴ δοκεῖτε πω. Hipp. 41. ἀλλ' ὅτι ταύτη τόνδ' ἔρωτα χρῆ πεσεῖν. Æsch. Prom. 510. οὐ ταῦτα ταύτη μοῖρά πω τελεσφόρος Κρᾶναι πέπρωται. Cic. de N. D. 3, 26. Nequaquam istuc istuc ibit.

παρέξηκε, fr. παρεξίημι, *he suffered to pass.*

ἐπέπεσον φερόμενοι, *fell impetuously upon.* "Φερόμενος appears often to express, together with vehemence, the Latin *temere* also. Φέρων is used in like manner with verbs of motion, and marks a zeal or vehemence with which the action is performed. Herod. viii. 87. διακορμένῃ ὑπὸ τῆς Ἀττικῆς (νεφς) φέρουσα ἐνέβαλε νῆτ' φιλίην, *with vehemence.*"—Matth.

παρὶ τῶν φορ τινί, i. e. ἀνάστει.

ἄνθρωποι—ἄνδρες: the same antithesis occurs in Justin, xi. 13. quem-
admodum Dario majorem turbam *hominum* esse, sic *virorum* sibi, sc.
Alexandro.

ὄρεξίσιον—ἐπήσιον. "The most ancient form of this imperfect pre-
terite was *ἦε, ἦας, ἦε, ἦετην, ἦμεν, ἦτε, ἦσαν*. The Attics made no
other alteration than the contraction of the two first syllables into one,
ἦα, ἦας, ἦε, ἦτην, ἦμεν, ἦτε, ἦσαν. The later Greeks invented a new
form, *ἦεν, ἦεις, ἦει, &c.*" *Elmal. Class. J. vol. ix. p. 52*. "With respect
to the signification, *ἦα* has never that of the perfect, and *ἦεν* never that
of the plusquam perf.; but both forms agree in this respect, and
designate generally a time past, either absolutely, or with reference to
another time, i. e. they stand for the aor. and imperf."—*Matth.*

P. 120.—ἐν οὐκ ἐπιστ., among: *in* is used by the Latins in the same
sense. Cic. pro Flacco, 19. *esse in clarissimis civibus*. Observe that the
part. ἐξειστώμενοι depends upon ἀποδεικνύμενοι: both in other respects
*showing, among the inexperienced, that they were thoroughly experienced in
warfare, and especially, &c., i. e. proving their superior discipline by the*
contrast with the unskilfulness of their opponents. Eur. Med. 548. ἐν
τῶνδε δεῖξω πρώτα μὲν σοφὸς γέγως, *that I am wise: see Matth. Gr. Gr.*
§ 540.

βοῆ τε καὶ π.: thus the Trojans are contrasted with the Greeks,
Hom. Il. Γ. 2. Τρῶες μὲν κλαγγῇ τ' ἀνοπῇ τ' ἴσων.

ἄν καταλ. ὑπέστρεφον, *checking themselves would wheel round: on ἄν*
with the imperf., see p. 10. n.

ὃ τι χρῆσαιτο τῷ παρ. πρ., *what to do under present circumstances.*
Æschin. Or. in. Ctesiph. p. 66. ἀπορῶν δ' ὃ τι χρῆσαιτο ἀντῶ, what to do
with himself.

P. 121.—κατὰ τοῦτο τοῦ ὄρε., *on this side the mountain.*

ἀναβαίνοντες γὰρ ἐλ., *for the Persians were not observed during the*
ascent.

ἀνά τε ἔδραμον. "ἀναδραμεῖν h. l. sicuti iii. 78. est ἀναστῆναι καὶ
δραμεῖν (vel προσδραμεῖν), *surgere et adcurrere, raptim surgere, prostrare.*"—
Scho.

ἐπιστώμενοι, *supposing: ἀρχῆν, entirely, undoubtedly.*

παρεσκευάδατο, the plusquam perf. for the imperfect.

οὐ δὲ—οὐ δέ. "Since in this connexion ὁ δὲ expresses an opposition,
it ought properly to be used of a person or thing different from what went
before; but in Homer and Herodotus, rarely in the Attic poets, it
refers to the same person, if there be an opposition in the actions.

IL O. 127. 136. N. 518. Herod. i. 66. οἱ Λακεδαιμόνιοι Ἀρκάδων μὲν τῶν ἑλλων ἀπέιχοντο, οἱ δὲ—ἐπὶ Τεγεάτας ἐστρατεύοντο."—Matth.

κατέβαινον τὸ ὄρος, for τοῦ ὄρους. Od. A. 339. κλίμακα δ' ἐβήλην κατεβήσατο : Ψ. 85. ὅς φαμένη κατέβαιν' ὑπερῷα : the accusative follows verbs of motion, to express the way in which the person goes.

ἐπὶ δὲ—ἔσαν, for ἐπὶ τούτοις, besides, or ἐπήσαν δὲ, deserters also had arrived.

P. 122.—διακριθέντες, having separated, having broken up the council.

οὐκ ἔχειν εὐπρέπεις, that it was not becoming, was dishonourable. "Sometimes an accus. with the infin. is used, which is governed by a verb of thinking or speaking understood, or because the idea of *to say*, *to think*, is contained in the principal verb. In this passage the infin. depends on νομίζων, contained in κηθόμενος. See Thuc. ii. 93. Eur. Phœn. 1500."—Matth.

ταύτη καὶ μ. τῇ γν. πλείωτός εἰμι, to this opinion I am far more inclined : we meet with the same use of πλείωτος, with a slight variation in the phrase, in Herod. i. 120. ταύτη πλείωτος γνώμην εἰμί : γ. 126. Ἀρισταγόρη ἢ πλείωστη γνώμη ἦν. Καὶ in connexion with μάλα, μᾶλλον, κάρτα, &c., has an intensive force : see p. 13. n.

ἀντίκα κατ' ἄρχ. ἐγ., immediately upon its first breaking out : see p. 15. n. γενέσθαι—ἀπολέσθαι. "The infin. of the aor. is often found where we should have expected that of the future, because the action is considered in itself as concluded, and its future occurrence is sufficiently expressed by the governing verb. Generally in oracles the infin. aor. is used."—Matth.

ὄχοντο ἀπίστες, went their way. "Frequently, instead of a simple verb, denoting to go away, its participle is joined with οἴχομαι, e. g. φχετ' ἀποπτάμενος, for ἀπέπτατο, Hom. Il. B. 71. φχετο φεύγων, he escaped, Herod. i. 157."—Matth.

ἐς ἀγορῆς πλ., i. e. about the third hour of the day, reckoning from sun-rise.

P. 123.—παραχρ. τε καὶ ἀτέοντες, "recklessly exposing their bodies, and being in a kind of madness, as persons in a state of desperation. Homer uses the word ἀτέω in the same sense, Il. xx. 332.

Αἰεὶλα, τίς σ' ὄδε θεῶν ἀτέοντα κελεύει

Ἄντ' Ἀχιλλῆος πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι ;"—Negris.

"Among the derivations of ἀτη with a short is ἀτέω ; of which I wish to correct the common acceptation, that it is the same as ἀτάω. Ἄτέω is a verb occurring only in the Ionic writers Homer and Herodotus

(*ll. cc.*), and always in an intransitive sense; which sense is deduced from the particular meaning of ἄτη (*folly, thoughtlessness*). In the two passages of Hom. and Herod. only the participle occurs, which consequently means *thoughtless, foolishly rash, desperate*. The verb ἀτῶ, on the contrary, which occurs only in the Attic drama, is always found in the passive, and in a purely passive sense; therefore, if we suppose an active ἀτῶ, it must have a transitive meaning, deduced from the general sense of ἄτη (*harm, injury*); ἀτῶμαι therefore will be, *I suffer harm or injury, experience misfortune*, as in Soph. Antig. 17. Eur. Suppl. 182. The two verbs active are therefore, ἀτέω, *I am thoughtless, foolish, &c.*; ἀτῶ, *I bring into harm or misfortune.*" Buttman's Lexilogus, translated by Fishlake, p. 10. With παραχρῆμοι: it will be better to supply τῆ βόμῃ, *using their valour to an excess, beyond all bounds.*

κατεγήγῳτα, Ion. for κατεαγήγῳτα, fr. κατάργνυμι: this verb takes the syllabic augment instead of the temporal, and the perf. middle has a passive sense.

τοῦτο δὲ συνεστήκει, for συνεστήκει, pluperf. for the imperf.: and this contest continued: p. 151. ἔστ' ἂν ὁ πόλεμος ἴδε συνεστήκη.

P. 124.—ἐπὶ Λεωνίδῃ, on (the tomb of) *Leonidas*.

τοῖσι ἀπῑένων, to whomsoever of them.

στῳμασι: Cicero, Tusc. Disp. v. 27. Adolescentium greges Lacedæmone vidimus ipsi, incredibili contentione certantes pugnīs, calcibus, unguibus, morsu denique.

ἐξ ἐναντίας ἐπισκ., assailing them in front: fr. ἐφέπεσθαι, *insequor*, 2. aor. ἐπεσπόμην, part. ἐπισπόμενος, ε being dropped, as if it had been an augment.

ὃ ξείν', ἀγγέλλειν: see note on p. 119. Cicero thus turns this epigram, Tusc. Disp. i. 42.

Dic hospes Spartæ, nos te hic vidisse jacentes,

Dum sanctis patriæ legibus obsequimur.

ρήμασι: the laws of Lycurgus were *verbal, oral laws*, not written.

P. 125.—πολέμου ὁμοφρ., than a war carried on by common consent. Compare Hom. Il. I. 63.

ἀφρήτωρ, ἀθέμιστος, ἀνέστιός ἐστιν ἐκείνος,

ὃς πολέμου ἔραται ἐπιδημίου, δκρῳέντος.

ἴστερον, viz. about three years afterwards, Ol. lxxv. 4.

παρὰ δ.—ἡ ὡς αὐτ. κατ.: on this pleonasm, see p. 15. n.

ἐπὶ μισθῳ τρ. ταλ. "With words which express a genus, class, or

general definition, the words which define it more exactly are often put in the same case without a copula; whereas in other languages the latter are in the gen."—*Matth.*

ἐπ' ἧ τε, Ion. for ἐφ' ἧ, on condition that: for ἐπὶ τούτῳ, *scote*: see p. 58. n.

P. 126.—παρ' ἑωυτοῦ διδοῖς, giving them from his own purses.

ἤσπασσε, struggled, offered opposition: this verb is generally applied to the quiverings and palpitations of an animal in the agonies of death: see Hom. Il. N. 571.

τ. Εὐβ. ἐκεχάριστο, an obligation was conferred on the Eubœans.

ἠπιστώσαντο, Ion. for ἠπίσταντο, they thought: see p. 58.

ἐλάσθαι—ἔχω, he kept the rest, unknown to any one.

περὶ δ. πρωτῆν, about noon. "Δεῖλην πρωτῆν esse horam pomeridianam uno ore Hesychius, Suidas, Mœris, grammatici omnes profitentur."—*Schw.* So δεῖλη ὀψίη in p. 127. means three o'clock in the afternoon: δεῖλη in itself signifies the time from noon to sunset.

καὶ ἔμ. δῆθεν ἐκφ., and in that case they would be likely to escape.

πυρφόρον. "The ancient Grecian signals were lighted torches thrown from both armies by men called πυρφόροι, who were priests of Mars, and therefore held inviolable; and, having cast their torches, had safe regress; whence, of battles fought with transport of fury, wherein no quarter was given, it was usual to say, οὐδ' ὁ πυρφόρος ἐσάθη, not so much as a torch-bearer escaped."—*Potter.*

P. 127.—ἐνίκα, sc. ὁ λόγος, the proposal prevailed.

φυλάξαντες, having waited for, watched for: mid. φυλάσσεσθαι, to beware.

δεῖλη ὀψ., "at three o'clock in the afternoon. The Greeks at this hour went against the Persians, an action took place, the Greeks retired, and were not overtaken by night till they were returning to their anchorage at Artemisium."—*Larcher.*

διεκπλόου. "The *diécplus* was a breaking through the enemy's line, in order, by a rapid turn of the vessel, to strike the enemy's ship on the side or stern, where it was most defenceless, and so to sink it."—*Arnold on Thuc. i. 49.*

μ. ἐπενεικαντες, having imputed madness to them, having attributed their conduct to infatuation.

καταφρονήσαντες. "Καταφρονέειν ap. nostrum, Ionico more, idem fere ac simplex φρονεῖν significat, cogitare, existimare: καταφρονήσαντες Ἀρκάδων κρέσσονες εἶναι, existimantes Arcadibus se præstantiores esse, i. 66. καταφρονήσαντες ταῦτα, hæc cogitantes, viii. 10. Etiam cogitare de re qua-

dam, animo volente, καταφροήσας τὴν τυραννίδα, cogitans de regno occupando, i. 59.—Schw.

ἄσοισι δὲ καὶ ἡδ. ἦν τὸ γιν., for ἄσοι ἡδόμενοι ἔσαν τῷ γινόμενῳ. "The verbs εἶναι and γίγνεσθαι are often accompanied by a participle of the verb *to wish*, &c., in the dative; in which case the participle only, as the leading idea, is translated by the finite verb. Od. Γ. 228. οὐκ ἂν ἔμοργε ἔλπομένῳ τὰ γένοιτο, *I had not hoped this*. Herod. ix. 46. ἐπεὶ δ' ἄν αὐτοὶ ἐμῆσθητε, καὶ ἡδομένοισι ἡμῶν οἱ λόγοι γέγονασι, *since we are pleased with your discourse*. Thuc. vi. 46. τῷ Νικίᾳ προσδεχομένῳ ἦν τὰ περὶ τῶν Ἐγεσταίων, *Nicias expected the events in Segesta*. An imitation of this in Latin occurs: Sallust, Jug. 100. *uti militibus exæquatus cum imperatore labos volentibus esset*. Tac. Agr. 18. *quibus bellum volentibus erat*."—Matth. Other instances occur in pp. 129. 146.

P. 128.—ὡς ἐσήμενε, sc. ὁ σαλπικτήης: see Eur. Hec. 1197.

κατὰ στόμα: this appears to answer to our expression, *directly in the teeth of the enemy*: i. e. where there was no scope for manœuvring, threatened on all sides.

νεκροὶ καὶ ναύγ. Compare Æsch. Pers. 425.

θάλασσα δ' οὐκέτ' ἦν ἰδεῖν,
ναυαγίων πληθούσα καὶ φόρου βροτῶν.

ἐς οἷα κακὰ, for ὅτι ἐς τοιαῦτα κ.: see p. 5. n.

τὸ τ. σφι ἐγ. ἔχαρι, *the result was most distressing*: see the word ἔχαρι explained in p. 10.

P. 129.—ὡς σφι ἄσμ. ἡμ. ἐπέλαμψε. Hom. Il. Η. 108. ἐμοὶ δὲ κεν ἄσμένῳ εἴη. Æsch. Pers. 23. ἄσμένῳ δὲ σοὶ Ἡ ποικιλείμων νῦν ἀποκρίσει φάος.

ἀπεχρέτο, *it sufficed*: fr. ἀπόχη, *it suffices*: see p. 9. n.

φυλ. δὴ τὴν αὐτὴν ἔρη, viz. the same time as the day before: δέλην ἀψίην γιν. τῆς ἡμέρας φυλέξαντες.

σφι—λυμναίνεσθαι, *should injure them*: this verb is also construed with the accus.: in Herod. iii. 16. we find both constructions united: ἔλυμναίνοντο Πέρσαι ἐδόκειον Ἀμασιν λυμναίνεσθαι.

P. 130.—(σὺν) αὐτοῖσι ἄ. Hom. Il. Λ. 698. τέσσαρες ἀθλοφόροι ἵπποι αὐτοῖσιν ὄχεσφι. On this use of αὐτὸς, see Monk on Eur. Hipp. 1184.

τρ. δὲ περιεφθέντες, *having been roughly treated*: see p. 34. n.

εἰ παλῆσειε, *should come to a conflict*: fr. πάλη, *wrestling*. This reading is much suspected by the commentators, and various conjectures have been proposed; of these, Valckenaer's, εἴ τι πταίσειε δ ναυτικὸς στρ., i. e. ἐάν τι περὶ τὴν ναυμαχίαν γένηται πταῖσμα, is worthy of notice, and corresponds well with the information to be communicated by the

other spy, ἢν τι καταλαμβάνη νεώτερον τὸν π., if any mishap should befall the land force.

P. 131.—ἐπὶ τ. κατήκουσι πρ., in the present state of affairs: see p. 20. n. 147.

ὑποκατημένους τὸν β., awaiting the approach of the Persians.

τῶν μὲν εἶρον οὐδὲν ἔδν, of the Peloponnesians they found no traces.

ἀπίεναί, for ἀφίεναί, to give up, abandon.

προεῖρητο, an order had been previously issued.

P. 132.—τιμωρία οὐδ. ἐπιφ., no relief could be afforded.

ἐς τοὺς ἰ. ἐξ., they could be landed among their countrymen; or, they would be borne to land, and thus escape to their friends: see the note on the use of the prep. ἐς in p. 5.

ἀντ. ἐκλ. ἐς Π., they (the Thespians) having left it, and gone to the P. See the former note, and Matth. Gr. § 578. a.

πυθ. (περὶ) Θηβ. ὅτι οὐκ ἐμ.: the more usual construction would be, πυθόμενος Θηβαίους οὐ μηδίζοντας: αἰσθάνεσθαι, γινώσκειν, in like manner are sometimes found with the gen. Thuc. v. 83. ὡς ἦσθοντο τειχιζόντων.

ἐνα αὐτοῦ διατρ. μῆνα: Herodotus, in vii. 56, states that the passage occupied but seven days and seven nights: the genuineness, therefore, of this reading is suspected by Wesseling.

P. 133.—ταμίαι τοῦ ἱεροῦ. "This was the temple of Minerva in the citadel. These treasurers had under their care the statues of Minerva and of Victory, the riches of the temple, and the public treasury, which were committed to them in the presence of the senate. These treasurers were chosen by lot from amongst those citizens who possessed a yearly income of 500 medimni. They were ten in number."—Larcher. Herodotus has not explained the ground upon which these officers preferred to remain in the citadel, rather than escape with the rest: we are therefore left to infer that it was either from a religious regard to the trust reposed in them, or a superstitious reliance on the protection of their patron deity.

τοῦ φρ. προδεδακότος, sc. αὐτῶν, the barricade having failed.

ἄλοιτροχούς, ponderous stones. Hom. Il. N. 137. ἀλοσίτροχος ὡς ἀπὸ πέτρης: "est autem ἀλοσίτροχος, sc. πέτρος, qui cum strage rerum obviarium ruit."—Heyne. The derivation, whether fr. ἄλος or ἄλλυμι, is undetermined by grammarians; Heyne inclines to the latter.

P. 134.—οὐδὲ—πρῆγμα, did not even wait for the matter in debate to be brought to a conclusion.

ἐς τὰς ν. ἐσέπιπτον, hurried on board their vessels.
διαχέαι, for συγχέαι, to render void, counteract.

P. 135.—ἐωντοῦ ποιούμενος, making them his own: i. 109. ἐωντοῦ ποιέεται τὸ Κόρου ἔργον.

πολλὸς—δέμενος, was vehement in his harangue, as having a great point to gain: this is expressed in plainer terms in iii. 46. ἔλεγον πολλὰ οἷα κάρτα δέμενοι.

προεξανιστάμενοι, who start before the signal.

βαίρονται, are checked by the βαβδούχοι or ἀλτάι, as they were called by the Eleans, officers whose duty it was to preserve order at the games.

ἐγκαταλειπόμενοι, i. e. καταλειπόμενοι ἐν τοῖσι ἀγῶσι, those who are outstripped.

ἀναξέειρς—τὰς νέας, if you withdraw your fleet: this verb is generally used absolutely, in the sense of decamping, retreating, the acc. τοὺς ἵππους or τὰ ἄρματα being understood: in p. 159. we have the more appropriate accus. τὸν στρατὸν annexed to it.

ἐν π. ἀναπεπταμένῳ, in the open sea: fr. πετῶ, for πετάννυμι, to expand, fut. πετῶσω, perf. pass. πεπέταμαι, contr. πέπταμαι: also πεπέτασμαι, Herod. i. 62.

ἐς τὸ (sc. ναυμαχεῖν) ἦκ. ἡμ. σύμφορον ἐστὶ: "quod idem valet ac si dixisset ἐς τὸ ἰέναι ναυμαχῆσοντας, vel ἐς τὸ ἰέναι ὥστε ναυμαχεῖν, quo adire ut ibi pugnemus."—Schw.

τοῦτο δὲ, on the other hand: τοῦτο μὲν ought to have preceded.

ἀπείων—σφέας, i. e. the Persians.

κινδυνεύσεις ἀπ. τῆ Ἑλ.: on this construction see p. 38. n.

P. 136.—πρὸς ἡμέων ἐστὶ, is for our advantage: see Monk on Eur. Alc. 58. πρὸς τῶν ἐχόντων, φοῖβε, τὸν νόμον τίθης.

τοῦ καὶ περιέχεσθε μ., to which you adhere so tenaciously, of which you are so desirous.

ὁμοίως—καί, in the same degree as: see p. 8. n.

ἀπιασι, they will depart: the future is the usual signification of εἰμι and its compounds in the present tense.

Μέγ. κερδ. περιεούσι, we shall be gainers by saving Megara.

γενέσθαι: on the use of the aor. for the fut., particularly in oracles, see note on p. 122.

(οἰκῶτα) ἐθέλει γ., their reasonable expectations are wont to come to pass. Cato in Sallust, Cat. 52. Vigilando, agendo, bene consulendo, prospere omnia cedunt; ubi socordix tete atque ignavix tradideris, nequicquam deos implores; irati infestique sunt.

ἐπεφέρετο, sc. ἐς αὐτὸν, *inveighed against him*: or the gen. Θεμιστοκλέος may depend on the prep. ἐπί.

Ἐβρ. οὐκ ἔων ἐπιψ. ἀπ. ἀνδρῖ, *advising Eurybiades not to put the question to the vote for* (i. e. to oblige) *a man who belonged to no state*. "The dat. is put with transitive and intransitive verbs, to shew that an action takes place with reference to a person or thing, particularly for the advantage or pleasure of any one (*dativus commodi*). Soph. Aj. 1045. Μενέλαος, φ' δὴ τόνδε πλοῦν ἐστεύλαμεν. Hom. Il. A. 159. τιμὴν ἀρνόμενοι Μενέλαω."—*Matth.*

ἐπεστραμμένα, *energetic, positive, decided*: compare the adv. ἐπιστροφῶς in i. 30.

P. 137.—ἔσ. ἀνὴρ ἀγ.: there is here an aposiopesis, or suppression of a clause by the speaker: we may supply *σώσεις* or *ὀρθώσεις τὴν Ἑλλάδα*: or, εἶ, καλῶς ἂν ἔχοι.

ὡς ἔχομεν, *just as we are, at once, forthwith*.

τοὺς οἰκέτας: in this term is implied not merely *domestics*, but the *wives and children*: see viii. 106. Thomas Magister: Οἰκέται, οὐ μόνον οἱ δοῦλοι, ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ ἐν οἴκῳ, γυνὴ καὶ τέκνα.

ἀνεδιδάσκειτο, *was induced to change his measures*. "Significat ἀναδιδάσκεισθαι sic priora *dedoceri*, vel *dedocendum se præbere*, ut quis alia *discat istis contraria*."—*Valck.*

P. 138.—παρεκρίθησαν, sc. παρ' αὐτὴν, *drew themselves up in order off that coast*.

ἔτι.—ν. μέλλοιεν,—πολιορκήσονται. "The indicative and optative after ἔτι in the sense of *because* are interchanged. Xen. Anab. 3, 5, 19. ἄλλοι ἦσαν θαυμάζοντες, ἔποι ποτὲ τρέφονται οἱ Ἕλληνες, καὶ τί ἐν νῆ ἔχοιεν."—*Matth.*

ἐλίπυον, i. q. ἐπαύοντο, and with the same constr., viz. the part. ἐργαζόμενοι: an Ionic word: see Blomf. Gloss. Prom. v. 53.

τ. πόνη συνέστασσαν, *were struggling with this exertion, involved in this trouble*.

π. τοῦ πατὸς ἦδη δρόμον θέοντες, *running as it were a race on which every thing depended*: so in p. 147. πολλοὺς ἀγῶνας δραμόνται περὶ σφέων αὐτέων οἱ Ἕλληνες. The accus. is sometimes omitted: p. 149. μὴ ὄν βούλεσθε θέειν ἀεὶ περὶ ὑμέων αὐτέων.

ἐλλάμψεσθαι, *that they should distinguish themselves*: see p. 16. n.

ἀρρώδεον, Ion. for ὀρρώδεον.

θῶμα ποιούμενοι for θαυμάζοντες: so λήθην ποιούμενος for λανθανόμενος: p. 140.

P. 139.—παρέχει, sc. ὁ καιρὸς, *an opportunity presents itself*: see p. 149.

ὡς πιστὰ ἐγ. Compare Æsch. Pers. 367.

τὴν Ψυττάλειαν. Æschylus thus describes this island, Pers. 453.

νῆσός τις ἐστὶ πρόσθε Σαλαμίνος τόπων,
βαῖα, δύσορμος ναυσὶν, ἣν δ' φιλόχορος
Πᾶν ἐμβατεύει, πορτίας ἀκτῆς ἔπι.

ἀνήγον μὲν τὸ ἀπ' ἑ. κ., put out to sea with the division towards the west.

P. 140.—Ἰνα—διαφθείρωσι. The words of Æschylus are very similar, Pers. 456.

ἐνταῦθα πέμπει τοῦσδ', ὅπως, ὅτ' ἐκ νεῶν
φθαρέντες ἐχθροὶ νῆσον ἐκσωζόλατο,
κτείνοιεν εὐχέλρωτον Ἑλλήνων στρατῶν,
φίλους δ' ὑπεκώζοιεν ἐναλίω πόρων.

κατὰ χώραν εἶναι, to be in the same position.

συνεστηκότων δὲ τῶν στρ., while the generals were in altercation: see p. 72. n.

ἐξωστρακισμένος, banished by ostracism: fr. ὄστρακον, a shell or tile; a punishment introduced by Clisthenes, by which those whose superiority of merit or talent threatened danger to the democracy were exiled for ten years to some appointed spot, unattended, however, with confiscation of property: 6000 votes were necessary to subject a party to this sentence.

ἴσον ἐστὶ π. τε καὶ ὀλ. λ. Πελ., it is the same thing for the Peloponnesians to say much or little respecting their sailing hence, i. e. all discussion is now at an end.

P. 141.—ἴσθι—Μήδων, for ἴσθι γὰρ ἐξ ἐμέο (me auctore) ποιούμενα τὰ ὑπὸ Μ. ποιούμενα.

οὐκ ἐπιθ. τὰ ἐξ.: πείθω is sometimes followed by two accusatives: Herod. i. 163. ὡς τοῦτο οὐκ ἔπειθε τοὺς Φωκαίαις. Hence, like other verbs of that class, it takes the accusative with the passive: πείθεσθαι τι ἐς τὰς ὀγδ. καὶ τρ. γ. Æschylus, Pers. 345. states the number at 310.

P. 142.—οἱ σ. τῶν ἐπιβ. ποιησάμενοι: the nominative absolute for the gen., τῶν στρατηγῶν σὺλλ. τῶν ἐπιβ. ποιησαμένων.

προηγόρευε—Θ., Themistocles of them all (i. e. above all the generals) delivered an appropriate harangue.

τὰ δὲ ἔπεα—ἀντιτιθέμενα, and the whole purport of his speech was, the better compared with the worse.

ὅσα δὲ—ἐγγίγνεται, whatever cases depend on the nature and constitution of man.

καταπλέξας τ. β., having wound up, i. e. finished his speech.

ἐπὶ πρὸμῳν ἀνεκρ., *backed their vessels*: a retreat performed by backing water, or striking the oar the contrary way, i. e. towards the stern and from the rower, instead of pulling it towards the prow and the rower; the prow was thus kept towards the enemy, and space was obtained for making a fresh attack with greater force.

ἔκελλον τὰς ν., *were running their vessels aground.*

ἐκεπαίετο, *was shattered*, i. e. by the impact of the beaks.

ἔσαν καὶ ἐγίνοντο, *they were and proved themselves*, they undoubtedly were.

ἀμ. αὐτοῖ ἐστυῶν, *braver in a much higher degree*: this is a favourite idiom with Herodotus: ii. 25. τοῦτον τὸν χρόνον αὐτὸς ἐστυῶ βέει (ὁ ποταμὸς) πολλῶ ὑποδεέστερος ἢ τοῦ θέρεος: ii. 149. τῇ βαθυτάτῃ (ἐστὶ ἡ λιμνὴ) αὐτῇ ἐστυῆς: v. 28. ἡ Μίλητος αὐτῇ ἐστυῆς μάλιστα τότε ἀκμάσασα. See also Thuc. iii. 11. vii. 66. Ovid has imitated it, Met. x. 523. Jam juvenis, jam vir, jam *es formosior ipso est*, i. e. longe formosior, quam ante.

P. 143.—ἐν χειρῶν νόμῳ ἀπ., *and who did not perish by the lot of war*: ix. 48. πρὶν γὰρ ἢ συμμῖξαι ἡμέας ἐς χειρῶν τε νόμον ἀπικέσθαι.

τοὺς φοίνικας: this alludes to a chapter omitted, in which Xerxes inflicts punishment on the Phœnicians for their pusillanimity.

ἦκουσαν ἔριστα, *gained the greatest credit*: see p. 88. n.

ἐπὶ δὲ, sc. αὐτοῖς, *and next to them.*

ἀπέβησε, *he landed them*: the fut. βήσω, and aor. 1. ἔβησα, are used in a transitive sense, probably, as Matthiæ observes, only in Ionic writers, and poets. Compare Æschylus's account of the slaughter on this island, Pers. 465.

P. 144.—διεστῶσι, *stand at intervals*. "In some perfects in ηκα, the Ionians, even Homer, rejected the letters ηκ in the dual and plur., not in the sing."—Matth.

διεξέρχεται π., *despatches are transmitted.*

"Ἐλλησι. "The dative which expresses a reference to be made to something is often found where *among, with, apud*, might have been used. Eur. Hec. 595. Thuc. i. 6."—Matth.

λαμπαδηφορίη: see note on p. 92. n.

P. 145.—ἔσαν ἐν θ., *gave themselves up to, were engrossed with, sacrifices and festivities*: Herod. i. 22. 191. p. 29.: so Horace, Sat. ix. 2. nescio quid meditans nugarum, *totus in illis*, intent upon them. St. Paul, 1 Tim. iv. 15. ἐν τοῖς ἰσθί.

ὕπερ μ. αἰσθηθέντα, *buoyed up with great anticipations, having made some mighty effort.*

οὐ—ἔκδυσσις, i. e. ἀμήχανόν ἐστιν Ἑλλησι, οὐ ἐστὶν οὐδεμία μηχανή: the same constr. is in il. 181. ἐστὶ τοι οὐδεμία μηχανή μὴ οὐκ ἀπολλωλέαι.

P. 146.—ἐν τ. Πέρσῃσι, i. q. διὰ τῶν Π., *causā Persarum*. Soph. Aj. 1136. ἐν τοῖς δικασταῖς, οὐκ ἐμοί, τόδ' ἐσφάλη.

βουλ. σφι γένουτ' ἂν ἀπόδειξις, i. e. βουλόμενοι εἰσι ἀποδέξασθαι, *they will be glad to give a proof of this*: the same constr. as in pp. 127. 129. 161. Soph. Œd. T. 1856. θέλοντι κάμωι τοῦτ' ἂν ἦν.

καὶ γὰρ εἰ συνέβουλεύσας,—ῥῆν τε σ., *ut antea monuisti, sic nunc mones*. Matth. Gr. Gr. p. 1119.

χαλεπὸν μὲν ἐστὶ (ἐμὲ) τυχεῖν εἴπασαν (i. e. εἶπαι) τὰ ἔρ. (σοι) συμβουλευομένη.

P. 147.—πολλοὺς ἀγ. δραμόνται, *will have many struggles to encounter for their safety*: see p. 138. n.

διενέμωτο τὰς ψ., *assigned their ballots, gave their suffrages*.

P. 148.—(κατὰ) δεύτερα δὲ, *but as to the second rank*.

οἱ πολλοὶ συνεξέκπιον, *the majority concurred*: i. e. their names, or their votes when drawn forth from the urn, agreed in selecting Themistocles.

ἐβώσθη, Ion. for ἐβόσθη, fr. βοῶω, *was celebrated*.

τῷ ἐν Σ. καλλιστεύσαντι, i. e. καλλίστῳ ὄντι.

Βελβίντης, *of Belbina*, an obscure island between Salamis and Ægina, now called *Lavoussa*. Cicero thus introduces this story in his treatise *de Senect.* 3. Ut Themistocles fertur Seriphio cuidam in jurgio respondisse, cum ille dixisset, non eum suā, sed patriæ gloriā splendorem assecutum; Nec hercle, inquit, si ego Seriphus essem, nobilis: nec tu si Atheniensis esses, clarus unquam fuisses.

P. 149.—ἐλέσθων for ἐλέσθωσαν: as κτειέσθων p. 105. μαχέσθων p. 162.

τουτέων ἀπιγμένων, *these instructions having reached me*.

ἦν μὴ τὸ ὑμ. αἴ. γ.: τὸ ὑμέτερον for ὑμεῖς, as τοῦμων for ἐγὼ, Eur. Med. 347. *unless you are to blame*. Valck. proposes ἀντίον.

εἶδετε, *you have seen*: 2. aor. of εἶδω.

τῆς ἡ. στρατηλασίης, i. q. στρατοῦ.

θέων δὲ δεῖ (sc. δρόμον) π. ὑμ. ἀντ., *and always to be running a risk for your own safety*: see p. 138. n.

παρέχει—δρμημένου, *there is the fairest opportunity for you to make peace while the king is thus disposed*.

P. 150.—*ἐνορέω*—*ἐσομένοισι*: “quod idem valet ac si dixisset *ἐνορέω ὑμῶν* (vel *δρέω ἐν ὑμῶν*) τὸ οὐκ οἴους τε ἔσεσθαι, *perspicio fore ut non possitis; itaque mox adjicit, εἰ γὰρ ἐνόρων τοῦτο.*”—Schw.

δύναμις ὑπὲρ ἕ.: Hom. Il. A. 80. *κρείσσων γὰρ βασιλεὺς, ὅτε χῶσεται ἀνδρὶ χέρηϊ.*

χείρ ὑπερμ., a proverbial expression, imitated by Ovid, Heroid. xvii. 166. An nescis *longas regibus esse manus?*

μεγ. προτεινόντων (*αὐτῶν*, i. e. the king and Mardonius), while they hold out to you advantageous proposals, upon which they are willing to make terms with you.

ἐξάρετον—*ἐκτημένων*, possessing a country peculiarly the seat of war: *μεταίχμιον* is the space between two contending forces: see Eur. Phœn. 1380.

ἀλλὰ πείθεσθε, be prevailed on then: *ἀλλὰ* is peculiarly used as a form of entreaty: Eur. Hec. 391. *ὑμεῖς δὲ μ' ἀλλὰ θυγατρὶ συμφονεύσατε.*

ἐκπίπτειν, should be expelled their country.

συνέκλιτε—*κατάστασιν*, it fell out that their appearance before the senate (*κατάστασιν*) took place at the same time, viz. as that of Alexander: i. e. an audience was granted to them at the same council: for this use of *κατάστασις*, see Herod. iii. 46. *οἱ δὲ σφι τῇ πρώτῃ καταστάσει ὑπεκρίναντο*: where we find preceding, *καταστάντες ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας*: also ix. 9.

ἐπίτηδες ὧν ἐπόλευν, they acted therefore from design.

P. 151.—*τ. ἀπάντων*, sc. *τῶν Ἑλλήνων*, and that the Athenians of them all: Matthiæ, Gr. Gr. § 634. suggests that *αἰτίους ὄντας* must be supplied after *ἀπάντων*: see p. 141.

τὰ οικετῶν ἔχ. π., every thing connected with your families: see pp. 49. 137.

λήγνας, having smoothed down, glossed over: see p. 103. n.

P. 152.—*πρόξεινον*. “With the close of the heroic age, the laws of hospitality underwent material changes. These, among other consequences, gave birth to a form of hospitality (*προξενία*) which was under the sanction of the state. One citizen henceforth undertook the duty of giving the natives of another state a hospitable reception in his own home, and of watching over their rights and interests. If, for instance, a stranger died in a place where there was a Proxenus of his state, it was the duty of the latter to take all the necessary information respecting the property he left; and so on, reciprocally. The office of the Proxeni thus resembled that of our consuls and commercial agents; only with

this difference, that the Proxeni generally belonged to the state in which they were charged with the interests of the foreigner."—*Public and Private Life of the ancient Greeks*, by H. Hase, p. 153.

αἰσχρ.—ἐξεπ., *entertaining a mean opinion of the spirit of the Athenians.*
ὡς οὕτω ἐχόντων, sc. τούτων ἢ τῶν πραγμάτων: Soph. Ant. 1179.
ὡς δὲ ἐχόντων, τὰλλα βουλευέειν πάρα.

ἐκὰς χρόνου, *long in respect to time*: Matth. Gr. Gr. § 340.

P. 153.—Ἰππον Νισαίων: Nisa, a celebrated plain of Media, near the Caspian sea, famous for its horses.

P. 154.—τοὺς τοξ. προσελόμενοι, *having taken archers with them as auxiliaries.*

προέχων τ. ἕ., *getting in advance of the rest*: Hom. Il. Ψ. 453. φράσασατο δ' Ἰππον ἀριπρεπέα προέχοντα.

γνώμενα ἐλελήθει τ. ἕ. ἱπ., *had happened unobserved by the rest of the cavalry.*

ἐπόθεσεν, *felt his loss*: the same form of the aor. occurs in Hom. Il. O. 219. δύνε δὲ πόντον ἰάν, πόθεσεν δ' ἦρωες Ἀχαιοί.

ἀποστήσαντες for ἀποστάτες, ἑαυτοὺς being understood, *having retired*: see Matth. Gr. Gr. § 496.

P. 155.—κείροντες τοὺς ἵππους: the same custom is noticed in Eur. Alc. 441. as observed by Admetus on the death of Alcestis: *μονόμυκτα Πόλους σιδήρῳ τέμνει' αὐχένων φόβην.*

τῶν δὲ εἵνεκα, i. e. τούτων, sc. μεγάλθεος ἕνεκα καὶ κάλλεος: thus in Hom. Il. X. 369. the corpse of Hector is, by command of Achilles, carried through the Grecian army: *περίδραμον υἱέσ' Ἀχαιῶν, Οἱ καὶ θήσαντο φὴν καὶ εἶδος ἀγῆτων Ἑκτορος.*

λ. π. ὠθισμὸς, *much altercation.*

ἐδ. γὰρ αὐτ. ἐκ. ἐχ. τὸ ἐκ. κ., *each claimed to have the command of one of the wings.*

P. 156.—τιμῆς εἵνεκα καὶ ἀρετῆς, *honoris causâ et propter virtutem*: see Matth. Gr. Gr. § 576.

εἴροντο παρὰ Π., *they obtained permission from Pausanias*: the reason of this was, that Potidæa was a colony from Corinth.

P. 157.—ἔπλα δὲ οὐδ' οὐτοὶ εἶχον, *they were not equipped as ἑπιλίται, were not heavily armed*, i. e. with shield and buckler.

ἀπεκῆδυσαν, *disarmunt, had ceased to mourn.*

ἐπεκοσμέωτο for ἐπεκόσμητο. "In verbs pure the long vowel or diphthong η and ει is usually changed into the short ε."—Matth.

ἐπεῖχον τ. Τ., *fronted the T., kept them in check.*

ὅτι μὲν ἦν αὐτοῦ (sc. τοῦ πλῆθους) δ.: Thuc. iv. 133. ὃ τ' ἦ αὐτῶν ἔθος, ἀπολλάει: so *Lydonum quicquid*, Hor. Serm. i. 6, 1.

P. 158.—ἀμυνομένοισι, *if they kept on the defensive.*

οὐδὲν ἐπὶ πλεῦν (for πλέον) ἐγ. τ., *matters made no progress.*

P. 159.—ἀναζεύξαντας—τὸν στρατὸν, *having broken up their camp*: see p. 185. n. The phrase is derived from the process of lading the δροσύγια upon decamping.

ἐσσηνείχθαι, perf. pass. fr. ἐσενείκω, Ion. for ἐσφέρω.

ἀνακινδυνεύειν σ., *again risk the hazard of an engagement.*

τούτου—γνώμη, *his opinion was the same as that of the Thebans*: from the clause which follows, the meaning rather appears to be, *the opinion of the Thebans coincided with his, ὡς προειδ. πλεῦν τι καὶ τ., since he exhibited more foresight, or a clearer insight into the Grecian character.*

οὐδ. συγγινωσκομένη, *altogether unyielding, or not in the least degree coinciding with that of Artabazus.*

ὡς δὲ πρ. τῆς νυκτὸς προελήλατο, *when it was far on in the night.*

P. 160.—ἀπόρρητα ποιούμενος, *enjoining secrecy upon you*: in ix. 94. ἀπόρρητα ποιησάμενοι means *having kept a secret.*

εἶν χαίρειν, *valere jubere*, i. e. *missum facere*, i. q. *periorān, to treat with indifference, set at nought*: Eur. Hipp. 112. τὴν σὴν δὲ Κύπρῳ πᾶλλ' ἐγὼ χαίρειν λέγω: 1062. τοὺς δ' ὑπὲρ κᾶρα φοιτῶντας ἕρως πᾶλλ' ἐγὼ χαίρειν λέγω.

λιπαρέτε μ., *persevere in maintaining your position*: the same constr. as with the verbs ἀνέχομαι, καρτερέω, ὑπομένω, τλήμι, &c.

P. 161.—ἐς ἡῶ, *at dawn, at day-break.*

Ξπ. γὰρ οὐδ. κ. Μ.: the 300 Spartans who had fought at Thermopylæ had all perished but one, viz. Aristodemus, to whose bravery Herodotus pays tribute in c. 71.

τά περ ὕμ. φθάντες προφ., *to which you have anticipated us in giving utterance*: in general the construction is reversed: ἐφθηγε προφέρωντες: see p. 168.

ἀλλὰ γὰρ, *but yet*: ἀλλὰ refers to something suppressed; *but we did not mention it, for, &c.*: *sed enim* is thus used by Virgil, *Æn.* i. 19.

ἤδομ. ἤμ. οἱ λ. γγγ., *the proposals are agreeable to us*: see pp. 127. 146. n.

P. 162.—ἐν Ἄθ. τὴν πρόπειραν ποί., *putting upon the Athenians the brunt of the engagement.*

κατὰ κλέος, consistently with your reputation.

τὰ καταλαβόντα, the result.

ἐπ. ψυχρῇ νικῆ, elated with this empty advantage: as if their silence, in return for his idle vaunts, portended victory. Herodotus uses this adj. similarly in vi. 108. where the Lacedæmonians, in reply to the application of the Platæans for protection, answer, ἡμεῖς μὲν ἑκαστέρῳ τε οἰκόμεν, καὶ ὑμῶν τοιήδε τις γένοιτ' ἂν ἐπικουρῆ ψυχρῆ, a cool sort of alliance, one on which you can place little dependence. So Eur. Iph. A. 1014. ψυχρὰ μὲν ἔλπις.

ἐπῆκε τὴν ἵππον, he directed the cavalry to charge.

προσφέρεισθαι ἄποροι, baffling all their efforts to bring them to close combat. Herodotus describes the Scythians in similar terms, iv. 46. first as ἱπποτοξόται, and then as ἄμαχοί τε καὶ ἄποροι προσμίσγειν.

P. 163.—τὴν νῆσον, the island *Æroe*; formed by the river *Asopus*, which separates into two branches a little above *Platæa*, and reunites a little below that city.

ἔσπερ κατιθὼ ἐόντων, when they were in a position directly opposite to them.

ἴνα—ἔχωσι—καὶ—μὴ σιωπάτω. “Since the opt. expresses an action as merely possible, or probable, or desirable, but the conj. as what depends on the will of the speaker or another, the opt. sometimes stands even after verbs of the present or future time, following the conjunction *ἴνα*, &c., when the action that follows the conjunction is to be marked only as presumptive and probable; and the conjunctive after verbs of the past time, when the consequence is considered as one which is to be obtained. It is clear that the use of the one or the other is not arbitrary, from the passages in which they are intermixed: Od. Γ. 77. αὐτὴ γὰρ ἐνὶ φρεσὶ θάρσος Ἀθήνη Θῆχ', ἴνα μιν περὶ πατρὸς ἀποιομένηο ἔροιτο, ἢδ' ἴνα μιν κλέος ἐσθλὸν ἐν ἀνθρώποισιν ἔχησιν.”—*Matth. Gr. Gr.* § 518.

ὡς ἂν μὴ ἰδολάτω. “Ὡς ἂν is followed by the opt. in Hom. and Herod.; in Attic writers by the conjunctive.”—*Matth.*

ἀερόντες, *sublatis utensilibus, collectis vasis, having packed up their baggage*: in other passages this part. is applied to the sea: i. 170. κοινῶ στάλα ἀερόντας πλέειν ἐς Σαρδὰ, *solventes e portu, sublatis anchoris*. “Aor. pr. pass. ἀέρθην eadem fere notione ab Herodoto usurpatur quâ in communi sermone aor. pr. verbi activi ἦρα.”—*Schw.*

ἔθεντο τὰ ὄπλα, *grounded their arms*. “The Greek heavy-armed soldiers, whenever they halted on a march, immediately piled their spears and shields, and did not resume them till the halt was over. When they encamped any where, an open space within the camp was

selected for piling the arms, and this naturally served also as a sort of parade for the soldiers. Hence the expression to run ἐπὶ τὰ ὅπλα, to fetch the arms; to hasten to the places where they were deposited, in order to arm one's-self with them for battle."—*Arnold on Thuc.* ii. 2.

κατὰ τοὺς ἄλλους, after the rest, in their track: so in p. 17. κατ' αὐτὸν ἄλλοι Περσέων ἀνέβανον.

P. 164.—τοῦ Π. λόχον: see Thuc. i. 20. The Mora was the largest military division in the Spartan army, of which the number varied at different periods; in the time of Xenophon it consisted of 600 men; four Lochi constituted a Mora; two Pentacostyes a Lochus; two Enomotiae a Pentacostya.

ἐπειρώτο πείθοντές μιν, were endeavouring to persuade him: see p. 14. n.

ἄλλα φρον., καὶ ἄλλα λ.: Euripides (Androm. 451.) says the same of the Spartans:

οὐ λέγοντες ἄλλα μὲν
Γλώσση, φρονούντες δ' ἄλλ' ἐφευρίσκεσθ' αἰεί:

a character of which Achilles thus expresses his abhorrence, Il. I. 812.

ἐχθρὸς γάρ μοι κείνος ὁμῶς Ἄϊθαο πύλῃσιν,
ὅς χ' ἕτερον μὲν κεύθει ἐνὶ φρεσίν, ἄλλο δὲ βάζει.

ἐς νεῖκεα ἀπικέατο συμκ. καὶ, κ. τ. λ., they had got into altercation at the very time that the herald of the Ath. presented himself: such appears to be the force of συμπεσόντες, sc. τῷ χρόνῳ. "Καὶ is used after definitions of time: Thuc. i. 50. ἤδη δὲ ἦν ὀψὲ καὶ οἱ Κορίνθιοι ἐξαπίνης πρόμῳ ἐκρούοντο, it was already late when the Corinthians, &c."—*Matth.*

μαι. καὶ οὐ φρεν.: see p. 49. n.

P. 165.—ἰθέη τέχνη, in a direct way, i. e. at once, decidedly and positively: in ii. 161. we have a phrase of the same meaning: ἀπέστησαν ἐκ τῆς ἰθέης, i. q. ἰθέως.

οὐδένας—ἐναπεθευκένωτο, they are distinguished as men of no consideration even among the Greeks who are worthless. Eur. Andr. 700. σεμνοὶ δ' ἐν ἀρχαῖς ἡμενοὶ κατὰ πτόλιμ φρονούσι δῆμον μείζον, ὄντες οὐδένας. Generally the neuter is used. Plat. Rep. 8. p. 556. ἄνδρες οἱ ἡμέτεροι πλοῦστοι εἰσιν οὐδένας. Eur. Rhea. 821. ἡ τὸν Ἐκτορα τὸ μηδὲν εἶναι καὶ κακὸν νομίζετε, of no consequence. Δείκνυμι and its compounds are followed by a part. Eur. Med. 548. ἐν τῷδε δείξω πρῶτα μὲν σοφὸς γεγώς.

P. 166.—ἐπέειχε, sc. τὸν νοῦν, kept his attention fixed.

ὡς ποδῶν ἔχον. "To words of all kinds other words are added in

the gen., which shew the respect in which the sense of those words must be taken; in which case the gen. properly signifies *with regard to*, with verbs: in the phrases *ὡς, ὅπως, πῶς, οὕτως ἔχει*, to be qualified or endowed in any manner whatever, *se habere*. Herod. vi. 116. *ὡς ποδῶν εἶχον, ut sese habebant quoad pedes*, i. e. *quantum pedibus valebant*, as fast as they could run. Soph. Œd. T. 345. *ὡς ὀργῆς ἔχω*. Thuc. ii. 90. *ὡς εἶχε τάχους ἕκαστος*.—*Matth.*

ἄμνημονέους γάρ: the idea of *δεῖ* is implied in the verbal *ποιητέον*; or *δέδοκται* must be repeated.

περιστέλλειν ἄλλ., to protect each other: see p. 44. n.

δίκαιοι ἔστε ὑμεῖς, for *δικαίων ἔστιν ὑμᾶς—λέναι*: see p. 7. n.

συννοθαμεν ὑμῶν—ἐοῦσι π. προθ., we are well aware that you are by far the most zealously affected: *συγγινώσκω* has a similar construction. Herod. v. 91. *συγγινώσκομεν αὐτοῖσι ἡμῶν οὐ ποιήσασσι ὀρθῶς*.

τὸ προσκείμενον, for *οἱ προσκείμενοι*: p. 168. *τὸ περὶ ἐκείων τεταγμένον*: see p. 20. n.

P. 167.—*φράξαντες τὰ γέρρα*: these bucklers were made of osiers, and covered with skins; and, strange as the custom may appear, they either stuck them in the earth like hurdles, or piled them in heaps and formed a rampart, behind which they shot their arrows at the foe: see below: *ἐγίνετο πρῶτον περὶ τὰ γέρρα μάχη ὡς δὲ ταῦτα ἐπεπτάκεε*: c. 99. *αὐτοὶ δὲ* (sc. *οἱ Πέρσαι*) *συνεφόρησαν τὰ γέρρα ἔρκος εἶναι σφι*.

τῶν σφ. οὐ γιν., sc. *χρηστῶν*: see below.

ἀπίκοντο ἐς ὠθισμῶν, they came to close combat, a closely contested struggle.

ἄνοπλοι, without their shields, *γέρρα*: or lightly armed, see p. 168.

P. 168.—*κατεστήκεε σφι τ. ἐρρ.*, a severe engagement at the entrenchment ensued: see p. 16. n. *ἐρρωμενέστερος*, compar. fr. *ἐρρωμένος*, perf. pass. part. fr. *ῥώννυμαι*, to be strong.

πολλῶ πλ. ἔχον τῶν Λ., had the advantage of the Lacedæmonians: the opposite to this is, *ἔλασσον ἔχειν*, p. 173.

οὐκ ἐπιστ. τειχομαχείειν: see Thuc. i. 102.

ἄλκῆς ἐμέμν.: the Homeric phrase, Il. Z. 112. *ἄνθρωποι ἐστέ, φίλοι, μῆσασθε δὲ θεοῦριδος ἄλκῆς*.

P. 169.—*κατάετο*, Ion. for *καθῆντο*, had taken their station.;

πολλὸς ἦν λ., was earnest in his entreaties: see p. 135. n.

κληρόνος εἶνεκεν, for the sake of the omen: wishing to extract a good omen from it. Suetonius relates the following incident of Augustus,

c. 96. "Apud Actium descendenti in aciem, asellus cum asinario occurrit; *Eutychus*, homini; bestiae, *Nicon*, erat nomen. Utriusque simulacrum aeneum victor posuit in templo, in quod castrorum suorum locum vertit."

κατὰ συντ., θεοῦ π., *by chance, the Deity bringing it to pass*: thus Pope in his Essay on Man:

"All nature is but art, unknown to thee;
All chance, direction, which thou canst not see."

P. 170.—σὺ δὲ ἡμῶν πολεεῖς ἄκως, κ.τ.λ., *take care that you and your companions, before you depart, give us a solemn pledge that the Samians will assuredly be zealous allies*: i. 209. πολεεῖς ἄκως—μοι καταστήσεις τὸν παῖδα ἐς ἔλεγχον. On ἡ μὲν in asseverations, see p. 32.

τὸ ἔργ. προσήγε: "sermoni rem ipsam adjecit, i. e. et rem ipsam praestitit."—*Schw.*

μετὰ σφ. γάρ: this refers to a clause suppressed: δὲ δὲ Ἡγήσιππος οὐκ ἀπέπλεε.

οὐ γὰρ ὦν ἐδ. "Ὀὦν, Ion. ὦν, therefore, consequently, is used even where in English no inference is expressed. Soph. CEd. C. 980. οὐ γὰρ οὐν σιγήσομαι. It also serves to express that something may be clearly inferred from the preceding circumstances."—*Matth.* § 625.

τῶν Πορνείων, sc. θεῶν, the Furies.

P. 171.—πολιορκησόμενοι, for πολιορκηθησόμενοι.

ἐπ' ἀμφ. ἐπιλ. γὰρ παρσ., *for they were prepared for either result by careful consideration*: the position of γὰρ is rather unusual.

ἦχθ. ὡς ἐκπεφυγόντων, sc. αὐτῶν, the gen. abs., or ἔνεκα being understood: as viii. 109. οἱ Ἀθηναῖοι ἐκπεφυγόντων περιημέκτεον.

ἄντδς (i. e. δ αὐτδς)—δ Θεμ., *the design of this proceeding happens to be the same as that of Themistocles.*

P. 172.—παρεσκευάσασθαι, for παρεσκευασμένα ἦσαν, *when preparation had been made by the Greeks*. "Ionibus etiam plurale verbum cum nomine plurali neutrius generis jungere licuit."—*Schw.*

τὰ θ. τῶν πρηγμάτων, *the interposition of the gods in these matters.*

εἰ καὶ τότε τῆς αὐτ. ἡμ. συμπ., *since even then on the very identical day of the defeat at Plataeae and that at Mycale*: some propose συμπιπτοντος: συμπιπτοῦσης with τῆς αὐτῆς is a redundancy of expression, which renders the sentence obscure.

περὶ Μ. πάλσφ., *strike on Mardonius as on a shoal*. Il. N. 570. περὶ δουρὶ ἤσπαυρε, *on the lance.*—*Matth.*

P. 173.—τὰ γέρα: see p. 167. n.

ἀπαιρημένοι, Ion. for ἀφρημένοι: see p. 172. init. This verb admits two accusatives in the middle (ἀφαιρῆσθαι τινά τι), and therefore takes one in the passive.

ἑτεραλκία τὴν μ., a Homeric phrase: Il. H. 26. Ἴνα Δαναοῖσι μάχης ἑτεραλκία νίκην Δῶς. Æsch. Pers. 943. Ἄρης ἑτεραλκίης.

P. 174.—προεξαγόντες, *having previously carried out.*

The battle of Mycale was fought Sept. 22, B.C. 479.

THE END.

LONDON :

PRINTED BY ROBSON, LEVEY, AND FRANKLYN,
46 St. Martin's Lane.

NEW BOOKS

PUBLISHED BY JOHN W. PARKER,
WEST STRAND, LONDON.

THE STUDENT'S MANUAL OF ANCIENT HISTORY:
containing Accounts of the POLITICAL CONDITION, GEOGRAPHICAL SITUATION, and SOCIAL STATE of the principal Nations of Antiquity; carefully digested from the Ancient Writers, and illustrated by the Discoveries of Modern Scholars and Travellers. By W. C. TAYLOR, LL.D. 10s. 6d. *In the Press*, by the same,

THE STUDENT'S MANUAL OF MODERN HISTORY.

* **THE FAMILY HISTORY OF ENGLAND.** By the Rev. GEORGE R. GLEIG, M.A.; with a Series of PICTORIAL ILLUSTRATIONS of the COSTUMES, ARCHITECTURE, SHIPPING, &c., of the successive periods of British History. Three Volumes, at 6s. 6d. each.

A POPULAR HISTORY OF THE REFORMATION, in GERMANY, SWITZERLAND, and GREAT BRITAIN; and of its chief Promoters, Opposers, and Victims. By THOMAS FOX. 3s. 6d.

* **HISTORY OF THE CHRISTIAN CHURCH; FROM THE ASCENSION OF JESUS CHRIST TO THE CONVERSION OF CONSTANTINE.** By the late Rev. EDWARD BURTON, D.D., Regius Professor of Divinity in the University of Oxford. 6s. 6d.

THE EARLY CHRISTIANS; their MANNERS and CUSTOMS, TRIALS, and SUFFERINGS. By the Rev. W. PRIDDEN, M.A. 4s.

* **HISTORY OF THE CRUSADERS; or SCENES, EVENTS, and CHARACTERS, from the Times of the Crusades.** By THOMAS KEIGHTLEY, Esq. Two Volumes, with Engravings, 11s.

* **THE HISTORY OF MOHAMMEDANISM, and the Principal MOHAMMEDAN SECTS.** By W. C. TAYLOR, LL.D., M.R.A.S., &c. With Engravings, 5s. 6d.

MUSICAL HISTORY, BIOGRAPHY, AND CRITICISM; being a GENERAL SURVEY of Music from the earliest period to the present time. By GEORGE HOGARTH. 7s. 6d.

* **READINGS IN BIOGRAPHY**; a Selection of the Lives of Eminent Men of all Nations. 4s. 6d.

THE LIFE OF SIR WILLIAM JONES, by the late LORD TEIGNMOUTH; with Notes, Selections from his Works, and a Memoir of his Noble Biographer. By the Rev. SAMUEL CHARLES WILKS, M.A. Two Volumes, with Portraits, 10s. 6d.

* **LIVES OF SACRED POETS**; with an INTRODUCTORY SKETCH of SACRED POETRY. By R. A. WILLMOTT, Esq., Trinity College, Cambridge. With Portraits, 4s. 6d.

* **LIVES OF EMINENT CHRISTIANS**; containing the Lives of BISHOP WILSON; ARCHBISHOP USHER; DR. HAMMOND; JOHN EVELYN; BERNARD GILPIN; PHILIP DE MORNAY; BISHOP BEDELL; and DR. HORNECK. By the Rev. E. B. HONE, M.A. 2 Vols., with Portraits, 9s. Vol. III. will shortly appear.

THE HYMNS OF THE PRIMITIVE CHURCH; now first COLLECTED, ARRANGED, and TRANSLATED. By the Rev. J. CHANDLER, M.A., Fellow of Corpus Christi College, Oxford. *In the Press.*

* **READINGS IN POETRY**; Selections from the Works of the best English Poets, with Specimens of the American Poets, Notices of the Writers, and Notes. 4s. 6d.

THE BRITISH MONTHS, a POEM, in TWELVE PARTS. By RICHARD MANT, D.D., M.R.I.A., LORD BISHOP OF DOWN AND CONNOR. In Two Pocket Volumes, 9s.

THE RELIQUARY; by BERNARD and LUCY BARTON; with a PREFATORY APPEAL for POETRY and POETRY. A pocket Volume. 3s. 6d.

ROSE-BUDS RESCUED, AND PRESENTED TO MY CHILDREN. By the Rev. S. C. WILKS, M.A. 4s. 6d.

ESSAYS; on CONVERSATION, and on QUACKERY. 3s. 6d.

NATIONAL EDUCATION, AND THE MEANS OF IMPROVING IT. By the Rev. T. V. SHORT, B.D., Rector of Bloomsbury. 1s.

* **ON THE EDUCATION AND TREATMENT OF CHILDREN.** Being Mrs. CHILD's "MOTHER'S BOOK," revised, and adapted to the use of English Parents and Teachers. 2s. 6d.

THE YOUNG LADY'S FRIEND; a MANUAL OF PRACTICAL INSTRUCTION and ADVICE to FEMALES, upon their entering into LIFE after quitting School. By a LADY.

A **DICTIONARY OF DIET;** being a SUCCINCT HISTORY of all PABULARY and NUTRITIVE SUBSTANCES, SOLID, and FLUID, used as FOOD. *In the Press.*

A **MANUAL OF DOMESTIC ECONOMY;** including COOKERY and HOUSEHOLD MANAGEMENT, with a Collection of Valuable Receipts, in every department connected with the HEALTH, COMFORT, and ECONOMY of a FAMILY. *In the Press.*

TWO YEARS AT SEA: Being the Narrative of a Voyage to the Swan River and Van Diemen's Land; thence, to various parts of India. With Notes of a Residence in the Birman Empire, and of the Services and Sufferings of the Missionaries in that Country. By JANE ROBERTS. With Engravings.—*In the Press.*

A **POPULAR ACCOUNT OF ROADS AND RAILROADS, BRIDGES, TUNNELS, and CANALS;** and of the various Modes of Travelling and Conveyance, by means of Animals, Steam and other Carriages, and Steam Ships and Vessels, in all parts of the World. By the Author of "KEEPER'S TRAVELS IN SEARCH OF HIS MASTER." *In the Press.*

* **THREE WEEKS IN PALESTINE AND LEBANON.**
With many ENGRAVINGS. 3s.

* **MECHANICS APPLIED TO THE ARTS.** By the Rev. HENRY MOSELEY, M.A., Professor of Natural Philosophy and Astronomy, King's College, London. With Engravings, 6s. 6d.

* **READINGS IN SCIENCE;** being EXPLANATIONS of some of the most interesting Appearances and Principles in NATURAL PHILOSOPHY. Illustrated by familiar Examples. With many Engravings, 5s.

* **POPULAR PHYSIOLOGY;** being FAMILIAR EXPLANATIONS of the most interesting Facts connected with the STRUCTURE and FUNCTIONS of ANIMALS, and particularly of MAN. By PERCEVAL B. LORD, M.B., M.R.C.S. With numerous Engravings, 7s. 6d.

BOOKS FOR YOUNG PERSONS.

- **A FAMILIAR HISTORY OF BIRDS**; their Nature, Habits, and Instincts. By the Rev. E. STANLEY, M.A., Rector of Alderley, Cheshire. Two Volumes, with Engravings, 7s.
- **DOMESTICATED ANIMALS** considered with reference to Civilization and the Arts. By MARY ROBERTS. With Engravings. 3s. 6d.; and, by the same Author,
- **WILD ANIMALS**; their Nature, Habits, and Instincts; with Incidental Notices of the Regions they inhabit. With Engravings. 3s. 6d.
- **MINERALS and METALS**; their Natural History and Uses in the Arts: with incidental Accounts of MINES and MINING. With Engravings, 2s. 6d.
- **THE ELEMENTS OF BOTANY.** *In the Press, a New Edition,* Enlarged and Improved, and with many Cuts.
- **CONVERSATIONS on GARDENING and NATURAL HISTORY.** By the Author of the *Elements of Botany.* 2s. 6d.
- The **BOOK of ANIMALS.** The **BOOK of BIRDS.** The **BOOK of FISHES.** The **BOOK of REPTILES.** The **BOOK of SHELLS.**
1s. 6d. each; all with numerous Engravings.
- FIRST SUNDAYS at CHURCH**; or, **FAMILIAR CONVERSATIONS** on the **MORNING** and **EVENING SERVICES** of the **CHURCH of ENGLAND.** By the Rev. J. E. RIDDLE, M.A., 3s. 6d.
- ABBOTT'S READER**; a Series of Familiar Pieces, in Prose and Verse, calculated to produce a Moral Influence on the Hearts and Lives of Young Persons. By the Authors of the **YOUNG CHRISTIAN**; **THE CORNER-STONE**; **THE TEACHER**, &c. 3s.
- THE HISTORY OF SANDFORD AND MERTON**; written by **THOMAS DAY**, for the Use of Young Persons. Modernized and Abridged, by **ROSINA MARIA ZORNLIN.** 3s. 6d.
- COUSIN KATE**; or, the Punishment of Pride; a Tale. By **Mrs. CATHERINE GRACE GODWIN**, Author of the "**WANDERERS' LEGACY**," "**THE REPROVING ANGEL**," &c. With a Frontispiece and Vignettes. 2s. Also, printed uniformly, and by the same Author,
- 1. **BASIL HARLOW**; or, Prodigality is not Generosity. 2s.
- 2. **ESTHER MORE**; or, Truth is Wisdom. 2s.

*SCENES and SKETCHES from ENGLISH HISTORY. With ENGRAVINGS. 3s. 6d.

*CONVERSATIONS of a FATHER with his CHILDREN. Two Volumes, with Engravings. 5s. 6d.

*EASY LESSONS on MONEY MATTERS; with Cuts, 1s.

TALES AND STORIES from HISTORY. By AGNES STRICKLAND. Two Volumes, with many Engravings. 7s.

FABLES and MORAL MAXIMS, in PROSE and VERSE. Selected by ANNE PARKER. With One Hundred Wood-Cuts. 3s. 6d.

POPULAR POEMS FOR YOUNG PERSONS; selected by ELIZABETH PARKER. *In the Press.*

FIVE HUNDRED CHARADES, from History, Geography, and Biography. New Edition, Revised and Corrected. 1s. 6d.

*PERSIAN FABLES, for Young and Old. By the Rev. H. G. KEENE, M.A. Price 1s., with Eighteen Engravings; also, by the same Author,

*PERSIAN STORIES, illustrative of Eastern MANNERS and CUSTOMS. Price 1s., with Engravings.

*SISTER MARY'S TALES in NATURAL HISTORY. 2s. 6d.

LE BOUQUET LITTERAIRE. Recueil de Beautés Religieuses et Morales, de divers Auteurs. Par Feu L. VENTOUILLAC. 3s. 6d.

QUESTIONS on each of the Chapters in the GOSPEL of LUKE, with the LECTURES, as delivered on Wednesdays after Morning Prayer, 1835—36, in the Parish Church of St. George, Bloomsbury. By the Rev. T. VOWLER SHORT, B.D., Rector. *In the Press.*

FAITH AND PRACTICE; or, the Application of Christian Principles to the Practical Duties of Life. Price 1s.

FAMILIAR LECTURES to CHILDREN; wherein the TRUTHS of the GOSPEL are engagingly set forth. Edited by the Rev. J. HOBART CAUNTER, B.D. New Edition, price 1s. 6d.

CONFIRMATION. An ADDRESS from a CLERGYMAN to his Parishioners. Price Twopence.

THE RITE OF CONFIRMATION EXPLAINED. By the Rev. D. I. EYRE, M.A. Price Sixpence.

BOOKS FOR CHILDREN.

PRETTY LESSONS FOR GOOD CHILDREN; to which are added, EASY LESSONS IN LATIN. 2s.

EASY POETRY FOR CHILDREN. 1s. 6d.

READING LESSONS from the BOOKS of PROVERBS and ECCLESIASTES; with Questions and Answers upon them. 6d.

SONGS FOR CHILDREN; with Cuts. 4d.

SCRIPTURE HYMNS IN PROSE. 6d.

LITTLE READING BOOK, for Young Children. 4d.

*VILLAGE ANNALS; or the STORY of HEITY JONES. 9d.

*A COLLIERY TALE; or VILLAGE DISTRESS. 4d.

LESSONS OF PRAISE in EASY VERSE. 4d.

*INSECTS and their HABITATIONS. 1s.

APPROVED MODERN SCHOOL BOOKS,

CHIEFLY USED AT KING'S COLLEGE, AND OTHER PUBLIC SCHOOLS.

• THE INSTRUCTOR;

OR,

PROGRESSIVE LESSONS IN GENERAL KNOWLEDGE.

A Series of ELEMENTARY BOOKS, especially adapted for EDUCATION in Schools and Families.

Volumes I. to IV. at 2s. each, contain as follows:—

- I. TALES and CONVERSATIONS, with many Cuts.
- II. The HOUSE. MATERIALS used in BUILDING. FURNITURE. FOOD. CLOTHING, with Cuts.
- III. The UNIVERSE. The THREE KINGDOMS of NATURE. The HUMAN FORM. LESSONS on HEALTH, with Cuts.
- IV. The CALENDAR. The SEASONS. APPEARANCES of NATURE, with Cuts.
- V. DESCRIPTIVE GEOGRAPHY, with Maps.
- VI. OUTLINES of ANCIENT HISTORY.

*ENGLISH GRAMMAR. By the Rev. Dr. RUSSELL, late Head Master of Charter-House School. 1s. 6d.

*THE CLASS READING-BOOK; designed to furnish Youth with Information on a variety of subjects. Compiled by GEORGE LUDLOW, Master of the Reading and Writing School at Christ's Hospital, Hertford. 3s. bound.

A PRACTICAL INTRODUCTION TO ENGLISH COMPOSITION. By the Rev. J. EDWARDS, M.A., of King's College, London. 2s. 6d.

*READINGS IN ENGLISH PROSE LITERATURE; containing choice Specimens of the Works of the best English Writers; with ESSAYS ON ENGLISH LITERATURE. 4s. 6d.

- ***ARITHMETIC TAUGHT BY QUESTIONS.** 1s. 6d.
- THE FIGURES OF EUCLID;** with Questions, and a Praxis of Geometrical Exercises. By the Rev. J. EDWARDS, M.A., of King's College, London. 3s.
- ***A FIRST BOOK ON GEOMETRY;** including PLANE and SOLID GEOMETRY, and an Introduction to TRIGONOMETRY. 1s. 6d.
- ***EASY LESSONS IN MECHANICS;** with Familiar Illustrations of the Practical Application of Mechanical Principles. 3s.
- ***READINGS IN POETRY;** a Selection from the Works of the best English Poets; with Specimens of the American Poets; Literary Notices of the Writers; and explanatory Notes. 4s. 6d.
- ***READINGS IN BIOGRAPHY;** a Selection of the Lives of Eminent Men of all Nations. 4s. 6d.
- ***OUTLINES OF GEOGRAPHY.** By GEORGE HOGARTH. With Maps and Cuts. Tenpence.
- ***OUTLINES of THE HISTORY OF ENGLAND.** By GEORGE HOGARTH. With Engravings of Costumes, Antiquities, &c. 1s. 3d.
- ***OUTLINES of ROMAN HISTORY.** By GEORGE HOGARTH. With Cuts of Costumes, &c. Tenpence.
- ***OUTLINES of GRECIAN HISTORY.** By the Rev. BARTON BOUCHIER, M.A. With MAPS and VIEWS. 1s.
- ***OUTLINES of SACRED HISTORY;** from the Creation of the World to the Destruction of Jerusalem. With Engravings. 3s. 6d.
- A MANUAL of ANCIENT GEOGRAPHY;** with the Ancient and Modern Names of Places, and the Words marked with their proper Quantities. By the Rev. WILLIAM HILDYARD, M.A. 2s. 6d.
- ***OUTLINES of ASTRONOMY.** By the Rev. T. G. HALL, M.A., Professor of Mathematics, King's College, London. With Cuts, 10d.
- ***MANUAL of INSTRUCTION in VOCAL MUSIC,** chiefly with a view to Psalmody. By JOHN TURNER, Esq. 4s.

Those to which an Asterisk is prefixed, are published under the Direction of the Committee of General Literature and Education of the Society for Promoting Christian Knowledge.

LATIN.

- AN ELEMENTARY GRAMMAR of the LATIN LANGUAGE,** with PRACTICAL EXERCISES. By F. SCHULTE, D.C.L. 2s. 6d.
- LATIN EXERCISES for the JUNIOR CLASSES OF KING'S COLLEGE SCHOOL, LONDON.** 2s. 6d.
- PROGRESSIVE EXERCISES in LATIN LYRICS.** By the Rev. J. EDWARDS, M.A.; Second Master of King's College School London, and one of the Classical Examiners to Christ's Hospital. 3s. And, by the same Editor,

1. The **CATILINE** of **SALLUST**; with **ANTHON'S NOTES**. 2s. 6d.
 2. The **JUGURTHA** of **SALLUST**; with **ANTHON'S NOTES**. 2s. 6d.
 3. **SELECT EPISTLES** of **CICERO** and **PLINY**; with **ENGLISH NOTES**. 4s.
- SELECT ORATIONS** of **CICERO**; with **NOTES**, Critical and Historical. 2s. 6d.
- RULES AND EXERCISES** in the **USE** of the **LATIN SUBJUNCTIVE MODE**. By the Rev. **JAMES CROCKER, M.A.** 4s.
- The **Key**, for Teachers only. 2s. 6d.

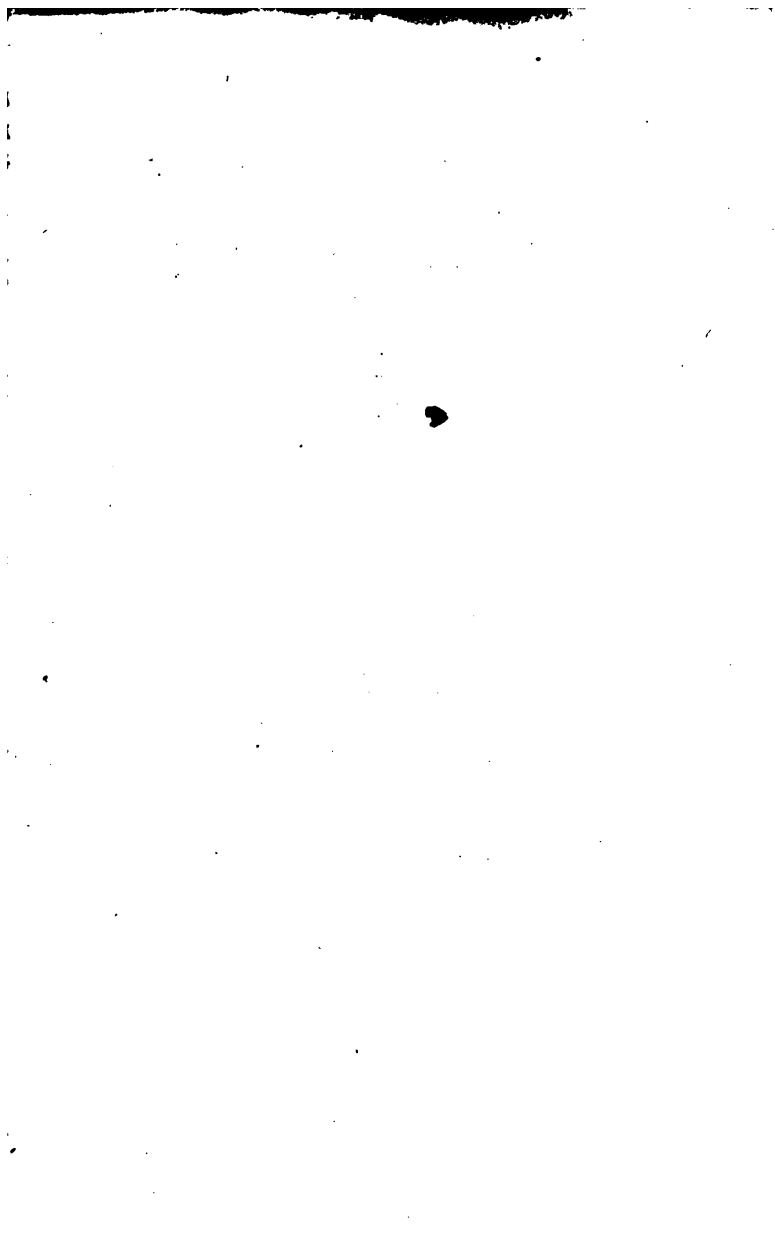
GREEK.

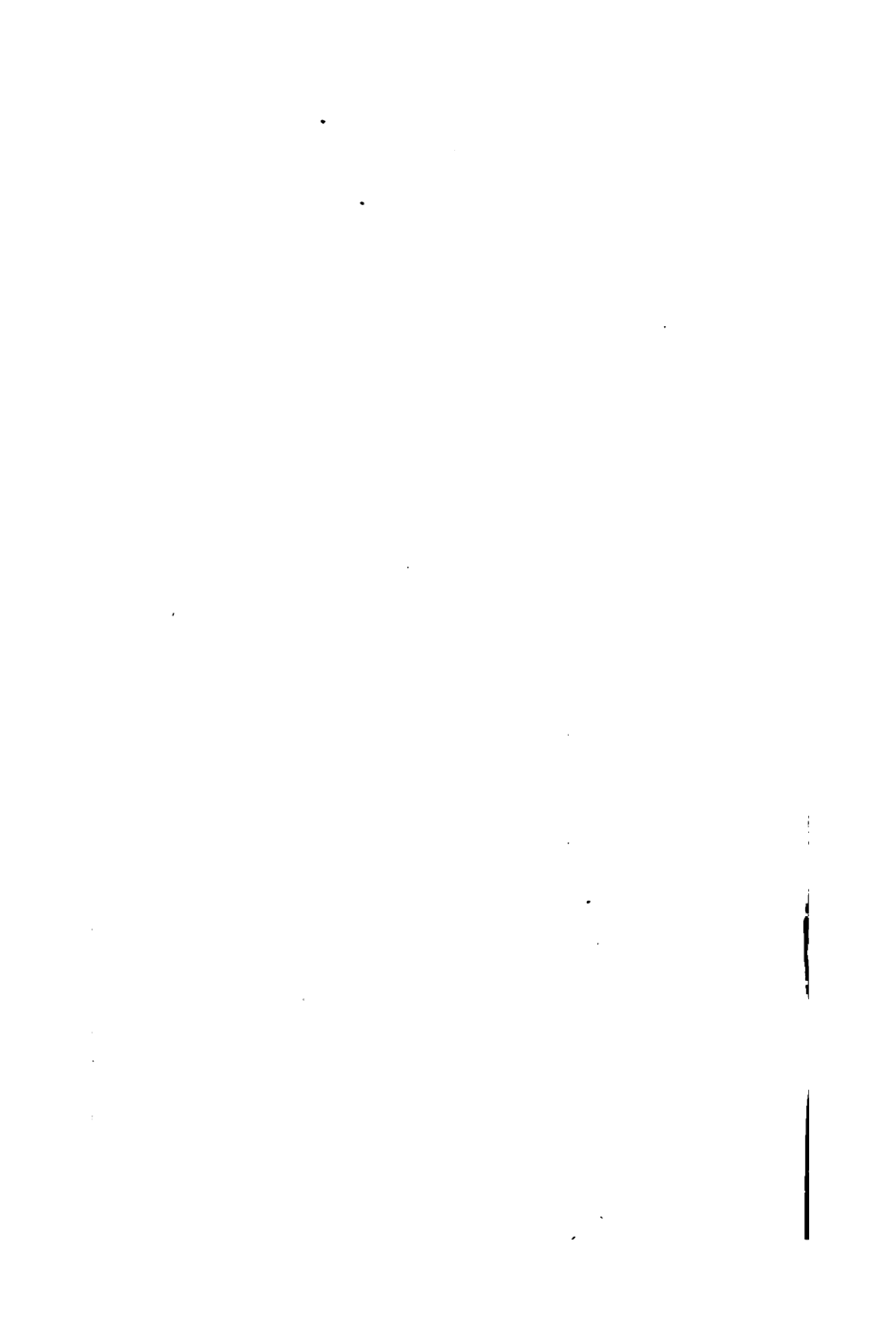
- THE FIRST GREEK READER**, from the German of **JACOBS** with English **NOTES**, strictly Elementary. By the Rev. **J. EDWARDS, M.A.** Second Master of King's College School, London, and Classical Examiner at Christ's Hospital. *In the Press.*
- EXCERPTA EX HERODOTO**; with English Notes, by the Rev. **J. R. MAJOR, M.A.**, Head Master of King's College School. *In the Press.*
- A SCHOOL GREEK TESTAMENT.** 3s. 6d., bound.

FRENCH.

- LE TELLIER'S FRENCH GRAMMAR**, translated, and practically adapted for English Teaching, by **J. F. WATTEZ**, First Assistant French Master, in King's College School, London. *In the Press.*
- VENTOUILLAC'S RUDIMENTS** of the **FRENCH LANGUAGE**; or **FIRST FRENCH READING-BOOK**. New Edition, Revised by **J. F. WATTEZ**, French Master in King's Coll., London. 3s. 6d.
- LIVRE DE CLASSE**; with **ENGLISH NOTES**. By the late Professor **VENTOUILLAC**. 5s.
- FRENCH POETRY**; with **ENGLISH NOTES**. By the late Professor **J. T. VENTOUILLAC**, 2s.
- PRACTICAL EXERCISES ON FRENCH PHRASEOLOGY**; with a **LEXICON OF IDIOMATIC VERBS**. By **PROFESSOR BRASSEUR**, King's College, London. 3s. 6d.
- THE FRENCH SCHOOL CLASSICS**. Edited and abridged by **MARIN DE LA VOYE**, French Master in the East India College. A purified Text of the best French Classical Works, for the use of Young Persons of both Sexes, in a state altogether unobjectionable.
1. TELEMAQUE. 2s. 6d. 2. VOYAGES DE CYRUS. 2s. 3. BELISAIRE. 1s. 6d.		4. PIERRE LE GRAND. 2s. 5. CHARLES XII. 2s. 6. GIL BLAS <i>is in the Press.</i>

LONDON: Published by **JOHN W. PARKER, WEST STRAND.**

100

100

